

INTERNATIONAL
TURKISH
CULTURE
AND ART
SYMPOSIUM

29-30 OCTOBER 2020
ETİMESGUT / ANKARA

ABSTRACTS BOOK

Adı : ULUSLARARASI TÜRK KÜLTÜR VE SANATI SEMPOZYUMU
Sahibi : ETİMESGUT BELEDİYE BAŞKANLIĞI
Yeri : Online
Web Adresi : <https://www.etimesut.org/sempozyum>
E-Posta : ETİMESGUTSEMPOZYUM@GMAIL.COM
Tarihi : 29-30 EKİM 2020

SUER
ARAŞTIRMA

suerarastirma.com

Eser, insan ve şehir...

- Mekânlar içinde yaşayanların kalitesiyle değer kazanırlar. İnsanlar yaşadıkları kentle anılırlar.

Bu bakışla Sevgi kenti Etimesgut,
mutlu insanlar diyarındır.

- Etimesgut, tarihi ve bugünü ile yarınlara
güvenle yürüyen şehirdir.

- Estetik ve esenlik kenti olan Etimesgut,
başkentin kalbi, Ankaramızın gözbebeğidir,

- Atamızın emaneti olan Etimesgut,
bir kültür ve sanat kenti olarak
ön plana çıkmaktadır.

Giriş

Değerli Bilim İnsanları,

Etimesgut'un geçmişten günümüze uzanan tarihinde Anadolu'nun dört bir yanından gelen insanlar yöre ve bölgelerine ait kültür ve sanatlarını beraberlerinde getirmişlerdir. Bu durum kültürel unsurların yaygınlaşması ve paylaşılmasını sağlarken birlik, beraberlik ve kardeşliğin gelişmesine zemin hazırlamıştır. Etimesgut'u bir kültür ve sanat kenti haline getirmeyi amaçlayan Belediye Başkanı Enver Demirel, 1999 yılında başlattığı "Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali"nin temel amacı birlik, beraberlik ve kardeşliğin güçlendirilmesi ve neşeli, eğlenceli ve huzurlu bir ortamda insanlarımızın kaynaştırılmasıdır. Bu doğrultuda her yıl düzenlenen Festival uluslararası boyut kazanarak günümüze gelmiştir. 350 milyon nüfusa sahip Türk coğrafyasında Türk kültür ve sanatının tüm yönleriyle bilimsel olarak incelenmesi, araştırma ve alan çalışmalarının bu sempozyum ile ortaya konulması, festivalin siyasi görüş, düşünce ve yaklaşımlardan bağımsız olarak devam ettirilmesi ve gelecek nesillerin öz değerlerimizi tanıması ve yaşaması adına önem arz etmektedir.

2019 yılında 16.'sı düzenlenen "Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivalini" başlangıcından bugüne kadar yapılan çalışmaları bilimsel olarak incelenmesine, Etimesgut Belediyesi olarak Türk kültür, sanat ve değerlerine sahip çıkmak ve bu değerleri yaşayan bir unsur olarak gelecek nesillere aktarılmasına, Türk Dünyasının birbirini tanımasına katkı sağlamak, bir bütün olarak "Türk Kültür ve Sanatı" alanındaki çalışmaları bilimsel ortamlarda tartışılmasına, basılı ve dijital olarak kalıcı hale getirerek bilim, kültür ve sanat dünyasının yararlanmasına katkı sağlayacağını umduğumuz Uluslararası Türk Kültürü ve Sanatı Sempozyumunda 9 farklı ülkeden katılımcılar yer almaktadır.

29-30 Ekim 2020 tarihleri arasında Ankara Etimesgut Belediyesi'nin ev sahipliğinde, Gazi Üniversitesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara Hacıbayram Veli Üniversitesi, Yakın Doğu Üniversitesi, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Ak-saray Üniversitesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Çankaya Üniversitesi, Qatar Üniversitesi, Ankara Müzik Ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, Türk Hava Kurumu Üniversitesi, Ostim Teknik Üniversitesi, Ufuk Üniversitesi, TOBB Ekonomi Ve Teknoloji Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul Galata Üniversitesi, AYBÜ Ankara Araştırmaları Merkezi, Türkiye Yazarlar Birliği, Uluslararası İlişkiler ve Stratejik Araştırmalar Merkezi işbirliği ile düzenlenecek olan "Uluslararası Türk Kültür ve Sanatı Sempozyumu"na katkılarınız için şimdiden teşekkür ediyor saygılarımızı sunuyoruz.

Uluslararası Türk Kültür ve Sanatı Sempozyumunda 9 farklı ülkeden katılımcılar yer almaktadır.

29-30 Ekim 2020 tarihleri arasında Ankara Etimesgut Belediyesi'nin ev sahipliğinde, Gazi Üniversitesi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara Hacıbayram Veli Üniversitesi, Yakın Doğu Üniversitesi, Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi, Ak-saray Üniversitesi, Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi, Çankaya Üniversitesi, Qatar Üniversitesi, Ankara Müzik Ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, Türk Hava Kurumu Üniversitesi, Ostim Teknik Üniversitesi, Ufuk Üniversitesi, TOBB Ekonomi Ve Teknoloji Üniversitesi, Başkent Üniversitesi, İstanbul Ticaret Üniversitesi, İstanbul Galata Üniversitesi, AYBÜ Ankara Araştırmaları Merkezi, Türkiye Yazarlar Birliği, Uluslararası İlişkiler ve Stratejik Araştırmalar Merkezi işbirliği ile düzenlenecek olan "Uluslararası Türk Kültür ve Sanatı Sempozyumu"na katkılarınız için şimdiden teşekkür ediyor saygılarımızı sunuyoruz.

Prof. Dr. Nurettin GÜZ

Düzenleme Kurulu Başkanı

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Giriş.....	IV
Katılımcı Üniversiteler.....	24
Katılım Sağlayan Kurumlar.....	25
Sempozyum Onur Kurulu.....	26
Sempozyum Düzenleme Kurulu.....	27
Sempozyum Bilim Kurulu.....	28
Sempozyum Konu Başlıkları.....	30
Sempozyum Programı.....	31
Sempozyum Bildiri Özetleri.....	44

ÖZETLER

DİN

- Prof.Dr GÖYÜŞOV Nasib; “Azerbaycan Aşık Edebiyatında Hazret-İ Alı (A.S.) Faziletlerinin İrfani Ve Sembolik Kavramları”
Mystical And Symbolic Concepts Of Hazret-I Alı's Virtues In Azerbaijan Ashik Literature
- Doç. Dr. KERİMOVA Aygün, “Din Eğitiminin Azerbaycan Tarihinde Gelişim Süreci”
Development Process of Religious Education in Azerbaijani History
- Dr. NİYAZOV Ahmet, “Kafkasya`da Nakşibendiliğin Gelişimi Ve Kafkasya Nakşi Silsilesinin Tahlili”
Development of Naqshbandiism in the Caucasus and Analysis of the Caucasian Naqsh Series
- Prof. Dr. PALABIYIK M. Hanefi, “Türk-İslam Kültürünün Kaynağı Olarak Coğrafyacılık/ Klasik Coğrafya Eserleri ve Seyahatnameler”
Geography as the Source of Turkish-Islamic Culture, Classical Geography Works and Travel Books
- Öğr. Üyesi SABURGALİEVA Nazgul, “Kazakistan’ın Batı Bölgesindeki Aydınlanma Harekâtı Ve Dinî Şahsiyetler”
Enlightenment and religious figures in the western region of Kazakhstan

GELENEKSEL TÜRK SANATLARI

- AÇIKÖZ Ümmügülsüm, “Geleneksel Türk Sanatlarına Dair Günümüz Algısı: Çini Örneği”
Traditional Turkish Arts And Contemporary Perception Of Them: Çini Sample
- Doç. Dr. BEĞİÇ H.Nurgül, KAYA Rukiye, “Çankırı Kızılırmak Ve Çevresinde Giyim Kuşam Geleneğine Bir Örnek: Çorap Ve Patik Örucülüğü”
Çankırı Kızılırmak And Around Clothing An Example Of Tradition: Socks And Boots Knitting
- Doç. Dr. BEĞİÇ H. Nurgül, SARICAN Ayşe, “Ankara Çamlıdere Ve Kahramankazan Yöresinde Düz Dokuma Örneği : Pala Dokuma”
Example Of Flat Weaving In Ankara Çamlıdere And Kahramankazan: Pala Weaving
- Prof. Dr. BERKLİ Yunus, Mariye Pınar “Makrome Sanatının Tarihine Ve Gelişimine Bugünden Bir Bakış”
A View From The History And Development Of Makrome Art Today
- BORA Esra, “Konya Etnografya Müzesi’nde Bulunan Horozlu Halının Tasarım İlkeleri Ve Öğeleri Bakımından İncelenmesi”
Investigation Of The Horosed Carpet In The Konya Ethnography Museum In Terms Of Design Principles And Items
- DEMİRAL Bayram, “Bedri Rahmi Eyüboğlu’nun Şiirlerinde Kilimler”
Rugs in Bedri Rahmi Eyüboğlu’s Poems

- Doç. Dr. ERDAL Cengiz, “Osmanlı İmparatorluğu’nun Kaftan Ve Kumaşlarında En Çok Kullanılan Motiflerin Sembolik Anlamları”

Symbolic Meanings of the Most Used Motifs in Caftan and Fabrics in the Ottoman Empire

- Doç. Dr. KURT Gülten, “Gerede De Yapılan Havlu Kenarlarının Teknik Ve Kompozisyon Özellikleri”

Technical And Composition Features Of The Towel Borders Made In Gerede

- REJEPOVA Arazgul, “Türkmen Halı Sanatı”

Turkmen Carpet Crafting

- Doç. Dr. OYMAN Naile Rengin, “Anadolu Ve Farklı Geleneksel Kültürlerden Bazı Çözümlü Geleneksel Dokumalarda Tespit Edilen Piktografik Kodlar”

Pictographic Codes Established in Some Warp Faced Traditional Weavings from Anatolia and Different Traditional Cultures

GÜZEL SANATLAR

- ABDYYEVA Gulruh “Hun Dönemi Giyim Kuşam Kültürü Ve Gök-Türk Döneminde Hun Yansımaları, Günümüz Orta Asya Halklarının Kıyafetlerindeki İzleri”

Clothing culture in the Hun Period and Hun reflections in the Gokturk Period: Traces on the clothes of today’s Central Asian folks

- AĞIRMATLI Hanım Handan, “Şanlıurfa’ Da Kemik Tarakçılık Sanatı”

Art Of Bone Combs in Sanliurfa

- Dr. Öğretim Üyesi ALADAĞ Hüseyin Hilmi “Kadim Türk Yönetim Kültürü’nün Modern Dönemde Hükümlerlik Sembolü Olarak Tecessümü: Arma-İ Osmanî”

The Enforcement Of The Old Turkish Management Culture As A Symbol Of The Government In The Modern Era: Arma-I Osmanî

- Doç. Dr. AŞIK Alpaslan, “Türklerde Kaya Resimi Geleneği; Kırgızistan Örneğinde”

Rock Painting Tradition in Turks; in The Example of Kyrgyzstan

- Dr. BAYRAK KAYA Elif, “Hz. Mevlana’nın Hayatından Kesitlerin Ömer Faruk Atabek Minyatürlerine Yansıması

Reflection of Some Glances of Mevlana’s Life into Miniatures of Ömer Faruk Atabek

- Prof. Dr. BERKLİ Yunus, ZENCİRKIRAN Ayşegül, “Selçuklu Dönemi Süslemelerinde Kullanılan Kufi Yazının Sanatsal Bütünlüğe Etkisi”

The Effect of Kufic Script Used in Seljuk Period Ornaments on Artistic Integrity

- Prof. Dr. BERKLİ Yunus, Dr. Öğr. Üyesi GÜLTEPE Gülten, “18. Yüzyıl Babür Dönemi Minyatürlerinde Eklektik Üslup

Eclectic Style in 18th Century Mughal Period Miniatures

- Dr. Öğr. Üyesi BUÇUKOĞLU Seyit Mehmet, Arş. Gör. Yusuf Tolga Ünker, “Göktürk Damgalarının Grafik Tasarım Bağlamında Analizi

Analysis Of Göktürk Stamps In The Context Of Graphic Design

- ÇELİK Yunus Emre, “Ahmed Rıf’at Efendi’nin Kitabe Kalıpları Özelinde Yazı Üslubunun Tahlili”

Analysis of Ahmed Rıf’at Efendi’s Writing Character Pursuant to Inscription Moulds

- Öğr. Gör. Dr. DEMİREL Umut, “Türk Resim Sanatının Başlangıcı”

Beginning Of Turkish Painting

- Öğr. Gör. Dr. DEMİREL Umut, “Türk Kaya Resimleri Ve Hayvan Sembolizmi Arasındaki İlişki”

Relationship between Turkish rock paintings and animal symbolism

- Prof. Dr. KILIÇ Erol, HATİPOĞLU Sabriye, “İslam Öncesi Anadolu Uygarlıklarının Çağdaş Türk Resmine İzdüşümleri”

Pre-Islamic Anatolian Civilizationsreflections On Contemporary Turkish Painting

- Doç. Dr. KIRIK Ali Murat, KOZAN Ersin, “CGI Animasyon Teknolojisinin Türk Televizyon Yapımların Görsel Estetik Dönüşümüne Yansıması

Reflection of CGI Animation Technology on the Visual Aesthetic Transformation of Turkish Television Production

- Prof. Dr. NEİMETZADE E., “Reşadettin’in “Oğuzname” Destanındaki Kahramanların Sosyo-Kültürel Özellikleri Ve Sahneye Aktarılması Problemi”

In Reşadettin’s “Oğuzname” Epic Socio-Cultural Characteristics of Heroes and the Stage Transferring Problem

- Dr. ÖZCAN Latife, “Kültürel Bellekten Beyazperdeye: Türk Sinemasında Sözel Anlatıların İzleri”

From Cultural Memory to the Silver Screen: The Traces of Oral Narratives in Turkish Cinema

- ÖZKAN Aylin, “Doku Faktörünün Resim Sanatındaki Yeri”

The Place of the Texture Factor in Painting

- Dr. SAHAFIASL Parisa, “Büyük Selçuklu Dönemi Minyatür Sanatı Özellikleri”

The Features Of Miniature Art In The Great Seljuk Period

- SÜLEYMANOVA Mehseti, “Ahşap Sanatı”

Wood Art

- YILMAZ Merve, “Tarsus Şer’iyye Sicillerine Göre XIX. Yüzyılda Kadın Giyim Kuşamı”

According To Tarsus Muslim Court Records Women’s Clothing And Wearing In The 19 Th Century

HUKUK VE SİYASET

- Doç. Dr. AZİMLİ Dilaver, “Qutadqu Bilig” Əsərində Türk Hüquqi Dövlətçilik Sisteminin Təsvirinə Dair
The Description Of The Turkish Legal State System In “Kutadgu Bilig”
- BALLI M. Mesut, “Kemal Tahir’in Kurt Kanunu Adlı Romanının Siyaset Sosyolojisi Açısından İncelenmesi”
An Investigation Of Kemal Tahir’s Novel Named Kurt Kanunu In Terms Of Political Sociology
- Doç. Dr. HALİLOV Cabir, “Gağdaş Ülkelerin Mahkeme Sisteminde Jüri Mahkemesinin Yeri ”
The Place of The Jury Court In The Court System of The Gağdas Countries
- Uzm. YETKİN Fatma Bozkaya, Uzm. YETKİN Ömer, “Türkiye’de Kültürel Mirasın Korunmasına Yönelik Yeni Bir Kurumsal Yapılanmanın Gerekliliği Üzerine”
On the Necessity of a New Institutional Structure to Protect the Cultural Heritage in Turkey

İLETİŞİM

- Dr. Öğr. Üyesi AKMAN Erdoğan, OKYAY Zeki, “Türk ve Kırgız Basınında Cengiz Aytmatov’un Vefatına İlişkin Çıkan Haberlerin Karşılaştırmalı İncelenmesi”
Comparative Analysis Of The News About The Death Of Chinghiz Aitmatov in The Turkish And Kyrgyz Press
- Dr. ALİMOV Beruniy , “Özbekistan’ın Turizm İmajı Sorunu Dünya Medyasında”
The Problem Of Uzbekistan’s Tourism Image In The World Media
- Prof.Dr. AYHAN Bünyamin, Amengaliyeva Zhulduz “Post-Sovyet Kazak Basının Sorunları
Problems of the Post-Soviet Kazakh Press
- BAYHAN Gamze, “Tek Kültür İki Dil: Türkçe-Boşnakça “Şakir Bayhan’ın Eserleri İle Kurulan Kültür Köprüsü”
One Culture Two Languages: Turkish-Bosnian “ Cultural Bridge Established with the Works of Şakir Bayhan “
- BİNGÖL Mahmut, YANIK Hayrullah, “Yerel Yönetimlerde Katılımcı Demokrasi Uygulamaları: Belediyelerin Facebook Ve Twitter Kullanım Pratikleri Üzerinden Bir Değerlendirme”
Participating Democracy Practices in Local Governments: An Evaluation on Facebook And Twitter Use Practices of Municipalities
- Dr. Öğr. Üyesi ÇALAPKULU Çiğdem - Esra Doğan, “K Kuşağının Aile İçi İletişim Üzerindeki Etkisinin Değerlendirilmesi”
Evaluation of the Impact of Generation K on Family Communication
- Öğr. Gör. DOĞAN Bekir Gökhan, “Türk Modernleşme Çabalarında Önemli Bir Kilometre Taşı; Âli Paşa Ve Kararname-i Âli”
An Important Milestone in Turkish Modernization Efforts; Âli Pasha And Kararname-i Âli

- Doç.Dr. DÖNMEZ İbrahim Hakan - Taner Taşmurat - Hasan Yurdakul, "Hekim-Hasta / Hasta Yakını Arasındaki İletişimi Etkileyen Kültürel Ve Kişisel Faktörler: Teorik Bir Çerçeve"
Cultural and Personal Factors Affecting Communication Between Physician-Patient / Patient Relative: A Theoretical Framework
- DUMLU Behlül Burak, "Erken Cumhuriyet Döneminde Milli Kültür Sanat: Şadırvan Dergisi Örneği"
National Culture and Art in the Early Republican Period: The Case of Şadırvan Magazine
- Doç. Dr. GÖZÜTOK Türkan , Doç. Dr. ASKER Ali, DEMİREL Banu "Türkan Azerbaycan Türklerinin Aydınlanma Hareketinde Molla Nasreddin Dergisi'nin Önemi"
The Importance of Molla Nasreddin Magazine in the Enlightenment Movement of Azerbaijan Turks
- Dr. Öğr. Üyesi KILIÇ Neslihan, "Rusya Türklerinin/Müslümanlarının Sesi Olarak Gazeteci İsmail Gaspıralı"
Journalist Ismail Gaspıralı As The Voice Of The Russian Turks / Muslims
- LAKHDARİ Ali "CezayirYazılı Basınında Türkiye İmajı"
Turkey's Image in Algeria Written Press
- Dr. MATYAKUBOV Alisher, "Özbekistan'da Gazetecilik Eğitimi: Geleneksellik Ve Modernlik"
Journalism Education In Uzbekistan: Traditional And Modernity
- Doç. Dr. NARİN Bilge, "Twitter'da Hayran Kültürünün İzleri: Gençlerbirliği Ve Mke Ankaragücü Spor Kulüpleri Örneği"
Traces Of Fan Culture In Twitter: Example Of Gençlerbirliği And Mke Ankaragücü Sports Clubs
- OLİMOV Shokhrukhbeq, "Abdurrauf Fitrat'ın Ceditçilik Hareketindeki Yeri"
The Role Of Abdurrauf Fitrat In The Ceditism Movement
- POLAT Sümeyye, "Kent Kimliğinin Sürekliliğinde Gazetelerin Rolü: Gazete Solfasol Örneği"
The Role of Newspapers in the Continuity of Urban Identity: The Case of Solfasol Newspaper
- Dr. SARAY Gülsen, "Türk Dilinde Alfabe Değişiklikleri: Türk Medeniyeti Ve Kültürünün Aktarımında Süreklilik Sağlanması Açısından Medyanın Güncel Rolü"
Alphabet Changes In The Turkish Language: The Current Role Of The Media In Terms Of Continuity In Transferring Turkish Civilization And Culture
- Dr. SEYHAN Ahmet Selman, "Türk Kültürünün Televizyon Haber Retoriğine Etkileri"
The Effects of Turkish Culture on Television News Rhetoric
- TİRYAKİ Salih, Şeyma SARI, "Haberde Toplumsal Cinsiyet: Kadınların Haberde Yer Alma Biçimlerine Eleştirel Bir Bakış"
Gender in the News: A Critical View of the Ways of Women in the News Content
- Prof. Dr. TÜRK Mehmet Sezai - ÇOŞKUN Banu, "Covid 19 Salgını Ve Eğitimde Bilgi Açığı İlişkisi Yeni Medya Destekli Türkiye'deki Eğitim Sisteminin Bilgi Açığı Durumuna Yönelik Bir Analiz"
"Relationship Between Covid 19 Outbreak and Knowledge Gap in Education" intended for Knowledge Deficit Situation Analysis of New Media Assisted Education System in Turkey "

- Prof. Dr. TÜRK Mehmet Sezai - KİLİT Zahit Ali, “Uluslararası Basının Dijital Medya Platformlarında Yer Alan Covid-19 Haberlerinde Kullanılan Türkiye Görsellerinin Çerçeveleme Kuramı Bağlamında Değerlendirilmesi”

A Framing Analysis of International Media News (But Not Related To Turkey) Linked With Covid-19 That Presented With Turkey Photos.

- UMAROVA Dilnoza, “Özbekistan Haber Sitelerinde Türkiye Temsili”

Turkey Representative in Uzbekistan News Sites

- UYSAL Duygu, ALTUN Ali, “Yeni Bir Edebî Muhit: Sosyal Medya”

A New Literary Place: Social Media

- Doç. Dr. YEGEN Ceren, “Karadeniz’deki İlk Milli Derin Deniz Sondajı Ve Doğalgaz Rezervi Keşfi Konulu Haberler Üzerine Bir İnceleme”

A Study on the News on First National Deep Sea Drilling in the Black Sea and Natural Gas Reserve Discovery

KENTLEŞME VE MİMARİ

- Doç.Dr. AHANTAYEVA Amina, “Göçebe Medeniyetin Mirası Olarak Kazak Çadır Evlerinin Tarihi Ve Yapısı”

The History And Structure Of Kazakh Tent Houses As A Heritage Of The Migrant Civilization

- Prof. Dr. BERKLİ Yunus, KINCAL Nülüfer, “Kilitbahir’deki Osmanlı Dönemi Camilerinin Restorasyon Öncesi Ve Restorasyon Sonrası Özelliklerinin İncelenmesi”

The Analysis of the Ottoman Mosque’s Features Before and After Restoration in Kilitbahir

- DERİN Sevil, “İstanbul’da Camiye Dönüştürülen Bizans Yapıları Ve Bunların Osmanlı Dönemi Onarımları Hakkında Bir Ön Rapor”

Byzantine Buildings Converted Into A Mosque In Istanbul: A Preliminary Report Regarding Their Ottoman Period Repairs

- HERGÜL Çağlayan, “Fergana Vadisi’nin Tacikistan Sahasındaki XV-XVIII. Yüzyıl Mimari Eserleri”

Architectural Monuments of 15th-18th Centuries in Tajikistan Part of Fergana Valley

- Prof Dr. IŞIK Metin, BİLİCİ Erdal, “Konar-Göçer Türk Geleneğinde Çadır”

Tent In The Nomadic Turkish Tradition

- Doç. Dr. KORKMAZ Ali, “Unesco Dünya Miras Listesinde Yer Alan Anadolu’nun Elhamrası Divriği Ulu Cami Ve Şifahanesi”

Anatolian’s Elhamra, Divriği Mosque And Şifahanesi, Included In Unesco World Heritage List

- Dr. KUTLU Mehmet, “Selçuklu Çağında Anadolu Tıp Kurumları Mimari Plan Gelişimi”

The Architectural Plan Development of Anatolian Medical Institutions During Seljuk Era

- ORALBAY Erden, “Eleke Sazy Anıtları”

The Monuments Of Eleke Sazy

- ÖZBEY Veysel, “İrgandı Köprüsü Kültürel Mirası”

Irgandı Bridge Cultural Heritage

- Dr. SOKHANPARDAZ Kamran, “Büyük Selçuklu Dönemi Camilerinde Alçı Kitabe Ve Tezyinat”

Stucco Inscriptions And Ornaments In Great Seljuk Mosques

- Dr. Öğr. Üyesi ŞAHİN Cengiz, Ramazan Güler, “Geleneksel Batı Karadeniz Evleri”

Traditional Western Black Sea Houses

- Dr. Prof. ULJAEVA Shohistahon, “Özbekistan Cumhuriyeti’nde “Akıllı Şehir” Teknolojilerinin Tanıtılmasındaki Sorunlar Ve Çözümleri “

Problems Of Introducing Technologies Of “Smart City” In The Republic Of Uzbekistan And Their Solutions

MÜZİK

- Dr. Öğr. Üyesi APAYDIN Dinçer, “Vedat Türkali’nin Yeni Türküler’inde Anadolu Halkı Ve Görünüşleri”

Anatolian People and Their Appearances in Vedat Türkali’s Yeni Türküler

- Dr. Öğr. Üyesi DÖNMEZ Ender Can, Dr. NIEGOWSKI Krzysztof “Yabancı Uyruklu Müzik Eğitimi Öğrencilerinin Türk Halk Müziği ve Bağlamaya Yönelik Görüşleri: Polonya Örneği”

The Views of Foreign Music Education Students on Turkish Folk Music and Bağlama: The Case of Poland

- Öğr. Gör. ERDOĞAN Aziz, “Fenomenolojik Temelli Müzik Yaklaşımları Ve Geleneksel Müzik”

Phenomenologically Based Music Approaches and Traditional Music

- Doç. Dr. KORTABAEVA Gülcamal, BÜRKÜTBAYEVA Şınaray, “Türk Halklarındaki Müzik Aletlerinin Değeri”

The Value of Musical Instruments in Turkish Peoples

- HÜSEYNOVA Zülfiyye, “Şirvan Aşık Ortamında İcra Geleneklerine Dair”

About The Traditions Of Performance In The Ashug Environment Of Shirvan

TARİH

- Prof. Dr. ASGER Efzeleddin, “Yeni Bulunmuş Oğuzname Elyazması”

Recently Found Oguznama Manuscript

- AYDINÖZ Aslı, Gökçe Yavuz, “1893/1894 Kolera Salgınının Haydarpaşa-Ankara Demiryolu Çalışanları Üzerindeki Etkisi

The Impact of the 1893/1894 Cholera Outbreak on Haydarpaşa-Ankara Railway Workers

- Dr. DEMİRTAŞ GAZALİ Zeynep, “İsparta Gülü Ve Gül Ürünlerinin Gündelik Hayat İçerisinde Dönüşümü: Sözlü Tarih İncelemesi”

Transformation Of Isparta Rose And Rose Products In Everyday Life: Oral History Review

- Doç. Dr. TANSÜ Yunus Emre , Semra Çerkezoğlu, “Selçuklular, Karahanlılar Ve Gaznelilerin Siyasi İlişkileri”

Political Relations of Seljuks, Karakhanids and Ghaznavids

- Dr. TÜREDİ Hümeýra, “Ulus-İnşasında Başkent İmajı: Ankara Ve İstanbul Yangınları (1929)”

The Image of the Capital in Nation-Building: Ankara and Istanbul Fires (1929)

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

- Prof. Dr. ABİLOVA Zekiyye, “Azerbaycan Edebiyatında Kerbela Konusu: Abdülkerim Ağa Badkubî'nin Eserleri Esasında”

Karbala Theme In Azerbaijan Literature: Based On The Works Of Abdülkerim Ağa Badkubî

- Dr. Öğr. Üyesi AKMAN Batğı Özlem, “20. Yüzyılda Bir Şiir Mecmuası Denemesi: İnkıraz”

A Poetry Magazine Attempt in the 20th Century: İnkıraz

- Doç. Dr. BABAYEVA Eşqane, “1920 Yılları Türk Romanında Anadolu”

Anatolia in the Turkish novel of the 1920s

- BAYHAN Gamze, “Kültürel Hafıza/Bellek İnşası Bağlamında Türk Kültüründe Geleneksel Evlilik Eleştirisi: Şinasi'nin “Şair Evlenmesi””

In the Context of Cultural Memory Building Traditional Marriage Criticism in Turkish Culture: “The Poet’s Marriage” of Şinasi

- BEDİROVA (Şabanova) Lale, “Hace Muhammed Lutfi`Nin Şiir Dili”

The Language Of Hace Muhammed Lutfi Poetry

- Prof Dr BİLGİN Mustafa Sıtkı, “Mevlana’da İnsan Felsefesi”

Human Philosophy Of Mevlana In His Works

- Dr. CAHANGİROVA Nermin, “Modern Azerbaycan Öyküsü”

Modern Azerbaijani Story

- Prof.Dr. ELİAÇIK Muhittin, “Sular Hakkında Hükema Görüşlerini Açıklayan Bir Belge”

A Document Explaining the Views of Scholars on Waters

- Dr. ERASLAN Ebubekir, “Amerika’da 1919 Yılında Basılan Muhtasar Kamus Adlı Eserdeki İngilizce-Türkçe Sözlük”

English-Turkish Dictionary In The Work Named Muhtasar Kamus Printed In America

- Prof.Dr. ERAVCI H. Mustafa “Karaman-nâmede Karamanoğulların Dede Korkutu : Mevlana Arız”

Karaman-namede Karaman Principality’s grandfather: Mevlana Ariz

- Doç. Dr. HASAN Neriman, “Dobruca Türklerinin Ağızları Üzerine Yapılan Çalışmaların Dünü, Bugünü Ve Yarını”

Past, Present and Future in Studies on Dobruja Turks’ Dialects

- HASANOVA Gülsaba, “Nizami İmgesi Sınırlarımızın Ötesinde”
The Image of Nizami Beyond Our Borders
- Doç. Dr. ISKANDAROVNA Khallieva Gulnoz, “Alisher Navoi Dünya Edebiyatında”
Alisher Navoi In World Literature
- Dr. KEKEÇ İsmail, “Türk Kültüründeki Süreklilik Üzerine Bir Örnek: “Karakoyun” Efsanesi Ve “Kara Koyun Su İçmedi, Ağladı” Şiiri”
An Illustration on Continuity in Turkish Culture: “Karakoyun” Legend and “Kara Koyun Su İçmedi, Ağladı” Poetry
- Prof. Dr. KOCA Ergün, “Osmanlı Dönemi Sözlüklerinden Kâmûs-ı Türkî’deki Yansıma Sözcüklerin Leksiko-Semantik Analizi”
Lexico-Semantic Analysis of Reflection Words in Kâmûs-ı Türkî, One of the Dictionaries of the Ottoman Period
- Doç. Dr. LOPAR Elsev Brina, “İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Eğilimlerinin Ve Okuma Alışkanlıklarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi - Mamuşa Örneği”
Examining Writing Tendencies and Reading Habits of Primary School 4th Grade Students in Terms of Various Variables - Mamuşa Example
- Prof. Dr. MUSALI Vüsale, “Çağdaş Azerbaycan Şiirinde Türkçülük”
Turkism In The Modern Azerbaijani Poetry
- MUSAYEVA Ayten, “Azerbaycan Ve Amerika Edebiyatında Novella Türü: Teşekkülü Ve İnkişaf Özellikleri”
The Genre Novella İn Azerbaijan And American Literature: The Features of Its Formation And Development
- Dr. NURDAN Gülçin Tuğba, “Orhan Kemal’in Murtaza Romanı Işığında 1950’lerin İşçi Kültürü”
The Labor Culture of the 1950s in the Light of Orhan Kemal’s Murtaza Novel
- Dr. OLIM Sultonmurod, “Ali Şir Nevai’nin Türk Dili Ve Edebiyatının Gelişimindeki Yeri Ve Önemi”
The Role And Importance Of Alisher Nevai In The Development Of Turkish Language And Literature
- RAHİMOVA Ayten, “Güney Azerbaycan’da Konuşulan Lehçeler”
Dialects Spoken İn Southern Azerbaijan
- ŞEFİZADE Sima, “Azerbaycan Ve Türk Hikâyelerinin Konu Ve İçerik Açısından İncelenmesi Üzerine (1995-2000 Yılları)”
A Comparative Analysis Of The Subject And Content In Azerbaijani And Turkish Stories (during the years 1995-2000)
- TOPALOĞLU Nur, “Edebiyat Estetiği Bağlamında “Ölü Yiyen Derviş Masalı” nı Yeniden Okumak”
Re-reading The “Dead Eater Dervish Tale” in the Context of Literary Aesthetics

- USUBOVA Gülnisa, “Oğuz Grubu Türk Lehçelerinde Görülen Yalancı Eş Değer Fiiller”

False Equivalent Verbs in Oguz Group Turkish Dialects

- Dr. Öğr. Üyesi VELİYEV Nizami, “Ortak Türk Alfabeti Kurumu’nun 1927’de Bakü’de Gerçekleştirilmiş I Kongresi (Kongre’nin Steneografisi Üzerinden)”

The I Congress of the unian Turkish Alphabet Institute Held in Baku in 1927

(Via the Steneography of the Congress)

- YALÇIN Demet, “Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Eğitim Sürecinde Kültürün Aktarılması: Dil Faktörü”

Transfer of Culture in the Education Process of Foreign Students: Language Factor

- YILMAZ Neslihan, “Türkçedeki Fiillerin Sınıflandırılması Ve Anlamlandırılması”

Classification and Interpretation of Verbs in Turkish

- YOLCU Fırat, “Türk Dil İnkılâbına Muhalif Aydın Bakışı: Cemil Meriç”

The Oppenet of the Turkish Language Revolution: Cemil MERİÇ

- Doç. Dr. YUSİFOVA Khatira, “Mirze Mehti Şükuhinin Anadilli “Divan”ı”

Mother tongue of Mirze Mehti Şükuhi “Divanı”

TÜRK DÜNYASI

- Prof. Dr. ALTINTAŞ Hakan, AKYILMAZ Faik, “Yörük Türkmen Sivil Toplum Kuruluşlarının Dünü, Bugünü Ve Yarını Üzerine Düşünceler”

Thoughts About Yörük Türkmen Civil Society Organizations ‘Yesterday, Today And Tomorrow

- BÜRKÜTBAYEVA Şınaray, “Bağımsız Kazakistan’da Yaşayan Türk Boylarının Milli Değerleri”

National Values of Turkish Tribes Living in Independent Kazakhstan.

- Prof. Dr. ÇETİN Nur, “Türk İşbirliğinin Gelişmesinde Lider Faktörü Ve Nursultan Nazarbayev’in Türk Dünyasına Katkıları”

“Leader” Factor In The Development Of Turkic Cooperation And Nursultan Nazarbayev’s Contributions To The Turkic World

- Doç.Dr. Djumaniyazova Feruza, “Swat Vadisindeki Türkler: Uddiyana Şahileri

The turks in Swat valley: Shahi of Uddiyana

- Doç.Dr. EGAMBERDİYEV Mirzahan, “Turar Riskulov Ve Türkistan Otonom Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti”

Turar Riskulov And The Autonomous Soviet Socialist Republic Of Turkistan

- Doç. Dr. ELEKBERLİ Faik , “İsmail Bey Gaspıralı’nın “Dilde, Fikirde Ve İşte Birlik” Teorisi Ve Çağdaş Türk-İslam Birliği Düşünceleri”

Ismail Bay Gaspıralı’s “Language, Attemt And Idea Union Theory And Modern Islam-Turk Union Thoughts

- Doç. Dr. HASANOĞLU Murteza, “21. Yüzyılda Türk Dünyasında İşbirliği : Türk Cumhuriyetlerinin Bütünleşmesinde Türk Konseyi’nin Rolü”

Cooperation in the Turkic World in the 21st Century: The Role of the Turkic Council in the Integration of the Turkic Republics

- Doç. Dr. IŞIK Hasan, RAHİMOVA Ayten, “20. Yüzyılda İranda Yaşanan Politik Ve Kültürel Gelişmelerin Tespiti Ve Bu Gelişmelerin İran Türklerine Etkisinin Analizi”

Determination of The Political And Cultural Developments in Iran in 20. Century And The Analysis of The Effects of These Developments on Iranian Turks

- Dr. KALAFAT Yaşar, “İyeler Yapılanmasında Devlerin Yerleri Ve Roller”

The Places And Roles Of The Giants In Building Owners

- Prof. Dr. KARTAEVA Tattigul, “Kuyu Duvarlarını Bitki Dalları İle Örtme Sanatındaki Halk Bilgisi”

Folk Knowledge In The Art Of Covering Well Walls With Plant Branches

- KUBATİN Andrey, “Özbekistan İranîleri: Orta Asya’da Yaşayan Horasan Türklerinin Bakiyeleri”

Irani of Uzbekistan: Descendants of the Khorasan Turks living in Central Asia

- Doç. Dr. ÖLÇEKÇİ Haluk, “Kültürlerarası İletişim Bağlamında Türk Kültür Coğrafyasının Sınırları Ve Kültürel Etkileşimleri”

The Limits and Cultural Interactions of Turkish Cultural Geography in the Context of Intercultural Communication

- Doç. Dr. ÖLÇEKÇİ Tamara, “Rusya Federasyonu’ndaki Türk Ve Müslüman Göçmen Çocuklarının Eğitim Sorunları”

Training Problems Of Turkish And Muslim Immigrant Children In The Russian Federation

- Dr. PALA Burulkan Abdibaitova, “Türk Birliği’nin Kurulmasını Frenleyen Temel Faktörler”

Fundamental Factors Stopping the Establishment of the Turkish Union

TÜRK HALK BİLİMİ

- Dr. AKYOL Ceyhun, “Turizm Faaliyetlerinin Yerel Halk Tarafından Değerlendirilmesi; Hopa Örneği

Evaluation of Tourism Activities by Local People; Hopa Example

- Prof. Dr. ALIMBAYEV Ceenbek, “Kırgız Halk Biliminin Gelişimi”

Development Of Kırgız Folk Science

- ERGİN Ümmü Hatice, ERGİN Cemal, “Halk Oyunlarının Günümüzdeki Durumunun Muş İli Bağlamında İncelenmesi”

Investigation of the Current Situation of Folk Dances in the Context of the Province of Mus

- HÜSEYNGİZİ Elnara (Amirli), “Azerbaycan Efsanelerinde Mucizevi Olay”

A Miraculous Event In Azerbaijani Legends

- Dr. RZAYEVA Çinare, “Türk Kökenli Toponimler Nahçıvan Folklor Metinlerinde”

Toponyms of Turkic origin in the texts of Nakhchivan folklore

TÜRK KÜLTÜR VE GELENEKLERİ

- Prof. Dr. AKPINARLI H. Feriha - Doç. Dr. Üyesi Gülten Kurt, “Kahramanmaraş Düğün Geleneğinde Çeyiz Ve Çeyiz Sandıklarının Önemi”
The Importance Of Dowry And Dowry Chests In Kahramanaraş Wedding Tradition
- Dr. ALAP Mustafa Sarper, “Türkiye’de Eski Halk Eğlenceleri”
Old Public Entertainment In Turkey
- Dr. ATAKİŞİYEVA Kemale, “Azerbaycan Aşık Ve Muğam Sanatında Tür Sorunları”
Genre Problems in Azerbaijani ashig and Mugham Art
- Prof. Dr. BERKLİ Yunus, TOPAL Yağmur, “Umay- Ana İle Şahmeran’ın Benzer Yönleri Ve Koruyucu Etkilerinin Araştırılması”
Investigation of Similar Aspects and Protective Effects of Umay-Ana with Şahmeran
- Prof. Dr. BERKLİ Yunus, SOLAK DEMİR Nergiz, “Taş Meclisi Romanında Don Değiştirme Motifi”
Metamorphosis Motif in The Stone Council Novel
- Doç. Dr. ÇAKIR Ramazan, “Kıbrıs Masallarında Yer Alan Geleneksel Değerlerin Ward’s Bağlantı Yöntemiyle Sınıflandırılması Ve İncelenmesi”
Classification And Analysis Of Traditional Values In Cyprus Fairy Tales By Wards’s Connection Method
- ÇELİK Seher, “Türk Kültür Hayatında Şerbet”
Sherbet in Turkish Cultural Life
- ÇETİNKAYA Meltem, “Yabancılar İçin Türkçe (B2) Ders Kitabındaki Kültürel Öge Görünümleri”
Cultural Item Appearance in Yabancılar İçin Türkçe (B2) Textbook
- Öğr. Gör. DEMİR Berrin, “Louis De Bernières’in Kanatsız Kuşlar Adlı Eserinde Yabancı Gözüyle Türk Kültürünün Yansıtılması”
Reflecting Turkish Culture through the Eyes of a Stranger in Birds Without Wings by Louis de Bernières
- Dr. GÜLTEKİN GULİYEVA İlham - , “Türk Coğrafyalarında Yaranan Masallara Biçimsel Yaklaşım Ve Seyyar Konular Üzerine Bir İnceleme”
The Morphological Approach and Common Themes of The Tales Belonging To The Turkish Peoples
- Prof. Dr. GÜZ Nurettin, YURDAKUL Hasan, “Türk Kültür Ve Sanatının Bir Örneği Olarak Tesbihin Dijital İletişim Ortamlarındaki Görünümü”
The Appearance Of Perception In Digital Communication Media As An Example Of Turkish Culture And Art

- Öğr. Üyesi HASANOVA Nazmiye, “Türkçede Mesafe Kavramı Ve Deyimlerde İnsan İlişkilerindeki Mesafe”

Distance Concept In Turkish And Distance In Human Relations In The Idioms

- Prof.Dr. HAZIEVA Güzeliye, “Tatar Geleneklerinde Süleyman Mitonimi”

The Süleyman Mythony in The Tatar Traditions

- Prof. Dr. IŞIK Gülcan, Doç. Dr. BÖREKÇİ OĞUZHAN Ülkü Ayşe - Doç. Dr. GÖZE ERDEMİR Filiz, “Türkiye’deki Ağalık Düzeninin Kültürel Ürünlerde Eleştirisi”

Criticism of Agha Order in Turkey in Cultural Products

- Prof. Dr. IŞIK Metin, YAŞAR Lütfiye, “Türk Kültüründe Selamlaşma Ve El Öpme Geleneği Üzerine Bir Çalışma”

A Study on Greeting and Hand Kissing Tradition in Turkish Culture

- Sezin IŞIKLI Gizem, “Türk Kahvesi Geleneğinin Osmanlı Döneminde Kültür Ve Sanata Yansıma Biçimleri”

Reflection Forms Of Culture And Art In The Ottoman Period Of Turkish Coffee Tradition

- Dr. İSMAYILZADƏ Pirağa Əyyub Oğlu, “Novruz Bayramının Türk Xalqlarının Mənəvi Dəyərlər Sistemindəki Yerinə Dair”

Novruz Holiday Is The Place Of The Turkic People In The System Of Moral Values

- Prof. Dr. KALIŞ Amanjol, “Yırtıcı Kuşlarla Geleneksel Kazak Avı”

Traditional Sweater Hunt With Pediatric Birds

- Dr. KHABİZHANOVA Gulnara, Türklerin “Etnik Mekân” ve Etnik Kültür Gelenekleri

“Ethnic Space” And Ethnic Cultural Traditions Of The Turks

- Prof. Dr. KOCA Ergün, Prof. Dr. Ayşen Koca, “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Görüntüsel Göstergeler Yoluyla Kültür Aktarımı: “Dede Korkut Hikayeleri” Örneği”

Cultural Transfer Through Visual Indicators in Teaching Turkish as a Foreign Language: The Example of “Dede Korkut Stories”

- KURT Necdet, “Âşık Veysel’in Söz Yaratıcılığında Hayata Bakış”

Life Perspective in Asik Veysel’s Word Creativity

- MEMMEDOVA Halide, “Azerbaycan Masallarında Mucizevi Doğum Motifi”

Miraculous Birth Motif In Azerbaijani Tales

- PULATBAYEVNA Kamolova Nargiza, “Horezm Tarımında Büyü”

The Concept Of Magic In The Agriculture Of Khorezm

- Prof.Dr. RAHİMBEYLİ Naila, “Aşık Sanatının Etik Ve Estetik Düşüncelerinin Oluşumunda Temel Önem”

The fundamental role and significance of ashug art and the formation of ethical and ethnic thinking.

- Prof. Dr. SEVER Mustafa, “Ulus Devlete Alternatif: Çok Kültürlü Toplum”

Alternative to the Nation State: Multicultural Society

- SEZER Sefa, “Örf, Adet, Gelenek Ve Görenekler ‘Değerlerin Korunmasında Din Ve Geleneğin Önemi’”

Traditions ‘The Importance Of Religion And Tradition In The Preservation Of Values’

- Doç.Dr. SÜLEYMANOVA Leman, “Azerbaycan’da Düzenlenen Yas Törenleri Ve Orada Söylenen Ağıtlar”

Mourning Assembly And Aghies (Miserable Words Expressed In Mourning Assembly) In Azerbaijan

- Prof. Dr. TAŞDEMİR Erdem, DERELİ Aytaç Burak, “Türk Cumhuriyetleri’nin Uluslararası Turizm Tanıtım Videolarında Kullandıkları Kültürel Unsurlar Üzerine Bir İnceleme”

An Investigation On The Cultural Elements Used By The Turkish Republics In International Tourism Promotional Videos

- Dr. Öğr. Üyesi TORUN Fatih, “Dede Korkut Hikâyelerinde Değerler Eğitimi”

Values Education In Dede Korkut Stories

- Prof. Dr. TÜRK Mehmet Sezai, “Türk Kültürünün Tükenmişlik Sendromuna Etkisi”

The Effect Of Turkish Culture On Burnout Syndrome

- Prof. Dr. VURAL Timur, “Konyalı Âşık Çopur İsmail”

Minstrel Çopur İsmail From Konya

- YILDIRIM Burak Anıl, “Türk İnanışları İle Milli Kültüründe Renkler”

Colors in Turkish Beliefs and National Culture: “White/Hoary Color”

- YILDIZ Mehmet Emir, ERCAN Mahmut, “Dijital Çağda Geleneksel Oyunları Yeniden

Düşünmek: Etnospor Kültür Festivali Ve Dünya Göçebe Oyunları Haberleri Üzerine Bir Çözümleme”

Rethinking Traditional Games in the Digital Age: An Analysis on the News of

“Ethnosport Culture Festival” and “World Nomad Games”

ULUSLARARASI ANADOLU GÜNLERİ KÜLTÜR VE SANAT FESTİVALİ/ ETİMESGUT VE ANKARA

- Prof. Dr. AKPINARLI H. Feriha, Dr. Öğr. Üyesi ÖZDEMİR H.Hande Ayşegül, “Geleneksel El Sanatlarımızın Yerel Kalkınmada Yeri Ve Önemi (Ankara İli Örneği)”

The Role and Importance of Our Traditional Handicrafts in Local Development (Ankara Province Example)

- BALLI M. Mesut, “Ankara’nın Yerel Türk Kültürü Üzerine Bazı Tespitler”

Some Findings On Ankara’s Local Turkish Culture

- BARIŞ Özlem, “Etimesgut’un Pandemi Süresince Gazetelerde Yer Alış Şekli: Sabah, Hürriyet Ve Sözcü Gazeteleri Örneği”

The Etimesgut’s Shape Of Take Place İn Newspapers During The Pandemic: Example Sabah, Hürriyet And Sözcü

- BAİBOLOV Myrzakhan, “Anadolu Kültür Ve Sanat Festivali’nin” Türk Dünyası’nın Kültürel İşbirliğine Katkısı”

The Contribution Of “Anatolian Culture And Art Festival” To The Turkish World’s Cultural Cooperation

- EMİNOĞLU Dilek, “Anadolu’da Türk Birliğinin Tesisinde Ahiliğin Rolü: Ahi Mesut”

The Role of Ahi-Order in the Establishment of the Turkish Union in Anatolia: Ahi Mesut

- ERCAN Mahmut, “16. Uluslararası Anadolu Günleri Kültür Ve Sanat Festivalinin Ulusal Basında Sunumu Üzerine Bir İnceleme”

An Investigation on The Presentation of The 16th International Anatolian Days Culture And Art Festival on Internet Media

- Prof. Dr. GÜZ Nurettin, Arş. Gör. Ali TANER, Arş. Gör. Muhammed Asım YAYLA, “Ulusal Ve Yerel Basında Haberin Sunumu: Uluslararası Anadolu Günleri Kültür Ve Sanat Festivalinin Basında Yer Alış Biçimi”

Presentation Of The News İn The National And Local Press: The Media Coverage Of The International Anatolian Days Culture And Arts Festival

- Prof. Dr. Güz Nurettin, YAYLA Muhammed Asım, TANER Ali, “Kültürün Aktarıcısı Olarak Sosyal Medya: Siyasi Partilerin Etimesgut’taki Yerel Örgütlerinin Sosyal Medya Kullanımı”

Social Media As The Transmitter Of Culture: The Use Of Social Media By Local Organizations Of Political Parties In Etimesgut

- Prof. Dr. Güz Nurettin, YANIK Hayrullah, BİNGÖL Mahmut “Kültür-Sanat Haberlerinin Yerel Gazetelerde Yer Alması: Etimesgut’taki Yerel Gazeteler Üzerine Bir İnceleme”

Culture-Art News in Local Newspapers: A Study on Local Newspapers in Etimesgut

- GÖKSU Erhan “Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali’nin Kültürel Etkileri Üzerine Bir Değerlendirme”

An Evaluation on the Cultural Effects of the International Anatolian Days Culture and Art Festival

- Prof. Dr. IŞIK Metin, Dr. Öğr. DEMİR Esin, “Etmesgut Halkının Kültürel Ve Sanatsal Değerlere Bakışı Bağlamında “Uluslararası Anadolu Günleri Kültür Ve Sanat Festivali”

“International Anatolian Days Culture and Art Festival” in the Context of Etmesgut People’s Perspective on Cultural and Artistic Values

- Prof. Dr. IŞIK Metin, BERKAY BULUŞ, Öğr. Gör. KORKMAZ Ümmügülsüm, “Toplumsal Belleğin İnşasında İletişim Mekanları: Etmesgut’a Tarihsel Bir Yolculuk”

Communication Places In Building Social Memory: A Historical Journey To Etmesgut

- KÜZECİ Aybeniz, “Kerkük Türklerinin Kültür Ve Sanatının Yaşatılması: Etmesgut Anadolu Günleri Kültür Ve Sanat Festivali Örneği”

Culture And Art Of The Kerkuk Turks: Etmesgut Anatolian Days Culture And Art Festival Example

- Öğr. Gör. NALÇINKAYA Öznur, “Yumuşak Güç Unsurlarının Yerel Yönetimlerde Kullanılması: Etmesgut Belediyesi “Uluslararası Anadolu Günleri Kültür Ve Sanat Festivali” Örneği”

Use Of Soft Power Elements In Local Administration: Etmesgut Municipality Example Of The International Anatolian Days Culture And Art Festival

- Doç.Dr. ÖLÇEKÇİ Haluk, “Simgesel Anlamlarıyla Ankara’nın Başkent Oluşunun Dönemin Gazeteci Ve Aydınlarındaki Yansımaları”

Reflections of Ankara’s Being the Capital City on Journalists and Intellectuals of the Period with Its Symbolic Meanings

- Doç. Dr. Şule Yüksel Özmen, “Tarihi, Kültürel Ve Doğal Yönleriyle Ankara’nın Turizm Potansiyeli: Ankara’nın Turizm İletişimi Üzerine Bir Değerlendirme”

Ankara’s Tourism Potential With Historical, Cultural And Natural Aspects: An Evaluation On Tourism Communication Of Ankara

- Prof. Dr. ŞAHİNGÖZ Mehmet, Dr. Öğr. Üyesi ÖNAL Tekin, “Mustafa Kemal Atatürk’ün Örnek Köyler Projesi Kapsamında Ahi Mes’ud (Etmesgut)’Un Ankara Şehir Gelişimi Açısından Önemi”

The Importance of Ahi Mes’ud (Etmesgut) in Ankara City Development within the Scope of Mustafa Kemal Atatürk’s Model Villages Project

KATILIMCI ÜNİVERSİTELER

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi

Gazi Üniversitesi

Ankara Hacıbayram Veli Üniversitesi

Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi

Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi

Türk Hava Kurumu Üniversitesi

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Ufuk Üniversitesi

Başkent Üniversitesi

Çankaya Üniversitesi

Ostim Teknik Üniversitesi

TOBB Ekonomi Ve Teknoloji Üniversitesi

İstanbul Ticaret Üniversitesi

İstanbul Galata Üniversitesi

KATILIM SAĞLAYAN KURUMLAR

**AYBÜ Ankara
Araştırmaları Merkezi**

**Türkiye
Yazarlar Birliği**

**ULİSAM
Uluslararası İlişkiler ve
Stratejik Araştırmalar
Merkezi**

SEMPOZYUM ONUR KURULU

Prof. Dr. İbrahim AYDINLI
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Musa Kazım ARICAN
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Mustafa Verşan KÖK
Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Musa YILDIZ
Gazi Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Erol PARLAK
*Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üni.
Rektörü*

Prof. Dr. Yusuf TEKİN
*Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Rektörü*

Prof. Dr. Yusuf SARINAY
TOBB ETÜ Rektörü

Prof. Dr. Hasan ERBAY
Türk Hava Kurumu Üniversitesi Rektör V.

Prof. Dr. Ali HABERAL
Başkent Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Murat YÜLEK
OSTİM Teknik Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Can ÇOĞUN
Çankaya Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Muhsin KAR
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Yücel OĞURLU
İstanbul Ticaret Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Özgür ÇENGEL
İstanbul Galata Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Tevfik TEZCANER
Ufuk Üniversitesi Rektörü

SEMPOZYUM PROJE YÖNETİMİ

Proje Yöneticisi:
Mustafa MURAT

Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı:
Prof. Dr. Nurettin GÜZ

Sempozyum Genel Koordinatörü:
Hamit YAVUZ (Başkan Danışmanı)

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Nurettin GÜZ	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin ÇINAR	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Prof. Dr. H. Mustafa ERAVCI	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Prof. Dr. Sait OKUMUŞ	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Sıtkı BİLGİN	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Bünyamin AYHAN	Selçuk Üniversitesi
Prof. Dr. Metin IŞIK	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Sezayi YILMAZ	Karabük Üniversitesi
Prof. Dr. Muharrem ÇETİN	Kastamonu Üniversitesi
Prof. Dr. Feriha AKPINARLI	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Fatma KOÇ	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Prof. Dr. Fahri TEMİZYÜREK	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Dinmuhammet KELESBAYEV	Kazakistan Ahmet Yesevi Üniversitesi
Doç. Dr. Ceren YEGEN	Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Hüseyin DEMİREL	Karabük Üniversitesi
Doç. Dr. Haluk ÖLÇEKÇİ	Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Tekin ÖNAL	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Dr. Oğuz POYRAZOĞLU	Gazi Üniversitesi

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun	<i>Gazi Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Akılbek Kılıçev	<i>Kırgız Milli Üniversitesi/Kırgızistan</i>
Prof. Dr. Ali Yakıcı	<i>Gazi Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Alaattin Aköz	<i>Selçuk Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Ayhan Biber	<i>Yakın Doğu Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Azmi Özcan	<i>Sakarya Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Bünazarat Gayipova	<i>Batken Devlet Üniversitesi/Kırgızistan</i>
Prof. Dr. Bünyamin Ayhan	<i>Selçuk Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Cavit Yavuz	<i>Giresun Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Dilaver Tengilimoğlu	<i>Atılım Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Ebru Temiz	<i>Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Eflatun Neimetzade	<i>Gazi Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Emine Koca	<i>Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Erdem Taşdemir	<i>Trabzon Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Fahri Temizyürek	<i>Gazi Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Fatma Gecikli	<i>Atatürk Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Fatma Koç	<i>Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Feriha Akpınarlı	<i>Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Funda Toprak	<i>Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Gülay Mirzaoglu	<i>Hacettepe Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Habicanova Gulnar Bolatovna	<i>Sagatovna Alfarabi Kazakistan Milli Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Hasanov Rasim Hamdulla	<i>Bakü Devlet Üniversitesi</i>
Prof. Dr. İbrahim Maraş	<i>Ankara Üniversitesi</i>
Prof. Dr. İbrahim Ethem Arıoğlu	<i>Katar Üniversitesi-Ankara Yıldırım Beyazıt Üni.</i>
Prof. Dr. Kalbiyev Yaşar Atakişi	<i>Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi</i>
Prof. Dr. M. Derviş Kılınçkaya	<i>Hacettepe Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Mehmet Fatih Kirişcioğlu	<i>Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Mehmet Şahingöz	<i>Gazi Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Metin Işık	<i>Sakarya Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Muammer Mete Taşlıova	<i>Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Muharrem Çetin	<i>Kastamonu Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Mustafa Erdoğan	<i>Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Mustafa Şeker	<i>Akdeniz Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Nasip Göğüşov	<i>Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi/Azerbaycan</i>
Prof. Dr. Necati Demir	<i>Gazi Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Nogaybaeva Mendigul	<i>Sagatovna Alfarabi Kazakistan Milli Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Nurettin Güz	<i>Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Oljobay Karatayev	<i>Kırgız Milli Üniversitesi/Kırgızistan</i>
Prof. Dr. Öcal Oğuz	<i>Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Rahman Ademi	<i>Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Sema Yıldırım Becerikli	<i>Ankara Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Sezai Türk	<i>Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Sezayi Yılmaz	<i>Karabük Üniversitesi</i>
Prof. Dr. Suat Gezgın	<i>İstanbul Üniversitesi</i>

BİLİM KURULU

Prof. Dr. Uğur Türkmen	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Prof. Dr. Üçler Bulduk	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Yusuf Devran	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Zafer Kurtaslan	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi
Prof. Dr. Zeki Narakçı	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Doç. Dr. Abdurrahman Tarıkçı	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi
Doç. Dr. Alparslan Aşık	Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi
Doç. Dr. Aybige Demirci Şenkal	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi
Doç. Dr. Banu Mustan Dönmez	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi
Doç. Dr. Beruniy Alimov	Devlet Cihan Dilleri Üniversitesi/ Özbekistan
Doç. Dr. Dinmuhammet Kelesbayev	Kazakistan Ahmet Yesevi Üniversitesi
Doç. Dr. Hazan Kurtaslan	Akdeniz Üniversitesi
Doç. Dr. Hüseyin Demirel	Karabük Üniversitesi
Doç. Dr. Faik Elekberov	Azerbaycan Bakü Devlet Üniversitesi
Doç. Dr. Feruza Djumaniyazova	Özbekistan Bilimler Akademisi, Sarksinaslik Enstitüsü
Doç. Dr. Khatira Yuzifova	Hazar Üniversitesi/Azerbaycan
Doç. Dr. Kazım Çokoğullu	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi
Doç. Dr. Mirzahan Egamberdiyev	Kazakistan Al Frabi Üniversitesi
Doç. Dr. Neriman Hasan	Romanya Ovidius Üniversitesi
Doç. Dr. Okan Murat Öztürk	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi
Doç. Dr. Sıddık Çalık	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Doç. Dr. Sultonmurod Olimov	Uluslararası İslam Üniversitesi /Özbekistan
Doç. Dr. Vügar Ziferoğlu	Bakü Devlet Üniversitesi/Azerbaycan
Yrd. Doç. Dr. Elsev Brina Lopar	Prizren Ukshin Hoti Üniversitesi
Dr.Öğr. Üyesi Ender Can Dönmez	Malatya Turgut Özal Üniversitesi
Dr.Öğr. Üyesi Gamze Yavuz Konokman	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi
Dr.Öğr. Üyesi Hasan Delen	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi
Dr.Öğr. Üyesi Özay Önal	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Sinan Ayyıldız	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi
Dr. Öğr. Üyesi Tayfun İlhan	Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi
Dr. Alisher Matyakubov	Duy Tan University/Vietnam
Dr. Krzysztof Niegowsk	Adam Mickiewicz Üniversitesi, Polonya
Dr. Robert Adamczak	Adam Mickiewicz Üniversitesi, Polonya
Dr. Subhra R. Mondal	Duy Tan University/Vietnam
Dr. Suphankar Das	Gazetecilik ve Kitle İletişim Üni./Özbekistan
Dr. Yerlan Alashbayev	Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Türk-Kazak Üniversitesi

SEMPOZYUM SEKRETERYASI

Ayşe Filiz DELİBALTA

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

SEMPOZYUM KONU BAŞLIKLARI

Sempozyum, aşağıdaki konu başlıklarını “Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali” kapsamında incelemeyi amaçlamaktadır:

Din	Türk Halk Bilimi	İletişim
Güzel Sanatlar - Görsel Sanatlar Renk, Sembol ve Damgalar	Geleneksel Türk Sanatları	Müzik
Kentleşme ve Mimari	Hukuk ve Siyaset	Türk Dünyası
Tarih	Türk Dili ve Edebiyatı	Uluslararası Anadolu Gün- leri Kültür ve Sanat Festivali / Etimesgut ve Ankara
	Türk Kültür ve Gelenekleri	

SEMPOZYUM PROGRAMI

1.Gün 29.10.2020 Açılış Saat 10:00-12:30 (Türkiye Saati) 1. Salon Tema: Açılış Programı Sunucu: Büşra Nur MURAT
Açılış İstiklal Marşı ve Saygı Duruşu Tanıtım Videosu Müzik Dinletisi Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi Korosu Konuşmacılar Prof. Dr. Nurettin GÜZ Sempozyum Düzenleme Kurulu Başkanı Enver DEMİREL Etimesgut Belediye Başkanı Prof. Dr. İbrahim Aydınli Onur Kurulu Adına Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Rektörü Katılımcı Onur Kurulu Üyelerinin Konuşmaları Plaket Takdimi Kapanış Bildiri Sunumlarına Geçiş

1.Gün 29.10.2020 1. Oturum Saat.13:00-14:15 (Türkiye Saati) 1. Salon		
Tema: Din Oturum Başkanı: Prof. Dr. M. Hanefi PALABİYİK		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar</i> <i>(Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Prof. Dr. Nasib GÖYÜŞOV	Prof. Dr. Nasib GÖYÜŞOV	“Azerbaycan Âşık Edebiyatında Hazret-î Alı (A.S.) Faziletlerinin İrfanı ve Sembolik Kavramları”
Doç. Dr. Aygün KERİMOVA	Doç. Dr. Aygün KERİMOVA	“Din Eğitiminin Azerbaycan Tarihinde Gelişim Süreci”
Dr. Ahmet NİYAZOV	Dr. Ahmet NİYAZOV	“Kafkasya’da Nakşibendiliğin Gelişimi Ve Kafkasya Nakşi Silsilesinin Tahlili”
Öğr. Üyesi Nazgul SABURGALİEVA	Öğr. Üyesi Nazgul SABURGALİEVA	“Kazakistan’ın Batı Bölgesindeki Aydınlanma Harekâtı Ve Dinî Şahsiyetler”
Prof. Dr. M. Hanefi PALABİYİK	Prof. Dr. M. Hanefi PALABİYİK	“Türk-İslam Kültürünün Kaynağı Olarak Coğrafyacılık/Klasik Coğrafya Eserleri ve Seyahatnameler”

1.Gün 29.10.2020 1. Oturum Saat.13:00-14:15 (Türkiye Saati) 2. Salon Tema: Geleneksel Türk Sanatları Oturum Başkanı: Doç. Dr. Haluk ÖLÇEKÇİ		
Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)	Konuşmacı/Presenter	Bildiriler/Proceedings
Doç. Dr. Naile Rengin OYMAN	Doç. Dr. Naile Rengin OYMAN	“Anadolu Ve Farklı Geleneksel Kültürlerden Bazı Çözgü Yüzlü Geleneksel Dokumalarda Tespit Edilen Piktografik Kodlar”
Doç. Dr. H. Nurgül BEGİÇ Ayşe SARICAN	Ayşe SARICAN	“Ankara Çamlıdere Ve Kahramankazan Yöresinde Düz Dokuma Örneği: Pala Dokuma”
Doç. Dr. H. Nurgül BEGİÇ Rukiye KAYA	Rukiye KAYA	“Çankırı Kızılırmak Ve Çevresinde Giyim Kuşam Geleneğine Bir Örnek: Çorap ve Patik Örucülüğü”
Doç. Dr. Cengiz ERDAL	Doç. Dr. Cengiz ERDAL	“Osmanlı İmparatorluğu’nun Kaftan Ve Kumaşlarında En Çok Kullanılan Motiflerin Sembolik Anlamları”
Arazgul REJEPOVA	Arazgul REJEPOVA	“Türkmen Halı Sanatı”

1.Gün 29.10.2020 1. Oturum Saat.13:00-14:15 (Türkiye Saati) 3. Salon		
Tema: Geleneksel Türk Sanatları Oturum Başkanı: Prof. Dr. Yunus BERKLİ		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Doç. Dr. Gülten KURT	Doç. Dr. Gülten KURT	“Gerede De Yapılan Havlu Kenarlarının Teknik Ve Kompozisyon Özellikleri”
Prof. Dr. Yunus BERKLİ Mariye PINAR	Mariye PINAR	“Makrome Sanatının Tarihine Ve Gelişimine Bugünden Bir Bakış”
Esra BORA	Esra BORA	“Konya Etnografya Müzesi’nde Bulunan Horozlu Halının Tasarım İlkeleri Ve Öğeleri Bakımından İncelenmesi”
Bayram DEMİRAL	Bayram DEMİRAL	“Bedri Rahmi Eyüboğlu’nun Şiirlerinde Kilimler”
Ümmügülsüm AÇIKÖZ	Ümmügülsüm AÇIKÖZ	“Geleneksel Türk Sanatlarına Dair Günümüz Algısı: Çini Örneği”

1.Gün 29.10.2020 1. Oturum Saat.13:00-14:15 (Türkiye Saati) 4. Salon		
Tema: Güzel Sanatlar Oturum Başkanı: Prof. Dr. Bünyamin AYHAN		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Dr. Öğrt. Üyesi Hüseyin Hilmi ALADAĞ	Dr. Öğrt. Üyesi Hüseyin Hilmi ALADAĞ	“Kadim Türk Yönetim Kültürü’nün Modern Dönemde Hükümlerlik Sembolü Olarak Tecessümü: Arma-i Osmanî”
Dr. Öğr. Üyesi Seyit Mehmet BUÇUKOĞLU Yusuf Tolga ÜNKER	Yusuf Tolga ÜNKER	“Göktürk Damgalarının Grafik Tasarım Bağlamında Analizi
Prof. Dr. Yunus BERKLİ Ayşegül ZENCİRKIRAN	Ayşegül ZENCİRKIRAN	“Selçuklu Dönemi Süslemelerinde Kullanılan Kufi Yazının Sanatsal Bütünlüğe Etkisi”
Gulruh ABDYYEVA	Gulruh ABDYYEVA	“Hun Dönemi Giyim Kuşam Kültürü Ve Gök-Türk Döneminde Hun Yansımaları, Günümüz Orta Asya Halklarının Kıyafetlerindeki İzleri”
Merve YILMAZ	Merve YILMAZ	“Tarsus Şer’iyye Sicillerine Göre XIX. Yüzyılda Kadın Giyim Kuşamı”

1.Gün 29.10.2020 1. Oturum Saat.13:00-14:15 (Türkiye Saati) 5. Salon		
Tema: Güzel Sanatlar Oturum Başkanı: Doç. Dr. İ. Hakan DÖNMEZ		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Yunus Emre ÇELİK	Yunus Emre ÇELİK	“Ahmed Rıf’at Efendi’nin Kitabı Kalıpları Özelinde Yazı Üslubunun Tahlili”
Mehseti SÜLEYMANOVA	Mehseti SÜLEYMANOVA	“Ahşap Sanatı”
Aylin ÖZKAN	Aylin ÖZKAN	“Doku Faktörünün Resim Sanatındaki Yeri”
Hanım Handan AĞIRMATLI	Hanım Handan AĞIRMATLI	“Şanlıurfa’da Kemik Tarakçılık Sanatı”
Öğr. Gör. Dr. Umut DEMİREL	Öğr. Gör. Dr. Umut DEMİREL	“Türk Resim Sanatının Başlangıcı”

1.Gün 29.10.2020 2. Oturum Saat.14:30-15:45 (Türkiye Saati) 1. Salon		
Tema: Güzel Sanatlar Oturum Başkanı: Prof. Dr. Erol KILIÇ		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Prof. Dr. Erol KILIÇ Sabriye HATİPOĞLU	Sabriye HATİPOĞLU	“İslam Öncesi Anadolu Uygarlıklarının Çağdaş Türk Resmine İzdüşümleri”
Doç. Dr. Alpaslan AŞIK	Doç. Dr. Alpaslan AŞIK	“Türklerde Kaya Resmi Geleneği; Kırgızistan Örneğinde”
Dr. Parisa SAHAFIASL	Dr. Parisa SAHAFIASL	“Büyük Selçuklu Dönemi Minyatür Sanatı Özellikleri”
Prof. Dr. Yunus BERKLİ Dr. Öğr. Üyesi Gülten GÜLTEPE	Dr. Öğr. Üyesi Gülten GÜLTEPE	“18. Yüzyıl Babür Dönemi Minyatürlerinde Eklektik Üslup
Dr. Elif BAYRAK KAYA	Dr. Elif BAYRAK KAYA	“Hz. Mevlana’nın Hayatından Kesitlerin Ömer Faruk Atabek Minyatürlerine Yansıması

1.Gün 29.10.2020 2. Oturum Saat.14:30-15:45 (Türkiye Saati) 2. Salon		
Tema: Güzel Sanatlar Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mustafa ERAVCI		
Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)	Konuşmacı/Presenter	Bildiriler/Proceedings
Prof. Dr. Eflatun NEİMETZADE	Prof. Dr. Eflatun NEİMETZADE	"Reşadetdin'in "Oğuzname" Destanındaki Kahramanların Sosyo-Kültürel Özellikleri Ve Sahneye Aktarılması Problemi"
Dr. Latife ÖZCAN	Dr. Latife ÖZCAN	"Kültürel Bellekten Beyazperdeye: Türk Sinemasında Sözel Anlatıların İzleri"
Doç. Dr. Ali Murat KIRIK Ersin KOZAN	Ersin KOZAN	"CGI Animasyon Teknolojisinin Türk Televizyon Yapımlarının Görsel Estetik Dönüşümüne Yansımaları"
Öğr. Gör. Dr. Umut DEMİREL	Öğr. Gör. Dr. Umut DEMİREL	"Türk Kaya Resimleri Ve Hayvan Sembolizmi Arasındaki İlişki"

1.Gün 29.10.2020 2. Oturum Saat.14:30-15:45 (Türkiye Saati) 3. Salon		
Tema: Hukuk ve Siyaset Oturum Başkanı: Doç. Dr. Ceren YEGEN		
Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)	Konuşmacı/Presenter	Bildiriler/Proceedings
Doç. Dr. Dilaver AZİMLİ	Doç. Dr. Dilaver AZİMLİ	"Qutadqu Bilig" Ösərində Türk Hüquqi Dövlətçilik Sisteminin Təsvirinə Dair
Uzm.Fatma Bozkaya YETKİN Uzm. Ömer YETKİN	Uzm. Fatma Bozkaya YETKİN	"Türkiye'de Kültürel Mirasın Korunmasına Yönelik Yeni Bir Kurumsal Yapılanmanın Gerekliliği Üzerine"
Doç. Dr. Cabir HALİLOV	Doç. Dr. Cabir HALİLOV	"Çağdaş Ülkelerin Mahkeme Sisteminde Jüri Mahkemesinin Yeri "
M. Mesut BALLI	M. Mesut BALLI	"Kemal Tahir'in Kurt Kanunu Adlı Romanının Siyaset Sosyolojisi Açısından İncelenmesi"

1.Gün 29.10.2020 2. Oturum Saat.14:30-15:45 (Türkiye Saati) 4. Salon		
Tema: İletişim Oturum Başkanı: Doç. Dr. Tamara ÖLÇEKÇİ		
Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)	Konuşmacı/Presenter	Bildiriler/Proceedings
Sümeyye POLAT	Sümeyye POLAT	"Kent Kimliğinin Sürekliliğinde Gazetelerin Rolü: Gazete Solfasol Örneği"
Behlül Burak DUMLU	Behlül Burak DUMLU	"Erken Cumhuriyet Döneminde Milli Kültür Sanatı: Şadırvan Dergisi Örneği"
Dr. Gülsen SARAY	Dr. Gülsen SARAY	"Türk Dilinde Alfabe Değişiklikleri: Türk Medeniyeti Ve Kültürünün Aktarımında Süreklilik Sağlanması Açısından Medyanın Güncel Rolü"
Prof. Dr. Nurettin GÜZ Mahmut BİNGÖL Hayrullah YANIK	Mahmut BİNGÖL	"Yerel Yönetimlerde Katılımcı Demokrasi Uygulamaları: Belediyelerin Facebook Ve Twitter Kullanım Pratikleri Üzerinden Bir Değerlendirme"
Doç. Dr. Türkan GÖZÜTOK Doç. Dr. Ali ASKER Banu DEMİREL	Banu DEMİREL	Azerbaycan Türklerinin Aydınlanma Hareketinde Molla Nasrettin Dergisinin Önemi

1.Gün 29.10.2020 2. Oturum Saat.14:30-15:45 (Türkiye Saati) 5. Salon		
Tema: İletişim Oturum Başkanı: Doç. Dr. Bilge NARİN		
Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)	Konuşmacı/Presenter	Bildiriler/Proceedings
Prof. Dr. Mehmet Sezai TÜRK Zahit Ali KİLİT	Zahit Ali KİLİT	"Uluslararası Basının Dijital Medya Platformlarında Yer Alan Covid-19 Haberlerinde Kullanılan Türkiye Görsellerinin Çerçeveleme Kuramı Bağlamında Değerlendirilmesi".
Doç. Dr. İbrahim Hakan DÖNMEZ Taner TAŞMURAT Hasan YURDAKUL	Taner TAŞMURAT	"Hekim-Hasta / Hasta Yakını Arasındaki İletişimi Etkileyen Kültürel Ve Kişisel Faktörler: Teorik Bir Çerçeve"
Doç. Dr. Bilge NARİN	Doç. Dr. Bilge NARİN	"Twitter'da Hayran Kültürünün İzleri: Gençlerbirliği Ve MKE Ankaragücü Spor Kulüpleri Örneği"
Prof. Dr. Mehmet Sezai TÜRK Banu ÇOŞKUN	Banu ÇOŞKUN	"Covid 19 Salgını Ve Eğitimde Bilgi Açığı İlişkisi Yeni Medya Destekli Türkiye'deki Eğitim Sisteminin Bilgi Açığı Durumuna Yönelik Bir Analiz"

1.Gün 29.10.2020 3. Oturum Saat.16:00-17:15 (Türkiye Saati) 1. Salon		
Tema: Kentleşme ve Mimari Oturum Başkanı: Prof. Dr. M. Sıtkı BİLGİN		
Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)	Konuşmacı/Presenter	Bildiriler/Proceedings
Dr. Kamran SOKHANPARDAZ	Dr. Kamran SOKHANPARDAZ	"Büyük Selçuklu Dönemi Camilerinde Alçı Kitabe Ve Tezyinat"
Dr. Mehmet KUTLU	Dr. Mehmet KUTLU	"Selçuklu Çağında Anadolu Tıp Kurumları Mimari Plan Gelişimi"
Prof. Dr. Yunus BERKLİ Nülüfer KINCAL	Nülüfer KINCAL	"Kilitbahır'deki Osmanlı Dönemi Camilerinin Restorasyon Öncesi Ve Restorasyon Sonrası Özelliklerinin İncelenmesi"
Sevil DERİN	Sevil DERİN	"İstanbul'da Camiye Dönüştürülen Bizans Yapıları Ve Bunların Osmanlı Dönemi Onarımları Hakkında Bir Ön Rapor"

1.Gün 29.10.2020 3. Oturum Saat.16:00-17:15 (Türkiye Saati) 2. Salon		
Tema: Kentleşme ve Mimari Oturum Başkanı: Doç. Dr. Ali KORKMAZ		
Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)	Konuşmacı/Presenter	Bildiriler/Proceedings
Doç. Dr. Ali KORKMAZ	Doç. Dr. Ali KORKMAZ	"Unesco Dünya Miras Listesinde Yer Alan Anadolu'nun Elhamrası Divriği Ulu Cami Ve Şifahanesi"
Çağlayan HERGÜL	Çağlayan HERGÜL	"Fergana Vadisi'nin Tacikistan Sahasındaki XV-XVIII. Yüzyıl Mimari Eserleri"
Veysel ÖZBEY	Veysel ÖZBEY	"İrgandı Köprüsü Kültürel Mirası"
Erden ORALBAY	Erden ORALBAY	"Eleke Sazy Anıtları"

1.Gün 29.10.2020 3. Oturum Saat.16:00-17:15 (Türkiye Saati) 3. Salon		
Tema: Türk Dili ve Edebiyatı Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ergün KOCA		
Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)	Konuşmacı/Presenter	Bildiriler/Proceedings
Dr. Ebubekir ERASLAN	Dr. Ebubekir ERASLAN	"Amerika'da 1919 Yılında Basılan Muhtasar Kamus Adlı Eserdeki İngilizce-Türkçe Sözlük"
Prof. Dr. Ergün KOCA	Prof. Dr. Ergün KOCA	"Osmanlı Dönemi Sözlüklerinden Kâmûs-ı Türkî'deki Yansıma Sözcüklerin Leksiko-Semantik Analizi"
Neslihan YILMAZ	Neslihan YILMAZ	"Türkçedeki Fiillerin Sınıflandırılması Ve Anlamlandırılması"
Gamze BAYHAN	Gamze BAYHAN	"Kültürel Hafıza/Bellek İnşası Bağlamında Türk Kültüründe Geleneksel Evlilik Eleştirisi: Şinasi'nin "Şair Evlenmesi" "

1.Gün 29.10.2020 3. Oturum Saat.16:00-17:15 (Türkiye Saati) 4. Salon		
Tema: Türk Dili ve Edebiyatı Oturum Başkanı: Prof. Dr. Muhittin ELİAÇIK		
Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)	Konuşmacı/Presenter	Bildiriler/Proceedings
Prof. Dr. Muhittin ELİAÇIK	Prof. Dr. Muhittin ELİAÇIK	"Sular Hakkında Hükema Görüşlerini Açıklayan Bir Belge"
Dr. İsmail KEKEÇ	Dr. İsmail KEKEÇ	"Türk Kültüründeki Süreklilik Üzerine Bir Örnek: "Karakoyun" Efsanesi Ve "Kara Koyun Su İçmedi, Ağladı" Şiiri"
Dr. Gülçin Tuğba NURDAN	Dr. Gülçin Tuğba NURDAN	"Orhan Kemal'in Murtaza Romanı Işığında 1950'lerin İşçi Kültürü"
Nur TOPALOĞLU	Nur TOPALOĞLU	"Edebiyat Estetiği Bağlamında "Ölü Yiyen Derviş Masalı"nı Yeniden Okumak"

1.Gün 29.10.2020 3. Oturum Saat.16:00-17:15 (Türkiye Saati) 5. Salon		
Tema: Türk Kültür ve Gelenekleri Oturum Başkanı: Doç. Dr. Ülkü Oğuzhan BÖREKÇİ		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar</i> <i>(Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Prof. Dr. Metin IŞIK Lütfiye YAŞAR	Lütfiye YAŞAR	“Türk Kültüründe Selamlaşma Ve El Öpme Geleneği Üzerine Bir Çalışma”
Sezin Gizem IŞIKLI	Sezin Gizem IŞIKLI	“Türk Kahvesi Geleneğinin Osmanlı Döneminde Kültür Ve Sanata Yansıma Biçimleri”
Seher ÇELİK	Seher ÇELİK	“Türk Kültür Hayatında Şerbet”
Doç. Dr. Leman SÜLEYMANOVA	Doç. Dr. Leman SÜLEYMANOVA	“Azerbaycan'da Düzenlenen Yas Törenleri Ve Orada Söylenen Ağtıtlar”

2.Gün 30.10.2020 1. Oturum Saat.09:00-10:15 (Türkiye Saati) 1. Salon		
Tema: İletişim Oturum Başkanı: Prof. Dr. Bünyamin AYHAN		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar</i> <i>(Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Dilnoza UMAROVA	Dilnoza UMAROVA	“Özbekistan Haber Sitelerinde Türkiye Temsili”
Ali LAKHDARİ	Ali LAKHDARİ	“Cezayir Yazılı Basınında Türkiye İmajı”
Prof. Dr. Bünyamin AYHAN Zhulduz AMANGELDİYEVA	Zhulduz AMANGELDİYEVA	“Post-Sovyet Kazak Basının Sorunları”
Öğrt. Gör. Bekir Gökhan DOĞAN	Öğrt. Gör. Bekir Gökhan DOĞAN	“Türk Modernleşme Çabalarında Önemli Bir Kilometre Taşı; Âli Paşa Ve Kararname-i Âli”
Gamze BAYHAN	Gamze BAYHAN	“Tek Kültür İki Dil: Türkçe-Boşnakça “Şakir Bayhan’ın Eserleri İle Kurulan Kültür Köprüsü”

2.Gün 30.10.2020 1. Oturum Saat.09:00-10:15 (Türkiye Saati) 2. Salon		
Tema: İletişim Oturum Başkanı: Doç. Dr. F. Bilge NARİN		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar</i> <i>(Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem ÇALAPKULU Esra Doğan	Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem ÇALAPKULU Esra Doğan	“K Kuşağının Aile İçi İletişim Üzerindeki Etkisinin Değerlendirilmesi”
Dr. Alisher MATYAKUBOV	Dr. Alisher MATYAKUBOV	“Özbekistan’da Gazetecilik Eğitimi: Geleneksellik Ve Modernlik”
Dr. Öğr. Üyesi Erdoğan AKMAN Zeki OKYAY	Zeki OKYAY	“Türk ve Kırgız Basınında Cengiz Aytmatov’ın Vefatına İlişkin Çıkan Haberlerin Karşılaştırmalı İncelenmesi”
Dr. Öğr. Üyesi Salih TIRYAKI Şeyma SARI	Şeyma SARI	“Haberde Toplumsal Cinsiyet: Kadınların Haberde Yer Alma Biçimlerine Eleştirel Bir Bakış”

2.Gün 30.10.2020 1. Oturum Saat.09:00-10:15 (Türkiye Saati) 3. Salon		
Tema: İletişim Oturum Başkanı: Doç. Dr. Ceren YEGEN		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar</i> <i>(Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Prof. Dr. Nurettin GÜZ Dr. Öğr. Üyesi Neslihan KILIÇ	Dr. Öğr. Üyesi Neslihan KILIÇ	“Rusya Türklerinin/Müslümanlarının Sesi Olarak Gazeteci İsmail Gaspralı”
Shokhrukhbek OLİMOV	Shokhrukhbek OLİMOV	“Abdurrauf Fitrat’ın Ceditçilik Hareketindeki Yeri”
Doç. Dr. Beruniy ALİMOV	Doç. Dr. Beruniy ALİMOV	“Özbekistan’ın Turizm İmajı Sorunu Dünya Medyasında”
Duygu UYSAL Ali ALTUN	Duygu UYSAL Ali ALTUN	“Yeni Bir Edebî Muhit: Sosyal Medya”
Doç. Dr. Ceren YEGEN	Doç. Dr. Ceren YEGEN	“Karadeniz’deki İlk Milli Derin Deniz Sondajı Ve Doğalgaz Rezervi Keşfi Konulu Haberler Üzerine Bir İnceleme”

2.Gün 30.10.2020 1. Oturum Saat.09:00-10:15 (Türkiye Saati) 4. Salon		
Tema: Kentleşme ve Mimari Oturum Başkanı: Doç. Dr. Haluk ÖLÇEKÇİ		
Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)	Konuşmacı/Presenter	Bildiriler/Proceedings
Doç. Dr. Amina AHANTAYEVA	Doç. Dr. Amina AHANTAYEVA	"Göçebe Medeniyetin Mirası Olarak Kazak Çadır Evlerinin Tarihi Ve Yapısı"
Prof. Dr. Metin IŞIK Erdal BİLİCİ	Prof. Dr. Metin IŞIK Erdal BİLİCİ	"Konar-Göçer Türk Geleneğinde Çadır"
Dr. Öğr. Üyesi Cengiz ŞAHİN Ramazan GÜLER	Ramazan GÜLER	"Geleneksel Batı Karadeniz Evleri"
Prof. Dr. Shohistahon ULJAEVA	Prof. Dr. Shohistahon ULJAEVA	"Özbekistan Cumhuriyeti'nde "Akıllı Şehir" Teknolojilerinin Tanıtılmasındaki Sorunlar Ve Çözümleri"

2.Gün 30.10.2020 1. Oturum Saat.09:00-10:15 (Türkiye Saati) 5. Salon		
Tema: Müzik Oturum Başkanı: Prof. Dr. Vüsale MUSALI		
Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)	Konuşmacı/Presenter	Bildiriler/Proceedings
Dr. Öğr. Üyesi Dinçer APAYDIN	Dr. Öğr. Üyesi Dinçer APAYDIN	"Vedat Türkali'nin Yeni Türküler'inde Anadolu Halkı Ve Görünüşleri"
Öğrt. Gör. Aziz ERDOĞAN	Öğrt. Gör. Aziz ERDOĞAN	"Fenomenolojik Temelli Müzik Yaklaşımları Ve Geleneksel Müzik"
Doç. Dr. Gülcemal KORTABAEVA Şınaray BÜRKÜTBAYEVA	Şınaray BÜRKÜTBAYEVA	"Türk Halklarındaki Müzik Aletlerinin Değeri"
Zülfıyye HÜSEYNOVA	Zülfıyye HÜSEYNOVA	"Şirvan Âşık Ortamında İcra Geleneklerine Dair"
Dr. Öğr. Üyesi Ender Can DÖNMEZ Dr. Krzysztof NIEGOWSKI	Dr. Öğr. Üyesi Ender Can DÖNMEZ	"Yabancı Uyruklu Müzik Eğitimi Öğrencilerinin Türk Halk Müziği ve Bağlamaya Yönelik Görüşleri: Polonya Örneği"

2.Gün 30.10.2020 2. Oturum Saat.10:30-11:45 (Türkiye Saati) 1. Salon		
Tema: Tarih Oturum Başkanı: Doç. Dr. Yunus Emre TANSÜ		
Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)	Konuşmacı/Presenter	Bildiriler/Proceedings
Prof. Dr. Efzeleddin ASGER	Prof. Dr. Efzeleddin ASGER	"Yeni Bulunmuş Oğuzname Elyazması"
Dr. Zeynep DEMİRTAŞ GAZALİ	Dr. Zeynep DEMİRTAŞ GAZALİ	"İsparta Güllü ve Gül Ürünlerinin Gündelik Hayat İçerisinde Dönüşümü: Sözlü Tarih İncelemesi"
Doç. Dr. Yunus Emre TANSÜ Semra ÇERKEZOĞLU	Doç. Dr. Yunus Emre TANSÜ Semra ÇERKEZOĞLU	"Selçuklular, Karahanlılar ve Gaznelilerin Siyasi İlişkileri"
Aslı AYDINÖZ Gökçe YAVUZ	Aslı AYDINÖZ	"1893/1894 Kolera Salgınının Haydarpaşa-Ankara Demiryolu Çalışanları Üzerindeki Etkisi"
Dr. Hümevra TÜREDİ	Dr. Hümevra TÜREDİ	"Ulus İnşasında Başkent İmajı: Ankara Ve İstanbul Yangınları (1929)"

2.Gün 30.10.2020 2. Oturum Saat.10:30-11:45 (Türkiye Saati) 2. Salon		
Tema: Türk Dili ve Edebiyatı Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mustafa Sıtkı BİLGİN		
Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)	Konuşmacı/Presenter	Bildiriler/Proceedings
Prof. Dr. Zekiye ABİLOVA	Prof. Dr. Zekiye ABİLOVA	"Azerbaycan Edebiyatında Kerbela Konusu: Abdülkerim Ağa Badkubi'nin Eserleri Esasında"
Dr. Öğr. Üyesi Özlem BATĞI AKMAN	Dr. Öğr. Üyesi Özlem BATĞI AKMAN	"20. Yüzyılda Bir Şiir Mecmuası Denemesi: İnkıraz"
Doç. Dr. Eşqane BABAYEV	Doç. Dr. Eşqane BABAYEV	"1920 Yılları Türk Romanında Anadolu"
Dr. Nermin CAHANGİROVA	Dr. Nermin CAHANGİROVA	"Modern Azerbaycan Öyküsü"
Prof. Dr. Mustafa Sıtkı BİLGİN	Prof. Dr. Mustafa Sıtkı BİLGİN	Mevlana'da İnsan Felsefesi

2.Gün 30.10.2020 2. Oturum Saat.10:30-11:45 (Türkiye Saati) 3. Salon Tema: Türk Dili ve Edebiyatı Oturum Başkanı: Prof. Dr. Vüsale MUSALI		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Prof. Dr. Vüsale MUSALI	Prof. Dr. Vüsale MUSALI	"Çağdaş Azerbaycan Şiirinde Türkçülük"
Doç. Dr. Neriman HASAN	Doç. Dr. Neriman HASAN	"Dobruca Türklerinin Ağızları Üzerine Yapılan Çalışmaların Dünü, Bugünü Ve Yarını"
Ayten RAHİMOVA	Ayten RAHİMOVA	"Güney Azerbaycan'da Konuşulan Lehçeler"
Gül'nisa USUBOVA	Gül'nisa USUBOVA	"Oğuz Grubu Türk Lehçelerinde Görülen Yalancı Eş Değer Fiiller"

2.Gün 30.10.2020 2. Oturum Saat.10:30-11:45 (Türkiye Saati) 4. Salon Tema: Türk Dili ve Edebiyatı Oturum Başkanı: Prof. Dr. H. Mustafa ERAVCI		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Prof. Dr. H. Mustafa ERAVCI	Prof. Dr. H. Mustafa ERAVCI	"Karaman-nâmede Karamanoğulların Dede Korkutu: Mevlana Arız"
Ayten MUSAYEVA	Ayten MUSAYEVA	"Azerbaycan Ve Amerika Edebiyatında Novella Türü: Teşekkülü Ve İnkişaf Özellikleri"
Sima ŞEFİZADE	Sima ŞEFİZADE	"Azerbaycan Ve Türk Hikâyelerinin Konu Ve İçerik Açısından İncelenmesi Üzerine (1995-2000 Yılları)"
Gülsaba HASANOVA	Gülsaba HASANOVA	"Nizami İmgesi Sınırlarımızın Ötesinde"

2.Gün 30.10.2020 2. Oturum Saat.10:30-11:45 (Türkiye Saati) 5. Salon Tema: Türk Dili ve Edebiyatı Oturum Başkanı: Prof. Dr. Erol KILIÇ		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Dr. Öğrt. Üyesi Nizami VELİYEV	Dr. Öğrt. Üyesi Nizami VELİYEV	"Ortak Türk Alfabeti Kurumu'nun 1927'de Bakü'de Gerçekleştirilmiş I Kongresi (Kongre'nin Stenografisi Üzerinden)"
Dr. Sultonmurod OLIM	Dr. Sultonmurod OLIM	"Ali Şir Nevai'nin Türk Dili Ve Edebiyatının Gelişimindeki Yeri Ve Önemi"
Doç. Dr. Khallieva Gulnoz ISKANDAROVNA	Doç. Dr. Khallieva Gulnoz ISKANDAROVNA	"AlisherNavoi Dünya Edebiyatında"
Lale BEDİROVA (Şabanova)	Lale BEDİROVA (Şabanova)	"Hace Muhammed Lutfi'nin Şiir Dili"

2.Gün 30.10.2020 3. Oturum Saat.12:00-13:15 (Türkiye Saati) 1. Salon Tema: Türk Dili ve Edebiyatı Oturum Başkanı: Doç. Dr. Filiz Erdemir GÖZE		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Doç. Dr. Elsev Brina LOPAR	Doç. Dr. Elsev Brina LOPAR	"İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Eğilimlerinin Ve Okuma Alışkanlıklarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi - Mamuşa Örneği"
Doç. Dr. Khatira YUSİFOVA	Doç. Dr. Khatira YUSİFOVA	"Mirze Mehti Şükuhinin Anadilli "Divan'ı"
Demet YALÇIN	Demet YALÇIN	"Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Eğitim Sürecinde Kültürün Aktarılması: Dil Faktörü"
Fırat YOLCU	Fırat YOLCU	"Türk Dil İnkılâbına Muhalif Aydın Bakışı: Cemil Meriç"

2.Gün 30.10.2020 3. Oturum Saat.12:00-13:15 (Türkiye Saati) 2. Salon		
Tema: Türk Dünyası Oturum Başkanı: Prof. Dr. Gülcan IŞIK		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Doç. Dr. Haluk ÖLÇEKÇİ	Doç. Dr. Haluk ÖLÇEKÇİ	"Kültürlerarası İletişim Bağlamında Türk Kültür Coğrafyasının Sınırları Ve Kültürel Etkileşimleri"
Dr. Burulcan ABDİBAİTOVA PALA	Dr. Burulcan ABDİBAİTOVA PALA	"Türk Birliği'nin Kurulmasını Frenleyen Temel Faktörler"
Doç. Dr. Murteza HASANOĞLU	Doç. Dr. Murteza HASANOĞLU	"21. Yüzyılda Türk Dünyasında İşbirliği: Türk Cumhuriyetlerinin Bütünleşmesinde Türk Konseyi'nin Rolü"
Prof. Dr. Nur ÇETİN	Prof. Dr. Nur ÇETİN	"Türk İşbirliğinin Gelişmesinde Lider Faktörü Ve Nursultan Nazarbayev'in Türk Dünyasına Katkıları"

2.Gün 30.10.2020 3. Oturum Saat.12:00-13:15 (Türkiye Saati) 3. Salon		
Tema: Türk Dünyası Oturum Başkanı: Prof. Dr. Hakan ALTINTAŞ		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Dr. Faik ELEKBERLİ	Dr. Faik ELEKBERLİ	"İsmail Bey Gaspıralı'nın "Dilde, Fikirde Ve İşte Birlik" Teorisi Ve Çağdaş Türk-İslam Birliği Düşünceleri"
Doç. Dr. Feruza DJUMANİYAZOVA	Doç. Dr. Feruza DJUMANİYAZOVA	"Swat Vadisindeki Türkler: UddiyanaŞahileri
Şınaray BÜRKÜTBAYEVA	Şınaray BÜRKÜTBAYEVA	"Bağımsız Kazakistan'da Yaşayan Türk Boylarının Milli Değerleri"
Prof. Dr. Hakan ALTINTAŞ Faik AKYILMAZ	Prof. Dr. Hakan ALTINTAŞ Faik AKYILMAZ	"Yörük Türkmen Sivil Toplum Kuruluşlarının Düny, Bugünü Ve Yarını Üzerine Düşünceler"
Dr. Yaşar KALAFAT	Dr. Yaşar KALAFAT	"İyeler Yapılanmasında Devlerin Yerleri Ve Roller"

2.Gün 30.10.2020 3. Oturum Saat.12:00-13:15 (Türkiye Saati) 4. Salon		
Tema: Türk Dünyası Oturum Başkanı: Doç. Dr. Ramazan ÇAKIR		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Doç. Dr. Mirzahan EGAMBERDİYEV	Doç. Dr. Mirzahan EGAMBERDİYEV	"Turar Riskulov Ve Türkistan Otonom Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti"
Doç. Dr. Hasan IŞIK Ayten RAHİMOVA	Ayten RAHİMOVA	"20. Yüzyılda İranda Yaşanan Politik Ve Kültürel Gelişmelerin Tespiti Ve Bu Gelişmelerin İran Türklerine Etkisinin Analizi"
Andrey KUBATİN	Doç. Dr. Feruza DJUMANİYAZOVA	"Özbekistan İranlıları: Orta Asya'da Yaşayan Horasan Türklerinin Bakıyeleri"
Doç. Dr. Tamara ÖLÇEKÇİ	Doç. Dr. Tamara ÖLÇEKÇİ	"Rusya Federasyonu'ndaki Türk Ve Müslüman Göçmen Çocuklarının Eğitim Sorunları"
Prof. Dr. Tattigul KARTAEVA	Prof. Dr. Tattigul KARTAEVA	"Kuyu Duvarlarını Bitki Dalları İle Örtme Sanatındaki Halk Bilgisi"

2.Gün 30.10.2020 3. Oturum Saat.12:00-13:15 (Türkiye Saati) 5. Salon		
Tema: Türk Halk Bilimi Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mustafa SEVER		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Dr. Ceyhun AKYOL	Dr. Ceyhun AKYOL	"Turizm Faaliyetlerinin Yerel Halk Tarafından Değerlendirilmesi; Hopa Örneği"
Prof. Dr. Ceenbek ALIMBAYEV	Prof. Dr. Ceenbek ALIMBAYEV	"Kırgız Halk Biliminin Gelişimi"
Ümmü Hatice ERGİN Cemal ERGİN	Ümmü Hatice ERGİN	"Halk Oyunlarının Günümüzdeki Durumunun Muş İli Bağlamında İncelenmesi"
Elmara HÜSEYNGİZİ (AMİRLİ)	Elmara HÜSEYNGİZİ (AMİRLİ)	"Azerbaycan Efsanelerinde Mucizevi Olay"
Dr. Çinare RZAYEVA	Dr. Çinare RZAYEVA	"Türk Kökenli Toponimler Nahçıvan Folklor Metinlerinde"

2.Gün 30.10.2020 4. Oturum Saat.13:30-14:45 (Türkiye Saati) 1. Salon		
Tema: Türk Kültür ve Gelenekleri Oturum Başkanı: Doç. Dr. Ülkü Ayşe OĞUZHAN BÖREKÇİ		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Prof. Dr. Mehmet Sezai TÜRK	Prof. Dr. Mehmet Sezai TÜRK	"Türk Kültürünün Tükenmişlik Sendromuna Etkisi"
Öğr. Gör. Berrin DEMİR	Öğr. Gör. Berrin DEMİR	"Louis De Bernières'in Kanatsız Kuşlar Adlı Eserinde Yabancı Gözüyle Türk Kültürünün Yansıtılması"
Dr. İlham GULİYEVA GÜLTEKİN	Dr. İlham GULİYEVA GÜLTEKİN	"Türk Coğrafyalarında Yaranan Masallara Biçimsel Yaklaşım Ve Seyyar Konular Üzerine Bir İnceleme"
Prof. Dr. Güzeliye HAZİEVA	Prof. Dr. Güzeliye HAZİEVA	"Tatar Geleneklerinde Süleyman Mitonimi"
Prof. Dr. Gülcan IŞIK Doç. Dr. Ülkü Ayşe OĞUZHAN BÖREKÇİ Doç. Dr. Filiz ERDEMİR GÖZE	Doç. Dr. Ülkü Ayşe OĞUZHAN BÖREKÇİ	"Türkiye'deki Ağalık Düzeninin Kültürel Ürünlerde Eleştirisi"

2.Gün 30.10.2020 4. Oturum Saat.13:30-14:45 (Türkiye Saati) 2. Salon		
Tema: Türk Kültür ve Gelenekleri Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mustafa SEVER		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Prof. Dr. H. Feriha AKPINARLI Doç. Dr. Gülten KURT	Doç. Dr. Gülten KURT	"Kahramanmaraş Dügün Geleneğinde Çeyiz Ve Çeyiz Sandıklarının Önemi"
Prof. Dr. Naila RAHİMBEYLİ	Prof. Dr. Naila RAHİMBEYLİ	"Âşık Sanatının Etik Ve Estetik Düşüncelerinin Oluşumunda Temel Önem"
Prof. Dr. Mustafa SEVER	Prof. Dr. Mustafa SEVER	"Ulus Devlete Alternatif: Çok Kültürlü Toplum"
Sefa SEZER	Sefa SEZER	"Örf, Adet, Gelenek Ve Görenekler 'Değerlerin Korunmasında Din Ve Geleneğin Önemi'"
Halide MEMMEDOVA	Halide MEMMEDOVA	"Azerbaycan Masallarında Mucizevi Doğum Motifi"

2.Gün 30.10.2020 4. Oturum Saat.13:30-14:45 (Türkiye Saati) 3. Salon		
Tema: Türk Kültür ve Gelenekleri Oturum Başkanı: Prof. Dr. Gülcan IŞIK		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Dr. Gulnara KHABİZHANOVA	Dr. Gulnara KHABİZHANOVA	Türklerin "Etnik Mekân" ve Etnik Kültür Gelenekleri
Burak Anıl YILDIRIM	Burak Anıl YILDIRIM	"Türk İnanışları İle Millî Kültüründe Renkler"
Dr. Mustafa Sarper ALAP	Dr. Mustafa Sarper ALAP	"Türkiye'de Eski Halk Eğlenceleri"
Meltem ÇETİNKAYA	Meltem ÇETİNKAYA	"Yabancılar İçin Türkçe (B2) Ders Kitabındaki Kültürel Öge Görünümleri"
Dr. Kemale ATAĞİŞİYEVA	Dr. Kemale ATAĞİŞİYEVA	"Azerbaycan Âşık Ve Muğam Sanatında Tür Sorunları"

2.Gün 30.10.2020 4. Oturum Saat.13:30-14:45 (Türkiye Saati) 4. Salon		
Tema: Türk Kültür ve Gelenekleri Oturum Başkanı: Prof. Dr. Timur VURAL		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Prof. Dr. Nurettin GÜZ Hasan YURDAKUL	Hasan YURDAKUL	"Türk Kültür Ve Sanatının Bir Örneği Olarak Tesbihin Dijital İletişim Ortamlarındaki Görünümü"
Dr. Öğr. Üyesi Fatih TORUN	Dr. Öğr. Üyesi Fatih TORUN	"Dede Korkut Hikâyelerinde Değerler Eğitimi"
Prof. Dr. Yunus BERKLİ Nergiz SOLAK DEMİR	Nergiz SOLAK DEMİR	"Taş Meclisi Romanında Don Değiştirme Motifi"
Prof. Dr. Amanjol KALIŞ	Prof. Dr. Amanjol KALIŞ	"Yırtıcı Kuşlarla Geleneksel Kazak Avı"
Kamolova Nargiza PULATBAYEVNA	Kamolova Nargiza PULATBAYEVNA	"Horezm Tarımında Büyü"

2.Gün 30.10.2020 4. Oturum Saat.13:30-14:45 (Türkiye Saati) 5. Salon		
Tema: Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali, Etimesgut ve Ankara Oturum Başkanı: Doç. Dr. Haluk ÖLÇEKÇİ		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Doç. Dr. Haluk ÖLÇEKÇİ	Doç. Dr. Haluk ÖLÇEKÇİ	Simgesel Anlamlarıyla Ankara'nın Başkent Oluşunun Dönemin Gazeteci Ve Aydınlarındaki Yansımaları
Prof. Dr. Metin IŞIK Berkay BULUŞ Öğrt. Gör. Ümmügülsüm KORKMAZ	Öğrt. Gör. Ümmügülsüm KORKMAZ	"Toplumsal Belleğin İnşasında İletişim Mekânları: Etimesgut'a Tarihsel Bir Yolculuk"
Prof. Dr. Nurettin GÜZ Muhammed Asım YAYLA Ali TANER	Muhammed Asım YAYLA	"Kültürün Aktarıcısı Olarak Sosyal Medya: Siyasi Partilerin Etimesgut'taki Yerel Örgütlerinin Sosyal Medya Kullanımı"
Özlem BARIŞ	Özlem BARIŞ	"Etimesgut'un Pandemi Süresince Gazetelerde Yer Alış Şekli: Sabah, Hürriyet Ve Sözcü Gazeteleri Örneği"

2.Gün 30.10.2020 5. Oturum Saat.15:00-16:15 (Türkiye Saati) 1. Salon		
Tema: Türk Kültür ve Gelenekleri Oturum Başkanı: Prof. Dr. Ergün KOCA		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Prof. Dr. Yunus BERKLİ Yağmur TOPAL	Yağmur TOPAL	"Umay- Ana İle Şahmeran'ın Benzer Yönleri Ve Korumucu Etkilerinin Araştırılması"
Doç. Dr. Ramazan ÇAKIR	Doç. Dr. Ramazan ÇAKIR	"Kıbrıs Masallarında Yer Alan Geleneksel Değerlerin Ward's Bağlantı Yöntemiyle Sınıflandırılması Ve İncelenmesi"
Dr. Pirağa Əyyub Oğlu İSMAYILZADƏ	Dr. Pirağa Əyyub Oğlu İSMAYILZADƏ	"Novruz Bayramının Türk Xalqlarının Mənavi Dəyərlər Sistemindəki Yerinə Dair"
Necdet KURT	Necdet KURT	"Âşık Veyse'l'in Söz Yaratıcılığında Hayata Bakış"
Prof. Dr. Ergün KOCA Prof. Dr. Ayşen KOCA	Prof. Dr. Ergün KOCA	"Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Görüntüsel Göstergeler Yoluyla Kültür Aktarımı: "Dede Korkut Hikayeleri" Örneği"

2.Gün 30.10.2020 5. Oturum Saat.15:00-16:15 (Türkiye Saati) 2. Salon		
Tema: Türk Kültür ve Gelenekleri Oturum Başkanı: Prof. Dr. Timur VURAL		
<i>Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)</i>	<i>Konuşmacı/Presenter</i>	<i>Bildiriler/Proceedings</i>
Prof. Dr. Timur VURAL	Prof. Dr. Timur VURAL	"Konyalı Âşık Çopur İsmail"
Prof. Dr. Erdem TAŞDEMİR Öğr. Gör. Aytaç Burak DERELİ	Öğr. Gör. Aytaç Burak DERELİ	"Türk Cumhuriyetleri'nin Uluslararası Turizm Tanıtım Videolarında Kullandıkları Kültürel Unsurlar Üzerine Bir İnceleme"
Dr. Öğrt. Üyesi Mehmet Emir YILDIZ Mahmut ERCAN	Dr. Öğrt. Üyesi Mehmet Emir YILDIZ	"Dijital Çağda Geleneksel Oyunları Yeniden Düşünmek: Etnospor Kültür Festivali Ve Dünya Göçebe Oyunları Haberleri Üzerine Bir Çözümleme"
Öğrt. Üyesi Nazmiye HASANOVA	Öğrt. Üyesi Nazmiye HASANOVA	"Türkçede Mesafe Kavramı Ve Deyimlerde İnsan İlişkilerindeki Mesafe"

2.Gün 30.10.2020 5. Oturum Saat.15:00-16:15 (Türkiye Saati) 3. Salon		
Tema: Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali, Etimesgut Ve Ankara Oturum Başkanı: Prof. Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ		
Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)	Konuşmacı/Presenter	Bildiriler/Proceedings
Myrzakhan BAİBOLOV	Myrzakhan BAİBOLOV	"Anadolu Kültür Ve Sanat Festivali'nin" Türk Dünyası'nın Kültürel İşbirliğine Katkısı"
Öğrt. Gör. Öznur NALÇINKAYA	Öğrt. Gör. Öznur NALÇINKAYA	"Yumuşak Güç Unsurlarının Yerel Yönetimlerde Kullanılması: Etimesgut Belediyesi "Uluslararası Anadolu Günleri Kültür Ve Sanat Festivali" Örneği"
Prof. Dr. Metin IŞIK Esin DEMİR	Esin DEMİR	"Etimesgut Halkının Kültürel Ve Sanatsal Değerlere Bakışı Bağlamında "Uluslararası Anadolu Günleri Kültür Ve Sanat Festivali"
Prof. Dr. Nurettin GÜZ Hayrullah YANIK Mahmut BİNGÖL	Hayrullah YANIK	"Kültür-Sanat Haberlerinin Yerel Gazetelerde Yer Alması: Etimesgut'taki Yerel Gazeteler Üzerine Bir İnceleme

2.Gün 30.10.2020 5. Oturum Saat.15:00-16:15 (Türkiye Saati) 4. Salon		
Tema: Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali, Etimesgut ve Ankara Oturum Başkanı: Doç. Dr. Ceren YEGEN		
Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)	Konuşmacı/Presenter	Bildiriler/Proceedings
Mahmut ERCAN	Mahmut ERCAN	"16. Uluslararası Anadolu Günleri Kültür Ve Sanat Festivalinin Ulusal Basında Sunumu Üzerine Bir İnceleme"
Prof. Dr. Nurettin GÜZ Arş. Gör. Ali TANER Arş. Gör. Muhammed Asım YAYLA	Ali TANER	"Ulusal Ve Yerel Basında Haberin Sunumu: Uluslararası Anadolu Günleri Kültür Ve Sanat Festivalinin Basında Yer Alış Biçimi"
Aybeniz KÜZECİ	Aybeniz KÜZECİ	"Kerkük Türklerinin Kültür Ve Sanatının Yaşatılması: Etimesgut Anadolu Günleri Kültür Ve Sanat Festivali Örneği"
Dilek EMİNOĞLU	Dilek EMİNOĞLU	"Anadolu'da Türk Birliğinin Tesisinde Ahiliğin Rolü: Ahi Mesut"
Erhan GÖKSU	Erhan GÖKSU	Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali'nin Kültürel Etkileri Üzerine Bir Değerlendirme

2.Gün 30.10.2020 5. Oturum Saat.15:00-16:15 (Türkiye Saati) 5. Salon		
Tema: Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali, Etimesgut ve Ankara Oturum Başkanı: Prof. Dr. Seçil ÖZKAN		
Araştırmacı/Araştırmacılar (Researcher/Researchers)	Konuşmacı/Presenter	Bildiriler/Proceedings
Prof. Dr. H. Feriha AKPINARLI Dr. Öğr. Üyesi H. Hande Ayşegül ÖZDEMİR	Dr. Öğr. Üyesi Hande Ayşegül ÖZDEMİR	"Geleneksel El Sanatlarımızın Yerel Kalkınmada Yeri Ve Önemi (Ankara İli Örneği)"
M. Mesut BALLI	M. Mesut BALLI	"Ankara'nın Yerel Türk Kültürü Üzerine Bazı Tespitler"
Prof. Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ Dr. Öğr. Üyesi Tekin ÖNAL	Dr. Öğr. Üyesi Tekin ÖNAL	"Mustafa Kemal Atatürk'ün Örnek Köyler Projesi Kapsamında Ahi Mesud (Etimesgut)'un Ankara Şehir Gelişimi Açısından Önemi"
Doç. Dr. Şule Yüksel ÖZMEN	Doç. Dr. Şule Yüksel ÖZMEN	"Tarihi, Kültürel Ve Doğal Yönleriyle Ankara'nın Turizm Potansiyeli: Ankara'nın Turizm İletişimi Üzerine Bir Değerlendirme"

2.Gün 30.10.2020 Kapanış Saat 16:30-17:30 (Türkiye Saati) 1. Salon	
Tema: Kapanış Oturum Başkanı: Prof. Dr. Bünyamin AYHAN	
Konuşmacılar/Presenteres	Konu
Prof. Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ	Sempozyum Değerlendirme
Prof. Dr. Mustafa ERAVCI	Sempozyum Değerlendirme
Prof. Dr. M. Sıtkı BİLGİN	Sempozyum Değerlendirme
Prof. Dr. Bünyamin AYHAN	Sempozyum Değerlendirme

ÖZETLER / ABSTRACTS

(Özetler, Sempozyumda belirlenen konulara göre sınıflandırılmış ve kendi içinde sıralanmıştır.)

Azerbaycan Aşık Edebiyatında Hazret-i Ali (A.S.) Faziletlerinin İrfani ve Sembolik Kavramları

Prof.Dr. Nasib GÖYÜŞOV

Azerbaycan Bilimler Akademisi. Yazmalar Enstitüsü.

Türklerin İslamdan sonra gelişen Divan şiiri, Tekke ve Aşık edebiyatı sıkı şekilde İrfan geleneği ile ilişkilidir. İslami düşüncenin zirvesi olan irfan hayal unsuru ve sembolik ifade aracılığı ile Türk edebiyatının estetik malzemesinin büyük kısmını oluşturmaktadır. Benzer hususlar Azerbaycan Aşık edebiyatında da sezilmektedir. İrfan geneleğinde erenlerin ve Hak aşıklarının silsileleri galiba Hazret-i Ali (a.s) vesilesile Peygamber Efendimize (s) dayanmaktadır ve şu husus Aşık edebiyatı ve destanlarda daha kapsamlı ifade edilmektedir. Nübüvvet ve vilayeti kendinde birleştiren Peygamber Efendimizin (s) ilmi vehiy yolu ile Allah katından geliyorsa, Hazret-i Ali (a.s) vilayet ve ledüni ilim sahibidir. Şunu da ekleyelim ki, Hakk sevgisi Peygamber (s) sevgisinden, aynı zamanda Hz. Ali ve Ehl-i beyt (a.s.) sevgisinden ve nihayet, insan sevgisinden ayrılmaz.

Genelde Hazret-i Ali'nin makamı evliya açısından dikkatçektir; buna neden olan başlıca delil ise o Hazretin zatında çok sayıda faziletlerin birleşmesidir: ilim, iman, amel ve ahlak. O Hazret İslam yolunda Peygamber Efendimizle omuz omuza mücadele vermiş, şehadete erişmiş şahsiyyet olarak edebi eserlerde ve özellikle ozan-aşık edebiyatında Hakk aşığı örneği olarak zengin faziletleri ihtiva etmektedir:

- ilim ve marifetde ehliyet sahibi
- iman ve amelde ihlas
- adalet ve şehamet
- mertlik ve comertlik
- fütüvve mesleği

Hz. Ali'nin sahip olduğu bir çok faziletlerin benzerini eski Türklerde izleyebiliriz ve bu sebepten onun siması irfani şiirde ve aşık edebiyatında yoğunlukla dikkati çekmektedir.

Sözügeçen hususlar Şah İsmayıl Hatayiden sonra gelişen Azerbaycan Aşık edebiyatında: Kurbanı, Abbas Tufarkanlı, Hasta Kasım, Nebati, Aşık Alı ve Aşık Alesger gibi şairlerin şiirlerinde ve destanlarda çeşitli vasıflarla ifade edilmektedir. Burada Yesevilik ve Bektaşilikle ilgili unsurların etkisini de göz önünde bulundurmamız gerekiyor.

Anahtar Kelimeler: Hazret-i Ali, ahlaki-manevi faziletler, İrfan geneleği, Aşık edebiyatı, irfani ve sembolik kavramlar

Mystical And Symbolic Concepts Of Hazret-I Ali's Virtues In Azerbaijan Ashik Literature

Turkish Divan poetry and Ashik literature after the Islam were closely connected with Sufism and Mystical tradition, which contains a large part of the aesthetic essence of figurative imagination and symbolic representation. We can find a variety of semantic and figurative-symbolic interpretations of Sufi tradition in Azerbaijan Ashik poetry.

Spiritual genealogy of all Sufi Silsilas (chain of spiritual descent) is based on mystical isnad and it goes back to the Hazret-i Ali and Hazrat-i Muhammed. Hazret-i Muhammed, who includes Prophet hood (nubuvvet) and esoteric guidance (vilayet), he receives the knowledge from Allah by revelation; but Hazret-i Ali have guidance and esoteric knowledge. Sufi esoteric knowledge is based on spiritual enlightenment.

The virtues of Hz. Ali in mystical and Ashik tradition attracts attention as a spiritual guide (murshid) and spiritual-moral fulfillment, because in his personality were concentrated sets of virtues in excellence: faithful knowledge, belief, action and moral.

Hazret-i Ali always has been with the Prophet, fought for Islam and was martyred. The love of Divine Truth in Sufi tradition is not separated from the love of the Prophet, Hazret-i Ali and Household of the Prophet, and in the end, from love of human. Hazret-i Ali's name symbolizes knowledge, spirituality, humanity, gnosis and love of Divine Truth. The source of these symbols are the virtues of Hazret-i Ali:

- connoisseur of traditional and esoteric knowledge
- sincerity in faith and in action
- justness and bravery
- manhood and generosity (larges)
- futuwwa (chivalry, chivalrous qualities)

These aspects have found wide expression in Azerbaijan Ashik poetry after Shah Ismayil Khatayi: Qurbani, Abbas Tufarkanli, Hasta Kasim, Nabati, Ashik Ali and Ashik Alesger. Here it is necessary take into consideration certain influence of tradition of Yasaviyya and Bektashiya also.

Keywords: Hazret-i Ali, moral-spiritual virtues, mystical tradition, Ashik literature, mystical and symbolic concepts

Din Eğitiminin Azerbaycan Tarihinde Gelişim Süreci

Doç. Dr. Aygün KERİMOVA

Bakü Devlet Üniversitesi Felsefe Bölümü Öğretim Üyesi

İslamın Azerbaycan'na gelişi, arapların Kafkasya'ya gelmesiyle başladı. Bu süreç yedinci yüzyılın ortalarından itibaren başladı ve onuncu yüzyılın ikinci yarısına kadar devam etti. Azerbaycan yazarları ve din filozofları tarafından Orta çağda ortaya konan fikirler esas olarak İslam ve bu dinin çeşitli akımlarıyla bağlantılıydı. İslamı kabul etmiş coğrafyalardan biri olarak Azerbaycan'da dini eğitim kurumlarını medreseler oluşturuyordu. Kelime olarak «eğitim görülen yer» anlamına gelen medrese, bir diğer anlamı dini eğitim sisteminin başlangıç aşamasıydı. Medreselerin tarihi de ülkemizde İslam'ın yayılmasıyla başlar. Ortaçağ'da Azerbaycan'ın birçok şehirlerinde medreseler eğitim faaliyetini adeten büyük camiler içerisinde sürdürmekteydiler. Bu medreselerde Arapça dilbilgisi esas olmakla Farsça ve Türkçe, münazara ilmi, fıkıh (İslam hukuku), hadis, kaligrafi, tarih ve edebiyat, Yunan felsefesi, astroloji, konuşma bilimi, geometri, tıp, kimya vb. öğretilirdi. Bu medreselerde aynı zamanda tıp, anatomi, farmasötik bilimlerin yanı sıra matematik, mantık, teoloji ve diğer konularda inceleniyordu. 19. yüzyılın başlarında, ülkemizin Ruslar tarafından işgalinin bir sonucu olarak, materyalist ve ateist fikirlerin aydınların fikirlerine etkileri görülmektedir.

Azerbaycan Halk Cumhuriyeti'nin 1920'de dağılmasından sonra Sovyetler boyu ülkemizde Marksist-Leninist eğitim iktidar ideolojisinde etkin rol oynamağa başladı. 70 yıldır ülkemizde egemen Sovyet diktatörlüğü döneminde İslam tüm alanlarda saf dışı bırakılmaya başladı. Özellikle, 1928'den sonra, 30'lu yılların baskıları sırasında din üzerinde açık saldırılar düzenlendi. Ruhsal figürler ve düşüncüler kurşuna dizildi. Ülkemizde faaliyet gösteren birçok cami ya yok edildi ya da faaliyetleri tamamen durduruldu. Geçen yüzyılda ikinci bağımsızlığını kazandıktan sonra, ülkemiz dini değerlere özel önem vermeye başladı. Şu anda ortaokullarda, bazı eğitim kitaplarında din ve manevi değerlerle ilgili dersler öğretilmektedir Ortaokullardan başlayarak, çocuklar ve gençler İslamı bir din gibi bozulmayan şekli ile algılayarak öğrenmektedirler. Burada özellikle dikkat edilmelidir ki, okullarda öğretim devletin elinde olduğu için, İslam'ı bilgilerin batıl inançlardan ve hurafattan uzak olmasını garanti etmektedir.

1992 yılında Bakü Devlet Üniversitesi Teoloji Fakültesi açıldı. 8 Şubat 2018 tarihinde Azerbaycan Cumhuriyeti dini kurumlarla çalışma Komitesi tabeliğinde Azerbaycan ilahiyat Enstitüsü kuruldu. Burada öğrencilere sağlıklı bir ortamda dini eğitim verilmekte, dini teoloji seviyede öğretmek için yüksek çabalar gösterilmektedir.

Aanahtar sözcükler: Zerdüştilik, Hristiyanlık, İslam, din, din eğitimi, medreseler.

Development Process of Religious Education in Azerbaijani History

Islam in Azerbaijan began with the arrival of the Arabs in the Caucasus. This period began since the middles of the seventh century and lasted till the half of the second half of the tenth century. The thoughts forwarded by writers and religious philosophers of Azerbaijan in the middle centuries have been connected with Islam and different directions of this religion. Madrassa was one of the religious educational enterprises in Azerbaijan adopting Islam. As a word it meant “studied”, its other meaning was the beginning stage of the religious education. The history of madrassas began with the spread of Islam. The Madrassas were always working in great mosques in some cities of Azerbaijan in the middle centuries. The Arabic, Persian and Turkish languages, the science of debate, fiqh (Islamic law), hadith, calligraphy, history and literature, Greek philosophy, astrology, speech science, geometry, medicine, chemistry and etc. have been taught at these Madrassas. At the same time, the medicine, anatomy, pharmaceutical sciences, as well as, mathematics, logic, theology and other subjects have been analyzed at these Madrassas. The contribution of the materialist and atheist ideas are seen in the ideas of intellectuals as a result of the occupation of our country by the Russians at the beginning of the 19th century. Marxist-Leninist education began to play a role in the ideology of power after the dissolution of Azerbaijan People’s Republic of in 1920. Islam began to disintegrate in our country during the dominant Soviet dictatorship for a period of 70 years. Especially after 1928, during the repressions of the 30th years, there were open attacks on religion. Spiritual figures and thinkers have been killed. Many mosques working in our country were destroyed or their activities were stopped completely. After gaining second independence in the last century, our country began to pay special attention to the religious values. Currently the lessons related to the religion and moral values are taught at secondary schools, some educational books. By beginning from the secondary schools, the children and youth learn to perceive Islam as a non-degrading form of religion. The attention especially should be given that, the education at school is managed by the government, so, it guarantees that, Islam is free from prejudice and superstition.

The faculty of Theology was opened at Baku State University in 1992. The Institute of of Theology of Azerbaijan was established on 08 February, 2018 on the basis of the Committee on Religious Organizations of the Republic of Azerbaijan. Here the students are given religious education under healthy environment, and high efforts are made to teach them the religious theological level.

Keywords: Zoroastrianism, Christianity, Islam, religion, religious education, madrasahs.

Kafkasya`da Nakşibendiliğin Gelişimi ve Kafkasya Nakşi Silsilesinin Tahlili

Dr. Ahmet NİYAZOV

Azerbaycan İlahiyyat Enstitüsü Temel İslam Bilimleri Bölüm Başkanı

Nakşibendilik Kafkasya`da Halvetilik kadar ictimai fonksiyona sahip ikinci bir sufi düşünce ekolüdür. Onun Kafkasya`da etkili olduğu kadar belki yayıldığı diğer coğrafyalarda tesir gücünden bahsetmek zor olduğunu söyleye biliriz. Şöyle ki, bu sufi düşüncenin XIX asrın zorlu dönemi için Kafkasya müslümanları arasında eğitim başta olmakla mezhepler arası vahdetin kurulması, sosyal hayatın şekillenmesi ve özellikle milli mücadele ruhunun gelişmesi için katkıları büyük olmuştur. Araştırmalara göre genel olarak bu irfan hareketi medrese temelinde yayılan tek tarikatıdır. Bu sebeple bölgede ilmin ve irfanın gelişmesini sağlayan en önemli hareket olmakla tarikat aynı zamanda Kafkasya`da nakşi müceddidi hareketi de temsil etmiştir. Tarikatın bu yönü onun bir diğer ayrıcalığıdır. XIX asırda Azerbaycanın kuzey-batı bölgesinde yayılan son dönem nakşilik bir takım batılı müsteşriklerin de ilgi odağı olmuştur. Bartold, Uslar, Kraçkovski gibi batılı alimlerin bölge adına büyük takdir ifade eden söylemleri bu döneme ışık tutan önemli kayıtlardır.

Her açıdan zengin kültürel değerler sergileyen Nakşibendiliğin hattatlık alanında geliştirdikleri eserler de bölgeye has ender örneklerdir. Bunlardan biri Kafkasya nakşi silsile şeceresi tasviridir. 1904 senesinde Şueyb Efendi b. İdris tarafından çizilen altın silsile (es-silsiletüz-zeheb) bölgede tarikatın gelişmesi açısından önemli kaynaklardan biridir. Söz konusu silsilenin tahlili makalemizin esas kısmını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kafkasya, Azerbaycan, Nakşilik, tarikat, sufi, değer.

Development of Naqshbandiism in the Caucasus and Analysis of the Caucasian Naqsh Series

Naqshbandiism is the second school of Sufi thought in the Caucasus that have such a social function as Khalwati. We can consider that it is difficult to talk about its influence in other geographies, where it is widespread, as well as in the Caucasus. For the difficult period of the nineteenth century, this Sufi thought made a great contribution to the establishment of interfaith unity, especially in the education among the Caucasian Muslims, the formation of public life and, in particular, the development of the national struggle spirit. According to the researches, this Irfan movement is the only sect that spreads on the basis of madrasahs and attaches more importance to education. For this reason, the sect, which is the most important operation that allowed the science and knowledge development in the region, also represented the naqsh mujaddid movement in the Caucasus. This aspect of the sect is its another peculiarity. In the 19th century, donations, which were widespread in the north-western region of Azerbaijan, became the focus of many Western researchers. The words of Western scientists such as Barthold, Uslar, and Krachkovsky, which express their impressions of the region, are important notes that shed light on this period.

Demonstrating rich cultural values in all respects, Nakshibendil's works in the field of calligraphy are also unique examples of the region. One of them is the description of the genealogy of the Caucasian naqsh series. The golden serie (es-silsiletuz-zeheb) drawn by Shuayb Efendi b Idris in 1904, is one of the important sources indicating the development of the sect in the region. The analysis of this series is the main part of our article.

Keywords: Caucasus, Azerbaijan, Naqshi, sect, Sufi, value.

Türk-İslam Kültürünün Kaynağı Olarak Coğrafyacılık / Klasik Coğrafya Eserleri ve Seyahatnameler

Prof. Dr. M. Hanefi PALABIYIK

Atatürk Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü

Malum olduğu üzere İslam medeniyeti üç ayak üzerine oturmaktadır. İlk Müslümanlar olarak Araplar, sonra sırasıyla Farslar ve Türkler gelmektedir. Az da olsa Berberilerin katkısından söz edilmektedir. Aslında kültür ve medeniyet tarihi açısından her birini diğerinden ayırt etmek mümkün olmadığı gibi, Ortaçağ geleneği açısından tüm topluluklar ve devletlerde öne çıkan unsur, milliyetten çok hilafet ve dini gelenekler olduğu için, bu üç millet veya topluluklar için ortak bir medeniyetten söz etmek doğru olacaktır: İslam Medeniyeti. Tabii ki, her birinin kendi altında oluşmakla beraber genelden farklı ve özel unsurlar taşıyan ancak İslamiyet öncesinden gelen ve İslami yapı ve anlayışla uyum sağlayan milli özellikler taşıyan unsurlardan dolayı da, İslam-Arap, İslam-Fars ve İslam-Türk/Türk İslam medeniyetinden/kültüründen de söz etmenin mümkün olduğunu düşünmekteyiz. Bu husus fertten devlete, evden sokağa, mutfaktan sanata kadar her şeyde görünmektedir.

Şüphesiz medeniyetlerin kendilerini açığa çıkarmaları, evrensel medeniyetlere/dünyaya yaptıkları katkıda açığa çıkmaktadır. Fakat bu katkıların ortaya konması da sonraki dönem insanların çalışmalarıyla mümkündür. İşte bu çalışmada, İslam medeniyetindeki coğrafyacılığın tarihi ve İslam dünyasında yazılmış olan coğrafya eserleri ve seyahatnameleri tespit edilecek ve bunlar, tarih araştırmalarındaki yeri ve önemi ile kaynaklık değeri açısından ele alınacaktır.

Burada önce tarihe yardımcı olarak kabul edilen bilimlerden biri olan coğrafya ve kısımlarına temas edilmiş, daha sonra ise tarihî coğrafya ele alınmıştır. Son olarak da İslam coğrafyacılığına kısaca temas edilerek, meşhur coğrafyacılar ve bunların eserlerine ve bilhassa tarihi coğrafyaya temas eden eserlere değinilmiştir.

Anahtar Kelimeler: İslam tarihi, Türk-İslam medeniyeti, kültür, coğrafya, coğrafyacılık, seyahatname.

Geography as the Source of Turkish-Islamic Culture, Classical Geography Works and Travel Books

As it is known, Islamic civilization rests on three legs. Arabs as the first Muslims, followed by Persians and Turks respectively. Even if a little, the contribution of Berbers is mentioned. In fact, it is not possible to distinguish each from the other in terms of culture and civilization history, and it would be correct to speak of a common civilization for these three nations or communities, since the prominent element in all societies and states in terms of medieval tradition is caliphate and religious traditions rather than nationality: Islamic Civilization. Of course, due to the national features that come from pre-Islamic times and are compatible with the Islamic structure and understanding, we think it is possible to talk about Islamic-Arab, Islamic-Persian and Islamic-Turkish / Turkish Islamic civilization / culture although each of them is formed under itself. This issue appears in everything from the individual to the state, from home to street, from cuisine to art.

Undoubtedly, civilizations' self-disclosure is revealed through their contribution to universal civilizations / world. However, it is possible to reveal these contributions with the work of the people of the next period. In this study, the history of geography in Islamic civilization and geography works and travel books written in the Islamic world will be determined and these will be discussed in terms of their place and importance in historical research and their resource value.

Here, firstly, geography and its parts, which is one of the sciences accepted as an assistance to history, was mentioned, and then the historical geography was discussed. Finally, Islamic geography was mentioned briefly, and famous geographers and their works and especially the works that touched on historical geography were mentioned.

Keywords: Islamic history, Turkish-Islamic civilization, culture, geography, travel book.

Kazakistan'ın Batı Bölgesindeki Aydınlanma Harekâtı ve Dinî Şahsiyetler

Öğr. Üyesi Nazgul SABURGALIEVA

Al-Farabi Kazak Millî Üniversitesi doktora öğrencisi Tarih, Arkeoloji ve Etnoloji Fakültesi Almatı, Kazakistan

XIX. yüzyılın sonu ile XX. yüzyılın başlarında Türk halkları arasında eğitim ve aydınlanma hareketi daha da güçlenmiştir. Arşiv belgelerindeki bilgiler Rusya İmparatorluğu Çarının Müslüman halklara karşı uyguladığı kovuşturma siyasetinin istenilenin tam aksine Müslüman Türk halklarının birleşmesine yol açtığını kanıtlamaktadır. Tarihî belgeler, arşiv materyalleri ve sözlü anlatımlar ile elyazmaları Kazak bozkırındaki manevi aydınlanma ve kültürel değişimlerin Türk dünyasındaki seçkin ve entelektüel kişilerin etkisiyle geliştiğine şahitlik etmektedir. Türk halklarının kültür ve eğitim alanındaki kaderleri ortak olmuştur. Türk dünyasının seçkin bireyleri ile dinî şahsiyetleri toplumsal ve siyasi hayatın gelişimine katkı sağlamışlardır.

Kazak bozkırının eğitim ve kültür hayatında Müslümanlığın merkezi konumunda olan Türkiye, Tataristan, Başkurdistan, Özbekistan, Buhara ve Hive'nin etkisi büyük olmuştur. Zira köy mollasından okuma yazma öğrenen Kazak şakirtler daha sonra eğitimlerini medreselerde devam ettirmişlerdir. Onlar, yurda geri döndükten sonra ise mektep, cami ve medreseler açarak çocukları eğitime işiyle meşgul olmuşlardır. XIX. yüzyılın sonlarında Kazak bozkırında mektep, medrese ve camilerin sayısı artar. Böylece pek çok Türk seçkini Kazak bozkırına gelip mektep ve medreselerde ders verir. Türk halklarının birbirleriyle olan ilişkileri ise kültürün ve eğitimin daha da gelişmesine yol açar. Ayrıca, Müslümanlar için hacca gitmek farz olduğundan dolayı hac vazifesini yerine getiren Kazak hacılar ülkelerine döndüklerinde çeşitli kitaplar ve elyazmaları getirerek eğitimin gelişmesini sağlarlar.

Türk halkları arasında, milleti okumaya ve imanlılığa davet eden, İslam dininin güçlenmesine katkıda bulunarak kültürü ve medeniyeti oluşturan dinî şahsiyetlerin yeri çok ayrıdır. Böylesi dinî şahsiyetler Kazak bozkırında da önemli role sahip olmuşlardır.

Tarihî vesikalar, söz konusu dönemde Kazak bozkırında da eğitimini medresede devam ettirip ahund, hazret, şeyh ve molla gibi çeşitli dinî unvanlar alarak çocuk eğiten, cami açan ve medreselerde ders veren dinî şahsiyetlerin sayısının arttığını göstermektedir. Makalede genelde Kazak bozkırındaki, özelde ise Batı Kazakistan bölgesinde dünyaya gelen dinî şahsiyetlerin manevi aydınlanma alanında yaptığı çalışmalar üzerinde durulmuştur. Bu şahsiyetler arasında Dosjan Şeyh, Jumağali Ahund, Edige Şeyh, Erjan Hazret vb. vardır. Yazar, tarihî bilgiler ile sözlü ve yazılı kaynaklara dayanarak Türk halklarının birbirleriyle ilişkileri kapsamında eğitimin gelişmesine katkı sağlayan dinî şahsiyetlerle ilgili yeni bilgiler sunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türk halkları, dinî şahsiyetler, aydınlanma harekâtı, şeyh, medrese, cami, mektep, ahund, hazret.

Enlightenment And Religious Figures in The Western Region Of Kazakhstan

In the late 19th and early 20th centuries, a field of enlightenment was intensified among the Turkic people. Archival documents prove that the persecution of the tsar of the Russian Empire against the Muslim peoples, on the contrary, led to the unification of the Turkic Muslims. Historical documents, archival data, oral data, manuscripts are witness to the development of spiritual, educational and cultural life in the Kazakh steppes under the influence of the Turkic elites. The fate of the Turkic peoples in the cultural and educational sphere was common. Turkic elites and religious figures contributed to the development of socio-political life.

The centers of Islam as Turkey, Tatarstan, Bashkortostan, Uzbekistan, Bukhara and Khiva had a strong influence on the educational and cultural life of the Kazakh steppes. The Kazakh students learnt a Muslim letter from a village mullah, continued their education in a madrasah, and came to the country, opened a mosque, a madrasah and taught children. The numbers of schools, mosques and madrasas were increased in the Kazakh steppes at the end of the XIX century. Many Turkic elites came to the Kazakh steppes and taught in school-madrassas. The interrelationship of the Turkic peoples opened the way for the development of culture and education. Pilgrimage has also become mandatory for Muslims. By going on this pilgrimage, Kazakh pilgrims brought books and manuscripts to the country and contributed for the development of enlightenment.

Among the Turkic peoples, a special place is occupied by religious figures who called people to knowledge and morality, formed culture and civilization by contributing to the strengthening of Islam. The role of such religious figures is also important in the Kazakh steppes.

Historical documents prove that in the Kazakh steppes there was an increase in the number of religious figures who deepened their knowledge in madrassas, brought various religious titles such as ahun, hazrat, ishan, mullah, taught children, opened mosques and worked in madrassas. This article analyzes the spiritual and educational activities of religious figures born in the Kazakh steppes, especially in the western region. These include Doszhan Ishan, Zhumagali Ahun, Edige Ishan, Yerzhan Hazret and others. The author provides new information about religious figures who contributed to the field of education on the basis of historical data, oral manuscripts and the connection of the Turkic peoples.

Keywords: Turkic peoples, religious figures, enlightenment, ishan, madrasah, mosque, school, ahun, ishan, hazret.

Geleneksel Türk Sanatlarına Dair Günümüz Algısı: Çini Örneği

Ümmügülsüm AÇIKÖZ

Ankara Büyükşehir Belediyesi (Belmek), Sosyolo- Çini Ustası Ve Eğitimcisi

Bir milleti, bir kültürü, bir medeniyeti anlamının, anlamdırmanın ve oluşturma yolu sanattan geçer. Uzun bir geçmişe ve tarihe sahip olan Geleneksel Türk Sanatları, Anadolu Selçuklular zamanında yaygınlaşmaya ve Osmanlı döneminde ise sistemleşmeye başlamıştır. Yayılmasın da ve sistemleşmesinde, İslam'ı kabulüyle birlikte sanatta zirveye ulaştıran Türkler olmuştur. Malzeme, teknik, motif, renk, form ve kompozisyonlar da olsun Türklerin İslam'dan önce inançlarının, coğrafi yapının ve kültürlerinin etkisini görmek mümkündür. Bu durum Geleneksel Türk sanatlarına daha da bir zenginlik katmıştır. Zenginleşerek günümüze kadar gelen geleneksel sanatlar köklü Anadolu bilgi birikimiyle birlikte sanatta bilhassa Geleneksel Türk Sanatlarında sistemleşmiş ve zenginleşmiştir. Zengin bir sanat yelpazesine sahip olan Geleneksel Türk Sanatlarından hat, tezhip, çini, ebru ve minyatür gibi en bilinenlerdendir.

Bu çalışmada hat, tezhip, minyatür ve ebru sanatının kısa bir tarihsel sürecinden bahsedildikten sonra Geleneksel Türk Sanatlardan olan ve köklü bir geçmişle, desenleriyle, renkleriyle, formlarıyla, teknikleriyle, dünya çapında değer gören eserleriyle, çini özelinde de günümüzde ki teknoloji ve bilgi birikimine sahip olan çini sanatının 2015-2020 tarihleri arasında yapılan 100 kadın kurs öğrencisinin becerisi ve duygu dünyasında ki etkilerini ve etkileşimlerini, kendi dünyalarına şekillendirmesini ve yansımalarını anlamak için yapılan anket çalışması irdelenip değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Türk sanatları, çini, çağdaş çini algısı

Traditional Turkish Arts And Contemporary Perception Of Them: Çini Sample

The arts are the crucial instrument so as to understand, form and make meaningful the culture and civilization of a nation. In this context traditional Turkish arts have a quite long history which have been started by time Uygur Turks, developed by Major and Anatolian Selcuqities and systematized by Ottomans. During all this process, by accepting Islam, Turks had the main role and function so that the arts had reached the top or zenith point. In the process of traditional Turkish arts Turks had brought new understanding and technic as well as equipments, colours, form, composition, designs from their past belief, tradition and culture. Therefore traditional Turkish arts have been historically so rich and unique so that we have today this unique and rich heritage. We can observe such uniqueness and richness in some of the branches of the traditional Turkish arts such as: hat, tezhip, çini, ebru and minyatür and so on.

Thus, in this paper, so as to demonstrate our contemporary reflections over traditional Turkish arts at the sample of the art of Çini by means of data which are derived from our observations as the Çini master-teacher and the recent questionnaire made by us, we shall firstly introduce and deal with the hat, tezhip, minyatür and ebru in terms of historical background. Secondly and the most importantly after giving briefly historical background and introducing the performance of the art of Çini we shall examine outcomes or findings of questionnaires about my students who have joined the course of the art of Çini in the period of the years of 2015 and 2020 in Ankara for revealing their attitudes, approaches, feelings, thoughts and perceptions towards the art of Çini as well as their daily life practise during their studentship in the course.

Keywords: Traditional Turkish arts, çini, contemporary perception of çini.

Çankırı Kızılırmak ve Çevresinde Giyim Kuşam Geleneğine Bir Örnek: Çorap Ve Patik Örücülüğü

Rukiye KAYA¹

H.Nurgül BEGİÇ²

İnsanoğlu yeme, içme, barınma ve giyinme gibi temel ihtiyaçlarını karşılamak için kendi çözümlerini bulmuşlardır. Toplumların sosyo kültürel ve sosyo ekonomik şartları temel ihtiyaçlarını karşılamada toplumlara yön verirken gelenek ve göreneklerinin de oluşmasına neden olmuştur. Toplumdan topluma değişiklik gösteren giyim kuşam biçimleri çeşitlenerek gelişimini sürdürmüş ve kültürel kimliklerin ayrışmasında etkili olmuştur. Pek çok uygarlığa ev sahipliği yapmış olan Anadolu toprakları da bu zenginliğe hizmet etmiştir. Orta Asya'dan Anadolu topraklarına göç yoluyla gelerek konar göçer yaşamdan yerleşik hayata geçen Türk toplulukları yerleştikleri bölgelerde kendilerinden önce yaşayan topluluklarla etkileşerek kendilerine has kültürlerini oluşturmuşlardır.

Başlangıçta vücudu korumak için yapılan çorap ve patik örücülüğü zamanla süslenerek estetik özelliklerini kazanmış ve geleneksel giyim kuşam kültürünü zenginleştirmişlerdir. Sanayi ve teknolojinin gelişmesiyle zaman içerisinde farklı liflerle makinelerde seri olarak üretilen ürünler el yapımı çorap ve patiklerin yerini alması nedeniyle üretimleri her geçen gün azalmaktadır. Yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olan geleneksel el sanatlarından birisi olan çorap ve patik örücülüğü yöreden yöreye farklılık göstermektedir. Kadınlar tarafından yapılan ürünler, yün, tiftik pamuk gibi doğal liflerin işlenmesiyle elde edilir. Günlük yaşamda ihtiyaçtan ortaya çıkan ve zamanla kültürel miras halini alan el sanatlarımızın kültürel yansımaları ile ilgili Anadolu'da sayısız örnekler mevcuttur.

Bu çalışmada: Çankırı Kızılırmak ve çevresinde yapılan çorap ve patik örnekleri çerçevesinde malzeme, teknik, desen, renk ve kullanım özellikleri ile kullanılan araç ve gereçlerin tanıtımı yapılacaktır. Ayrıca yörede beş şiş ile doğal lifler kullanılarak yapılan çorap ve patikler kullanılan desen ve lif zenginliği ile ayrıca inceleme konusudur. Çalışmada yazılı ve sanal kaynaklar taranarak saha çalışması yapılacak ve geçmişte kullanılan günümüzde ise yok olmaya yüz tutan örme çorap ve patik örücülüğü kayıt altına alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çankırı, Kızılırmak, giyim kuşam, örücülük, çorap, patik,

1 Öğr. Gör., Dicle Üniversitesi, Diyarbakır Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, rukiye.kaya@dicle.edu.tr
2 Doç.Dr.,İzmir Demokrasi Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, begicnurgul@gmail.com

Çankırı Kızılıрма And Around Clothing An Example Of Tradition: Socks And Boots Knitting

Humans have found their own solutions to meet their basic needs such as eating, drinking, sheltering and clothing. While the socio-cultural and socio-economic conditions of the societies give direction to the societies in meeting their basic needs, they have also caused the formation of their traditions and customs. Dressing styles varying from society to society have continued to develop by diversifying and have been effective in the separation of cultural identities. The Anatolian lands, which hosted many civilizations, also served this wealth. The Turkish communities, who came to Anatolia from Central Asia through immigration and settled from nomadic life, created their own culture by interacting with the communities that lived before them in the regions they settled.

In the beginning, socks and booties knitting, which was made to protect the body, gained aesthetic features by being adorned in time and enriched the traditional clothing culture. With the development of industry and technology, the production of products produced massively on machines with different fibers over time is replacing handmade socks and booties, and their production is decreasing day by day. The knitting of socks and booties, which is one of the traditional handicrafts in danger of extinction, differs from region to region. Products made by women are obtained by processing natural fibers such as wool, mohair cotton. There are countless examples in Anatolia about the cultural reflections of our handicrafts, which emerge from the need in daily life and become cultural heritage in time.

In this study: The material, technique, pattern, color and usage properties and the tools and equipment used will be introduced within the framework of socks and booties samples made in Çankırı Kızılırmak and its surroundings. In addition, socks and booties made using five skewers and natural fibers in the region are also subject to examination with their patterns and fiber richness. In the study, written and virtual resources will be scanned and field work will be carried out and knitting socks and booties knitting, which has been used in the past and is about to disappear today, will be recorded.

Keywords: Çankırı, Kızılırmak, dressing, knitting, socks, booties,

Ankara amlıdere ve Kahramankazan Yöresinde Düz Dokuma Örneği: Pala Dokuma

Doç Dr. Nurgöl BEĖİ

İzmir Demokrasi Üniversitesi Güzel Sanatlar Faköltesi

Ayşe SARICAN

Yüksek Lisans Öğrencisi, Çankırı Karatekin Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Sanat ve Tasarım Bölümü

İnsanlık tarihi ile birlikte gelişme gösteren dokumacılık, önceleri bitkilerden daha sonraları hayvansal liflerden oluşturulan dokumalar hayatın her alanında kullanılmıştır. Farklı coğrafyalarda yaşayan toplulukların geliştirdiğı dokuma ürünler zaman içerisinde birçok işlev üstlenmiştir. Türkler Orta Asya'dan Anadolu coğrafyasına uzanan tarihsel süreçte kendi kültürlerine has dokumalarını oluşturmuşlardır.

Anadolu'da hayvancılıkla geçimini sağlayan bölgelerde küçükbaş hayvanlardan elde edilen yünler öncelikle kendi ihtiyaçları daha sonrada çevrenin ihtiyaçlarını karşılamışlardır. Ankara İli, amlıdere ve Kahramankazan yöresinde üretimi yapılan ve "Pala" adı verilen düz dokumaların bölgede ilk Türk toplulukların yerleşime geçmesi ile birlikte üretildiğı sanılmaktadır. Yörede yetiştirilen koyun ve tiftik keçilerinden elde edilen yünler evlerde eğrilmiş ve dokuyuculara getirilerek tezgâhlarda yer yaygısı, çuval, mendil, heybe gibi ürünler dokunmuştur. Bu çalışmada, "Pala" adı verilen dokuma türü hakkında inceleme ve varılan sonuçlar ortaya konacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ankara, amlıdere, Kahramankazan, pala, yün, dokumacılık,

Example Of Flat Weaving In Ankara amlıdere And Kahramankazan: Pala Weaving

Weaving, which developed with the history of humanity, was used in all areas of life, first from plants and later from animal fibers. Woven products developed by communities living in different geographies have undertaken many functions over time. Turks have created their own cultural weavings in the historical process extending from Central Asia to Anatolia.

The wool obtained from ovine animals in regions that provide a living with livestock in Anatolia first met their own needs and then the needs of the environment. It is believed that the plain weavings called "Pala", which are produced in Ankara Province, amlıdere and Kahramankazan regions, were produced with the settlement of the first Turkish communities in the region. The wool obtained from sheep and angora goats raised in the region was spun at home and brought to weavers and products such as floor mats, sacks, handkerchiefs and saddlebags were woven on looms. In this study, analysis and conclusions about the type of weaving called "Pala" will be presented.

Keywords: Ankara, Çamlıdere, Kahramankazan, machete, wool, weaving,

Makrome Sanatının Tarihine ve Gelişimine Bugünden Bir Bakış

Prof. Dr. Yunus BERKLİ³

Mariye PINAR⁴

Dokumacılığın ilk kez nerede, nasıl ve kim tarafından yapıldığı bilinmese de iklim koşullarından korunmak için ortaya çıktığı bilinen insanlık tarihinin en eski sanatlarından (Türk.1988: 23-26). Barınmak, örtünmek ve süslenmek amacı ile yapılan ürünlerden bazı parça ve örnekler; Orta Asya, Çin ve Mısır'da yapılan arkeolojik kazılarda bulunmuştur. Bu nedenle ilk dokuma yapan insanların bu bölgelerden olduğu kabul edilmektedir (Türk.1988: 23-26). Bununla beraber düğüm ile ilgili ulaşılabilen ilk örneğin; MÖ VII. ve VIII. yüzyıllardan kalma Pasifik'te bulunan Hunlara ait, at cesetlerinin kuyruklarındaki düğümlerin olduğu bilinmektedir. Dokumaya duyulan ihtiyaç, kullanılan malzemeyi birbirine sarıp veya lifleri bağlayarak, ipliğin elde edilmesinin başladığı düşünülmektedir (Türk.1988: 21).

Asıl konumuz olan ve düğüm teknikleriyle geliştirilen Makromenin geçmişi Eski Mısır'a kadar uzanmaktadır. Asurlular bu dönemlerde düğümlerden oluşmuş püskülleri olan tunikler ve düğümlü giysiler giymişlerdir. Av, savaş giysileri ve atların örtülerini de sık düğüm ve kalın püsküllerle süslemişlerdir (Türk.1988: 32).

Türklerde ise Makromenin MÖ 850 yıllarından itibaren kullanılmaya başladığı görülmektedir. Türklerin Anadolu'ya yerleşmelerinden sonra, kadın baş süsleri, çarşaf, havlu, peşkir kenarları, entariler, kaftanlar ve cepkenlerin kol, yaka ve etek uçları gibi çeşitli düğümlerle oluşmuş bezemelerle süslenmiştir (Atay.1987:41).

Bu çalışmamızda bir el sanatı olan "Makrome"nin düğüm tekniklerinin ortaya çıkmasından günümüze kadar, yıllar içerisinde geçirdiği gelişim ve değişim süreci, bu süreçte kullanılan düğüm teknikleri ve malzemeleri, tezyini motifleri ve ikonografileri, üretilen ürünlerde görülen çeşitlilik ile birlikte, kullanım alanının çeşitliliği de ele alınacaktır. Makrome'nin gelenekselden moderne doğru geçirmiş olduğu bu süreç, aynı zamanda oluşturulma tekniklerine paralel olarak döneminin gelişmişlik düzeyi; kullanım alanı ve amacı göz önüne alındığında ise, kültürel ve sosyal alanlarda kendi dönemleri hakkında bilgi veren birer somut belge niteliği taşımaktadırlar. Bilimsel çalışma bakımından ihmal edilmiş olan Makrome sanatının tarihi ve güncel süreci ele alınarak, sistemli bir şekilde ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Makrome, Düğüm, Sanat, Dokuma

3 Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi,

4 Yüksek Lisans Öğrencisi, Atatürk Üniversitesi/Güzel Sanatlar Fakültesi

A View From The History And Development Of Makrome Art Today

Although it is not known where, how and by whom weaving was first done, it is one of the oldest arts in human history that is known to have emerged to protect against climatic conditions (Türk.1988: 23-26).. Some fragments and samples of products made to shelter, cover and decorate were found in archaeological excavations in Central Asia, China and Egypt. For this reason, it is accepted that the first people who weave are from these regions (Türk.1988: 23-26). However, the first example that can be reached about the node is VII BC. and VIII. it is known that there are knots on the tails of horse corpses belonging to the Huns found in the Pacific dating back centuries. The need for weaving is thought to have begun by wrapping the material used together or binding the fibers (Türk.1988: 21).

The history of the macro, which is our main topic and developed with knot techniques, dates back to Ancient Egypt. The history of the macro, which is our main topic and developed with knot techniques, dates back to Ancient Egypt. During these periods, Assyrians wore tunics and knotted clothing with tassels formed from knots. They also decorated the covers of prey, war clothes and horses with tight knots and thick tassels (Türk.1988: 32).

In the Turks, it is seen that Macroma began to be used from 850 BC. After the Turks settled in Anatolia, women's head ornaments were decorated with various knots, such as sheets, towels, peshkir edges, entari, kaftans and cepkens ' arms, collars and skirt ends (Atay.1987:41).

In this study, the process of development and change that "Macrome", a craft, has undergone over the years from the emergence of knot techniques to the present day, knot techniques and materials used in this process, tezyini motifs and iconographies, as well as the variety seen in the products produced, the variety of use will also be discussed. This process, which macrome has undergone from traditional to modern, is also a concrete document that provides information about its periods in the cultural and social fields, given the level of development of its period in parallel with its creation techniques and its use and purpose. The historical and current process of Macrome art, which has been neglected from the point of view of scientific work, has been considered and tried to be put forward systematically.

Keywords: Macrome, Knot, Art, Weaving

Konya Etnografya Müzesi'nde Bulunan Horozlu Halının Tasarım İlkeleri ve Öğeleri Bakımından İncelenmesi

Esra BORA⁵

Kaynaklara göre halı sanatı tarihi, Pazırık halısı ile MÖ. 3-5. yy' da başlar. Yapılan araştırmalar ile Pazırık kurganından çıkan bu halı ile halı sanatı başlamış olup, birçok bölgede devam ederek günümüze ulaşmıştır. Halı sanatının Türklerin bulunduğu bölgelerde yayılarak gelişmiş olduğu kaynaklarda belirtilmektedir. Kaynaklara göre, bozkır hayatının en önemli temsilcileri olan Türklerde hayvan imgesi, hemen her dönemde sanatlarında kendilerini göstermektedir. Günümüze ulaşan eserler ve kaynak bilgilerine göre, hayvan figürlerinin Anadolu'da dokunmuş halılar üzerinde görüldüğü dönem, beylikler dönemidir. Bu dönem halılarının çoğunun üzerinde hayvan motifleri görülmektedir. Konya Etnografya Müzesi'nde bulunan halı, buna örnektir. Halının üzerindeki motiflerin horoza benzetilmesinden dolayı "Horozlu Halı" olarak isimlendirilmiştir. Beylikler dönemine ait olduğu kaynaklardan anlaşılan bu halı, 15. yüzyıl sonlarına tarihlendirilmiş olup günümüze kadar ulaşmıştır. Sanatçı sanat eserinin tasarım sürecinde tasarım ilkeleri ve öğelerini göz önünde bulundurarak yaratıcılığını da ortaya koymaya çalışmıştır. Halı sanatında dokuyucunun ve tasarımcının kim veya kimler olduğu bilinmemektedir fakat halının üzerinde bulunan desen ve motif özellikleri plastik değerler açısından önemli görülmektedir. Bu nedenle, araştırmada ele alınan "Horozlu Halı" tasarım ilkeleri ve tasarım öğeleri bakımından incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: halı sanatı, hayvan figürü, tasarım ilkeleri, tasarım öğeleri.

Investigation Of The Horosed Carpet in The Konya Ethnography Museum in Terms Of Design Principles And Items

According to the sources, the history of carpet art, with the Pazırık carpet, BC. 3-5. starts in the century. With the researches made, the art of carpet started with this carpet from Pazırık kurgan and it has reached today by continuing in many regions. It is stated in the sources that the carpet art has spread and developed in the regions where Turks are located. According to the sources, the image of animals in Turks, who are the most important representatives of the steppe life, shows themselves in their art in almost every period. According to the surviving works and source information, the period when animal figures are seen on carpets woven in Anatolia is the period of principalities. Animal motifs are seen on most of the carpets of this period. The carpet found in Konya Ethnography Museum is an example. It was named as "Horozlu Halı" because the motifs on the carpet are likened to rooster. This carpet, which is understood from the sources that belongs to the period of the Principalities, was dated to the end of the 15th century and has survived to the present day. The artist tried to reveal his creativity by considering the design principles and elements in the design process of his art work. It is not known who or who the weaver and designer are in carpet art, but the pattern and motif features on the carpet are considered important in terms of plastic values. For this reason, "Horozlu Carpet" discussed in the research has been examined in terms of design principles and design elements.

Keywords: carpet art, animal figure, design principles, design elements.

5 Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Geleneksel Türk Sanatları Anabilim Dalı, ebora902@gmail.com, ORCID No: 0000-0002-1868-9315.

Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun Şiirlerinde Kilimler

Bayram DEMİRAL⁶

Bedri Rahmi Eyüboğlu yerel sanatlardan yararlanarak evrensel bir sanata ulaşılabilceğini düşünen sanatçılardandır. Sanatçı, Fransa'da iken halk diline, halk kültürüne, halk sanatına ilgi duymaya başlamıştır. Daha sonrasında Yurt Gezileri de sanatçının bu ilgisini artırmıştır. Bu geziler ile halk sanatı ürünlerinden etkilenen sanatçı bunları resim ve şiirlerine yansıtmıştır. Geleneksel sanatlardan olan Kilim, Eyüboğlu'nun resim ve şiirlerinde tekrar kullanıma sokulmuştur. Bu türden bir uygulama ile başka bir sanat dalında kullanılan sanat eserleri durağanlıktan kurtarılıp, güncel hale getirilebilmektedir. Bedri Rahmi Eyüboğlu sanatsal üretimlerinde geleneksel sanat ürünlerini kullanmış ve bu sanatların güncelde tutulmasına katkı sağlamıştır.

Bu araştırma Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun şiirlerinde "kilim" teriminin kullanımını belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu bağlamda sanatçının bütün şiirlerinin yer aldığı "Dol Karabakır Dol" kitabı incelenmiştir. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Sanatçının yedi adet şiirde kilim teriminin geçtiği, Gördes kilimi, Avşar kilimi gibi yöre kilimlerinin isimlerinin de yer aldığı tespit edilmiştir. Ayrıca kilimlerin üretim aşamaları, kullanılan malzemeleri, renkleri ve kompozisyonları ile ilgili bilgilerin şiirlerine yansıdığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kilim, Geleneksel sanatlar, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Dol Karabakır Dol.

Rugs in Bedri Rahmi Eyüboğlu's Poems

Bedri Rahmi Eyüboğlu is one of the artists who thinks that a universal art can be achieved by using local arts. While in France, the artist started to be interested in folk language, folk culture and folk art. Afterwards, Yurt Gezileri also increased this interest of the artist. The artist, who was influenced by folk art products with these trips, reflected these in his paintings and poems. Rug, which is one of the traditional arts, has been put into use again in Eyüboğlu's paintings and poems. With this kind of application, works of art used in another branch of art can get rid of stagnation and become up-to-date. Bedri rahmi Eyüboğlu used traditional art products in his artistic productions and contributed to keeping these arts up-to-date.

This research was conducted to determine the use of the term "rug" in Bedri Rahmi Eyüboğlu's poems. In this context, the book "Dol Karabakır Dol", which includes all of the artist's poems, was examined. Scanning model was used in the research. It has been determined that the artist's seven poems contain the term rug and the names of local rugs such as Gördes rugs and Avşar rugs. In addition, it is seen that the information about the production stages of the rugs, the materials used, colors and compositions are reflected in his poems.

Keywords: Rug, Traditional arts, Bedri Rahmi Eyüboğlu, Dol Karabakır Dol .

6 Ar. Gör. Dr. Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Tel: 05330309940 e-mail: bayram.demiral@gmail.com, Süleyman Demirel Üni. Doğu Yerleşkesi Güzel Sanatlar Fak. 32200 Merkez/ISPARTA.

Osmanlı İmparatorluğu'nun Kaftan ve Kumaşlarında En Çok Kullanılan Motiflerin Sembolik Anlamları

Doç. Dr. Cengiz ERDAL

Sakarya Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü

Bir göstergenin anlamı gereği kendinden başka bir şeye gönderme yapan her şeyi içermesi, süsleme sanatında kullanılan motiflerin de renkler gibi mesaj içerme/iletme konusunda sembolik anlamlar taşımalarından dolayı, motiflerin bu yönlerinin de incelenmesini gerekli kılmaktadır. Bu çalışmada Osmanlı İmparatorluğu padişahlarının en önemli sembollerinden olan Kaftan ve yine imparatorluğun özellikle 15. ile 18. yüzyılları arasında en önemli ihracat kalemlerinden olan dokumalık kumaşların üzerinde süsleme sanatında kullanılan ve İmparatorluğun tekstildeki başarısını incelikte yansıtan süsleme sanatının motiflerinde en çok yer alan bitki ve çiçeklerin sembolik anlamları incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı İmparatorluğu, Tekstil, Motif, Renk

Symbolic Meanings of the Most Used Motifs in Caftan and Fabrics in the Ottoman Empire

As a sign consists of everything which can be referred to something else, motifs, which are used in decoration have symbolic meanings like colors, should also be analyzed from this perspective. In this study, symbolic meanings of the most used flowers and plants used in decorating Ottoman Emperors' caftans and fabrics, which are thought to be one of the most important export goods between 15th. and 18th. Centuries, will be analyzed.

Keywords: Ottoman Empire, Tekstil, Motif, Renk

Gerede de Yapılan Havlu Kenarlarının Teknik ve Kompozisyon Özellikleri

Doç Dr. Gülten KURT

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Bölümü

Anadolu toprakları üzerinde yaşamış bir çok kültürle harmanlanmış etnoğrafik eserlerimiz geleneksel kültürümüz içerisinde en zengin örneklerimizi oluşturmaktadır. Her toplum içerisinde önemli bir yer edinen evlenme adetleri ve gelenekleri bizim kültürümüz içinde de ayrı bir öneme sahiptir. Evlenme adetlerimiz içerisinde yer alan çeyiz geleneğimiz ve adetlerimiz başlı başına kültürel bir zenginlik ve uygulama içermektedir.

Küçük yaşta başlanan kız çeyizi, genç kız olup evinden ayrılana kadar kendisi ve yakın çevresiyle birlikte özenle hazırlanmaktadır. Çeyiz geleneğimiz içerisinde bir çok eşyanın yapımı el sanatlarımızdan örücülük tekniğinin zengin örnekleri arasında yer almaktadır. El örücülüğü içerisinde ince örgüler sınıfında yer alan danteller ve oyalar iğne, tığ, şiş, mekik, firkete teknikleri ile üç boyutlu, düz, dar ve geniş formlarda üretilmektedir.

Her birinin farklı teknikle birlikte özel bir çalışmayı gerektiren ve örücülük alanında yer alan bu örneklerin tespit edilmesi ve geleceğe taşınması kültürümüz açısından önem taşımaktadır. Bu çalışmada Bolu İli Gerede ilçesinde çeyiz geleneğinin bir parçasını oluşturan ve ince örgüler sınıfında yer alan zengin havlu kenarları örneklerinin teknik, renk, motif ve kompozisyon özellikleri örnek uygulamalarla sunulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: El Sanatları, örücülük, havlu kenarları

Technical And Composition Features Of The Towel Borders Made In Gerede

Our ethnographic works blended with a great many cultures having lived in Anatolian lands comprise our richest samples in our traditional culture. Marriage habits and customs having a significant place in every community are of great importance in our culture as well. The tradition of trousseau within our marriage habits and our customs have a cultural richness and application each.

The girl trousseau which starts in their early ages is prepared neatly by herself and close relatives until she becomes a young woman and leaves home. The production of a great many things in our trousseau tradition take place in the rich samples of knitting technique. Among hand knitting products, laces and embroidery taking place in fine knitting are produced as three-dimension, plane, narrow and large forms with the techniques of needle, crochet needle, bodkin, shuttle and hairpin.

Determining these samples taking place in the field of knitting that require a special study with a different technique and carrying them to the future is of importance. In the current study, the technical, colour, motive and composition features of the rich towel borders forming a great part of the trousseau tradition in the city of Bolu, the town of Gerede and taking place in the fine knitting category will be presented with their application.

Keywords: Handicraft Arts, knitting, towel borders

Türkmen Halı Sanatı

Arazgul REJEPOVA^{7*}

Türkmen halı sanatı çok eski tarihlere dayanmaktadır. Altaylarda arkeolojik kazılar esnasında Pazırık tepesinden bulunan ve bulunduğu mekân ile isimlendirilen “Pazırık” halısı Türklerin atası sayılan Hun hanedanının el sanatlarına ait olduğu tahmin edilmektedir. Bu halının milattan önce V. yüzyıllarda yapılmış olduğu muhtemeldir. Bulunduğu anda halının bazı köşelerindeki ipleri yıpranmış olmasına rağmen renklerinden ve desenlerinden taviz vermediği ile ayrıca dikkat çekmektedir. Türkmen halıları genellikle bu özelliği ile meşhur olmasının yanı sıra üzerine işlenen desenlerin anlamı konusunda da adından söz ettirmiştir. Halı sadece evi süslemek için değil bulunduğu mekânın bazı özelliklerini taşıyan motifleri ile de meşhurdur. Bu nedenle Türkmen halıları sıradan bir halı olmaktan öte tarihi bir eser niteliğini de taşımaktadır. Halı motiflerinde renk özellikleri ile birlikte çiçek, hayvan eşya desenleri mevcuttur. Bu da bu halkın yaşam biçimini ortaya koymaktadır. Günümüzde halâ Türkmenistan devletinde bu halıların dokunmasına önemli destek verilmesi sonucunda eski motiflerin yaşamasına ve yeni nesle intikal etmesine özen gösterilmektedir. Türkmenistan tabiatı günümüzde değişikliğe uğramasına rağmen halı motifleri bin yıllık tarihin hatıralarını taşımaktadır. Buna misal olarak Pazırık halısını tekrardan canlandırma yönünde yapılan çalışmalar takdire şayandır. Türkmen halısı dünya genelinde sanat tarihinden söz edildiğinde her zaman ön sıralarda ismi geçmektedir.

Anahtar Kelimeler: Halı sanatının tarihi, Pazırık halısı, Halı motifleri, Türkmen halısı.

Turkmen Carpet Crafting

Turkmen carpet crafting goes back to very old times. It is estimated that the “Pazırık” carpet found in the Pazırık hill during the archeological excavations in the Altay Mountains and named after the location of the find belong to the hand crafts of the era of the Hun dynasty, which is considered as the ancestors of Turks. It is possible that this carpet was created within the fifth century before Christ. Despite the worn threads at some corners of the carpet at the time of find, it is also noted that colors and design were not compromised. In addition to the fame of Turkmen carpets with this feature, meanings of designs have been talked about a lot. The carpet is known not only for the decoration of homes, but also with motif bearing the characteristics of the location it was located in. Therefore, Turkmen carpets also have the qualities of historical works apart from being only ordinary carpets. In addition to color characteristics of Turkmen carpets, they have flower, animal and ware motifs displaying the way of living of the people. Thanks to the significant support still provided for the weaving of these carpets by the Turkmenistan State, meticulous care is given to the survival of the old motifs and transmitting them to the new generation. While the nature in Turkmenistan has changed a lot in current times, carpet motifs still have the memories of a past of a thousand years. Studies carried out to re-animate the Pazırık carpet are appreciable as an example of this. This Turkmen carpet is always ahead of the curve when art history of the world is talked about.

Keywords: History of carpet crafting, Pazırık carpet, Carpet motifs, Turkmen carpet.

7 * Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tarih Bölümü Doktora Öğrencisi, e- posta ezizhan26@yandex.com, tel 05061693134.

Anadolu ve Farklı Geleneksel Kültürlerden Bazı Çözümlü Geleneksel Dokumalarda Tespit Edilen Piktografik Kodlar

Doç. Naile Rengin OYMAN⁸

Piktogram bir eşyayı, bir objeyi, bir yeri, bir işleyişi, bir kavramı resmetme yoluyla temsil eden semboldür. İlk çağlarda önemli bir yere sahip olan piktogramlar (sembolik resimler) günümüzde de vazgeçilmez durumdadırlar. Semboller örüntüsü olan piktogramlar, verilmek istenen mesajı, yazıyla desteklenmeyi gerektirmeyecek berraklıkta verebilme niteliğine sahiptir.

Dokuma eşyalarının büyük çoğunluğu, Anadolu kadınlarınca iyi bilinen öğelerin belirli şekiller veya motifleri temsil etmek için soyut, zeki ve basitleştirilmiş zarif geometrik desenlerle süslenmiştir. Zamanla, bu motifler ve tasarımlar Anadolu Dokumaları için iyi tanımlanmış ve “Piktografik Kodlar” olarak tanınmıştır. Her piktografin adı, anlamları ve farklı tasarımı vardır. Piktogramlar, farklı kültürlerinden gelen kişilerin çevresiyle iletişim kurmalarını sağlayan görsel imlerden biridir. Verilmek istenen mesajı yalın bir üslupta görselleştirerek ortak dile dönüştürebilme becerisine sahiptir.

Sözlükler “kod” terimini de “iletişim için bir sinyal veya sembol sistemi” olarak tanımlar. Piktografik kodlar, sadece Anadolu dokumaları ile sınırlı değildir, yüzlerce yıldır farklı kültür ve uygarlıklardan birçok kültür tarafından kullanılmıştır. Geçmiş ve günümüzdeki tekstillerde, havlı ve düz dokumalarda, döşemeliklerde, çarşafalarda, giysilik kumaşlarda vb. üzerinde çok çeşitli piktografik kodlara rastlamak olasıdır.

Anadolu kültürü içerisinde ve genel anlamda, dokumalar üzerindeki sembolik resimler yani piktogramlar çizgisel kurgularda, ifade edilmek istenen kavram kolayca anlatılabilmüş, bu semboller örüntüsüne belli anlamlar yüklenmiş ve renklerle birlikte, düşünce ve duygular en çarpıcı biçimde ifade edilebilmiştir. Anadolu da ve dünyadaki farklı geleneksel kültürlerde de görülen çözgü yüzlü dokumalarda da piktografik kodlar tespit edilmiştir.

Bu çalışmada, Anadolu’dan ve farklı kültürlerden bazı çözgü yüzlü dokumalarda tespit edilen piktografik kodlar karşılaştırmalı olarak açıklanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Piktografi, piktografik kod, Çözgü yüzlü dokuma, Sembolik resim

⁸ Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Geleneksel Türk Sanatları Bölümü, Isparta, renginoyman35@gmail.com, cep tel: 05056212163

Pictographic Codes Established in Some Warp Faced Traditional Weavings from Anatolia and Different Traditional Cultures

A pictogram is a symbol that represents an object, an object, a place, a function, a concept through painting. Pictograms (symbolic pictures), which had an important place in ancient times, are still indispensable today. Pictograms, which have a pattern of symbols, have the quality of giving the desired message in clarity that does not require support with text.

The vast majority of woven items are decorated with elegant geometric patterns in abstract, clever and simplified to represent specific shapes or motifs of items well known to Anatolian women. Over time, these motifs and designs were defined for Anatolian Weavings and became known as “Pictographic Codes”. Each pictograph has a name, meanings and different design. Pictograms are one of the visual signs that enable people from different cultures to communicate with their environment. Has the ability to transform the message to a common language by visualizing it in a plain style.

Dictionaries also define the term “code” as “a signal or symbol system for communication”. Pictographic codes are not limited to Anatolian weavings, they have been used by many cultures from different cultures and civilizations for hundreds of years. It is used in past and present textiles, pile and plain weaves, upholstery, bed sheets, clothing fabrics, etc. It is possible to come across a wide variety of pictographic codes on it.

In Anatolian culture and in general, symbolic pictures on textiles, namely pictograms, in linear fictions, the concept to be expressed was easily explained, certain meanings were attributed to these patterns of symbols, and thoughts and feelings could be expressed in the most striking way with colors. Pictographic codes have also been identified in warp-faced weavings, which are also seen in different traditional cultures in Anatolia and the world.

In this study, pictographic codes determined in some warp-faced weavings from Anatolia and different cultures will be explained comparatively.

Keywords: Pictography, pictographic code, Warp-faced weaving, Symbolic painting

Hun Dönemi Giyim Kuşam kültürü ve Gök-Türk Döneminde Hun yansımaları, günümüz Orta Asya halklarının kıyafetlerindeki izleri.

Gulruh ABDYYEVA

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Bölümü Yüksek Lisan öğrencisi

Türk kültür tarihinde giyim kuşam konusu önemli ve özel bir yer teşkil etmektedir. Bu hususta önce hunların giyim kuşam tarihine bakmaya ihtiyaç duyulur. Hunlar iç Moğolistan Platosunun zorlu bozkır şartlarına uyum sağlamış ve göçebe yaşamını sürdürmüşler. Teoman Hanın oğlu Mete Han büyük Hun impertaorluğunu kurmuş ve Çin ile diplomatik ve dünürlük münasebetleri kurmuş. Ancak Çin tarih yazımında Hunlar hakkında mitoloji yer almakta ve Teoman Handan öncelerine dayandırılmaktadır. Hunlar bozkır kültürüne ve sert iklimine göre giyim kuşamı geliştirmişler. Hun giyim kuşam kültürünü incelemek için ana kaynaklar ise onların yaptığı kurganlarıdır. Noin-Ula ve İvolga bölgesindeki kurganlar büyük önem taşımaktadır. İlk kez Hun kurganlarını 1896-1897 yıllarında Transbaikalya'daki İlmoval Vadisi Sudzhin mezarı Yu. Talko-Gryntseviç tarafından keşfedildi. P. Kazlov'un baştutanlığında adını Noin-Ula dağlarından alan kurganlarını keşfetti, 1924 yılında kazılmaya başladı. Kurganlardan çıkan ipek kaftanlar ve yün şalvarlar, kürk şapkalar (börk) Hun döneminde nasıl giyinildiğine dair muazzam ipuçları vermektedirler. Diğer yandan İvolga bölgesindeki kurganlardan çıkan bronz kemerler ve üzerindeki "Hayvan üslubu" desenler oldukça dikkat çekici eserlerdir. Yinede hayvan kemiklerinden yapılmış ve kemiklere bazı figürler vermişler, bu el işi ise bir Hun ustasının marifetini sergilemektedir. Bu giysiler ve kemerler daha sonra Hunlar'ın devamı olan Gök-Türkler de (Kök-Türkler) etkisini göstermektedir. Bazı desenler ve giysilerin dikilişi Orta Asya Türk halklarında izlerini görmek mümkündür. Cao Hanedanının kralı Wu-Ling döneminde Hun bölüklerinden gelecek olan tehlikelerden tedbirler almak zorunda kalmış. Bu konuda başta elbise olmak üzere bir Hun ordusu gibi donanmayı, biniciliğin gelişmesini sarayda bazı geleneklerin değişmesini kabul görmüş. Böylece Çin'de "elbise reformu" gerçekleşmiş oldu.

Bilindiği üzere Hun elbiseleri sadece Türk kavimleri dışında Çinliler ve diğer göçebe toplulukları da etkilenmiş olarak karşımıza çıkmakta. Hun üslubu günümüz Türk modasına ilham vermiş ve izlerini taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mete Han, Kaftan, Kemer.

Clothing culture in the Hun Period and Hun reflections in the Gokturk Period: Traces on the clothes of today's Central Asian folks

Clothing subject has an significant and special place in Turkish cultural history. In that matter, one should examine the history of Hun's clothing first. The Huns adapted to the harsh steppe conditions of the inner Mongolian Plateau and continued their nomadic life. Teoman Khan's son, Mete Khan, established the great Hun empire and established diplomatic relations and alliance with China. However, there are mythological elements about the Huns in Chinese historiography and these elements are based on those before Teoman Khan. The Huns had developed a clothing according to the steppe culture and harsh climate. The main sources to examine the Hun dress culture are their cairns. The cairns in Noin-Ula and İvolga area are very important. For the first time, Hun cairns were discovered by Yu Talko-Gryntsevic in the tomb of Sudzhin in Ilmova Valley in Transbaikalia between the years 1896-1897. Under the leadership of P. Kazlov, cairns, named after the Noin-Ula Mountains, were discovered and excavated in 1924. Silk caftans and woolen shawls, fur hats (janissary headgear) from the cairns give great clues about how they were dressed in the Hun period. On the other hand, the bronze arches emerging from the cairns in the İvolga region and the "Animal style" patterns on them are quite remarkable works. Nevertheless, they were made of animal bones and gave some figures to the bones, and this handicraft shows the ingenuity of a Hun master. These clothes and belts later show their influence on the Gokturks (Kok-Turks) who are the continuation of the Huns. It is possible to see the traces of some patterns and the sewing of the clothes in the Turkish folks of Central Asia. During the time of Wu-Ling, the king of the Cao Dynasty, he had to take precautions against the dangers from the Hun troops. In this regard, dressing like a Hun army, especially the clothes, and the development of horse riding caused some traditions to change in the palace. Thus, "Clothing reform" took place in China.

As it is known, Hun clothes appear to be influenced by the Chinese and other nomadic communities apart from the Turkish tribes. The Hun style has inspired and bears the traces of today's Turkish fashion.

Keywords: Mete Khan, Caftan, Belt

Şanlıurfa’ da Kemik Tarakçılık Sanatı

Hamım Handan AĞIRMATLI

Çankırı Karatekin Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Sanat ve Tasarım Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

Evrende yaşamın ilk izleriyle birlikte insanoğlu hayatını sürdürmek için gerekli araç ve gereçleri kendi ihtiyaçları doğrultusunda gidermeye gayret etmekle kalmamış yaşamında kullandığı her alanı, araç ve gereçleri de süsleme ihtiyacı gütmüş böylelikle el sanatlarının doğuş sürecini başlatmıştır. Becerisini ve zekâsını kullanarak yaşadığı alanı, giysilerini, çanak/çömleğini, tıraşından, tokasına vb. örneklerini çoğaltacağımız birçok alanda el sanatları ürünleri ortaya koymuşlardır. Çevresinde bulduğu bitkisel ve hayvansal lifleri, deri, kemik, boynuz, diş ve değerli taşları kullanarak ihtiyaçlarını gidermek için başladığı serüvene duygu ve düşüncelerini de ekleyip sanata dönüştürmeyi başarmıştır.

Konar göçer toplumdan yerleşik düzene geçişle daha da sosyalleşen insan sadece kendi ihtiyaçlarını gidermekle kalmayıp çevresindeki insanların ihtiyaçlarını da gidermeye başlamıştır. Belli bir konuda yaşadığı deneyimler doğrultusunda bir dalda uzmanlaşmış ve böylelikle meslek dalları oluşmuştur.

Bu çalışmada Şanlıurfa bölgesinde geçmiş yıllarda revaçta olan bir meslek iken son yıllarda teknolojiye yenik düşen bir meslek olan tarakçılık mesleğini, kemik tarak yapımı ve kemik tarak yapım sürecinde yaşananlar hakkında bilgiler içermektedir. Bu bağlamda betimsel araştırma ve yarı yapılandırılmış görüşme yöntemleri kullanılarak giderek yok olan bir el sanatı olan tarakçılık sanatının tanıtımı gelecek kuşaklara aktarımı, sürdürülebilirliği, kayıt altına alınması ve bilinirliğinin artırılması açılarından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Şanlıurfa, geleneksel el sanatı, tarakçılık, kemik tarak,

Art Of Bone Combs in Sanliurfa

With the first traces of life in the universe, mankind not only strived to supply the necessary tools and equipment in line with their own needs, but also required to decorate every area, tools and equipment used in his life, thus initiating the birth process of handicrafts. Using his skill and intelligence, he can change his living area, clothes, bowl / pot, comb, buckle etc. They have produced handicraft products in many areas where we will reproduce examples. By using the vegetable and animal fibers, leather, bones, horns, teeth and precious stones he found around him, he added his feelings and thoughts to his adventure to satisfy his needs and turned it into art.

People who became more socialized with the transition from nomadic society to settled order started not only to meet their own needs but also to meet the needs of the people around them. In line with his experiences in a particular subject, he specialized in a branch and thus professional branches were formed.

In this study, it contains information about the profession of comb making, which is a profession that has been popular in the Sanliurfa region in the past years, but has recently succumbed to technology, bone comb making and bone comb making. In this context, using descriptive research and semi-structured interview methods, the promotion of the art of comb making, which is a handicraft that is gradually disappearing, is important in terms of its transmission to future generations, its sustainability, recording and increasing awareness.

Keywords: Sanliurfa, traditional handicraft, comb making, bone comb,

Kadim Türk Yönetim Kültürü'nün Modern Dönemde Hükümrânlık Sembolü Olarak Tecessümü: Arma-i Osmanî

Dr. Öğretim Üyesi Hüseyin Hilmi ALADAĞ

Doktor Öğretim Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

Tarih boyunca muhtelif hanedanlıklar, devletler, kentler ya da belli müşterekler etrafında bir araya gelmiş topluluklar en genel manada mitolojilerinin, efsanelerinin ve inanışlarının gereği meydana gelmiş olan kâinat tasavvurlarının sembolik ve simgesel anlatım yollarını hep araya gelmişlerdir. Bu sembolik dışavurumun bir yüksek soyutlama olarak tebellür ettiği simgelerin en mühimlerinden biri de “armalar” olmuştur. Medeniyet tarihi içinde armaların tanınmayı ve bilinmeyi tesis eden bir ifade biçimi olarak kullanılışı içinde mevcut anlam katmanları yani sembolik betimleme imkânı sebebiyle yaygın bir şekilde tercih edilmiştir. Topluların mitolojik anlatıları nev-i şahsına münhasır olmuş ve o toplumun sosyal, dinî, siyasî, idarî, ekonomik ve daha pek çok cephesinin bir yansıması kabul edilmektedir. Armalarda ait olduğu ailenin, devletin ya da toplulukların muhtelif motifler ile sembolikleşmesi her zaman olagelmıştır. Mezopotamya ve Eski Mısır uygarlıklarında olduğu gibi ilkel inanışlarda ve kadim dinlerde dahi semboller kullanılmıştır. Türklerde boyların simgesi olarak muhtelif Türk boylarının kendilerine mahsus kutsal addettikleri; bazı kuşlar, at, geyik gibi bazı özellikleri nedeniyle öne çıkan hayvanlar ongun ismi verilen kutsanmış sembolik cisimlerde yer almışlardır. Devlet armalarının oluşum sürecinde belirleyici ve en müessir saik bir takım prensipleri ve kuralları şekillenmiş olan heraldik ilmidir. İslâm ordularında kalkanlara bir takım armaların işlendiği dönemlerde Avrupa’da henüz kalkanlarda armaların kullanılmadığı bilinmektedir. İslâm ordularındaki kalkanların yanı sıra bayrakların da kare şeklinde ve üzerinde kılıç, hilal, paleografik bakımdan kufi yazıyla yazılmış lafzatullah yazısı, aslan, kartal, zambak ve muhtelif çizgiler taşıdığı müşahede edilmiştir. Bu alametlerin/sembollerin pek çoğu Haçlı seferleri sonunda İslâm ordularından görülerek Avrupa’da da kullanılmaya başlanmıştır. Avrupa’ya da Selçuklular vasıtasıyla yayıldığı bilinen bir gerçektir. Matkovski gibi bazı araştırmacılar Osmanlı Devleti’nin armayı ilk olarak Avrupalı şövalyelerde gördüklerini ancak Osmanlı Askeriyesinde atlarda ve savaşçılarda zırh kullanma geleneğinin olmayışı sebebiyle arma kullanmadıklarını iddia etmektedirler. Ancak; Devlet-i Âliye’nin dönemsel olarak “arma” furıyasına katılmayı ve bu sebeple bir devlet armasını edinmeyişi sadece bu Osmanlı ordusundaki “zırh” kullanmama ameliyesi ile açıklanamaz. Açıkça; bunun belki de en başta gelen sebeplerinden biri Devlet-i Âliye’nin “klasik dönemi” içerisinde devletin zaten ortada olan ve göstermek zahmetine gerek duymadığı her alana yayılmış kudret, şöhrat ve ihtişamı, bir diğeri ise I. Selim’in Mercidabık ve Ridaniye zaferleri vasıtasıyla İslâm’ın pek çok sembolünü kutsal topraklardan Dersaadet’e getirişi ile başkaca bir sembole ihtiyaç duyurmayan dünyada İslâm Dininin yegâne bayraktarı oluşudur. Tanzimat sonrası çokları bil mecburiye başlatılan batılılaştırma hamleleri ve reform çalışmaları sebebiyle bir devlet armasına ihtiyaç duyulmuş II. Mahmud ile başlayan en iptidai formundan, Sultan Abdülmecid zamanında sipariş edilen tasarıma ve nihayet II. Abdülhamid’in döneminde son biçimini almış olan “arma-i Osmanî”ye kadar muhtelif aşamalardan geçmiş Osmanlı armasını neticede kadim Türk Yönetim Kültürü’nün modern dönemde hükümrânlık sembolü olarak tecessümü olarak tezahür etmiştir. Esasen bu armaya II. Abdülhamid’in idarî iletişim stratejilerindeki projeleri yaygınlık kazandırmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk Kültürü, Osmanlı Devleti, Heraldik, Arma, Arma-i Osmanî.

The Enforcement Of The Old Turkish Management Culture As A Symbol Of The Government In The Modern Era: Arma-i Osmanî

Throughout history, various dynasties, states, cities or societies that have come together around certain commons have gathered together the symbolic and symbolic expressions of the universe imaginations that have come into being due to their mythology, legends and beliefs. One of the most important symbols of the symbols in which this symbolic expression appeared as a high abstraction was the “coat of arms”. In the history of civilization, the use of coats of arms as a form of expression that establishes recognition and knowledge has been widely preferred due to the existing layers of meaning, ie symbolic depiction. The mythological narratives of societies are unique and accepted as a reflection of the social, religious, political, administrative, economic and many other facets of that society. It has always been common to symbolize the family, state or communities to which they belong on coats of arms with various motifs. As in Mesopotamia and Ancient Egyptian civilizations, symbols were used even in primitive beliefs and ancient religions. What various Turkish tribes regard as sacred to themselves as the symbol of the tribes in Turks; Some animals such as birds, horses and deer, which stand out due to their features, were included in the blessed symbolic objects called *ongun*. The decisive and most influential factor in the formation process of state coats of arms is the science of heraldry, which has shaped some principles and rules. It is known that coats of arms were not used on shields in Europe at the time when some coats of arms were embroidered on shields in Islamic armies. It is known that coats of arms were not used on shields in Europe at the time when some coats of arms were embroidered on shields in Islamic armies. In addition to the shields of the Islamic armies, it has been observed that the flags are also square and bear sword, crescent, paleographically kufic script, the name of Allah and the prophet, lion, eagle, lily and various lines. Many of these signs / symbols were seen from the Islamic armies at the end of the Crusades and started to be used in Europe. It is a known fact that it spread to Europe through the Seljuks. Some researchers such as Matkovski claim that the Ottoman Empire first saw the coat of arms on European knights, but they did not use it because of the lack of tradition of using armor on horses and warriors in the Ottoman military. However, but; The fact that the Devlet-i Âliye did not participate in the “armor” rush periodically and therefore did not acquire a state coat of arms cannot be explained solely by the act of not using “armor” in this Ottoman army. Clearly; Perhaps one of the foremost reasons for this is the power, fame and glory of the State, which was already in the middle of the “classical period” of the Devlet-i Âliye, and spread to every area that it does not need to show. Another one is that Selim brought many symbols of Islam from the sacred lands to Dersaadet through the victories of Mercedabık and Ridaniye, and Devlet-i Âliye was the only flag-bearer of the religion of Islam in the world, which did not need another symbol. A state coat of arms was needed due to the westernization moves and reform efforts initiated after the Tanzimat, from the most primitive form starting with Mahmud to the design ordered in the time of Sultan Abdülmeçid, and finally to the final form during the reign of Abdülhamid II. The coat of arms of the Ottoman, which went through various stages until “arma-i Osmanî”, appeared as the embodiment of the ancient Turkish Administration Culture in the modern period as a symbol of sovereignty. In fact, Abdülhamid’s projects in administrative communication strategies made this coat of arms widespread.

Keywords: Turkish Culture, Ottoman State, Heraldry, Coat of Arms, Arma-i Osmanî.

Türklerde Kaya Resimi Geleneği; Kırgızistan Örneğinde

Doç. Dr. Alpaslan AŞIK⁹

İnsanlar yeni nesillere bilgi ve tecrübelerini aktarabilme adına tarih boyunca farklı yöntemler geliştirmişlerdir. Bunlardan bir tanesi de hiç şüphesiz, tarihleri çok eskilere dayanan, kaya resimleri (petroglifler)'dir. Başlangıçta sade resimlerden veya bir takım sahnelerden oluşan çizimler zaman içerisinde gelişerek dini ritüellerin hatta tarihi olayların anlatıldığı panolara, tamgalar ise alfabeğe dönüşmüştür. Bu süreç hem bir geleneğin oluşmasına hem de birinci elden tarihi kaynakların doğmasına neden olmuştur. Bu nedenle, her ne kadar halen bilim dünyası açısından birçok bilinmezliklerle dolu olsalar da, kaya resimleri Türk Tarihi ve Kültürü açısından oldukça büyük bir öneme sahiptir. Türk coğrafyasının hemen her noktasında rastlaya bileceğimiz kaya resimleri çeşitlikleriyle de bilim dünyasının ilgisini çekmeye devam etmektedir. Bu tarz kaya resimlerinin en güzel örneklerinin bulunduğu bölgelerden bir tanesi de hiç şüphesiz Kırgızistan coğrafyasıdır. Bu çalışmada genel olarak kaya resmi geleneğine değinileceği gibi Kırgızistan'ın değişik bölgelerindeki özenle seçilerek derlenmiş kaya resimleri örneklerine ve bunların çözümlemelerine yer verilecektir. Böylelikle hem kaya resimlerinin önemine bir kez daha vurgu yapılması hem de Kırgızistan coğrafyasının konuya ilişkin potansiyelinin kapsamlı bir şekilde ortaya konması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kaya resimleri, gelenek, Türk coğrafyası, Türk tarihi, Kırgızistan coğrafyası

Rock Painting Tradition in Turks; in The Example of Kyrgyzstan

Throughout history, people have developed different methods in order to transfer their knowledge and experience to new generations. One of them is undoubtedly the rock paintings (petroglyphs) dating back to ancient times. In the beginning, drawings consisting of plain pictures or a number of scenes developed over time and turned into panels where religious rituals and even historical events were told, while tamga were transformed into alphabets. This process resulted in both the formation of a tradition and the birth of first-hand historical sources. For this reason, although they are still full of unknowns for the scientific world, rock paintings have a great importance in terms of Turkish History and Culture. It continues to attract the attention of the scientific world with the variety of rock paintings that we can find in almost every point of the Turkish geography. One of the regions where the best examples of such rock paintings are found is undoubtedly the Kyrgyzstan geography. In this study, the tradition of rock painting will generally be mentioned, as well as examples of carefully selected and collected rock paintings in different regions of Kyrgyzstan and their analysis will be included. In this way, it is aimed to emphasize the importance of rock paintings once again and to reveal the potential of Kyrgyzstan geography in a comprehensive way.

Keywords: Rock paintings, tradition, Turkish geography, Turkish history, Kyrgyzstan geography

9 Kırgızistan Türkiye Manas Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü; Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü.

Hz. Mevlana'nın Hayatından Kesitlerin Ömer Faruk Atabek Minyatürlerine Yansıması

Elif BAYRAK KAYA¹⁰

Konya, asırlar boyunca birçok medeniyete yurt olmuş Anadolu'nun görkemli ve bir o kadar da şirin şehirlerindendir. Konya deyince ilk akla gelen Hz. Mevlâna olsa gerek. Horasandan yola çıkarak Anadolu'nun Konya şehrine gelen Hz. Mevlâna burada, ilmi ve yüreğindeki sevgi ile halkın gönlüne taht kurmuştur. Mevlana'nın yüzyıllar ötesinden günümüze ışık tutan eserleri aşkı ve sevgiyi anlatır. “Gel. Ne olursan ol yine gel ister kâfir ister Mecusi ister puta tapan ol yine gel, bizim dergâhımız, ümitsizlik dergâhı değildir” dizeleriyle tüm dünyayı aşka ve sevgiye davet etmektedir.

Hz. Mevlana'nın eserleri gibi yaşam biçimi ve insan sevgisi de pek çok kişinin gönlüne şifa ve hayatına rehber olmuştur. Hz. Mevlâna'nın hayatından pek çok kesit, minyatür sanatı vasıtasıyla sahneler halinde resmedilmiştir. Kültürel mirasımızın en önemli dallarından biri olan minyatür, Orta Asya'da doğmuştur. En erken örneklerinin Uygur duvar bezekliklerin de gördüğümüz bu resim sanatı, görme imkânı bulamadığımız veya hayal edemediğimiz pek çok konu ve olayı belgelemektedir. Minyatür sanatını icra eden nakkaşlar, Selçuklu ve Osmanlıdan günümüze kadar geçen sürede bu sanata kendinden ve yaşadığı toplumdan pek çok unsur katmıştır. Günümüzde yaşamış ve bu alanda çok değerli eserler meydana getirmiş sanatçılardan biri de usta hocamız Ömer Faruk Atabek' tir.

Bu çalışmada alan araştırması ve analiz yöntemleri kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini, Ömer Faruk Atabek minyatürlerindeki, Mevlana'nın hayatından sahneler sunan, minyatür yorumlar oluşturmaktadır. Evreni temsil eden bir biçimde toplam 4 minyatür örneği üzerinde çalışılmıştır. Bu çalışmada; Hz. Mevlana'nın hayatından kesitler sunan ve Ömer Faruk Atabek tarafından çizilerek, uygulanan birkaç minyatür örnek üzerinde durulmuştur. Minyatür kompozisyonların anlattığı konular aktararak, minyatür yorumları üzerinde analizler yapılmıştır. Görsel sanatların, anlatım güçleri, bıraktığı etkinin nüfuzu ve ulaştığı kitlenin çemberi bakımından değerlendirmeye sunulacaktır.

Anahtar kelimeler: Mevlâna, Konya, Aşk, Sevgi, Minyatür.

¹⁰ Öğr. Gör. Dr., Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Gönen MYO, El Sanatları Programı, e-posta: elifbayrakkayaart@gmail.com, 0505 222 2338, Adres: Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Gönen MYO, El Sanatları Programı, Merkez/ISPARTA

Reflection of Some Glances of Mevlana's Life into Miniatures of Ömer Faruk Atabek

Having been the home of a number of civilizations for centuries, Konya is one of the magnificent as well as pleasant cities of Anatolia. It is Mevlana that is greatly associated with Konya. Having set out from Khorasan to Anatolia and settled in Konya, Mevlana enshrined people's hearts and minds with his immense knowledge, wisdom as well as love for people. The works of Mevlana that challenge the centuries tell us love and passion. He calls for humanity to seek for love and passion with his lines "Come, come, whoever you are. Wanderer, worshiper, lover of leaving. It doesn't matter. Ours is not a caravan of despair."

Besides his invaluable works, his lifestyle and love for people also guided a great number of people and healed their hearts. A lot of glances from his life have been depicted in the works of miniature. Miniature, one of the most important assets of our culture, was born in Central Asia. The art of miniature, the first samples of which have been recorded on the wall decorations of Uighurs, documents a variety of themes and historical happenings that we could never imagine or witness. The miniaturists have added a lot of elements both from themselves and from the society they lived in into their works from Seljuk and Ottoman times to today. Ömer Faruk Atabek is one of the great miniaturists of our time who have yielded a number of invaluable works.

Field study and analysis methods have been used in this study. The population of this study is constituted by the miniature descriptions that present some glances from life of Mevlana in the works of Ömer Faruk Atabek. 4 miniature samples in total have been studied within the framework of this study. These were the ones that presented significant glances from Mevlana's life in the works of Ömer Faruk Atabek. The themes have been analysed and detailed interpretations regarding the miniature compositions have been added. The study shall also touch upon the expression of visual arts, the effect it leaves on people as well as the magnitude and scope of this effect.

Keywords: Mevlana, Konya, Love, Passion, Miniature.

Selçuklu Dönemi Süslemelerinde Kullanılan Kufi Yazının Sanatsal Bütünlüğe Etkisi

Prof. Dr. Yunus BERKLİ¹¹

Arş. Gör. Ayşegül ZENCİRKIRAN¹²

Adım adım büyüyerek dünyaya nam salmış Türk kültürü; örf, adet ve gelenekleri ile inançlarından doğum, düğün, ölüm ritüellerine kadar her alanda Orta Asya'dan Anadolu'ya kadar var oldukları bütün coğrafyalarda ve mensubu oldukları bütün dinlerde de kökünden kopmamayı başarmıştır. Tek bir kökten beslenen bu kültür ve bu kültürün aksettiği sanat, hep bu doğrultuda ilerlemiş olup, yüzyıllar içerisinde süreklilik gösteren gelişimi ve bu gelişimin beraberinde getirdiği değişim bile bu temel üzerine inşa edilmiştir.

Üslup birliğini de beraberinde getiren bu ortak algıya bir örnek teşkil eden Türk Sanatının en parlak dönemlerinden Selçuklu Devleti; İran'dan Anadolu'ya uzanan oldukça geniş bir coğrafyaya hâkim olmuş ve sanata birçok yenilikleri getirmişlerdir. Mimariden minyatüre, madenden çiniye, halı-kilimden kumaşa sanatın her alanında verdikleri başarılı eserlerde ortak bir bezeme unsuru olan “Kufi Yazı” ile karşılaşmaktayız. Farklı coğrafyalarda farklı malzemelerden yapılan farklı sanat eserlerinde, kufi yazının ustalıklı işlenmesi Türk Sanatçılarının üstün yeteneklerinin bir sonucudur. Bu sanatın ve sanatçının müşterek bir kaynaktan beslendiklerini, sanat dallarının koordinasyon içerisinde hareket ettiklerini ve dolayısıyla sanatsal bütünlüğün de göstergesidir.

Anahtar Kelimeler: Selçuklu, Sanat, Kufi Yazı, Süsleme

The Effect of Kufic Script Used in Seljuk Period Ornaments on Artistic Integrity

Turkish culture, which grew step by step and became famous in the world; Customs, Customs and traditions, beliefs, birth, wedding, death rituals in all areas from Central Asia to Anatolia, where they exist, and all the religions they belong to, have managed not to break away from the root. This culture, which feeds on a single root, and the art that this culture disrupts, has always developed in this direction, and its development, which has been continuous for centuries, and even the change that this development brings, has been built on this foundation

The Seljuk, one of the brightest periods of Turkish Art, which is an example of this common perception that also brings stylistic unity, dominated a fairly wide geography stretching from Iran to Anatolia and brought many innovations to the art. From architecture to miniature, from mine to tile, from carpet to rug to fabric, we encounter “Kufi writing”, which is a common element of decoration in the successful works they give in all areas of art. In different works of art made from different materials in different geographies, the masterful processing of kufi writing is the result of the superior abilities of Turkish artists. This indicates that art and the artist feed from a common source, that the branches of Art act in coordination, and therefore artistic integrity.

Keywords: Seljuk, Art, Kufic Script, Ornament

11 Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, yberkli@atauni.edu.tr

12 Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, aysegul.zencirkiran@atauni.edu.tr

18. Yüzyıl Babür Dönemi Minyatürlerinde Eklektik Üslup

Prof. Dr. Yunus BERKLİ

Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü

Dr. Öğr. Üyesi Gülten GÜLTEPE

Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü

Eklektik üslup, çeşitli kültürel formların tek bir kompozisyon oluşturma özelliğiyle yeni tarzlar ve biçimler üretebilme imkanı sağlayan sanatsal bir karşılaştırma deneyimi sunmaktadır. Bu karşılaştırma aşamasında üslubun yalnızca genetik bir gelişme göstermediği aynı zamanda farklı kültürel formların da nasıl bir arada olma kritiğini ortaya koyabilme sorusuna da açıklık getirebilmektedir. İslam sanatında tasvirlerine sıkça rastladığımız, Mekke'den Kudüs'e gece yolculuğunda Hz. Muhammed'i göklere taşıyan bir yaratık olan Burak temalı tasvirlerin, 18. Yüzyıl Babür dönemi minyatürlerinde de örneklerini görmekteyiz. İsrâ olarak adlandırılan bu yolculuk, Hicri takvimdeki en önemli olaylardan biri olarak görülmektedir. Al Buraq genellikle melek, kanatlı bir kadının başı, at veya tırnaklı bir hayvan gövdesi ve bu hayvan biçimine eklenmiş tavus kuşu kuyruğu olarak tanımlanır. Ancak 18. Yüzyıl Babür dönemine ait kompozisyonda buradaki sanatçı Burak'ı aslan gövdesiyle ve bir dişi meleğin başıyla tasvir etmiş olduğu görülür. Bildiri metni, kozmopolit bir biçim anlayışı ile sembolik ifadelerin seçilebildiği tasvirin İran, Hint ve Türkmen sanat üslubundan izlenimlerin aktarıldığı ve kültürlerin birleşmesini gösteren bir anlayışın açıklaması üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Eklektik Üslup, Babür Sanatı, Türkmen Sanatı, İran Sanatı, Hint Sanatı

Eclectic Style in 18th Century Mughal Period Miniatures

The eclectic style offers an artistic comparison experience that enables various cultural forms to produce new styles and forms with the ability to create a single composition. At this stage of comparison, the style does not only show a genetic development, but it can also clarify the question of how to put forward the criterion of how different cultural forms are together. On the night journey from Mecca to Jerusalem, which we often encounter in Islamic art, Hz. We also see examples of Burak-themed depictions, a creature that carried Muhammad to the skies, in 18th century Mughal period miniatures. This journey, called Israel, is seen as one of the most important events in the Hijri calendar. Al Buraq is often described as an angel, the head of a winged woman, the body of a horse or hoofed animal, and the tail of a peacock articulated to this animal form. However 18. It is seen that the artist here depicts Burak with the body of a lion and the head of a female angel in the composition of the 21st century Mughal period. The text of the declaration will focus on the explanation of an understanding that shows the unification of the cultures in which the impressions from the Iranian, Indian and Turkmen artistic styles can be selected, with a cosmopolitan understanding of style.

Keywords: Eclectic Style, Mughal Art, Turkmen Art, Persian Art, Indian Art

Göktürk Damgalarının Grafik Tasarım Bağlamında Analizi

Dr. Öğr. Üyesi Seyit Mehmet BUÇUKOĞLU

Maltepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Grafik Tasarımı Bölümü

Arş. Gör. Yusuf Tolga ÜNKER

Arş. Gör. Maltepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Grafik Tasarımı Bölümü

İnsanlık tarihinin pek çok döneminde damgalara rastlamaktayız. Özellikle Türk boylarında sıklıkla karşılaştığımız bu sembolik anlatımlar mülkiyet, aidiyet ve bağımsızlık unsuru olarak şekillenmektedirler. Bu bağlamda Türk Kağanlıkları ve ilgili dönemleri, damgaların yazıya dönüştüğü ve bir yazı sistemi ile abidelerin dikildiği oldukça yaratıcı ve gelişkin dönemlerdir. Bu dönemler boyunca kullanılmış olan damgalar, Türk tarihinin ilk yazılı örneklerini barındırmanın ötesinde tasarım ile bütünleşen yazıtları ve tarihi yeniden şekillendiren özel kaynakları da içermektedirler. Ayrıca bu dönemler, balballar, keramik heykelcikler, kurganlarda bulunan duvar resimleri, el işi giysiler, itina ile bezenmiş kemer tokasından başbuğ tacına kadar Türk kültürüne ait birçok stilizasyon ve motiflere sahip eserleri de kapsarlar. Sözü edilen eserler Göktürklerden günümüze uzanan Türk sembollerinin ve motiflerinin kullanımlarına tarihsel ölçekte ışık tutmaktadırlar. Bu üretimler asırlar içinde önemlerini yitirmemiş aksine evrilerek damgadan ambleme ve süslemeye dönüşmüşlerdir. Öte yandan birer tasvir olarak kelime manalarını da korumuşlardır. Grafik tasarım disiplini içinde ele alınan amblem, logo, arma, işaret, dövme gibi anlam yüklü simgeler, tarih içinde taş, kaya, ağaç, duvar gibi yüzeylere çeşitli semboller aracılığı ile aktarılmış, deri, dokuma, halı, kilim, süs eşyaları, bayrak, tuğ, giyim-kuşam gibi kültürel değerlerde de varlıklarını sürdürüp çeşitli anlamlar yüklenmişlerdir. Bu araştırmada, sembolik bir dile sahip Göktürk damgalarının tarih içindeki evrimi ve grafik tasarımına yansımaları amaçlanmış ve semiyotik bilimi içinde değerlendirilmiştir. Grafik tasarım üretimlerinde de sıklıkla karşılaştığımız ve referans alınan pek çok sembol de Türk kültürü içindeki evrimleri bağlamında ele alınmışlardır. Ayrıca bu araştırmada, damgaların sahip oldukları anlamlara göz atarak kullanım şekillerinin oluşum süreçleri ve ne amaçla kullanıldıkları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Göktürkler, Damga, Orhun Yazıtları, Sembol, Yazı.

Analysis Of Göktürk Stamps In The Context Of Graphic Design

We come across stamps in many periods of human history. These symbolic expressions, which we often encounter in Turkish tribes, are shaped as an element of ownership, belonging and independence. In this context, the Turkish Khanates and related periods are quite creative and advanced periods when stamps were turned into writing and monuments were erected with a writing system. The stamps used during these periods include not only the first written examples of Turkish history, but also inscriptions that integrate with design and special sources that reshape history. In addition, these periods include works with many stylizations and motifs of Turkish culture, from balbals, pottery figurines, murals in kurgans, handcrafted clothes, the meticulously adorned belt buckle to the leader's crown. The mentioned works shed light on the historical use of Turkish symbols and motifs from the Göktürks to the present day. These productions have not lost their importance for centuries, on the contrary they have evolved and turned into stamps and ornaments. On the other hand, they have kept their meaning as a depiction. Meaningful symbols such as emblems, logos, signs and tattoos, which are handled within the graphic design discipline, have been transferred to surfaces such as stone, rocks, trees, walls, leather, weavings, carpets, rugs, ornaments, flags and apparel through various symbols thus, cultural values have continued to exist and have gained various meanings. In this study, the symbolic language of Göktürk stamps were aimed to be reflected in the evolution of history and graphic design and were evaluated within semiotic science. Many of the symbols that we frequently encounter and which are taken as reference in graphic design productions are also discussed in the context of their evolution in Turkish culture. In addition, in this research, the process of formation of patterns for the stamps and their purpose are examined by looking at the meanings they have.

Keywords: Göktürks, Stamp, Orkhon Inscriptions, Symbol, Writing.

Ahmed Rıf'at Efendi'nin Kitabe Kalıpları Özelinde Yazı Üslubunun Tahlili

Yunus Emre ÇELİK¹³

Kitabeler; bir mimari yapının duvarlarına, mezar ve menzil taşlarına çeşitli materyal ve tekniklerle yazılan ve bina hakkında bilgi veren yahut mekânın önemini aktaran ibarelerden mürekkep yazılardır. Mimaride kullanılan bu yazılar, umumiyetle kitap sanatı olarak anılan hüsn-i hattın önemli bir vechesini teşkil eder. Hat sanatında bir eser/levhanın oluşturulması; tasarım, kalıp ve yazma ya da hakketme şeklinde üç safhadan meydana gelir. Kitabe yazılarının oluşumu da bu meyanda önce hattat tarafından kalıpları hazırlanan yazıların daha sonra nakkaş tarafından yazılacağı yüzeye aktarılması ameliyelerini ihtiva eder.

XIX. yüzyıl hattatlarından olan Ahmed Rıf'at Efendi, devrin kitabelerinde imzası bulunan hattatlardandır. İstanbullu olmakla birlikte nesebi ve hocaları hakkında bilgi bulunmamaktadır. Bugüne ulaşan yazılarından özellikle kitabe metinleri, hat sahasında iyi bir sanatkâr olduğunu, talik hattında mahir bulunduğunu göstermektedir. Konya Bölge Yazma Eserler Kütüphanesi 8363 numarada kayıtlı kitabe kalıpları; sülüs, talik, celi ve rika hatlarıyla yazılmıştır. Bununla birlikte diğer yazı türlerine nazaran çokluğu dolaşısıyla hattatın asıl mesaisini talik hattına verdiği tahmin edilmektedir. Koyu renkli kağıtlar üzerine zırnık mürekkebiyle yazılmış kitabe kalıplarında nazım türündeki metinler, mısralara ayrılarak yazılmıştır.

Çalışmada Rıf'at Efendi tarafından yazılmış kalıplardan seçilen örnekler üzerinden hattatın yazı üslubu incelenecektir. İnceleme esnasında dönemin etkin ekolü ve diğer yazı üstatlarının eserleri ile kıyaslar yapılarak yazıların anatomik ve tasarımsal durumu tahlile gayret edilecektir.

Anahtar Kelimeler: kitabe, Ahmed Rıf'at Efendi, yazı kalıbı, hat sanatı.

Analysis of Ahmed Rıf'at Efendi's Writing Character Pursuant to Inscription Moulds

Inscriptions are the writings written with various materials and techniques on the walls of an architectural structure, grave and range stones, and expressing information about the place or its importance. These writings used in architecture constitute an important aspect of Islamic calligraphy, which is generally referred to as book art. The creation of a work in the art of calligraphy consists of the stages of design, mold, and writing, or engraving. In this context, the formation of the inscription writings includes the processes of transferring the texts prepared by the calligrapher to the surface where they will be written by the muralist.

Ahmed Rıf'at Efendi, one of the 19th-century calligraphers, is one of the calligraphers with his signature on the epitaphs of the period. Although he is from Istanbul, there is no information about his lineage and calligraphy teachers. Especially the inscription texts from his writings that have reached today show that he is a good artist in the field of calligraphy and that he is skilled in the taliq script. The inscription molds registered at Konya Regional Manuscript Library number 8363 are written with thuluth, taliq, jali, and rika scripts. However, it is estimated that the calligrapher gives his main effort to the taliq script, due to its abundance compared to other types of writing. Although some of the inscription molds written in yellow ink on dark colored papers contain more general expressions, it is understood that some of them belong to tombstones.

In the study, the writing style of the calligrapher will be examined through examples selected from the molds written by own. During the analysis, comparisons will be made with the works of the active ecole of the period and other writing masters, and the anatomical and design status of the writings will be analyzed.

Keywords: Inscription, Ahmed Rıf'at Efendi, writing pattern, Islamic calligraphy.

13 Arş. Gör. Süleyman Demirel Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi. yemre.munafi@gmail.com, 0543 274 6627, Süleyman Demirel Üni. Doğu Yerleşkesi Güzel Sanatlar Fak. 32200 Merkez/ISPARTA.

Türk Resim Sanatının başlangıcı

Dr. Umut DEMİREL

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Temel Sanat Bilimleri Bölümü

Kaya üstü resim, figür, yazı ve damgalar (Petroglif) insanoğlunun eski çağlarda yapmış olduğu tarih, kültür-medeniyet ve sanat ürünleridir. Bundan dolayı önem taşıyan kaya üstü resimler eski çağ insanlarının sosyo-kültürel pek çok özelliğini yansıtmaktadır. Tarihin erken dönemlerinden itibaren kaya resimleri (Petroglifler), kaya veya mağara yüzeylerine kazıma, çizme veya boyama şeklinde yapılmışlardır. Bunların ilk örneklerinde sanat üslubu fazla görülmemektedir. Ancak zamanla bir sanat üslubunun geliştiği gözlemlenmektedir Kaya resimleri, insanın erken dönemlerden itibaren yapmış olduğu tarih, kültür, medeniyet ve sanat ürünleridir. Asya'dan Avrupa'ya birçok kıtada farklı dönemlere ait kaya resimlerinin önemli bir bölümü, Türkler tarafından yapılmıştır. Erken Türk kültür ve medeniyetinin en değerli maddi varlıkları arasında yer alan kaya resimlerinin birçoğu yazının kullanımından önceki dönemlere aittir. Bu resimler Türklerin sosyo-kültürel hayatları hakkında derin izler taşımaktadır.

Kaya resimleri, insanın doğayla, evrenle ve kozmolojiyle ilişkisini ana çizgilerle ifade etmektedir. İnsanın Tanrı'yla ve kutsal sayılan unsurlarla ilişkisi resimlerle ifade edilirken, evrende büyük ölçüde olanüstü özelliklere sahip olduğuna inanılan göksel unsurların ve doğadaki insan, hayvan ve bitki tasvirlerinden yararlanılmıştır. Türk kültürünün karakterini taşıyan tasvirlerin, Ankara/Güdül/Salihler Köyü'ndeki Asmalı Yatak kaya resimlerinde bulunması, Türklerin bu coğrafyaya bilinenden çok daha erken dönemlerde geldiğini göstermektedir

Türk Dünyasındaki kaya resimleri sanatsal özelliklerinden çok, sonraki Türk sanatı devirlerinin temellerini oluşturan ikonografik ve ikinolojik niteliklerinden dolayı önemlidir. Erken dönem kaya panoları genellikle av kültürünü ve sembolizmini yansıtan sahneler içermektedir. Bu resimlerin bazılarında sembolik anlamlar içeren hayvan mücadele sahnelerinin ilk örneklerine rastlıyoruz. Bu sahneler, çeşitli sembolik ve mitolojik anlamları olan hayvanlarla ilgili kompozisyonlar, dini inanç ve günlük hayatla ilgili olayları ifade etmektedir. Ayrıca kaya resimlerinde damgalar veya damgaya benzer işaretler, daire ya da dikdörtgen şekiller ile dört ana yönde işaretler görülmektedir

Bu araştırmanın amacı, Orta Asya dan – Anadolu'ya Türk kaya resimlerinin, damgaların, runik yazıların ve kurganların Türk kültürüyle olan bağlantısı açıklanmaya çalışılacak ve buradan yola çıkılarak ilk dönemlerden itibaren Türklerin Anadolu'daki varlığı tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kaya Resimleri, Runik Yazılar, Damga, Kurgan

Beginning Of Turkish Painting

Rock paintings, figures, inscriptions and stamps (petroglyphs) are products of history, culture-civilization and art that mankind made in ancient times. Because of this, the rock paintings, which are important, reflect many socio-cultural characteristics of ancient people. Rock paintings (petroglyphs) from early history have been made in the form of scraping, drawing or painting on rock or cave surfaces. In the first examples of these, the art style is not seen much. But over time, it is observed that an art style develops rock paintings are products of history, culture, civilization and art that man has made since the early periods. A significant part of the rock paintings from different periods on many continents from Asia to Europe were made by the Turks. Many of the rock paintings, which are among the most valuable material assets of early Turkish culture and civilization, belong to the periods before the use of writing. These paintings bear deep traces about the socio-cultural lives of the Turks.

Rock paintings outline the relationship of man with nature, the universe and cosmology. While the relationship of man with God and elements considered sacred is expressed in paintings, depictions of celestial elements and human, animal and plant in nature have been used, which are believed to have extraordinary properties to a large extent in the universe. The presence of depictions bearing the character of Turkish culture in the hanging bed rock paintings in Ankara/Gudul / Salihler Village shows that the Turks came to this geography much earlier than is known

Rock paintings in the Turkish world are more important because of their iconographic and ikonological qualities, which form the foundations of subsequent periods of Turkish art, than their artistic characteristics. Early rock boards often contain scenes that reflect hunting culture and symbolism. In some of these paintings, we come across the first examples of animal fighting scenes with symbolic meanings. These scenes refer to animal-related compositions with various symbolic and mythological meanings, religious beliefs, and events related to daily life. In addition, the rock paintings show stamps or signs similar to stamps, circular or rectangular shapes and signs in four main directions

The aim of this research is to explain the connection of Turkish rock paintings, stamps, Runic writings and kurgans with Turkish culture from Central Asia to Anatolia, and from here on out, the existence of Turks in Anatolia from the first periods will be discussed.

Keywords: Rock Paintings, Runic Writings, Stamp, Kurgan

Türk Kaya resimleri ve Hayvan sembolizmi arasındaki ilişki

Dr. Umut DEMİREL

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Temel Sanat Bilimleri Bölümü

Kaya üstü resim, figür, yazı ve damgalar (Petroglif) insanoğlunun eski çağlarda yapmış olduğu tarih, kültür-medeniyet ve sanat ürünleridir. Bundan dolayı önem taşıyan kaya üstü resimler eski çağ insanlarının sosyo-kültürel pek çok özelliğini yansıtmaktadır. Tarihin erken dönemlerinden itibaren kaya resimleri (Petroglifler), kaya veya mağara yüzeylerine kazıma, çizme veya boyama şeklinde yapılmışlardır. Bunların ilk örneklerinde sanat üslubu fazla görülmemektedir. Ancak zamanla bir sanat üslubunun geliştiği gözlemlenmektedir. Kaya resimleri, insanın erken dönemlerden itibaren yapmış olduğu tarih, kültür, medeniyet ve sanat ürünleridir. Asya'dan Avrupa'ya birçok kıtada farklı dönemlere ait kaya resimlerinin önemli bir bölümü, Türkler tarafından yapılmıştır. Erken Türk kültür ve medeniyetinin en değerli maddi varlıkları arasında yer alan kaya resimlerinin birçoğu yazının kullanımından önceki dönemlere aittir. Bu resimler Türklerin sosyo-kültürel hayatları hakkında derin izler taşımaktadır. Kaya resimleri, insanın doğayla, evrenle ve kozmolojiyle ilişkisini ana çizgilerle ifade etmektedir. İnsanın Tanrı'yla ve kutsal sayılan unsurlarla ilişkisi resimlerle ifade edilirken, evrende büyük ölçüde olağanüstü özelliklere sahip olduğuna inanılan göksel unsurların ve doğadaki insan, hayvan ve bitki tasvirlerinden yararlanılmıştır.

Günümüzde yaygın bir şekilde kullanım alanı bulan hayvan sembolleri, Türklerde önemli bir yer tutmaktadır. Bu sembollerin oluşması ve anlamlandırılmasında dinlerin çeşitli ölçülerde etkisi olmuştur. Özellikle İslam, bu semboller üzerinde en etkili tesiri yapmıştır. Türklerin kullandığı hayvan sembollerinden bazıları, onların geçmiş inançlarını sembolize ederken bazıları Hristiyanlık ve Budizm gibi bir dini sembolize etmektedir. Güç, kuvvet, hâkimiyet ve hükümdarlığı sembolize eden hayvan sembollerinin yanı sıra olumsuz özellikleri ile öne çıkan hayvan sembolleri de Türklerde kullanılmıştır. Bu araştırmanın amacı, Orta Asya dan – Anadolu'ya Türk kaya resimlerinin, damgaların, Hayvan sembolizminin meydana gelmesindeki etkileri tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kaya Resimleri, Runik Yazılar, Damga, Hayvan sembolizmi.

Relationship between Turkish rock paintings and animal symbolism

Rock paintings, figures, inscriptions and stamps (petroglyphs) are products of history, culture-civilization and art that mankind made in ancient times. Because of this, the rock paintings, which are important, reflect many socio-cultural characteristics of ancient people. Rock paintings (petroglyphs) from early history have been made in the form of scraping, drawing or painting on rock or cave surfaces. In the first examples of these, the art style is not seen much. But over time, it is observed that an art style develops rock paintings are products of history, culture, civilization and art that man has made since the early periods. A significant part of the rock paintings from different periods on many continents from Asia to Europe were made by the Turks. Many of the rock paintings, which are among the most valuable material assets of early Turkish culture and civilization, belong to the periods before the use of writing. These paintings bear deep traces about the socio-cultural lives of the Turks. Rock paintings outline the relationship of man with nature, the universe and cosmology. While the relationship of man with God and elements considered sacred is expressed in paintings, depictions of celestial elements and human, animal and plant in nature have been used, which are believed to have extraordinary properties to a large extent in the universe. The presence of depictions bearing the character of Turkish culture in the hanging bed rock paintings in Ankara/Gudul/Salihler Village shows that the Turks came to this geography much earlier than is known.

Animal symbols, which are widely used today, occupy an important place in the Turks. Religions have had various effects in the formation and meaning of these symbols. Islam, in particular, has had the most effective effect on these symbols. Some of the animal symbols used by the Turks symbolize their past beliefs, while others symbolize a religion such as Christianity and Buddhism. In addition to animal symbols that symbolize power, strength, dominance and rule, animal symbols that stand out with their negative characteristics were also used in the Turks. The aim of this research will be to discuss the effects of Turkish rock paintings, stamps and animal symbolism from Central Asia to Anatolia.

Keywords: rock paintings, Runic writings, stamp, animal symbolism.

İslam Öncesi Anadolu Uygarlıklarının Çağdaş Türk Resmine İzdüşümleri

Prof. Dr. Erol KILIÇ

Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi, Grafik Tasarım Bölümü

Sabriye HATİPOĞLU

“Anadolu Uygarlıklarının Çağdaş Türk Resim Sanatına İzdüşümleri” isimli çalışma ile Anadolu medeniyetleri arkeolojik ve tarihsel belgelerin ışığında irdelenerek, inanç ve düşünce sistemi etkisinde oluşan sanat yapıtlarının ve sembollerinin günümüz sanatına ve sanatçısına etkisi incelenmiştir. Bu doğrultuda, Anadolu medeniyetlerine ait sembolik- mistik yapıtların izlerinin belirlenmesi ile bu izlerin günümüze kadar yeterince ele alınmamış olan Çağdaş Türk Resmindeki yansımalarının irdelenmesi ve elde edilen bulgularla sonuçlarının bir kaynaktan toplanması amaçlanmıştır. Araştırma, genel olarak Türk Resim Sanatında 1950’lerden günümüze kadar geçen süreci kapsamaktadır. Özellikle Cumhuriyet dönemi ve sonrası Türk Resim Sanatında ortak ve evrensel bir dille konuşabilmek adına ulusallık-evrensellik sorunsalının sıkça irdelendiği görülmektedir. Dolayısıyla, Anadolu kültürünün köklerinden beslenen mitoloji ve tarih içerikli resimler, Türk ressamlarının esin kaynağı olmuştur. Cumhuriyet dönemiyle başlayan Türk Resim Sanatında özgün kimlik arayışları içinde olan ve Anadolu Medeniyetlerinden esinlenen sanatçılar arasından seçilen; Süleyman Saim Tekcan, Hayati Misman, Halil Akdeniz, Mürşide İçmeli, İhsan Çakıcı, Rauf Tuncer, Özdemir Yemenicioğlu, Abdurrahman Kaplan... gibi sanatçıların resimleri incelenmiştir. İnceleme sonucunda; Hitit Güneş Kursu, At, Boğa, Geyik, Kybele, Bereket bekçileri, Paralar gibi, Hitit Uygarlığı başta olmak üzere birçok imgenin gerek biçim gerekse içerik yönünden sanatçıların çalışmalarında kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda konuyla ilgili kişisel uygulama çalışmalarına da yer verilmiştir. Bu çalışmayla, Türk Sanatçıların eserlerinde kullandığı Anadolu kültürüne ait gerek kültürel, gerekse dinsel öğelerin anlamlarının tespit edilerek tescillenmesi ve Çağdaş Türk Resim Sanatçıların eserlerine yansımalarının tespiti amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Anadolu Uygarlıklarının resimde yansımaları, Türk Resmi, Türk Resminde semboller, Resimde imgeler.

Pre-Islamic Anatolian Civilizationsreflections On Contemporary Turkish Painting

The study of the Anatolian civilizations in the light of archaeological and historical documents and the influence of the art works and symbols which are formed under the influence of the belief and thought system on the art and the artist of today has been examined with the study titled «Contemporary Turkish Painting Projections of Pre-Islamic Anatolian Civilizations». In this direction, the traces of the symbolic works of Anatolian civilizations it is aimed to investigate the reflections of these traces in the contemporary Turkish painting which has not been sufficiently handled as much as the daylight and to collect the results of the findings in a source. The research mainly covers the period of Turkish Painting from the 1950s to the present day, and it seems that the question of nationality-universality is frequently examined in order to speak a universal language. Therefore, mythology and history are the sources of inspiration for Turkish painters who have been searching for authentic identity in the Turkish painting art that started in the Republic era and who have been selected among the artists influenced by the art of Anatolian Civilizations; Süleyman Saim Tekcan, Hayati Misman, Halil Akdeniz, Murside İçmeli, İhsan Çakıcı, Rauf Tuncer, Özdemir Yemenicioğlu etc. have been studied. As a result of the investigation; Hittite Sun Course, Horse, Taurus, Deer, Kybele, Bereket watchmen, Paralar etc., Hittite Civilization and many other imgen, especially in the form of content is used in the works of artists have been determined. In this context, personal practice studies related to the subject are also included.

With this study, it is aimed to identify and register the meanings of cultural and religious images belonging to Anatolian culture used by Turkish artists in their works and to determine the reflections of contemporary Turkish painting artists on their works.

Keywords: reflections of Anatolian Civilizations in painting, Turkish painting, symbols in Turkish painting, images in painting.

CGI Animasyon Teknolojisinin Türk Televizyon Yapımların Görsel Estetik Dönüşümüne Yansıması

Doç. Dr. Ali Murat KIRIK¹⁴

Ersin KOZAN¹⁵

Hayatın her alanında kendisini göstermekte olan dijitalleşme sürecinin medya alanında özellikle sinema, televizyon, reklamcılık gibi görsel kültüre dair eserlerin üretildiği alanlarda etkisi çok yüksek bir şekilde kendisini hissettirmektedir. Bu noktada dijital ortamda üretilen görsel estetiğin uygulamaya dönüşmesinde en belirleyici rol oynayan faktör CGI (bilgisayar üretilmiş imgeleme) animasyon teknolojisidir. 70'li yıllarda sinema filmlerinde ilk olarak kullanılmaya başlamasından sonra ilerleyen yıllarda özellikle televizyonda ağırlıklı olarak kendisini hissettirmeye başlamıştır. Yakın zamana kadar sadece televizyonlarda belirli programların jeneriklerin yapımında kullanılan CGI animasyon teknolojisi, günümüze gelindiğinde ise neredeyse tüm televizyon yapımların içeriğinde yüksek veya düşük oranda ama mutlaka kendisine yer bulmaktadır.

Dünyadakine benzer şekilde Türk televizyon yayıncılığında CGI animasyon teknolojisi, ulusal ve yerel düzeyde faaliyetlerini sürdüren tüm televizyon kanalların yapımlarında yoğun olarak tercih edildiğine son dönemde rastlanılmaktadır. Özellikle gelişmiş Batılı ülkelerin televizyon yapımlarında CGI animasyon teknolojisi kullanarak elde etmiş oldukları yüksek görsel estetiğe benzer şekilde Türk televizyon yayıncılığında da aynı görsel zenginlikte ve kalitede işler artık ortaya konulabilmektedir. Bu çalışmamızda Türk televizyon yapımlarında son dönemde yaşanan bu ilerleme grafiğinin perde arkasında yer alan CGI animasyon teknolojisinin uygulama biçimlerinde ne gibi detaylara sahip olduğu ve televizyon yapımlarında nasıl bir yüksek görsel estetik oluşturabildiğini ortaya koymaya dönük bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Araştırmada bu belirtilen amaç doğrultusunda Türk televizyon yapımlarında CGI animasyon teknolojisinin kullanımına dair örneklerle yer verilerek betimsel yöntemle analiz edilip anlamlı sonuçlara ulaşılması sağlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Dijital, Animasyon, CGI, Televizyon

Reflection of CGI Animation Technology on the Visual Aesthetic Transformation of Turkish

14 Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Radyo-TV ve Sinema Bölümü, murat.kirik@marmara.edu.tr, 05334425967, Eğitim Mah. Fahrettin Kerim Gökay Cd. MÜ Göztepe Yerleşkesi Göztepe, Kadıköy/İstanbul

15 Öğr. Gör., Sinop Üniversitesi, Gerze Meslek Yüksekokulu, Görsel-İşitsel Teknikler ve Medya Yapımcılığı Bölümü, ekozan@sinop.edu.tr, 05392836842, Atatürk Mah. Sinop Cad. No:55 57600 Gerze/Sinop

Television Production

The digitalization process, which manifests itself in all areas of life, has a very high impact in the field of media, especially in the areas where works of visual culture such as cinema, television and advertising are produced. At this point, the most decisive factor in the transformation of visual aesthetics produced in the digital environment into practice is CGI (computer generated imagery) animation technology. After it was first used in motion pictures in the 70's, it started to make itself felt especially on television in the following years. Until recently, CGI animation technology, which was used only in the production of generics for certain programs on television, nowadays finds itself in the content of almost all television productions, but at a high or low rate.

Similar to what is in the world, in Turkish television broadcasting, CGI animation technology has recently been found to be highly preferred in the productions of all television channels operating at national and local level. Similar to the high visual aesthetics that especially developed Western countries have achieved by using CGI animation technology in television productions, works of the same visual richness and quality can now be produced in Turkish television broadcasting. In this study, a research has been carried out to reveal the details of the application forms of CGI animation technology, which is behind the scenes of this progress graphic experienced in Turkish television productions recently and how it can create a high visual aesthetics in television productions. In the research, in line with this stated purpose, examples of the use of CGI animation technology in Turkish television productions are included, and it is analyzed by descriptive method and meaningful results are achieved.

Keywords: Digital, Animation, CGI, Television

Reşadettin'in "Oğuzname" Destanındaki Kahramanların Sosyo-Kültürel Özellikleri ve Sahneye Aktarılması Problemi

Prof. Dr. E. NEİMETZADE

Türk dilinde iki "Oğuzname" Destanı mevcuttur. Uygurların da "Oğuzname" eseri vardır. Fakat bilim adamlarının tümü eski İran topraklarında, ağırlıklı Türklerin bulunduğu bölgelerde, hayvan derisi üzerine yazılı Reşadettin'in "Oğuzname" eserini daha üstün, gerçekçi buluyorlar. Burada Oğuz'un hakiki kahramanlık yaşamı doğallığıyla dikkatimizi celp ediyordu.

"Reşadettin'in "Oğuzname" Destanı eski Türk tarihi ve Türklerin menşei hakkında çok kıymetli bir eserdir. Bu önemli tarihi kaynakçayı merhum bilim adamı, araştırmacı Prof. Dr. A. Zeki Velidi Togan usulca Türkçe'ye çevirmiştir. Destanın metnini Togan 1923 yılında, Paris Milli Kütüphanesindeki metinle karşılaştırmış ve orijinal haliyle mükemmel sahne eseri olarak topluma kazandırmıştır.

Tarihi kahramanlarla dolu "Oğuz" Destanındaki kahramanların her biri, büyük sinema, tiyatro ve müzik eserlerinin kahramanları niteliğine sahiptir. Ama ne yazık ki, günümüze dek gelmiş bu kahramanların yaşamları, tarihteki önemli yönlerini yansıtan sahne eserleri, operaları yazılamadı. Hatta yok gibidir.

Oğuz soyundan gelen kahraman Oğuz oğullarının hayat hikâyelerini yeni nesil Türk halkımıza ve dünyanın diğer milletlerine göstermek ve sergilemek şerefli görevimiz olmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Oğuzname destanı, kahramanlar, sahne

Socio-Cultural Characteristics of the Heroes in Reşadettin's "Oğuzname" Epic and the Problem of Transferring to the Stage

There are two "Oguzname" Epics in Turkish language. Uyghurs also have "Oguzname" work. However, all scientists consider Reşadettin's "Oğuzname" work, which is written on animal skin in the ancient Iranian lands, where there are predominantly Turks, more superior and realistic. Here, Oguz's true heroic life draws our attention with its naturalness.

"Reşadettin's" Oğuzname "Epic is a very valuable work about the ancient Turkish history and the origin of the Turks. This important historical bibliography was written by the deceased scientist, researcher Prof. Dr. A. Zeki Velidi Togan skillfully translated it into Turkish. Togan compared the text of the epic with the text in the National Library of Paris in 1923 and brought it to society as a perfect stage work in its original form.

Each of the heroes in the "Oguz" Epics, which is full of historical heroes has the nature of being protagonists of great movies, theater, and musical works. But unfortunately, the lives of these heroes that have survived until today, their stage works and operas that reflect their important aspects in history could not be written. It doesn't even exist.

It must be our honorable duty to show and exhibit the life stories of the heroic Oğuz sons, who came from the lineage of Oghuz, to our new generation Turkish people and other nations of the world.

Keywords: Oğuzname epic, heroes, scene

Kültürel Bellekten Beyazperdeye: Türk Sinemasında Sözel Anlatıların İzleri

Dr. Latife ÖZCAN

*Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
Araştırma Görevlisi*

Türkler tarih sahnesine çıkmalarından itibaren çeşitli bilim ve sanat dallarında önemli eserler meydana getirmişlerdir ve bu eserlerin bilim ve sanat tarihini etkileyici özelliğe sahip olduklarını söylemek mümkündür. Her toplum gibi Türk toplumu da sözlü kültür dönemini yaşamıştır. Yazının hatta yazı fikrinin olmadığı bu dönemde iletişim sözlü olarak gerçekleşmekteydi. Türk toplumunu bu bakımdan diğer toplumlardan ayıran nokta ise bu dönemde oldukça fazla ve çeşitli eser ortaya koymuş olmasıdır. Yazının buluşuna kadar geçen sözlü kültür dönemi yüzyıllar sürmüş olup bu dönem eserleri toplumların hafızasında derin yer etmiştir. Bu dönemde temelleri atılan bu özelliklerin izini sözlü kültür döneminin ardından gelen yazılı kültür dönemi ve elektronik kültür dönemlerinde de sürmek mümkündür.

Türk sineması da Türk sosyal siyasî, millî içtimai, dini ve kültürel pek çok özelliğin yansıtıldığı alanlardan biridir. Bir toplumun ürettiği her yaratma/ürün o toplumun kültürel belleğinden birtakım izler taşımaktadır. Dolayısıyla Türk sinemasında da sözlü kültür döneminin etkilerini ve izlerini görmek mümkündür. Öyle ki Türk sineması için özel bir dönem olan “Yeşilçam Sineması”nın temelini sözlü kültür döneminden hareketle oluşturduğu söylenebilir. Nitekim sözlü kültür dönemi ürünleri ile Türk anlatı geleneği şekil bulmuş ve bu doğrultuda ilerlemiştir. Bu dönemin ürünlerinin temel ve ortak özellikleri bir anlatı geleneği oluşturmuştur. Bu gelenek zamanla yazılı kültüre ardından da elektronik kültüre geçildiğinde tamamen etkisini yitirmemiş ve her iki kültür döneminde de yeniden oluşturulmak, uyarlanmak suretiyle varlığını korumuştur. Sözlü kültür ortamlarından yazılı eserlerin inşasına etki edışı ve oradan da görsel iletişim ortamı olan beyazperdede bu unsurların yer alışı, Türk anlatı geleneğinin temelde her kültür ortamında kendine yer bulması geleneğimizin köklü oluşunun bir göstergesidir.

Bu çalışmada Türk sinemasında, Türk kültürünün baskın olarak ele alındığı sinema filmi yapımlarından hareketle sözlü kültür dönemi özelliklerinin izleri sürülecektir. Öncelikle sözlü kültür dönemi ve bu dönemin özellikleri üzerinde durulacak ardından Türk sineması kısa bir tarihçe ile özetlenecek ve ülkemizde yüz yılı aşkın bir sanat olan sinemanın yüzyıllar öncesine dayanan sözlü kültürden nasıl ve ne derece etkilendiği ve anlatı yapısının nasıl şekillendiği üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk kültürü, Türk sineması, Türk edebiyatı, Sözlü kültür...

From Cultural Memory to the Silver Screen: The Traces of Oral Narratives in Turkish Cinema

Turks have produced important works in various branches of science and art since their appearance on the stage of history and it is possible to say that these works have been influential on the history of science and art. Like every society, Turkish society has also experienced an oral culture period. Communication was verbal in this period when there was no writing or even the idea of writing. The point that distinguishes Turkish society from other societies is that it has produced quite a lot and various works in this period. The oral culture period lasted for centuries until the discovery of the writing, and the works of this period took a deep place in the memory of the societies. It is possible to trace these characteristics, whose foundations were laid in this period, in the written culture and electronic culture periods following the oral culture period.

Turkish cinema is also one of the fields where many social, political, national, religious, and cultural features of the Turkish society are reflected. Every creation / product formed by a society carries some traces from that society's cultural memory. Relatedly, it is possible to see the effects and traces of the oral culture period also in Turkish cinema. It can be asserted that the foundation of "Yeşilçam Cinema", which is a special period for Turkish cinema, is based on the oral culture period. As a matter of fact, the Turkish narrative tradition has taken shape and progressed in this direction with the products of oral culture period. The main and common features of the products of this period have yielded into a narrative tradition. This tradition did not lose its effect completely in the written culture and then the electronic culture periods, and it survived by being reconstructed and adapted in both cultural periods. The effect of oral cultural environments on the construction of written works, the presence of these elements on the screen, which is a visual communication medium, and the penetration of Turkish narrative tradition in almost every cultural environment is an indication of the rootedness of our tradition.

In this study, the features of the oral culture period in Turkish cinema will be traced based on the cinema film productions in which Turkish culture is considered dominantly. First of all, the oral culture period and its characteristics will be emphasized, and then Turkish cinema will be summarized with its brief history. Next, how and to what extent cinema, which is an art for more than a hundred years in our country, was influenced by oral culture and how it shaped the narrative structure of Turkish cinema will be covered.

Keywords: Turkish culture, Turkish cinema, Turkish literature, Oral culture...

Doku Faktörünün Resim Sanatındaki Yeri

Aylin ÖZKAN

Necmettin Erbakan Üniversitesi, Yüksek Lisans Öğrencisi

Araştırmada resim yüzeylerinde doku kullanımı ögesi kuramsal bir çerçevede incelenmiştir. Resim yüzeylerine ve boya kullanımından kaynaklanan dokuya yer verilmiştir. Resim sanatında dokunun tanımı, dokuların algılanması, dokuların oluşumları açıklanmıştır. Soyut Ekspresyonizm akımı ile birlikte renk, çizgi, biçim, kurgu, malzeme vb. açıdan sayısız yenilikler kendini göstermiştir. Bu döneme kadar olan kısımda sanat anlayışlarında biçim, form, bedenlerin güzelliği kullanılırken; yapılan eserlerin dengesi değişmiştir. Taşizm üslubu ile yapılmış eserlerin doku kullanımına yönelik eserler incelenmiş ve malzemeler hakkında bilgilendirmeler yapılmıştır. Doku ve leke etkisi taşıyan yapıtların oluşum süreçlerinden yola çıkarak, resim alt yapılarının sanatta kullanımına dair örneklerin araştırılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Taşizm, Leke, Resim Sanatı, Doku.

The Place of the Texture Factor in Painting

In the research, the element of using texture in painting surfaces was examined in a theoretical framework. Painting surfaces and texture resulting from the use of paint are included. Definition of texture, perception of textures, formation of textures in painting art are explained. With the Abstract Expressionism movement, color, line, form, fiction, material and so on. Numerous innovations showed themselves in terms of. Until this period, while the beauty of form, form, and bodies were used in the understanding of art; The balance of the works has changed. The works on the use of texture of the works made with tachism style were examined and information was given about the materials. Based on the formation processes of the works with texture and stain effect, it is aimed to investigate the examples of the use of painting infrastructures in art.

Keywords: Tashism, Stain, Pictorial art, Tissue.

Büyük Selçuklu Dönemi Minyatür Sanatı Özellikleri

Parisa SAHAFLASL¹⁶

Büyük Selçuklu dönemine ait minyatürlerden hiçbiri günümüze ulaşmamıştır. Bu sebepten dolayı, bu dönemin minyatür özelliklerini ortaya çıkarması doğrultusunda, Büyük Selçuklu dönemine ait çini ve seramikler incelenmiştir. Büyük Selçuklu minyatür sanatından günümüze ulaşan bir eser mevcut olmamakla birlikte, kaynağını Büyük Selçuklu resim sanatından alan çini ve seramik eserleri, İlhanlı ve sonraki dönemlerin minyatür sanatının temel özelliklerini göstermektedir. Büyük Selçuklu seramik ve çini sanatının örneklerinden hareketle, Büyük Selçuklu dönemi minyatür sanatı özellikleri, minyatürlerin arka fonlarının renk ile kapatılması, sıcak renklerin tercih edilmesi, arka fondaki zemin üzerinde büyük çiçeklerin çizilmesi, basit manzara ve figürler içermesi, figürlerin başlarının etrafında yuvarlak hale bulunması, insan figürlerinin kıyafetlerinin üzerinde süslemelerin yer alması, insan figürlerinin uzun saçlı, yuvarlak yüzlü, çekik gözlü ve küçük ağızlı olarak nakş edilmesi, insan ve hayvanın yüzlerinin üç çeyrek açıdan resm edilmesi, insanların yüzlerinin karakteristik özelliklere sahip olmaması, insan ve hayvanın başlarının bedenden daha büyük tasvir edilmesi ve simetrik kompozisyonların kullanılmasından ibaret olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: *Minyatür, Büyük Selçuklu, Sanat, Resim*

The Features Of Miniature Art In The Great Seljuk Period

None of the miniatures belonging to the Great Seljuk period has survived until today. For this reason, tiles and ceramics belonging to the Great Seljuk period were examined in order to reveal the miniature features of this period. Although there is no artefact from the Great Seljuk miniature art that has survived to the present day, tile and ceramic works, which take their source from the Great Seljuk painting art, show the basic characteristics of the miniature art of the Ilkhanid and later periods. Based on the examples of the Great Seljuk ceramic and tile art, it can be said that the miniature art of the Great Seljuk period consists of these: Covering the backgrounds of miniatures with colour, choosing warm colours, drawing large flowers on the background, drawing simple landscapes and figures, drawing halo around the heads of figures, embellishments on the clothes of human figures, drawing human figures with long hair, round faces, slant eyes and small mouths, depicting human and animal faces in three-quarter views, drawing figures without personality traits, depicting human and animal heads larger than bodies and using symmetrical compositions.

Keywords: *Miniature, Great Seljuk, Art, Painting*

¹⁶ Doktor, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü; İslâm Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı, e-posta: pazhuheshgar63@gmail.com

Ahşap Sanatı

Mehseti SÜLEYMANOVA

Azərbaycan Milli Bilimler Akademisi Folklor İnstitutu Araştırma görevlisi

Antik çağda, demir, alüminyum ve kauçuktan hazırlanan eşyaların olmadığı bir dönemde tahtadan eşyalar hazırlanarak kullanılırdı. Ahşap eşyalar sağlığı olumlu yönde etkilediği gibi, aynı zamanda halk sanatının güzel örnekleridir. Modern zamanlarda, maalesef, ahşap ürünlerin yerine daha çok demir, alüminyum ve plastik ürünler kullanılır. Bu nedenle, ahşaptan çeşitli ürünler yapan ustalar da eşyalarla birlikte zamanla unutulmaktadır. Sonuç olarak, etnografya ve sanatımız bu alanda ciddi kayıplarla karşı karşıyadır. Bu tür öğelerin kaybolmasını önlemek mümkün olmakla birlikte, nesnelerin resimlerini, ayrıca kendilerini ve hazırlanma biçimleri hakkında bilgi toplamak ve yayınlamak bizim önceliğimizdir. Bu eşyaları hazırlamak için küçük dükkanlar yaratmak, genç ustalara bu eşyaları hazırlamak için kurallar öğretmek ve yerli, yabancı turistler aracılığıyla kazanç elde etmek, aynı zamanda bu tür sanat eserlerinin kaybolmasını önler.

Bunları dikkate alarak Azerbaycan'ın kuzey bölgelerini ziyaret ettik ve ahşap sanat örnekleri hakkında bilgi toplamaya başladık. Bu bölgelerde, özellikle Şeki bölgesinde, ahşap sanatının oldukça geniş olduğu belirtilmelidir. Bu nedenle, toplama işine bu bölgeden başlamak daha uygun olur. Ayrıca bazı eşyaları hazırlayan ustalarla tanıştık ve birçoğundan bilgi aldık. Çok sayıda ahşap eşyaların isimlerini öğrendik. Ancak, onların günümüzde ne ustaları var, maişette kullanılmaz, ne de resimleri vardır. Onlar hakkında bilgi sadece yaşlı insanların hafızalarında kalmıştır. Bilgi aldığımız tüm maişet eşyalarının hazırlanması hakkında ayrıntılara kadar bilgi edinmeye çalıştık. Topladığımız bilgilerin büyük çoğunluğu evde kullanılan maişet eşyaları hakkında bilgi oluşturur, çok az bir kısmı ise dışarıda kullanılan eşyalar hakkındadır. Bu bilgiler arasında, bu bölgedeki eski müzik aleti tamburun hazırlanması hakkında bilgiler de yer alır.

Anahtar Kelimeler: ahşap, tambur, kepçe, dakka, türe, eyer

Wood Art

In ancient times, wooden products were used in the absence of iron, aluminum and rubber articles. Wooden items have a positive impact on health, as well as beautiful examples of folk art. In modern times, unfortunately, wooden goods are replaced by more iron, aluminum and plastic goods. That is why masters who make different things from the wood are also diminishing. Ultimately, our ethnography and art are facing serious losses in this area. Although it is not possible to prevent the disappearance of such items, it is still our priority to gather and publish information about the objects, as well as themselves and the way they are prepared. Creating small shops that make up these items, teaching young masters the rules for preparing these items, and opening them to foreigners, as well as domestic tourists, can also bring benefits, as well as preserve these types of art from defiance. Taking all these into account, we visited the northern regions of Azerbaijan and started collecting information about wooden art samples. It should be noted that in these regions, especially in Sheki district, the wooden art was quite broad. Therefore, it is expedient to take the collection work in this region. We also met with the masters who prepared some items, and we could write a lot of them. But, unfortunately, we only managed to name a large number of wooden items. Today, these masters are not alive and have no pictures. Information about them is only in the memory of older people. We tried to register the principles of every home appliance with all its details. The vast majority of the information we collect is about household items used in the household, and a small part is about the things used in the field. This information includes information on the preparation of the ancient musical instrument tambur in this region.

Keywords: wooden, drum, bucket, dagga, ture

Tarsus Şer'iyye Sicillerine Göre XIX. Yüzyılda Kadın Giyim Kuşamı

Merve YILMAZ

Osmanlı sosyo-ekonomik tarihi kaynakları arasında bulunan Şer'iyye Sicilleri, kuşkusuz önemli arşiv koleksiyonunu teşkil etmektedir. Bu koleksiyonlar, Osmanlı kazalarında tutulan; mahkeme kayıtları, noterlik muameleatı, idari yazışmalar ve vergi düzenlemeleri ile ilgili emirnamelerden meydana gelmektedir. Mahkeme kararları arasında bulunan tereke kayıtları ise, vefat eden şahısların hususi hayatı ile ilgili bir çok bilgileri günümüze taşımıştır. Bunların başında; medeni durumu, ekonomik potansiyeli, kullandıkları her türlü alet edevat, giyim-kuşam, ziynet eşyası, evi içerisindeki bütün eşyaları..bir çok vasıf ve özellikleriyle kayıt altına almışlardır. Bu defterler, araştırmacılar tarafından bilimsel metotlar çerçevesinde incelenerek, Osmanlı toplum yapısına bir çok hususiyeti ortaya koymada en önemli kaynak külliyatını oluşturmaktadırlar.

Çalışma konumuz olan Tarsus kazasına ait 19. yüz yıl şer'iyye sicillerine incelenerek, bu dönemdeki kadınların giyim-kuşam profilini ortaya konulmaya çalışılacaktır. Araştırmada, geçmişte oluşmuş deneyim ve birikimlerin ürünleri olan giysiler, kültürde sürekliliği sağlamaları ve tarihsel değerleri taşımaları açısından, toplumların, dönemlerin; sosyal, ekonomik, siyasi ve kültürel özelliklerini yansıtmada önemli rol üstlendikleri tespit edilmiştir. Sınıf, din ve millet gibi kavramların yanı sıra toplumsal hiyerarşinin korunmasında da giysilerin renk ve biçimleri belirleyici olmuş, bu nedenle de giyim etkili bir araç ve iletişim dili haline gelmiştir. Osmanlı toplumunda, biçimsel ve renksel ifadeler ile simgesel özellikler taşıyan giysiler, devletin sosyal ve ekonomik yapısını ifade etmede araç olarak kullanılan belgeler niteliğindedir. Bu bilgiler tereklerin incelenmesi ve yorumlanmasıyla gün yüzüne çıkacaktır. Tarsus Şer'iyye Sicillerine göre, tespiti yapılmaya çalışılan Tarsus-300, 08089, 08090, 08091, 08092 numaralı defterler incelenmiştir. Tereke defterlerinde rastlanan giyim-kuşam ve ziynet eşyalarının verdiği bilgiler ışığında 19. yüzyılın son çeyreği bağlamında Tarsus'un sosyo-ekonomik yapısı hakkında önemli değerlendirmelere imkân sunacak verilere ulaşılmıştır. Elde edilen bu veriler ışığında Tarsus için köklü ve zengin kültürel mirasa sahiptir denilebilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Tarsus, tereke defterleri, sosyo-ekonomik yapı, yerel tarih

According To Tarsus Muslim Court Records Women's Clothing And Wearing In The 19 Th Century

The registers, which are among the socio-economic historical resources in the Ottoman Empire and where the decisions and Court Records kept in the Ottoman courts are collected, undoubtedly constitute an important archive collection. These collections are kept in Ottoman countries; it consists of court records, notarial proceedings, administrative correspondence and official documents on tax regulations. In the records of the inheritance law, which is among the court decisions, many information about the private life of the deceased persons are transferred to this day. Foremost among these they recorded their marital status, economic potential, all kinds of tools they used, clothing, wearing, jewelry, all the items in their home... with their many qualities and features. These recordings are examined by researchers within the framework of scientific methods and constitute the most important source corpus in revealing many characteristic and specifications of the Ottoman social structure.

By examining the 19th century inheritance Court Records of the Tarsus country, which is our subject of study, we will try to reveal the dressing profile of women in this period. In this research, the clothes, which are the products of the experiences and accumulations formed in the past, provide the continuity in culture and carry historical values. It has been determined that they play an important role in reflecting their social, economic, political and cultural characteristics. In addition to concepts such as social class, religion and nation, the colors and forms of clothing have been determinanted in the preservation of social hierarchy, so clothing and wearing has become an effective tool and language of communication. In Ottoman society, formal and color expressions and symbolic clothes are documents that are used as tools to express the social and economic structure of the state. These informations will be revealed by examining and interpreting the records of inheritance law. According to Tarsus inheritance Court Records, Tarsus-300, 08089, 08090, 08091, 08092 which these numbered registers were examined. In line with these information provided by the clothing and jewelry found in inheritance legacy records, data were obtained that would allow important evaluations about the socio-economic structure of the city of Tarsus about the last quarter of the 19th century. From these informations obtained from this research, it can be said that the city of Tarsus has a deep-rooted and rich cultural heritage.

Keywords: Tarsus, legacy records, socioeconomic structure, local history

“Qutadqu Bilig” Əsərində Türk Hüquqi Dövlətçilik Sisteminin Təsvirinə Dair

Dilaver AZİMLİ^{17□}

Min illər boyu dövlətçilik ənənəsinə sahib olan Türklərin özünəməxsus mənəvi-əxlaq, dini-fəlsəfi dünyagörüşləri olmaqla həmişə digərlərinə nümunə olmuşlar. Tanrının bütün Kainata hakimliyini qəbul edən Türklər Cahan hakimiyyətini onlara Tanrının həvalə etdiyi düşüncəsinə inandıqlarından bu Tanrı əmanətinə sayğı göstərmək üçün təkcə özlərinin deyil, hakim olduqları bütün məmləkət, xalq və dinlərin hamısı kimi çıxış etməyi özlərinə borc bilmiş və üç qitədə hakim olduqları min illiklərlə hesablanan hakimiyyətləri dönəmində bu Tanrı borcunu yerinə yetirməyə səy göstərmişlər. Türklər Yaxın Şərqdə ümumi bir nizam-intizam, sabitliklə yanaşı bir doğruluq, bir ədalət gətirməklə Romalıların “haqq güclünüdür, zorundur” tezisini tarixə gömdülər. Bütün dünya hüququ bu gün belə Türklərin “haqq ədalətdədir” tezisinin damğasını daşımaqdadır. Orta əsr tarixi Türk dövlətçilik ənənələrini özündə əks etdirən əsərlər çoxdur. Bunların içərisində Yusif Balasaqunlunun “Qutadqu bilig” əsəri Türkün tarixi dövlətçilik ənənələrini ortaya qoyan ən güclü ədəbi abidələrimizdən biri sayılmaqla, Ana kitabələrimizdəndir. “Qutadqu bilig” əsəri adından da anlaşıldığı kimi (qut-ad-gu bil-i-g), insana hər iki dünyada, tam mənası ilə xoşbəxt olmaq üçün lazım olan yolu göstərmək məqsədi ilə qələmə alınmış bir əsərdir. Bir-biri ilə çox sıx şəkildə bağlı olan fərd, cəmiyyət və dövlət həyatının ideal bir şəkildə tənzimi üçün lazım olan zehniyyət, bilgi və fəzilətlərin nə olduğu və bunların nə şəkildə əldə ediləcəyi və necə həyata keçiriləcəyi üzərində duran şair-mütəfəkkir, bununla öz dövründə gündəlik həyatda yüksəlmək istəyənlərin düşüncələrinə hakim olmuşdur. O, bir çoxlarının israrla iddia etdikləri kimi, mənsub sahiblərinə yaxşı olmaları üçün dadsız məcazlarla əxlaq dərsi verən quru bir nəsihətçi deyildir. Yusif bu əsəri ilə insan həyatının mənasını təhlil edən bir fəlsəfə, bir həyat fəlsəfəsi sistemini qurmuşdur. Türk dövlətçilik tarixinin tədqiqi göstərir dövlət hüququ baxımından əmretmə və səlahiyyət haqqına sahib və həmin əmri icra etmə qüdrətində olan yüksəl sosial nizamdır. Amma, bu əmretmə haqqı itaət edənlər tərəfindən legitim qəbul olunmalıdır, əks halda dövlət yox, zorakılıq olacaqdır. İlk türk-islam əsəri olmaqla, “Qutadqu bilik” ən önəmli siyasi nəzəriyyə xəzinəsidir. “Qutadqu bilig” demokratik, dünyəvi, sosial, hüququ dövlətə işarə edərək onu təsvir edir. Bu kitab tarixi Türk dövlətçilik sistemini ortaya qoyur.

17 □ Doç. Dr., Azərbaycan Milli Bilimler Akademisi A. A. Bakıhanov adına Tarih Enstitüsü, Azərbaycan'ın Orta Çağ Tarihi Bölümü, Bakı, Azərbaycan, dilavar.azimli@gmail.com; d-azimli@rambler.ru

The Description Of The Turkish Legal State System in “Kutadgu Bilig”

The Turks who have a tradition of statehood for thousands of years have always been an example to others because of their own moral, religious and philosophical worldviews. The Turks, who accepted God’s sovereignty over the entire universe, believed in the idea that God had entrusted them with the power of the universe, so they took it upon themselves to act not only for themselves but for all the countries, peoples and religions they ruled and during their millennial reigns on three continents, they sought to fulfil this divine duty. The Turks immortalized in the history of the Romans the thesis that “truth is strong, it is necessary” by bringing a general order, stability, truth and justice in the Middle East. Even today, the law of the world bears the mark of the Turks’ thesis that “truth is justice. There are many works that reflect the medieval history and traditions of Turkish statehood. Among them, Yusif Balasagunlu’s work “Kutadgu bilig” is one of our strongest literary monuments, revealing the historical traditions of Turkic statehood, and is one of our main books. As the name implies, Kutadgu Bilig (Qut-ad-gu bil-i-g) is a work written to show people the way to be happy in both worlds. A poet-thinker who is closely intertwined with what is the mentality, knowledge, and virtues necessary for the ideal regulation of the life of the individual, society, and state, and how they are to be obtained and realized, thus has dominated the minds of those who want to rise in life. He is not, as many insist, a dry counsellor who teaches morals with tasteless metaphors for the good of his owners. With this work, Yusuf established a philosophy, a system of life philosophy, which analyzes the meaning of human life. A study of the history of Turkish statehood shows that it was a high social order that had the right to command and authorize in terms of state law and was able to carry out that order. However, this right must be accepted by those who obey it; otherwise, there will be violence, not the state. Being the first Turkish-Islamic work, Kutadgu Bilig is the most important treasure of political theory. “Kutadgu Bilig” describes the democratic, secular, social, legal state. This book reveals the history of the Turkish state system.

Keywords: Kutadgu Bilig, Turkish legal system, Turkish state history

Kemal Tahir'in *Kurt Kanunu* Adlı Romanının Siyaset Sosyolojisi Açısından İncelenmesi

M. Mesut BALLI

Millî Mücadele'nin zaferle sonuçlanmasından sonra, siyasal alan başta olmak üzere birçok alanda, konuda devrimsel nitelikte değişiklikler yapıldı. Bu değişikliklerle birlikte iç siyasette de farklı ve de güçlü sesler çıktı. Siyasal ayrılıklar, siyasal çatışmalar oldu. Bu itilaf, farklı şekillerde 1926 tarihli İzmir Suikastına kadar devam etti. Kemal Tahir'in *Kurt Kanunu* adlı romanı, 1926'da Cumhurbaşkanına yapılması planlanan ve ihbar üzerine ortaya çıkan "İzmir Suikastı" etrafından iktidarın muhalefeti tasfiyesini konu almaktadır. "Tasfiye" edilenler eski İttihatçılar olmakla birlikte, İttihatçıların tamamını kapsamamaktadır. Zira Gazi'nin yanında çok sayıda (eski) İttihatçı bulunmaktadır. Haliyle bu tarihsel olguya İttihatçıların tasfiyesi şeklinde bakmak sorunlu görünmektedir. Fakat her halükârda İzmir Suikastının en önemli sonucunu (potansiyel) muhalefetin tasfiyesi oluşturur. İzmir Suikastı süreci, iktidarın kendini koruma refleksi olsa da sonuçları tartışmaya açıktır. Kemal Tahir, tezli roman yazarı olarak eserlerinde kendi tarihsel gerçekliğini roman malzemesine dönüştürmüş biridir. Romanlarında Türk tarihine, siyasetine yönelik tezlerini ustaca işlemektedir. *Kurt Kanunu*'nda da bazı konulardaki düşüncelerini ortaya koyar. Bu noktada onun bütünüyle bilimsel bir düşünce sistematığına sahip olduğu vurgulanmalıdır. Buna paralel eserde, yazarın tarihsel altyapısının güçlülüğü, toplumsal analizlerinin sağlamlığı da ilk göze çarpan hususlardandır. *Kurt Kanunu*, "kısıtlanmış insanların", "kovalanan adamların" romanıdır. Yazar; Osmanlı batılılaşması, liberalizm, İzmir İktisat Kongresi, yabancı etkisi, halifelik, İstiklal Mahkemeleri, masonluk, halkçılık, basın, aydın gibi çok sayıda siyasal, toplumsal konu, olgu ve kurumlar hakkında görüşlerini aktarmaktadır. Dönemin panoramasını çizmekte, dönemin siyasal ve sosyal ortamı başarılı bir şekilde betimlemektedir. İzmir Suikastını, suikastçılar açısından ele alması yazara, kendi görüşlerini de dolaylı olarak ifade etmesine olanak sağlar. Bu çalışmada *Kurt Kanunu*, siyaset sosyolojisi açısından incelenecektir. Siyaset sosyolojisinin konusu toplumsal bağlamı içinde iktidardır. Roman, odağında "iktidar" olgusu olan siyaset sosyolojisinin kavramları etrafından ele alınacaktır. Çalışmada Kemal Tahir'in Türk siyasal ve toplumsal yaşamının bir dönemindeki gelişmeler ile bazı siyasal olgular hakkında görüşlerinin siyaset sosyolojisi bağlamındaki temel ve yan tezlerinin tespiti amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kemal Tahir, Kurt Kanunu, İzmir Suikastı, İttihatçılık

An Investigation Of Kemal Tahir’s Novel Named Kurt Kanunu In Terms Of Political Sociology

After the victory of the National Struggle, revolutionary changes were made in many areas, especially in the political field. With these changes, different and powerful voices emerged in domestic politics. There were political differences and political conflicts. This allegation continued in different ways until the Izmir Assassination of 1926. Kemal Tahir’s novel named “The Kurt Kanunu” is about the liquidation of the opposition of the government around the “Izmir Assassination”, which was planned to be made to the President in 1926 and emerged upon a notice. Although those who were “liquidated” were former Unionists, it does not include all the Unionists. Because there are many (former) Unionists next to Gazi. Consequently, it seems problematic to view this historical phenomenon as the liquidation of the Unionists. But in any case, the most important result of the Izmir assassination is the liquidation of the (potential) opposition. Although the Izmir assassination process is the self-preservation reflex of the government, its results are open to discussion. Kemal Tahir is someone who transformed his historical reality into novel material in his works as a novelist with thesis. He skillfully handles his theses on Turkish history and politics in his novels. He reveals his thoughts on some issues in the Kurt Kanunu. At this point, it should be emphasized that he has a completely scientific thinking system. Parallel to this, the strength of the author’s historical infrastructure and the strength of his social analyzes are among the first striking points in the work. The Kurt Kanunu is the novel of “trapped people”, “chased men”. Writer; He conveys his views on many political, social issues, phenomena and institutions such as Ottoman westernization, liberalism, İzmir Economic Congress, foreign influence, the caliphate, the Independence Courts, Freemasonry, populism, press, intellectuals. It draws the panorama of the period and successfully describes the political and social environment of the period. The fact that he deals with the Izmir Assassination in terms of the assassins allows the author to express his own views indirectly. In this study, The Kurt Kanunu will be examined in terms of political sociology. The subject of political sociology is power in its social context. The novel will focus on the concepts of political sociology, which is the phenomenon of “power”. In the study, it is aimed to determine the main and side theses of Kemal Tahir’s views on the developments in a period of Turkish political and social life and some political phenomena in the context of political sociology.

Keywords: Kemal Tahir, Kurt Kanunu, Izmir Assassination, Unionism

Gağdaş Ülkelerin Mahkeme Sisteminde Jüri Mahkemesinin Yeri

Doç. Dr. Cabir HALILOV

Bakü Devlet Üniversitesi. Hukuk Fakültesi.

Gağdaş dünyanın uygar ülkelerinin çoğunda, özellikle Batı ülkelerinde jüri çok önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle, bir mahkeme davasında şeffaflığı sağlamak için en etkili yöntemlerden biri jurinin kullanılmasıdır. Ancak uygulama, jüri mahkemesinin resmi olarak yargı sisteminin bir parçası olduğu ülkelerde, yargıçların bu davada paydaş olarak hareket ettiklerini göstermektedir.

Jüri Mahkemesinin özelliği, jüri üyesi olmak için gerekli olan tüm psikolojik, manevi ve kişisel niteliklere cevap veren herhangi bir vatandaşın jüri rolünde hareket edebilmesidir.

ABD'deki jüri üyeleriyle mahkeme deneyimi, uzun yıllardır bu ülkenin adalet sisteminin temel direklerinden biri olarak kabul edilmektedir. Burada, her vatandaş, mahkeme kararından önce veya bir yerleşim kolonisine gönderilmeden önce jüri tarafından yargılanmasını talep etme hakkına sahiptir.

Duruşmada, jüri üyeleri sunulan tüm kanıtları dikkatle dinler, inceler ve değerlendirir. Jüri üyeleri, tartışmalar başlamadan önce herhangi bir yabancıyla ve hatta davadaki başka bir meslektaşla görüş alışverişinde bulunma hakkına sahip değildir.

Jüri olarak tanımlanan kişilere özel bir mahkeme celbi gönderilir. Jüri celbi, vatandaşın bu görevi yerine getirmesini gerektiren bir mahkeme belgesidir.

İlgili davada jüri üyeliğine kabul edilen jüri adayları önce yemin eder ve ancak bundan sonra, tarafların mevcut davada ortaya koyduğu argümanların ne kadar haklı olduğuna karar verir ve böylece davanın bir parçası olurlar.

Muzakereden önce, jüri üyelerinin ceza davasıyla ilgili dökümanlarla tanışmaları sağlanır.

Aynı zamanda, atandıkları dava ile ilgili medya haberlerini izlemelerine (televizyon), dinlemelerine (radyo) veya okumalarına (gazete ve dergiler) izin verilmez.

Bu adalet biçimi herhangi bir ülkede uygulanabilir ve yasal sistemde büyük yapısal değişiklikler gerektirmez.

Anahtar Kelimeler: Jüri mahkemesi, jüri üyesi, mahkeme sistemi, çağdaş ülkeler

The place of the Court of Justice in the practice of advanced countries.

In many civilized countries of the world, especially in Western countries, the jury has a very important place. Therefore, one of the most effective ways to ensure transparency in a court case is to use a jury.

However, practice shows that in countries where the jury court is formally part of the judicial system, judges act as stakeholders in this case. The peculiarity of the Jury Court is that any citizen who responds to all the psychological, spiritual and personal qualities required to become a jury member can act in the role of a jury. Court experience with jurors in the US has for many years been recognized as one of the pillars of this country's justice system. Here, every citizen has the right to request trial by a jury before a court decision or before being sent to a settlement colony. At the hearing, the Jury Members listen, examine and evaluate all evidence presented.

Jury Members do not have the right to consult with any stranger, or even another colleague in the case, before the discussion. A special subpoena is sent to those identified as juries. A jury subpoena is a court document that requires the citizen to fulfill this task. The jury candidates who were accepted as jury members in the relevant case first take an oath and only then decide how justified the arguments put forward by the parties in the present case are thus becoming part of the case. Before the negotiation, jury members are provided with access to documents related to the criminal case. At the same time, they are not allowed to watch (television), listen (radio) or read (newspapers and magazines) media news related to their assigned case. This justice form can be applied in any country.

and does not require major structural changes in the legal system.

Key Words: Jury court, jury member, court system, contemporary countries

Türkiye’de Kültürel Mirasın Korunmasına Yönelik Yeni Bir Kurumsal Yapılanmanın Gerekliliği Üzerine

Uzm. Fatma BOZKAYA YETKİN¹⁸

Uzm. Ömer YETKİN¹⁹

Türkiye’de, alan yönetim planları 2000’li yıllarda ilk kez pratik edilmeye başlanmış, 2004 yılında kültür ve tabiat varlıklarını koruma mevzuatına “yönetim alanı” ve “yönetim planı” tanımlarının eklenmesiyle “alan yönetimi planları” için yasal statü sağlanmıştır. Ülkemizde alan yönetiminin işleyişi iki farklı yapıda kurgulanmış olan alan başkanlıkları ile yürütülmektedir. Bunlardan birincisi, 2863 sayılı kültür ve tabiat varlıklarını koruma kanunu ile kültür ve turizm bakanlığınca oluşturulan alan başkanlıkları; ikincisi ise koruma mevzuatına ek özel kanunlarla oluşturulan alan başkanlıklarıdır. Çalışma kapsamında, ülkemizde mer-i mevzuat hükümlerince, kültürel mirasın korunması hususunda genel olarak işletilen süreçler, koruma mevzuatına ek özel kanunlar ve kültür varlıklarını korumak ve geliştirmek amacıyla oluşturulan kamu tüzel kişilikleri incelenmiştir. Bunun sonucunda mevcut alan başkanlıkları güdümünde hazırlanan alan yönetim planlarının başarıya ulaşmasındaki problemler, alan yönetim planlarının hazırlanması ve uygulanması aşamalarındaki yasal eksiklikler, kurumsal altyapı problemleri, kurumlar arası eşgüdümün sağlanamaması, yetki karmaşası ve finansman gibi çeşitli sorunlar saptanmıştır. Tüm değerlerin tek elden yönetilmesi, aykırı uygulamalara anında müdahale edebilecek bir yapının oluşturulması kültürel mirasın ve korunmaya değer alanların sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla yeni bir kurumsal yapılanma modelinin oluşturulması gerekli görülmektedir. Bu çalışma kapsamında, yeni yönetim modelini oluşturacak kurumsal yapılanmanın tariflenmesi ile birlikte ek özel kanunlarla mevcutta oluşturulan alan başkanlıklarının geliştirilmesi amacıyla ileride yapılabilecek yasal düzenlemelere altlık teşkil edebilecek alternatifler oluşturulmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Alan yönetimi, koruma, kültürel miras, kurumsal yapılanma

On the Necessity of a New Institutional Structure to Protect the Cultural Heritage in Turkey

In Turkey, site management plans were first started to be practiced in the 2000s and in 2004, with the addition of definitions of “management site” and “management plan” to the legislation on conservation of cultural and natural assets, a legal status was provided for “site management plans”. Functioning of site management in Turkey is carried out by site presidencies, which are devised in two different structures. The first of these is site presidencies established by the Ministry of Culture and Tourism in accordance with the Law Numbered 2863 on the Protection of Cultural and Natural Assets whereas the second is site presidencies created with special laws appended to the conservation legislation. Within the scope of the study, the processes generally carried out regarding the protection of cultural heritage, special laws appended to the conservation legislation and public legal entities established to protect and enhance cultural assets in accordance with the provisions of the legislation in effect in Turkey were examined. As a result, various issues related to the problems in the success of site management plans prepared under the guidance of the existing site presidencies, legal deficiencies in the preparation and implementation stages of site management plans, institutional infrastructure problems, inability to ensure coordination between institutions, authority confusion, and financing were identified. There seems to be a requirement to establish a new institutional structuring model to manage all assets from a single source, to create a structure that can immediately intervene in contrary practices, and to ensure the sustainability of cultural heritage and areas worth preserving. Within the scope of this study, along with the description of the institutional structuring that will constitute a new management model, an attempt to create alternatives that can constitute a basis for future legal regulations to improve the existing site presidencies with additional special laws has been made.

Keywords: Site management, conservation, cultural heritage, institutional structuring

18 Şanlıurfa Valiliği, Kültürel Miras Uzmanı, Yüksek Şehir Plancısı, fatmabozkaya@hotmail.com

19 Şanlıurfa Valiliği, Gayrimenkul Geliştirme ve Yönetimi Uzmanı, Yüksek Şehir Plancısı, omeryetkinmail@gmail.com

Türk ve Kırgız Basınında Cengiz Aytmatov'un Vefatına İlişkin Çıkan Haberlerin Karşılaştırmalı İncelenmesi

Dr. Öğr. Üyesi Erdoğan AKMAN

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü

Arş. Gör. Zeki OKYAY

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü

Türk Dünyası Edebiyatı ve Kırgız Edebiyatı denince akla ilk gelen isimlerin başında Cengiz Aytmatov gelmektedir. Aytmatov, Orta Asya'nın kalbi Tanrı Dağları'nın eteklerinde bulunan Talas şehrindeki Şeker köyünde 12 Aralık 1928'de dünyaya gelmiştir. Eserleri dünyada 170'den fazla dile tercüme edilen ve en çok okunan yazarlar arasında bulunan Aytmatov'un yapıtları toplamda 60 milyonu geçen baskı sayısına ulaşmıştır. 80 yıllık ömründe edebi kişiliğinin ön plana çıkmasının yanı sıra diplomat, tercüman, gazeteci, siyasetçi ve akademisyenlik gibi kimlikleriyle de adından söz ettiren Aytmatov 12 Haziran 2008'de hayatını kaybetmiştir.

Aytmatov'un ölümü tüm Türk dünyasında olduğu gibi anavatanı Kırgızistan ve Türkiye'de de derin bir üzüntüyle karşılanmıştır. Bu çalışmada Türk dünyasının usta kalemi Cengiz Aytmatov'un vefatının Türkiye ve Kırgızistan basınındaki yansımaları karşılaştırmalı olarak ele alınacaktır. Bu çerçevede Aytmatov'un vefatına ilişkin Türkiye ve Kırgızistan basınında çıkan haberler içerik analizi yönteminin kategori tekniği ile incelenecektir. Kategorik içerik analizi olarak yapılacak incelemede yayın organlarının isimleri, haberlerin; tarihleri, başlıkları, haberlerde yer alan adlandırmalar ve sıfatlandırmalar gibi unsurlar ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelime: Cengiz Aytmatov, Türk Basını, Kırgız Basını, Haber

Comparative Analysis Of The News About The Death Of Chinghiz Aitmatov in The Turkish And Kyrgyz Press

Chinghiz Aitmatov is one of the first names that come to mind when talking about Turkish World Literature and Kyrgyz Literature. He was born on December 12, 1928 in the Sheker village of Talas where the heart of Central Asia located at the foot of the Tian Shan. The works of Aitmatov, whose works are translated into more than 170 languages and among the most widely read authors in the world, have a total printing volume of more than 60 million. Aitmatov, who made a name for himself with his identities such as author, diplomat, translator, journalist, politician and academician. And he lost his life on June 12, 2008.

Aitmatov's death like all Turkish World as in his native Kyrgyzstan, and Turkey was met with deep sorrow. In this survey, the reflections of the death of the Master of Turkish World Author Chinghiz Aitmatov in the Turkish and Kyrgyz press will be discussed comparatively. In this context, news published in the Turkish and Kyrgyz press about Aitmatov's death will be examined with the category technique of content analysis method. The content review will include the names of publications, the news; dates, titles, nouns and adjectives in the news. In this context, this research is expected to contribute to the press history and literature of the Turkish World, especially Turkish and Kyrgyz.

Keyword: Chinghiz Aitmatov, Turkish Press, Kyrgyz Press, News

Özbekistan’ın Turizm İmajı Sorunu Dünya Medyasında

Dr. Beruniy ALIMOV

Özbekistan Devlet Cihan Dilleri Üniversitesi, Uluslararası Gazetecilik Fakültesi Öğretim Üyesi

Özbekistan’ın uluslararası medya alanındaki turizm imajı konusu çok önemli. Çünkü turizm sektörünün dünyadaki herhangi bir ülkenin imajı için kriterler arasında özel bir yeri vardır. Her şeyden önce, ülkeyi ziyaret eden yabancıların ilgisini, turistler için mevcut koşulları, yerel doğanın güzelliğini ve insan yapımı cazibe merkezlerinin veya tarihi şehirlerin varlığını dikkate alır.

Teorik olarak herhangi bir ülkenin veya bölgenin turistik imajını şekillendirmek mümkündür. Bunu yapmak için, halkla iletişim teorisine dayalı bir iletişim modeli kullanılabilir: yabancı bir turistin ülkeden ne beklediğini belirlemek; bölgenin turizm alanındaki benzersizliğini ve avantajlarını ortaya çıkarmak; mevcut doğal manzaranın yabancılar tarafından arzu edilen bölgenin görüntüsü ile karşılaştırılmak; yabancılar ile ülke arasındaki öncelikli iletişim kanallarının belirlenmek bu konuda önde gelen teknikler olarak söylenebilir.

Ülkenin imajının değerlendirilmesinde turizme ek olarak beş bileşen daha olduğu unutulmamalıdır. Bunlar ülkenin insanları, misafirperverlikleri; bölgenin eşsiz kültürel mirası; hükümetin medyaya açıklığı, halkla ilişkiler; yurtdışında ülke tarafından satılan ithal ürünlerin kalitesi; yatırım ve göçmenlik politikası. Çalışmada bu konular üzerine detaylı durulacaktır.

Anahtar kelimeler: imaj, sabit, turizm, ülke, bölge, medya, bilişsel yön, ICT, halkla iletişim, seyahat haberciliği.

The Problem Of Uzbekistan’s Tourism Image In The World Media

The issue of Uzbekistan’s tourism image in the international media space is very important. This is because the tourism industry has a special place among the criteria for the image of any country in the world. First of all it takes into account the interest of foreigners visiting the country, the existing conditions for tourists, the beauty of local nature and the presence of man-made attractions or historical cities.

Theoretically, it is possible to shape the touristic image of any country or the region. To do this, a model of communication based on PR theory can be used: to determine what the foreign public expects from the country; to reveal the uniqueness and advantages of the region in the field of tourism; comparison of the existing real image with the image of the territory desired by foreigners; identification of priority communication channels between the foreigners and the country.

It should be noted that in addition to tourism, there are five other components in the assessment of the country’s image. These are the people of the country, their hospitality; the region’s unique cultural heritage; government’s openness to the media, public relations; quality of imported products sold by the country abroad; investment and immigration policy.

Keywords: image, constant, tourism, country, region, media, cognitive aspect, ICT, PR, travel journalism.

Post-Sovyet Kazak Basının Sorunları

Prof.Dr. Bünyamin AYHAN

Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü

Zhulduz Amengaliyeva

Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü

1991 yılında bağımsızlığını kazanan Kazakistan, bağımsızlık ile birlikte yeni bir dünya, sosyo-ekonomik ve kültürel hayata doğru yola çıkmıştır. Sovyet tipi örgütlenmeye işleyiş yerine geçiş alanlarında hibritleşme başta olmak üzere liberal sistemin belirleyici olduğu bir yol seçilmiştir. Değişim her alanda gözlenmiş aynı zamanda Sovyet siyasal ve kültürel alanından gelen gelenekler de toplumda varlığını devam ettirmiştir. Bu durum; eskinin kaybı yeninin netleşmemesi olarak toplumda her alanı etkilemiştir.

Sovyet sisteminde basın, yüklenen görev ve sorumluluklarla devletin ideolojik olarak yönettiği vekamuyu Sovyet sistemine göre oluşturulmasına katkı sağladığı bir alan olarak tanımlanmıştır. Liberal sistemde ise basın dördüncü güç olarak tanımlanmakta, örgütlenme ve basının işlevleri buna göre düzenlenmektedir. Bu açıdan basının örgütlenme ve işleyiş tek parti yönetim ve uygulamasına tabi olmuştur. PostSovyet dönemi basın, diğer kurumlar gibi kendi iç dinamikleri ve dış etkenlerle değişime uğramıştır. Devlet ve parti sistemine göre değil piyasa şartlarına göre bir geçiş başlamıştır. Bu süreç aynı zamanda bir sorunu da beraberinde getirmiştir.

Çalışmada genel olarak Post Sovyet dönemi basının durumu, geçirdiği aşamalar ve yeni duruma uyum sağlama konusunda yaşadığı sorunlar temel alınmak üzere; devlet basın ilişkileri, basının örgütlenme sorunu, gazete yayın politikası ve içeriği ve basın çalışanların sorunu temelinde olgu ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kazakistan, Post Sovyet, Basın, Basının Sorunları

Problems of the Post-Soviet Kazakh Press

Kazakhstan, which gained its independence in 1991, set out for a new socio-economic and cultural life. A path dominated by the liberal system was chosen, particularly hybridization, in the areas of transition instead of Soviet-type organization and functioning. Change was observed in every field, and traditions from Soviet politics and culture also survived in the society. This affected every field in the society as the loss of the old and the uncertainty of the new.

In the Soviet system, the press was defined as an area where the state administrated ideologically with its duties and responsibilities and contributed to the formation of public opinion according to the Soviet system. In the liberal system, the press is defined as the fourth power, and the organization and functioning of the press are arranged accordingly. In this respect, the organization and functioning of the press has been subject to one-party management and practice. Press, like other institutions, changed with its own internal dynamics and external factors in the Post-Soviet era. A transition started not according to the state and party system, but according to market conditions. This process also brought about a problem.

In this study, the state-press relations, the organization problem of the press, the publication policy and content of the newspaper, and the problem of the press workers will be discussed on the basis of the situation of the press in the Post-Soviet period, the stages it went through and the problems it experienced in adapting to the new situation.

Keywords: Kazakhstan, Post Soviet, Press, Problems of the Press

Tek Kültür İki Dil: Türkçe-Boşnakça “Şakir Bayhan’ın Eserleri İle Kurulan Kültür Köprüsü”

Gamze BAYHAN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Gazetecilik Bölümü Doktora Öğrencisi

Osmanlı İmparatorluğu XIII. yüzyıl ile XX. yüzyıl arasında Avrupa, Asya, Afrika olmak üzere üç kıtada dünya üzerinde muhteşem bir Osmanlı - Türk medeniyeti olarak var olmuştur. Bu cihan imparatorluğunda, etkisi günümüzde hissedilen kültür ve medeniyet eserleri ortaya konulmuştur. Kuşaktan kuşağa aktarılan bu kültürel zenginliğin oluşumunda dil önemli bir yere sahiptir. Bu etki Balkanlar ekseninde incelendiğinde Osmanlı İmparatorluğu’nun Balkan coğrafyasına hâkim olduğu dönemde Türkçe’nin, bölgedeki milletlerin dillerini önemli derecede etkilediği, Balkan dillerine Türkçe’den çok sayıda kelime girdiği görülür. Balkan dilleri arasında Türkçeden en çok etkilenen ve kelime geçişinin en çok olduğu dillerden biri Boşnakça’dır. Günümüzde Boşnakça dilinde Türkçe’den geçen kelimeler, gündelik hayatta sıkça kullanılmaktadır. Kültürlerin farklı coğrafyalarda yaşatılması, böylece mekanlar ve zamanlar arasına köprü kurması anlamında, kullanılan dillerin varlığını sürdürebilmesi için yazılı metinlere dönüştürülmesi zorunluluk arz etmektedir. Bu doğrultuda hazırlanan sözlükler, dillerin kalıcılığında önemli bir alanı kapsamaktadır. Bu bağlamda bu çalışmada Eski Yugoslav dilleri Sırpça - Hırvatça ve özellikle Boşnakça dili konusunda hazırladığı sözlükler ile önemli bir kültür hizmeti sunmuş Şakir Bayhan’ın eserleri incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: *Kültür, Dil, Türkçe, Boşnakça, Şakir Bayhan.*

One Culture Two Languages: Turkish-Bosnian

“Cultural Bridge Established with the Works of Şakir Bayhan”

Ottoman Empire has existed as a magnificent Ottoman - Turkish civilization on three continents, Europe, Asia and Africa between the 13th and 19th centuries. In this world empire, cultural and civilization works, whose influence are even felt today, were emerged. Language has an important place in the formation of this cultural richness that is passed down from generation to generation. When this effect is examined on the axis of the Balkans, during the period when the Ottoman Empire dominated the Balkan geography, it is seen that Turkish significantly affected the languages of the nations in the region, and many words from Turkish entered the Balkan languages. Among the Balkan languages, Bosnian is one of the languages that is most affected by Turkish and has the most word transition. Today, words that pass from Turkish in the Bosnian language are frequently used in daily life. In the sense that cultures are kept alive in different geographies, thus building a bridge between places and times, in order for the languages used to survive, it must be converted into written texts. Dictionaries prepared in this direction cover an important area in the permanence of languages. In this context, in this study, the works of Şakir Bayhan, who provided an important cultural service with the dictionaries he prepared on the Former Yugoslav languages, Serbian - Croatian and especially the Bosnian language, will be examined.

Keywords: Culture, Language, Turkish, Bosnian, Şakir Bayhan.

Yerel Yönetimlerde Katılımcı Demokrasi Uygulamaları: Belediyelerin Facebook ve Twitter Kullanım Pratikleri Üzerinden Bir Değerlendirme

Mahmut BİNGÖL

Arş. Gör. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi

Hayrullah YANIK

Arş. Gör. Pamukkale Üniversitesi İletişim Fakültesi

Genel olarak halkın yönetimi elinde bulundurmasını ifade etmesi anlamında normatif bir yaklaşımı ortaya koyan demokrasi günümüzde en yaygın kullanımını temsili demokrasi olarak inşa etmektedir. Fakat post-modern bilgi toplumunda temsili demokrasi anlayışının yetersiz görülmesi meşruluk krizine yol açmıştır. Temsili demokrasiyi daha da ideal demokrasiye yaklaştırma ve içine düştüğü krizden çıkarmanın çaresi olarak katılımcı demokrasi düşüncesi yaygınlık kazanmıştır. Katılımcı demokrasi ile, halkın çeşitli mecralarda, salt seçimden öte, yönetimin nizam ve eylemlerine aktif olarak katılması, müdahale etmesi, görüş, talep ve eleştirilerini ortaya koyması mümkün görünmektedir. Nitekim halkın etkin bir şekilde katılım sağlayabileceği başlıca mecralar ise Facebook ve Twitter başta olmak üzere sosyal medya ortamlarıdır.

İşbu çalışmada, katılımcı demokrasi düşüncesinden hareketle Ankara iline bağlı nüfusu en kalabalık üç ilçenin resmi Facebook ve Twitter hesapları niteliksel ve niceliksel olarak içerik çözümlemesi yöntemiyle analiz edilecektir. Amaç, söz konusu yerel yönetimlerin sosyal medya kullanım pratiklerini analiz ederek, mevcut katılım konusundaki sorunları belirleyip bu sorunlara çözümler sunmaktır. Bu doğrultuda seçilecek olan ilçeler; Çankaya, Etimesgut ve Keçiören'dir. Örneklemeye dahil edilecek bu ilçelerin sosyal medya hesaplarının analiz alanı olarak 2020 yılının Ağustos ayı seçilecektir.

Anahtar Kelimeler: Demokrasi, Yerel yönetim, Sosyal medya, Facebook, Twitter.

Participating Democracy Practices in Local Governments: An Evaluation on Facebook And Twitter Use Practices of Municipalities

Democracy, which puts forward a normative approach in the sense of generally expressing the control of the people in the hands of the people, constructs its most common use today as representative democracy. However, the insufficient understanding of representative democracy in the post-modern information society has led to a crisis of legitimacy. The idea of participatory democracy has become widespread as a remedy for bringing representative democracy closer to ideal democracy and getting it out of the crisis it is in. With participatory democracy, it seems possible for the public to actively participate in, intervene in the order and actions of the administration, express their opinions, demands and criticisms in various media, beyond mere elections. As a matter of fact, the main channels where the public can participate effectively in management activities are social media platforms, especially Facebook and Twitter.

In this study, based on the idea of participatory democracy, the official Facebook and Twitter accounts of the three most populous districts of Ankara will be analyzed qualitatively and quantitatively using content analysis method. The aim is to analyze the social media usage practices of the said local governments, identify the current problems regarding participation and offer solutions to these problems. Districts to be selected in this direction; Çankaya, Etimesgut and Keçiören. The month August of 2020 will be selected as the analysis area for the social media accounts of these districts to be included in the sampling.

Keywords: Democracy, Local government, Social media, Facebook, Twitter.

K Kuşağının Aile İçi İletişim Üzerindeki Etkisinin Değerlendirilmesi

Dr. Öğr. Üye. Çiğdem ÇALAPKULU

Sakarya Üniversitesi İletişim Fakültesi İletişim ve Tasarım Bölümü

Esra DOĞAN

Sakarya Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü Master Öğrencisi

Teknolojinin hızla gelişmesiyle, bilim ve teknolojiadaki değişimlere paralel olarak insan yaşamında da sürekli olarak değişim yaşanmaktadır. Bu değişimlerin doğru anlaşılması ve analiz edilmesi, sonraki kuşakları anlamak, onları yönlendirmek, kuşaklar arası çatışmaları en aza indirmek açısından önem taşımaktadır. Bu çalışmada İngiliz Akademisyen Noreena Hertz tarafından ortaya atılan K kuşağı teorisi kapsamında 1995 – 2002 yılları arasında doğan bireylerin yeni medya ve iletişim teknolojisindeki gelişmeler ışığında aile içi iletişimlerinin nasıl bir seyir izlediği ele alınmıştır.

K kuşağının, yeni medya teknolojilerinin gelişmesiyle birlikte başta ebeveynleriyle olmak üzere birbirleriyle ve toplumla olan iletişime etkisi incelenmiştir. Bu amaç doğrultusunda K kuşağı, K kuşağının aile içi iletişime etkisi, yeni medya teknolojilerinin K kuşağına etkisi ile ilgili literatür taraması yapılmıştır. Yeni kuşakları iyi anlayabilmek, onları tanıyabilme ve onlarla sağlıklı iletişim kurma yolları bulabilmek için yeni çalışma ve araştırmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Aile İçi İletişim, Kuşaklar, K Kuşağı, İletişim, Yeni Medya Teknolojileri

Evaluation of the Impact of Generation K on Family Communication

With the rapid development of technology, human life is constantly changing in parallel with the changes in science and technology. Accurate understanding and analysis of these changes is important for understanding the next generations, directing them, and minimizing intergenerational conflicts. In this study; In the light of the developments in the new media and communication technologies, the course of family communication has been discussed in the context of the K generation theory introduced by British Academician Noreena Hertz.

With the development of new media technologies, the effect of generation K on the communication with each other and the society was investigated. New studies and research are needed in order to understand new generations, to recognize them and to find ways to communicate with them healthy.

Keywords: Family Communications, Generations, K Generation, Communication, New Media Technologies

Türk Modernleşme Çabalarında Önemli Bir Kilometre Taşı; Âli Paşa ve Kararname-i Âli

Öğr. Gör. Bekir Gökhan DOĞAN

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Hafik Kamer Örnek MYO

Türklerin 1071 Malazgirt zaferi ile vatan edindikleri Anadolu coğrafyasında Anadolu Selçuklu ve Osmanlı gibi iki önemli ve büyük devlet kurmuş olmaları Türk birlik ve beraberliğinin en önemli kilometre taşlarıdır. Bu iki devletin yıkılma serüvenleri sadece akademik çalışma konuları için önemli değildir. Aynı zamanda modern Türkiye Cumhuriyeti bekası için de önemli ipuçları vermektedir. Özellikle batı dünyası karşısında gerilemiş olan Türk devletlerine de modernleşme çabaları için ışık tutacak bilgiler içermektedir. Türk modernleşme çabalarının en yoğun haliyle görüldüğü 19. Yüzyıl aynı zamanda Osmanlı İmparatorluğu'nun da var olma mücadelesini en fazla sarf ettiği bir dönemdir. Bu dönemde vuku bulan hadiseler, savaşlar, sorunlar ve sıkıntılar öyle derin köklere dayanmaktadır ki neticeleri günümüzde dahi hissedilmektedir. 19. Yüzyılın bu fırtınalı yıllarında devlet yönetimini gerçekleştiren isimler yine pek çok farklı açıdan değerlendirilmiş, olumlu yahut olumsuz şekilde tarihe notlar düşülmüştür. Bu çalışmada bu devlet adamlarından belki de en önemlilerinden biri olan Âli Paşa ve onun Türk basınına derinden etkileyen kararnamesi hakkında bilgi verilmeye çalışılacaktır.

Bu bilgiler ışığında olaylara ve kişilere objektif bir bakış açısı ile farklı kaynaklardan bilgi aktarılırken dönemin diğer olaylarının da etkileri göz önünde bulundurulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk Modernleşmesi, Âli Paşa, Türk Basını, Sansür

An Important Milestone in Turkish Modernization Efforts; Âli Pasha And Kararname-i Âli

The fact that Turks established two important and great states such as the Anatolian Seljuk and the Ottoman in the Anatolian geography, where they became their homeland with the 1071 Malazgirt Victory, are the most important milestones of Turkish unity and solidarity. The collapse adventures of these two states are not only important for academic study issues. They, at the same time, also provide important tips for the survival of the modern Republic of Turkey. It contains information that will shed light on the modernization efforts of the Turkish states, especially those that have regressed in the face of the western world. The 19th century, when the Turkish modernization efforts were most intense, was also a period in which the Ottoman Empire struggled to exist the most. The events, wars, problems and troubles that took place in this period are so deeply rooted that their consequences are felt even today. In these stormy years of the 19th century, the names who carried out the state administration were evaluated from many different angles, notes were made in history in either positive or negative ways. In this study, it will be tried to give information about Âli Pasha, one of the most important of these statesmen, and his decree, which deeply affected the Turkish press.

In light of this information, the effects of other events of the period will be taken into consideration while transferring information from different sources with an objective perspective on events and people.

Keywords: Turkish Modernization, Âli Pasha, Turkish Press, Censorship

Hekim-Hasta / Hasta Yakını Arasındaki İletişimi Etkileyen Kültürel ve Kişisel Faktörler: Teorik Bir Çerçeve

Doç Dr. İbrahim Hakan DÖNMEZ^{20*}

Taner TAŞMURAT^{21**}

Hasan YURDAKUL^{22***}

Etkin iletişim doğrudan insanla ilgili pek çok mesleğin başarısında olduğu gibi, tıp mesleğinin başarısı için de yaşamsal öneme sahiptir. Tıp alanındaki hekim merkezli iletişim çalışmalarında taraflar dikkate alındığında genelde üç tür iletişimden bahsedilebilir. Bunlardan ilki hekimin hastalığı tanımak için hastayla girdiği muayeneyi içeren iletişimdir. İkincisi hasta bedenine yönelik işlem yapma ve yapılacak işleme ilişkin hüküm verme yetkisinin paylaşımını organize etmeye yönelik profesyoneller arası iletişimdir. Son olarak hastayla iletişim kurmakta zorlanıldığında ya da ciddi durumlarda, işbirliği için hasta yakınıyla hastanın durumu ve tedavi sürecine ilişkin bilgilerin paylaşıldığı iletişimdir. Bu çalışmada söz konusu iletişim türleri arasından ilk ikisine göre daha az üzerinde durulan, hekimin hastayla ilgili hasta ve hasta yakınına bilgilendirme süreci, inceleme konusu yapılacaktır. Hasta yakınına bilgilendirme prosedürüne en fazla gereksinim duyulan alanlardan birisi yoğun bakım üniteleridir. Çünkü yoğun bakım, hastaların kritik durumu nedeniyle onlarla doğrudan iletişim kurmanın çoğu zaman zor olduğu bir kategoriye temsil etmektedir. Bu durumda hasta yakınıyla sağlıklı bir iletişim kurarak işbirliği yapmak tedavi açısından önemlidir. Hastanın yoğun bakım sonrası evde bakım süreci de, diğer tedavi süreçlerinden daha fazla aile desteği gerektirdiği için, hasta yakınlarının bilgilendirilmeleri hastalığın prognozu açısından özel bir önem taşımaktadır.

Bu çalışmada öncelikle tedavi sürecinin farklı evre ve kategorilerinde yer alan hekim ve hasta/hasta yakını arasındaki iletişimin doğası, bilimsel literatürde yer alan haliyle sağlık iletişimi çerçevesinde derlenecek ve tartışılacaktır. Hekimlerin hasta yakınlarıyla kurdukları iletişimi etkileyen faktörleri, bu iletişimin işleyişini, bu iletişim sürecindeki gerilimleri, engelleyici unsurları, iletişimin tıkandığı durumları ve başarısızlık durumunda yol açtığı sorunları anlamak, tıbbi alandaki iletişim kaynaklı davranışsal eksiklik, yanlış bilgilendirilme, kullanılan dilin anlaşılmasa, empati eksikliği, şiddet vb. pek çok sorunun çözümüne ilişkin ipuçlarına ulaşmamızı sağlayacaktır. Bunun için tıp bilimlerine mensup araştırmacılardan ziyade, iletişim uzmanları tarafından sahanın gözlemlenmesi ve hekim ile hasta yakınlarının bulundukları ortamların ve durumların (demografik, duygusal, sosyo-kültürel) dikkate alınarak incelenmesi gerekmektedir.

Bu çalışma, kişilerarası iletişim çerçevesinde sağlık iletişiminin en mikro taraflarını oluşturan hekim ve hasta-hasta yakını arasındaki etkileşimi ve iletişim sürecini, bilimsel literatürde geçen tüm yaklaşımları ve tartışmaları derleyen bir kaynak; aynı zamanda ilerideki hekim-hasta iletişimi çalışmalarının daha sağlıklı yapılabilmesi adına kılavuz olabilmesi adına yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sağlık İletişimi, Kişilerarası İletişim, Hasta, Hasta Yakını, Hekim, Sağlık Okuryazarlığı

20 * Doç. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü, ihdonmez@gmail.com

21 ** Doktora Öğrencisi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Gazetecilik Ana-bilim Dalı, tanerdirt@gmail.com

22 *** Doktora Öğrencisi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Gazetecilik Ana-bilim Dalı, hasanyurdakull@hotmail.com

Cultural and Personal Factors Affecting Communication Between Physician-Patient / Patient Relative: A Theoretical Framework

Effective communication is crucial for the success of medical world as it is for many professions related to human. It can be mentioned that there are three types of communication in consideration of the parties in the doctor-centered communication studies. The first one is the communication between the doctor and patient with the aim of diagnosing the trouble/ sickness; the second one is carried on with the aim of operating the patient's body, but this type of communication contains the communication between the professionals in order to share the responsibility and authority to decide what to do. The latter one is between the doctor and patient relatives with the aim of informing them about the medical condition and treatment process and it works when the communication with the patient is difficult or impossible. In this study the last one, the communication between the doctor and patient or patient relatives, is studied, as it is less studied relatively. Intensive care units are the units in which informing a patient relative attaches great importance as it is mostly difficult to communicate directly with the patient in consequence of his/her critical condition. Therefore, it is important to collaborate and establish a healthy communication with the patient relatives for the sake of treatment process. As home care would be necessary after intensive care, the existence of family support makes informing patient relatives on the health condition and prognosis of illness important.

In the study the nature of the communication between doctors and patient/patient relatives will be firstly centered and it will be compiled and discussed within the framework of health communication as it is in the scientific literature. It is believed that providing any knowledge on the elements effecting interaction between doctors and patient/patient relatives, the process and working of this kind of interaction, any tensions occurred during this kind of interaction, impeding conditions, problems caused by any failure might be helpful to reach clues for the problems originated from communication in medical field. In order to reach these clues it is necessary to analyze the communication and interaction taking account of the environment where the conversation takes place and parts' statuses (demographic, emotional, socio-cultural statuses) by an expert in communication sciences rather than the researchers working in the medical field.

This study is a resource that compiles the interaction and communication process between physicians and patient-patient relatives, all approaches and discussions in the scientific literature, which are the most micro members of health communication within the framework of interpersonal communication; At the same time, it was made to be a guide for the future physician-patient communication studies to be carried out more effectively.

Key Words: Health communication, Interpersonal Communication, Patient relative, Physician, Intensive Care, Health Literacy.

Erken Cumhuriyet Döneminde Milli Kültür Sanat: Şadırvan Dergisi Örneği

Behlül Burak DUMLU²³

Dergiler, yazılı kültür ve basının gelişmesiyle bilginin ve kültür sanat öğelerinin nesilden nesile aktarılmasında önemli bir kitle iletişim aracı olarak yüzyıllardır hayatımızda yer almaktadır. Avrupa’da icadının ardından yaklaşık iki yüzyıl gecikmeyle ülkemize ulaşan matbaanın günümüze değin ulaşan etkileri kayda değerdir. Bu çalışmada, 1949 yılı içerisinde 35 sayı olarak Behçet Kemal Çağlar tarafından çıkarılan Şadırvan adlı haftalık kültür sanat dergisi konu edinilmiştir. Dergide başyazar ve imtiyaz sahibi Behçet Kemal Çağlar’a ek olarak yakın dönem Türk Edebiyatı’nda kimlikleri ve eserleriyle halen önemini koruyan birçok isim yer almaktadır. Derginin sütunlarına taşınan yazıların teması Türkçülük ve halkçılık temellidir. Milli ve yerli olma düşüncesi derginin arka kapağında yer verilen reklamlara dahi yansımaktadır. Milli bir şuurla eserler verilmesine karşın dünya edebiyatındaki gelişmeler de göz ardı edilmemiştir. Yerli olma gayesiyle dönemin diğer dergileri gibi folklor içerikleri ve amatör yazarların desteklenmesi ihmal edilmemiş; diğer dergilerden farklı olarak ise dergide kadının sanat nesnesi olması değil sanatçı kimliği vurgulanmıştır. Döneminin milliyetçi karakterini taşıyan, çok partili siyaset sahnesinin eşiğinde olmasına rağmen siyasetten uzak kalmayı amaç edinmiş, öğretici fakat eleştirel perspektife sahip Türk basınının kültür sanat perspektifinden bir izlek sunması nedeniyle yadsınamaz bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Şadırvan, Kültür Sanat Dergisi, Behçet Kemal Çağlar, Türk Basın Tarihi

National Culture and Art in the Early Republican Period: The Case of Şadırvan Magazine

Magazines have been in our lives for centuries as an important mass communication tool in the transfer of knowledge and culture and art factors from generation to generation with the development of written culture and press. The effects of the printing house are remarkable which reached our country with a delay of two centuries after its invention in Europe. In this study, studied the weekly culture and art magazine called Şadırvan, published by Behçet Kemal Çağlar in 1949 as 35 issues. In addition to the editor and franchisee Behçet Kemal Çağlar, the magazine includes many names that still maintain their importance in the recent Turkish Literature with their identities and works. The theme of the articles carried to the columns of the magazine is Turkism and populism. The idea of being national and indigenous is reflected even in the advertisements on the back cover of the magazine. Although works have been produced with a national consciousness, developments in world literature have not been ignored. With the aim of becoming a local, folklore contents and support of amateur writers were not neglected like features of the other magazines Şadırvan’s period; unlike other magazines, not the art object of women, the identity of the artist women was emphasized in magazine. Şadırvan, has an undeniable importance thanks to bearing the nationalist character of its period, aims to stay away from politics despite being on the verge of the multi-party political scene and having an instructive but critical perspective.

Key Words: Şadırvan, Culture and Art Magazine, Behçet Kemal Çağlar, Turkish Press History

23 Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Gazetecilik Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi
İletişim Adresi: Kırkkonaklar Mah. 355. Sk. 19/9 Haysel Apt. Çankaya/Ankara 06610
İletişim Telefon ve Mail: +905531513613 / bbdumlu@gmail.com

Azerbaycan Türklerinin Aydınlanma Hareketinde Molla Nasreddin Dergisi'nin Önemi

Banu DEMİREL

Doç. Dr. Türkan GÖZÜTOK

Doç. Dr. Ali ASKER

Karabük Üniversitesi Edebiyat Fakültesi

Molla Nasreddin dergisi, 1906-1931 yılları arasında yayımlanan ve Azerbaycan basın tarihinde yeni bir çılgır açan mizah dergisidir. Döneminin siyasi ve sosyal sorunlarını nüktedan bir dille eleştiren dergi, halkın gelişmesine engel olan tüm olumsuzluklara karşı mücadele vermiştir.

Çarlık idaresinin Müslüman halklar üzerinde uyguladığı sömürge politikası sadece sosyo-ekonomik alanda değil, aynı zamanda maarif ve medeniyet alanında da bu halkların gelişmesinin önüne geçmeye yöneliktir. Bu yüzden Çar istibdadının olumsuz etkisi Rusya'da yaşayan diğer haklara nazaran Müslüman ve Türkler üzerinde daha fazla hissedilmiştir. 20. yüzyılın başlarına kadar zorlu şartlar altında gelişen Azerbaycan matbuatı, 1905 Devriminin sağladığı özgür düşünce ortamında yeni bir nefes alır. Bu neşirlerden biri Azerbaycan'ın matbuat ve düşünce hayatına damgasını vuran, üç rejime (Çarlık, Bağımsız Cumhuriyet ve Sovyet Dönemi) tanıklık eden, zor şartlar altında uzun süre ayakta kalmayı başaran Molla Nasreddin dergisi olmuştur. 7 Nisan 1906'da Tiflis'te Gayret matbaasında neşre başlayan Molla Nasreddin, birçok yönüyle Azerbaycan Türklerinin aydınlanması, gericiliğe karşı mücadele, eğitim, kadın haklarının ve Azerbaycan Türkçesinin korunmasında ön safta yer almıştır. İlk mizah dergisi olarak tanımlanan Molla Nasreddin'in güçlü yazar kadrosu dil, din, eğitim, sanat, kültür, kimlik vb. konularla ilgili ortaya koyduğu bakış açısıyla ülkenin fikri hayatında bir ekol oluşturmayı başarmıştır. Kısa kesintilerle 25 yıl yayımlanmış bu derginin içtimâî fikir, dil, edebiyat, siyaset, uluslararası politika vb. konulardaki yaklaşımı, gerçekçi bir bakış açısıyla ortaya konmuştur.

Bu yönüyle dergi, sadece Azerbaycan'da değil o günün şartlarına uygun olarak geniş Müslüman-Türk coğrafyasında yakından takip edilerek okunmuştur. Bunun yanı sıra derginin Azerbaycan edebî ve basın dilinin gelişmesine yaptığı katkılar, Azerbaycan Türklerinin edebi-kültürel hayatına en büyük hizmetlerin biri olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Dil, Azerbaycan basını, Azerbaycan Türkçesi, Molla Nasreddin dergisi

The Importance of Molla Nasreddin Magazine in the Enlightenment Movement of Azerbaijan Turks

Molla Nasreddin magazine is a humor magazine published between 1906 and 1931 and broke new ground in Azerbaijani press history. Criticizing the political and social problems of the period with a witty language, the magazine struggled against all the negativities that prevented the development of the people.

The colonial policy implemented by the Tsarist administration on the Muslim peoples was aimed at preventing the development of these peoples not only in the socio-economic field, but also in the field of education and civilization. Therefore, the negative impact of the Tsarist tyranny was felt more on Muslims and Turks than on other rights living in Russia. The Azerbaijani press, which developed under difficult conditions until the beginning of the 20th century, breathes new life into the free thought environment provided by the 1905 Revolution. One of these is the magazine Molla Nasreddin, which left its mark on the printing and intellectual life of Azerbaijan, witnessed three regimes (Tsarist, Independent Republic and Soviet Period) and managed to survive under difficult conditions for a long time. Molla Nasreddin, who started publishing at the Gayret printing house in Tbilisi on April 7, 1906, was at the forefront in many aspects of the enlightenment of the Azerbaijani Turks, the struggle against reaction, education, protection of women's rights and Azerbaijani Turkish. Defined as the first humor magazine, Molla Nasreddin's strong staff of writers are based on language, religion, education, art, culture, identity, etc. He managed to form a school in the intellectual life of the country with his perspective on the issues. Published for 25 years with short cuts, this magazine's social ideas, language, literature, politics, international politics, etc. His approach on the issues has been presented with a realistic perspective.

In this respect, the magazine was followed and read not only in Azerbaijan but also in the vast Muslim-Turkish geography in accordance with the conditions of that day. In addition, the magazine's contribution to the development of Azerbaijani literary and media language has been one of the greatest services to the literary-cultural life of Azerbaijani Turks.

Keywords: *Language*, Azerbaijani press, Azerbaijani Turkish, Molla Nasreddin magazine

Rusya Türklerinin/Müslümanlarının Sesi Olarak Gazeteci İsmail Gaspıralı

Dr. Öğr. Üyesi Neslihan KILIÇ

Dicle Üniversitesi, İletişim Fakültesi

Türk dünyasının önde gelen fikir adamlarından ve reformistlerinden biri olan Gaspıralı İsmail Bey 21 Mart 1851 tarihinde Kırım'da Bahçesaray yakınlarındaki Avcıköy'de dünyaya gelmiştir. Babasının Kırım'ın sahil kesiminde bulunan Gaspıra köyünde doğmasına nispetle ailesine 'Gasprinski' veya 'Gaspıralı' lakabı verilmiştir. Gaspıralı İsmail Bey 19. yy'ın ikinci yarısında özelde Kırım-Tatar genelinde ise Rusya Türklerinin/Müslümanlarının modernleşme çabalarının önemli bir kilometre taşıdır. Çarlık Rusya'sının izlemiş olduğu asimilasyon politikası sosyal ve kültürel hayatın hemen her alanında kendisini hissettirmiş, bu durum Rusya Türklerinin/Müslümanlarının varlıklarına yönelik ciddi bir tehdit oluşturmuştur. İşte böyle bir dönemde Gaspıralı İsmail Bey, Kırım'da ve diğer ülkelerde yabancı hâkimiyeti altında yaşayan Türklerin sorunlarını duyurmak ve onların ortak bir ülkü etrafında bir araya gelmelerini sağlamak üzere çeşitli girişimlerde bulunmuştur. Müslüman Türk toplumunun toplumsal birliğinin sağlanmasını dilde, fikirde, işte birlik ülküsüyle kavramlaştıran Gaspıralı, bu amacın gerçekleşmesi için de bir takım temel parametreler belirlemiştir. Buna göre modern eğitim anlayışını ifade eden usul-i cedid hareketi, Türk-İslam Sentezi çerçevesinde harmanlanmış milliyetçilik düşüncesi, kadınlara toplumsal bir statü kazandırılması ve değişimleri kavrayan bir din anlayışı bu amacın belli başlı parametrelerindendir. Gaspıralı, içinde bulunduğu toplumu bu ülkü etrafında birleştirebilmek için basını önemli bir araç olarak görmüş, fikirlerini çıkartmış olduğu gazeteler aracılığıyla kamuoyuna açıklamıştır. 1883'te Kırım Tatarlarının ilk Türkçe gazetesi olarak Tercüman gazetesini yayınlamaya başlamıştır. Gazete çok kısa bir sürede hitap ettiği Rusya Müslümanlarının ortak kürsüsü olmuş ve 1918 tarihine kadar yayın hayatını sürdürmüştür. Kadının toplumsal statüsüne şekil veren Âlem-i Nisvan ve çocukların eğitimine katkı sağlaması amacıyla çıkartılan Âlem-i Sıbyan da yine bu ülkünün gerçekleştirilmesi amacıyla Gaspıralı'nın yayınladığı gazete ve dergiler arasındadır. Tebliğimizde çok yönlü kişiliğiyle tanınan ve Rusya Müslümanlarının ve son dönem Türk Milliyetçiliği mefkûresinin önemli simalarından Gaspıralı İsmail Bey gazeteci kimliğiyle ele alınmakta ve durum tespiti yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Rusya Türkleri-Müslümanları, İsmail Gaspıralı, Tercüman, Âlem-i Nisvan, Âlem-i Sıbyan

Journalist Ismail Gaspıralı As The Voice Of The Russian Turks / Muslims

Gaspıralı Ismail Bey, one of the leading intellectuals and reformists of the Turkish world, was born on March 21, 1851 in Avcıköy, near Bahçesaray, in Crimea. His family was given the nickname "Gasprinski" or "Gaspıralı", as his father was born in the village of Gaspıralı on the coast of Crimea. Gaspıralı Ismail Bey is an important milestone in the modernization efforts of the Crimean-Tatar and Russian Turks / Muslims in the second half of the 19th century. The policy of assimilation followed by Tsarist Russia made itself felt in almost every field of social and cultural life, and this situation posed a serious threat to the existence of Russian Turks / Muslims. In such a period, Gaspıralı İsmail Bey took various initiatives to announce the problems of Turks living under foreign rule in Crimea and other countries and to bring them together around a common ideal. Gaspıralı, who conceptualized the social unity of the Muslim Turkish society with the ideal of unity in language, opinion and work, determined some basic parameters for the realization of this goal. According to this, the main parameters of this aim are the Usul-i cedid movement, which expresses the modern understanding of education, the idea of nationalism blended within the framework of the Turkish-Islam Synthesis, the giving of women a social status, and an understanding of religion that comprehends changes. Gaspıralı saw the press as an important tool to unite his society around this ideal, and disclosed his ideas to the public through the newspapers he published. In 1883, it started publishing Tercüman newspaper as the first Turkish newspaper of the Crimean Tatars. The newspaper became the common platform of the Russian Muslims to which it addressed in a very short time and continued its publication life until 1918. Âlem-i Nisvan, which shapes the social status of women, and Âlem-i Sıbyan, which was launched to contribute to the education of children, are among the newspapers and magazines published by Gaspıralı in order to realize this ideal. In our paper, Gaspıralı İsmail Bey, known for his versatile personality and one of the important figures of the Russian Muslims and the recent Turkish nationalism concept, is addressed as a journalist and the situation is determined.

Keywords: Russian Turks-Muslims, İsmail Gaspıralı, Tercüman, Âlem-i Nisvan, Âlem-i Sıbyan

Cezayir Yazılı Basınında Türkiye İmaji

Ali LAKHDARI

Türk-Cezayir ilişkileri, Osmanlı İmparatorluğu çatısı altında Türkler ve Cezayirliler arasında üç yüz yıldan fazla bir süredir bir arada yaşamaktadır. Genel olarak Kuzey Afrika bölgesi ve özellikle de Cezayir, dil ve etnik farklılıkların yanı sıra, gelenek ve göreneklerdeki köklü değişikliklere ve ayrıca, iki toplum arasındaki kültürel çeşitliliklere rağmen, ortak kimlik yapısına sahip tek din bağının bileşenleri çerçevesinde ortak yaşam içerisinde bir arada bulunma modelini oluşturuyor. İslamiyeti bir din ve Arapçayı bir dil olarak kabul eden Amazigh(Berberi) kökenli Cezayirliler, İspanyol egemenliği altına girmeyi kabul etmediler.

Endülüs İspanyolların eline düştükten sonra, Cezayir ispanyolların saldırılarına maruz kalmıştır. Bu nedenle, Cezayirliler kendi kimliklerini ve kültürlerini korumak amacıyla o dönemde müslümanlığı temsil eden Osmanlı Devleti'nden yardım istemişti. Bu olaydan sonra, Cezayir üç yüz yıldan fazla Osmanlı hükümetine bağlı kalmış, bunun yanı sıra da Cezayir donanması Osmanlı ordusunun bir parçası olmuştur. Buna ek olarak, Cezayir Fransa tarafından işgal edildiği 1830 yılına kadar Osmanlı Devleti'ne isyan etmeyen tek Arap eyaletidir. Cezayir, Fransa tarafından yüz otuz iki yıl boyunca sömürülmüştür. Bu süreçte, Türk-Cezayir ilişkileri kesilmiştir. Cezayir, 5 Temmuz 1962'de bağımsızlığını elde ettiğinde, o dönemde başlamış olan soğuk savaş güç dengesi bambaşka bir hâle gelmişti. Cezayir, o dönemde sosyalist yönetim sistemini benimsemişti. Türkiye ise, cumhuriyet kurulduktan sonra batının çağdaş uygarlık düzeyini yakalamak amacıyla yönünü batıya çevirmiştir. Geçen bu dönem (1962-2002) içerisinde, Türk-Cezayir ilişkilerinde köklü bir ilerleme kaydedilmemiş, ancak, ilişkiler basın yoluyla sürdürülmüştür. Türk –Cezayir ilişkileri gelişmesi 2002 yılından itibaren daha çok artmıştır.

Basın-yayın, toplumun gerçekliğini yansıtan kapsamlı bir sistemin parçasıdır. O, ülkelerin ve toplumların siyasi, ekonomik, toplumsal ve kültürel özelliklerini tanıtmakta çok önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle toplumların sınırlı bilgiye sahip olması göz önüne alındığında, bu rol daha da önemli olmaktadır. Bu nedenle, basın-yayın kesiminin toplumların özelliklerine yönelik olarak kamuoyuna verdiği zihinsel görüntü her zaman gerçekleri yansıtmamaktadır. Oysa, toplumsal gerçeklikler zaman zaman ilgili basın-yayın kesiminin bağlı olduğu siyasi düşünce doğrultusunda topluma verilmektedir. Kamuoyu, kendi çevresinde gelişen olayları anlamakta, medyadan etkilenmektedir. Bu bağlamda, «Cezayir Basınında Türkiye» olarak adlandırılan bu çalışmada, arşiv ve websitelerindeki Cezayir gazetelerinin 1920'li yıllar - 2018 yılının arasındaki süreçte Türkiye ile ilgili yayınlanan haberlerin içeriği incelenmektedir. Bu yayınlar, yayınlandığı tarihe göre 3 sürece ayrılmaktadır: Birinci süreç 1920'li yıllardan 1962 yılına kadar (fransız sümürgecinin dönemindeki yayınlar Al Bassair 1925,Al Montakid 1935,EL Shihab,El Moudjahid 1956), ikinci süreç: 1962 yılından 1990 yılına kadar ; “Kominist sistemi benimseyen ve bağımsız olan Cezayir” süreci Eldjounhouriya,Revolution , El Moudjahid,ELCHAAB)Halk(ve üçüncü süreç 1990 yılından 2018 yılına kadar (Bu dönemde Cezayir demokratik bir ülke olmuş ve özgür basımının kurulmasına izin verilmiş ,El Shourouk (Doğuş), Elkh Haber) HABER,ELWATAN -)VATAN(. Bu süreçlerden hareketle yayınlardaki verilen haberlerde Cezayir kamuoyuna nasıl bir zihinsel algı oluşturduğu da ele alınmaktadır.

Bu çalışma, Cezayir gazetelerinin websitelerinde Türkiye ilgili sunulan haberlerin incelenmesini amaçlamaktadır. Bu gazeteler, dilleri (Arapça ve Fransızca), ideolojileri ve mülkiyetleri (devlet ya da özel) göz önüne alınarak seçilmektedir. Bu çalışma sürecinde, bu gazetelerin Türkiyedeki olaylarla ilgili haberleri nasıl sunduğu değerlendirilerek, nasıl bir zihisel algı yarattığı incelenmektedir. Ayrıca, bu gazetelerin sözkonusu haberlerde nesnelliği ve tarafsızlığı ne ölçüde dikkate aldığı da ölçülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Türk-Cezayir ilişkileri, Basın-yayın, Cezayir basını, Türkiye imajı

Özbekistan’da Gazetecilik Eğitimi: Geleneksellik ve Modernlik

Dr. Alisher MATYAKUBOV²⁴,

Son yıllarda, toplumdaki bilgi teknolojisinin eşi görülmemiş gelişimi nedeniyle, bilgi üretiminin kalitesine büyük önem verilmektedir. Kaliteli bilgi üretimi dolayısıyla bu süreci yöneten uzmanların bilgisi ve becerilerine bağlıdır. Bu, gazetecileri yetiştiren yüksek öğretim kurumlarına ciddi bir sorumluluk yüklemektedir. Bu nedenle, modern dünya standartları taleplerine ilişkin uzmanların yetiştirilmesi, günümüzde milli gazetecilik eğitiminin karşı karşıya olduğu en önemli görevlerden biridir.

Sözümün evvelinde gazetecilik eğitimi kavramı ve özgülüğünden iki laf bahsetmek istiyorum.

Özbekistan’da basın 19. yüzyıl sonları ve 20. yüzyılın başlarında meydana gelmesine rağmen, gazetecilik eğitimi ancak 20. yüzyılın ikinci yarısında başladı. İlk olarak 1949’da Orta Asya Devlet Üniversitesi Özbek Filolojisi Fakültesi’nde kurulan Gazetecilik Bölümü, 1967’de Taşkent Devlet Üniversitesi Gazetecilik Fakültesi’ne (şimdi Özbekistan Milli Üniversitesi) dönüştürüldü. Birkaç yıl, bu fakülte ülke çapında medya için uzmanlar yetiştirdi. Gazetecilik mesleği, esasen totaliter rejim için bir propaganda mekanizması olarak öğretilirdi. Bu dönemde Özbek gazeteciliği öğretiminin Rus gazeteciliğinden model olarak alındığı unutulmamalıdır. Yirminci yüzyılın başlarında yayınlanan ulusal gazeteler, Sovyet sisteminin kuruluşundan 1990’lara kadar sadece Rus basınından değil, Avrupa, Tatar ve Türk basınından da etkilenmiş olsa da, gazetecilik fakültesi eski Sovyet yüksek öğretim standartları ve müfredat sistemine göre faaliyet göstermiştir.

Ülke bağımsızlığını kazandıktan sonra, yüksek öğrenim biçimi ve içeriği değişikliklere uğradı. Taşkent Devlet Üniversitesi ve daha sonra Özbekistan Milli Üniversitesi gazetecilik fakültesine ek olarak, SamDU ve Nukus Devlet Üniversitesinde gazetecilik bölümleri kuruldu. 1999 yılında Özbek Devlet Cihan Dilleri Üniversitesi bünyesinde Uluslararası Gazetecilik Fakültesi açıldı.

Özbekistan Cumhurbaşkanı Şavkat Mirziyoyev’in kararı ile 24 Mayıs 2018 tarihinde Özbekistan Gazetecilik ve Kitle İletişim Üniversitesi kuruldu. Bize göre, dünya medya ortamına kıyasladığımızda Bağımsız Devletler Topluluğu’nda gazetecilik alanında uzmanlaşmış ilk ve tek yüksek öğretim kurumunun kurulması, kitle iletişim araçları alanında belirleyici bir adımdı.

Anahtar Kelimeler: gazetecilik, tarih, eğitim, medya, geleneksel eğitim, teknoloji, pedagojik

Journalism Education In Uzbekistan: Traditional And Modernity

In recent years, due to the unprecedented development of information technology in society, great importance is attached to the quality of knowledge production. Quality knowledge production therefore depends on the knowledge and skills of the experts who manage this process. This places a serious responsibility on higher education institutions that train journalists. Therefore, training experts on the demands of modern world standards is one of the most important tasks facing national journalism education today.

Before my word, I would like to mention two words about the concept of journalism education and its specificity.

Although the press in Uzbekistan occurred in the late 19th and early 20th centuries, journalism education only began in the second half of the 20th century. The Department of Journalism, first established in 1949 at the Faculty of Uzbek Philology of Central Asian State University, was transformed into Tashkent State University Faculty of Journalism (now Uzbekistan National University) in 1967. For several years, this faculty has trained experts for media across the country. The journalism profession was mainly taught as a propaganda mechanism for the totalitarian regime. It should not be forgotten that Uzbek journalism teaching was taken as a model from Russian journalism in this period. Although national newspapers published in the early twentieth century were influenced not only by the Russian press but also by the European, Tatar and Turkish press from the establishment of the Soviet system until the 1990s, the journalism faculty operated according to the former Soviet higher education standards and curriculum system.

After the country gained its independence, the form and content of higher education changed. In addition to the journalism faculty of Tashkent State University and later Uzbekistan National University, journalism departments were established at SamDU and Nukus State University. In 1999, the Faculty of International Journalism was opened within the Uzbek State University of Languages.

Uzbekistan Journalism and Mass Communication University was established on May 24, 2018 by the decision of Uzbekistan President Shavkat Mirziyoyev. In our opinion, when compared to the world media environment, the establishment of the first and only higher education institution specialized in journalism in the Commonwealth of Independent States was a decisive step in the field of mass media.

Keywords: journalism, history, education, media, traditional education, technology, pedagogical

Twitter’da Hayran Kültürünün İzleri: Gençlerbirliği ve MKE Ankaragücü Spor Kulüpleri Örneği

Doç. Dr. Bilge NARİN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Gazetecilik Bölümü

Hayranların gündelik yaşamında büyük etkiye sahip olan futbol; hayran kültürü ile çağdaş kimlik oluşumunda etkili spor dallarından biridir. Çevrimiçi kültür ise spor profesyonellerinin taraftarlarla, taraftarların ise spor profesyonelleriyle etkileşim için bir diyalog yolu olarak türlü fırsatlar sunmaktadır. Sosyal medya platformları oyunun sanal sahaları olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kapsamda, yerleşik futbol hayran kültürünün dijital ortamdaki izlerini sürmeyi amaçlayan bu çalışma, mekan ve kimlik arasındaki ilişkiyi de merkezine alarak popüler bir sosyal medya platformu olan Twitter’ın Ankara futbol kulüpleri ve taraftarları tarafından nasıl ve ne amaçla kullanıldığını sorgulamaktadır.

Araştırma, 2019-20 Türkiye Spor Toto Süper Lig Cemil Usta Sezonu’nda Ankara’yı temsil eden iki futbol kulübü olan Gençlerbirliği ve MKE Ankaragücü ile sınırlı tutulmuştur. Örneklem seçiminde söz konusu kulüplerin tercih edilmesinin bir diğer nedeni, bu kulüplerin Türkiye’nin ve Ankara’nın spor kültüründe köklü tarihi temellere ve taraftar geleneğine sahip olmalarıdır.

Çalışma kapsamında Twitter’da #ankaragücü ve #gençlerbirliği hashtagleri ile yapılan paylaşımlar içerik analizine tabii tutulmuştur. Tweetlerin kaynağı, konusu, hedefi ile anlatılarda sıklıkla tekrarlanan sözcükler saptanarak karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Tweetlerde dolaşıma sokulan anlatıların, kulüpler ve taraftar geleneklerinin yanı sıra Ankara ile ilgili mitleri yeniden üretip üretmediği, aynı şehri temsil eden iki futbol kulübüne ilişkin içeriklerin benzerliklerinin ve farklılıkların neler olduğu tartışmaya açılmıştır. Araştırma sonunda elde edilen bulguların spor, mekan ve sanal kültürle ilgili çalışmalara katkı sağlaması umulmaktadır.

Anahtar Kelimeler: futbol, hayran kültürü, çağdaş kimlik, Twitter, Gençlerbirliği, MKE Ankaragücü

Traces Of Fan Culture In Twitter: Example Of Gençlerbirliği And Mke Ankaragücü Sports Clubs

Football, which has a great influence on the daily life of the fans; is one of the effective sports branches in the formation of both fan culture and contemporary identity. Online culture offers a variety of opportunities as a way of dialogue for sports professionals to interact with fans and for fans to interact with sports professionals. Thus, social media platforms appear as virtual fields of the game. In this context, the present study, which aims to trace the established football fan culture in the digital environment, takes the relationship between place and identity into its center and questions how and for what purpose Twitter, a popular social media platform, is used by Ankara football clubs and their fans.

The sample of the research contains MKE Ankaragücü and Gençlerbirliği as football clubs representing Ankara in Cemil Usta Turkey Spor Toto Super League/2019-20 Season. These football clubs have a fundamental and deep-rooted historical tradition of fans in both Turkey and Ankara’s sports culture.

Within the scope of the study, the posts on Twitter with the hashtags #ankaragücü and #gençlerbirliği were subjected to content analysis. The source, subject, and target of the tweets and the frequently repeated words in the narratives were determined and analyzed comparatively. Whether the narratives circulated in the tweets reproduce the myths about Ankara as well as the clubs and fan traditions and the similarities and differences of the contents of the two football clubs representing the same city were discussed. It is hoped that the findings obtained at the end of the research will contribute to the studies on sports, space, and virtual culture.

Keywords: football, fan culture, contemporary identity, Twitter, Gençlerbirliği, MKE Ankaragücü

Abdurrauf Fıtrat'ın Ceditçilik Hareketindeki Yeri

Shokhrukhbek OLİMOV²⁵

Bu çalışmada 20.yüzyılın başlarında Türk dünyasında yaygınlaşan Ceditçilik hareketini inceleyeceğiz. Ceditçilik ne gibi hedefler ile ortaya çıktığı, ne gibi başarıya ulaştığı, hareketin önderleri üzerine tartışacağız. Ayrıca çalışmada genelde Türkistan, özelde Buhara ceditçiliğinin liderlerinden biri Abdurrauf Fıtrat'ın hayatı ve eserleri, faaliyeti üzerine duracağız.

Ceditçilik, XIX.yüzyılın sonuna doğru Rusya Müslümanları (Kırım, Kazan, Kafkas ve Türkistan müslümanları) arasında eğitim ve kültür alanında başlayan bir yenileşme hareketidir. Ceditçilik Batı'daki aydınlanma felsefesinin İslâm dünyasına yansıması ve "usûl-i cedit" adlı eğitim hareketinin etkisiyle ortaya çıkmıştır. Ceditçilik 19.yüzyılın 80'li yıllarında Kırım'da Gaspıralı İsmail Bey (1851-1914) önderliğinde Kırım Tatarları arasında ortaya çıktı ve kısa sürede diğer Türk toplumlarında ilgi görmeye başladı. Söz konusu okullar geleneksel medrese tahsilinden daha hızlı ve daha verimli bir eğitim sistemini sunuyordu. Medreseler bir çocuğu 20 yılı aşkın bir sürede yetiştiriyorsa, usulü cedit okulları sadece bir kaç yılda mezun yetiştiriyordu. Ayrıca eğitimler Farsça ve Arapça değil, Türkçe idi.

Abdurrauf Fıtrat 1886-1938 yıllarında geçen hayatı boyunca farklı alanlarda ve farklı mekanlarda siyasi, ilmi, edebi ve pedagojik faaliyet yürüttüğü görülmektedir. İki yüzü aşan büyük küçük eserleri de aynı şekilde farklı görüş açılarından kaleme alınmıştır. Fakat yazarın kaleme aldığı her konu milletin refaha, huzura kavuşması yolunda bir çabaydı ki, ceditçiliğin ana hedefi de eğitimi geliştirerek toplumu refaha kavuşturmaktır. Bir başka deyişle, Fıtrat'ın her eserini ceditçilik gayeleriyle bağdaştırabiliriz. Fıtrat'ın ceditçilik hareketinin gelişmesi için yazdığı eserlerinin yanı sıra bizzat iştirak ettiği tarihi süreçler ve olaylardan bahsetmek ile şahsiyetini açıklamış olacağız.

Anahtar Kelimeler: ceditçilik, Türkistan, Buhara Emirliği, Usulü Cedit, eğitim reformu, Fıtrat, Gaspıralı İsmail Bey, Şubat 1917 İhtilal, Ekim 1917 İhtilal

The Role Of Abdurrauf Fitrat In The Ceditism Movement

In this study, we will examine the Jaditism movement that became widespread in the Turkish world at the beginning of the 20th century. We will discuss with what goals Jadithism emerged, what success it achieved, and the leaders of the movement. In addition, we will focus on the life and works of Abdurrauf Fitrat, one of the leaders of Turkistan in general and Bukhara in particular.

Jaditism is an innovation movement that started in the field of education and culture among the Russian Muslims (Crimean, Kazan, Caucasian and Turkestan Muslims) towards the end of the 19th century. Jaditism emerged with the reflection of the enlightenment philosophy in the West on the Islamic world and the education movement named "usûl-i cedit". Jaditism emerged in Crimea in the 80s of the 19th century under the leadership of Gaspıralı İsmail Bey (1851-1914) among Crimean Tatars and soon began to attract attention in other Turkish societies. These schools offered a faster and more efficient education system than traditional madrasah education. If madrasahs raised a child for more than 20 years, formal cedit schools produced graduates in just a few years. In addition, the trainings were in Turkish, not Persian and Arabic.

It is seen that Abdurrauf Fıtrat carried out political, scientific, literary and pedagogical activities in different fields and different places throughout his life between 1886-1938. His large and small works of more than two hundred were likewise written from different perspectives. However, every subject the author wrote was an effort for the nation to attain prosperity and peace, and the main goal of ceditism was to bring prosperity to society by improving education. In other words, we can reconcile every work of Fıtrat with the purposes of ceditism. We will explain his personality by talking about the works written by Fıtrat for the development of the ceditism movement, as well as the historical processes and events he participated in.

Keywords: ceditism, Turkistan, Emirate of Bukhara, Usulü Cedit, education reform, Fitrat, Gaspıralı İsmail Bey, February 1917 Revolution, October 1917 Revolution

Kent Kimliğinin Sürekliliğinde Gazetelerin Rolü: Gazete Solfasol Örneği

Sümeyye POLAT

Her kentin kendine ait kimliği vardır. Bu kimlik, doğa ve insanların o kente kazandırdığı birikimler neticesinde elde edilir. Kent kimliği, o kenti diğerlerinden farklı kılan özelliklere sahiptir. Kentlerin kimliklerini kaybetmemeleri adına yapıların devamlılığı ve sürdürülebilir olması önemlidir. Kent kimliklerinin kaybolmasından sıkça söz edilen bir dönemde özellikle yerel basın, kent kültürünün korunabilmesi açısından kentte yaşanan gelişmeleri, kente ilişkin değerleri ve sorunları dile getirmede en büyük araçtır. Yerel basının bölgesel milliyetçilik yaptığı da bilinir. Bu çalışmanın amacı kent kimliğinin sürdürülebilir oluşu bağlamında aylık olarak çıkarılan Solfasol gazetesinin (Ankara’da) işlevini ortaya koyabilmektir. Bu çerçevede Solfasol gazetesinin Mart 2020 tarihli sayısı incelenmiştir. Toplamda 22 habere ulaşılmış, bu haberler arasından 14 tanesinin “kent kültürü” temalı haberler olduğuna karar verilmiştir. Ankara’nın kent kültürüne ilişkin haberler söylem analizine tabi tutulmuştur. Bu yol ile kent kimliği ve kültürünün oluşmasında Solfasol’un rolünün anlaşılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kent, Kent Kimliği, Kent Kültürü, Haber

The Role of Newspapers in the Continuity of Urban Identity: The Case of Solfasol Newspaper

Every urban has its own identity. This identity is obtained as a result of the savings that nature and people have brought to that city. Urban identity has features that make that city different from others. It is important that the buildings are sustainable and sustainable so that cities do not lose their identity. In a period where the loss of urban identities is frequently mentioned, the local press is the greatest tool to express the developments in the city, values and problems related to the city in terms of preserving the city culture. It is also known that the local press is regional nationalism. The aim of this study is to reveal the function of Solfasol newspaper (in Ankara) is published as monthly in the context of sustainability of urban identity. In this context, the March 2020 issue of the Solfasol newspaper was examined. A total of 22 news stories were reached, and 14 of them were decided to be “urban culture” themed news. News about Ankara’s urban culture were subjected to discourse analysis. In this way, it is aimed to understand the role of the Solfasol newspaper in the formation of urban identity and culture.

Keywords: Urban, Urban Identity, Urban Culture, News

Türk Dilinde Alfabe Değişiklikleri: Türk Medeniyeti ve Kültürünün Aktarımında Süreklilik Sağlanması Açısından Medyanın Güncel Rolü

Dr. Gülsen SARAY²⁶

Bu makalenin amacı, Türk tarihinin farklı dönemlerinde kullanılmış olan farklı alfabelerin Türk medeniyetinin aktarılması sürecinde süreklilik sağlayıp sağlamadığı veya toplumsal hafızayı etkileyip etkilemediğini araştırmak ve bu doğrultuda medyanın güncel rolünü incelemektir. Türk dilinde kullanılan sözlü veya yazılı ifadeler, dönemin sosyal, ekonomik, kültürel ve askeri yaşamına dair Türk medeniyetini ve kültürel öğelerini yansıtmıştır. Topluma bilgi ve enformasyon sunma sürecinde Türk dilinde çağlar boyunca farklı alfabeler kullanılmış ve o döneme ait olgular Türkçe yazılı metinlere dönüştürülmüştür. Türk medeniyeti ve kültürünün sonraki nesillere aktarılması açısından öneme haiz olan, edebi, bilimsel, dini, askeri yazılı metinler, Türk Devletleri'nin tarihi dönüşüm duraklarında, toplumsal hafızayı diri tutma ve sancak devretme görevini üstlenmiştir.

Zamanda ve mekânda yolculuk kavramlarının pratik uygulamalara dönüştürülmeye çalışıldığı günümüzün uzay çağına gelinceye kadar Dünyamızın medeniyet taşlarının döşenmesinde önemli roller üstlenmiş olan Türk halkının toplumsal hafızasının muhafaza edilmesine önem verilmelidir. Medya metinlerinin tarih ve arkeoloji çalışmalarına daha fazla yer vermesi ve Türk tarihinin akışı içinde gelişmekte ve değişmekte olan Türk medeniyeti kapsamında günümüze dek süregelen kültürel öğelerin, çağdaş haber içeriklerinde hassasiyetle ele alınarak yansıtılması medyanın güncel görevleri arasında olmalıdır. Medya Türk medeniyetinin ve kültürünün sonraki nesillere aktarılması konusunda süreklilik sağlayabilecek önemli bir araçtır.

Türk medeniyeti ve kültürü, insaniyetin evrensel değerlerini taşıyan öğeleri barındıran ve eylemsel faktörler açısından birbirine bağlı olan toplumsal birikimlerdir. Türkçe konuşulan ülkelerde tarih içinde yapılan alfabe değişiklikleri yüzünden yok olduğu iddia edilen toplumsal hafızayı diri tutma görevini, tarih, arkeoloji ve iletişim bilimcilerin çok disiplinli çalışmaları aydınlatabilir. Uzay çağının akıl ve bilinci ile Türklük ruhuna ait kopuk parçaların birleştirilmesi ve “unutulanların” hatırlatılması Türk kültürüne yeni renkler katacaktır. Medyanın bu doğrultuda görevler üstlenmesi kaçınılmaz hale gelmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk alfabeleri, medya ve toplumsal hafıza, medeniyet aktarımı, kültürel süreklilik

26 **Ph.D:** Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi “Bilim Gazeteciliği”; **M.A.:** Atılım Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi; **M.Sc. equiv:** Bochum Ruhr University, Weiterbildung, “İnşaat Müh.”; **B.Sc.:** TH/FH Cologne University of Applied Sciences, “İnşaat Mühendisi”. E mail: synergy.saray@gmail.com

Alphabet Changes In The Turkish Language: The Current Role Of The Media In Terms Of Continuity In Transferring Turkish Civilization And Culture

The aim of this article is to investigate whether the different alphabets used in different periods of Turkish history provide continuity in the transfer process of Turkish civilization or affect social memory; and to examine the current role of the media in this direction. Oral or written expressions used in the Turkish language reflected the Turkish civilization and cultural elements regarding the social, economic, cultural and military life of the period. In the process of providing knowledge or information to the society, different alphabets have been used in the Turkish language throughout the ages and the facts of the period have been transformed into written Turkish texts. Many literary, scientific, religious, military written texts, which are important in terms of transferring Turkish civilization and culture to the next generations at the historical transformation stops of the Turkish States, have undertaken the task of keeping the social memory alive and transferring the banner.

Care should be taken to preserve the social memory of the Turkish people, who played important roles in laying the stones of civilization of our world until today's space age, where the concepts of travel in time and space are tried to be transformed into practical applications. It should be among the current duties of the media that the media texts give more places to historical and archaeology studies in contemporary news content and reflect the cultural elements that have survived until today within the scope of developing and changing Turkish civilization in the course of Turkish history. Media is an important tool that can provide continuity in the transfer of Turkish civilization and culture to the next generations.

Turkish civilization and culture are social accumulations that contain the universal values of humanity and are interconnected in terms of operational factors. The multi-disciplinary studies of history, archaeology and communication scientists can illuminate the task of keeping the social memory alive, which is claimed to be destroyed due to the alphabet changes made in the Turkish-speaking countries throughout history. Combining the mind and consciousness of the space age with the disconnected parts of the Turkish spirit and reminding the "forgotten" will add new colours to Turkish culture. It has become inevitable for the media to undertake duties in this direction.

Keywords: Turkish alphabets, media and social memory, civilization transfer, cultural continuity

Türk Kültürünün Televizyon Haber Retoriğine Etkileri

Öğr. Gör. Dr. Ahmet Selman SEYHAN

AHBV İletişim Fakültesi, R.Tv. S. Bölümü

Kültür, toplumların maddi ve manevi ürünlerinin toplamını ifade eden, o toplumdaki insanların düşünce ve eylemlerine yön veren ahenkli bir değerler bütünüdür. Televizyon haber merkezleri de hem yaşadıkları toplumun hem de kendilerine özel bir kültürün etkisi altında kalmaktadırlar. Haber merkezi çalışanları haber ile ilgili her türlü karar alma ve uygulamalarında bu kültürel çerçeve içerisinde hareket etmektedirler. Televizyon haber retoriği haberin görünen yüzüdür ve ekranda izlenen görüntü, ses ve yazıların toplamından oluşmaktadır. Kültür, haber merkezinde çalışanların karar ve uygulamalarına yön vermesi sebebiyle televizyon haberinde yer alan görüntü, ses ve yazıların nasıl ve ne şekilde olacağına da etki etmektedir. Bu sebeple televizyon haber retoriğinde hem içinde yaşanılan toplumun hem de haber merkezinin kültürel yapısının ve değerlerinin etkisi görülmektedir. Bu etki haberin seçimini ve nasıl ele alınacağını belirlediği gibi izleyicilerin haberde yer alan enformasyona inanması için başvurulan retorik usulleri de belirlemektedir. Televizyon haber retoriği, kamera açıları, kurgu efektleri, renklerin kullanımı, spikerin üslubu ve beden dili gibi birçok retorik usuller ile içinde bulunduğu toplumun kültürel bir panoramasını sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk kültürü, televizyon haberi, haber retoriği, kültürel etki

The Effects of Turkish Culture on Television News Rhetoric

Culture is a harmonious set of values that expresses the sum of the material and spiritual products of societies and guides the thoughts and actions of the people in that society. Television news centers are also under the influence of both the society they live in and a culture special to them. News center employees act within this cultural framework in all kinds of decision-making and applications regarding news. Television news rhetoric is the visible face of the news and consists of the sum of images, sounds and texts viewed on the screen. As culture guides the decisions and practices of employees in the news center, it also affects how and in what form the images, sounds and texts in the television news will be. For this reason, the influence of both the society we live in and the cultural structure and values of the news center can be seen in television news rhetoric. This effect determines the choice of news and how it will be handled, as well as the rhetorical procedures used to make the audience believe the information in the news. Television news rhetoric presents a cultural panorama of the society it is in, with many rhetorical methods such as camera angles, editing effects, the use of colors, the style of the announcer, and body language.

Keywords: Turkish culture, television news, news rhetoric, cultural influence

Haberde Toplumsal Cinsiyet: Kadınların Haberde Yer Alma Biçimlerine Eleştirel Bir Bakış

Salih TİRYAKİ

Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi, Gazetecilik Anabilim Dalı

Şeyma SARI

Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazetecilik Anabilim Dalı

Hem dünyada hem de ülkemizde medyada kadınların meta olarak kullanımı sık rastlanan bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Kadınların toplumsal, kültürel ve siyasal alanda konumlandırılış şekli tüm kitle iletişim araçlarına bariz olarak yansımaktadır. Kitle iletişim araçlarında kadına hem tüketici olarak hem de tüketimde kullanılan bir nesne olarak yer verilmektedir. Bu çalışma, özellikle haberlerde kadınların yer alışı biçimlerini ve toplumsal cinsiyet konumlarını incelemektedir. Kitle iletişim araçlarında kadın olgusunun kullanımında kadınların sadece cinsellikleriyle değil siyasetten ekonomiye, kültür-sanattan spora toplumun çeşitli alanlarındaki farklı yönleriyle yansıtılmasına dikkat edilmesi gerekmektedir. Kadınlar, kamusal alandaki özgürlüklerini kendi emekleri ve üretimlerine bağlı olarak kazanmaktadır. Kadınların hem özel hem de kamusal alanda elde ettikleri güç ve statü onların bu alanlarda kazandığı kimlikleri de ortaya koymaktadır. Yazılı ve görsel medyada kadına yüklenen özellikler kadınların güç ve statü ilişkilerini yansıtmaktan uzaktır. Günümüzde halen kadınların büyük bir çoğunluğu cinsellik, aldatılma, kıskançlık gibi haberlere konu olarak medyada kendilerine yer bulmaktadır. Bu çalışma içerisinde yukarıda sıralanmış olan durumlar nedeniyle haberde toplumsal cinsiyet sunumları özellikle kadınlar açısından incelenecek ve konuya ilişkin önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal cinsiyet, haber, kadın, kadın sunumu, haberde toplumsal cinsiyet.

Gender in the News: A Critical View of the Ways of Women in the News Content

The use of women as commodities in the media both in the world and in our country is a common phenomenon. The positioning of women in the social, cultural, and political fields is clearly reflected in all mass media. In mass media, women are included both as a consumer and as an object used in consumption. This study specifically examines the way women appear in the news and their gender position. In the use of the phenomenon of women in mass media, attention should be paid to the reflection of women not only with their sexuality but also with their different aspects in various fields of society from politics to economy, from culture and arts to sports. Women gain their freedom in the public sphere depending on their labor and production. The power and status women gain in both private and public spheres reveal the identity they have acquired in these spheres. The characteristics attributed to women in written and visual media are far from reflecting the power and status relations of women. Today, the majority of women still find themselves in the media as the subject of news such as sexuality, being deceived, and jealousy. In this study, due to the situations listed above, gender presentations in the news will be examined especially in terms of women and suggestions will be made on the subject.

Keywords: Gender, news, woman, woman presentation, gender in news.

Covid 19 Salgını Ve Eğitimde Bilgi Açığı İlişkisi

Yeni Medya Destekli Türkiye'deki Eğitim Sisteminin Bilgi Açığı Durumuna Yönelik Bir Analiz

Prof Dr. Mehmet Sezai TÜRK²⁷

Banu ÇOŞKUN²⁸

Türkiye’de 16 Mart 2020’den itibaren Koronavirüs (Covid 19) salgını nedeniyle okullar tatil edilmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı salgının sürecini yöneten Sağlık Bakanlığı ile de görüşerek okulları Eylül 2020’ye kadar kapatmıştır, ancak eğitimin televizyon ve yeni medya olanaklarıyla dijital platformlardan devam edeceği açıklanmıştır. Bu kapsamda 23 Mart 2020 itibarıyla Milli Eğitim Bakanlığı, ‘# tatildegiluzaktaneğitim ’ sloganıyla EBA(eğitim bilişim ağı) sistemini dijital kaynaklarıyla devreye almış ve belirli saatlerde TRT üzerinden uzaktan eğitim uygulamasına geçmiştir.

Türkiye’deki güncel veriler ışığında eğitim sisteminde kullanılan yeni medya olanakları ve eğitim ortamındaki bireylerin bilgi açığı sorunları incelenmenin ana konusunu oluşturmaktadır. Mevcut durum bu çalışmada betimlenmiş, eksikliklere ve sorunlara yönelik önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Bilgi Açığı Kuramı, Yeni Medya, EBA, Uzaktan Eğitim

Relationship Between Covid 19 Outbreak And Knowledge Gap In Education

New Media Assisted Education System in Turkey An Analysis of the Information Gap Situation

Due to coronavirus outbreak, schools has been closed in Turkey temporarily beginning from March 16, 2020. As a result of meetings of The Ministry of National Education and Ministry of Health schools has been closed until the end of September 2020, however it has been announced that education will continue television and on digital platforms with new media opportunities. In this context, as of March 23, 2020, the Ministry of National Education has activated the EBA (education information network) system with its digital resources with the slogan “# not a holiday distance education” and started distance education over TRT at certain hours.

This study aims to analyze new media opportunities and information gap problems of individuals in the education system. The current situation is described in this study, and suggestions are made for deficiencies and problems.

Keywords: Knowledge Gap Theory, New Media, EBA, Distance Education

27 Prof. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü Öğretim Üyesi
28 Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Radyo-Tv Sinema Doktora Öğrencisi

Uluslararası Basının Dijital Medya Platformlarında Yer Alan COVID-19 Haberlerinde Kullanılan Türkiye Görsellerinin Çerçeveleme Kuramı Bağlamında Değerlendirilmesi

Prof Dr. Mehmet Sezai TÜRK²⁹

Zahit Ali KİLİT³⁰

Medya ister geleneksel, ister yeni medya araçları üzerinden olsun bilgi aktarımı yaparken veya haberleri oluştururken bilinçli olarak seçme ve yerleştirme işlemi yapmaktadır. Çerçeveleme olarak tanımlanabilen bu süreç iletişim bilimlerinin inceleme alanına girmektedir. Özellikle haberi üretenlerin sahip olduğu bilişsel çerçevelerin habere nasıl yansıdığı, haberi alan okuyucunun kendi bilişsel çerçevesinden nasıl geçirdiği ve haberin sunulmuş biçiminin ne etki yaptığı gibi konular, çerçeveleme çalışmalarının ilgi alanındadır. Bu bağlamda çalışmada uluslararası medya organlarının ürettikleri kimi haberlerde, haber metninden bağımsız olarak Türkiye'ye ait görsellere yer verdikleri görülmüş ve bu haberlerden seçilen örnek üzerinde görsel çerçeveleme analizi yapılarak değerlendirmelerde bulunulmuştur. Çalışma sonucunda sunulan haber çerçevelerinin sunulmuş biçimlerinin tesadüfi veya sehven olamayacağı değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Koronavirüs, COVID-19, Çerçeveleme Kuramı, Uluslararası medya, Haberin Nesnelliği

A Framing Analysis of International Media News (But Not Related To Turkey) Linked With Covid-19 That Presented With Turkey Photos

The media consciously selects and places them when transmitting information or creating news, whether through traditional or new media. This process, which can be defined as framing, falls within the field of communication sciences. The effects of the cognitive frameworks of news producers on the news, how the reader perceives the news with their own cognitive frameworks, and the way the news is presented are within the scope of framing theory. In some news reports in the international media were used photographs taken in Turkey. These photos although it is not related to Turkey, was used for the coronavirus news. Samples selected from these news items were subjected to visual framing analysis. As a result of the study, it was evaluated that the presentation of the news frames presented could not be accidental or unintentional.

Keywords: Coronavirus, COVID-19, Framing theory, international media, news objectivity

29 Prof. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü Öğretim Üyesi
30 Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Radyo TV ve Sinema A.B.D. Doktora Öğrencisi

Özbekistan Haber Sitelerinde Türkiye Temsili

Dilnoza UMAROVA,

Selçuk Üniversitesi Gazetecilik Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi

Türkiye ve bağımsız Özbekistan arasındaki ilişkilere uzmanlar inişli çıkışlı veya dalgalı diye sıfatlar vermekteler. 1991 yılından bu yana Özbekistan-Türkiye arasındaki 29 yıllık siyasi ve ekonomik ilişkilerde üç defa kriz yaşandı. Bu krizlerin nedenleri olarak terör ve radikal İslamcılıkla mücadelede iki devletin ortak anlayışa gelememesi, Türkiye devletinin Özbekistan iktidara karşı alternatif güçlere sahip çıkması ve başka küçük ekonomik sorunları söylenebilir.

Türkiye'yle ilişkilerde çok temkinli davranan Özbekistan Birinci Cumhurbaşkanı İslam Karimov'un 3 Eylül 2016 tarihinde vefat etmesiyle yirmi yıla yakın sovuyan münasebetlerde bir ılıma süreci yaşandı. Kasım 2016 yılında Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Özbekistan'a ziyareti iki devlet arasında sıkı işbirliğinin başlangıcı olarak algılandı. Bu tarihten itibaren iki devlet Cumhurbaşkanlığı düzeyinde 4 yılda 4 kere resmi ziyaretin gerçekleştiği Türkiye-Özbekistan ilişkilerinde yeni bir sayfa açıldığına işaret etmektedir.

Çok yönlü ilişkilerin yeni düzeye ulaşmasında Özbek okuyucuları zihninde Türkiye konusunun ne denli yansıdığı çok önemli faktörlerden biridir. Bu çalışmanın amacı; Özbekistan ile gerek etnik ve gerekse kültürel bağları bulunan Türkiye'nin Özbekistan'da haber dağıtma açısından en aktif olan haber sitelerinde nasıl yer aldığını ve bu haberlerin ülke imajını ne şekilde yansıttığını sayısal verilerle ortaya koymaktır. Çalışmada veri toplama tekniği olarak içerik analizi kullanılmıştır.

Araştırmanın evreni Özbekistan'da faaliyetini sürdüren Özbek haber siteleridir. Özbekistan'da 562 haber sitesi bulunmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise daryo.uz ve kun.uz haber siteleridir. Araştırma söz konusu haber sitelerinin iki devlet Cumhurbaşkanlarının 2016 yılından bu yana gerçekleştirdikleri 4 resmi ziyaret çerçevesinde iki haftalık aralıkla yani 10.11.2016-24.11.2016, 18.10.2017-1.11.2017, 22.04.2018-06.05.2018, 15.02.2020-29.02.2020 tarihleri arasındaki yazılar üzerinden yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: medya, terör, diplomasi, Türk dünyası, haber, ülke temsili, toplumsal algı

Turkey Representative in Uzbekistan News Sites

Independent experts to relations between Turkey and Uzbekistan bumpy or choppy so they give adjectives. Since 1991, between Uzbekistan and Turkey in 29 years of political and economic relations it has been three default crises. This crisis can not come to the test as terrorism and radical Islamism common understanding of the two states struggle to come out with alternative power against the government of Turkey and Uzbekistan government said little else standing.

Acting very cautious in relations with Turkey First President of Uzbekistan Islam Karimov on the occasion of the show to date of September 3, 2016 with close to twenty years has been a moderation in the death process. Turkey's Prime Minister Recep Tayyip Erdogan in November 2016 to visit Uzbekistan was perceived as the beginning of cooperation between the two states. From this page 4 times in 4 years in the two states presidential official visit to Turkey and Uzbekistan held the presentation pointed out that a new page is opened.

The purpose of the construction of Uzbek readers Threads of Turkey Turkey reach a new level of versatility that reflects on how it takes a very important role; Located ethnic and cultural ties with Uzbekistan and how it takes place in the most active news site, distribute news in Turkey, Uzbekistan and type in whatever way that reflects the image of the country is to reveal this news with quantitative data. Content analysis was used as data collection in the study.

The universe of the research is Uzbek news websites operating in Uzbekistan. There are 562 news websites in Uzbekistan. The sample of the study is daryo.uz and kun.uz news sites. The research has been carried out by the Presidents of the two states of the said news sites with 4 official visits since 2016, namely 10.11.2016-24.11.2016, 18.10.2017-1.11.2017, 22.04.2018-06.05.2018, 15.02.2020-29.02 Made over the articles between .2020.

Keywords: media, terror, diplomacy, Turkish world, news, country representation, social perception

Yeni Bir Edebî Muhit: Sosyal Medya

Duygu UYSAL^{31*}

Ali ALTUN^{32**33*}

Geçmişten günümüze günlük hayat, alışkanlıklar, sosyal ve kültürel etkinliklerin farklılık gösterdiği bilinmektedir. Toplum ve kültür değişken yapıda olduğundan oluşan bu farklılıklar, edebiyatı ve edebî kültürü de etkilemiştir. Bu etkilenmenin bir sonucu olarak sosyal medya platformları da yeni bir edebî muhit olarak kullanılmaya başlanmıştır. Hem içinde bulunduğumuza salgın sürecinde hem de öncesinde erişim ve etkileşim kolaylığı dolayısıyla sosyal medya üzerinden birçok program yapılmaktadır. Dijitalleşme sürecinin edebiyat ile ilişkisine baktığımızda, edebî geleneğin ve alışılmış düzenin dışında farklılaşma ve gelişme olarak nitelendirebileceğimiz yenilikler vardır. Çalışmamızda, bu yenilik ve değişimin kültür, sanat, edebiyat ve toplum üzerindeki olumlu ve olumsuz yönleri, sosyal medyanın kitle iletişim araçları arasındaki yeri, önemi ve etki alanı, sosyal medyanın ve dijital ortamların faydalı hale getirilmesi, sosyal medyanın çeşitli faaliyetler ile kısa sürede çok sayıda insana ulaşma ve etki etme gücü, dijitalleşme sürecinde yeni kavramların dile, kültüre, geleneğe ve edebiyata yansımaları, dijitalleşme nedeniyle edebî, tarihî, kültürel, sosyal alanlarda yeni bir bellek oluşumu ve aynı zamanda salgın sürecinde de hayatımızda aktif bir şekilde rol alan sosyal medyanın yeni bir edebî muhit olması konuları yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: edebiyat, muhit, salgın, sosyal medya, değişim.

A New Literary Place: Social Media

It is known that daily life, habits, social and cultural activities differ from past to present. Since society and culture have a variable structure, these differences have also affected literature and literary culture. As a result of this influence, social media platforms have started to be used as a new literary center. Many programs are carried out on social media due to the ease of access and interaction both during and before the epidemic. When we look at the relationship between the digitalization process and literature, there are innovations that we can describe as differentiation and development outside the literary tradition and the usual order. In our study, the positive and negative aspects of this innovation and change on culture, art, literature and society, the place, importance and impact area of social media among mass media, making social media and digital media useful, social media with various activities in a short time. The power of reaching and influencing people, the reflection of new concepts on language, culture, tradition and literature in the digitalization process, the formation of a new memory in literary, historical, cultural and social areas due to digitalization, and also a new social media the issues of being a literary master are included.

Keywords: literature, place, epidemic, social media, change.

31 * Doktora Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı, Ankara/Türkiye, e-mail: uysal_duygu@hotmail.com, telefon: 05057004559

32 ** Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı, Ankara/Türkiye, e-mail: alialtun-19@hotmail.com, telefon: 05380326585

Karadeniz’deki İlk Milli Derin Deniz Sondajı ve Doğalgaz Rezervi Keşfi Konulu Haberler Üzerine Bir İnceleme

Doç. Dr. Ceren YEGEN

Mersin Üniversitesi İletişim Fakültesi

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 2020 yılı Ağustos ayı sonuna doğru yaptığı bir açıklama ile önemli bir “müjde” vereceğini beyan etmiş, 21 Ağustos 2020 tarihinde ise Türkiye’nin milli sondaj gemisi olan Fatih Sondaj Gemisi’nin, Karadeniz Ereğlisi’nin yaklaşık 175 km kuzeybatısında yer alan Tuna-1 Bölgesi’nde 320 milyar metreküplük doğalgaz yatağı bulduğu açıklanmıştır. Enerji kaynakları konusunda önemli bir gelişmeyi niteleyen bu rezervin keşfi, dış basında olduğu gibi Türk ulusal medyası içerisinde de büyük yankı bulmuştur. Öyle ki Türkiye’nin ilk milli sondajında tarihindeki en büyük doğalgaz keşfini yapmış olmasının ekonomik yansımaları oldukça kayda değer düzeydedir. Bu çalışmada söz konusu milli derin deniz sondajı üzerinden, Karadeniz doğalgaz rezervi keşfine ilişkin yayınlanan haberler incelenmiştir. Böylelikle enerji alanında yaşanan bu gelişmenin Türk ulusal basınında nasıl değerlendirildiğinin ve konumlandırıldığının anlaşılması amaçlanmıştır. Bu nedenle Türk ulusal basınına temsilen seçilen ve farklı ideolojik duruşlarda olan Sabah, Yeni Şafak ve Hürriyet gazetelerinde ilgili rezervin keşfine ilişkin yayınlanan bazı haberler, söylem analizi yöntemi ile incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Milli Sondaj, Enerji Kaynakları, Medya

A Study on the News on First National Deep Sea Drilling in the Black Sea and Natural Gas Reserve Discovery

President of Republic of Turkey Recep Tayyip Erdogan, with a statement he made towards the end of August 2020, an important “gospel” has declared that it would give. On August 21, 2020, it has been reported that Turkey’s national drill ship Fatih Drilling Ark found 320 billion cubic meters of natural gas deposits in the Danube-1 Region, which is located Karadeniz Ereğli about 175 km northwest. The discovery of this reserve, which qualifies as an important development in energy resources, has had great repercussions in the Turkish national media as well as in the foreign press. Indeed, in its first national drilling, Turkey has made the greatest natural gas drilling exploration in its history. The economic implications of this discovery are remarkable. In this study, the news published on the exploration of the Black Sea natural gas reserve through the aforementioned national deep sea drilling was examined. Thus, it is aimed to understand how this development in the field of energy is evaluated and positioned in the Turkish national press. For this reason, some news published in Sabah, Yeni Şafak and Hürriyet newspapers, which are selected to represent the Turkish national press and have different ideological stances, regarding the exploration of the relevant reserve have been analyzed using discourse analysis method.

Keywords: Turkey, National Drilling, Energy Resources, Media

Göçebe Medeniyetin Mirası Olarak Kazak Çadır Evlerinin Tarihi Ve Yapısı

Doç.Dr. Amina AHANTAYEVA

Kazak Milli Tarım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Bölümü Almatı/Kazakistan

Küreselleşme çağında, Kazak halkının yüzyıllar boyunca oluşan manevi ve maddi kültürünü inceleyerek milli kültür dünyaya tanıtılması gerekmektedir. Kazak maddi kültürünün eşsiz barınaklarından biri çadır evleridir. Bu makale, Kazak halkının coğrafi ortama uyum sağlamasına ve göçebelik hayat yaşamaya elverişli olan çadırların yapım şekli, tarihi ve yapısı ele alınmaktadır. Çadır ilkbahar, yaz ve sonbaharda bir yerden başka bir yere taşınmaya uygun prefabrik bir evdir. Çadır bir anda kurulması ve toplanması, dikilmesi ve taşınması için kolaydır. Çadırların görünümü M.Ö. 3. Yüzyıllara, yani Bronz çağına kadar uzanır. Kazak evleri yuvarlak, tamamen kubbelidir. Çadırların büyüklükleri çarpma sayısına göre belirlenir. Köylülerin dört kanadı, zenginlerin altı kanadı ve büyük feodal beylerin ve han-sultanların sekiz ve on iki, on beş, on sekiz kanatlardan oluşmuştur.

Çadırlar güçlü ahşap, söğüt veya huş ağacından yapılır, çabuk çürümez ve böcekler bu ağaca yaklaşmaz. Evin her bölümü için kalın, ince bir söğüt veya huş ağacı seçilir. İlk birkaç yıl gerekli ağaçlar hasat edilir ve gölgede kurutulur. Güneşte kurutulduğunda odun çatlar ve kalite ile dayanıklılık düşer. Marangozlar, ağaçları evin kemiklerine uyacak şekilde keser, düzeltir ve sırtını temizler, sonra onları özel bir fırında ısıtır, giriş ve çıkış için uyacak şekilde bir ritime (şekle) sokar.

Kazakların çadırları estetik bir şekilde yapılır, dış görünüşü görkemli olması şartıyla çadırları özel ustalar yaparlar, süzlenmesine de büyük önem verilir. Orta ve yakın çağ döneminde Kazak bozkırlarına gelen seyahatçiler Kazak çadırlarının çok görkemli olduklarını söylemiştir. Kazak çadırlarının yapılışı kutsallık bir sır taşımaktadır, sebebi çadır içindeki her bir parçanın özel hizmeti olmuştur, köşeleri de belli bir görev yapmıştır. Çadır Kazak halkının atalarından miras kalan, asırlardır inşa edilen değerli bir hazinedir.

Anahtar Kelimeler: Kazak kültürü, Kazak çadırı, kutsallık, sır, tarih

The History And Structure Of Kazakh Tent Houses As A Heritage Of The Migrant Civilization

In the age of globalization, national culture should be introduced to the world by examining the spiritual and material culture of the Kazakh people that has been formed for centuries. Tent houses are one of the unique shelters of Kazakh material culture. This article deals with the construction, history and structure of the tents that are suitable for Kazakh people to adapt to the geographical environment and to live a nomadic life. Tent is a prefabricated house suitable for moving from one place to another in spring, summer and autumn. The tent is easy to set up and collect, sew and transport in an instant. The view of the tents BC. It dates back to the 3rd centuries, ie the Bronze Age. Kazakh houses are round and completely domed. The size of the tents is determined by the number of hits. It consisted of four wings of the peasants, six wings of the rich, and eight and twelve, fifteen, eighteen wings of the great feudal lords and khan-sultans.

Tents are made of strong wood, willow or birch, do not rot quickly and insects do not approach this tree. A thick thin willow or birch is chosen for each part of the house. In the first few years, the necessary trees are harvested and dried in the shade. When dried in the sun, the wood cracks and the quality and durability decrease. The carpenters cut the trees to fit the bones of the house, trim and clean the back, then heat them in a special furnace, putting them into a rhythm (shape) to suit the entrance and exit.

The tents of the Kazakhs are made in an aesthetic way, provided that the outer appearance is magnificent, they make the tents by special masters, and great importance is given to their filtration. Travelers who came to the Kazakh steppes in the middle and modern times said that Kazakh tents were very magnificent. The construction of Kazakh tents carries a mystery of holiness, the reason is that each part of the tent has been a special service, and its corners have served a certain duty. The tent is a precious treasure built for centuries, inherited from the ancestors of the Kazakh people.

Keywords: Kazakh culture, Kazakh tent, holiness, secret, history

Kilitbahir'deki Osmanlı Dönemi Camilerinin Restorasyon Öncesi ve Restorasyon Sonrası Özelliklerinin İncelenmesi

Prof. Dr. Yunus BERKLİ

Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Temel Sanat Eğitimi Bölümü

Nülüfer KINCAL

Atatürk Üniversitesi, Güzel Sanatlar Enstitüsü, Sanat Kuramı ve Eleştiri Anabilim Dalı, Lisansüstü Öğrencisi

Osmanlı döneminin tarihsel özellikleri genel olarak analiz edildiğinde, Osmanlı topraklarında, imar faaliyetlerinin yaygın olarak gerçekleştirildiği dikkati çekmektedir. Bu çerçevede, diğer mimari eserlerin yanında, camilerin ön planda yer aldığı görülmektedir. Kilitbahir'de Osmanlı döneminde inşa edilen, farklı dönemlerde onarım geçirerek, günümüzde de hizmet vermeye devam eden üç cami bulunmaktadır. Osmanlı döneminde, yörede ilk olarak inşa edilen cami, Fatih Sultan Mehmed döneminde yapıldığı için Fatih Camii adını almıştır. Cahidi Sultan Camii'nin yapım tarihi 1630 olarak ifade edilmektedir. Tabip Hasan Paşa Camii'nin ise, 1775 yılında inşa edildiği belirtilmektedir.

Bu çalışmada, Çanakkale İli, Eceabat İlçesi, Kilitbahir köyünde bulunan ve Osmanlı döneminde inşa edilen üç cami, tarihsel ve temel özellikleriyle tanıtıldıktan sonra, restorasyon öncesi ve restorasyon sonrası mimari özelliklerinin genel olarak değerlendirilmesi amaçlanmaktadır. Öncelikle, camilerin restorasyon projesi ve rölevelerinin özgünlük düzeyi temel boyutları itibarıyla gözden geçirilmektedir. Özellikle, restorasyon sürecinde yapılan çalışmaların mimari yapının özgün özelliklerine uygunluk durumu farklı boyutlarıyla irdelenmektedir. Daha sonraki aşamada ise, konuya ilişkin olarak genel değerlendirmelere yer verilmektedir. Araştırma ve inceleme sürecinde, camilerle ilgili olarak yerinde yapılan gözlem ve incelemenin yanında, Balıkesir Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nden ve Çanakkale Savaşları Tarihi Gelibolu Alan Başkanlığı'ndan alınan bilgi ve belgelerden önemli ölçüde yararlanılmıştır.

Gerçekleştirilen araştırmalar sonucunda ulaşılan verilere göre, Kilitbahir Köyü'nde bulunan ve Osmanlı döneminde inşa edilen camilerin özgün durumlarına uygun olarak restore edildikleri anlaşılmaktadır. Restorasyon sürecinin proje aşamasında olduğu gibi, uygulama aşamasında da özgünlüğe titizlikle riayet edildiği dikkati çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kilitbahir Köyü, Kilitbahir Köyü Osmanlı Dönemi Camileri, Osmanlı Dönemi Cami Mimarisi, Rölevo, Restorasyon

The Analysis of the Ottoman Mosque's Features Before and After Restoration in Kilitbahir

When historical features have been analyzed in Ottoman period, it has pointed out that construction plans were done in common. In this manner, the mosques have been seen at the forefront as well as other architectural works. Today, there are three mosques keeping serving in Kilitbahir, which was constructed in ottoman period and restored in the different times. The first mosque was called Fatih mosque in ottoman period because it was constructed in Fatih Sultan Mehmed's period. Cahidi Sultan Mosque was stated to construct in 1630. Doctor Hasan Pasha was constructed in 1775.

This study aimed to analyze generally three mosques' historical and architectural features before and after restoration which were constructed in Ottoman period in Kilitbahir village, Eceabat, Çanakkale. Firstly restoration projects of the mosques and their relieve's originality were analyzed according to their basic elements. It has been determined in different aspects whether restoration works were designed to its architectural original features. In the next level, general analysis were done. In research and investigation process, both mosques were observed and investigated and also the documents and data were used significantly which were obtained from Balıkesir General Directorate for Foundations and Çanakkale Wars Historical Gelibolu Administration.

According to the research's results, it has been determined that the mosques, which were constructed in ottoman period and in Kilitbahir village, were restored to their original features. It points out that practice process of the research was implemented in a very right way like Project process in the restoration process.

Keywords: Kilitbahir village, the ottoman period mosques in Kilitbahir village, ottoman empire mosque architecture, relieve, restoration.

İstanbul’da Camiye Dönüştürülen Bizans Yapıları ve Bunların Osmanlı Dönemi Onarımları Hakkında Bir Ön Rapor

Dr. Sevil DERİN³⁴

Bu araştırmanın konusu İstanbul’da Bizans dönemine ait bazı yapıların Osmanlı döneminde camiye çevrilişi ve sonrasında uğradığı hasar ve müdahale türlerini saptamaktır. Onarım işleri ya da *bir onarım yapıldığı* bilgisini içeren kaynaklar çoğunlukla Cumhurbaşkanlığı Osmanlı Arşivi belgeleridir. Bununla birlikte seyahatnameler, geç dönemde yapılmış haritalar ya da kartpostallar gibi kaynaklar da yapıların geçirdiği değişim ya da onarımların saptanmasında sıklıkla referans alınmaktadır. Çalışma Osmanlı koruma, onarım ya da tamirat konularında somut verilerle örnekler sunarak yapıların sürdürülebilirlik ilkesine dikkat çekmeyi ve bu anlamda modern restorasyon hareketlerine de katkı sunabilmeyi umut etmektedir.

Yapılan çalışmalar bugün İstanbul’da Bizans döneminden kalma camiye çevrilmiş yaklaşık 36 kilisenin varlığından bahsetmektedir. Bunların 28’i günümüzde tamamen ya da kısmen mevcuttur ve yapıları büyük oranda Bizans zamanından kalmadır. Öte yandan kökeni Bizans’a dayanan ve kilise olarak kullanılmaya devam eden bir takım yapıdan da haberdarız. İlginç bir şekilde, camiye çevrilen kiliselerde Bizans strüktürü günümüze ulaşmışken, kilise olarak kullanılmaya devam eden yapıların orijinal yapısını kaybettiği anlaşılmaktadır. Bunun nedeni kilise işlevli yapıların yıkılması, yıkılarak genişletilmesi ya da yenilenmesiyken camiye çevrilenlerin, Osmanlı döneminde diğer camiler gibi, el verdiği ölçüde onararak işlevini sürdürmesidir.

Osmanlı dönemi inşaat ve onarım işlerine bakıldığında, incelenen her bir yapı özelinde XIX. yüzyıl başı ve öncesinde gerçekleştirilen faaliyetlerin uygulamalarına dair bilgilerin kısıtlı ve bunların sıradan inşaat işleri şeklinde yapıldığı gözlemlenmiştir. İlk açılan “Müze-i Hümayun” ve 1869 tarihli “Asar-ı Atika Nizamnamesi” ile ülkeye Avrupalı bir anlayış ve düzen getirilmeye çalışılmış, XIX. yüzyılın ikinci yarısından sonra yapılmış onarımlarda ilk modern restorasyon teknikleri kullanılmıştır. Özellikle anıtsal bazı yapıların *asar-ı atikadan* olması gerekçe gösterilmiş ve onarımlarda aslına sadık kalınması istenmiştir. Ancak durumun her onarım işinde ne derece etkili olduğu ve eski eser sayılabilme kriterlerini hangi yapının karşıladığı gibi sorular çalışmanın sonucunda varılabilecek noktalardır.

Anahtar Kelimeler: İstanbul, Bizans, Osmanlı, Kilise, Cami, Onarım.

³⁴ * Dr., Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü sevil.derin@cbu.edu.tr, cep tel: 05412235631

Byzantine Buildings Converted Into A Mosque In Istanbul: A Preliminary Report Regarding Their Ottoman Period Repairs

The present study aims to investigate the types of damage and intervention suffered during and after the conversion of some Byzantine-era buildings into mosques in the Ottoman period İstanbul. The sources that contain the information of repair works or that repair that has been undergone are mostly from the documents from Presidential Ottoman Archives. Besides this, sources, such as travel books, late maps, or postcards, are frequently referred in identifying changes or repairs to buildings. This study set out to draw attention to the sustainability principle of buildings using presenting examples based on concrete data on conservation, restoration or repair works in the Ottoman period and to contribute to modern restoration movements in this sense. Studies that have been conducted so far reported the existence of approximately 36 churches from the Byzantine period that have been converted into mosques in Istanbul. Twenty-eight of them have survived completely or partially until today, and their structures are largely remained from the Byzantine period. On the other hand, there are many buildings that have their origins in Byzantium and continue to be used as a church today. Interestingly, while the Byzantine structure has survived in churches that have been converted into mosques, it is observed that the buildings that continue to be used as churches have lost their original structure. The underlying reason for this is that the buildings with church functions were demolished and expanded or renovated over time, while the structures converted from a church to mosques continued to function by being repaired as much as possible, like other mosques in the Ottoman period. Considering the Ottoman period construction and repair works, it is seen that the information regarding the applications carried out in the early nineteenth century and before is limited for each structure examined. It has also been observed that these construction and repair works are carried out as ordinary construction works. With the firstly opened “Müze-i Hümayun/Imperial Museum” and with the “Asar-ı Atika Nizamnamesi/Ancient Artifacts Regulations,” which was enacted in 1869, a European understanding and order were tried to be brought to the country. The first modern restoration techniques were used in the repairs made after the second half of the 19th century. In particular, some monumental structures were cited as “Asar-ı Atika/ancient artifacts” and the restoration works were asked to remain true to their originals. However, some questions, such as to what extent this request affects each repair work and which buildings can meet the criteria to be considered as ancient artifacts are the points that can be reached as a result of this study.

Keywords: Istanbul, Byzantine, Ottoman, Church, Mosque, Repair.

Fergana Vadisi'nin Tacikistan Sahasındaki XV-XVIII. Yüzyıl Mimari Eserleri

Dr. Öğr. Üyesi Çağlayan HERGÜL

Sanat Tarihçisi İstanbul Gelişim Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, İletişim ve Tasarım Bölümü

Orta Asya'nın kadim nehri Siriderya havzasını teşkil eden Fergana Vadisi günümüzde Özbekistan, Tacikistan ve Kırgızistan devletlerinin dahilindedir. Vadi'nin Tacikistan sahasında kalan kesimi, bu ülkenin Soğd idari bölgesinde kalmaktadır. Bölgenin kadim şehirlerinden Istravşan, Hocent, İsfara ve Konibadam önemli tarihi yerleşimlerdir. Sempozyumda ele alacağımız konu, Vadi'nin bu bölgesindeki Timurlu devrinden başlamak üzere XVIII. yüzyıla kadarki sürede oluşturulmuş mimari kültürüdür. Bahsedeceğimiz bu mimari eserler, 2 adet cami, 10 adet türbe, 1 adet medrese ve 1 adet kaleden oluşmaktadır. Bu eserlerden Şeybaniler döneminde inşa edilmiş olan iki cami mimari bakımdan Timurlu ekolünün Fergana Vadisi'ndeki önemli temsilcilerindendir. Her iki yapı da anıtsal kütesellikleriyle ön plana çıkmaktadır. Bununla birlikte Istravşan'daki Abdullatif Han Camisi (Gök Mescit), çini süslemeleriyle inşa edildiği dönemin özelliklerini yansıtmaktadır. Bölgenin nicelik bakımından öne çıkan türbe mimarisi, Istravşan ve Hocent şehirleri merkezinde ve çevresinde şekillenmiştir. Hocent, Şeyh Muslihiddin Türbesi gibi hankah-türbe niteliğindeki önemli bir esere sahiptir. Yapı mevcut mimari özelliği ile Ahmet Yesevi Türbesi'nin mimari ekolünün temsilidir. Diğer yandan Istravşan şehri boyutları bakımından daha küçük türbelere sahip olsa da bu eserlerin iç mekan özellikleri, dönemin mimari anlayışını gayet net bir biçimde yansıtmaktadır. Bunlardan Baba Tago, Adjina Hana, Abdulkadir Celoni ve Hudayar Velomi türbeleri iç mekan ve dış cephelere özgü mimari sistemleriyle ön plandadır. Konibadam merkezindeki Mir Receb Dodhko Medresesi bölgedeki en erken tarihli eğitim yapısıdır. Siri Derya üzerindeki önemli bir tahkimat yapısı olan Hocent Kalesi tarihi geçmişi bakımından önemli bir eser olup Moğol akınları sırasında sıkça bahsedilirken Babur tarafından da kendi eserinde anlatılmıştır. Kısaca yukarıda bahsettiğimiz eserler, vadideki Türk-İslâm devletlerinin mimari ekollerinin yayılım sahasını da tanıtmaktadır. Bununla birlikte, Özbekistan ve Kırgızistan dışında Fergana Vadisi'nin literatürümüzde belirsiz kalan sahasını tanıtmayı ve vadinin bütünlüğündeki mimari kültürü anlamamızı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tacikistan, Feragana, Timurlular, Şeybaniler, Mimari, Çini

Architectural Monuments of 15th-18th Centuries in Tajikistan Part of Fergana Valley

Fergana Valley which is holding the historical river Syr Darya of Central Asia has been shared by the countries Uzbekistan, Tajikistan and Kirgizstan. The Tajikistan side of valley stays at Sughd district of this country. Old cities Istravshan, Khujand, Isfara and Konibadam are important historical places of this district. What we will present in the symposium is the architectural heritage period beginning from Timurid dynasty until 18th century. The architectural monuments we will mention are consisting of 2 mosques, 10 tombs, 1 madrasah and 1 fort. Among this heritage, two mosques constructed by Shaybanids are two of the most important examples of the Timurid architectural school of Fergana Valley. Both structures come into prominence by monumental massic appearance. In addition to this, Abdullatif Mosque named Gök Mascid, in Istaravshan expresses its own construction eole with tile ornaments. Tomb structures which come forward by quantities in distirict have been shaped in the center and country sides of the cities Khujand and Istaravshan. Khujand has a variation of Kanqah-Tomb as a significant tomb called Sheykh Muslihiddin. That monument keeps up with architectural principles of Ahmed Yesevi Tomb. However, dimensions of Istaravshan tombs are even smaller, it reflects its own period's architectural style whit their interior creations. Among those, Baba Tago, Adjina Khana, Abdulkadir Jeloni ve Khudayar Velomi tombs are comes forward with their interior and exterior design. Madrasa of Mirreceb Dodkho in Konibadam is the earliest constructed madrasa of district. Having a highly important historical background, Khujand fortification is one of the famous castle which had been established shore of Syr Darya river and it is mentioned in Mongolian occupations and Babur's autobiography. Shortly mentioned above, those monuments also introduce sprawl area of architectural ecoles of Turkic and Islamic dynasties in the valley. In addition to this, that will provide to introduce unknown part of Fergana Valley except Uzbekistan and Kirgizstan and to understand architectural heritage of valley completely.

Keywords: Tajikistan, Fergana, Timurids, Shaybanids, Architecture, tile

Konar-Göçer Türk Geleneğinde Çadır

Prof. Dr. Metin IŞIK³⁵

Erdal BİLİCİ³⁶

Eski dönem Türk toplumları için önemli bir yer tutan çadırlar, zor doğa şartlarının hüküm sürdüğü bozkırlarda Türklerin barınma ihtiyaçlarını karşıladıkları önemli bir araçtır. Devamlı olarak hareket ettirmeye zorlayan doğa koşulları, Türk boylarını yapılması ve taşınması zor olmayan çadırlar üretmeye zorlamıştır. Bu dönemde barınmanın ötesinde görevler üstlenen çadırların, sanatsal ve yönetsel etkinliklerde de sembolik bir rol aldığı görülmektedir. Çadır türleri arasında en yaygın bir şekilde yurt çadırları kullanılmaktadır. Bu nedenle konar-göçer olarak yaşayan Türk boylarının toplumsal yaşamının her anına sahne olan çadırlar, konar-göçerlerin gündelik yaşam biçimi hakkında çeşitli ipuçları içerdiği için önem arz etmektedir. Nitekim konar-göçer Türk toplumlarında kültür aktarımının yaşandığı çadırlar, gündelik yaşam içerisinde devlet işleri, askeri, evlilik törenleri gibi birçok konunun geçtiği mekân olarak Türk yaşantısında önemli bir yeri bulunmaktadır. Bu bağlamda çalışma ile konar-göçer yaşayan Türk toplumlarında çadırların yaşam geleneğindeki yerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. “Konar-göçer yaşayan Türk toplumlarında çadır geleneğinin toplumsal yaşamın bel kemiğini oluşturduğu” varsayımından hareket edilen bu çalışmada literatür taraması yöntemiyle Türkiye’de “çadır geleneği ile ilgili yazılan makale, yüksek lisans ve doktora tezleri” incelenmiştir. Yüksek lisans ve doktora tez tarama işlemleri Ulusal Tez Merkezi’nden, makale taraması için Dergipark ve Google Scholar üzerinden gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında, Makale ve tez aramalarında başlığında “Türk”, “Çadır” ve “Gelenek” kelimelerini içeren arama yapılmıştır. Araştırma kapsamında bu sözcükleri içeren 13 çalışma tespit edilmiştir. Bunların 11’i makaledir, 2’si ise yüksek lisans tezidir. Konuyla ilgili doktora çalışması yapılmadığı saptanmıştır. Devlet işlerinin yürütüldüğü, sosyal ve toplumsal olayların gerçekleştiği, Türk örf ve adetlerinin aktarım yeri olan çadır yaşantısında iletişimin nasıl olduğuna dair verilerin ise yeterli olmadığı saptanmıştır. Yapılan araştırmaların ağırlıklı olarak çadır yapısının Türk mimarisine etkisi üzerine olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda konar-göçer Türk geleneğinde çadırın yeri ve önemine dair daha fazla araştırma yapılması ve bu tür çalışmaların teşvik edilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çadır, Türk Kültürü, Konar-göçer, Türk Boyları

35 Prof. Dr. Sakarya Üniversitesi, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü, imetin@sakarya.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5984-0328

36 2 Sakarya Üniversitesi, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü erdal.bilici@ogr.sakarya.edu.tr, ORCID:0000-0001-9386-1624

Tent In The Nomadic Turkish Tradition

Tents, which have an important place for the ancient Turkish societies, are an important tool by which the Turks meet their shelter needs in the steppes where difficult natural conditions prevailed. Natural conditions, which force to move constantly, forced Turkish tribes to produce tents that were not difficult to build and transport. It is seen that tents, which undertook tasks beyond sheltering in this period, also played a symbolic role in artistic and administrative activities. “Yurt” tents are the most widely used among tent types. For this reason, tents, which are the scene of every moment of the social life of Turkish tribes living as nomads, are important because they contain various clues about the daily life style of nomads. As a matter of fact, tents where cultural transfer is experienced in nomadic Turkish societies have an important place in Turkish life as the place where many issues such as state affairs, military, marriage ceremonies take place in daily life. In this context, it is aimed to examine the place of tents in the living tradition of Turkish societies living as nomads. “In the nomadic Turkish community, which formed the backbone of the social life of the tent tradition” which is the assumption in this study literature methods in Turkey with “articles written about the tent tradition, master’s and doctoral theses” were investigated. Master’s and doctoral thesis scanning processes were carried out from the National Thesis Center and article scanning was carried out through Dergipark and Google Scholar. Within the scope of the research, in article and thesis searches, a search was made containing the words “Turkish”, “Tent” and “Tradition” in its title. Within the scope of the research, 13 studies including these words were identified. 11 of them are articles and 2 of them are master theses. It was found that no doctoral study was conducted on the subject. It has been determined that the data on how the communication takes place in tent life, which is the place of transmission of Turkish customs and traditions, where state affairs are carried out, social and social events take place, are not sufficient. It has been determined that the studies carried out mainly on the effect of the tent structure on Turkish architecture. In this context, it was concluded that more research should be done on the place and importance of the tent in the nomadic Turkish tradition and such studies should be encouraged.

Keywords: Tent, Türkish Culture, Nomads, Turkish Tribes

Unesco Dünya Miras Listesinde Yer Alan Anadolu'nun Elhamrası Divriği Ulu Cami Ve Şifahanesi

Doç. Dr. Ali KORKMAZ

Erciyes Üniversitesi İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü

İnanç ve tarih turizmi açısından önemli bir eser olarak gösterilen Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası, mimari üslubuyla dikkati çekmektedir. Avrupalı bilim adamları tarafından, “Anadolu’nun El-Hamrası” olarak görülen tarihi yapı, mimari yapısı ile başta sanat tarihçileri olmak üzere gören herkesi etkilemektedir. Süsleme ve örtü biçimlerinin dengeli ve uyumlu bir şekilde ayarlanmasıyla başlı başına kendine özgü bir yapı olan Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası’nda, ışık ve gölge oyunları güçlü şekilde hissedilmektedir. Evliya Çelebi’nin, “Üstad-ı mermer bu camiye öyle emek sarf edip, kapı ve duvarları öyle nakış bukalemun eylemiş ki, methinde diller kısır, kalem kırıktır” ifadesini kullandığı, “Görmeden Ölmeyin” sloganıyla tanıtılan ve 1985 yılında UNESCO’nun “Dünya Kültür Mirası” listesinde ilk üç içine girmiş (Erer ve Atıcı, 2010: 31) bu eseri, her yıl çok sayıda turist ziyaret etmektedir. Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Turan Melik Darüşşifası) (1228-9); Darüşşifa kısmı, 1228 yılında, Erzincan Beyi Fahrettin Behram Şah’ın kızı Turan Melik Sultan tarafından yaptırılmıştır. Anadolu’da müzikle tedavinin uygulandığı merkezlerden biridir. Bu çalışmada Sivas’ın Divriği ilçesinde bulunan Ulu Cami ve Şifahanesi’nin turizm potansiyelini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Divriği Ulu Cami ve Şifahane’nin güçlü ve zayıf yönleri ile fırsat ve tehdit unsurlarını ortaya çıkarmak için bu çalışma yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ulu Cami, Şifahane, Dünya Mirası, UNESCO, Divriği.

Anatolian’s Elhamra, Divriği Mosque And Şifahanesi, Included In Unesco World Heritage List

Divriği Great Mosque and Hospital, which is shown as an important work in terms of religious and historical tourism, draws attention with its architectural style. The historical building, which is seen as the “El-Hamra of Anatolia” by European scientists, affects everyone, especially art historians, with its architectural structure. In Divriği Great Mosque and Hospital, which is a unique building in itself with a balanced and harmonious arrangement of decoration and cover styles, light and shadow play can be felt strongly. Evliya Çelebi used the expression “Master-i marble has worked so hard on this mosque and the chameleons embroider the doors and walls so that the languages are barren, the pen is broken in praise”, introduced with the slogan “Don’t Die Without Seeing”. This work, which has been included in the top three in the “Cultural Heritage” list (Erer and Atıcı, 2010: 31), is visited by many tourists every year. Divriği Great Mosque and Hospital (Turan Melik Hospital) (1228-9); The Darüşşifa section was built in 1228 by Turan Melik Sultan, the daughter of Erzincan Governor Fahrettin Behram Şah. It is one of the centers where music therapy is applied in Anatolia. In this study, it is aimed to reveal the tourism potential of Ulu Mosque and Hospital in Divriği district of Sivas. This study has been carried out to reveal the strengths and weaknesses of Divriği Great Mosque and Şifahane, as well as opportunities and threats.

Keywords: Ulu Mosque, Hospital, World Heritage, UNESCO, Divriği.

Selçuklu Çağında Anadolu Tıp Kurumları Mimari Plan Gelişimi

Dr. Mehmet KUTLU

Pamukkale Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Sanat Tarihi Bölümü

1071 Malazgirt Zaferi sonrasında Türk - İslam mimari geleneği Anadolu’da etkilerini göstermiş ve yeni yapı türleri ortaya çıkmıştır. Bu yapı türlerinden biri de maristan, bimaristan ve darüşşifa gibi çeşitli şekilde adlandırılan tıp kurumları olmuştur. Selçuklu Çağında Anadolu’da inşa edilen tıp kurumlarından hem teorik hem de uygulamalı eğitim verilmektedir. Mimari özellikleri itibariyle darüşşifaların ortaya çıkışları ve gelişmelerinde dönemin eğitim kurumları olan medreselerin büyük etkileri veya benzerlikleri söz konusudur. Ancak zamanla darüşşifalar da gerek özel işlevleri gerekse kurumsallaşmaları sonucunda bir yapı türü olarak gelişim göstermişlerdir. İlk örnekleri bir külliye veya kompleks içinde yer alan tıp kurumlarının mimari anlamda zamanla bağımsız bir yapı ünitesi haline dönüşme yoluna girdiği görülmektedir. Mimari özellikleri günümüze ulaşamayan ancak Anadolu’da bilinen ilk tıp kurumu olan Mardin Eminüddin Maristanı bir külliye içinde konumlandırılmıştır. Kayseri Gevher Nesibe Darüşşifası ise bir medreseyle bitişik olarak inşa edilmiştir. Böylece “çifte medrese” uygulaması ortaya çıkmış ve Sivas Keykavus Darüssihhası’nda ise iç avlulu ana yapıya bir koridorla bağlanan ek ünite uygulamasına dönüşmüştür. Kayseri Gevher Nesibe Darüşşifası’nın bitişik “çifte medrese” uygulaması Divriği’de ise bir ibadet yapısı olan Ulu Cami ile bir tıp kurumu olan Darüşşifanın bitişik inşası şekline dönüşmüştür. Tokat Gök Medrese’de ise eski bir medresenin bazı ünitelerinin yeni yapıya entegrasyonu oldukça ilginç bir tecrübe yaşanmıştır. Dönemin son yapısı olan Amasya Darüşşifasının ise tamamen bağımsız bir yapıya dönüştüğü görülmektedir. Kayseri Gevher Nesibe, Divriği ve Amasya Darüşşifalarındaki ortak mimari özelliklere bakıldığında Anadolu’ya özgü ortak bir “darüşşifa” plan tipi kavramına ulaşıldığı söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Selçuklu, Anadolu, Tıp kurumları, Darüşşifa, mimari plan gelişimi

The Architectural Plan Development Of Anatolian Medical Institutions During Seljuk Era

After the victory of Manzikert in 1071, the Turkish - Islamic architectural tradition has shown its impact in Anatolia and new building types have emerged. The Medical institutions as one of these building types were named with various terms such as maristan, bimaristan and Dār al-shifā. They have provided both theoretical and practical education. The emergence and development of Dār al-shifā in terms of its architectural features is related to madrasas, the educational institutions of the period which have many similarities and largely affected it. However, over time they have developed as a distinguished type of building with both their specific functions and institutionalization. The first examples of them medical institutions were located in architectural complexes or as part of multifunctional structures. Then they have turned into an independent building unit in time in terms of architecture. The Maristan of Eminüddin at Mardin, which is the first known medical institution at Anatolia but not survived until today, is located in an architectural complex as the Dār al-shifā of Gevher Nesibe at Kayseri that was built adjacent to a madrasa. Thus, the concept of “double madrasah” has emerged but it was applied at Keykavus Darüssihha at Sivas with an additional unit to the main madrasa. The concept of “double madrasah” has turned into adjacent buildings of the Great Mosque and Dār al-shifā at Divriği. Also there is a very interesting experience in Gök Madrasa at Tokat with the integration of some units of an old madrasa into the new building. However, Dār al-shifā of Amasya, as the last building of the era, turned into a completely independent structure. Considering the common architectural features of the dār al-shifās at Kayseri, Divriği and Amasya, it can be concluded that the common concept of a “hospital” plan have emerged during Seljuk period.

Keywords: Seljuk, Anatolia, Medical institutions, Dār al-shifā, architectural plan development

Eleke Sazy Anıtları

Erden ORALBAY

Al-Farabi Kazak Milli Üniversitesi Arkeoloji bölümü doktora öğrencisi

Son yıllarda Avrasya kıtasında göçebe arkeolojideki yeni keşiflerden biri de Eleke Sazy anıtıdır. Eleke Sazy, Altay ve Tarbagatai'daki antik göçebelerin kültürel kompleksinin ortaya çıkması ve oluşumunun bazı sorunlarına çözüm bulmak için ön koşulları yarattı.

Eleke Sazy ovasında bugüne kadar 350'den fazla mezar höyüğünden oluşan Erken Demir Çağı ve eski Türk dönemine ait 7 mezar tespit edilmiştir. Höyükler görünüş olarak Kazakistan, Altay ve Güney Sibirya'daki benzer antik anıt modellerine benzer. MÖ 1. bin yıla ait olan höyüklerin ana kısmı, erken Saka dönemine tarihlenebilir.

Makalenin yazarı tarafından 2016 yılında Eleke Sazy 2 mezar alanının № 7 mezar höyüğünde arkeolojik kazılar yapılmıştır

Stratigrafik görünüme göre, höyükten, altında turba ile karıştırılmış killi toprak bulunan bir taş kap, yere yerleştirilmiş bir insan cesedi ve bu cesedin üzerinde bir taş oda, bu taş odaya doğudan bağlanan bir taş koridor (dromos) bulunmaktadır.

Temizlik sırasında yukarıda anlatıldığı gibi ok uçları, bronziyal ve altın geyik figürlerinde çeşitli seviyelerde takılar bulunmuştur. Buluntular arasında yaprak altından yapılmış geyikler, Tarbagatai'daki Chilikty mezar höyüklerinde bulunanlara benzer.

İnsan cesedi üzerinde yapılan antropolojik araştırma sonuçlarına göre bu höyüğün içine 35-40 yaşlarında bir adam gömülmüştür. Bir omur da dahil olmak üzere tüm büyük uzun kemik parçalarında 6,5 mm'lik farklı derinliklerde çaplar bulunmuştur. Antropolojik araştırmalara göre, cesedin mumyalandığı ortaya çıkmıştır.

Yukarıda belirtildiği gibi, Eleke Sazy anıtlarının kronolojik aralığı çok geniştir. Erken Saka döneminden antik Türk dönemine kadar kesintisiz sürekliliğin yanı sıra, çok sayıda aristokrat ve elit anıt var. Bu nedenle, Eleke Sazy anıtları, göçebe panteonu olarak adlandırılabilir.

Anahtar Kelimeler: Eleke Sazy, antropolojik, anıt, höyük, Tarbagatai, Türk dönemi.

The Monuments Of Eleke Sazy

In recent years, the monuments of Eleke sazy is one of the new discoveries in nomadic archeology on the Eurasian continent. Eleke sazy created the preconditions for solving some of the problems of the emergence and formation of the cultural complex of ancient nomads in Altai and Tarbagatai.

At present time, Eleke Sazy plain consists of more than 350 burial mounds, there were identified 7 burials of the Early Iron Age and the ancient Turkic period. The mounds are similar in appearance to models of ancient memorials in Kazakhstan, Altai and Southern Siberia. The main part of the mounds, which belong to the first millennium BC can be dated to the early Saka period.

Archaeological excavations were carried out on the mound № 7 in tomb 2 of Eleke Sazy by initiative of the author of the article in 2016.

According to the stratigraphic view, there is a stone chainmail, there is a clay soil mixed with peat under it, a human corpse placed on the ground and a stone room above this corpse, a stone corridor (dromos) connected to this stone room from the east in the mound structure.

During the cleaning, there were found arrowheads at various levels as described above, jewelries in the form of bronchial and gold deer figures. Among the findings, deer made of leaf gold are similar to those findings in the Chilikty burial mounds in Tarbagatai.

According to the results of anthropological research on human corpse, a man aged 35-40 was buried in this mound. In all large fragments of long bones, including one vertebra found diameters of different depths of 6.5 mm.. Anthropological research revealed that the corpse was embalmed and mummified.

As mentioned above, the chronological range of the monuments of Eleke sazy are very wide. Along with uninterrupted continuity from the early Saks period to the ancient Turkic period, there were gathered a lot of aristocratic and elite monuments. Therefore, the monuments of Eleke sazy can be called a pantheon of nomads. At that time archaeological excavations are being carried out at the mound Eleke Sazy.

Keywords: Tarbagatai, Eleke sazy, Early Iron Age, Altai, the east Kazakhstan.

Irgandı Köprüsü Kültürel Mirası

Veysel ÖZBEY³⁷

İlk devirlerden bu yana insanlar için ulaşımın vazgeçilmez bileşenlerinden birisi köprüler olmuştur. İşlevi, öncelikli olarak erişime katkıda bulunmak olsa da zaman içerisinde gelişen yapım teknikleri ile birlikte farklı işlevler de ilave edilmiştir. Nehri dik olarak geçen bu yapılar, seyir terası, balık avcılığı, konaklama gibi yardımcı kullanımlarla işlevlendirilmiştir. Rönesans'ta deneysel düşüncenin gelişimi, köprü işlevinin sorgulanmasına yol açmıştır. Sadece geçiş için kullanıldığında yapı kullanım süresindeki görece azlık, bu yapı türüne yeni işlevler eklemesine sebep olmuştur. Bunun en farklı örneği ise ilk defa Floransa'da denenilen çarşılı köprü kavramıdır. Dünyada bilinen dört örneği bulunan ender bir mimarî ürün olarak çarşılı köprülerin ikisi günümüz İtalya Cumhuriyeti topraklarında yer almaktadır. Diğer iki köprü ise Osmanlı Devri mimarî eserleridir. Bursa'da yer alan 15. yüzyıl yapısı Irgandı Köprüsü, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin önemli kültürel miraslarından birisidir. Çalışmada, Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından 2014 yılında UNESCO Dünya Miras Listesi'ne tanımlanan "*Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğunun Doğuşu*" kültürel mirasının sekiz bileşeninden birisi olan Yeşil Külliye bileşeni tampon bölgesinin batı ucunu sınırlayan Irgandı Köprüsü incelenmiştir. Yapıldığı dönemden günümüze kadar uygulanan koruma çalışmaları araştırılmıştır. Liste süreci ve köprünün süreçten etkilenmesi çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı mimarî eserleri, çarşılı köprü, tampon bölge, kültürel miras koruma.

Irgandı Bridge Cultural Heritage

Bridges have been one of the indispensable components of transportation for people since the earliest times. Although its function is primarily to contribute to access, different functions have been added with the construction techniques developed over time. These structures, which cross the river vertically, have been made more functional with auxiliary uses such as viewing terraces, fishing and accommodation. The development of experimental thinking in the Renaissance led to the questioning of the bridge function. Relative short-term use during the transition caused to add new functions on this structure type. The most different example of this is the concept of bazaar bridge, which was first tried in Florence. As a rare architectural product with four examples known in the world, two of the bazaar bridges are located in the territory of Italian Republic. The other two bridges are architectural works of the Ottoman Period. Irgandı Bridge that 15th century structure in Bursa, is one of the important cultural heritage of Republic of Turkey. Yeşil Külliye is one of the eight components of "*Bursa and Cumalıkızık: the Birth of the Ottoman Empire*" cultural heritage that inscribed by Republic of Turkey on World Heritage List in 2014. In the study, the Irgandı Bridge, which borders the western end of the buffer zone of the Yeşil Külliye component, was examined. The conservation studies that have been applied since the bridge's construction period were investigated. In addition, it was studied how the bridge was affected by the listing process.

Keywords: Ottoman architectural works, bazaar bridge, buffer zone, cultural heritage protection.

³⁷ Doktora Öğrencisi, Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mimarlık Anabilim Dalı, E- posta: veyselozbey@gmail.com

Büyük Selçuklu Dönemi Camilerinde Alçı Kitabe ve Tezyinat

Kamran SOKHANPARDAZ³⁸

Süsleme sanatı ile ilgili özellikle İran İslam sanatının altın çağı olarak anılan Büyük Selçuklu dönemi ait araştırmalarda, İran'ın en zengin alçı kitabe ve süslemelerinin örneklerini içeren Büyük Selçuklu camilerinin bu önemli alçı süsleme ve kitabeleri hakkında bilgilerin yok denecek kadar az olması, oldukça üzücüdür. Buradan hareketle “Büyük Selçuklu Dönemi Camilerinde Alçı Kitabe ve Tezyinat” başlığıyla hazırlanmış olan bu makalenin amacı, bu süslemeleri tanıtarak yapıların mühim ve henüz açığa çıkmamış değerlerini ortaya koymak, böylece etkilenme alanı ile etkileme gücünü değerlendirme fırsatı sunmaktır. Ele alınan alçı süslemelerinin çoğu örnekleri, zamanla harap olmuştur. Araştırmamız neticesinde, söz konusu yapıların süsleme kompozisyonunun, yazı, bitkisel ve hendesî bezemeler içerdiği; bunun yanı sıra kabartma, kazıma, ajur, eğri kesim ve kalıplama tekniğinde yapıldığı fark edilmiştir. Bezeme kompozisyonları, mihrap, duvar yüzeyleri, tuğla derzleri ve nişlerde yer almaktadır. Yapılara ait alçı süslemelerin sanatçıları ile ilgili malumat bulunmamaktadır. Büyük Selçuklu Cami Mimarisinde görülen alçı süslemeler, farklı dönemlerin süslemeleri ile büyük ölçüde benzerlik arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Mimari, Alçı Süsleme, Kitabe, Büyük Selçuklu, Cami

Stucco Inscriptions And Ornaments In Great Seljuk Mosques

It is unfortunate that in most researches of Islamic decorative art, especially the research of the Great Seljuk period that was called the golden age of Iranian decorative arts has been little talked about of rich ornamental values of stucco decorations and inscriptions of this era mosques. According to this, one of the aims of this article, prepared with the title of “Stucco Inscriptions And Ornaments In Great Seljuk Mosques”, is to introduce the art of stucco decorations of the Great Seljuk Mosques. Another aim of this article is to rediscover the exceptional value of the decorations of this mosques and understanding of the interaction scopes of the decoration of this mosques. Unfortunately, many of the stucco decorations of this mosques have been destroyed. According to the results, the stucco decorations in this mosques include inscriptions, vegetal and geometric decorations made using the embossing, engraving and stamping techniques. These decorations are generally located on the mihrab, the interior surfaces of the walls, the pointings between the bricks and the wall niches. Any source of information about the artists of stucco decorations of this mosque is not available. Also according to the results of this research, the stucco decorations in this mosque, It is very similar to the decorations of pre- and post-Great Seljuk periods.

Keywords: Architecture, Stucco Ornament, Great Seljuk, Mosque, Inscription

38
Dali,

Doktor, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü; İslâm Tarihi ve Sanatları Anabilim

e-posta: artresercher@gmail.com

Geleneksel Batı Karadeniz Evleri

Dr. Öğr. Üyesi Cengiz ŞAHİN³⁹

Araş. Gör. Ramazan GÜLER⁴⁰

Geleneksel Türk Evleri konusunda son yıllarda araştırma ve çalışmaların arttığı görülmektedir. Özellikle Batı Karadeniz bölümünde yer alan şehir ve köy evleri üzerine araştırmalar yoğunluktadır. Bu bölgede araştırmaların yoğunlaşması, bölgenin konut mimarisi hususunda görsel ve biçimsel zenginliğini göstermektedir. Yöre evleri; plan, malzeme, teknik, cephe ve süsleme özellikleri açısından Geleneksel Türk Konut mimarisini yansıtmaktadır. Ana malzeme olarak taş ve ahşabın kullanıldığı evler, konumları ve cephe düzenlemeleri ile anıtsal bir karakter kazanmıştır. Evler, yüksek duvarların içerisinde sokak köşelerine kurulmuş birer abidevi görüntü sunmaktadır. Plan olarak dış sofa, orta sofa ve iç sofa biçimleri görülmektedir. Batı Karadeniz evleri, zemin üzerine bir veya iki kat şeklinde biçimlenirken, evlerde cihannüma ve çatı katı düzenlemesinin uygulandığı örnekler de bulunmaktadır. Yöre evlerinin yapımında genel olarak ahşap çatı tercih edilmiştir. Ahşap çatı arası; ahşap, taş ve tuğla malzeme ile doldurulmuş ve üzeri geleneksel sıva ile kaplanmıştır. Yaygın olmasada yığma taş yapılarla da karşılaşmaktadır. Geleneksel Türk evinin cephe özellikleri, Batı Karadeniz evlerinde de aynen uygulanmıştır. Batı Karadeniz evlerinde örtü sistemi olarak beşik ve kırma çatı tercih edilmiştir. Çatı örtü kaplaması olarak alaturka kiremit, marsilya kiremit ve sac malzemeler kullanılmıştır. Evler, dış cepheleri itibarıyla genellikle sade bir görümün sunarken evlerin içerisinde süslemeye fazlaca yer verilmiştir. Yöre evlerinin mimarisinde detaylar dışında farklılık görülmemektedir. Günümüzde Geleneksel Konut mimarisinin özgün örneklerini barındıran bölge evleri yöre insanının kültür ve karakterini ortaya koymaktadır. Safranbolu, Göynük, Kastamonu gibi şehirler özgün mimarlık eserleri olan evler ile özdeşleşmişlerdir. Bu şehirler hem Türkiye’de hem de dünyada geleneksel mimarlık ürünleri sayesinde tanınırlıklarını artırmışlardır.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Türk evleri, Batı Karadeniz evleri, Konut, Plan, Malzeme ve Teknik, Cephe, Süsleme

Traditional Western Black Sea Houses

It is seen that research and studies on Traditional Turkish Houses have increased in recent years. Especially, researches on city and village houses located in the Western Black Sea region are intensive. The concentration of research in this region shows the visual and formal richness of the region in terms of residential architecture. Local houses; It reflects the Traditional Turkish Housing architecture in terms of plan, material, technique, facade and decoration features. Houses in which stone and wood are used as the main materials have gained a monumental character with their location and facade arrangements. The houses present a monumental image built on the street corners within the high walls. Outer hall, middle sofa and inner sofa are seen as the plan. While the West Black Sea houses are shaped as one or two floors on the ground, there are also examples where the world and attic arrangement are applied in the houses. In the construction of local houses, a wooden frame was generally preferred. Wooden frame between; It was filled with wood, stone and brick material and covered with traditional plaster. Although not common, masonry stone structures are also encountered. The facade features of the traditional Turkish house are exactly applied in the West Black Sea houses. Cradle and hipped roofs are preferred as cover systems in the West Black Sea houses. As the roof covering, Turkish style tile, Marseille tile and sheet materials were used. While the houses generally offer a simple appearance due to their exteriors, there is a lot of decoration in the houses. Apart from the details, there is no difference in the architecture of the local houses. Today, regional houses, which contain original examples of Traditional Housing architecture, reveal the culture and character of the local people. Cities such as Safranbolu, Göynük, Kastamonu are identified with houses that are original architectural works. These cities have increased both in Turkey thanks to the recognition of traditional architecture products in the world.

Keywords : Traditional Turkish Houses, Western Black Sea Houses, Housing, Plan, Material and Technique, Facade, Decoration

39 Cengiz Şahin, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Mimarlık ve Güzel Sanatlar Fakültesi, Görsel İletişim Tasarımı Bölümü, csahin@ybu.edu.tr, 05058900522,

40 Ramazan Güler, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Mimarlık ve Güzel Sanatlar Fakültesi, Görsel İletişim Tasarımı Bölümü, rguler@ybu.edu.tr, 05449015977,

“Özbekistan Cumhuriyeti’nde “Akıllı Şehir” Teknolojilerinin Tanıtılmasındaki Sorunlar Ve Çözümleri

Dr. Prof.Shohistahon ULJAEVA

Özbekistan Taşkent Sulama ve tarımsal mekanizasyon mühendisleri enstitüsü, daire başkanı

Bu makale, Özbekistan Cumhuriyeti’ndeki akıllı şehir teknolojilerinin sorunlarını ve çözümlerini analiz etmektedir. Yazar, bugün daha popüler hale gelen “akıllı şehir” deki eğilimleri analiz etti. Makale, şehirlerin gelişiminde ve kullanımında kazanılan tarihi deneyimleri, modern küreselleşmede tarihi eserlerin korunmasının sorunlarını vurgulamaktadır. Makale, Akıllı Şehir konseptinin Özbekistan’da benimsenmesine ve beklenen sonuçlara dikkat çekmektedir. Modern Özbekistan’daki modern kentsel gelişim sistemleri gereksinimleri karşılamamaktadır. Kentleşme süreçlerini hızlandırmak, küreselleşme, şehirdeki bina ve yapı sayısının artması ve altyapı, gıda, enerji ve çok daha fazlasına olan talebin artması. Birleşik bilgi sistemlerinin onların yönetim ve şeffaflıklarında önemli bir rol oynayabileceği kaydedildi. Ayrıca, modern şehir planlamasında manevi ve eğitim alanlarının öneminin yanı sıra Özbekistan toplumunu tehdit eden küresel ağlarda gizli bilgilerin kullanılması ihtiyacını tartıştılar. Bildiride ayrıca Özbekistan’da 2030 yılına kadar “akıllı şehir” oluşturmak için atılması gereken adımlar hakkında bilgiler yer alıyor.

Anahtar Kelimeler: “akıllı şehir”, tarih, yenilikler, demografi, küreselleşme

Problems of Introducing Technologies of “Smart City” in The Republic of Uzbekistan And Their Solutions

This article analyzes the problems and solutions of smart city technologies in the Republic of Uzbekistan. The author analyzed the trends in the “smart city”, which are becoming more popular today. The article highlights the historical experience gained in the development of cities and its use, the problems of preserving historical monuments in modern globalization. The article highlights the adoption of the Smart City concept in Uzbekistan and the expected results. Modern urban development systems in modern Uzbekistan do not meet the requirements. Accelerating the processes of urbanization, globalization, increasing the number of buildings and structures in the city and increasing demand for infrastructure, food, energy and much more. It was noted that unified information systems can play an important role in their management and transparency. They also discussed the importance of the spiritual and educational spheres in modern urban planning, as well as the need to use confidential information in global networks that threaten the society of Uzbekistan. The report also contains information on the steps to be taken in Uzbekistan by 2030 to form a “smart city”.

Keywords: “smart city”, history, innovations, demography, globalization

Vedat Türkali'nin *Yeni Türküler*'inde Anadolu Halkı ve Görünüşleri

Dr. Öğr. Üyesi Dinçer APAYDIN⁴¹

Yaklaşık bir asırlık hayatı boyunca Türkiye Cumhuriyeti tarihinin pek çok dönemine tanıklık eden şair, romancı, oyun yazarı ve senarist Vedat Türkali'nin bütün şiirleri, ilk kez 1979 yılında *Eski Şiirler/Yeni Türküler* adlı kitabında yayımlanmıştır. Günümüzde *Bekle Bizi İstanbul* adıyla basılmaya devam edilen kitabın ikinci bölümü, şairin tiyatro oyunlarından alınmış manzum metinlerden oluşur. Hemen hepsinin adında türkü sözcüğü geçen bu metinler, *Yeni Türküler* başlığı altında bir araya getirilmiştir. Tiyatro türünün imkânları sayesinde dramatik yönü ön planda olan bu bölümde, çeşitli insan tiplerinin ve meslek gruplarının *türküleri* söylenmiştir. İnsan tiplerinin anlatıldığı şiirlere Hamdullah'ın, Zühtü'nün, Oya'nın Türküsü gibi özel adlarla başlık verilirken; meslek gruplarının anlatıldığı şiirler Oduncu'nun, Külhancı'nın, Yankesi-ci'nin Türküsü olarak adlandırılmıştır. Anadolu halkının yirminci yüzyılda sürdürdüğü hayattan çeşitli izler taşıyan ve insana dair duygu durumlarını eleştirel ve gerçekçi bir tutumla ifade eden bu şiirler, Türkali'nin hem şairliği hem de oyun yazarlığı hakkında bilgi sahibi olmak açısından dikkate değerdir. Bu çalışmada, Vedat Türkali'nin şiirleri arasında *Yeni Türküler* başlığı altında bir araya getirilen metinler incelenecek ve bu metinlerde görünen insan tiplerinden bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler: Vedat Türkali, Bekle Bizi İstanbul, Yeni Türküler, Şiir, Tiyatro Oyunu.

Anatolian People and Their Appearances in Vedat Türkali's *Yeni Türküler*

Poet, novelist, playwright and screenwriter Vedat Türkali's, who witnessed many periods in the history of the Republic of Turkey, all poems were first published in 1979 in his book named *Eski Şiirler/Yeni Türküler*. The second part of the book, which continues to be published under the name of *Bekle Bizi İstanbul* today, consists of verse texts taken from the poet's theater plays. These texts, almost all of which have the word türkü, have been brought together under the title of *Yeni Türküler*. Thanks to the possibilities of the theater genre, the dramatic aspect is at the forefront, in this section, songs of various people and professions have been sung. While the poems in which people told are given titles with special names such as Hamdullah's, Zühtü's, Oya's. The poems in which professions are told are named as the song of woodcutter, burner, pick-pocket. These poems, which bear various traces of the life of the Anatolian people in the twentieth century and express their emotional state about human beings with a critical and realistic attitude, are remarkable in terms of having knowledge about Turkali's poetry and playwrights. In this study, the texts brought together under the title of *Yeni Türküler* among the poems of Vedat Türkali will be examined and the types of people appearing in these texts will be mentioned.

Keywords: Vedat Türkali, Bekle Bizi İstanbul, Yeni Türküler, Poetry, Theater Plays.

41 Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

E-posta: dincer.apaydin@hbv.edu.tr ORCID: 0000-0002-8045-0786 Tel: 05533990911

Yabancı Uyruklu Müzik Eğitimi Öğrencilerinin Türk Halk Müziği ve Bağlamaya Yönelik Görüşleri: Polonya Örneği

Dr. Öğr. Üyesi Ender Can DÖNMEZ⁴²

Dr. Krzysztof NIEGOWSKI⁴³

Bu çalışmada, Polonya'nın Kalisz ve Turek kentlerinde bulunan müzik eğitimi kurumlarındaki öğrencilere canlı bağlama performansı ile Türk halk müziğinden örnekler dinletilerek, Polonyalı müzik öğrencilerinin Türk Halk Müziği ve Bağlama hakkındaki görüşleri alınmıştır.

Çalışma 2018 yılında Polonya'nın Kalisz ve Turek kentlerinde bulunan 3 müzik okulunda yürütülmüştür. Bu okullarda solo bağlama ile 3 Türk Halk Müziği konseri gerçekleştirilmiştir. Konser sonunda okul öğrencilerine 5 sorudan oluşan yapılandırılmış görüşme formu verilmiş ve öğrencilerin dinledikleri türküler ve bağlama hakkındaki düşüncelerini yazmaları istenmiştir. Ayrıca konsere katılan Polonyalı 2 müzik eğitimcisi ile de görüşme yapılarak Türk Halk Müziği ve Bağlama hakkındaki görüşleri alınmıştır. Görüşmeler sonunda elde edilen veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilerek raporlaştırılmıştır.

Çalışmanın sonucunda Polonyalı müzik öğrencilerinin Bağlama ve Türk Halk Müziğini ilk kez dinledikleri, Türk Halk Müziği örneklerinden ve Bağlama çalma tekniklerinden, el ile bağlama çalma tekniği şelpe tekniğinden etkilendikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Polonya, Türk Halk Müziği, Bağlama, Türkü, Kültürel etkileşim.

The Views of Foreign Music Education Students on Turkish Folk Music and Bağlama: The Case of Poland

In this study, students in music education institutions located in Kalisz and Turek cities of Poland were listened to Turkish Folk Music with live Bağlama performance, and the opinions of Polish music students about Turkish Folk Music and Bağlama were taken.

The study was carried out in 3 music schools in Kalisz and Turek, Poland in 2018. In these schools, 3 Turkish Folk Music concerts were held with solo Bağlama. At the end of the concert, a structured interview form consisting of 5 questions was given to the school students and they were asked to write their thoughts about the folk songs they listen to and the Bağlama. In addition, two Polish music educators who attended the concert were interviewed and their views on Turkish Folk Music and Bağlama were received. The data obtained at the end of the interviews were analyzed and reported using the descriptive analysis method.

As a result of the study, it was concluded that Polish music students listened to Bağlama and Turkish Folk Music for the first time and were influenced by examples of Turkish Folk Music and Bağlama playing techniques, and the technique of hand Bağlama stealing, “Şelpe” technique.

Keywords: Poland, Turkish Folk Music, Bağlama, Folk Song, Cultural interaction.

42 Malatya Turgut Özal Üniversitesi, Battalgazi/MALATYA

43 Adam Mickiewicz Üniversitesi, Kalisz/POLONYA

Fenomenolojik Temelli Müzik Yaklaşımları ve Geleneksel Müzik

Öğr. Gör. Aziz ERDOĞAN*

Munzur Üniversitesi Mimarlık Tasarım ve Güzel Sanatlar Fakültesi Öğretim Görevlisi, Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Bilimleri Ana Bilim Dalı Doktora Öğrencisi

Fenomenolojinin sosyal bilimler açısından ifade ettiği önem belirli bir sosyal olgunun, fenomenin ya da kavramın deneyimlenme biçimlerine bağlı olarak ortaya çıkan ortak anlamlarını inceleme alanına dahil etmesinden kaynaklanır. Bu bağlamda bir olgunun kendi nesnel anlamıyla o olgunun deneyimlenme biçimlerine bağlı olarak ortaya çıkan öznel anlamları arasındaki mesafe hakikatin daha iyi nasıl anlaşılabilirliğine yönelik olarak geliştirilen nitel ve nicel araştırma yöntem tekniklerinin yaklaşım biçimleri arasındaki farklara da dikkat çeker niteliktedir.

Bu bağlamda müzik sahip olduğu nesnel-fiziksel gösterenler temelinde (çünkü müzikte sesler başlangıçta anlamsal olarak kendilerine göndermede bulunurlar) evrensel pozitivist bir yaklaşıma olanak tanısa da müzikal deneyim biçimlerine bağlı olarak harekete geçirilen belirli bilinçlerle bağlantılı simge anlam ilişkileri açısından evrensel yaklaşımları kapsam dışı bırakan bir boyuta sahiptir. Bu da müziğin fenomenolojik boyutunun ilişkili olduğu olguların ontolojisi ile paralellikler gösterdiği anlamına gelmektedir. Dolayısıyla müziğin de içinde olduğu zihinsel ve fiziksel fenomenler bağlamında varlığa varlık olma vasfını kazandıran şeylerin neler olduğu, varlığın bilgisinin kaynağının varlığa mı yoksa varlığa yönelik bir farkındalık geliştiren özneye mi ait olduğu, özneliğin nasıl bir bilinç olduğu, bu bilinç halinin kurgulanmasında bireyin rolünün ne olduğu gibi sorunsallara yönelik olarak üretilen cevapları merkeze taşır.

Bu noktadan hareketle anlam-algı ve müzikal gösterenler arasındaki ilişkilerin hermönitik ve estetik boyutları ile bağlantılı olarak yapılacak olan müzikal bir analizin müziğin sosyal boyutu ile yapısal bileşenleri arasındaki ilişkilerin niteliğinin ifşa edilmesi açısından anlamlı olacağı ileri sürülebilir. Dolayısıyla bu perspektif simge-algı ve anlam ilişkisi temelinde özellikle geleneksel müzikler için söz konusu olan kalıplaşmış deneyim biçimlerinin kalıplaşmış ortak anlamlarının yansıdığı kalıplaşmış müzikal gösterenleri ilgi alanına taşıyan bir yaklaşım biçimine dikkatleri yoğunlaştıracaktır.

Sonuç olarak bu çalışmadaki amaç müzikle ilgisi bağlamında tecrübe edilen ve tecrübe edilme biçimlerine göre de belirli bir bilinci harekete geçiren olgular bağlamında fenomenoloji temelli müzik çalışmalarının geleneksel müziğe nasıl adapte edildiğini tartışmaktır.

Anahtar Kelimeler: Müzik, Fenomenoloji, Gelenek, Simge, Anlam

Phenomenologically Based Music Approaches and Traditional Music

The importance of phenomenology in terms of social sciences stems from its inclusion in the field of study of the common meanings of a particular social phenomenon, phenomenon or concept that arise depending on the way they are experienced. In this context, the distance between a phenomenon's own objective meaning and its subjective meanings that emerge depending on the ways of experiencing that phenomenon draws attention to the differences between the approach styles of qualitative and quantitative research method techniques developed to better understand the truth.

In this context, although music allows a universal positivist approach on the basis of its objective-physical signifiers (because sounds in music initially refer to themselves semantically), it has a dimension that excludes universal approaches in terms of symbol meaning relations associated with certain consciousnesses that are activated depending on musical experiences. . In this context, the phenomenological dimension of music shows parallels with the ontology of the phenomena it is associated with. This is, in the context of mental and physical phenomena including music, what are the things that give existence the quality of being, whether the source of the knowledge of the being belongs to the subject that develops an awareness of the being, what kind of consciousness subjectivity is, what the role of the individual is in the construction of this state of consciousness. It carries the answers produced for such problems to the center.

From this point on, it can be argued that a musical analysis to be made in connection with the hermönitic and aesthetic dimensions of the relations between meaning-perception and musical signifiers will be meaningful in terms of revealing the quality of the relationships between the social dimension and structural components of music. Therefore, this perspective will focus attention on an approach that carries stereotyped musical signifiers to the field of interest, reflecting the stereotyped common meanings of stereotyped experience forms, especially for traditional music, on the basis of the relationship between symbol-perception and meaning.

As a result, the purpose of this study is to discuss how phenomenology-based music studies are adapted to traditional music in the context of the phenomena that are experienced in the context of their relevance to music and that activate a certain consciousness according to the way they are experienced.

Keywords: Music, Phenomenology, Tradition, Symbol, Meaning

Türk Halklarındaki Müzik Aletlerinin Değeri

Doç. Dr. Gülcamal KORTABAEVA

Al-Farabi adındaki Kazak Devlet Milli Üniversitesi Doğu Bilimleri Fakültesi, Türkoloji Bölümü

Şınaray BÜRKÜTBAYEVA

Al-Farabi adındaki Kazak Devlet Milli Üniversitesi Doğu Bilimleri Fakültesi, Türkoloji Bölümü Doktora Öğrencisi

Türk müzik aletlerinin incelenmesi, tarih ve etnografyanın en karmaşık ve en önemli formlarından biridir. Onların etnik kökenleri ve kökleri çağımızdan önce yaşayan eski kavimler ve halkların yaşamlarıyla bağlantılıdır. Tarihi çok eskiden başlanan müzikal mirasımızın bize ulaşan nüshaları da çoktur. Onların çoğun XVIII-XIX yüzyıllarda Kazak toprakları da dahil olmak üzere Türk istabasına gelen bazı Rus, Batı Avrupa gezginleri ve etnografı araştırdı ve eserler yazdı. Onlar kendi eserlerinde Kazak halkının müzik aleti dışında şarkılarını, şiirlerini, efsanelerini ve destanlarını yazdılar ve ortak Türk halkının özellikleri ve özellikleriyle ilgili çok fazla bilgi biriktirdiler. Kazakların geleneksel müzik enstrümanları, insanların yaşamı, gelenek ve görenekleri, dünya görüşü, sanatın temel mirası, manevi ve kültürel zenginliğidir. Bu medeni zenginlikleri incelemek, bugün tarihin ve etnografinin en önemli nesnesinden biridir. Antik modellerin en belirgin örnekleri, dini ritüeller, mitolojik efsaneler, sihirli ritüeller ile ilişkili olarak, erken çağda kullanılan perküsyon enstrümanlarıydı. Bunların arasında asatayak, dangıra ve koldavul vardır. Bunlar toplulukta yırtıcı hayvanları korkutmak ve kendilerini onlardan korumak için kullanılan ilk araçlardır ve daha sonra dini ritüel geleneklerde önemli bir yer tutmuştur. Halkımızın geleneksel müzik aletleri, halkın yanı sıra ülkenin uzun tarihine katkıda bulunmuş ve kendi şecere biçimlendirilmesine yardımcı olmuştur. Türk halklarının tüm geleneksel müzik enstrümanları Tunç Çağı'ndan gelmektedir. İlk örnekleri taşlardaki resimlerde bulunmuştur. Eski Türk-Moğol şamanlarının, Kök-Tanrıyla konuşmaya kullanan muzik aleti insan kemiğine gümüş katarak, pahalı taşlarla işlenerek yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk halkının, Müzik aletleri, Kazakların geleneksel müzik enstrümanları, Asatayak, dangıra ve koldavul, Eski Türk-Moğol şamanları, Kök-Tanrı.

The Value of Musical Instruments in Turkish Peoples

The study of Turkish musical instruments is one of the most complex and important forms of history and ethnography. Their ethnic origins and roots are linked to the lives of ancient peoples and peoples who lived before our times. There are many copies of our musical heritage, whose history began a long time ago. Some Russian, Western European travelers and ethnographers who came to the Turkish station, including Kazakh lands in the XVIII-XIX centuries, researched and wrote works. In their works, they wrote songs, poems, legends and epics of the Kazakh people besides the musical instrument and accumulated a lot of information about the characteristics and characteristics of the common Turkish people. The traditional musical instruments of the Kazakhs are the life, customs and traditions of the people, the worldview, the basic heritage of the art, its spiritual and cultural wealth. Studying these civilized wealth is one of the most important objects of history and ethnography today. The most prominent examples of ancient patterns were percussion instruments used in early ages, associated with religious rituals, mythological legends, magic rituals. These include limp legs, dengue and arm drums. These were the first tools in the community to frighten predators and protect themselves from them, and later religious ritual took an important place in traditions. The traditional musical instruments of our people, as well as the people, have contributed to the long history of the country and helped form its own genealogy. All traditional musical instruments of the Turkish peoples come from the Bronze Age. The first examples were found in pictures on stones. The musical instrument of the ancient Turkish-Mongolian shamans, which used to speak to Kök-God, was made by adding silver to human bones and engraving with expensive stones.

Keywords: Turkish people, Musical instruments, Kazakh traditional musical instruments, Asatayak, dangira and koldavul, Old Turkish-Mongolian shamans, Kök-God.

Şirvan Aşık Ortamında İcra Geleneklerine Dair

Zülfiyye HÜSEYNOVA

Azerbaycan Milli Konservatuari Baş öğretmen/ Doktora öğrencisi

Azerbaycan aşık sanatı eski tarihe ve zengin geleneklere sahip olup, bölgeler üzere bir –birinden farklı olan türlü özellikleri ile seçilmektedir. Onları farklı kılan özelliklerden biri de icra geleneklerine bağlıdır. Şöyle ki, Göyçe - Kelbecer, Nahçıvan, Borçalı bölgesinde aşıklar solo saz (bağlama) çalgısının, Gence, Şemkir , Gazah bölgesinin aşıkları ise balaban (duduk) ve saz çalgısının eşliğiyle söz almaktalar. Şirvan aşık ortamında ise motifler diğer bölgelerden farklı olarak, bir kaç çalgının eşliğiyle – aşık başta olmakla, iki balaban, vurma çalgısı (çift taraflı tambur) ve aşık tarafından icra olunmaktadır. Bu ortamda topluluk şeklinde performans nedeninden melodinin icrası topluluk üyeleri arasında bölünmektedir. Şirvan aşıkları saz çalgısında performans yeteneğini melodilerin enstrümantal girişi veya bentler arası enstrümantal geçitlerde sergilemekteler. Balabancılar toplulukta aşıktan sonra ikinci yönetici icracı sayılmaktadır. Balabanlardan (duduk) biri esas müzik konusunu icra ederken, demkeş balabancı gösterişli notalarla sesi inceltmektedir. Vurgulu çalgının topluluğa girmesi bu ortamı farklı kılan özelliklerden olup, saz ve vurgulu çalgının ilişkisinden yeni performans özelliklerini ortaya çıkarmaktadır.

Aşık sanatçısının faaliyeti bilavasita Şirvan ortamına bağlı olup, toplulukta aşık ezgileri, mugamları okuyarak, sanki ona “ayak vermekle” sonlandırmaktadır. Asıl bu nedenden de ona “aşık ayagcısı” da denilmiştir. Şirvan aşık ortamında aşık sanatçısının topluluğa girmesi repertuvarındaki ezgilerin sanatçı repertuvarına yol açmasına neden olmuştur.

Böylece, topluluk şeklinde performans (icra etme) geleneği Şirvan aşık ezgilerine renk katmakla yanısıra, onlarda harmonik özellikler, polifonik öğelerin olduğunu kanıtlamıştır. Diğer taraftan, ezgilerin uslubunu zedelemeyen, onların gelişimine, zamanla yeniliklerin oluşumuna neden olmuştur.

Anahtar Kelimeler: aşık, Şirvan, saz, balaban

About The Traditions Of Performance İn The Ashug Environment Of Shirvan

Azerbaijani ashug art has an ancient history and rich traditions, and is distinguished by various features that differ from region to region. One of their distinguishing features is related to the traditions of performance. Thus, in Goycha-Kalbajar, Nakhchivan, Borchali region, ashugs perform solo saz instrument, and in Ganja, Tovuz, Shamkir, Gazakh region, ashugs perform with accompaniment of balaban and saz instrument. In the Shirvan ashug environment, the melody is performed by two balabans, a percussion instrument (double drum), and an ashug singer, accompanied by several instruments, unlike other regions. Shirvan ashugs demonstrate their skills in playing the saz instrument at the instrumental introduction of the melody or in the instrumental transitions between the verses. While one of the balabans plays the main musical theme, the accompanied balabaner keeps his melody with austenitic notes. The inclusion of the percussion instrument in the support was one of the distinguishing features of this environment, and new playing features emerged from the interaction of the saz instrument and the percussion instrument. The ashug singer concludes by “giving a transition” to the ensemble by singing the tunes and mugams of ashug.

Thus, the tradition of performing in the form of an ensemble, along with adding color to the melody of Shirvan ashugs, proved that they have harmonic features and polyphonic elements. On the other hand, it has led to their development and innovation over time without compromising the style of the melody.

Keywords: ashug, Shirvan, saz, balaban

Yeni Bulunmuş Oğuzname Elyazması

Prof. Dr. Efzeleddin ASGER

Azerbaycan Milli İlimler Akademisi, Folklor Enstitüsü

Bilindiği gibi 2019'da yeni bir Oğuzname elyazması ortaya çıkarılmıştır. Bu elyazmada 22'den fazla soylama ve yeni bir Dede Korkut boyu yer almaktadır. Buradaki hem soylamalar hem de boy Oğuzname yaratıcılığı hakkında elimizdeki bilgilerin genişlenmesine önemli derecede katkıda bulunur. Elyazmada verilmiş soylamaların çoğunluğu yenidir. Bazı soylamaların ise yazıya alınmış başka Oğuzname elyazmalarında varyantları vardır. Metinde yer almış Dede Korkut boyu ise sözlü gelenekte olan Oğuznamelerin yazıya alınmış Oğuznamelerden defalarca fazla olduğuna kuşku bırakmaz. Elyazmada soylama şeklinde olsa da Han Afşar, Deli Dondar, Kazan Han hakkında bugüne kadar bilim dünyasında bilinmeyen Oğuznamelerin esas suje çizgileri verilmektedir.

Burada ifade olunan metin, araştırmacıların söylediği gibi Oğuzname yaratıcılığının Dede Korkut Kitabı'nın yazıya alınmasından sonraki döneme aittir. Bu bildirimizde genel olarak Oğuzname yaratıcılığının Dede Korkut Kitabı'nın yazıya alınmasından sonraki dönemde yaşanmış süreç dikkate alınmıştır. Elyazmanın metni Oğuzname yaratıcılığı hakkında oluşmuş fikirleri genişletmekle birlikte onun tarihinde oluşmuş süreçleri takip etmek için değerli materyel vermektedir. Oğuzname yaratıcılığının son döneminde orada meydana gelmiş yeni gelişmeleri öğrenmek bakımından elyazma büyük önem taşımaktadır. Bildirimizde hem de yeni Oğuzname elyazması ile bağlı söylenen bazı yanlış fikirlere açıklık getirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Oğuzname yaratıcılığı, soylama, boy, yeni elyazma

Recently Found Oguznama Manuscript

As it is known, a new Oghuz manuscript was discovered in 2019. This manuscript contains more than 22 soylamaes and a new Dada Gorgud part (boy). Both the soylamaes and the part (boy) reflected here have a significant impact on the expansion of existing knowledge about the Oghuzname work. Most of the soylamaes in the manuscript are new. Some soylamaes are available in other recorded Oghuz manuscripts. There is no doubt that the oral traditions of Dada Gorgud, which found its place in the text, are many times more than the written oral traditions. Although in the form of soylamaes from the manuscript, the main subject lines of the oral histories about Khan Afshar, Deli Dondar, Qazan khan, which are still unknown to science, are given.

The text mentioned here, according to the researchers, belongs to the period after the recording of Oghuzname art by the Dede Korkud Book. The report focuses on the processes that took place in the period after the registration of the Dede Korkud Book. The text of the manuscript not only expands the existing ideas about the work of Oghuzname, but also provides valuable material for tracking the processes taking place in its history. The manuscript is of great importance in terms of studying the new processes taking place there in the last period of Oghuzname work. At the same time, the report comments on some misconceptions about the new Oghuzname manuscript.

Keywords: Oguzname work, soylama, boy, new manuscript

1893/1894 Kolera Salgınının Haydarpaşa-Ankara Demiryolu Çalışanları Üzerindeki Etkisi

Aslı AYDINÖZ⁴⁴

Gökçe YAVUZ⁴⁵

XIX. Yüzyılda dünya çeşitli salgın hastalıklarla mücadele etmekteydi. Bu salgınlardan biri de bulaşıcı ve oldukça öldürücü bir enfeksiyon hastalığı olan koleradır. Diğer ülkelerde olduğu gibi Osmanlı Devletinde de hem ekonomik hem de sosyal açıdan etkileri görüldü. Bu kapsamda, çeşitli kurumlarda kolera salgınının yayılmasını engellemek amacıyla tedbirler alındı. İlk olarak 1822 yılında Osmanlı Devletinde ortaya çıkan bu salgın, ilerleyen yıllarda ticaret yolu ile Anadolu ve Rumeli topraklarına ulaştı. 1894 senesinde kolera salgını Ankara Vilayetinde ortaya çıkmaya başladı. Akabinde, halk arasında yayılış hızı artarak can kayıplarına sebebiyet verdi.

Bu çalışmanın asıl amacı, Haydarpaşa-Ankara demiryolunda çalışan işçilerin kolera salgınından korunması hususunda alınacak olan önlemler, yapılacak çalışmaların neler olduğu, demiryolu çalışanlarına etkisi ve Ankara'ya giden tren seferlerinin hangi önlemler kapsamında yapılacağına dair bilgiler arşiv belgeleri ışığında aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kolera, Salgın Hastalıklar, Ankara Vilayeti, Haydarpaşa-Ankara Demiryolu

The Impact of the 1893/1894 Cholera Outbreak on Haydarpaşa-Ankara Railway Workers

In the 19th century the world was battling a multitude of contagious diseases. One of the said diseases was the deadly and infectious cholera. As with many other countries, the social and economic reverberations were felt in the Ottoman Empire. In this extent, several precautions were taken to prevent the infection from spreading. The pandemic first spread to the Ottoman Empire in 1822 to the provinces of Anatolia and Rumelia. In 1894, the infection had already spread to the city of Ankara. This resulted in the infection spreading even faster and even more fatalities.

The main purpose of this study, is to explain the precautions taken to protect the workers working on the Haydarpaşa-Ankara railroad from the cholera outbreak, what the preventive measures were, their effects on the railroad workers and which measures affected the train service to Ankara.

Keywords: Cholera, Epidemic diseases, The city of Ankara, Haydarpaşa-Ankara railroad

44 Dumlupınar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yakınçağ Tarihi Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi

45 Dumlupınar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yakınçağ Tarihi Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi

Isparta Gülü Ve Gül Ürünlerinin Gündelik Hayat İçerisinde Dönüşümü: Sözlü Tarih İncelemesi

Zeynep Gazali DEMİRTAŞ¹⁴⁶

Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi, Gazetecilik Bölümü,

Isparta ile bütünleşen gül çiçeğinin Isparta ili için çok önemli bir yeri bulunmaktadır. Şehrin ekonomik kalkınmasından, sosyo-kültürel yapısına kadar gül şehrin hemen her alanında karşımıza çıkmaktadır. Bu araştırmanın konusunu Isparta gülünün geleneksel dönem ve modern dönemlerde gündelik hayatta kullanım alışkanlıklarını incelemek oluşturmaktadır. Araştırmanın amacı; Isparta gülünün gündelik hayatta kullanım alanlarını inceleyerek, gül ürünlerinin geleneksel yaşam ve modern yaşam dönemlerinde kullanım amaçlarını, bu alanda yaşanan değişim ve dönüşümleri, bu dönemler arasında yaşanan çatışma ve direnç alanlarını belirlemek oluşturmaktadır. Bu bağlamda birinci aşamada gül imgesinin Isparta için önemi ele alınmış olup, gülün günlük hayatta kültürel alanda kullanım alışkanlıkları, ritüelleri irdelenmiştir. İkinci aşamada ise modern hayat ile birlikte Isparta gülünün kullanım alanlarının dönüşümü ele alınmıştır. Araştırmada sözlü tarih yöntemi uygulanmıştır. Isparta’da gül üretiminin merkezi sayılan Güneykent Köyü’nden 15 gül yetiştiricisiyle görüşmeler yapılmıştır. Araştırma sonucunda, günümüzde endüstriyel bir ürün olan gül çiçeğinin kullanım ve tüketim alışkanlıklarını değiştiği bununla birlikte Isparta gülünün geleneksel kullanım alışkanlıklarının zaman zaman yeni olana direnç gösterirken, zaman zaman geleneksel olan yeni olana eklenerek dönüştüğü tespit edilmiştir.

Anahtar Kelime: Gündelik hayat, Isparta gülü, Sözlü tarih

Transformation Of Isparta Rose And Rose Products İn Everyday Life: Oral History Review

The Rose flower, which is integrated with Isparta, has a very important place for the province of Isparta. Rose flower appears in almost every area of the city, from the economic development of the city to the socio-cultural structure. The subject of the research is to examine the use of Isparta rose in everyday life in traditional periods and modern periods. The aim at the research; By examining the usage areas of Isparta Rose in everyday life, it is to determine the purpose of using rose products in traditional and modern life periods, the changes and transformations in this field, and the areas of conflict and resistance between these periods. In this context, the importance of the rose image for Isparta was discussed in the first stage, and the usage habits and rituals of the rose in the cultural field in everyday life were examined. In the second stage, the transformation of the usage areas of Isparta rose together with modern life was discussed. In the research, interviews were made with 15 people from Güneykent Village, which is considered to be the center of rose production in Isparta. Oral history method was applied in the research. As a result, it can be said that the rose, which has turned into an industrial product today, still continues to be used in traditional terms.

Keywords: Everyday life, Isparta rose, Oral history

Selçuklular, Karahanlılar ve Gaznelilerin Siyasi İlişkileri

Doç. Dr. Yunus Emre TANSÜ

Gaziantep Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü

Semra ÇERKEZOĞLU

Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Bölümü, Doktora Öğrencisi,

Maveraünnehr, X. asırda İslam ülkeleri içinde, Gayrimüslümlere karşı cihad yapan en hareketli bölge idi. Selçukluların atası olan Selçuk Bey'in kendi topluluğu ile beraber X. yüzyılın ikinci yarısında Oğuz Yabgu devletinden ayrılarak Seyhun nehri kıyısında bulunan Cend bölgesine gelmesi Selçukluların tarihinde önemli bir dönüm noktası olmuştur. Bu tarihten itibaren devletlerarası siyasette rol oynamaya başlayan Selçuklular, zaman geçtikçe, bölgede önemli bir aktör haline gelmişlerdir. Selçuk Bey, Cend'de bir beylik kurduktan sonra özellikle Karahanlı-Samanoğulları mücadeleleri sırasında, bölgede siyasi ve askeri bir gücün temsilcisi durumuna gelmiştir. Karahanlı ve Gaznelilerin gelişen hakimiyetleri karşısında Samanlı devleti yıkılmaktan kurtulamamıştır, toprakları Karahanlılar ve Gazneliler arasında paylaşılmıştır. Samanilerin ortadan kalkması ile Maverâünnehr'e, Karahanlılar hakim olmuştur. Bu durum Selçukluların Karahanlılar ile karşı karşıya kalmasına sebep olmuştur. Selçuklular, Gaznelilere karşı, 1035 yılında Nesa yöresinde yapılan savaşta, daha sonra 1038 yılında Serahs yöresinde yapılan, savaşta Gaznelileri mağlup ederek Nişapur'u ele geçirmişlerdir. Gaznelilerin bölgedeki siyasi ve askeri durumu ciddi şekilde sarsılmıştır. Daha sonra Selçuklular 1040 yılında, Dandanakan Savaşı ile Gaznelileri mağlup ederek, Gaznelilerin Horasan kıtası üzerindeki mirasına sahip olmuşlardır. Böylece Selçuklular, Karahanlılarla sınırdaş olarak doğuya doğru, Karahanlı topraklarında genişlemeye başlamışlardır. Bundan sonra Karahanlıların veya Gaznelilerin her fırsatta savunma yerine, taarruz seçeneğini kullandıkları görülmektedir. Karahanlılar, Sultan Melikşah ve Sultan Sencer zamanında Selçukluların, nüfuzunda kalmışlardır. 1175 senesinden sonra ise Harezmşahların nüfuzunda kaldıkları görülür. Karahıtaylar, 1141 senesinden sonra Karahanlıların kuzey kısmını ele geçirmiştir. Katvan Savaşı'nda Karahıtaylarla beraber olan Oğuzlar, ve Selçuklu hükümdarı Sencer arasında Belh civarında yapılan savaşta Oğuzlar, Selçuklu ordusunu mağlup etmiştir. Sultan Sencer'in 1157 tarihinde ölümü ile Büyük Selçuklu Devleti geride parlak bir geçmiş bırakarak tarih sahnesinden çekilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Selçuklular, Karahanlılar, Gazneliler, Cihad, Mücadele, Hakimiyet

Political Relations of Seljuks, Karakhanids And Ghaznavids

Ma wara'un-nahr was the most active region among Islamic countries in the Xth century, making jihad against non-Muslims. Seljuk's ancestor, Seljuk Bey, together with his own community, leaving the state of Oguz Yabgu in the second half of the X. century came to the Cend region on the banks of the Seyhun River was an important turning point in the history of the Seljuks. Seljuks, which have started to play a role in interstate politics since this date, have become an important actor in the region. After establishing a principality in Cend, Selçuk Bey became a representative of a political and military power in the region, especially during the Karakhanid-Sâmânid struggles. In the face of the evolving sovereignty of Karakhanids and Ghaznavids, the Sâmânids state could not survive the collapse, and its land was shared between Karakhanids and Ghaznavids. With the disappearance of the Samanis, Ma wara'un-nahr was dominated by Karakhanids. This situation caused the Seljuks to confront Karakhanids. The Seljuks defeated the Ghaznavids in the battle against the Ghaznavids in the Nesa region in 1035, and then in the Serahs region in 1038, and conquered Nishapur in the war. The political and military situation of the Ghaznavids in the region has been severely shaken. Later, in 1040, the Seljuks defeated the Ghaznavids with the Dandanakan War and acquired the heritage of the Ghaznavids on the Horasan continent. After that, the Seljuks began to expand in the Karakhanids lands towards the east as borders with the Karakhanids. After that, it is seen that the Karakhanids or Ghaznavids use the attack option instead of defense at every opportunity. During the reign of Sultan Melikşah and Sultan Sencer, the Karakhanids remained under the influence of the Seljuks. After the year 1175, it is seen that they remained under the influence of Harezmşah. The Karahitays captured the northern part of the Karakhanids after 1141. During the battle between the Oghuzes and the Seljuk ruler Sencer in the battle of the Balkh, the Oghuzes defeated the Seljuk army. With the death of Sultan Sencer in 1157, the Great Seljuk State left behind a bright history and left the stage of history.

Keywords: Seljuks, Karakhanids, Ghaznavids, Jihad, Struggle, Domination

Ulus İnşasında Başkent İmajı: Ankara ve İstanbul Yangınları (1929)

Hümeyra TÜREDİ⁴⁷

1923 yılında başkent olan Ankara, bakımsız bir kasabadan modern bir şehre dönüştürülerek yeni devletin başarabileceklerinin bir sembolü haline gelmiştir. 1928 yılında Jansen Planı kabul edilmiş, şehirde planlı imar faaliyetlerine başlanmıştır. İstanbul ve Ankara'nın sıklıkla karşılaştırıldığı bu dönemde, "İktidara yakın basının İstanbul ve Ankara'ya yönelik yaklaşımı nasıldır?" sorusuna cevap aranmaktadır. Bu çalışma, böyle bir ortamda meydana gelen 1929 Büyük Ankara ve İstanbul (Tatavla) yangınlarının Cumhuriyet gazetesine yansımalarını içerik analizi yöntemiyle incelemektedir. İktidara yakınlığıyla bilinen gazetenin aktardığı yangınlardan İstanbul Yangını 22 Ocak 1929, Büyük Ankara Yangını ise 18-19 Temmuz 1929 tarihinde meydana gelmiştir. 400'den fazla ev ve dükkân İstanbul'da yanarken, Ankara'da yaklaşık 500 dükkân ve 100 ev yanmıştır. Ankara yangınında itfaiye borularından su akmaması gazetelerde "tesadüf" olarak nitelenirken, İstanbul yangınındaki aynı durum için Terkos Su şirketi suçlanmıştır. Ankara'da herhangi bir yağmalamanın olmadığı vurgulanırken, İstanbul'da bazı "Yunanlı çapulcular"ın "külliye miktarda mücevherat ve sair kıymetli eşya"yı kaçırdığı yazmaktadır. Ankara'daki yangının tesadüfen bir sigara izmaritinden çıktığı belirtilirken, İstanbul'daki yangın demirci Aleku'nun evinde çıkmıştır. Aleku, sobadan çıktığını söylese şüpheler nedeniyle gözaltına alınmıştır. İstanbul yangınında itfaiyenin geç kaldığı, idaresizlik yapıldığı, Terkos'un sorumsuzlukları gibi konular 10 gün boyunca ilk sayfadan haber olurken, Rum başpapaslığı ve İngiliz sefiri de olaya müdahil olmuştur.

Ankara yangını ise sadece 2 gün manşetlerde kalabilmiştir. Yangından yanan yerlerin "ekseriyetle harebe ve pejmürde binalar" olduğu, bu yerlerin zamanla zaten yıkılıp yenileştirileceği söylenmektedir. Hatta "yangının yok ettiği binalardan dolayı uzun boylu müteessir" olunmadığı vurgulanmaktadır. Zira "köstebek yuvası"na benzeyen bu eski mahalleler yeniden imar edilecektir ki bu yüzden Profesör Jansen'in olay yerini incelediğinden bahsedilmektedir. Yangının çıkış nedeni, itfaiye, suyun bulunmaması gibi hususlar sorgulanmamaktadır.

Gazete, İstanbul yangınının üzerine giderken, Ankara yangınından kısaca bahsetmektedir. Ankara yangını için teselli verilirken, bu teselli İstanbul için söz konusu değildir. Bu durumun Ankara'nın yeni devletin başkenti olması, ulus-devlet inşası ve çevreye verilmek istenen imajı ile yakından ilgili olduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Ankara, İstanbul, Yangın, Başkent.

The Image of the Capital in Nation-Building: Ankara and Istanbul Fires (1929)

Ankara, which became capital in 1923, was transformed from a neglected town into a modern city and turned into a symbol of achievements. Jansen Plan (1928) was accepted and building of city started. This study examines the reflection of Ankara (July 1929) and Istanbul (January 1929) Fires that took place in such an environment on Cumhuriyet newspapers through content analysis. While 400 houses and shops burned in Istanbul, 500 shops and 100 houses burned in Ankara. The fact that no water flowed from fire pipes during Ankara fire was described as "coincidence" in the newspapers, while Terkos Water company was blamed for the same situation in Istanbul. While there was no looting in Ankara, it was written that some "Greek looters" in Istanbul stole "a large amount of jewelery". While it was stated that fire in Ankara came out by chance from a cigarette butt, the fire in Istanbul broke out in the house of Aleku, a blacksmith. Topics such as lack of management, responsibilities of Terkos were reported on the first page for 10 days, while the Greek Archbishop and British Ambassador were also involved in the incident.

Ankara fire could stay in headlines for 2 days. It is said that the places burning by the fire were "mostly ruined and shabby buildings" and these places would be demolished and renewed in time. Because these old neighborhoods resembling "mole nests" would be reconstructed, Professor Jansen examined the fire scene. The newspapers briefly mentioned Ankara fire while they were going over Istanbul fire. While consolation is given for Ankara, this consolation is out of the question for Istanbul. It can be said that this situation is closely related to Ankara's being the capital of the new state, the nation-state building and the image the government wanted to have.

Keywords: Ankara, Istanbul, Fire, Capital City.

47 Hümeyra Türedi, Dr., Bakırköy İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, humeyraturedi@hotmail.com

Azerbaycan Edebiyatında Kerbela Konusu: Abdülkerim Ağa Badkubî'nin Eserleri Esasında

Prof. Dr. Zekiyye ABİLOVA

Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi Elyazmalar Enstitüsü

Maktel, ehl-i beyt, Kerbela konusu Türk edebiyatında en fazla ilgi gören mevzulardandır. Azerbaycan şairleri ve alimleri de ehl-i beyti konu eden çok sayılı eserler kaleme almışlar. Ahund Hacı Ağamirza Abdülkerim Ağa Badkubî'nin (1867-1961) yaratıcılığında Kerbela konusu mühim yer tutmaktadır. İmam Hüseyin aşığı olan âlim altı eserinin her birinde maktel türüne müracaat etmiştir. "Gülizar-i Hüseyini" eserini ise sırf İmam Hüseyin şehadetine hasretmiştir. Bildirimizde ilk kez olarak bu değerli âlimin Muharrem ritüelleri ile ilgili bazı düşüncelerini ele almayı hedefliyoruz.

Abdülkerim ağa Badkubî "Hallal ü Müşkilat" eserinde belirtiyor ki, "Hazret-i Nuh'un (a) gemisi Kerbela yerine vardığında tufan daha da güçlendi. Nuh (a) Allah-Teâlâ'ya arz etti ki, bütün dünyanı do-landım, hiç böyle korkmadım. Bura çok dehşetlidir. Cebrail (a) nazil olarak bildirdi ki, ey Nuh, Hatem-ül Enbiya'nın torunu, Hatem-ül Övsiya'nın oğlu Hüseyin burada maktul olacaktır. Nuh (a) onun katilinin kim olacağını sorduğunda, Cebrail (a) cevap veriyor ki, asuman ve yer ehlinin lanet olunmuşu. Nuh (a) ona dört defa lanet getiriyor. Gemi girdaptan çıkarak Cududa durdu(v. 280 a).

Bazen Muharrem ayında oruç tutmanın caiz olup-olmadığı hakkında tereddütlü fikirler gündeme gelmektedir. Kaynaklara istinat eden Abdülkerim ağa sanki bu soruya cevap vererek yazıyor:" Riyan bin Şebib rivayet ediyor ki, Muharrem ayının birinci günü Hz. İmam Rıza'nın (a) huzuruna dâhil oldum. Bana sordu ki, oruçlu musun? Hayır, diye cevap verdim. Buyurdu:

Her kim bu gün oruç tutup Allah-Teâlâ'dan hacet isterse, duası müstecep olur. Ey ibn-i Şebib, cahiliye ehli bile, Muharrem ayında zulmü, insan öldürmeyi haram biliyorlardı. Bu ümmet ayın kutsallığını, Peygamberinin hürmetini bilmedi. Onun evlatlarını öldürdüler, mal mülkünü soygun ettiler"(v.285a). Bir de aç-susuz düşman önünde dayanarak İslam'ı koruyanların çektiği eziyeti yaşamak için Aşure günü oruçlu olmak gerekir. Hüseyin (a) için dökülen gözyaşının kerametinden yazan Abdülkerim Ağa belirtiyor ki, yüzüne akan gözyaşına göre her ne kadar küçük veya büyük günah varsa, Allah-Teâlâ bağışlar. Eğer bütün günahlarının temizlenmesini istiyorsan, İmam Hüseyin'i (a) ziyaret et.

Bildirimizde Abdülkerim ağa Badkubî'nin eserlerinden yola çıkarak Kerebela hadisesini, Bakü yöresindeki Muharrem ritüellerini değerlendirmeye çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, edebiyat, Badkubî, Kerbela, Muharrem

Karbala Theme In Azerbaijan Literature: Based On The Works Of Abdülkerim Ağa Badkubi

The subject of maktel, ehl-i beyt and Karbala is one of the most popular subjects in Turkish literature. Azerbaijani poets and scholars have also written numerous works on Ahl al-Bayt. The subject of Karbala has an important place in the creativity of Ahund Hacı Ağamirza Abdülkerim Ağa Badkubi (1867-1961). The scholar, who is a lover of Imam Husayn, used the form of maktel in each of her six works. He devoted his work "Gülizar-i Hüseyin" only to the martyrdom of Imam Hüseyin. For the first time in our paper, we aim to discuss some of the thoughts of this valuable scholar about Muharram rituals. Abdülkerim Ağa Badkubî states in his work "Hallal ü Müşkilat", "The flood became stronger when Hazrat Noah's (a) ship arrived at Karbala. Noah (a) presented to Allah that I traveled all over the world, I was never so afraid. This place is terrifying. Gabriel (a) revealed that, O Noah, Hatem-ul Enbiya's grandson, Hatem-ul Övsiya's son Huseyin, will be killed here. When Noah (a) asks who will be his murderer, Gabriel (a) replies that the people of the Asuman and the earth were cursed. Noah (a) curses him four times. The ship came out of the vortex and stopped at Cudu (v. 280 a). Sometimes hesitant opinions arise about whether it is permissible to fast in the month of Muharram. Abdülkerim, who relies on the sources, writes to the network as if answering this question: "

Riyan bin Shabîb narrates that the first day of the month of Muharram I joined the presence of Hz. Imam Reza (a). He asked me, are you fasting? No, I replied. He said:

Whoever fasts on this day and asks Allah for an abomination from Allah, his prayer will be acceptable. He said: Whoever fasts on this day and asks Allah for an abomination from Allah, his prayer will be acceptable. O ibn-i Şebib, even the people of ignorance knew that cruelty and killing is haram in the month of Muharram. This ummah did not know the sanctity of the month and the respect of its Prophet. They killed his children, robbed his property "(v.285a). On order to experience the torment of those who protect Islam by relying on the hungry and thirsty enemies, one must fast on the day of Ashura. Abdülkerim Ağa, who wrote from the miracle of the tears shed for Hüseyin (a), states that, according to the tears flowing on her face, no matter how small or major sins exist, Allah will forgive them. If you want all your sins to be cleared, visit Imam Hussein (a). In our paper, we will try to evaluate the Kerebela incident and the Muharram rituals in the Baku region, based on the works of Abdülkerim agha Badkubî.

Keywords: Azerbaijan, literature, Badkubî, Karbala, Muharrem

20. Yüzyılda Bir Şiir Mecmuası Denemesi: İnkıraz

Özlem BATĞI AKMAN⁴⁸

Cumhuriyet döneminin çok yönlü bir fikir ve sanat adamı olan Rıfki Melûl Meriç'in asıl adı Süleyman Rıfki Coşkunmeriç'tir. Rıfki Melûl, devlet kademelerindeki memuriyet görevleri dışında liselerde öğretmenlik, üniversitelerde sanat tarihi hocalığı yapmıştır. Onun edebiyat tarihimize kayda geçmesinin en büyük sebebi ise şairliğidir. Rıfki Melûl, 20. yüzyılda klasik şiir anlayışını devam ettiren şiirlerini Melûl mahlasıyla yazmış ve İnkıraz adlı eserinde toplamıştır. Çalışmamıza konu olan İnkıraz adlı eser Cumhuriyet döneminde kaleme alınmış olsa da klasik şiir geleneğine ait bir tür olan şiir mecmuası görünümündedir. 19. yüzyıla kadar varlığını sürdüren mecmua oluşturma geleneği daha sonra yerini antolojilere bırakmış olsa da kendini "mazisine merbut" olarak tanımlayan Melûl için devam etmiştir. İnkıraz dokuz farklı bölümden ve daha çok aşk, ıstırap, yalnızlık ve ölüm temalarıyla örülü şiirlerden oluşmaktadır. Aruz vezni kısmen de olsa başarılı bir şekilde kullanan Melûl gazel, rubai ve tahmis formunda şiirler yazmıştır. Bu çalışmada şiirinde Bâkî, Selîmî, Şeyh Gâlib ve Yahya Kemal'den izler taşıyan Melûl, Klasik Türk Şiiri'ni 20. yüzyılda da devam ettirmeye çalışması bakımından irdelenecek, İnkıraz adlı eserin detaylı bir incelemesi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Rıfki Melûl Meriç, İnkıraz, Klasik Türk Şiiri, Gazel, Mecmua.

A Poetry Magazine Attempt in the 20th Century: İnkıraz

Rıfki Melûl Meriç is a versatile person of thought and art of the Republican era, whose real name is Süleyman Rıfki Coşkunmeriç. Rıfki Melûl has worked as a teacher in high schools and a teacher of art history in universities, apart from his duties at state level. The biggest reason for his recording in our literary history is his poetry. Rıfki Melûl wrote his poems, which continued the classical poetry understanding in the 20th century, with the pseudonym Melûl and collected them in his work called İnkıraz. Although the İnkıraz, which is the subject of our study, was written in the Republican period, it looks like a poetry magazine, which is a genre belonging to the classical poetry tradition. Although the tradition of creating magazines, which existed until the 19th century, left its place to anthologies, it continued for Melûl, who defines himself as a "devoted to his past". İnkıraz consists of nine different chapters and poems mostly on the themes of love, suffering, loneliness and death. Using the aruz successfully, even partially, Melûl wrote poems in the form of gazel, rubai and tahmis. In this study, Melûl, who has traces of Bâkî, Selîmî, Şeyh Gâlib and Yahya Kemal in his poetry, will be examined in terms of his efforts to continue Classical Turkish Poetry in the 20th century and a detailed examination of İnkıraz will be made.

Keywords: Rıfki Melûl Meriç, İnkıraz, Classical Turkish Poetry, Gazel, Magazine.

48 Siirt Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Dr. Öğr. Üyesi.

E-posta: ozlembatgi@gmail.com ORCID: 0000-0002-0042-4714 Tel: 0544 224 76 83

1920 Yılları Türk Romanında Anadolu

Doç., Dr. Eşqane BABAYEVA

Azərbaycan Milli Bilimler Akademisi Nizami Gencevi adına Edebiyat Enstisü Genç Alimlər Konseyi Başkanı

Yirminci yüzyıl Türk edebiyatının belirgin özelliklerinden biri de Anadolu edebiyatının gelişimidir. Bu dönem Türk Edebiyatında yeni bir sayfa açıldı. Anadolu insanının kaderi, Anadolu insanının sevgisi, yaşamı edebiyatın konusuna dönüştü. Özellikle Bağımsızlık Savaşı yıllarını konu edinen romanlarda Anadolu büyük yer kapsamaktadır. Reşat Nuri Güntekin, Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Halide Edip Adıvar vs. gibi yazarlar eserlerinde Anadolu'ya büyük yer verdiler. Romanlarda Anadolu, sıradan bir yer, bir avuç toprak değil, uğrunda can feda edilen kutsal bir yer olarak gösterildi. Büyük şehirlerden, kalabalıklardan, yozlaşan şehirlerden bıkan kahramanlar Anadolu'ya yüz tuttular. Bu romanlarda Anadolu – kurtuluş kapısı olarak gösterildi. Anadolu-kurtuluş simgesine dönüştü. Örneğin, “Ateşten Gömlek” (Halide Edip Adıvar), “Çalıkuşu” (Reşat Nuri Güntekin), “Gönül Yuvası” (Burhan Cahit Morkaya), “Gözlerin Sırrı” (Tahsin Nur) vs gibi roman kahramanları için Anadolu kutsal bir yerdir.

Bildiride, 1920 yılları Türk romanları bağlamında şehirden köye göç, köy-şehir antogonizmi incelenecek, Anadolu'nun Türk edebiyatında yeri gösterilecektir.

Anahtar Kelimeler: Türk Romanı, Milli Mücadele, Memleket edebiyatı, Anadolu, Köy-şehir antagonizmi.

Anatolia in the Turkish novel of the 1920s

One of the distinctive features of twentieth century Turkish literature is the development of Anatolian literature. A new page was opened in Turkish Literature during this period. The fate of the Anatolian people, the love and life of the Anatolian people have turned into the subject of literature. Anatolia has a great place in the works of authors such as Reşat Nuri Güntekin, Yakup Kadri Karaosmanoğlu and Halide Edip Adıvar. In the novels, Anatolia was shown as an ordinary place, not a handful of land, but a sacred place for which life was sacrificed. Tired of big cities, crowds, and corrupt cities, the heroes of the novels turned to Anatolia. It was described as Anatolia - the gate of liberation in these novels. It turned into an Anatolian-salvation symbol. For example, Anatolia is a sacred place for novel heroes such as “Ateşten Gömlek” (Halide Edip Adıvar), “Çalıkuşu” (Reşat Nuri Güntekin), “Gönül Yuvası” (Burhan Cahit Morkaya), “Gözlerin Sırrı” (Tahsin Nur) etc.

In the article, migration from city to village, village-city antagonism in the context of 1920 Turkish novels will be examined, and the place of Anatolia in Turkish literature will be mentioned.

Keywords: Turkish Novel, War of Independence, Homeland literature, Anatolia, Village-city antagonism.

Kültürel Hafıza/Bellek İnşası Bağlamında Türk Kültüründe Geleneksel Evlilik Eleştirisi: Şinasi'nin “Şair Evlenmesi”

Gamze BAYHAN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Gazetecilik Bölümü Doktora Öğrencisi

Bireyler oluşturdukları toplum içerisinde ortak bir geçmişe sahiptir. Bu ortaklık neticesinde geçmişte birlikte yaşanan deneyimler, korkular, sevinçler, üzüntüler ve yaşanmışlığın kazandırdığı alışkanlıklar toplumun belleğinde birikir. Bir devrim içerisinde bu birikimler yeniden gündeme gelir ve kimi zaman yeniden inşa edilir. Bu bağlamda toplumun belleğinde kalan ve nesilden nesile aktarılan bilgiler, alışkanlıklar ve davranış biçimleri olan “gelenekler” zamanla değişebilir ve yerine yenileri konulabilir. İlerleyen zamanla birlikte geleneklerin değiştirilmesi sürecinde kullanılan araçlardan biri de üretilen edebi eserlerdir.

İlerleyen ve değişen zaman nezdinde 19. yüzyıl değişimlerin ve yenileşmenin çağı olarak tanımlanabilir. 19. yüzyıl İlber Ortaylı'nın tanımıyla Osmanlı İmparatorluğu için “En Uzun Yüzyıl”dır. Osmanlı'daki değişim, 1926 yılında Yeniçeri Ocağı'nın kapatılmasıyla radikal bir biçimde başlamış, 1839 yılında Tanzimat Fermanı'nın ilanından sonra hızlanan toplumsal değişime gelenek, örf ve adetlerde de değişim eşlik etmiştir. Köklü değişimlerin yaşandığı bu devride ilk değişimler romandan önce masal veya tiyatrodan gelmiştir. Özellikle komedi bu değişimde önemli bir anlatı olarak tercih edilmiştir. “Yeni”nin oluşturulması sürecinde, teknik, üslup veya hislere hitap etmekten ziyade “insanı insan yapan değerlerin değişmesi” amaçlanmıştır. “Hiciv” özellikle tercih edilen bir yöntem olmuştur. Dönemin en önemli aydınları arasında yer alan İbrahim Şinasi özellikle “Şair Evlenmesi” piyesi ile Türk ve Batılı unsurları ele alarak Tanpınar'ın (2014:212) deyişiyle “her haliyle toplumumuzda ‘yeni insan’ın başlangıcı” olmuştur. Bu vesileyle aslında kültürel belleğin yeniden inşasına tanıklık edilmektedir.

Kültürel belleğin yeniden inşası penceresinden bakıldığında Şinasi'nin “Şair Evlenmesi” piyesinde, Türk toplumunda yaygın evlenme biçimi olan “görücü usulüyle evlilik” geleneğinin zararları mizah yoluyla anlatılmaktadır. Bu anlatım biçimi topluma yeni bir bakış açısı kazandırma sürecinin başlangıç aşamalarından biri olması sebebi ile önemli bir “bellek inşası” çabası olarak dikkat çekmektedir. Bu kapsamda çalışmada, Türk kültüründe gelenekler üzerine temellenen evlilik konusunun Şinasi'nin “Şair Evlenmesi” adlı piyesi çerçevesinde ve kültürel hafıza/bellek inşası bağlamında tartışılması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Hafıza, Geleneksel Evlilik, Şinasi, Şair Evlenmesi.

In the Context of Cultural Memory Building Traditional Marriage Criticism in Turkish Culture: “The Poet’s Marriage” of Şinasi

Individuals have a common history within the society they have created. As a result of this partnership, the experiences, fears, joys, sorrows and habits gained by the past accumulate in the memory of the society. In a movement, these accumulations come back to the agenda and are sometimes rebuilt. In this context, “traditions”, which are information, habits and behavior patterns that remain in the memory of the society and are passed on from generation to generation, may change over time and replace them with new ones. With the advancing time one of the tools used in the process of changing traditions is the produced literary works.

In terms of advancing and changing times, the 19th century can be defined as the age of change and innovation. The 19th century is the “Longest Century” for the Ottoman Empire in the definition of İlber Ortaylı. The change in the Ottoman Empire started radically with the closure of the Guild of Janissaries in 1926, after the declaration of Imperial Edict of Gülhane in 1839 the accelerating social change was accompanied by changes in traditions, customs and traditions. In this era of radical changes, the first changes came from fairy tales or theater rather than the novel. Comedy, in particular, has been preferred as an important narrative in this change. In the process of creating the “new”, it was aimed to “change the values that make human beings human” rather than addressing techniques, styles or feelings. “Satire” has been a particularly preferred method. İbrahim Şinasi, one of the most important intellectuals of the period, dealt with Turkish and Western elements especially with his play “The Poet’s Marriage”. In the words of Tanpınar (2014: 212), this play has been the beginning of the “new person” in our society. On this occasion, it is actually witnessing the reconstruction of cultural memory.

From the perspective of reconstruction of cultural memory, in the play of Şinasi’s “Poet Marriage” the harms of the “arranged marriage” tradition, which is a common form of marriage in Turkish society, is explained through humor. This style of expression which is being one of the beginning stages of the process of giving a new perspective to the society, draws attention as an important “memory building” effort. In this context at this study, the subject of marriage based on traditions in Turkish culture is aimed to be discussed within the framework of Şinasi’s play “Poet’s Marriage” and in the context of cultural memory construction.

Keywords: Social Memory, Traditional Marriage, Şinasi, Poet Marriage.

Hace Muhammed Lutfi`Nin Şiir Dili

Lale BEDİROVA(ŞABANOVA)⁴⁹

Erzurum'un yetiştirdiği, tasavvuf edebiyatının XX. asırdaki önemli temsilcilerinden Hâce Muhammed Lutfi, yaşantısı ve şiirleriyle kültür dünyamızda silinmez izler bırakmıştır.

Divan`ı üzerinde yaptığımız araştırmaya göre, Muhammed Lutfi`nin çeşitli nazım şekilleriyle yazılmış yediyüzü aşkın şiiri vardır. Hece vezni ve oldukça sade bir Türkçenin kullanıldığı bu şiirlerin bazıları da bestelenmiştir. Şiirlerinde çoğunlukla sade bir Türkçe kullanmakla beraber, yer yer Arapça ve Farsça'yı da tercih ettiği görülmektedir.

Hace Muhammed Lutfi için şiir bir amaçtan çok bir araçtır. O meramını anlatma aracı olarak şiiri tercih etmiştir. Araştırmaya göre, şiir, vezinli ahenkli ifadeler olması dolayısıyla kolay ezberlenebilir ve hafızada uzun süre tutulabilir özelliğe sahiptir.

Hace Muhammed Lutfi şiirlerinin etkili bir dille yazılması tamamen yeterli olmamakta, aynı zamanda onları okuyacak kişilerin de bazı konularda donanımlı olmaları gerekmektedir. Muhammed Lutfi şiirlerine arifane nazar kılınmasını, yani gören bir göz duyan bir kulak ve hisseden bir gönülle şiirlerinin okunmasını, böyle yaşadığı takdirde şiirlerindeki mesajın yakalanabileceğini söylemektedir.

Hace Muhammed Lutfi şiirlerinde önceliği konuya vermiş, anlatmak istediği konuyu en anlaşılır ve en etkileyici tarzda nasıl anlatabilecekse onun üzerinde durmuştur.

Hace Muhammed Lutfi şiirlerinde genel olarak sade, samimi ve anlaşılır bir dil kullanılmıştır. Özellikle dini içerikli şiirlerini her konudaki insanın anlayabileceği şekilde kaleme almıştır. Halkın arasından geldiğini ve mürşid konumunda bulunduğunu hiç bir zaman unutmamıştır. Tasavvufi derinliği fazla olan şiirleriyle bazı natlarında dilin biraz ağırlaştığı görülmektedir. Dini-tasavvufi bir eser olması dolayısıyla, eserde Arapça ve Farsça kelimeler ve terkipler önemli yer tutmaktadır. Fakat eser kaleme alındığında dönem göz önüne alınarak değerlendirildiğinde şairin meramını oldukça anlaşılır bir dille ifade etmiştir.

Anahtar Kelimeler: tasavvuf, şiir, Divan, dil, vezn

49 Doktora öğrencisi, Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi Folklor Enstitüsü, Güney Azerbaycan Folkloru şubesi, lale.shabanova@gmail.com, +994 51 548 62 46

The Language Of Hacı Muhammed Lutfi Poetry

The XX. Hacı Muhammed Lutfi, one of the important representatives of the century, has left indelible marks in our cultural world with his life and poems.

According to our research on the Divan, there are more than seven hundred poems written by Muhammed Lutfi in various poetry forms. Some of these poems, in which syllabic meter and quite plain Turkish are used, were also composed. Although he mostly uses plain Turkish in his poems, it is seen that he prefers Arabic and Persian in places.

For Hacı Muhammed Lutfi, poetry is more a means than an end. He preferred poetry as a means of expressing his meaning. According to the research, poetry can be memorized easily and can be kept in memory for a long time due to its harmonious expressions.

Writing the poems of Hacı Muhammed Lutfi with an effective language is not completely sufficient, and the people who will read them should be well-equipped in some subjects. Muhammed Lutfi says that his poems should be made an evil eye, that is, to read his poems with a seeing eye, an ear that hears and a heart that feels, and that if he lives like this, the message in his poems can be captured.

Hacı Muhammed Lutfi gave priority to the subject in his poems and focused on how he could explain the subject he wanted to tell in the most understandable and most impressive way.

In general, a simple, sincere and understandable language is used in Hacı Muhammed Lutfi's poems. Especially, he wrote his poems with religious content in a way that people in every subject can understand. He has never forgotten that he came from among the people and that he was a guide. It is seen that the language is a little heavier in some natures with his poems with a deep Sufi depth. Since it is a religious-mystical work, Arabic and Persian words and combinations have an important place in the work. However, when the work was written and evaluated considering the period, he expressed the poet's purpose in a very understandable language.

Keywords: Sufism, poetry, Divan, language, meter

Mevlana'da İnsan Felsefesi

Prof Dr Mustafa Sıtkı BİLGİN^{50*}

Eserlerinde Eflatun, Galinus'tan ve Sofistler gibi Yunan filozoflarından ve görüşlerinden bahseden Mevlana Celaleddin Rumi'nin; Gazzali, Eş'ari ve İbn Sina gibi Şark düşünürlerini de incelediği ve eserlerinde bunların görüşlerini yansıttığı anlaşılmaktadır. Bu çerçevede Mevlana'nın düşüncesinde insan felsefesine de çok mühim bir yer ayırdığı anlaşılmaktadır. Mevlana, insanı; insan varlığının temel niteliğini veya özünü kavramaya ve daha da ötesi bu varlığın anlamını metafizik yönden değerlendirmeye yönelik bir disiplin olan felsefi antropolojik bakımdan anlatmaya çalışmıştır. Mevlana bilhassa Divanı, Mesnevisi ve diğer eserlerinde insanın nasıl bir varlık olduğunu, evrendeki yerini, amacını ve diğer varlıklardan farkını ortaya koymaya ve insanlığa anlatmaya çalışmıştır. İnsanın bireysel evrensel, sosyal ve ahlaki yönlerini değişik hikaye, şiir ve anlatılarla betimlemeye çalışmıştır. İşte Mevlana'yı 700 yıldır aşilamaz büyük bir mütefekkir yapan husus ta, insan varlığına verdiği önem ve bunu özgün ve çeşitli yönleriyle koyabilmesindeki hikmet ve ustalığında yatmaktadır.

Makalede metin analizi yapılarak Mevlana'nın insan felsefesine dair fikirleri açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mevlana Celaleddin Rumi, İnsan Felsefesi, Divan, Mesnevi, Filozoflar

Human Philosophy Of Mevlana In His Works

Mevlana Celaleddin Rumi, who talked about such Greek philosophers as Plato, Galinus and Sophists in his works he also made a deep enquiry about the works of Oriental thinkers such as Gazzali, Ash'ari and Ibn Sina and reflected their views in his books. In this context, it is understood that Mevlana devoted a very important place to human philosophy in his thought. When Mevlana dealt with the issue on ontological existence of human being, he tried to grasp the basic character or essence of human existence and furthermore, to explain the meaning of human existence in terms of philosophical anthropology, which is a discipline aimed at evaluating the meaning of this existence from a metaphysical perspective. Mevlana, especially in his Divan, Mesnevi and other works, tried to reveal what kind of being human is, its place in the universe, its purpose and its difference from other creatures and to explain it to humanity. He tried to describe the individual, universal, social and moral aspects of human beings with different stories, poems and narratives. The point that has made Mevlana an insurmountable thinker for 700 years lies in the importance he attached to human existence and the wisdom and mastery of his ability to put this in unique plane and in various aspects. In the article, the text analysis will be made and the ideas of Rumi on human philosophy will be tried to be explained.

Keywords: Mevlana Celaleddin Rumi, Human Philosophy, Divan, Mesnevi, Philosophers

Modern Azerbaijan Öyküsü

Dr. Nermin CAHANGİROVA

Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi

Zaman zaman, günümüzün olaylarından ve bazen hafızamıza takılan anılardan yol alan öyküler, modern Azerbaijan edebiyatının önde gelen türleri olarak kabul edilmektedir. Bu özlü düzyazı biçimi, ağır, çok ciltli ve çok katmanlı romanlardan daha çok toplumumuza, hatta her zaman acelesi olan dünyamıza özgüdür. Son zamanlarda konuyu daha küçük formlarda ifade eden hikâye ve denemeler büyük hacimli romanlardan daha ilgi çekicidir. İyi ya da kötü, bu eserlerin zamanımızın, modern dünyanın hikayeleri olduğunu hesaba katmalıyız. Bu öykülerde ifade edemediğimiz, açığa vurmaktan korktuğumuz noktaları görebiliyoruz.

Çağdaş edebiyatımızda yazarların farklı anlatı tonlarını birleştiren ve modern hikaye ağırlıklı metinleri sunan ilginç deneyleri var. Bildiride, son dönemlerde edebiyatımızı zenginleştiren Orhan Fikretoğlu, Terane Vahid, Kamran Nazirli, Yaşar Bunyat gibi birçok çağdaş yazarın öyküleri incelenip, eserlerin tür özellikleri analiz edilmektedir. Son dönem edebi metinlerde öykü kahramanı ve ona karşı yazar tutumundaki farklılıklar dikkat çekmektedir. Modern ve postmodern edebiyat sahnesinde karakterin yaşamı ve duyguları somut imgelerden ziyade yapıtın baş kahramanı haline geliyor. Modern öykülerdeki ana nokta, bilinçaltı düşünceleri ön plana çıkaran manevi imgeler dünyasına daha fazla vurgu yapılmasıyla karakterize edilir.

Günümüzün öyküleri, toplumun imajını, kamuoyunun sanatsal biçimini, sıradan veya sıra dışı kahramanların ve zamanın insanların portrelerini yansıtır. Yazarların ilginç deneyleri, olay örgüsünün farklı tonlarının birleşimi, modern öykü ağırlıklı metinlerin sunumu, öykü türünün uzun süre edebiyatımızın ana türü olarak kalacağını, türün umut verici gelişiminin kanıtıdır...

Anahtar Kelimeler: Azerbaijan öyküsü, modern edebiyat, kahraman, imge, tür

Modern Azerbaijani Story

Stories inspired by today's events are considered to be the leading genres of modern Azerbaijani literature. This form of short prose is more specific to our society, even to our always hasty world, than to heavy, multi-volume and multi-layered novels. Recently, stories and essays that express the subject in small forms are more interesting than large-scale novels. For better or worse, we must take into account that these works are the stories of our time, the modern world. In these stories, we can see things we can't express, things we are afraid to reveal.

In our contemporary literature, authors have interesting experiments combining different narrative tones and presenting contemporary heavy storytelling texts. The article examines the stories of many modern writers, such as Orhan Fikretoglu, Terane Vahid, Kamran Nazirli, Yashar Bunyat, who have enriched our literature in recent years, and analyzes the genre features of the works. Attention is drawn to the differences in the attitude of the hero of the story and the writer to him in the latest literary texts. In the modern and postmodern literary scene, the life and emotions of the character become the main characters of the work, and not concrete images. The main thing in modern stories is a greater emphasis on the world of spiritual images, bringing subconscious thoughts to the fore.

Today's stories reflect the image of society, the artistic form of public opinion, portraits of ordinary or extraordinary heroes and people of that time. The interesting experiments of the authors, the combination of different shades of the plot, the presentation of modern plot-heavy texts are evidence of the promising development of the genre that the plot genre will remain the main genre of our literature for a long time ...

Keywords: Azerbaijani story, modern literature, hero, image, genre

Sular Hakkında Hükema Görüşlerini Açıklayan Bir Belge

Prof.Dr. Muhittin ELİAÇIK

Kırıkkale Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü

Türkçe bir kelime olan su; güzel, canlı ve taze anlamına gelmekte olup hayat, canlılık ve tazeliğin de kaynağıdır. Eskiden yakışıklı, güzel anlamında “sulu” kelimesi bir sıfat olarak kullanılmıştır. Bu manada 14.yüzyıl âlim ve şairlerinden “Suli Fakîh”in anlamı: “yakışıklı ve güzel Fakih”dir. Suyun karşılığı Arapça-da “mâ”, Farsçada “âb”dır ve yine hayat ve canlılığı ifade eder. Kâinâtı oluşturan anâsır-ı erbaa (dört unsur) dan birisi ve en aslisi de sudur ve diğer üç unsurun da kaynağıdır. Toprak, hava ve ateş sudan oluşmuş unsurlardır. Kısacası yeryüzünde bütün işlerin merkezinde su bulunmakta ve su olmadan hiçbir iş yapılamamaktadır. Bu bildirinin konusu, yeryüzünde suların kaynağı ve özellikleri hakkında bir yazma eserde geçen *fevâid* (faydalı bilgiler) türü bir belgeyi dikkatlere sunacağız. Yaklaşık 400 varak olan bu yazma eserde kayıtlı olan belgede yeryüzünde suların akış ve çıkış şekline göre iyi-kötü, fayda-zarar, şifa-maraz vb. yönleri ve özellikleri bildirilmiştir. Bu bilgiler eski hekimlerin veya tecrübeli kişilerin görüşlerine dayandırılmış olup bilimsel olarak da güncel bilgilerle tamamen örtüşmektedir. Eserin giriş kısmından:

Öncelikle bilinsin ki su her ne kadar gıda değilse de basittir ve her ne zaman içilse gıdayı inceltip susuzluğu giderir; bedeni ıslatıp yaşartır, gıdaya yol gösterir ve mizacı düzenler. Bilinsin ki suların iyisi ve üstünü yağmur suyudur; ondan sonra nehirlerin, özellikle de açık ve hızlı akışlılığı sebebiyle toz ve bulanıklık kusurlarından temiz olan kuzeye doğru akışlı nehirlerin suyudur; eger bir de mecrasında taşlar olursa çok daha üstün olur. Ondandır çeşme suyu hoştur. Göller ve havuzlar her ne kadar büyük ve derin olursa da suları adidir. Kar suyu ve çökek suları -özellikle de kış günlerinde- çok ağırdır. Sızıntı, birikinti ve kuyu suları kötüdür.

Bildirimizde, eskiden bilge kişilerin en asli unsur olan su hakkındaki söz ve görüşlerini yansıtan bu belge, günümüz bilgileri ile de karşılaştırılarak analitik biçimde incelenip tanıtılacaktır.

Anahtar kelimeler: Su, bilge, özellik, yağmur, nehir, kar.

A Document Explaining the Views of Scholars on Waters

The Turkish word water; It means beautiful, lively and fresh and is the source of life, vitality and freshness. In the past, the word “juicy” was used as an adjective to mean handsome, beautiful. In this sense, the meaning of “Suli Fakîh”, one of the 14th century scholars and poets, is “handsome and beautiful Fakih”. The equivalent of water is “mâ” in Arabic and “âb” in Persian and again expresses life and liveliness. One and the most essential one of the “anâsır-ı erbaa” (four elements) that make up the universe is water and it is the source of the other three elements. Earth, air and fire are elements made of water. In short, there is water at the center of all business on earth and no business can be done without water. We will bring to attention a *fevâid* (useful information) type document mentioned in a manuscript about the subject of this notification, the origin and properties of water on earth. The document recorded in this manuscript, which has approximately 400 leaves, includes good-bad, benefit-harm, healing-morbidity, etc., according to the flow and outlet of water on the earth. aspects and features have been reported. This information is based on the views of former physicians or experienced people, and it fully coincides with current information scientifically. From the introduction of the work:

First of all, you should know that although water is not food, it is simple, and whenever it is drunk, it dilutes the food and quenches thirst, makes the body wet, guides food and regulates temperament. You should know that the best and top water is rain water; it is then the water of rivers, especially northward flowing rivers that are clear of dust and turbidity due to their clear and rapid flow, and if there are stones in their way, it will be far superior. After that, tap water is pleasant. No matter how large and deep lakes and pools are, their waters are sleazy. Snow water and sunken waters are very heavy, especially in winter. Leaks, debris and well water are bad.

In our notification, this document, which reflects the words and opinions of wise people about water, which was the most fundamental element in the past, will be analyzed and introduced analytically by comparing with today’s knowledge.

Keywords: Water, wise, feature, rain, river, snow.

Amerika’da 1919 Yılında Basılan Muhtasar Kamus Adlı Eserdeki İngilizce-Türkçe Sözlük

Ebubekir ERASLAN⁵¹

Kırım Savaşı ile başlayan İngilizce-Türkçe sözlük yazma geleneği sadece Osmanlı coğrafyasında değil, Türklerin göçmen olarak 19. asrın son çeyreğiyle birlikte yoğun olarak gittikleri Amerika’da da kendisini göstermiştir. Muhtasar Kamus, Amerika’daki Türklerin kendi aralarında da olsa çıkardıkları ilk eser ve sözlüktür. Eserin yazarı M. Osman’dır. Arap harfli Osmanlı Türkçesiyle yazılmış kapakta verilen bilgilere göre yazar, kitabın hem muhariri hem de mütercimidir.

Muhtasar Kamus adlı eserin 7-44 sayfa aralığında İngilizce-Türkçe sözlük yer almaktadır. Burada İngilizce sözcükler alfabetik sırayla, Türkçe karşılıklarıysa bir ya da en fazla iki anlamlı olarak verilmiştir. Ayrıca İngilizce sözcüklerin Arap alfabesiyle yazılmış Türkçe telaffuz bilgisine de yer verilmektedir. Eserin sözlük kısmı bu yönüyle telaffuzlu ve iki dilli İngilizce-Türkçe sözlüktür.

Eserin sözlük kısmı, Amerika’ya göç etmiş eski Osmanlı vatandaşlarının günlük hayattaki kullanımlarına yarayacak bir kitaptır. Özellikle söylememiz gerekir ki Muhtasar Kamus sadece bir sözlük kitabı değildir. Eserde İngilizce-Türkçe sözlüğün dışında ülke isimlerine, coğrafi terimlere, ay adlarına, dinî terimlere, mevsim isimlerine ve bunların Türkçe karşılıklarıyla okunuşları da yer almaktadır. Yine eserde, Amerikan İngilizcesinde sık kullanılan sözcük ve cümlelerin resimleriyle birlikte Türkçe karşılıkları ve de Türkçe okunuşları bulunmaktadır. Ayrıca Muhtasar Kamus’ta göçmen Türklerin istifadesine sunulmak üzere Türkçe-İngilizce mektup örneklerine ve Farsçadan Türkçe ve İngilizceye Rıza b. Emin tarafından tercüme edilen şiirlere de rastlanılmaktadır.

Kamus-ı Muhtasar, sahip olduğu özelliklerle hem bir sözlük hem bir konuşma kılavuzu hem de iki dilli mektup ve şiir örneklerine yer verilen bir antolojik eserdir. Çalışmamızda eserin İngilizce-Türkçe sözlüğünde yer alan toplamda 694 İngilizce sözlüğün Türkçe karşılıkları üzerinde durulacaktır.

Anahtar sözcükler: Türkçe, İngilizce, sözlük, Amerika, Amerikan İngilizcesi.

English-Turkish Dictionary In The Work Named Muhtasar Kamus Printed In America

The tradition of writing English-Turkish dictionaries that started with Crimean War showed itself not only in the Ottoman geography, but also in America, where the Turks visited intensively in the last quarter of the 19th century. Muhtasar Kamus is the first work and dictionary published by the Turks in America, albeit among themselves. The author of the works is M. Osman. According to the information given on the cover written in Ottoman Turkish with Arabic letters, the author is both the author and translator of the book.

There is an English-Turkish dictionary that found 7-44 pages of the work named Muhtasar Kamus. Here, the English words are given in alphabetical order and their Turkish equivalents are given as one or at most two meanings. In addition, knowledge of Turkish pronunciation of English words written in Arabic alphabet is also included. In this respect, the dictionary part of the work is a bilingual English-Turkish dictionary with pronunciation.

Part of the work is a book that will be useful for the daily use of former Ottoman citizens who migrated to America. We must especially say that Muhtasar Kamus is not just a dictionary. In the work, the English-Turkish dictionary is read in terms of country names, geographical terms, month names, religious terms, season names and their Turkish equivalents. Again, in the article, there are pictures of the words and sentences frequently used in American English, their Turkish equivalents and their Turkish reading. In addition, examples of Turkish-English letters and Persian to Turkish and English Reza b. Emin who there are also poems translated.

Kamus-ı Muhtasar is an anthological work that includes both a dictionary, a phrasebook, and examples of bilingual letters and poetry. In our study, Turkish equivalents of a total of 694 English dictionaries included in the English-Turkish dictionary of the work will be focused on.

Keywords: Turkish, English, dictionary, America, American English.

51 Dr., Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, ebubekireraslan@mu.edu.tr

Karaman-nâmede Karamanoğulların Dede Korkutu: Mevlana Arız

Prof. Dr. H. Mustafa ERAVCI

Dede Korkut Destanı(Kitab-ı Dede Korkud ala Taife-i Oğuzhan) ve Hikayet-i Oğuzname hatta Saltukname gibi edebi eserler sözlü aktarıma dayalı olarak XV. asırda kaleme alınan eserlerdir. Bu eserlerdeki sözlü metinleri oluşturan Dede Korkut göçebe Türklerin yüceltip kutsallaştırdığı bozkır hayatının geleneklerini ve törelerini çok iyi bilen biridir. Bu bilge tipolojisi Karamanoğullarının tarihini anlatan Şikari'nin anlatılarında da kendini göstermektedir. Öyle ki XVI. asırda kaleme alınan bu eser Karamanoğulları ve onların tarihi ile bu Türk boyunun kültürel yapılarına dair önemli bir hazine niteliğindedir. Karaman-nâmede olaylar anlatılırken Karamanoğullarına ve Karaman boyuna bilgelik yapan Arız Hekimden bahsedilmektedir. Bazen hekim, bazen pir bazen de Mevlana hatta müftü olarak tanıtılan Arız İslam Öncesi Oğuzları arasında görülen bilge insan tipolojisinde biridir. İşte bu bildiride Karamanoğullarının Dede Korkutu Mevlana Arız'ın tipoloji ve Türk kültürüne dair anlatıları ortaya konmaya çalışılacaktır.

Karaman-namede Karaman Principality's grandfather: Mevlana Ariz

Dede Korkut Epic(Kitab-ı Dede Korkud ala Taife-i Oğuzhan) and storytelling-i Oğuzname even Saltukname literary works based on oral transmission works written in the XV.century. Dede Korkut, who composed the oral texts in these works, is someone who knows very well the traditions and ceremonies of Steppe life glorified and sanctified by the nomadic Turks. This wise typology is also manifested in the narratives of Shikari, which tell the history of the Karamanids. So much so that this work, written in the XVI. century, is an important treasure of Karamanoğulları and their history and the cultural structures of this Turkish boy. The events in Karaman-namede are told about the Ariz physician who gave wisdom to the Children of Karaman and the length of Karaman. Ariz, sometimes introduced as a physician, sometimes pir, sometimes Mawlana, or even Mufti, is one of the wise human typologies seen among the pre-Islamic Oghuz. In this statement, Karamanoğulları Dede Korkutu Mevlana Ariz typology and his breakdown's narratives about Turkish culture will be tried to be revealed.

Dobruca Türklerinin Ağızları üzerine Yapılan Çalışmaların Dünü, Bugünü ve Yarını

Doç. Dr. Neriman HASAN⁵²

Dobruca Türkleri Türk Dünyasının bir parçasıdır. Yüzyıllar önce atalarımızın bu topraklarda bıraktığı izler, günümüzdeki sosyal ve kültürel dinamikleri, siyasi ve idari konumları; farklı perspektiflerden ve farklı ortamlarda Türkler ile Dobruca'nın diğer milletlerle ilişkileri gibi konular güncelliğini koruyan araştırma konularıdır.

Dobruca Türklerinin bölgede dağılımları, dil özellikleri, diğer milletlerle temaslarından ortaya çıkan dil değişimleri gibi konular ise güncelliğini koruyamamıştır.

Çalışmamızda, Dobruca Türk ağızları üzerinde yapılan çalışmalarının dünü ve bugünü tanıtılacak, yarını üzerine bazı araştırma yönleri önerilecektir.

Anahtar Kelimeler: Dobruca Türk ağızları, diyalektoloji

Past, Present and Future in Studies on Dobruja Turks' Dialects

Dobruja Turks are a part of the Turkic World. The traces left by our ancestors in these lands centuries ago, their current social and cultural dynamics, their political and administrative positions, the relations of the Turks in Dobruja with other nations from different perspectives and in different environments are current topics in research.

Issues such as the distribution of the Dobruja Turks in the region, their language characteristics, and language changes arising from their contact with other nations are topics that should be kept up to date with.

In our study, the past and present of the studies on Dobruja Turkish dialects will be introduced and some research aspects will be suggested for the future.

Keywords: Turkish dialects of Dobruja, dialectology

Nizami İmgesi Sınırlarımızın Ötesinde

Gülsaba HASANOVA

Azerbaycan Milli Bilimler Akademisinin Nizami Gencevi adını taşıyan Azerbaycan Edebiyatı Ulusal Müzesi

Dünyadaki pek çok halkın edebiyatında önemli bir etkisi olan Nizami Gencevi ve onun “Hamse”si, sekiz asırdan fazla süren ve bugün dünyanın birçok dilini konuşan bir edebiyat okulunu yaratmış ve uzun zamandır dünya vatandaşı olmağı başarmıştır. Nizaminin geride bıraktığı söz mirası, sadece Azerbaycan’a ait olmanın ötesinde, sınırsız hale geldi. Nizami Gencevi imgesi, yüksek sanatın bir göstergesi olarak güzel sanatlar eserlerinin mühim bir konusu olduğunu dünyaya kanıtlayabilmiştir.

Makalenin temel amacı, dünyadaki Nizami imgesini ve konularını yansıtan sanat incilerinin Azerbaycan edebiyatı ve kültürünün uluslararası arenada tanıtılmasındaki önemini ortaya koymaktır. Londra’daki British Museum, Paris’teki Milli Kütüphane, İstanbul’daki Topkapı Sarayı Müze-Kütüphanesi ve diğer onlarca dünyaca ünlü müze ve kütüphanenin yanı sıra Chester Beatty ve Louis Cartier’in kişisel koleksiyonları Nizami’nin eserleriyle ilgili sanat eserlerini korumaktadır. Makale, büyük şairin biyografik anlarını somutlaştıran yaklaşık 13 ülkedeki heykelsi anıtları, hem de ilk kez orijinal kaynakları kullanarak komple bir şekilde araştırıyor. Ayrıca Nizami’nin efsanevi kahramanlarına kent ortamında ve yabancı müzelerde dikilen taş anıtlar da ilk kez form ve kompozisyon açısından incelendi. Başlıca örnekler Mısır’da “Nizami Gencevi ve Hamse”, St. Petersburg’da “Nizami Gencevi” ve Türkiye’de “Farhad ve Şirin” gibi heykel-kompozisyonlardır.

Son olarak, büyük söz ustasının imgesine ve eserlerine hitap eden heykel ve diğer sanat eserlerinin ülke sınırlarının ötesinde yer almasının, güzel sanatların yaratılma sürecinin çeşitliliğini, şiirin gelişimini takip etme yeteneğini ortaya koyduğu belirtilmelidir. Bu aynı zamanda ülkeler arasındaki kültürel bağların yanı sıra siyasi bağları da güçlendirir.

Anahtar Kelimeler: Nizami imgesi, güzel sanatlar, heykel, yabancı ülkeler

The Image of Nizami Beyond Our Borders

Nizami Ganjavi and his “Khamse”, which has an important influence on the literature of many nations of the world and founded a literary school that lasts more than eight centuries and speaks many languages of the world today, have already gained the world citizenship. The literary legacy left by Nizami has broke the boundaries and does not belong only to Azerbaijani culture any more. The image of Nizami Ganjavi has approved himself globally that it could be an important subject of fine arts works due to its highest artistic quality.

The main purpose of the article is to reveal the importance of art samples all over the world reflecting the Nizami image and subjects in promoting Azerbaijani literature and culture in the international arena. The British Museum in London, the National Library in Paris, the Topkapı Palace Museum-Library in Istanbul and dozens of other world-renowned museums and libraries, as well as the private collections of Chester Beatty and Louis Cartier preserve the artworks related to Nizami’s works. The article thoroughly explores the sculptural monuments in about 13 countries that embody the great poet’s biographical moments, and uses original sources for the first time. In addition, stone monuments erected to Nizami’s legendary heroes in the urban environment and in foreign museums were examined for the first time in terms of form and composition. Major examples are the sculptural compositions like “Nizami Ganjavi and Khamse” in Egypt, “Nizami Ganjavi” in St. Petersburg and “Farhad and Shirin” in Turkey.

Finally, it should be noted that the presence of sculptures and other art works addressing the image and works of the great master beyond the borders of the country reveals the diversity of the creative process of fine arts and the ability to follow the development of poetry. It also strengthens political, as well as cultural ties between countries.

Keywords: image of Nizami, fine arts, sculpture, foreign countries.

Alisher Navoi Dünya Edebiyatında

Doç. Dr. Khallieva Gulnoz ISKANDAROVNA

Dünya Dilleri Üniversitesi, Taşkent-Özbekistan

Alisher Navoi (1441-1501) XV. Yüzyılın büyük şairi. Şiirleri dünya edebiyatının şaheserleri olarak kabul edilir. Her milletin edebiyatı, dünya düşüncesinin ayrılmaz bir parçasıdır. Dünya halkının ilgisi ve okuması edebiyatın önemini belirleyen temel bir ölçü olarak kabul edilir. Dünyadaki belirli insanlarla ünlü olmak, öncelikle, büyük ölçüde kültürlerinin, sanatlarının ve edebiyatlarının ne ölçüde yayıldığına ve tanındığına bağlıdır. Bağımsızlık dönemi ve ulusal bağımsızlık ideolojisi Özbek edebiyatının unbes araştırması-na ve bilimsel ve teorik bakış açısına göre geniş olasılıklara sahip olmasını sağlamıştır.

Özbek edebiyatı eleştirmenleri yeni konulara odaklanmaktadır ve bilimsel ve edebi düşüncede gün geçtikçe yenilikçiliğin ilkelerini hissedebilirsiniz. Bu durum, Alisher Navoi'nin kitaplarını inceleyen Rus oryantalistlerin yoğun ilgisi ile açıkça görülebilir. Dünya insanların manevi ve kültürel eğilimler doğrultusunda işbirliği yapma ve birbirlerinin edebiyatını ve sanatını incelemeye çalışma eğilimi zaten doğal bir süreç haline geldi. Batı biliminde, Doğu'nun sosyo-politik ve kültürel ve manevi hayatının bilincinde olma ihtiyacı, oryantal bilimi geliştirmenin temel faktörlerinden biriydi. Rus oryantalistlerin Özbek klasik edebiyatı ile ilgili araştırmalarını karşılaştırmalı edebiyat çalışma bakış açısıyla incelemek ve edebi çalışmayı yeni bilgilerle zenginleştirmekle birlikte değerlendirmek, bilim insanlarını henüz yaratıcı çalışmaları henüz incelenmemiş olan bazı bilinmeyen kaynaklara ve şairlere tanıtmayı mümkün kılacaktır. Ayrıca, bu yönde yapılan bilimsel araştırmalar, uluslararası edebi ilişkileri de desteklemeye yardımcı olacaktır.

Bu nedenle, XX yüzyıl Rus oryantalizminde Özbek klasik edebiyatı çalışmasının araştırılması sürecinde, Özbek edebiyatının Özbek edebiyatının edebiyat-estetik değeri ve tüm insanlar için ortak olan edebiyatın bütünleşik bir parçası olduğu bir kez daha kanıtlanmıştır. En önemli şey, Alisher Navoi'nin sonsuz yaratıcı çalışmalarının yalnızca Özbek halkının değerli incisi değil, aynı zamanda dünya kültürüne ve edebiyatına ait olmasıdır. Bazı insanlara ait değerleri başkaları tarafından tanıma, doğal olarak, bu insanların tarihine derin bir saygı gösterilmesidir. Bu tanıma, insanların gururu ve ulusal kimliğini geliştirmeye hizmet edecektir.

Anahtar Kelimeler: Alisher Navoi, dünya edebiyatı, Öbek edebiyatı

Alisher Navoi In World Literature

Alisher Navoi (1441-1501) great poet of the XV century. Its poems are considered as masterpieces of the world literature. Literature of every nation is an integral part of world thinking. Interest and reading of the people of the world is considered to be a basic measure of determining the importance of literature. Being famous of certain people over the world, first of all, largely depends on to what extent their culture, art and literature was spread and recognized. The period of independence and ideology of national independence enabled Uzbek literature to be investigated unbiased and have wide possibilities from scientific and theoretical points of view.

Therefore Uzbek literary critics are focusing on new topics and one can feel the principles of innovation in scientific and literary thinking day by day. This case can be vividly seen in keen interest of Russian orientalists who studied books of Alisher Navoi. A tendency of co-operation of the people of the world at the direction of spiritual and cultural trends and trying to study each other's literature and art has already become a natural process. In the science of the West the need for being aware of socio-political and cultural and spiritual life of the East was one of the basic factors of developing of oriental science. Studying the research done by the Russian orientalists related to the Uzbek classical literature from comparative literature study point of view and evaluating along with enriching literary study with new information will enable to introduce scientists to some unknown sources and poets whose creative works have not been studied yet. Besides, scientific research done at the direction like this will serve to promote international literary relations as well.

Thus, in the process of researching of the study of Uzbek classical literature in the XX century Russian orientalism it was proved one more time that Uzbek literature as an integrated part of literature common to all people the literary-aesthetic value of Uzbek literature and what is the most important thing is that everlasting creative works by Alisher Navoi are not only Uzbek people's precious pearl but also belong to the world culture and literature. Recognition of values belonging to certain people by other people is, naturally, expression of a profound respect to the history of those people. Such recognition will serve to develop people's pride and national identity

Keywords: Alisher Navoi, world literature, Uzbek literature

Türk Kültüründeki Süreklilik Üzerine Bir Örnek: “Karakoyun” Efsanesi ve “Kara Koyun Su İçmedi, Ağladı” Şiiri

Dr. İsmail KEKEÇ⁵³

Gelenekten yararlanma, geleneğin sürdürülmesi, geleneksel unsurların çağın gereklerine uygun bir biçimde yeniden kurgulanması modern dönemlerde sıklıkla kendisine atıfta bulunulan konu başlıkları olarak karşımıza çıkar. Özellikle edebiyat, bu meselelerin en çok ele alındığı sahaların başında gelir. Türk edebiyatının da bu bağlamda derin köklere, verimli kaynaklara sahip olduğu bilinen bir gerçektir. Sözlü kültürün oldukça hâkim olduğu ve günümüzde de etkisini hâlâ sürdürdüğü Türk milleti gibi toplumlarda bu denli zengin bir anlatı birikiminin olması son derece olağandır. Destan, masal, efsane, halk hikâyeleri gibi geleneksel anlatı türleri bu birikimde öne çıkar. Ayrıca modern Türk edebiyatının beslendiği kaynaklara bakıldığında da adı geçen türlerin etkisi yadsınamaz. Bu çalışmada da “Karakoyun” efsanesi ile Vasfi Mahir Kocatürk’ün “Kara Koyun Su İçmedi, Ağladı” isimli şiiri arasındaki ilişki ele alınacaktır. Yurdumuzun çeşitli bölgelerinde “Karakoyun” için anlatılan efsanelerin farklı varyantlarına rastlanır. Bunlar özü itibarıyla aynı olmakla birlikte küçük farklarla birbirinden ayrılırlar. Halk anlatılarından yararlanmayı oldukça önemseyen Vasfi Mahir’in adı geçen şiirinin de bu efsaneden esinlenilerek kaleme alındığı oldukça açıktır. Söz konusu esinlenmenin gelenekten yararlanma olarak mı yoksa geleneği sürdürme şeklinde mi olduğu ise bu çalışmanın temel sorunsalı olarak çözümlenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Gelenek, şiir, efsane, Vasfi Mahir Kocatürk, Karakoyun.

An Illustration on Continuity in Turkish Culture: “Karakoyun” Legend and “Kara Koyun Su İçmedi, Ağladı” Poetry

Benefiting from tradition, continuation of tradition, reconstruction of traditional factors in accordance with the requirements of the age appear as subject titles that are frequently referred to in modern times. In particular literature, it is among the areas where the most discussed these issues. It is a known fact that Turkish literature has deep roots and productive resources in this context. It is quite common to have such a rich narrative accumulation in societies such as the Turkish nation, where oral culture is very dominant and still maintains its influence today. Traditional narrative types such as epic, fairy tale, legend, and folk tales come to the fore in this cultural background. In addition, the influence of the mentioned genres cannot be denied when looking at the sources that modern Turkish literature feeds on. In this study, the relationship between the legend of “Karakoyun” and Vasfi Mahir Kocatürk’s poem “Kara Koyun Su İçmedi, Ağladı” will be discussed. Different variants of the “Karakoyun” legend can be found in various regions of our country. Although they are essentially the same, they differ from each other with minor differences. It is quite clear that the mentioned poem of Vasfi Mahir, who pays great attention to making use of folk narratives, was also written inspired by this legend. Whether the inspiration in question is to benefit from tradition or to continue tradition will be tried to be solved as the main problematic of this paper.

Keywords: Tradition, poetry, legend, Vasfi Mahir Kocatürk, Karakoyun.

⁵³ Dr. Uşak Üniv., Fen-Edebiyat Fak., Türk Dili ve Edebiyatı Böl., Uşak. ismail.kekec@usak.edu.tr, 05437272530.

Osmanlı Dönemi Sözlüklerinden Kâmûs-ı Türkî'deki Yansıma Sözcüklerin Leksiko-Semantik Analizi

Prof. Dr. Ergün KOCA

Girne Amerikan Üniversitesi

Arap sözlükçülüğü prensiplerinde oluşturulan Kaşgarlı Mahmud'un Divânü Lûgâti't-Türk (11. yüzyıl) adlı ansiklopedik sözlüğünden Kâmûs-ı Türkî'ye (19. yüzyıl) kadar ki geçen yüzyıllar içerisinde hazırlanan bütün yazma ve basma sözlükler iki dilli yani Farsça-Türkçe, Arapça-Türkçe vb. olup Arap sözlükçülük geleneğine göre düzenlenmiştir. Arapların lûgat hazırlamaktaki ustalıkları, Kur'an'ın Arapça olması, Türklerin İslam'ı Arap ve Fars medeniyeti üzerinden tanımaları, İslam coğrafyasının ilim ve sanat dilinin Arapça ve Farsça olmasının sözlükçülüğün karşılıklı dil sahiplerinin birbirini anlamasında araç olarak kullanmasını doğurmuş ve tek dilli sözlükler hem ihtiyaç olarak görülmemiş hem de düşüncesi bile garip karşılanmıştır.

19. yüzyılın son çeyreğindeki edebiyat, sanat, dil, siyaset, sosyal yaşam vb. alanlardaki hızlı gelişim ve değişimler yeni fikirleri yeşertmiş ve birçok aydın, edebiyatçı, yazar, dilci vb. Arapça-Farsça ve Türkçe'nin harmanından oluştuğuna inanılan Osmanlıca'nın açıklamalı, tek dilli sözlüğünün hazırlanması gerektiğini terennüm etmeye başlamışlardır.

Ş. Sami de bu düşüncelerle Osmanlıca'da kullanılan, ancak konuşulan Türkçeye girmeyen Arapça ve Farsça sözcükleri ayıklamış, Türkçe kökenli sözcüklere ağırlık vermiş ve modern sözlükçülük kuralları doğrultusunda Türk sözlükçülüğünde çığır açan Kâmûs-ı Türkî'yi oluşturarak Türkçeye büyük bir hizmette bulunmuştur.

Yansımalar, canlı cansız bütün varlıkların çıkardıkları sesleri yansıtan; dış görünüşlerini, hareketlerini betimleyen; insanların yalnız kendilerinin hissedebildiği duyuları, sezimleri deri, koku ve tat alma yoluyla hissettiren sözcüklerdir.

Dil biliminde önemli bir tarihsel kategori olarak yerini alan yansımalar, dilin doğuş teorilerinden başlayıp, dil biliminin temellerinden sayabileceğimiz “nedensizlik” ilkesiyle çelişip çelişmediği gibi inceleme alanlarına kadar birçok hususta tartışma konusu olmuş ve öne çıkartılmıştır.

Bugün bile bir çok dilci tarafından tek başına bir sözcük türü olarak kabul edilmeyen yansımalar Ş. Sami gerek ad ve eylem olarak, gerek basit ve türemiş örnekleriyle, gerekse ikileme oluşturmuş kullarımlarıyla sözlüğünde yer vermiştir.

Bu çalışmada, sözlükte tespit edilen yansıma sözcükleri leksiko-semantik olarak “ses yansımaları, biçim yansımaları, duyu (sezim) yansımaları” şeklinde üç ana gruba ayırarak inceleyeceğiz.

Anahtar Kelimeler: Kâmûs-ı Türkî, yansımalar, leksiko-semantik gruplama, ses yansımaları, biçim yansımaları, duyu (sezim) yansımaları sözcükler vb.

Lexico-Semantic Analysis of Reflection Words in Kâmûs-ı Türkî, One of the Dictionaries of the Ottoman Period

From the encyclopedic dictionary of Kaşgarlı Mahmud, named Divânü Lûgâti't-Türk (11th century) to Kâmûs-ı Türkî (19th century), all written and printed dictionaries prepared in the principles of Arabic lexicography are bilingual, that is, Persian-Turkish, Arabic-Turkish etc. is organized according to the Arabic lexicography tradition. The skill of the Arabs in preparing the lexicon, the fact that the Quran is Arabic, the Turks knowing Islam through the Arab and Persian civilization, the knowledge and art language of the Islamic geography being Arabic and Persian have resulted in the use of lexicography as a tool for mutual language owners to understand each other, and monolingual dictionaries are both needed. as well as his thought was regarded as strange.

Literature, art, language, politics, social life etc. in the last quarter of the 19th century. The rapid developments and changes in the fields have sprung up new ideas and many intellectuals, writers, linguists and so on. They started to suggest that an annotated, monolingual dictionary of Ottoman Turkish, believed to be a mixture of Arabic-Persian and Turkish, should be prepared.

With these thoughts, Şemsettin Sami has sorted out Arabic and Persian words that are used in Ottoman Turkish but not included in the spoken Turkish, focused on Turkish-origin words, and made a great service to Turkish by creating Kâmûs-ı Türkî, a groundbreaking Turkish lexicology in line with modern lexicography rules.

Reflections reflect the sounds of all living and non-living things; depicting their external appearance and movements; They are words that make people feel the senses and senses that only they can feel through skin, smell and taste.

Reflections, which have taken their place as an important historical category in linguistics, have been the subject of discussion and brought forward in many areas, starting from the theories of the birth of language, to whether it contradicts the principle of “no reason”, which we can count from the foundations of linguistics.

Even today, reflections, which are not accepted as a single word type by many linguists, are included in the dictionary of Şemsettin Sami, both as a name and action, with its simple and derivative examples, and its use that creates dilemmas.

In this study, we will examine the lexico-semantic reflection words determined in the dictionary by dividing them into three main groups as “sound (vocal) reflective words, form reflective words, emotive (perceptive) reflective words”.

Keywords: Kâmûs-ı Türkî, reflections, imitative words, onomatopoeia, lexico-semantic grouping, sound (vocal) reflection, form reflection, emotive (perceptive) reflection etc.

İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Eğilimlerinin Ve Okuma Alışkanlıklarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi - Mamuşa Örneği

Doç. Dr. Elsev Brina LOPAR

“Ukshin Hoti” Prizren Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Türkçe Programları

Araştırmada Kosova’nın Mamuşa bölgesinde, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin yazma eğilimlerinin ve okuma alışkanlıklarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Üç dilde Eğitimin verildiği Kosova’nın bazı bölgelerinde, ilkokul ve lise düzeyinde özellikle Türklerin yaşadığı bölgelerde Eğitim Dili Türkçe’dir. Araştırmayı 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Mamuşa Belediyesine bağlı olan “Anadolu” İlk ve Orta Alt Öğretim Okulunda Türkçe Eğitimde, öğrenim görmekte olan 4. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmaya toplamda 40 öğrenci katılmıştır. Yazma eğilimi ölçeğinde 20, okuma alışkanlığına ilişkin tutum ölçeğinde 20 öğrencinin anketleri çalışmaya dâhil edilmiştir. Veri toplamak amacıyla Kişisel Bilgi Formu, Yazma Eğilimleri Ölçeği, Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği kullanılmıştır.

Yapılan analizler sonucunda öğrencilerin yazma eğilimlerinde okula başlama yaşının, öğretmenin cinsiyetinin, anne eğitim düzeyinin, baba eğitim düzeyinin anlamlı farklılık oluşturmadığı görülmüştür. Öğrenci cinsiyetinin erkek öğrencilerin lehine, dakikada okunan kelime sayısının yüksek ve çok yüksek olanlar lehine anlamlı farklılık oluşturduğu görülmüştür. Yazma eğiliminin Türkçe ders başarısı ile ilişkisinin olduğu ve bu ilişkinin pozitif yönde olduğu tespit edilmiştir.

Öğrencilerin okuma alışkanlıklarında öğretmenin cinsiyeti erkek olanların, öğrenci cinsiyeti erkek olanların, okula başlama yaşı 6 olanların, kendisine ait odası bulunanların, anne-baba eğitim düzeyi yüksek olanların, anne-baba mesleği sosyo-ekonomik açıdan daha iyi olanların, Türkçe ders başarısı yüksek olanların, dakikada okunan kelime sayısı fazla olanların lehine anlamlı farklılık oluştuğu tespit edilmiştir. Okuyan küçük kardeş, okulun bulunduğu yer değişkenlerinde anlamlı farklılık oluşmadığı tespit edilmiştir. Yazma eğiliminin Türkçe ders başarısı ile ilişkisinin olduğu ve bu ilişkinin pozitif yönde olduğu görülmüştür. Araştırma sonuçları, elde edilen bulgular ışığında tartışılmış ve ileride bu noktada yapılacak çalışmalara ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Okuma alışkanlığı, yazma eğilimi, ilkokul öğrencileri.

Çağdaş Azerbaycan Şiirinde Türkçülük

Prof. Dr. Vüsale MUSALI

Kastamonu Üniversitesi Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları Bölümü

Dayağımdır, bayrağımdır, varlığımdır – Türklüyümüz.

Casur, ağüz – Türklüyümüz!

Əməli düz, ürəyi düz – Türklüyümüz.

(Halil Rıza Ulutürk)

Türkçülük politik ve ideolojik bir akım olarak Çar Rusya'sının yürüttüğü sömürgeci siyasete karşı Rusya İmparatorluğu sınırları içerisinde bulunan Türk düşünürler tarafından meydana getirilmiştir. 1880'li yılların başlarında İ. Gaspıralı'nın önderliğinde gelişen Türkçülük hareketi Türklüğü tek ulusal kimlik olarak ele alıyor, tüm Türkleri bu mefkûre altında bir araya getirmeği hedefliyordu. A. Ağaoğlu, A. Hüseyinzade, M. E. Resulzade ve diğer aydınlar milli mefkûrenin belirlenmesi için Türkçülüğü savunmuş ve bu konudaki düşüncelerini eserlerine yansıtmışlardır. Azerbaycan düşünürleri Türkleşmek, İslamlaşmak ve Çağdaşlaşmayı formül olarak esas almış ve ülkenin gelişimini bu çizgide sürdürmeye çalışmışlar.

XX. yüzyılın başlarından itibaren Azerbaycan şair ve yazarları Türkçülük ideolojisinin propaganda-sında önemli roller üstelenmişler. Özellikle şairlerin kaleme aldıkları şiirlerde Türkçülük coşkuyla takdim edilmiştir. 1918-1920 yıllarında Azerbaycan Halk Cumhuriyeti döneminde Türkçülük ideolojisini savunan, destekleyen şairler ekolü oluşmuştur. Bu şairler arasında A. Hüseyinzade, H. Cavid, A. Cevad, M. Hadi, A. Şaik, E. Abid, A. Sıhhat, S. Hüseyin, A. Cenneti ve başkalarının ismini zikrede biliriz. Bu şairler Türklüğü ulusal kimlik olarak görüyor ve bu düşünce etrafında bir araya gelmeği tebliğ ediyorlardı. 1920 yılında Azerbaycan'ın Rusya tarafından işgalinden sonra bu şairler Türkçü ve milliyetçi oldukları için bunların büyük çoğunluğu kurşuna dizilmişlerdir.

Fakat bu ekolün etkisi Sovyet rejiminin sonraki yıllarında da sürmüş ve özellikle de 1980'li yıllardan itibaren çağdaş Azerbaycan edebiyatında Türkçülük ideolojisini savunan çok sayıda şairler yeni yeni eserler vermeye başlamışlardır. Bildirimizde çağdaş Azerbaycan şiirinde Türkçülük konusunu ele alan Halil Rıza Ulutürk, Zelimhan Yakup, Bahtiyar Vahapzade, Rüstem Behrudi, Refik Zeka Handan gibi şairlerin Türk birliğine yönelik şiirleri tahlil edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, edebiyat, türkçülük, şiir

Turkism In The Modern Azerbaijani Poetry

Turkism, as a political and ideological trend, was created by Turkish thinkers within the Russian Empire against the colonial policy of Tsarist Russia. The Turkic movement, which developed under the leadership of İ. Gaspirali in the early 1880s, viewed Turkism as a single national identity and sought to unite all Turks under this ideology. A. Aghaoglu, A. Husseinzada, M.E. Rasulzada and other intellectuals supported Turkism in defining the national concept and reflected their thoughts on this subject in their works. Azerbaijani thinkers took Turkization, Islamization and modernization as a formula and tried to continue the development of the country in this direction.

Since the beginning of the 20th century, Azerbaijani poets and writers have played an important role in promoting the ideology of Turkism. Turkism is especially enthusiastically presented in the poems of poets. The school of poets who defended and supported the ideology of Turkism was formed during the period of the Azerbaijan Democratic Republic in 1918-1920. Among these poets one can mention the names of A. Huseynzada, H. Javid, A. Javad, M. Hadi, A. Shaik, E. Abid, A. Sahhat, S. Hussein, A. Jannati and others. These poets saw Turkism as a national identity and suggested gathering around this idea. After Russia's invasion of Azerbaijan in 1920, most of these poets were shot for being Pan-Turkists and nationalists.

However, the influence of this school continued in the subsequent years of the Soviet regime, and especially since the 1980s, many poets who defended the ideology of Turkism in modern Azerbaijani literature began to create new works. Our article will analyze the poems of such poets as Khalil Rza Uluturk, Zalimkhan Yakub, Bakhtiyar Vakhbazada, Rustam Behrudi, Refik Zeka Khandan, which dealt with Turkism in modern Azerbaijani poetry.

Keywords: Azerbaijan, literature, Turkism, poetry

Azerbaycan ve Amerika Edebiyatında Novella Türü: Teşekkülü ve İnkişaf Özellikleri

Ayten MUSAYEVA

İTTİ (Uluslararası TEFL Eğitim Enstitüsü) Bölge Temsilçisi, Azerbaycan Üniversitesi,

Doktora Öğrencisi

Bildirimizde önce öykü türünün kökenini incelenerek onun dünya edebiyatındaki kısa tarihi gözler önüne serilmiş, daha sonra yirminci yüzyılda Azerbaycan ve Amerika edebiyatında zirveye ulaşan bu türün, ilk kez, karşılaştırmalı olarak incelenmesi hedeflenmiştir. Beklenmedik ve çelişkili yaşam olaylarını hayatın kendisi olarak yansıtan kısa roman ve ya novella her iki ülkenin XX yüzyıl literatürünü zenginleştirmiş ve sadece biçim olarak değil içerik olarak da zirveye ulaşmıştır. Çalışmada Azerbaycan edebiyatında kısa öykü türünün gelişiminde paha biçilmez bir rol oynayan Celil Memmedguluzade ile Amerikalı yazar O. Henry nin bu türün edebiyat üzerindeki önemli etkisi incelenmektedir.

Bildirinin amacı yirminci yüzyıl Amerika ve Azerbaycan edebiyatının en önemli türlerinden biri olan öykü türü, kökeni, gelişimi ve oluşumudur. Roman türünün Azerbaycan ve Amerika edebiyatında fikir, sorun ve üslup açısından benzerlik ve farklılıkları, her iki milletin edebiyatından alınan edebi örneklerden örnekler verilerek incelenmektedir.

Bildiride aynı zamanda roman türünün yirminci yüzyıl Amerikan ve Azerbaycan edebiyatındaki gelişimini takip etmek ve özelliklerini analiz etmek amaçlanmıştır. Analiz edilirken bu türün kökeni olarak Azerbaycan edebiyatındaki latifeler ve Amerikan edebiyatındaki anekdotlara dayanılmaktadır. Aynı zamanda yirminci yüzyılın edebi ortamı, basın ve yazarların bu türü neden kullandıkları incelenmektedir. Her iki sanatçının kısa öykülerinde ortaya çıkan sorunlar ve kahramanlar gözden geçirilerek fikir yürütülmüştür.

Bilindiği gibi, her iki yazarın eserlerinin yanı sıra yirminci yüzyıl Azerbaycan ve Amerikan sanat ortamının yeterince analiz edilse de, bu iki ülkenin literatüründe kısa roman türü karşılaştırılmalı olarak incelenmemiş, okşar ve farklı yönler gözler önünü serilmemiştir. Bildirimizde bu boşluğun ortadan kaldırılması yönünde apardığımız araştırmaların bir kısmı yansıtılmış, basının ortaya çıkması ile her iki ülkede öykü türünün oluşumu ve gelişiminin diyalektik bir bütünlük içinde ve birbirine koşullanmış ve genelleme-ler üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: novella, kısa roman, O. Henry, C. Memmedguluzade, karşılaştırmalı edebiyat, Azerbaycan edebiyatı, Amerika edebiyatı

The Genre Novella In Azerbaijan And American Literature: The Features of Its Formation And Development

In this scientific article first of all the origin of novella is researched, its short history in the world literature is looked through, then for the first time this genre which came to its high level in Azerbaijan and American literature in XX century is investigated comparatively. Novella being as unexpected as human life and reflecting contrasted, complicated events, not only importantly developed for its form but also for its maintenance and enriched both countries' XX century literature.

On the bases of literary creativity of Jalil Mammadguluzadeh's who has irreplaceable place in the development of Azerbaijan Literature, and O.Henry's who created the nicest samples of novella in American Literature the important affect of this genre to the literature is researched in this article.

The main object of the article is one of the genres called novella, its formation, development process in XX century literature of Azerbaijan and America. Giving samples taken from both peoples' literature the similar and different features of novella are analysed from the point of view of idea, problems, and style.

The main target in this article is to follow the way of development of novella and analyse its specific features in both literature. During the analysis in Azerbaijan Literature "letife"s and in American Literature anecdotes are taken as the origin of this genre. At the same time literary atmosphere formed in XX century, mass media are looked through, why namely this genre is used by the authors is reasearched. All the problems described in both writers' novellas, the world of characters are looked through and commented.

The scientific innovation of the article is that the comparative analysis of novella in both countries' literature is never investigated and similar and different aspects are never touched upon although both writers' works, as well as literary atmosphere of XX century are investigated enough. It is known the dialogue between history and literatrure is modifier, that's why the literature of this period is researched in the dialectical connection with social events and the formation of mass media.

Keywords: novella, O.Henry, J.Mammadguluzadeh, comparative literature, Azerbaijani Literature, American Literature

Orhan Kemal'in Murtaza Romanı Işığında 1950'lerin İşçi Kültürü

⁵⁴Dr. Gülçin Tuğba NURDAN

Orhan Kemal'in Murtaza romanında yürüttüğümüz bu çalışmada karakter üzerinden bir tahlil yapmaya çalıştık. Temel olarak marksizmin ve toplumcu gerçekçiliğin hâkim olduğu romana sosyolojik eleştiri ile baktığımızda dönemin toplumsal yapısına dair bir fikir edindik. Bu açıdan Murtaza romanında dönemin toplumsal yapısını oluşturan birçok unsur bulundurulduğunu söyleyebiliriz. Murtaza romanı ile dönemin insanlarını, çok partili hayata geçişi ve bu süreçteki zorlukları, işçi sınıfını, işçi sınıfının yaşadığı fakirliği ve çalışma hayatının zorluklarını gözler önüne seren Orhan Kemal bunu Murtaza karakteri üzerinden ironik bir dille okurlara sunmuştur. Dikkatle incelendiğinde Murtaza karakterinin kendini devlet zannetmesi ve bu doğrultuda davranması Murtaza karakterinin kendisini devlet mekanizmasının gücüne sahip hissetmesi incelendiğinde ezen-ezilen yapısını vermesi bakımından da önemlidir. Bunun sonucunda da 1950 döneminin işçi sınıfı, ezilen halk ve ezen yapısı daha net gözler önüne serilmektedir. Zira 1950 dönemi birçok alanda köklü bir değişimin yaşanmaya başladığı dönemdir. Burada romanın yazıldığı tarih (1952) de bizlere ülkede yaşanan değişimlerin bireylere yansımaları vermesi bakımından önemlidir. Toplumun değişimi beraberinde bireyin değişimini getirmiştir, yazar bunu da romanında Murtaza karakteri üzerinden işlemiştir. Bu sebeple de aslında Murtaza romanında bireyin değişimine şahit olmaktayız. Buradan da Orhan Kemal'in eserlerinde sadece toplumun bir kesiminin bir tarih çerçevesinde değil aynı zamanda sosyolojik çerçevede de incelendiğini görmekteyiz. Bu sebeple de diyebiliriz ki Orhan Kemal yaşadığı dönemin sadece yazarı değil aynı zamanda sosyo kültürel ve sosyo ekonomik yapısına ışık tutan bir aydındır.

Anahtar Kelimeler: Orhan Kemal, Murtaza, 1950 dönemi, işçi sınıfı, dönemin sosyolojik yapısı.

The Labor Culture of the 1950s in the Light of Orhan Kemal's Murtaza Novel

In this work written on Orhan Kemal's novel *the Murtaza*, a character is being analyzed. When we look at the novel closely, which is basically dominated by the ideology of Marxism and the social realism with sociological criticism, an idea about the social structure of that period occurs in our minds. In this respect, we can say that the novel of *Murtaza* contains many elements constituting the social structure of the period. With his novel *the Murtaza*, Orhan Kemal, who reveals the people from the period of that time, the transition to the multiparty life of Turkey's politics and the challenges occurred during the transition, daily life of working class, the poverty and the difficulties that working class had been through are clearly presented to readers in an ironic way of language through Murtaza's character. When examined carefully, Murtaza's character assuming himself as the state and behaving in this way is also important in terms of the fact that Murtaza's character feels himself to power of the state mechanism, and it gives his oppressor-oppressed structure. As a result of that, the working class, the oppressed people and the oppressing structure of the 1950s period are being revealed more clearly. Because the period of 1950s is the time when a radical change started taking place in many areas. The date when the novel was written here (1952) is also important in terms of giving us reflection of the changes in country on individuals. The change in society has brought about the change of the individual, and the author has processed this through the character of Murtaza in his novel. For this reason, we actually witness the change of the individual in *the Murtaza* novel. Thus, we can see that not only a section of the society is being analyzed within a historical framework, but also in a sociological framework in Orhan Kemal's works. For this reason, we can say that Orhan Kemal is not only the author of the period he lived in, but also an intellectual who sheds light on the socio-cultural and socio-economic structure of the country.

Keywords: Orhan Kemal, Murtaza, 1950 period, working class, sociological structure of the period

Ali Şir Nevai'nin Türk Dili Ve Edebiyatının Gelişimindeki Yeri Ve Önemi

Dr. Sultonmurod OLIM

*Filoloji Bilimleri Doktoru, "Nakşibendiye" dergisi baş yazarı,
Taşkent Uluslararası İslam Akademisi Kıdemli Öğretim Üyesi (Özbekistan)*

Bu çalışmada büyük Özbek şairi ve düşünürü Nizamiddin Mir Alisher Nevai'nin Türk dili ve edebiyatının gelişimine büyük katkısı, bu alandaki büyük başarıları, Türkçe ve Farsça söz sanatı arasındaki rekabet, büyük şairin Türk dünyası edebiyatına kazandırdığı eserler ve toplumlar arasında yarattığı etkileşim ortamı incelenecektir.

15. yüzyılın ikinci yarısında sadece tüm Türk edebiyatı zirveye ulaştı. Çünkü bu dönemde büyük şair ve düşünür Nizamiddin Mir Alisher Nevai yüksek seviyedeki eserlerini yazdı. Dünya çapında değerlendirildiğinde de, Nevai kadar büyük hacımda ve yüksek maharet ile kalem sahibi az bulunur.

Nevai mirası sadece Özbek edebiyatının değil, aynı zaman tüm Türk dünyasının yüksek zirvesidir. Türk dünyası ondan öncesinde de, sonrasında da onun kadar yüksek seviye, hacım bakımından büyük söz sanatçısını görmedi.

Özbek edebiyatı dahil olmak üzere tüm Türk halkları edebiyatı son dört yüzyıldır Fars-Tacik edebiyatıyla yanyana gelişegelmiştir. Ortada hassas bir yarış da vardı. Edebi gelenekler, sanatsal ölçütler, türler, şiirsel biçimler, vezin ve kafiye kuralları, sanatsal tasvir talepleri, ideolojik görüşler neredeyse aynı ve ya çok yakındı. Ayrıca Fars-Tacik edebiyatının prestiji çok yüksekti. Bu dilin sanatsal mirasını sadece Farslar yaratmış değildir. Tarihte ilk Hamsa'yı yazan Nizami Gencevi, uzmanlara göre etnik olarak Azerbaycan Türküydü. İkinci Hamsa'nın yazarı Husrav Dehlavi, Hindistanlı bir Özbek Türküydü. Bunun gibi örnekler çok fazladır.

Türk yazılı edebiyatını Farsça söz sanatı düzeyine çıkarma hedefine çeşitli yollarla ulaşılmıştır. Nevai öncesi dönemde, Yusuf Has Hacıp Abulkasım Firdavsi'nin Şahname'sinden etkilenerek Kutadgu Bilig'i masnaki şeklinde ve musakmani mahfuz (veya maksur) vezninde yazmıştır. Seyfi Sarayı Şeyh Müslîhid-din Sa'di'nin "Gülistan" eserini; Haydar Harezmi Nizami Gencevi'nin "Mahzen'ül-esrar" eserini; Kutub Harezmi ise onun "Hüsrev ve Şirin" destanını Özbekçeye çevirmiştir. Osmanlı Türk şairi Gülşehri, Feridüddin Attar'ın "Mantıku't-tayr" destanına nazire olarak aynı adlı bir eser yarattı. Böylelikle Türk şiirinde Fars-Tacik edebiyatında mevcut türler ve şekiller ortaya çıkmaya başlar. Yavaş yavaş, bazı çift dilli şair iki dilde eser yazmaya başlarlar. Timuri Hüseyin Baykara (hükümdarlık dönemi 1469-1506) Türk şairlerinin anadillerinde veya iki dilde eser yazmalarını emreder. Ayrıca kendisi de Özbekçe şiirler yazar ve bir divan düzenler.

Nevai eserleri Türk edebiyatının Farsça söz sanatı ile dört yüzyıllık etkileşimin neticesi olarak ortaya çıktı. Büyük yazar Türk edebiyatını her bakımdan Farsça söz sanatı seviyesine yükseltti. Hatta bazı yönlerde daha da yüksek seviyeye taşıdı. Özetle Alisher Nevai sadece Türk dili ve edebiyatı değil, belki günümüz Türk-İslam dünyasının genel kültürü ve maneviyetini zenginleten önemli şahsiyettir.

Anahtar Kelimeler: 15.yüzyıl, Alisher Nevai, Türki dil, Türki edebiyat, söz, tür, nezire, tercüme, etkileşim, kültür, maneviyet.

The Role And Importance Of Alisher Nevai In The Development Of Turkish Language And Literature

In this study, the great contribution of the great Uzbek poet and thinker Nizamiddin Mir Alisher Nevai to the development of Turkish language and literature, his great achievements in this field, the rivalry between Turkish and Persian word art, the works of the great poet to the Turkish world literature and the interaction environment he created between societies will be examined.

Only all Turkish literature reached its peak in the second half of the 15th century. Because during this period, the great poet and thinker Nizamiddin Mir Alisher Nevai wrote his high-level works. When evaluated worldwide, there are few who have a pen as large as Nevai and with high skill.

Nevai heritage is not only the highest peak of Uzbek literature, but also of the entire Turkic world. The Turkish world did not see the great lyricist in terms of volume and volume before and after him.

Literature of all Turkish peoples, including Uzbek literature, has developed alongside Persian-Tajik literature for the last four centuries. There was also a delicate race. Literary traditions, artistic criteria, genres, poetic forms, rhyme and rhyme rules, demands for artistic description, ideological views were almost the same or very close. Also, the prestige of Persian-Tajik literature was very high. It is not only Persians that created the artistic heritage of this language. Nizami Genjevi, who wrote the first Hamsa in history, was ethnically Azerbaijani according to experts. The author of the second Hamsa, Husrav Dehlavi, was an Uzbek Turk from India. Examples like this abound.

The goal of bringing Turkish written literature to the level of Persian rhetoric has been achieved in various ways. In the pre-Nevai period, Yusuf Has Hajib Abulqasim was influenced by Firdavsi's Shahname and wrote Qutadgu Bilig in the form of masnaki and in the musakmani mahfuz (or maxur) meter. Seyfi Sarayi Sheyh Muslihiddin Sa'di's "Gulistan"; Haydar Harezmi has translated Nizami Genjevi's "Mahzen'ül-marijuana" and Qutub Harezmi his epic "Husrev ve Shirin" into Uzbek. The Ottoman Turkish poet Gülşehri was the author of Feridüddin Attar's epic "Mantiqu't-tayr" with the same name. Thus, the genres and forms existing in Turkish poetry in Persian-Tajik literature began to emerge. Gradually, some bilingual poets began to write works in two languages. Timuri Huseyin Baykara (reign 1469-1506) orders Turkish poets to write in their mother tongue or bilingual. He also writes Uzbek poems and arranges a divan.

Nevai's works have emerged as the result of four centuries of interaction between Turkish literature and Persian rhetoric. The great writer raised Turkish literature to the level of Persian rhetoric in all respects. In some ways it even took it to an even higher level. In summary, Alisher Nevai is an important person who enriches not only Turkish language and literature, but also the general culture and spirituality of today's Turkish-Islamic world.

Keywords: 15th century, Alisher Nevai, Turkic language, Turkish literature, word, genre, nezire, translation, interaction, culture, spirituality.

Güney Azerbaycan’da Konuşulan Lehçeler

Ayten RAHİMOVA

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi

Güney Azerbaycan topraklarında çok eski tarihlere dayalı, fakat yazılı olmayan çeşitli lehçeler bulunmaktadır. Bu lehçeler okullarda dil dersi olarak okutulmamasına rağmen, her yörenin içerisinde ehemmiyetini yitirmeden günümüze kadar gelmiş bulunmaktadırlar. Bu lehçeler günümüz Azerbaycan devlet dili ile tam olarak örtüşmese de; bazı özellikleri ile Fars, Moğol ve Türk dillerinin birleşiminden meydana geldiği düşünülmekte ve bu yönü ile adı geçen dillerin varlık sürdürdüğü topraklara hükmeden hanedanların hem lisanî, hem de kültürel bazı özelliklerini taşımaktadırlar. Bu dil lehçeleri, İran Azerbaycanı’nda yaşayan Azerbaycan Türklerinin kültürü, mimarisi, örf-âdeti ve ayrıca dilsel varlığının sürdürülmesinden önemli bir rol oynamaktadır. Bu bildiride Güney Azerbaycan’da konuşulan Tebriz lehçesi, Karadağ lehçesi, Yamcih lehçesi, Urmu lehçesi, Marağa lehçesi ve Erdebil lehçesi üzerinde çalışılmıştır. Bu lehçeler resmî olarak kabul gören Azerbaycan Türkçesi’nden çeşitli farklılıklar taşısa da, Türk kültüründe dil unsurunun ne kadar geniş ve ne kadar zengin olduğunu gözler önüne sermektedir. Bu konunun ele alınma nedeni, yukarıda adı geçen lehçelerin incelenerek Türk dili tarihine katkı sağlaması amacını gütmektir.

Anahtar Kelimeler: Türk Kültüründe Dil Unsuru, Güney Azerbaycan, Lehçeler

Dialects Spoken In Southern Azerbaijan

There are various language elements based on ancient history but not written in the territory of Southern Azerbaijan. Although these dialects are not taught as language lessons in schools, they survive in every region without losing their importance. Although these dialects do not exactly coincide with today’s Azerbaijani state language, it is thought to be composed of a combination of Persian, Mongolian and Turkish languages with some features and with this aspect, it has some characteristics of both language and culture of the dynasties ruling in these lands. When we investigate these language dialects, their features that come before us are important from a historical point of view. The culture, architecture, customs and also language of a nation reveal its importance in history. Therefore, dialects in Southern Azerbaijan are among the subjects that need to be researched. For this paper, we discussed a research topic on Tabriz dialect of South Azerbaijan, Karabakh dialect, Yamcih dialect, Urmu dialect, Maraga dialect, Ardabil dialect. The features of these dialects reveal how wide and rich the language element of Turkish culture is. The examples we have compiled from the words occurring in these dialects bear similarities and privileges with the history of the Turkish language. The reason why this issue was brought forward was discussed with the aim of contributing a little to the history of Turkish language by examining these language elements.

Keywords: Language Element in Turkish Culture, South Azerbaijan, Dialects

Azerbaycan ve Türk Hikâyelerinin Konu ve İçerik Açısından İncelenmesi Üzerine (1995-2000 yılları)

Sima ŞEFİZADE

Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi Nizami Gencevi adına Edebiyat Enstisü Doktora öğrencisi

Bildiride, 1995-2000 yılları arasında Azerbaycan ve Türk hikayeleri kıyaslamalı olarak konu ve fikir açısından sınıflandırılacaktır. Bu sınıflandırmada edebi süreci etkileyen özellikler dönemlere göre gruplandırılacaktır. Şunu kaydetmemiz gerekir ki, modern dünya edebi sürecinde “Roman bu mu?”, “Postmodernist Şiir” gibi kelimelerin yanı sıra, “Hikâye Akışı” ifadesi de güncel bir konudur ve bu kelimenin güncelliğinin bugün ortaya çıkmadığı unutulmamalıdır. Henüz, 1995-2000 yıllarında Azerbaycan ve Türk hikâyelerinde bir canlanma duyulmaktaydı. Özellikle, Avrupalılaşma'nın etkisi Türk hikâyelerinin konu ve muhtevasında kendisini daha çok gösteriyordu. Bu etkinin bir sonucu olarak hikâyelerde diyaloglar, monologlar ve epigrafların yer alması daha çok hakim oldu. Öykülere “ben” imgesinin getirilmesinin yanı sıra, psikolojik detayların paralel gelişimi, imgenin içsel, ruhsal dünyası öykü türü için bir yenilik olarak kabul edilmeğe başladı.

Bu yıllardan sonra anı tarzında yazılan öykülerin sayısı artmaya başladı. Postmodernizme paralel olarak, birçok edebi akım da hikâye türündeki güncelliğini artırdı. 1995-2000 yıllarındaysa Azerbaycan hikâyeleri siyasi olayların etkisinden birazcık kurtularak yeni düşüncenin oluşumu ve gelişimini hikâyenin tema ve fikrinde göstermeğe çaba gösterse de, Karabağ olaylarının Azerbaycan hikâyesinin ana temasına dönüşmesi günümüze kadar geçerliliğini korumaktadır. Kahramanların iç dünyasının ve yaşantılarının psikolojik açıdan nitelendirilmesi her zaman yazarların ilgi odağı olmuştur. 1995'ten beri, çağdaş öykülerin edebiyata akışı ve bundan doğan aile içi ve sosyal temaların hikâyelere konu edinmesi oldukça ilginçti. Tüm bu nitelikler ve özellikler, hem Azerbaycan hem de Türk hikâyelerinde her dönemin kendine has özellikleri şeklinde bildiride açıkça belirtilecektir.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, Türkiye, hikâye, kıyaslamalı edebiyat, karakter.

A Comparative Analysis Of The Subject And Content In Azerbaijani And Turkish Stories (during the years 1995-2000)

The paper discusses the comparative classification of subject matters and ideas throughout the Azerbaijani and Turkish stories between 1995 and 2000. In this classification, the features, which affect the literary movements will be choronologically grouped. It is important to consider that alongside the questions ‘is this a novel?’, or ‘postmodernist poetry’, it is also crucial to consider how the narrative flows as this a significant issue for the current modern world literature. However, this notion flourished during 1995-2000 in Azerbaijani and Turkish stories, nevertheless, the interest in this matter is not a present-day mainstream. In particular, the impact of Europeanisation was more evident in narrative techniques of Turkish stories. As a result of this influence, the stories became more dominated by the implication of dialogues, monologues and epigraphs to the stories. Alongside ‘self-reference’ or ‘self-consciousness’, comparably, there was also a clear progress of the psychological, inner and spiritual world of characters throughout the stories. As a result, this became a much favoured narration technique. Furthermore, the story as a genre became a much revered style not only in postmodernism, but also in other literary movements. Although literature written in 1995-2000 in Azerbaijan tried to present novel and receptive ideas in the theme of a story genre, the political impact of the Karabakh events are undeniably obvious until today. Writers have always been engaged with the inner world and the psychological lives of their heroes. Since 1995, it is worth noting that social and ethical issues have been widely addresssed in story genres.

In conclusion, given the centrality of aforementioned issues, this paper will examine them comparatively and chronologically in both Azerbaijani and Turkish stories.

Keywords: Azerbaijan, Turkey, story, comparative literature, characters.

Edebiyat Estetiği Bağlamında “Ölü Yiyen Derviş Masalı” nı Yeniden Okumak

Nur TOPALOĞLU

Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili Ve Edebiyatı Bölümü Doktora Öğrencisi

Sözlü kültürün en önemli unsurlarından biri olan masallar, Halk Edebiyatı ürünleri arasında yer almanın yanı sıra tür, anlatım özellikleri, kurgu, mitik semboller ve dil gibi özellikleri bakımından aynı zamanda Estetik, Sosyoloji ve Psikoloji gibi disiplinlerin de ilgi alanına girmektedir.

Estetik ile Edebiyat Bilimi ve Kuramı arasındaki bağlantının özgün bir kesişme alanı olarak karşımıza çıkan Edebiyat Estetiği, ülkemizde son yıllarda gelişme kaydetmiş ve önümüze yeni ufuklar açmıştır.

Olağanüstü olayların yer aldığı, zaman ve mekân mefhumunun olmadığı, bilinmeyen şahıs ve varlıklara ait olayların insan, tabiat, ahlak, zaman ve norm gibi bir evren tasarımının kendine has bir dille sembolere döküldüğü masalı bu bildiriye konu edindik. Bildiride Erzurum’da derlenmiş masallardan biri olan Ölü Yiyen Derviş Masalı, Edebiyat Estetiği bağlamında ele alınarak değerlendirilmeye çalışılmıştır. Önce epizotları verilen masal metni sırası ile “Edebiyat ve Bilgi” ve “Edebiyat ve Hakikat” başlıkları altında incelenmiştir. Çözümleme yönteminin kullanılacağı bildiride yapılacak değerlendirmeler sonuç bölümünde sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Edebiyat, Estetik, Masal, Antropofaji, Ölü Yiyen Derviş.

Re-reading The “Dead Eater Dervish Tale” in the Context of Literary Aesthetics

Tales, one of the most important elements of oral culture, are also in the field of interest of disciplines such as Aesthetics, Sociology and Psychology, in addition to being among the products of Folk Literature, its genre, expression features, fiction, mythical symbols and language.

Literary Aesthetics, which is a unique intersection area of the connection between Aesthetics and Literary Science and Theory, has developed in our country in recent years and opened new horizons for us.

We are the subject of this declaration where extraordinary events take place, there is no notion of time and space, events belonging to unknown persons and beings are transformed into symbols in a unique language such as human, nature, morality, time and norm. In the paper, the Dead Eater Dervish Tale, which is one of the tales compiled in Erzurum, has been evaluated in the context of Literary Aesthetics. First, the text of the fairy tale with episodes was examined under the titles of “Literature and Knowledge” and “Literature and Truth” respectively. The evaluations to be made in the paper, where the analysis method will be used are presented in the conclusion section.

Keywords: Literature, Aesthetics, Tale, Anthropophagia, Dead Eater Dervish.

Oğuz Grubu Türk Lehçelerinde Görülen Yalancı Eş Değer Fiiller

Araş. Gör. Gülnisa USUBOVA

Azerbaycan Ulusal Bilimler Akademisi

Sovyetler Birliğinin dağılmasıyla ortaya pek çok Türk lehçesi ve yazı dili çıkmıştır. Yaşanan siyasi ve toplumsal gelişmelerde Türk Dünyası birbirine daha fazla yaklaşmış ve Türk yazı dilleri arasındaki aktarma çalışmaları hız kazanmıştır. Yapılan aktarmalar sırasında çeşitli sorunlarla karşılaşan araştırmacılar bu sorunları “Aktarma Problemleri”, “Aktarma Meseleleri” başlıkları altında inceleyerek konuyla ilgili birçok çalışma yapmışlardır ve bu problem üzerinde son yıllarda sıklıkla durmuşlardır. Yalancı eş değerler konusu da aktarma problemlerinden biri olarak değerlendirilmiştir. Birbirinden farklı olan en az iki dil veya lehçe ya da şive arasında yazılışları ve okunuşları aynı, fakat anlamları farklı olan kelimelere yalancı eş değerlilik denir. Aynı ek, aynı ses yapısıyla ya da bulunduğu lehçenin ses yapısına uygun olarak iki lehçede de bulunuyor olabilir. Bu duruma Türk lehçeleri arasında sık rastlanır. Bu sözcükler lehçeler arası aktarmalarda, aktarıcıların hatalar yapmasına sebep olmaktadır. Türk lehçelerinde eş değerlilik sorunu ve lehçeler arası aktarmalar üzerine birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmada, Oğuz grubu Türk lehçelerinden olan Türkiye Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi, Türkmen Türkçesi ve Gagauz Türkçesinde görülen yalancı eş değer fiiller tespit edilip sınıflandırılmıştır. Karşılaştırma yapılırken, adı geçen dört lehçenin sözcüğü karşılaştırılarak fiiller tespit edilmiş, yansıttıkları anlamlara bakıldıktan sonra bu fiiller kısmi ve yalancı eş değer olarak tasnif edilmiştir. Böylece bu dört türk lehçesinin sözlüğünde birbiriyle anlam bakımından örtüşen eş değerli fiiller olduğu gibi kısmen ve tamamen farklılaşarak yalancı eş değer durumuna gelen ve de dikkat edilmediği takdirde anlam karışıklığına yol açan fiillerin olduğu tespit edilmiştir. Makalenin amacı Oğuz grubu Türk lehçeleri arasında yapılacak aktarmalarda en büyük problemlerden birini oluşturan yalancı eş değer kelimelerin durumunu ortaya çıkarmaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye Türkçesi, Türkmen Türkçesi, Azerbaycan Türkçesi, Gagauz Türkçesi, yalancı eş değer, aktarma sorunları.

False Equivalent Verbs in Oguz Group Turkish Dialects

With the collapse of the Soviet Union, many Turkic dialects and writing languages appeared. In the political and social developments, the Turkish world has become closer together and the transfer between the Turkic writing languages has increased. The researchers, who encountered various problems during the transfers, investigated these issues under the headings “transfer problems” and “transfer issues” and have done many studies on the subject and have often focused on this problem in recent years. The issue of false equivalent has also been evaluated as one of the transfer problems. In the case of a word that is different from one another, or dialect, the words that have the same spelling and pronunciation but different meaning are called false equivalent. The same addition may be found in both dialects, either with the same sound composition or in accordance with the sound composition of the dialect in which it is. This is common among Turkic dialects. These words lead to the wrong translation. Many studies have been done on the question of equivalence in Turkic dialects and Inter-dialect transfers. In this study, false equivalent verbs seen in Oghuz group Turkish dialects were determined and classified. In comparison, the verbs were determined by comparing the words of the four dialects mentioned, and after looking at the meanings they reflect, these verbs were classified as partial and false equivalents. Thus, in the dictionary of these four Turkish dialects, it has been determined that there are equivalent verbs overlapping each other in terms of meaning, as well as verbs that become pseudo-equivalents partially and completely differentiate and cause confusion if not paid attention. The aim of the article is to reveal the situation of pseudo-equivalent words that constitute one of the biggest problems in the transference between the Turkish dialects of the Oghuz group.

Keywords: Turkish, Turkmen Turkish, Azerbaujan Turkish, Gagauz Turkish, Azerbaijan Turkish, false equivalent, transfer problems.

Ortak Türk Alfabesi Kurumu'nun 1927'de Bakü'de Gerçekleştirilmiş I Kongresi (Kongre'nin Steneografisi Üzerinden)

Dr. Öğr. Üyesi Nizami VELİYEV

Azerbaycan Milli İlimler Akademisi Nizami Gencevi adına Edebiyat Enstitüsü

Bakü'de 1926'da gerçekleştirilmiş I Türkoloji Kurultay'da ele alınmış kararlardan biri de Türk Cumhuriyet ve toplumlarının latin grafikali yeni alfabeye geçmesi meselesi olmuştur. Bu amaçla ulaşmak için Yeni Türk Alfabesi Kurumu kurulmuş ve onun çalışma merkezi olarak Bakü seçilmiştir. 1927 yılın 3-7 Haziran tarihinde Bakü'de Yeni Türk Alfabesi Kurumu'nun büyük bir Kongre'si yapılmıştır. Kongre 5 gün içinde gerçekleştirilen 5 toplantıdan ibaret olmuştur. Kongre'de Azerbaycan, Gürcüstan, Ermenistan, Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan, Kırgızistan, Tacikistan, Kara-Kalpak, Başkırtistan, Tataristan, Dağıstan, Kırım, Karaçay, Çeçenistan, İnguşetiya gibi Cumhuriyet ve özerliklerden gelmiş 39 yetkili, çok sayıda bilim insanı iştirak etmiştir. Kongre'de Türk Cumhuriyetleri ve özerliklerden gelmiş üyeler yeni alfabeye geçid için görülen işler, problemler hakkında bilgiler vermişler. Kongre'de en önemli meselelerden bir de ortak alfabenin tüm Türk toplumlarında aynı derecede geçerli olması için yapılan bilimsel tartışmalar teşkil etmiştir. Kongre'de Türk toplumlarında kullanılan şifahi ve yazılı türk dili, onların ortak ve farklı tarafları, bu farklılıkların aradan kaldırılması için yapılması gereken çalışmalar üzerinde tartışmalar yapılmıştır. Kongrenin sonunda ortak Türk alfabesinin Türk Cumhuriyet ve özerliklerinde kullanılması için gereken hazırlıkların gerçekleştirilmesi ile alakadar kararlar alınmıştır. Kongrede 33 harfdan oluşan ortak Türk alfabesi de sunulmuştur. Türk Cumhuriyet ve özerliklerinde bu alfabenin ilk önce okullarda öğretilmesi, daha sonra üniversiteler, gazete ve dergilerde, devlet kurumlarında kullanılmasını amaçlayan faaliyetler dikkate alınmış, kararlar kabul edilmiştir.

Bakü'de gerçekleşen bu Kongre'nin tüm toplantıları, burada sunulan tüm sunumlar 183 sayıfalık steneografiye alınmış ve 1927'de Moskova'da basılmıştır. Kongre'nin steneografisi şimdi Moskova Devlet Tarih Kütüphanesi'nde saklanılıyor. İster Azerbaycan, isterse de Türkiye'de Türk dilleri üzerinde çalışmalar yapan bilimsel dil kurumları, bilim adamları bu Kongre ile ilgili genel bilgiye sahip olsalar da, buradaki sunum ve fikirlerden, kongre'nin steneografisinden habersizler. Bu sebepten Ortak Türk Alfabesi Kurumu'nun Bakü'de gerçekleştirdiği I Kongresi'nin steneografisinin ve buradaki bilgilerin bilim camiasına akademik bir bildiri ile sunulması büyük bilimsel önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Bakü, Kongre, Steneografi, Alfabe, 1927, Haziran.

The I Congress of the Common Turkish Alphabet Institute Held in Baku in 1927 (Via the Steneography of the Congress)

One of the decisions that was handled in the I Turcology Congress in Baku in 1926 was the transition of the Turkish Republic and its societies to the new alphabet with Latin graphics. In order to achieve this goal, the New Turkish Alphabet Institute was established and Baku was chosen as its study center. A big Congress of the New Turkish Alphabet Institute was held in Baku on June 3-7 of the year 1927. The congress consisted of 5 meetings in 5 days. 39 officials from Azerbaijan, Georgia, Armenia, Kazakhstan, Uzbekistan, Turkmenistan, Kyrgyzstan, Tajikistan, Kara-Kalpak, Bashkiria, Tatarstan, Dagestan, Crimea, Karachay, Chechnya, Ingushetia and many scientists participated in the Congress. At the Congress, members from Turkic Republics and specialists gave information about the works and problems for transition to the new alphabet. One of the most important issues in the Congress was scientific discussions to ensure that the common alphabet is equally valid in all Turkish societies. In the congress, discussions were made on the oral and written Turkish language used in Turkish societies, their partners and different sides, and the work to be done to remove these lines. At the end of the congress, decisions were taken regarding the preparation of the common Turkish alphabet for the Turkish Republic and its autonomies. A common Turkish alphabet consisting of 33 letters was also presented at the congress. In the Turkish Republic and its autonomies, activities aiming to teach this alphabet first in schools, then to use it in universities, newspapers and magazines, and state institutions are shown, decisions were adopted.

All the meetings of this Congress held in Baku and all the presentations presented here were taken into 183-page stenography and printed in 1927 in Moscow. The steneography of the Congress is now stored in the Moscow State Historical Library. Both Azerbaijan, both in Turkey To conduct research on Turkish languages, scientific language institutions and scientists have general information about this Congress. But they are unaware of the presentations and ideas here, and the steneography of the congress. For this reason, presenting the steneography of the I Congress held by the Joint Turkish Alphabet Institute in Baku and the information here to the scientific community with an academic statement is of great scientific importance.

Keywords: Baku, Congress, Steneography, Alphabet, 1927, June.

Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Eğitim Sürecinde Kültürün Aktarılması: Dil Faktörü

⁵⁵Arş. Gör. Demet YALÇIN

İnsanların, duygularını ve düşüncelerini aktarmak için sözcükler ya da işaretler aracılığıyla, bireyler arası iletişimi sağlayan dil, kültürün aktarılmasında önemli bir faktördür. Yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye’deki eğitim sürecinde sağlıklı bir iletişim kurması, Türk kültürünü öğrenmesi ve farklı ülkelerde kültür aktarımının yaygınlaşması hususunda dil önem arz etmektedir. Bir kültürün anlaşılması için yeterli bilginin bireye verilmesi ve verilen bilginin birey tarafından sağlıklı bir şekilde anlaşılması ve yorumlanması gerekmektedir. Kültür ilk olarak dil ile anlaşılmakta ve sürdürülmektedir. İletişimsel olarak sorun yaşayan bireyler içinde bulunduğu kültürü anlamakta ve bulundukları kültürün yaşayış biçimlerini ve alışkanlıklarını hayata geçirmekte bir takım problemler ile karşılaşabilmektedir. Yaşanılan bu sorunlar öğrencilerin bulunduğu toplumun kültüründen uzaklaşmasına, ayrı bir yaşayış biçimi geliştirmesine neden olabilmektedir. Özellikle yabancı uyruklu öğrencilerin yaşadığı iletişimsel sıkıntılar içinde bulunduğu kültürle çatışmasına, öğretmen-öğrenci, öğrenci-öğretmen ekseninde uyumsuzluklara neden olabilmektedir. Türk kültür ve sanatının farklı ülkelere sağlıklı bir şekilde aktarılması farklı coğrafyaların Türk kültür ve sanatını yaşatması adına önemli bir misyon üstlenmektedir. Bütün bu gerekçeler dikkate alınarak eğitim gören yabancı uyruklu öğrencilere ders veren öğretmenler ile nitel araştırma yöntemi olan derinlemesine görüşme gerçekleştirilecektir.

Çalışma kapsamında kültürün aktarılmasında önemli bir faktör olan dilin yabancı uyruklu öğrencilerin Türk kültürünü anlama ve öğrenme üzerine etkisi incelenmiştir. Ayrıca dil ve iletişimsel olarak yaşanan sıkıntıların öğretmenlerin bakış açısı da dikkate alınarak belirlenmesi ve çözüm önerilerinin sunulması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Dil, İletişim Sorunları, kültür, yabancı uyruklu, öğrenci, öğretmen

Transfer of Culture in the Education Process of Foreign Students: Language Factor

Language, which enables interpersonal communication through words or signs in order to convey people’s feelings and thoughts, is an important factor in the transmission of culture. Foreign nationals of healthy communication in the educational process of the students in Turkey, learning Turkish culture and dissemination of cultural transmission in different countries is important in language matters. In order for a culture to be understood, sufficient information should be given to the individual and the information given should be understood and interpreted by the individual in a healthy way. Culture is first understood and maintained by language. Individuals who have communication problems may encounter some problems in understanding the culture they live in and in realizing the life styles and habits of their culture. These problems may cause students to move away from the culture of the society they live in and to develop a separate lifestyle. Especially foreign students living in the conflict with the culture in which communicative difficulties, teacher-student, student-teacher conflict may cause axis. Transferring Turkish culture and art to different countries in a healthy way assumes an important mission in order to keep Turkish culture and art alive in different geographies. Considering all these reasons, an in-depth interview, which is a qualitative research method, will be held with teachers who teach foreign students studying. Considering the language factor, the effects of communicative difficulties on understanding and learning Turkish culture were examined.

Within the scope of the study, the effect of language, which is an important factor in the transfer of culture, on the understanding and learning of Turkish culture of foreign students was examined. In addition, it was aimed to determine the language and communicative problems by taking the teachers’ perspective into consideration and to offer solutions.

Keywords: Language, Communication Problems, culture, foreign national, student, teacher

55 Yalova Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, İletişim ve tasarımı Bölümü, demet.yalcin@yalova.edu.tr (05446511774)

Türkçedeki Fiillerin Sınıflandırılması ve Anlamlandırılması

Neslihan YILMAZ

Yüksek Lisans Öğrencisi Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı

Fiil veya eylem, varlıkların yaptığı işi, hareketi, oluşu çeşitli ekler alarak şahıs ve zamana bağlı olarak anlatan kelimelerdir. Türkçede fiiller; bildirme ve dilek kip ekleri ile zaman ve tasarlanma anlamı kazanır; şahıs ekleri ile işin veya oluşun kim tarafından gerçekleştirildiği bildirilir. Birçok dil bilimci fiillerin anlamlandırması ve sınıflandırması konusunda çeşitli görüşleri bulunmaktadır. Bu bildiride dil bilimcilerin fiilleri nasıl anlamlandırdığını ve sınıflandırdığını öğrenerek konuyu daha iyi özümseyeceğiz. Gramer kitaplarına baktığımızda fiillerin anlamlandırma ve sınıflandırmada benzer düşüncelerin olduğu farklı düşüncelerinde yer aldığını görmekteyiz. Fiilleri Muharrem Ergin, Tahsin Banguoğlu, Zeynep Korkmaz, Haydar Ediskun, M. Kaya Bilgegil, Günay Karaağaç gibi dil bilimcileri birbirinden farklı şekilde anlamlandırmış ve sınıflandırmıştır. Dil bilimcilerin Fiillerin nasıl anlamlandırıldığı ve sınıflandırıldığı birbirlerinden farklı yönlerinin ne olduğunu aydınlatmak Türk dili açısından oldukça önemli bir yere sahiptir. Aynı zamanda fiillerin anlamlandırılması ve sınıflandırılması konusunda farklılıklar kadar bu konudaki ortak kararlarda bizlere yön verecektir. Fiil konusunda içindeki diğer önemli konulardan biri fiilde çatıdır. Dil bilimcilerin fiilleri anlamlandırma ve sınıflandırma konusunda benzerlik ve farklılıkları değinirken onların fiilde çatı konusuna bakışını da öğrenmiş olacağız.

Anahtar Kelimeler: Fiil, fiil çekimi, birleşik zamanlı fiiller, fiil yapısı, ek fiil, fiilde çatı

Classification and Interpretation of Verbs in Turkish

Verb or action are words that describe the work of beings, movement, occurrence depending on person and time by taking various attachments. Verbs in Turkish gain the meaning of time and design with its declaration and wish modal suffixes; With personal attachments, they report who performed the work or being. Many linguists have various opinions on the meaning and classification of verbs. In this notice, we will learn how linguists interpret and classify verbs, and we will better assimilate this subject. When we look at grammar books, we see that verbs are included in different thoughts with similar thoughts in meaning and classification. Linguists such as Muharrem Ergin, Tahsin Banguoglu, Zeynep Korkmaz, Haydar Ediskun, M. Kaya Bilgegil, Günay Karaagac have differently interpreted and classified verbs. It has a very important place in terms of the Turkish language to enlighten the different aspects of linguists how verbs are interpreted and classified. At the same time, it will guide us in common decisions on this issue as well as differences in the meaning and classification of verbs. One of the other important issues in the verb subject is the verb roof. While touching on the similarities and differences of linguists in terms of meaning and classification of verbs, we will also learn their view of the voice of verbs.

Keywords: Verb, verb conjugation, compound tense verbs, verb structure, additional verb, voice of verb

Türk Dil İnkılâbına Muhalif Aydın Bakışı: Cemil Meriç Fırat YOLCU

AHBV Üniv. Gazetecilik Doktora Öğrencisi

Dilin tanımlanmasında genel olarak kullanılan, insanlar arasında iletişimi sağlayan bir araç, değerlendirilmesi dilin gerçek işlevinin ortaya konulabilmesi için yeterli değildir. Dil, ortaya çıkan anlamın oluşturucusu, ait olduğu milliyetin hüviyeti, sanat ve estetik anlayışı, fikir dünyası, yaşayış biçimi, bütün maddî ve manevî öğelerinin somut biçimidir. Bu nedenle dil, bir milletin varoluşundan günümüze kadar oluşturduğu medeniyet ve kültür birikiminin taşıyıcısıdır.

Osmanlı'da Tanzimat Dönemi'yle belirginleşmeye başlayan modernleşme süreci Cumhuriyet'in ilan edilmesiyle hem bir aydın hareketi hem de yeni yönetimin sistemli politikasına dönüşmüştür. Modernleşme sürecinin ana göstergesi de dil olmuştur. Tarihi milattan önceye uzanan Türk dili, 7. yüzyılda yazılı eserler vermiş, Türklerin İslamiyet'i kabulüyle Arapça ve Farsçanın kaynaklarından da faydalanarak Osmanlı döneminde zengin bir dil olmuştur. Osmanlı'nın gerilemesiyle birlikte Türk aydınları dil üzerine tartışmalara girmişlerdir. Bu süreç Cumhuriyet'in ilanıyla dilde sadeleşme ve özleşme çalışmaları olarak devlet politikasına dönüşmüştür.

Cemil Meriç, kendi kültür dünyasını ve Batı düşüncesini iyi bilen aynı zamanda her iki düşünce dünyasını da sentezleyebilen önemli bir fikir adamıdır. Cemil Meriç'in düşünce dünyası; İslam ve Türk medeniyeti kaynaklarından Batı medeniyetine, Yunan mitolojisinden Hint düşüncesine kadar geniş bir coğrafya üzerinde dil, edebiyat, kültür gibi sosyal kavramlara dair derin bir bilgi birikimi üzerine inşa edilmiştir.

Cemil Meriç'in düşünce dünyasının çerçevesi, kendi irfanımızla yeni bir medeniyet dünyası oluşturma ülküsü üzerine kuruludur. Bu ülkeye ulaşabilmenin yolu da zengin bir medeniyet dili olan Türkçenin korunması ve bu dil vasıtasıyla yeni bir medeniyet inşa edebilmekten geçmektedir. Cemil Meriç'e göre dil alanında yapılan yenilikler bu tasavvurun tam aksi istikamette ilerlemiştir.

Cemil Meriç eserlerinde dilin önemi üzerinde durmuş ve dil alanında yapılan yeniliklere eleştiriler yöneltmiştir. Bu çalışmada onun bu eleştirileri nitel olarak değerlendirilecek ve onun dil alanındaki yeniliklere karşı sergilediği muhalif aydın rolü belirlenmeye çalışılacaktır.

Anahtar kelimeler: Cemil Meriç, Türk dili, yenilikler, eleştiriler.

The Oppenent of the Turkish Language Revolution: Cemil MERİÇ

A tool for communication between people, which is generally used in the definition of language, is not sufficient to reveal the true function of language. Language is the constituent of the resulting meaning, the identity of the nationality it belongs to, the understanding of art and aesthetics, the world of ideas, the way of life, and the concrete form of all its material and spiritual elements. For this reason, language is the carrier of the civilization and cultural accumulation of a nation from its existence to the present.

The modernization process, which started to become evident in the Ottoman Empire with the Tanzimat Period, turned into both an intellectual movement and a systematic policy of the new administration with the proclamation of the Republic. Language has been the main indicator of the modernization process. The Turkish language, whose history goes back to pre-Christ, produced written works in the 7th century and became a rich language in the Ottoman period by benefiting from the sources of Arabic and Persian with the acceptance of Islam by the Turks. With the decline of the Ottoman Empire, Turkish intellectuals have entered into discussions on language. This process has turned into a state policy as studies of simplification and purification in language with the proclamation of the Republic.

Cemil Meriç is an important intellectual who knows his own cultural world and Western thought well and can synthesize both worlds of thought. Cemil Meriç's world of thought; It is built on a deep knowledge of social concepts such as language, literature and culture on a wide geography from Islamic and Turkish civilization sources to Western civilization, from Greek mythology to Indian thought.

The framework of Cemil Meriç's world of thought is based on the ideal of creating a new civilization world with our own wisdom. The way to reach this ideal is to preserve Turkish, which is a rich civilization language, and to build a new civilization through this language. According to Cemil Meriç, the innovations made in the field of language proceeded in the opposite direction of this imagination.

Cemil Meriç emphasized the importance of language in his works and criticized the innovations made in the field of language. In this study, his criticisms will be evaluated qualitatively and his opposing intellectual role against innovations in language will be determined.

Keywords: Cemil Meriç, Turkish language, innovations, criticisms.

Mirze Mehti Şükuhinin anadilli “Divan`ı”

Doç. Dr. Khatira YUSIFOVA

Hazar Üniversitesi/Azərbaycan

Çağdaş edebiyatımız, özellikle de metinşinaslığımız için önemli konulardan birisi de farklı dönemlerde yaşayıp yaratmış ediblerimizin eserlerinin orijinalliğini korumak şartıyla çağdaş okuculara iletmeğdir. Bu amaçla AMBA (Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi) M.Füzuli adına Elyazmalar Enistitüsü`nün gösterdiği faaliyet takdire şayandır. Enistitünün işçileri gerek orta çağ, gerekse de 19. yüzyıl ve 20. yüzyılın başlarında yaşayıp yaratmış birçok şairlerimizin eserlerini düzenleyerek yayınlamışlardır. Bu söz üstatlarının arasında doğal olarak Tebriz edebi çevresinin de temsilcileri bulunmaktadır. Bahsi geçen şairlerden birisi de 19. yüzyılda Marağa`da yaşayıp yazmış Mirze Mehti Şükuhi`dir. Mirze Mehti Şükuhi klasik gelenekleri sürdüren, aynı zamanda ilerici ve eğitmen sanatçılarımızdandır. Şairin eserleri oldukça renklidir. O, kendisinden önce yaşamış şairler gibi klasik geleneklere – yani gazel, kaside, növhe, koşma, hiciv, tecnis, muhammes ve saire şiir türlerine başvursa da, hiciv ve toplumsal önem taşıyan şiirleri eserlerinin esas gayesini oluşturuyor. Şükuhi eserlerinde yaşadığı dönemin toplumsal çelişkilerini anlatarak, yaşadığı toplumu rahatsız eden sorunlardan bahsetmiştir. Halkın kaderini ve manevi yaşantısını eserlerine esas konu edinen şairin hatta lirik biçimde yazdığı şiirlerine bile bu konular yansımıştır.

Mirze Mehti Şükuhi halk edebiyatından, yani folklor örneklerinden de ustalıkla yararlanmıştır. Şükuhi eserlerinde yurttaşlarının eğitimi olmasını, cehalet ve hurafattan kurtulmalarını dilemiş, dönemin taleplerini karşılamayan eğitim sistemini eleştirerek yeni eğitim sisteminin oluşturulmasını istemiştir. Bu fikirlerini o, kendisinin “Meymunıyye”, “Murafe vekili, Marağalı Ebdüşşekur`un hicvi”, “Marağa mesçitlerinin methi”, “Efyuniyye”, “Nasihati-Celali” gibi eserlerinde açık şekilde paylaşmıştır. Şairin eserleri kendisi daha hayattayken dört kez Tebriz`de taş basma yöntemiyle basılmıştır.

Elyazmalar Enistitüsü`nde muhafaza edilen S. Mümtaz`ın kopyaladığı C-204 şifreli nushayı ele alarak tüm baskı nüshaları ile kıyaslamış ve Tebriz şivesinin özelliklerini korumakla Şükuhi “Divan`ını baskı için düzenlemişim.

Hazırladığım Mirze Mehti Şükuhi “Divan`ının 19. yüzyıl Azerbaycan edebiyatının, özellikle de Tebriz edibi çevresinin öğrenilmesinde büyük önem taşıyacağını düşünüyorum.

Mother Tongue Of Mirze Mehti Şükuhi “Divan”

One of the important issues facing our modern literary criticism, especially textual criticism, is to deliver the works of our writers who lived and worked in different periods to modern readers, while preserving their originality. From this point of view, the activity of the Institute of Manuscripts named after M.Fuzuli of ANAS is commendable. Employees of the institute have prepared and published the works of many of our poets, who lived and worked in the Middle Ages, as well as in the XIX and early XX centuries. Among the masters of the word, of course, there are representatives of the literary environment of Tabriz too. One of them is Mirza Mehdi Shukuhi, who lived and worked in Maragha in the 19th century. Mirza Mehdi Shukuhi continued the classical traditions, but was one of our progressive and enlightening artists. The poet’s activity is very colorful. Like the poets who wrote before him, he adhered to the classical tradition - that is, ghazals, gasidas, novhas, goshmas, hajvs, tajnis, mukhammas, and so on. Although he appealed, satire and poems of public importance were the mainstay of his work. In his works, Shukuhi touched upon the social contradictions of his time and wrote about the problems of the society in which he lived. The fateful issues and spiritual experiences of the people were reflected even in the poems written by the poet in a lyrical style.

Mirza Mehdi Shukuhi also skillfully used folk literature, ie examples of folklore. In his works, Shukuhi criticized the education of his compatriots, their liberation from ignorance and superstition, the education system that did not meet the requirements of the time, and the creation of a new system of education. He openly expressed these thoughts in his works such as “Meymuniyya”, “Advocate Abdushshakurunjavi from Maragha”, “Definition of Maragha mosques”, “Afyuniyya”, “Nasihati-Jalali”. The poet’s works were published in Tabriz four times during his lifetime.

Based on the C-204 coded copy copied by S. Mumtaz kept at the Institute of Manuscripts, I prepared Shukuhi’s “Divan” for printing, comparing it with all printed copies and keeping the features of the Tabriz dialect.

I think that Mirza Mehdi Shukuhi’s “Divan” will play an important role in the study of 19th century Azerbaijan literature, especially the literary environment of Tabriz.

Keywords: Mirze Mehti Şükuhi, Manuscripts, Azerbaijani literature, Tabriz

Yörük Türkmen Sivil Toplum Kuruluşlarının Dünü, Bugünü Ve Yarını Üzerine Düşünceler

Faik AKYILMAZ⁵⁶

Prof. Dr. Hakan ALTINTAŞ⁵⁷

Bildirimizin amacı ideal bir sivil toplum kuruluşu perspektifine katkı yapmaktır Yörük Türkmen Sivil Toplum Kuruluşları Aziz ve Büyük Türk Devletimizin ve Türk Milletinin her daim kalben ve tam bir destekle arkasında ve yanındadır. Yörük Türkmen Derneklerinin ilim insanları ve dernek yöneticilerimiz kamu yararına faaliyet yürütürken Türk milli kültürüne hizmet ederek milli değerlerin korunması ve yüceltilmesinide amaç edinmiştir.

Selçuklu Devleti’ni kuran değerler ne ise, Osmanlı Devleti’ni cihan devleti kılan değerler ne ise, Türkiye Cumhuriyeti Devleti’ni tarih sahnesine çıkaran değerler ne ise Yörük Türkmenler bu mukaddes değerlerin koruyucusudur.

Başta emperyalist proje terör örgütleri ve destekçileri, PKK/PYD-YPG, DEAŞ, FETÖ, PDY” olmak üzere pek çok işbirlikçi terör örgütü, yıllardır ülkemizin huzur ve güvenliğine kastetmektedir. Türk milleti tarihinin her dönemi gibi bugün de istiklali ve istikbali için gerekirse tüm dünyayı karşısına alabileceğini bir kez daha ispatlamıştır. Malum güçler, Birlik ve beraberliğini bozmayı hedeflemekte ve devletimizin gücünü sarsmayı amaçlamaktadır. Bu terör örgütlerinin arkasındaki küresel güçler ve ülkelerin de gerçek yüzünü dünya kamuoyu önünde deşifre etmek Yörük Türkmen Sivil Toplum Kuruluşlarının asli görevidir. Bu görevi ifa edebilmek için Yörük Türkmen Sivil Toplum kuruluşlarının idari açıdan yeniden yapılandırılması olmazsa olmaz öneme haizdir.

Adriyatik’ten Çin Denizi’ne kadar Türk-İslam topraklarında yaşayan Yörük Türkmenler tarafından kurulan ulusal ve uluslararası nitelikte faaliyet gösteren Sivil Toplum Kuruluşlarını bir araya getirmek, sosyal, kültürel ve ekonomik alanda işbirliğini sağlamak üzere ve Oğuz Boyları Yörük Türkmen davasının ulusal ve uluslararası alanda bilinirliğini ve itibarını artırmak için kurulan sivil toplum kuruluşlarımız arasındaki işbirliğini sağlayacak yeni bir yapılanma olan Türk Dünyası Oğuz Boyları Yörük Türkmen Sivil Toplum Kuruluşları Platformu bildirimizin odak noktasını teşkil etmektedir. Bildirimizin birinci bölümünde Platformun Amacı ve Bu Amacı Gerçekleştirmek İçin Platformca Sürdürülecek Çalışma Konuları ve Biçimleri İle Faaliyet Alanı hakkında bilgiler sunulacaktır. Bildirimizin ikinci bölümünde ise Platformun genel yapısı ve işleyişi hakkında somut öneriler sunulacaktır. Bildirimizin üçüncü bölümünde ise Türk Dünyası Yörük Türkmen Birliği’nin dünü ve bugünü hakkında genel bilgiler verilecek; Birliğin hukuki ve idari işleyişindeki eksikliklerin giderilmesi için somut çözüm önerileri sunulacaktır.

56 Gaziantep Beğdilli Oğuz Boyları Federasyonu Genel Başkanı ve Elbeyliler Dernek Başkanı.

57 Akdeniz Oğuz Boyları Yörük Türkmen Derneği Başkanı ve Akdeniz Üniversitesi İİBF, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Öğretim Üyesi, hakanaltintas@hotmail.com.

Yörük Türkmen Thoughts About The Yesterday, Today And Tomorrow Of Civil Society Organizations

Faik AKYILMAZ⁵⁸

Prof. Dr. Hakan ALTINTAŞ⁵⁹

The purpose of our declaration is to contribute to the perspective of an ideal non-governmental organization. Yörük Türkmen Non-Governmental Organizations Aziz and Great Turkish State and Turkish Nation always stand behind and with full support at all times. The scientists of Yörük Türkmen Associations and the directors of the associations, while carrying out activities for the public good, aimed at the protection and glorification of national values by serving the Turkish national culture.

What's the value of establishing the Seljuk Empire, what are the values that make the world state of the Ottoman Empire, the Republic of Turkey on the scene releasing the nomadic Turkmen what values are protective of these sacred values.

Many collaborating terrorist organizations, especially the imperialist project terrorist organizations and their supporters, PKK / PYD-YPG, DAESH, FETO, PDY, have been referring to the peace and security of our country for years. It is the primary duty of the Yörük Turkmen Civil Society Organizations to decipher the real face of the global powers and countries behind these terrorist organizations in front of the world public, and they aim to destroy the unity and solidarity of these forces. Administrative restructuring of Yörük Türkmen NGOs is indispensable.

In order to bring together the NGOs operating nationally and internationally established by Yörük Turkmen living in the Turkish-Islamic lands from the Adriatic to the China Sea, to ensure cooperation in social, cultural and economic fields and to ensure the national and international recognition of the Oghuz Boyları Yörük Türkmen case. The Turkic World Oghuz Tribes Yörük Türkmen Non-Governmental Organizations Platform, which is a new structuring that will provide cooperation between our non-governmental organizations established to increase their reputation, constitutes the focus of our declaration. In the first part of our statement, information about the Purpose of the Platform and the Working Topics and Formats to be Sustained by the Platform to Achieve this Purpose and the Field of Activity will be presented. In the second part of our statement, concrete suggestions about the general structure and operation of the Platform will be presented. In the third part of our statement, general information about the past and present of the Turkish World Yörük Türkmen Union will be given; Concrete solutions will be offered to eliminate the deficiencies in the legal and administrative functioning of the Union.

58 President of Gaziantep Begdilli Oguz Tribes Federation and President of Elbeyliler Association, faikakyilmazbaskan@gmail.com

59 President of Akdeniz Oguz Tribes Yörük Türkmen Association and Faculty Member of Akdeniz University Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Political Science and Public Administration, hakanaltintas@hotmail.com.

Bağımsız Kazakistan’da Yaşayan Türk Boylarının Milli Değerleri

Şınaray BÜRKÜTBAYEVA

Al-Farabi adındaki Kazak Devlet Milli Üniversitesi Doğu Bilimleri Fakültesi, Türkoloji Bölümü

Bugünkü Bağımsız Kazakistan’da bir sürü türk boyları (çoğunlukla uygur, özbek, tatar, ahıska türkleri, karaçay-balkarlar, karakalpaklar v.b.) yaşıyorlar. Bütün türk boylarına ortak milli değerleri gelenek-görenekleridir. Tabi ki, bazı geleneklerimiz bir türk boylarında vardır, birilerinde unutulmuştur. Desekte, hemen hemen bütün türk boylarından rastlayabildiğimiz geleneklerimiz de çoktur. Onlardan biri, insanoğlunun ilk dünyaya geldiğinde giydiği it gömlektir. İt gömlek insanoğlu dünya kapısını çaldığından itibaren 40 gün boyunca giydiği bir giysidir. Dünyaya geldiğine 40 gün dolduğunda üstündeki it gömleği çıkararak, insani giysilerini giyiyor. İşte, bu it gömleğin ‘it’ (köpek) hayvanı ile ilişkisini ve Adam ata ve Hava ana devrindeki efsane ile bağlantısı değerlendiriliyor. Ve türk boylarındaki insan psikolojisini gösteren ‘itcandı’, ‘itcınım kurustu’, ‘itşilep’ v.b. kelimelerin ve fraziyolojik kelime grupları açıklanıyor.

Anahtar kelimeler: Bağımsız Kazakistan, Türk boyları, Milli değerler, Gelenek-görenek, İt gömlek, 40 gün.

National Values of Turkish Tribes Living in Independent Kazakhstan.

Many Turkish tribes (mostly Uyghur, Uzbek, Tatar, Ahıska Turks, Karachay-Balkars, Karakalpaks etc.) live in today’s Independent Kazakhstan. National values common to all Turkish tribes are traditions and customs. Of course, some of our traditions exist in a Turkish tribe, some have been forgotten. We have many traditions in the support, which we can find from almost all Turkish tribes. One of them is the dog shirt that man wears when he comes to the first world. The dog shirt is a garment worn by human beings for 40 days since the world was knocking. When the 40 days are over, he takes off his dog shirt and puts on his humanitarian clothes. Here, the relationship of this dog shirt with the ‘it’ (dog) animal and its connection with the legend of Adam ancestor and Air main period is evaluated. And “it was” showing the human psychology of Turkish tribes, “my repellent got dry”, “itşilep” etc. words and phrasiological word groups are explained.

Keywords: Independent Kazakhstan, Turkish tribes, National values, Tradition and custom, Dog shirt, 40 days.

Türk İşbirliğinin Gelişmesinde Lider Faktörü Ve Nursultan Nazarbayev'in Türk Dünyasına Katkıları

Prof. Dr. Nur ÇETİN

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi İİBF Dekanı, Uluslararası İlişkiler Bölümü öğretim üyesi

Son yıllarda siyasi sistem çalışmalarında lider değişkeninin ülkenin gelişiminde önemli bir etken olduğu vurgulanmaktadır. Bağımsızlıklarına kavuşan Orta Asya Türk devletlerinde lider unsurunun ister iç gelişmelerinde, ister dış politikalarının belirlenmesinde ne kadar önemli olduğunu çok net bir şekilde görebiliyoruz. Türk devletlerindeki lider unsurunun ortak noktası, ülke liderini devletin bekası ile özdeşleştirmeleridir. Bu bakımdan, Orta Asya ülkelerinde lider faktörü ulus devletin gelişmesini, iç dinamiklerini ve dış politikasını pozitif veya negatif etkileyen ana faktör diyebiliriz. Aynı şekilde liderlerin görüşleri/tavırları Türk Cumhuriyetleri arasında işbirliğin gelişmesini de çok etkilemiştir.

Sovyetler Birliğinin dağıldığı 1991 yılında Kazakistan, kalkınması nerdeyse mümkün olmayan en dezavantajlı ülke olarak gözüktüyordu, ancak Nursultan Nazarbayev gibi deha başkanın liderliğinde Kazakistan şu anda Orta Asya'nın en istikrarlı gelişen ülkesine dönüşmüştür. Mart 2019'a kadar otuz yıla yakın devlet başkanlığı görevini yürüten Nazarbayev Türk devletleri ile ikili ve çok taraflı platformlarda ilişkileri geliştirmeye, Türk ülkeleri arasındaki işbirliğini pekiştirmeye gayret etmiştir. Bu nedenle, Nazarbayev'in liderliği ve itibarı tüm Türk ülkeleri tarafından kabul edilmektedir. Nazarbayev birçok sıkıntılı meselelerin çözümünde aktif rol üstlenmiştir ve başarılı olmuştur. Türkiye bakımından, Rus savaş uçağı krizinde gerginleşen Türk-Rus ilişkilerinin normalleştirilme sürecinde Nazarbayev arabulucu rol oynamıştır; Suriye ile ilgili "Astana süreci"nin fikir babası olmuştur. Aynı şekilde, 15 Temmuz darbe girişiminden sonra Türkiye'ye gelerek destek veren ilk lider Nazarbayev olmuştur. Hem tecrübesi hem de bilgi birikimi ve Türk Dünyası ilişkilerindeki öncü rolü ile Türk Dünyası Aksakalı ünvanına laik görülmüştür.

Bu çalışmada, Türk devletlerindeki lider unsurunun öneminden yola çıkarak, geçmiş 30 yıl içinde örnekler üzerinden Türk işbirliğinin gelişiminde lider faktörü incelenecektir. Bununla birlikte Türk dünyası ülkeleri arasında işbirliğinin gelişmesinde Nazarbayev'in rolü ortaya konulacaktır. **Anahtar Kelimeler:** Türk, lider, Türk işbirliği, Nazarbayev, Türk Dünyası, Türk Dünyası Aksakalı

“Leader” Factor In The Development Of Turkic Cooperation And Nursultan Nazarbayev’s Contributions To The Turkic World

In recent years, it has been emphasized in political system studies that the leader variable is an important factor in the development of the country. We can see how important the leader element in the Central Asian Turkic States is in determining both their domestic developments and foreign policies. The common point of the leader element in Turkic states is that they equalise the leader of the country with the survival of the state. In this respect, we can say that the “leader” factor in the Central Asian states is the main determiner that positively or negatively affects the development, internal dynamics, and foreign policy of the nation-state. Likewise, the views/attitudes of the leaders affected the development of cooperation between Turkic Republics.

In 1991, when the Soviet Union collapsed, Kazakhstan appeared to be the most disadvantaged country whose development was almost impossible. Under the leadership of a genius president like Nursultan Nazarbayev, Kazakhstan has now turned into the most steadily developing country in Central Asia. Nazarbayev, who served as the head of state for nearly thirty years until March 2019, had endeavoured to develop relations with Turkic states in bilateral and multilateral platforms and to consolidate cooperation between them. For this reason, Nazarbayev’s leadership and reputation are recognized by all Turkic states. Nazarbayev took an active role in solving many troublesome issues and became successful. Nazarbayev played a mediatory role in the normalization process of the deterioration between Turkey and Russia because of the fighter jet crisis. Furthermore, he became the mastermind of the “Astana process” regarding Syria. Likewise, he was the first head of state who came to Turkey to show Kazakhstan’s support just after the July 15 coup attempt. He was deemed worthy of “Aksakal of the Turkic World” title with both his experience and knowledge and his pioneering role in Turkic World relations.

In this study, the “leader” factor, which has always been very important in the Turkic World, in the development of Turkic cooperation will be examined through examples from the past 30 years. Besides, Nazarbayev’s role in the development of cooperation between the countries of the Turkic world will be revealed.

Keywords: Turkic, leader, Turkic cooperation, Nazarbayev, Turkic World, Aksakal of the Turkic World

Swat Vadisindeki Türkler: Uddiyana Şahileri

Doç.Dr. Feruza DJUMANİYAZOVA

Özbekistan Bilimler Akademisi *Ebu Rayhan Biruni* adlı Şarkşınaslık Enstitüsü

Budist kaynaklarda Orta Çağ'ın başlarında Uddiyana olarak bilinen Swat vadisi Gandhara krallığının bir parçası olarak erken Budistlerin önemli bir merkeziydi. Swat vadisi *Hindu Şahi* hanedanı yönetimine kadar diğer adı Kabil Şahi olan *Türkşahilar* tarafından yönetilmiş. Son zamanlarda bulunan arkeoloji bilgilerine göre, Gardez'de (Doğu Afganistan) bulunan tanrı Ganesha mermer heykelinde yer alan «Sri Shahi Khingala, Uddiyana'nın Şahi'si» yazısı Türklerle ilgili olarak Kabilşahlardan olan bir hükmdar kaydedilmiş. «Kral Khingala, Uddiyana Kralı», muhtemelen Çin kaynaklarından tanınan Bofuzhun, babası Fulinjipo'nun (sikkelerde Phromo Kesaro) yerine geçmiş ve Çin imparatoru tarafından Uddiyana'nın (Swat) kralı olarak ilan edilmiş (Shoshin Kuwayama'ya göre). *Uddiyana Şahi*'lerin Türklerin hangi soyuna ait olduğu belli değil. *Uddiyana Şahilar* muhtemelen aşağıdaki iki Türk soyunun birisinden gelmiş olabilir: birincisi, Kabil vadisinde hakim olan *Türkşahilar*'a ait olabilir; ikincisi Biruni'nin «el-Hind («Hindistan»)" eserinde söylendiği gibi Tibet Türklerinden de olabilir. Dolayısıyla Biruni, «el-Hind («Hindistan»)" da «Sind nehri Türklerin dağlarında yükselir ve aşağıdaki şekilde ulaşabileceğiniz» şeklinde bu argümanları doğrular: - Keşmir'e girip yaylaya girdiğiniz vadiden inmek, o zaman solunuzda Bolor ve Shamilon dağlarında iki günlük bir yürüyüşten sonra Bhattavaryan denen Türk boylarına denk gelinir. Kralları Bhatta şah unvanına sahip. Kasabaları Gilgit, Aswira, Shiltas olup, dilleri Türkçedir».

Bize göre bu bölgeye Türk nüfusu ilk orta çağlarda özellikle Kabil vadisinden, bir kısmı Tibet, diğer kısmı Hayber üzerinden gelmiş. Swat / Uddiyana egemen hanedanı - *Uddiyana Şahiların* kökeni türk Kabilşahların evlatları - Rutbiller aracılığıyla türklere aittir.

Anahtar Kelimeler: Swat vadisi, Türkler, Uddiyana Şahileri, Tibet

The Turks In Swat Valley: Shahi Of Uddiyana

Swat valley historically known as Uddiyana in early Middle ages in Buddhist sources. It was a major center of early Buddhist thought as part of the Gandhara kingdom. Swat was ruled by the Hindu Shahi dynasty until Turki Shahis of Kabul Shahis. Based on the latest data, the famous marble statue of the god Ganesha statue, who was found in Gardez (East Afghanistan) related to turks and there are mentioned one of the king of Kabul Shahis as «Sri Shahi Khingala, the Shahi of Uddiyana/King Khingala, King of Uddiyana», probably Bofuzhun known from Chinese sources, who succeeded his father Fulinjipo (Phromo Kesaro in coins) on the throne in 745 CE and was invested by the Chinese emperor as king of Uddiyana (Swat) or one of the Turki Shahis later than Bofuzhun (Shoshin Kuwayama). But what branches of turks is belonging Uddiyana Shahi not a clear. There are we can see two branches of turks: first they may be belong to Turki Shahi of Kabul valley; second they refer to turks of Tibet. So Biruni on his «India» confirms these arguments as «The river Sindh rises in the mountains of the Turks, which you can reach in the following way: - Leaving the ravine by which you enter Kashmir and entering the plateau, then you have for a march of two more days on your left the mountains of Bolor and Shamilon, Turkish tribes who are called Bhattavaryan. Their king has the title Bhatta shah. Their towns are Gilgit, Aswira, and Shiltas, and their language is the Turkish».

In our opinion, the Turkic population of the region arrived here, one part through Tibet, and the other part through Khaybar from the valley of Kabul. The origin of the Swat/Uddiyana ruling dynasty – Uddiyana Shahi through the Rutbils/ eltabar of Zabulistan was connected by the Turki Shahis of Kabul and the population, according to Biruni, was Turks of Bhattavaryan, that is, Tibetan Turks.

Keywords: Swat vadisi, Türkler, Shahi of Uddiyana, Tibet

Turar Rıskulov Ve Türkistan Otonom Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti

Doç. Dr. Mirzahan EGAMBERDİYEV

Al-Farabi Kazak Milli Üniversitesi, Şarkiyat Fakültesi, TÜRKSOY Bölümü Almatı/Kazakistan

1917’de Bolşevikler iktidara geldikten sonra Türkistan işgalinin yeni bir yöntemini hazırlamışlar. Türkistan’ın bağımsızlığını korumak için önce Mustafa Çokay Türkistan Özerk Cumhuriyetini kurma çabasını göstermiştir. 1918’de Türkistan bölgesi Bolşeviklerin eline geçti ve onların işgal politikasına karşı Türkistan Türk halklarının Milli mücadelesi dayanamaz hale gelmiştir. Aynı tarihte Lenin başkanlık eden Bolşeviklerin hareketi Türkistan’ı parçalamaya yönelik olmuştur. Bu sırada Türkistan’ın bağımsızlığını korumak amacıyla Turar Rıskulov Türk halklarının birleştirmeye çalışmıştır. Ancak son yılları arşivlerden bulunan resmi evraklarda Turar Rıskulov’un kendi halkını idama mahkûm bıraktığı üzere imzası atıldığını görmekteyiz. Bu evraklara bakıldığında Turar Rıskulov Stalin’e gönderdiği bir mektupta 167 Kazak önderini idama mahkûm bıraktığına şahit olabiliriz. 1917 Şubat ihtilalini ve Alihan Bukeihanov’un başkanlığındaki Kazak entelijansiyasının Kazak devletini inşa etme faaliyetlerini analiz eden Turar Rıskulov, Kazakların milli çıkarlarını koruma sloganıyla konuşan Kazak milliyetçi entelijansiyasının aslında Kazak elitinin çıkarlarını savunduğunu yazmıştır.

Bolşevikler, “beyazların hareketini” ve Alaş-Orda ile Hokand (Türkistan) devletini ortadan kaldırılmasının ardından, Türkistan bölgesinde yeni bir “düzen” kurmaya başladılar. Türkistan’daki Sovyet iktidarı 1918’de Türkistan Otonom Sovyet Sosyalist Cumhuriyeti kendini göstermeye başlamıştır. Bu nedenle 1920’de Sovyet hükümeti cumhuriyetin yasal statüsünü açıkça tanımlama göreviyle karşı karşıya kalmıştır. Bu arada Turar Rıskulov, Türk Sovyet Cumhuriyetinin kurulması projesini önerdi. Özellikle, Türkistan’ın bir Türk ülkesi olduğunu yazdı ve Türkistan Cumhuriyetinin kurulması için kendi mücadelesini yürüttü. Turar Rıskulov’un projesine karşı çıkan Lenin Türkistan’ın parçalanması çabalarını göstermiştir. Lenin ve silah arkadaşları, Turar Rıskulov’un bu girişimini, ülkenin bütünlüğünü tehdit eden gelecekteki ayrılıkçılığın temeli olarak gördüler. Rusya Kommunist Partisi (Bolşevik) yaptırımını olmadan herhangi bir yeniden yapılanma kabul edilemez diyerek 1924’te Türkistan’ın parçalanmasına dair ön koşulları başlatmıştır. Sebebi siyasi konular yalnızca Lenin’in başkanlık ettiği Politbüro’da ele alınmıştır. Böylelikle, bu bildiride elde edilen yeni arşiv belgelere göre Turar Rıskulov’un siyasi mücadelesi ile Türkistan’ın parçalanması meseleleri, sebepleri ve Bolşeviklerin tutumu ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkistan, Turar Rıskulov, Lenin, Milli Mücadele, Siyasi faaliyetler

Turar Riskulov And The Autonomous Soviet Socialist Republic Of Turkistan

After the Bolsheviks came to power in 1917, they prepared a new method of Turkistan invasion. In order to protect the independence of Turkistan, first Mustafa Chokay made an effort to establish the Turkistan Autonomous Republic. In 1918, the Turkestan region fell into the hands of the Bolsheviks and the national struggle of the Turkestan Turkic peoples against their occupation policy became unbearable. On the same date, the movement of the Bolsheviks, who headed Lenin, was aimed at breaking up Turkistan. Meanwhile, in order to protect the independence of Turkistan, Turar Riskulov tried to unite the Turkish peoples. However, we see that Turar Riskulov was signed in the official documents found in the archives in the last years as he sentenced his own people to death. Looking at these documents, we can witness that Turar Riskulov sentenced 167 Kazakh leaders to death in a letter he sent to Stalin. Turar Riskulov, who analyzed the February 1917 revolution and the activities of the Kazakh intelligentsia under the leadership of Alihan Bukeihanov to build the Kazakh state, wrote that the Kazakh nationalist intelligentsia, speaking with the slogan of protecting the national interests of the Kazakhs, actually defended the interests of the Kazakh elite.

After the abolition of the «movement of the whites» and the state of Alash-Orda and Hokand (Turkestan), the Bolsheviks began to establish a new «order in the Turkestan region». The Soviet power in Turkistan started to manifest itself in the Turkistan Autonomous Soviet Socialist Republic in 1918. Therefore, in 1920, the Soviet government faced the task of clearly defining the legal status of the republic. Meanwhile, Turar Riskulov proposed the project of the establishment of the Turkish Soviet Republic. In particular, he wrote that Turkistan is a Turkish country and carried out his own struggle for the establishment of the Republic of Turkistan. Opposing Turar Riskulov's project, Lenin showed his efforts to break up Turkestan. Lenin and his comrades saw this attempt of Turar Riskulov as the basis of future separatism that threatened the integrity of the country. He initiated the preconditions for the disintegration of Turkestan in 1924, saying that any restructuring is unacceptable without the sanction of the Russian Communist Party (Bolshevik). The reason is that political issues are dealt with only in the Politburo chaired by Lenin. Thus, according to the new archive documents obtained in this declaration, the political struggle of Turar Riskulov and the issues, reasons and the attitude of the Bolsheviks will be discussed.

Keywords: Turkistan, Turar Riskulov, Lenin, National Struggle, Political activities

İsmail Bey Gaspıralı'nın “Dilde, Fikirde Ve İşte Birlik” Teorisi Ve Çağdaş Türk-İslam Birliği Düşünceleri

Doç. Dr. Faik (Faiq) ELEKBERLİ (ƏLƏKBƏRLİ)

Azərbaycan Milli İlimlər Akademisi Fəlsəfə Enstitüsü

Türkçülük ile doğrudan bağlı olan esas formülün müellifi Kırım Türk aydını İsmail bey Gaspıralı olmuştur. Onun başlıca Türkçülük sloganı “Dilde, fikirde ve işte birlik” idi. Kısacası, hemin dönemde Azerbaycan türk aydını Ali bey Hüseyinzadenin tezinde Türkçülüğün İslamlık ve Modern kültür anlamında Batı kültürü ile uzlaşdırılması söz konusu idi ise, Gaspıralı'nın tezinde sadece Türk dilinde, Türk fikrinde ve Türk emelinde birlikten bahs olunurdu. Aslında bu dönemde, şimdi de olduğu gibi, Türkçülüğü 13 yüzyıla yakın içiçe görülmüş İslam dininden uzak tutmak mümkün olmadığı gibi, aynı zamanda dönemin öncü kültürü kabul edilen Batı kültürüne karşı koymak da mümkün değildi. Bu anlamda Hüseyinzade, Resulzade, Gökalp, Ağaoğlu, Atatürk ve diğerleri en iyi ihtimalle Türkçülük İslamlığın ve Çağdaşlaşmanın sentezi halinde kabul görmüşlerdir. Ancak Gaspıralı bir taraftan onlar gibi, İslamlığa ve Çağdaşlığa bağlı Türkçülük fikrini savunmakla birlikte, diğer yandan sırf Türk Birliği'ni gerçekleştirmeye yönelik ortak Türk dili, ortak Türk düşüncesi, ortak Türk amelini de öne çekmiştir.

Özellikle, Rusya Türkleri arasında ortak edebi Türk dilinin yaratılması Gaspıralının esas gayelerinden biriydi. Onun düşüncesine göre, necip ve cesur olan Türk milletinin Çin seddinden Akdenize kadar dağılmasının sebebi ilk sırada ortak Türk dilinin olmaması ile ilgilidir. Bu anlamda, Gaspıralı en azından Çarlık Rusya Türklerinin tek dilinin olması ve bu dilin okullarda öğretilmesi gerektiğini düşünüyordu.

Fikirde birlik meselesine gelince, Gaspıralı ortak Türk edebiyatının oluşmasını vacib saymıştır. O, fikirde birlik meselesi ile ilgili yeni tipli okulların yaratılması teorisini ireli sürmüş, daha sonra da gerçekleştirmeye başlamıştır. Büyük Türk düşünürü medreselerin önceki ruhunu tekrar canlandırması ve yeniden zamana ayak uydurması gerektiğini düşünüyordu. Bunun için, din adamlarının da omuzlarına büyük yük düşüyor. Öyleki, artık ulemalar zekat ve sadaka toplamak yerine eski medreselerle yeni okullar açılmasında öncü rol oynamalıydılar. Çünkü fikirde birliğin esas temeli okullar idi.

İşte birlik meselesine gelince, Türkçülük fikrini yaymakla Türk dünyasının uyanışına nail olmak için Gaspıralı bir çok defa Türkistan'a, Türkiye'ye, Hindistan'a, Mısır'a ve başka ülkelere seyahat etmiştir. Bu anlamda, Gaspıralı, Türkçülüğün inkişafının dil ve din birliğinin güçlenmesi ile ilgili olduğunu düşünüyordu. Bu nedenle, Gaspıralı Türkçülük ve İslamcılığı aynı şekilde benimsemiş ve yaymıştır. Onun düşüncesine göre, Türkçülük ve İslamcılık birliğinin sağlandığı zaman Türkçülük sonsuza kadar yaşayacaktır.

Onun işte birliğinin bariz örneklerinden biri de «Tercüman» gazetesi idi. Onun esas fikirleri de «Tercüman» vasıtasıyla gerçekleşmiştir. Kendinin de dediği gibi, ömrünün büyük bir bölümünü türklerin kalkınmasına, eğitimine ve mükemmelleşmesine hasretmiştir ki, bu da daha çok «Tercüman»la ilgili olmuştur. Bu anlamda, Hasan Bey Zerdabi ve «Ekinci» nasıl birleştiyse, aynı sözleri İ.Gaspıralı ve «Tercüman» hakkında söylemek mümkündür. Bütün bunlar, bir daha gösterir ki, İ.Gaspıralı Türk-İslam dünyasında kendi izini bırakmış, yalnız Çarlık Rusyada deyil, bütün Türk dünyasında milliyetçilik ve özgürlük ruhlarını artıran büyük düşünür olmuştur.

Bu gün A. b. Hüseyinzade'nin “Türklük, İslamlık ve Muasırlık” teorisi ile Gaspıralı'nın «Dilde, Fikirde ve İşte Birlik» teorisi karşılaştırıldığında görürüz ki, Türkler için konkret ve lokal anlamda daha uygunu sonuncu olmuştur. Çünkü Gaspıralı'nın teorisinde yalnız Türk Dilinde, Türk Düşüncesinde ve Türk İşinde birlikten konu açıldığı halde, Hüseyinzade'nin teorisi daha geniş olub burada İslam ve Batı Medeniyeti ile ilgili Türkçülük mefkuresi öne çıkar.

Anahtar Kelimeler: İsmail bey Gaspıralı, Türk birliği, İslam birliği, Türk-İslam birliği, Ali bey Hüseyinzade, Batılılaşma, Avrasyacılık

Ismail Bay Gaspirali's "Language, Attemt And Idea Union Theory And Modern Islam-Turk Union Thoughts

Crimean Turk scientist Ismail bay Gaspirali was author of the main theory of turkism. His main slogan was union of language and idea. In that time, Azerbaijan turk scientist Ali bay Huseynzada tried to show coordination of Turkism Islamism and Western culture in his articles. But Ismail bay Gaspirali wrote only about language and idea union.

In reality as today Turkish culture was not able to stay against western culture as Turkish culture was not able to stay against islamic culture in the XIII centuries. Because of Huseynzada, Rasulzada, Gokalp, Aghaoghlu, Ataturk and others were agree for synthesis of Turkisism with Islam and Modernity. But Gaspirali wanted common Turkish mind and common Turkish language for realize union of Turkish people. He also put forward the idea of the common Turkish language, the common Turkic thought, the common Turkic affair and targeted to realize the purely Turkish unity and the common Turkish tradition.

His main wish was to create language union among russian turks. He said that union of turkish nations belongs of language union.

Gaspirali wrote about idea union of turkish nations. He show that for the union of idea turkish nations they had to the same literature. He also wrote about attemt union and to get revival in turkish-islam world he travelled Turkey, India, Turkustan, Egypt and others country.

His ideas were published in "Tarjuman" newspaper. Ismail bay Gaspirali was great man who raised freedom ideas among turkish nations.

Keywords: Ismail bay Gaspirali, Turk union, Islam union, Turk-Islam union, Ali bay Huseynzada, westernization, Eurasianism.

21. Yüzyılda Türk Dünyasında İşbirliği: Türk Cumhuriyetlerinin Bütünleşmesinde Türk Konseyi'nin Rolü

Doç. Dr . Murteza HASANOĞLU

Azerbaycan Cumhuriyeti, Devlet Başkanlığı'na Bağlı Devlet İdarecilik Akademisi Öğretim Üyesi

1990'lı yıllarda dünyada görülen ekonomik ve politik değişim içerisinde en önemlisi Sovyetler Birliği'nin (SSCB) dağılması hareketi olmuştur. 1991 yılında Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla bölgede yeni bir süreç yaşanmaya başlamıştır. Sovyetler Birliği dünyada geniş bir coğrafi alanı kapsayan ve içerisinde pek çok topluluğu bir arada barındıran bir devlet olması nedeniyle burada oluşan değişimler tüm dünyayı yakından etkilemiştir. Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte bölgede yaşanmaya başlayan yeni süreçte diğer ülkelerle birlikte halkı etnik olarak Türk olan beş Türk Cumhuriyeti de bağımsızlığına kavuşmuştur. Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (Türk Konseyi), Sovyetler Birliği'nin dağılmasının yarattığı yeni jeopolitik koşulların bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi (Türk Konseyi), Türk dili konuşan ülkeler arasında kapsamlı işbirliğini teşvik etmek amacı ile uluslararası bir örgüt olarak 2009 yılında kurulmuştur. Türk Konseyi'nin kurucu üyeleri Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan ve Türkiye'dir. Ekim 2019'da Bakü'de gerçekleştirilen 7. Zirve sırasında Özbekistan, Konsey'e tam üye sıfatıyla katılmıştır. Macaristan ise Eylül 2018'de Kırgızistan'ın Cholpon-Ata şehrinde düzenlenen Türk Konseyi 6. Zirvesi sırasında gözlemci statüsü kazanmıştır. Türk Konseyi'nin ilk Zirve Toplantısı "Ekonomik ve Ticari İşbirliği" temasıyla 20-21 Ekim 2011 tarihlerinde Almatı'da gerçekleştirilmiştir, Toplantı vesilesiyle, Konsey'in kurumsallaşmasına ilişkin anlaşma ve tüzükler sonuçlandırılmıştır. Ayrıca, Zirve münasebetiyle, üye ülkelerin iş çevrelerini bir araya getirecek Türk İş Konseyi tesis edilmiştir. Bu çalışmada, 21. Yüzyılda Türk Dünyasında İşbirliği: Türk Cumhuriyetlerinin Bütünleşmesinde Türk Konseyi'nin Rolü araştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk Dünyası, Türk Cumhuriyetleri, Türk Konseyi, Türksöy, Dış Politika.

Cooperation in the Turkic World in the 21st Century: The Role of the Turkic Council in the Integration of the Turkic Republics

In the 1990s, among the most important economic and political changes in the world, it was the disintegration of the Soviet Union (USSR). With the dissolution of the Soviet Union in 1991, a new phase began to take place in the region. After this dissolution of Soviet Union, five Turkish nations, whose public are ethnically Turkish, gained their independence among those other nations in the regions.

The Cooperation Council of Turkic Speaking States (Turkic Council) has emerged as a result of the new geopolitical conditions created by the dissolution of the Soviet Union. The Cooperation Council of Turkic Speaking States (Turkic Council) was established in 2009 as an intergovernmental organization, with the overarching aim of promoting comprehensive cooperation among Turkic Speaking States. Its four founding member states are Azerbaijan, Kazakhstan, Kyrgyzstan and Turkey. During the 7th Summit held in Baku in October 2019, Uzbekistan joined the Council as a full member. Hungary received observer status at the Turkic Council during its 6th Summit in Cholpon-Ata, Kyrgyz Republic in September 2018. The Turkic Council is committed to the purpose and principles of the Charter of the United Nations (UN) and other universally recognized principles and norms of international law, including sovereign equality, territorial integrity and inviolability of internationally recognized borders of states, as well as the maintenance of international peace, security and development of good-neighbourly and friendly relations. Turkic Council is an organization dedicated to strengthening peace and stability, promoting wide-ranging cooperation and disclosing the potential for common development among its member states. Although it brings together a particular group of countries, the organization does not take an exclusive approach. On the contrary, by promoting deeper relations and solidarity amongst Turkic speaking countries, it aims to serve as a new regional instrument for advancing international cooperation in Eurasian continent, particularly in Central Asia and Caucasus. In this study, the Cooperation in the Turkic World in the 21st Century: The Role of the Turkic Council in the Integration of the Turkic Republics was investigated.

Keywords: Turkish World, Turkic Republics, Turkic Council, TURKSOY, Foreign Policy.

20. Yüzyılda İranda Yaşanan Politik Ve Kültürel Gelişmelerin Tespiti Ve Bu Gelişmelerin İran Türklerine Etkisinin Analizi

Doç. Dr. Hasan IŞIK

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Tarih Bölümü

Ayten RAHİMOVA

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yüksek Lisans Öğrencisi

Günümüz Orta Doğu coğrafyasının önemli devletlerinden birisi olan İran, Pers medeniyetinden başlayarak yakın zamana kadar tarihe yön vermiş ve çok sayıda medeniyet ve devletin bakiyesini teşkil etmiştir. Modern İran'ın politik kültürü Pers medeniyeti ve İran'da kurulmuş çok sayıda devletin biriktirmiş olduğu sosyo-kültürel miras üzerine inşa edilmiştir. Özellikle de İran'ın İslam dinini kabulünden sonar da İslam'ı kendi kültürel ve siyasal özellikleri ile sentezlemiştir. 20 yüzyıldaki gelişmeler ve özellikle de 1979 Devrimi ile şekillenen Şia Mezhebi devlet yönetiminde etkisi gözle görülür şekilde olmuştur. Birçok Ortadoğu ülkesinde olduğu gibi, 20. Yüzyılda İran için de ekonomik, politik ve sosyal açıdan çok önemli gelişmeler yaşanmıştır. Özellikle, 1920'den sonra sekülerleşme, milliyetçilik, merkezileşme, modernleşme ve sanayileşme bağlamında oldukça geniş bir Reform Hareketi gerçekleştirmiştir. İran, 20. yüzyılın sonlarına doğru ekonomik istikrarsızlık, eşitsiz sosyal ve ekonomik kalkınma ve basit ekonomik veya yapısal temelli yaklaşımlarla, çeşitli diğer sorunlarla da dikkat çekmektedir. Çalışmada İran'da 20. yüzyılda yaşanan kültürel ve politik gelişmeleri ele alınarak, ekonomik, siyasal, modernleşme, milliyetçilik ve bu gibi meseleler tarihsel açıdan irdelenecektir. Daha sonra yaşanan bu gelişmelerin ülke içerisinde yaşayan Türklere etkisi farklı kaynaklardan ele alınarak analiz edilecektir. Yapılan analizler sonucunda da bir dizi sonuçlar tespit edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Yirminci Yüzyıl, İran, İslam Devrimi, Şia Mezhebi, Türkler

Determination of The Political And Cultural Developments in Iran in 20. Century And The Analysis of The Effects of These Developments on Iranian Turks

Iran, which is the one of important countries of today's Middle East geography, shaped the history since Persian times until quite recently and has held the remainings of many civilizations and states. The political culture of modern Iran has been built on the socio-cultural heritage which was formed by Persian civilization and many other states founded in Iran. Iran also synthesized Islam with its own cultural and political features especially after embracing it. The effects of Shiism which was shaped by the 1979 Revolution and the developments in 20. century have been remarkably seen in the government. In 20. century, like in many other Middle Eastern countries, Iran also experienced various important political, economical and social developments. Specifically after 1920, Iran carried out a vast reform movements in terms of secularization, nationalisation, centralization, modernization and industrialization. Iran, towards the end of 20. century, stands out with its economic instability, inequal social and economic development, simple economic or structural-based approaches and various problems. In the study, in terms of history, it will be discussed the cultural and political developments appeared in Iran in 20. century and the other issues such as economic and political problems, modernization and nationalism. Then, with the help of different resources, it will be analyzed the effects of those developments on the Turks who live in the country. As a result of these analyses, a series of outcomes will be determined.

Keywords: Twentieth Century, Iranian, Islamic Revolution, Shia Sect, The Turks

Özbekistan İranîleri: Orta Asya'da Yaşayan Horasan Türklerinin Bakiyeleri

Andrey KUBATİN

Özbekistan Bilimler Akademisi Milli Arkeoloji Merkezi araştırma görevlisi

Bugünkü günde Özbekistan'ın ağırlıklı olarak Semerkat ve Buhara'da İranî adıyla bilinen toplum yaşamakta. Esas itibarıyla İran'ın Horasan eyaleti ve onu etraflarından göç eden İranîler ağırlıkla türk kökenli olup, onlar arasında küçük kürt ve fars gurubları da vardır. Bunların hepsini birleştirici etken – bu onların yerli sünnî ahalisinden farklı olarak Caferî mezhebindeki şii olmasıdır.

İranîlerin kökeni çeşitli olup, onları üç gruba ayırmamız mümkündür:

1) 18.y yüzyılın sonunda Buhara emiri Şahmurad (1875-1800) tarafından Buhara ve Semerkand'a göç ettirilen Merv sakinlerinin torunları;

2) 1860-80-yıllarda Rusya işgali sonunda yapılan anlaşmaya göre özgürlüğe kavuşan ve aslı Horasan'ın çeşitli bölgelerinden ve Kuzey Afganistandan olan kölelerin evlâdları;

3) çeşitli zamanda kendi isteğiyle Maverâünnehr'e İran'dan gelen göçmenlerin torunları.

Mezkur gruplardan Özbekistan İranîlerin çoğunluğu «Mervî» (Buhara'da «Mevrî» olarak da telaffuz edilir) adıyla bilinen ve Emir Şahmurad tarafından Merv'ten göç ettirilenlerin torunları oluşmakta. Bilindiği gibi 1786 yılında sonunda Buhara Emiri Şahmurad Merv şehrini ele geçerek, Merv valisi olan Bayram Ali Han Kacar'ı idam etti ve Merv sakinlerini Buhara emirliğinin Buhara, Semerkand ve başka yerlerine göç ettirmişti. Ancak, A.Grebenkinin fikrine göre, Merv sakinleri iyi bir tarımcı, asker ve zanaatçı olduğundan dolayı, Emir Şahmurad başka şiiiler gibi onları köle yapmadan, şehirlere yerleştirerek, onlara mülkiyet olarak verimli toprakları ve boş evleri verdi.

Demek, İranîlerin «Mervî» adını taşıyan topluluğu Merv asıllıdır. Ancak 18. yüzyılında Merv sakinlerinin kökeni ne idi? Tarihten bilindiği gibi, Şah I İsmail Sefevî (1501-1524) döneminde nüfuzlü Türk boylarından olan Afşarlar'ın bir bölümü Horasan sınırı yakınlarına, Deregez, Kelât, Serahs, Abiverd ve Merv'e göç etmişler. Bunula beraber Sefevîler zamanında Horasan'a diğer Türk boyları da yerleşmiştir, özellikle Şah I Abbas (1524-1587) şimdiki Azerbaycan'ın Gence bölgesinden Merv şehrine Kacar boyunu göç ettirmiş. Şah II Abbas (1632-1667) döneminde ise Kacarların Ahmedlü yada Kacar Ahmedlü boyu da Merv'te yaşadığı kaynaklarda söylenir. Bunu dışında 1600'den 1786'ya kadar Merv şehri Kacar boyundan olan valiler tarafından yönetildiği ve son valisi Bayram Ali Han Kacar olduğu bilinmekte. Herman Vambery «Orta Asya'da seyahat» adlı kitabında Mervîler hakkında böyle yazıyor: «Mervlikler. Bunlar 1810 yılın civarında emir Seidhan tarafından Merv'i ele geçirdikten sonra Sarıklar (Türkmen boylarından biri – A.K.) yardımıyla Buhara'ya göç ettirmiş o 40 bin Fars'ın torunlarıdır. Kökenine bakılırsa, aslında bunlar Nadir Şah'ın eski anavatanlarından Merv'e getirdiği Azerbaycan ve Karabağ Türkleridir».

Sonuç olarak, Özbekistan İranîlerinin çoğunluğunu Sefevîler ve Nadir Şah zamanında Azerbaycan, Karabağ, Anadolu ve başka bölgelerden Horasan'a göç ettirilmiş Türk boyları ve yerel Türk boyları karışımı neticesinde oluşan Horasan Türklerinin, özellikle Afşar ve Kacar boylarının torunları olduğunu söyleyebiliriz.

Anahtar kelimeler: Özbekistan, İranî, Mervî, Türkler, Afşar, Kacar.

Irani of Uzbekistan: Descendants of the Khorasan Turks living in Central Asia

Today in Uzbekistan, mainly in Samarkand and Bukhara, lives an ethnic group known as the Irani. Irani, most of whom come from the Iranian province of Khorasan and adjacent regions, are mostly of Turkic origin, but there are also small groups of Kurds and Persians among them. The unifying factor for all of them is that they are Shiites professing the Jafarite madhhab, in contrast to the indigenous Sunni population.

Irani have different origins and in this respect they can be divided into three groups:

- 1) descendants of the inhabitants of Merv, who were resettled to Bukhara and Samarkand by the emir of Bukhara Shahmurad (1875-1800) at the end of the 18th century;
- 2) the descendants of slaves freed according to the treaty concluded as a result of the conquest of the region by Russia in the 1860s-80s, and who came from different regions of Khorasan and Northern Afghanistan;
- 3) descendants of immigrants who at various times voluntarily moved to Transoxiana from Iran.

The majority of Iranians in Uzbekistan are a group known as “Marvi” (in Bukhara more pronounced as “Mavri”), who are descendants of the inhabitants of Merv resettled by the emir Shahmurad. As you know, in 1786 the emir of Bukhara Shahmurad captured the city of Merv, executed the ruler of Merv Bayram Ali-khan Qajar and resettled its inhabitants to Bukhara, Samarkand and other areas of the Bukhara emirate. As A. Grebenkin writes, due to the fact that the inhabitants of Merv were good farmers, warriors and artisans, Emir Shahmurad did not turn them into slaves like other Shiites, but settled them in cities, giving them good land and empty houses as their property.

So, the Irani group called “Marvi” is connected by its origin with Merv. What was the origin of the inhabitants of Merv in the 18th century? It is known from history that during the reign of Shah Ismail I Safavi (1501-1524), a group of Afshars, one of the influential Turkic tribes, moved to the borders of Khorasan, to Deregez, Kelat, Serakhs, Abiverd and Merv. At the same time, during the time of the Safavids, other Turkic tribes also moved to Khorasan, in particular, Shah Abbas I (1524-1587), the Qajars tribe resettled the city of Merv from the Ganja region of modern Azerbaijan. Sources say that during the reign of Shah Abbas II (1632-1667), the Qajar tribe Ahmedlu or Qajar Ahmedlu lived in Merv. In addition, it is known that from 1600 to 1786 the city of Merv was ruled by rulers from the Qajar tribe, the last of which was Bayram Ali-khan Qajar. Herman Vambery in his book “Traveling in Central Asia” writes about the Marvi: “Mervtsy (Marvi). These are the descendants of those 40 thousand Persians whom Emir Saidkhan, around 1810, after the conquest of Merv with the help of the Saryks (one of the Turkmen tribes - A.K.), resettled to Bukhara. By their origin, in fact, these are the Turks from Azerbaijan and Karabakh, whom Nadir Shah brought from their old homeland to Merv”

As a conclusion, we can say that most of the Iranians of Uzbekistan are descendants of the Khorasan Turks, which developed as a result of the mixing of Turkic tribes who were resettled to Khorasan from Azerbaijan, Karabakh, Anatolia and other regions during the time of the Safavids and Nadir Shah, as well as local Turkic tribes, especially Afshar and Qajar tribes

Keywords: Uzbekistan, Iranis, Marvi, Turks, Afshar, Qajar.

İyeler Yapılanmasında Devlerin Yerleri Ve Roller

Dr. Yaşar KALAFAT

Halk inançları çalışmalarında inanç tabakalamasının en derinin de yer alan ve her dönem varlığını hissettiren inanç yapılanması Eski Türk İnanç Sistemi olarak da bilinen Tanrıçılık inancıdır. Sistemin doğuşunda Tengri olmakla birlikte en işlevsel yapı taşlarını sahipler/ İyeler oluştururlar. Günümüzden mitolojik döneme yapılacak seyahatin her safhasında ve bu yolculuğa ışık tutacak konumda olan edebi türlerin tümünde iyeler adeta şifre çözücü konumdadırlar. İyelerin yapısal özelliklerinin fonksiyonları ile bilinmesi sadece uzak geçmişe yapılacak dikey yolculuğun şifrelerinin çözümü için değil, Türk kültürlü halkların halk inançlarındaki akrabalık bağlarına şahitlik yapabilecek konumdadırlar.

Ak ve kara, pozitif ve negatif fonksiyon konumunda olan iyeler, don değişme ve alem değişme özelliğine de sahiptirler. Tespit ve tasnif çalışmalarını zorlaştıran memoratlar örneğinde olduğu gibi sağlıklı derleme sorunları da eklenince, çok sayıda ak ve kara iyenin sağlıklı envanteri yeterince çıkarılamamaktadır.

Sistemde, var olan canlı (bitki, hayvan, insan) cansız bilinen ve ruhanî varlıkların tümünün sahipleri/iyeleri vardı. Ayrıca ak iyelerin genel karakterlerine rağmen kara ve kara iyelerin de nispetleri farklı olsa da ak iye özellikleri gösterebilme durumları da olabiliyordu.

Bu genelleme içerisinde bizim ele alacağımız konu ak ve Kara iye özelliği itibarıyla Devlerdir. Devlerin Ak ve Kara özelliklerine tasnif çalışmaları ayrıntılı yapılmıştır. Bizim bildirimizde ele aldığımız husus, zaruri genel açıklamadan sonra, halk kültürü çalışmaları kapsamında yer alan büyü, nazar ve fal yapılanmasında ak iyeler ve kara iyelerden hareketle, Ak büyü ve Kara büyü'ye, ak nazar ve kara nazar'a, ayrıca falda ak ve kara iyelerle falcı bağlantısına açıklık getirmek olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ak İye-Kara İye, Ak Büyü-Kara Büyü, Ak Dev-Kara Dev, Fal, Nazar.

The Places And Roles Of The Giants In Building Owners

The belief structure that takes place at the deepest of the belief stratification in the studies of folk beliefs and makes its existence felt in every period is the belief of God, also known as the Old Turkish Belief System. Although Tengri is at the top of the system, they create the most functional building blocks. At every stage of the journey from today to the mythological period and in all the literary genres that are in a position to shed light on this journey, the owners are almost in a decoder position. Being aware of the structural features of the people with their functions is in a position to witness not only the deciphering of the vertical journey to the distant past, but also the kinship ties of the Turkish cultured peoples in their folk beliefs.

White and black, possessing positive and negative functions, have the ability to change frost and change the world. When healthy compilation problems are added, as in the example of memorates, which complicates detection and classification studies, the healthy inventory of a large number of white and black good cannot be obtained sufficiently.

In the system, all living things (plant, animal, human), non-living, known and spiritual beings had their owners. In addition, despite the general characters of white people, although the rates of black and black people were different, they could also show white characteristics.

In this generalization, the subject we will deal with is the giants in terms of the white and the land. Detailed studies of classification of giants' White and Land features have been made. The issue we dealt with in our declaration, after the obligatory general explanation, based on the white magic and black magic in the magic, evil eye and fortune-telling within the scope of folk culture studies, white magic and black magic, white evil eye and black evil eye, it will be to clarify the connection between black and fortune tellers.

Keywords: White Owner-Black Owner, White Magic-Black Magic, White Giant-Black Giant, Fortune, Evil Eye.

Kuyu Duvarlarını Bitki Dalları İle Örtme Sanatındaki Halk Bilgisi

Prof. Dr. Tattigul KARTAEVA

El-Farabi Kazak Millî Üniversitesi Arkeoloji, Etnoloji ve Müzecilik Bölümü. Almatı/Kazakistan

Kazak halkı ağaç, şilik (dikenli alçak ağaç türü, nehir kenarlarında ve bataklarda yetişir) jıngıl (ılgın bitkisi), saksaul (amaranth bitki ailesine aittir), jüzgen türleri (tarana cinsine ait ağaçlar veya dallı çalılar), kökbuta (böcekler, bazen kendiliğinden tozlanan bitki türleri), torağıl (Populus cinsine ait ağaç türü), qarağay (karaçam), emen (çalı cinsine ait güçlü ve her mevsim yeşil yapraklı ağaç) gibi ağaç dallarını örerek kuyu duvarlarını kapatma sanatını geliştirmişler. Kazak topraklarının kumlu, çöl bölgelerinde geleneksel bitki ve ağaçları faydalanma, dokuma ve su kullanma kültürü oluşmuş olsa bile günümüzde teknolojinin gelişmesi nedeniyle bu yöntemlerin bazı türleri tükenme tehdidi altındadır. Kuyu duvarlarını bitkilerle örtme yöntemi ağaç, jıngıl, saksaul dalları ile örme veya dokuma işi sanatın özel bir türü sayılır. Ağaç dallarını keserek, işlenmesi ve bu dalları kuyu duvarlarına üst üste koyulması ise inşaat işindeki geleneksel halk ilmi sayılır.

Kuyu duvarlarını kalplaştırırken su içinde çürümeyen ve suyun tadını bozmayan ağaç türleri kullanılmıştır, ayreten hayvanların ve insanların vucutlarına faydalı bitkiler seçilmiştir. Bununla birlikte kuyu duvarlarını yaparken seçilen bitki ve ağaçlar türleri yerel kaynaklara bağlı olmuştur. Bitki örtüsü kuyu duvarlarında kumun çökmesine karşı korumuştur, duvarları güçlendirmiştir, su kaynakları ve yeraltı suları için doğal bir filtre görevini yapmıştır. Doğal filtre yöntemi sadece toprağı hapsedip temiz suyun geçmesine izin vermekle kalmamıştır, aynı zamanda büyük miktarda su sağlamıştır. Duvarları bitkilerle örülmüş kuyuların kenarları da aynı bitki ile kapatılmıştır. Kuyu içinde havalandırma sistemini sağlamak için de ağaçların küçük dalları ile kapak yapılmıştır. Kuyuyu temiz tutmak için ise etrafını bitki butakları ile koruma dikme veya örme işi de halk ilminin özel bir örneğidir.

Anahtar Kelmeler: çöl, kurak bölge, kumdaki kuyular, bitki türleri ile kapatma, bitki dokumacılığı.

Folk Knowledge In The Art Of Covering Well Walls With Plant Branches

Kazakh people tree, shilik (spiny low tree species, grows on rivers and swamps) jıngıl (wild plant), saksaul (belongs to the family of amaranth plants), juzgen species (trees or branched shrubs belonging to the genus tarana), root buta (insects, sometimes self-pollinated They developed the art of closing the well walls by knitting tree branches such as plant species), torağıl (tree species belonging to the Populus genus), qarağay (larch), emen (strong and evergreen tree belonging to the shrub type). Even though the culture of using traditional plants and trees, weaving and using water has been established in the sandy and desert regions of Kazakh lands, some types of these methods are under the threat of extinction due to the development of technology today. The method of covering the well walls with plants is considered a special type of art of knitting or weaving with branches of trees, jingles, saxaul. Cutting tree branches, processing them and placing these branches on the walls of the wells, on the other hand, is considered to be a traditional folk science in construction.

Tree species that do not rot in water and do not spoil the taste of the water were used while making the walls of the wells. However, the types of plants and trees chosen when making the well walls depended on local resources. Vegetation protected against sand settling on the well walls, strengthened the walls and served as a natural filter for springs and groundwater. The natural filter method not only trapped the soil and allowed clean water to pass through, but also provided a large amount of water. The edges of the wells whose walls are covered with plants are covered with the same plant. In order to provide the ventilation system in the well, the small branches of the trees have been covered. In order to keep the well clean, it is a special example of folklore to plant protection or knitting around it with plant buckles.

Keywords: desert, arid zone, wells in the sand, plant species cover, plant weaving.

Kültürlerarası İletişim Bağlamında Türk Kültür Coğrafyasının Sınırları ve Kültürel Etkileşimleri

Doç Dr. Haluk ÖLÇEKÇİ^{60*}

İletişim mekanik bir aktarım süreci olmaktan çok daha fazla, ortak anlamlar ve algılamalar oluşturulmasını sağlayan bir süreçtir. İletişim duygu ve düşüncelerin paylaşılmasını, karşılıklı aktarılmasını, anlama ve anlaşmayı sağlar. İletişim kurma yolları, sözlü ya da sözsüz iletişim davranışları ve kullanılan dil ve sembollerin tamamı sahip olunan kültürün bir sonucudur. Dolayısıyla kültür, bireylerin iletişim davranışlarının oluşmasında son derece önemli rol oynamaktadır.

Dijital devrim ve iletişim teknolojilerindeki gelişmelerin sonucunda, küreselleşme adını verdiğimiz dünya ölçeğindeki ekonomik ve sosyolojik etkileşimler kültürlerarası iletişimi öne çıkarmıştır. Zaman ve mekân sınırı tanımaksızın bütün insanların ve kültürlerin birbirleriyle iletişim kurmasını kolaylaştıran küreselleşme, Türk kültür coğrafyası için de önemli fırsatlar ve tehditleri beraberinde getirmektedir.

Kültürler arasındaki etkileşimleri, anlam aktarımlarını, kültürel farklılıkları ve ortaklıkları kendisine konu edinen kültürlerarası iletişim bilimi, değişik coğrafyalarda varlığını sürdüren Türk kültürünün temsilcilerinin küresel çağın imkânlarıyla kuracağı iletişimi ve etkileşimi de ilgi alanına dâhil etmelidir. Tarihin ve coğrafyanın yollarını ayırdığı Türk kültürünün temsilcileri yeniden buluştuğunda, aralarındaki ortak yönlerin ve farklılıkların anlaşılmasına kültürlerarası iletişimin önemli katkıları olacaktır. Kültür farklılıkları arttıkça iletişim davranışları değişecek ve etkili iletişim imkânları azalacaktır. Kültürler arasında etkili bir iletişim kurulabiliyorsa yüksek bir kültürel ortaklığın var olduğu ortaya çıkacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kültür, İletişim, Küreselleşme, Dijital Çağ, Kültürel Etkileşim, Kültür Coğrafyası

The Limits and Cultural Interactions of Turkish Cultural Geography in the Context of Intercultural Communication

Communication is more than a mechanical transfer process, it is a process that enables the creation of common meanings and perceptions. Communication ensures the sharing of feelings and thoughts, mutual transfer of these thoughts, and it ensures understanding and agreement. The ways of communicating, verbal or non-verbal communication behaviors, and the language and symbols used are all a result of the culture. Therefore, culture plays an extremely important role in the formation of individuals' communication behavior.

As a result of the digital revolution and developments in communication technologies, the economic and sociological interactions at the scale of the world that we call globalization have highlighted intercultural communication. Globalization, which makes it easier for all people and cultures to communicate with each other without the boundaries of time and location, brings along important opportunities and threats for the Turkish cultural geography.

The science of intercultural communication, which takes the interactions between cultures, meaning transfers, cultural differences and partnerships as its subject, should also include the communication and interaction that the representatives of the Turkish culture, which continues its existence in different geographies, will establish with the possibilities of the global age. When the representatives of Turkish culture, whose paths separated by history and geography, meet again, intercultural communication will contribute to the understanding of the common aspects and differences between them. As cultural differences increase, communication behaviors will change and effective communication opportunities will decrease. If an effective communication can be established between cultures, it will be revealed that there is a high cultural partnership.

Keywords: Culture, Communication, Globalization, Digital Age, Cultural Interaction, Cultural Geography

60 * Doç. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi, haluk.olcekci@hbu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-5571-907X>

Rusya Federasyonu'ndaki Türk ve Müslüman Göçmen Çocuklarının Eğitim Sorunları

Doç. Dr. Tamara ÖLÇEKÇİ^{61*}

Rusya Federasyonu 11 milyonu aşkın göçmen nüfusu ile ABD'den sonra topraklarında göçmen barındıran ülkeler arasında ikinci sırada yer almaktadır. Rusya federasyonuna yönelen göçmenlerin çoğunluğunu eski SSCB vatandaşları oluşturmaktadır. Rusya'da aynı zamanda Afganistan, İran, Suriye, Çin, Afrika ve Vietnam gibi ülkelere gelen göçmenler de mevcuttur. Ayrıca Beyaz Rusya, Ukrayna ve Ermenistan vatandaşlarına istisnai göç hakları ve kolaylıklar tanınmıştır.

Rusya'nın göçmen politikalarının netleştirilememiş olması göçmen sorunlarını daha da büyötmektedir. Göçmen sorunlarının en dikkat çekici olanlarından birisi ise, 'göçmen çocuklar' meselesidir. Ekonomik kriz ve işsizliğin yanı sıra siyasi ve sosyal pek çok nedenle Rusya Federasyonu'na yönelen göçler, göçmenlerin beraberlerinde getirdikleri çocukların sorunlarını da gündeme getirmektedir.

Rusya'nın bütün göç karşıtı politikalarına rağmen Orta Asya'dan göç yoğun bir şekilde devam etmektedir. İlk etapta tek başlarına gelen göçmenler, zaman içerisinde eşlerini ve çocuklarını da getirmeye başlamıştır. Dolayısıyla göçmenlerle birlikte, göçmen ailelerin çocukları da farklı bir kültür ve ortama sürüklenmektedir. Göç probleminin Rus toplumunda doğurduğu siyasi, demografik, sosyal ve diğer sorunlar basın yayın araçları ile çeşitli ilmi toplantılarda yaygın tartışmalara yol açmaktadır. Bu müzakere ve tartışmaların temelini, göç sürecini kontrol etme ve Rusya'ya gelen göçmenlerin kanuni hakları oluşturmaktadır. Fakat son zamanlarda tartışmalar, 'göçmenlerin eğitim alanındaki yeri' konusu eksenine kaymıştır.

Yükselen ırkçılık ortamı göçmenlerin eğitim almasını ve çalışmasını zorlaştıran faktörler arasındadır. Rus vatandaşlarının bir kısmı göçmenlere karşı ılımlı ve koruyucu tutum belirleseler de, yüzde 70'e varan kısmı nefrete varan duygu ve yaklaşımlara sahiptir. Toplumun büyük bölümünü, her geçen gün sayısı artan göçmenler ve onların çocuklarından rahatsızlık duyan, onların durdurulması ve hatta Rusya'ya gelmelerinin yasaklanması gibi sert ve insanlık dışı yöntemler kullanılması gerektiğini düşünenler oluşturmaktadır. Rus toplumu arasında, gelecekte göçmenler ve onların çocuklarının Rusya'ya demografik açıdan sağlayacağı katkıların göz önüne alınması gerektiğini savunan ılımlılar da bulunmaktadır.

Uluslararası anlaşmalara göre her çocuk bulunduğu ülkede eğitim alma hakkına sahiptir. Rusya da bu anlaşmalara imza atan ülkeler arasındadır. Rusya'nın büyük şehirlerinde okul öncesi eğitim ve okulların yetersizliğini bahane ederek göçmen çocukların eğitim almasını engellemeye çalışanlar sürekli yeni zorlukları veya kanun tekliflerini gündeme getirmektedir. Göçmen çocukların bir kısmı zaten eğitim alamamaktadır. Kamuoyunu etkilemeye çalışan popülist siyasetçiler, Rusça bilmeyen göçmen çocukların Rus çocuklarının eğitimini yavaşlattığını iddia etmektedir. Oysa bu konuda yapılan çalışmalar, göçmen çocukların kısa sürelerde Rusça öğrenebildiğini ve eğitimde Rus akranlarına yetişebildiklerini göstermektedir.

Makalede Orta Asya kökenli göçmen çocuklarının Rusya'nın büyükşehirlerindeki uyum problemleri, eğitimleri, Rus toplumunun yaklaşımı ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Rusya, göç, göçmen çocuk, eğitim, ırkçılık, Ruslar

Training Problems Of Turkish And Muslim Immigrant Children In The Russian Federation

With its population of over 11 million immigrants, the Russian Federation ranks second after the USA among the countries hosting immigrants in their territories. The majority of the immigrants who turn to the Russian Federation are former USSR citizens. There are also immigrants from countries such as Afghanistan, Iran, Syria, China, Africa and Vietnam in Russia. In addition, citizens of Belarus, Ukraine and Armenia have been granted exceptional immigration rights and facilities.

The fact that Russia's immigration policies have not been clarified further aggravates the immigration problems. One of the most striking problems of immigrants is the "immigrant children" issue. In addition to the economic crisis and unemployment, the migration to the Russian Federation for many political and social reasons also brings up the problems of the children brought with them by immigrants.

Despite all anti-immigration policies of Russia, immigration from Central Asia continues intensely. In the first place, migrants who came alone started to bring their spouses and children over time. Therefore, along with the immigrants, the children of immigrant families are dragged into a different culture and environment. The political, demographic, social and other problems caused by the immigration problem in Russian society lead to widespread discussions in press media and various scientific meetings. The basis of these negotiations and discussions are the legal rights of immigrants coming to Russia to control the immigration process. However, the discussions have recently shifted to the axis of "the place of immigrants in the field of education".

The rising racism environment is among the factors that make it difficult for immigrants to study and work. Although some of the Russian citizens adopt a moderate and protective attitude towards immigrants, up to 70 percent of them have feelings and approaches that amount to hatred. A large part of the society consists of the immigrants whose number is increasing day by day and those who feel uncomfortable with their children, who think that harsh and inhumane methods should be used such as stopping them and even banning them from coming to Russia. There are also moderates among the Russian society who argue that the demographic contribution of immigrants and their children to Russia in the future should be taken into account. People who try to prevent immigrant children from receiving education by using the inadequacy of pre-school education and schools in the big cities of Russia constantly raise new challenges or proposals for law.

According to international agreements, every child has the right to receive education in his / her country. Russia is among the countries that signed these agreements. A portion of the immigrant children already do not receive education. Trying to influence public opinion, populist politicians claim that immigrant children who do not speak Russian slow down the education of Russian children. However, studies on this subject show that immigrant children can learn Russian in a short time and catch up with their Russian peers in education.

In the article, the adaptation problems of immigrant children of Central Asian origin in the big cities of Russia, their education, and the approach of the Russian society will be discussed.

Keywords: Russia, immigration, immigrant child, education, racism, Russians

Türk Birliği'nin Kurulmasını Frenleyen Temel Faktörler

Dr. Burulkan ABDİBAİTOVA PALA⁶²

“George Washington komutası altında, İngiliz imparatorluğuna karşı verilen ve kazanılan bağımsızlık savaşından 13 yıl sonra, 1789’da, 13 “İngiliz sömürge eyaleti” aralarında anlaşarak Amerika Birleşik Devletleri’nin temelini atmışlardır. 1945 yılında 7 ülke ile kurulan Arap Birliği’nin bugün 23 üye ülkesi bulunmaktadır. Irki ayrı, dilleri ayrı, kültürleri birbirinden değişik ve hatta birbirleri ile yıllarca çatışan mezheplerin oluşturduğu 6 kurucu üye ülkeler (Almanya, Fransa, İtalya, Belçika, Hollanda ve Lüksemburg) 1957 yılında Avrupa Birliği’ni kurmuşlardır. Afrika ülkeleri 2002’de 53 üye ülkenin katılımı ile kendi birliklerini kurmuşlardır”.

Küreselleşen ve bölgeselleşen günümüz dünyasında tarihi, kültürü, dili ve özü bir olan Türklerin Türk Birliği’ni kurmasının kaçınılmaz ve gerekli olduğu, hatta Türk Birliği’nin kurulmasında geç bile kalındığı konusunda çok sayıda araştırmacı yazılı ve sözlü olarak defalarca ifade etmektedirler. Yaklaşık 300 milyon Türkün yaşadığı dünyada, Avrupa Birliği’ne benzer bir Türk Birliği’nin kurulması, 7 bağımsız Türk Devletinin ekonomik ve askeri güçlerini bir birlik altında toplama gereği artık kaçınılmaz hale gelmiştir. Peki, neden henüz Türk Birliği kurulamadı? Bu bildiride bu sorunun cevabı araştırılacaktır ve Türk Birliği’nin kurulmasını zorlaştıran/frenleyen temel faktörler ele alınacaktır.

Anahtar Kelime: Türk Birliği, Türk Dünyası, Kültür, Eğitim.

Fundamental Factors Stopping the Establishment of the Turkish Union

Under the command of George Washington, 13 years after the war of independence against the British Empire and won, in 1789, 13 “British colonial states” agreed between them and laid the foundation of the United States. The Arab League, which was established with 7 countries in 1945, has 23 member countries today. The 6 founding member countries (Germany, France, Italy, Belgium, the Netherlands and Luxembourg), which consist of sects of different races, different languages, different cultures, and even conflict with each other for years, established the European Union in 1957. African countries established their own unions in 2002 with the participation of 53 member states ”.

In today’s globalizing and regionalizing world, many researchers have repeatedly stated in writing and orally that it is inevitable and necessary for Turks, whose history, culture, language and essence are one, to establish the Turkish Union and that it is even late in the establishment of the Turkish Union. In the world where approximately 300 million Turks live, it has become inevitable to establish a Turkish Union similar to the European Union and to gather the economic and military forces of 7 independent Turkish states under one union. Well, why hasn’t the Turkish Union been established yet? In this paper, the answer to this question will be investigated and the main factors that make the establishment of the Turkish Union difficult will be discussed.

Keywords: Turkish Union, Turkish World, Culture, Education.

62 Dr. E-mail: burulkanapala@gmail.com, cep telefonu: 05351056657, posta adresi: Menderes Mahallesi, 802.Sokak, 39/4, Yenikent/Sincan, ANKARA.

Turizm Faaliyetlerinin Yerel Halk Tarafından Değerlendirilmesi; Hopa Örneği

Dr. Ceyhun AKYOL

Artvin Çoruh Üniversitesi, Artvin Meslek Yüksekokulu

Bir destinasyondaki turizm faaliyetlerinin gelişimini etkileyen en önemli unsurlardan biri de yerel halkın turistik faaliyetlere bakış açısıdır. Turizm hareketlerinin bir destinasyonda gelişmesi için yerel halkın katkısı ve rolü kaçınılmazdır. Unutulmamalıdır ki, turizm faaliyetlerinin olumlu ve olumsuz yönlerinden en çok etkilenen paydaş grubu destinasyonda yaşayan yerel halktır. Bu çalışmada, Doğu Karadeniz Bölgesi Artvin ilinde yer alan Hopa ilçesindeki turizm faaliyetlerinin ekonomik, sosyal, kültürel ve çevresel açılardan ilçeye etki ve katkıları yerel halkın konuya bakış açıları aracılığıyla araştırılmıştır. Çalışmada, olasılığa dayalı olmayan örnekleme yöntemlerinden kolayda örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Bu kapsamda örneklem, ana kütleyi oluşturan ilçe merkezinin farklı kesimlerinden belirlenmeye çalışılarak 295 kişi ile anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Elde edilen verilere ilişkin gerçekleşen analizler sonucunda katılımcıların ilçe turizmine yönelik olumlu görüşleri arasında; sosyal ve kültürel aktivitelerin sadece yerelde ve bölgeselde kalmayıp ulusal ve uluslararası platformlara ulaşması, turistik yatırımların artması, yerel mimariye sahip eserlerin restorasyon çalışmalarının yapılması gibi düşünceler ön plana çıkmaktadır. Katılımcıların ilçe turizmine yönelik olumsuz görüşleri arasında ise; tanıtım ve pazarlama faaliyetlerinin yetersiz kalması, yerli ve yabancı ziyaretçilere yönelik hizmet anlayışının zayıf olması, ilçe nüfusunun kalabalıklaşması, gürültü ve kirlilik yaşanması gibi düşünceler tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yerel Halk, Turizm Faaliyetleri, Hopa

Evaluation of Tourism Activities by Local People; Hopa Example

One of the most important factors affecting the development of tourism activities in a destination is the local people's perspective on touristic activities. For tourism movements to develop in a destination, the contribution and role of the local people is inevitable. It should not be forgotten that the stakeholder group most affected by the positive and negative aspects of tourism activities is the local people living in the destination. In this study, the economic, social, cultural and environmental aspects of tourism activities in Hopa district in the Eastern Black Sea Region Artvin province were investigated through the local people's perspectives on the subject. In the study, convenience sampling method was preferred among the non-probabilistic sampling methods. In this context, a survey was conducted with 295 people by trying to determine the sample from different parts of the district center that constitutes the main mass. As a result of the analysis of the data obtained, among the positive opinions of the participants about district tourism; ideas such as social and cultural activities not only locally and regionally but also reaching national and international platforms, increase in touristic investments, restoration works of local architectural works come to the fore. Among the negative opinions of the participants about the district tourism; ideas such as insufficient promotional and marketing activities, poor service understanding for domestic and foreign visitors, crowding of the district population, noise and pollution were determined.

Keywords: Local People, Tourism Activities, Hopa

Kırgız Halk Biliminin Gelişimi

Prof. Dr. Ceenbek ALIMBAYEV⁶³

Kırgızlar, Orta Asya’da yaşayan en eski Türk halklarından biridir. Eskiden beri göçebe bir hayat yaşayan Kırgızlar, yerleşik hayata ise 1930’larda geçmeye başlamışlardır. Göçebe hayat koşullarına bağlı olarak kendi geleneklerini oluşturup, Türk medeniyetinin gelişimine katkı sağlamışlardır. Gelenek; belli bir etnik kökene, ulusal karaktere sahip, nesilden nesille aktarılan, çok eski zamanlardan beri korunup gelen adet, kaide ve dünya görüşüdür. Yazılı geleneklerin ortaya çıkmasından önce, Kırgız geleneksel biliminin ana biçimleri, göçebe hayatın koşullarına ve ihtiyaçlarına bağlı olarak; mitolojik anlatılar, efsaneler, destanlar, atasözleri, deyimler, masallar, şecerele vb. milli ürünler vasıtasıyla günümüze kadar ulaşmıştır.

Geleneksel halk bilgisi insan hafızası aracılığıyla sözlü biçimde korunmuş, nesilden nesille yüzyıllar boyu aktarıla gelmiştir. Halk arasında hafızası güçlü, duyduğunu ve gördüğünü unutmayan “kuyma kulak” insanlar var olmuştur. “Kuyma kulak” denilen kişiler genellikle; hicivci, şecereci, manasçı, falcı, şair, vb. sosyal gruba ait insanlardan olurdu. “Kuyma kulak” denilen insanlar; göçebe yaşamdaki milli bilimi koruyup geliştiren, bozkır bilimi ve bozkır tarih yazımının temsilcileri olarak kabul edilmelidir.

Tarihsel bilginin kaynağı efsanedir. Kırgız mitleri içerik olarak aşağıdaki gruplara ayrılabilir: a.) İnançla ilgili mitler b.) Dünyanın yaratılışıyla ilgili mitler c.) Totemist mitler d.) Doğaüstü güçlerle ilgili mitler e.) Doğa olaylarıyla ilgili mitler vb. Halk biliminin temsilcilerinden biri şecerecilerdir. Onlar; halkın, boyun, oba’nın tarihini hafızalarında saklamışlar ve tüm Türk boylarının ait ortak bir şecere oluşturmuşlardır. Araştırmalarda şecere türündeki kaynakların kullanımı, eleştirel bakış açısıyla analiz etmeyi ve araştırmaya bağlı olarak gerekli olan diğer yöntemleri kullanmayı gerektirir.

Anahtar Kelimeler: Kırgız mitleri, gelenek, şecereciler, kültür

Development Of Kırgız Folk Science

The Kyrgyz are one of the oldest Turkic peoples living in Central Asia. The Kyrgyz, who lived a nomadic life for a long time, began to settle down in the 1930s. They created their own traditions depending on the nomadic living conditions and contributed to the development of Turkish civilization. Tradition; It is the rule and world view that has a certain ethnic origin, national character, passed down from generation to generation, and has been preserved since ancient times. Before the emergence of written traditions, the main forms of Kyrgyz traditional science, depending on the conditions and needs of nomadic life; mythological narratives, legends, epics, proverbs, idioms, fairy tales, genealogies, etc. It has reached today through national products.

Traditional folklore has been preserved verbally through human memory and passed down from generation to generation for centuries. There have been “kuyma kulak” people who have strong memories and do not forget what they hear and see. People called “Kuyma Kulak” usually; satirist, genealogist, manasist, fortune teller, poet, etc. He was one of the people belonging to the social group. People called “Kuyma Kulak”; It should be regarded as representatives of steppe science and steppe historiography, preserving and developing national science in nomadic life.

The source of historical information is legend. Kyrgyz myths can be divided into the following groups in terms of content: a.) Myths about belief b.) Myths about the creation of the world c.) Totemist myths d.) Myths about supernatural powers e.) Myths about natural events, etc. One of the representatives of folklore are genealogists. Them; They kept the history of the people, the clan, the oba in their memories and formed a common genealogy of all Turkish tribes. The use of genealogical sources in research requires analyzing critically and using other methods depending on the research.

Keywords: Keywords: Kyrgyz myths, tradition, genealogists, culture

Halk Oyunlarının Günümüzdeki Durumunun Muş İli Bağlamında İncelenmesi

Ümmü Hatice ERGİN

Müzik Öğretmeni

Cemal ERGİN

Müzik Öğretmeni

İlkel insanlar doğum, ölüm, hastalık, neşe, keder gibi beşeri olaylarla gündüz, gece, yağmur, kar, yaz, kış gibi doğal olayların oluşumlarını bilmiyorlardı. Bilmedikleri bu oluşumları merak ediyor ve öğrenmek istiyorlardı. Bu istekle birlikte zamanla yeni bilgiler öğrenip sonraki nesillere de aktarmaya başlamışlardır. Ancak dönem insanının lisanı yetmediği için çeşitli hareketler, ritim ve müzik eşliğinde aktarmaya başlamışlardır. Ellerini çırpmış, ayakları ile ritim tutmuş, beden hareketleriyle anlamlandırmıştır. Zamanla bunlar oyun ve inanç ögesine katip çevresindekilere aktarmıştır. Bu sebeplerdendir ki diyebiliriz oyunun doğuşu insanlığın doğuşu ile başlamıştır. Zaman içinde teknolojideki hızlı gelişmeler, günümüz insanlarına geleneklerini unutturmaya başlamıştır. Popüler kültür ve medyanın büyük etkisiyle insanlar kendi öz kültürlerini unutmaya başlamış yerine sürekli maruz kaldıkları farklı, geçici akımların etkisi altına girmişlerdir. Yöresel oyunlarını, giyim kuşamlarını bilmeyen insanlar batının dansını tek tip giyim tarzını benimsemeye başlamışlardır. Bu makalenin ana konusu kaybolmaya yüz tutan bu unsurları oyunun ilk doğuşunun tarihsel süreciyle birlikte başlayarak ülkemizde izlediği yolları, gösterdiği gelişimleri, yapılan araştırmaları aktarmak ve genel bilgiler ışığında ülkemizin Doğu Anadolu Bölgesinde yer alan Muş ilinin halk oyunları ve geleneksel giyim kuşamı hakkında bilgi vererek ulaşılabilen kaynakların kaybolmadan kayıt altına alınıp gelecek kuşaklara aktarımını sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: Gelenek, oyun, halk oyunları, giyim, kuşam, Muş

Investigation of the Current Situation of Folk Dances in the Context of the Province of Muş

Primitive people did not know the humane events such as; birth, death, disease, joy and sorrow or natural occurrences such as; day, night, rain, snow. Summer or winter. They were curious and wanted to know these phenomena. With this desire, they started acquiring new information and passing them to the next generation. Due to the lack of lingual incompetance, they used various movements, rhythm and music. They clapped, tapped and moved their body. In a word, the birth of dance began with the birth of humanity. In time, the fast changes in technology made people forget their traditions. With the immense impact of popular culture and media, people started forgetting their own traditions and embracing the temporary trends, which they were exposed to all the time. People who didn't know their local dances and traditional attire started embracing the standart western clothing and dances. This article aims to reveal the historic path of these nearly forgotten dances, the improvements along the way, the studies on them and the documents that provides information on traditional attire and dances in the city of Mus, located in the Eastern Anatolia.

Keywords: Tradition, dance, folk dances, attire, Mus

Azerbaycan Efsanelerinde Mucizevi Olay

Elnara HÜSEYNGİZİ (AMIRLI)

Azerbaycan Milli İlimler Akademisi, Folklor Enstitüsü

Efsane süjesinin en önemli unsurlarından biri de mucizevi olaydır. Efsanelerde anlatılan mucizevi olayların çoğunluğu dönüşümler şeklinde gerçekleşir. Dönüşümler, bir varlığın diğer varlığa dönüşmesi şeklinde gerçekleşir. Efsanelerde bu eylem çeşitli nedenlerden olabilir. Belirttiğimiz gibi alkış, beddua ve dua dönüşümlerin ana nedenleridir. Konuya geniş olarak yaklaşırsak, dönüşüm de değişimin bir türüdür. Her iki motif de mucizelerin ifadesidir, ancak yaranan varlığın yaratılış sürecinde uğradığı değişimler bakımından onları ayırmak mümkündür. Efsanelerde cevrilme sonucunda yaranan varlık, önceki varlığın belirli bir işaretini taşımaktadır. Değişim sürecinde ise durum farklıdır. Efsanelerde değişime maruz kalanlar, bir varlıktan diğerine dönüşmüş olanlar değildir. Değişim eylemi aynı varlık üzerinde gerçekleşir. Herhangi bir varlığa ait bir işaret veya nitelik, başka bir işaret veya nitelik ile değiştirilir. Birçok dönüşümde olduğu gibi, değişimin merkezinde de ceza durmaktadır. Azerbaycan efsanelerinde karşılaştığımız değişimler bu şekilde sınıflandırılabilir: kalite ve işaret değişimi.

Ortadan kaybolma ve gaybdan yaranma olayları, ziyaret yerleri ile ilgili efsanelere özgüdür. Ziyaret yerlerinin yaratılışının altında yatan mucizevi olay, ortadan kaybolma ve gaybdan yaranma şeklinde gerçekleşir. Süjelerdeki yaratılış, inanç yerinin yaratılışının mucizevi şekilde anlatılışı gibi sunulmaktadır. Bu süjelerde kaybolma ve gaybdan yaranma olayı herhangi bir varlığın yaratılışını ifade etmiyor, bir ziyaret yeri olarak kabul edilmiş mekân üzerinde meydana gelen kalite değişiminin karakterini bildirir. Mucizevi olay efsane süjesinin en önemli kısmıdır ve yaratılışın meydana gelmesini açıklar.

Anahtar kelimeler: efsane süjesi, mucizevi olay, dönüşüm, değişim, yaratılışın karakteri

A Miraculous Event In Azerbaijani Legends

One of the most important elements of the plot of the legend is a miraculous event. Many of the miraculous event described in the legends takes place in the form of transformations. Transformations take place in the form of the transformation of one being into another. In legends, this act occurs for various reasons. As mentioned above, applause, cursing, and prayer are the main causes of transformations. If we approach the issue broadly, transformation is also a form of change. Both motives are expressions of miracles, but they can be distinguished in terms of the changes that take place in the process of creation. In legends, the evolutionary being has a certain sign of the previous existence. The situation is different in the process of change. Those who are subject to change in legends are not those who have changed from one being to another. The act of change takes place on the same being. A sign or quality belonging to any being is replaced by another sign or quality. At the heart of the change, as in many transformations, is punishment. The changes we encounter in Azerbaijani legends can be classified as follows: quality and sign change.

Disappearance and rebirth events are typical of the legends associated with shrines. The miraculous event that underlies the creation of the shrines takes place in the form of disappearance and rebirth. It should be noted that the creation in these plots is presented as a miraculous description of the origin of the place of faith. In these plots, the phenomenon of disappearance and rebirth does not represent the creation of any being, but the nature of the change in quality that takes place over the space that is considered a shrine. The miraculous event is the most important part of the legend and explains the origin of creation.

Keywords: legend plot, miraculous event, transformation, change, nature of creation

Türk Kökenli Toponimler Nahçıvan Folklor Metinlerinde

Dr. Çinare RZAYEVA

Azərbaycan Milli Bilimler Akademisi Nahçıvan Bölümü

Bu çalışmada Nahçıvan folklor metinlerinde kullanılan bir kısım Türk kökenli toponimler (yer adları) incelenmiştir. Bildiğimiz üzere, toponimler hayatımızda önemli bir yere sahiptir. Bu dil birimleri halkın tarihini, şanlı geçmişini özünde yaşatarak modern günümüze kadar muhafaza ediyor. Toponimler, ait oldukları bölgenin eski sakinlerinin milli özelliklerini yansıtır. Bölgenin tarihini incelemek için en güvenilir kaynak toponimlerdir. Bu nedenle, adı olmayan bir yer hayal etmek imkansızdır. Onun için her bir yerin adı olmasıdır. Folklor metinlerinde de her olay belirli yerde cereyan etmektedir.

Makalede bu yer adlarının işlenme alanı, sıklığı belirlenmiştir. Nahçıvan bölgesi eski Türk yurdu olduğu için buradan toplanan folklor örneklerinde çok sayıda Türk kökenli yer adlarının kullanılması da doğaldır. Bu Türk kökenli toponimlerden Nahçıvan, Turan, İstanbul, Ağrı, Erzurum, Kars, Van, Beyazıt, Erzincan, Elince, Garabağ ve diğerleri örnek olarak gösterilmiştir. Çalışmada bahs ettiğimiz tüm yer adları folklor metinlerinden örnekler gösterilerek analiz edilmiştir.

Makalede ayrıca kendi azameti ile seçilen, Nahçıvan'ın tarihinde özel bir yer tutan yenilmez Elince kalesinin adı da araştırmaya dahil edilmiştir. Folklor metinlerinde “Elince” hem yer adı hem de kale ve nehir adı olarak kullanılmıştır. Araştırma sırasında malum olmuştur ki, bu tarihi kalenin adı “Kitab-i Dede Korkut” destanında da geçer. Destandan örnek gösterilerek denilen fikir esaslandırılmıştır.

Makaledeki ilginç toponimlerden biri Garabağ'ın adıdır. Çünkü Garabağ toponiminin Türk manilerinde de ismi geçiyor. Bu ise Türk halklarının ortak geçmişinin olduğunu bir daha kanıtlamaktadır. Türkiye ve Nahçıvan üzerinden toplanan halk yaratıcılığı örneklerindeki toponimler halklarımızın eski ve ortak geçmişinden haber veriyor. Çalışma zamanı malum oldu ki, Türk kökenli bu toponimlerin neredeyse hepsi bugün hala folklor metinlerinde olduğu gibi, yani herhangi bir değişiklik yapılmadan kullanılıyor.

Ninelerimizden, babalarımızdan süzülüp gelen bu hazinenin Türk kökenli kelimelerle zengin olması, işleme frekansının yüksek olması folklor metinlerinin değerini biraz da artırmıştır.

Not edelim ki, Nahçıvan folklor metinlerinde Türkiye'ye ait yer adlarının bu kadar çok kullanma nedenlerinden biri de Nahçıvan Türkiye ilişkilerinin genişliğinden, kadim tarihinden ve ortak folklor ortamının olmasından ileri gelir.

Anahtar Kelimeler: Nahçıvan, Türkiye, folklor ,Türk, toponim

Toponyms Of Turkic Origin In The Texts Of Nakhchivan Folklore

In the article Toponyms of Turkish origin in Nakhchivan folklore texts, processed in folklore texts, were involved in the study. As is known, the role of toponyms in our lives is great. These Language units preserve the history and glorious past of the people until the present time. Toponyms reflect the national characteristics of the ancient inhabitants of the region. The most reliable source for studying the history of this region are toponyms. Therefore, it is impossible to imagine any place without a name. In folklore texts every event took place in a certain place as well.

In the article, the area and frequency of usage of the toponyms are determined. As Nakhchivan region is an ancient Turkic land the use of the Turkic origin toponyms in folklore samples collected from here is also natural. We can indicate the a number of toponyms of Turkic origin, which we are involved in the study. Nakhchivan, Turan, Istanbul, Aghri, Erzurum, Kars, Van, Beyazit, Erzincan Alinja, Karabakh etc. All the place names we mentioned were analyzed by giving examples from folklore genres.

The article also drew attention to the name of the invincible Alinja fortress, which is distinguished by its greatness and occupies a unique place in the history of Nakhchivan. In folklore texts, Alinja is used as the name of the place, of a fortress, and the name of the river. The research revealed that the name of this historical fortress also occurs in the legend "Kitabi-Dede Gorgud". This idea was proved by the examples from the legend.

One of the interesting toponyms in the article is the place name Karabagh. Because this place name is also found in Turkish quatrain poem-bayati. This proves once again that the Turkic peoples have a common past. Thus, the toponyms in the examples of folk music collected from both Turkey and the territory of the Nakhchivan tell about the ancient and common past of our peoples. During the research, it became known that almost all of these Turkish origin toponyms are used today in the form in which they are processed in folklore texts, without any changes.

The richness of this treasure, which comes to us from our grandmothers and grandfathers, with words of Turkish origin, the high frequency of usage has increased the value of folklore texts.

It should be noted that one of the main reasons for the usage frequency of Turkish toponyms in folklore texts is based on the breadth of Nakhchivan - Turkish relations, ancient history and common folklore environment.

Keywords: Nakhchivan, Turkey, folklore, Turkish, toponym,

Kahramanmaraş Düğün Geleneğinde Çeyiz Ve Çeyiz Sandıklarının Önemi

Prof. Dr. H. Feriha AKPINARLI

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Türk El Sanatları Arş.Uy.Merkez Müdürü

Doç. Dr. Üyesi Gülten KURT

Bolu İzzet Baysal Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi

Anadolu’da bulunan zengin ve yoğun çeşitlilik gösteren halk kültürü mirası genel yapısını koruma-ya devam etmektedir. Halkın ortaya çıkardığı geçmişe tanıklık eden bazı unsurların küreselleşme sonucunda etkileri azalmış, değişime uğramış ve kaybolmaya başlamıştır. Bu unsurlardan birisi de düğün ve çeyiz geleneğidir. Türk tarihinde yaşamın önemli bir dönümü olan evlenme kültürü içinde değerlendirilen düğün geleneği önemli bir konudur. Düğün geleneğinde çeyiz, kadının baba evinden getirdiği binlerce yıllık gelenek ve inançlarla beslenen kadın etkinliği olarak kabul edilen bir olgudur. Türklerde çeyiz; kültür, inanç, sanat, etik, hukuk, örf ve adetleri barındırmaktadır. Türk kültüründe düğün geleneği kapsamında çeyiz geleneği, çeyiz sandığı, çeyiz hazırlama, çeyiz serme, çeyiz asma; çeyiz çıkarma, çeyiz götürme, çeyiz alayı; çeyiz görme, çeyiz senedi vb zengin yapıya sahiptir. Türk kültüründe “kız beşikte, çeyiz sandıkta” ya da “kız kucakta, çeyiz bucakta” düşüncesiyle anneler, kızı için çeyiz hazırlamaya başlar. Çeyiz için kadın ve genç kızlarımızın yaptığı el sanatları saklama, korumak için çeyiz sandıkları önemli bir unsurdur. Çeyiz Sandığı ailenin gücünü, itibarını göstermede bir ölçüsüdür.

Kahramanmaraş ili düğün ve çeyiz kültürünün yoğun işlendiği yörelerimizden biridir. Bu nedenle Kahramanmaraş düğün geleneği, yöreye özgün çeyizleri ve oyma çeyiz sandıklarını incelemek amacıyla çalışma yapılmıştır. Araştırma yöntemi Kahramanmaraş il merkezinde alan çalışması yapılmış kaynak kişilerden veriler toplanmış ve değerlendirilmiştir. Yörede 5 gün devam eden düğünlerin özellikleri, yöreye özgün el sanatları örnekleri ve üretici kadınlar tarafından yapılan çeyizler, çeyizlerin saklama koşulları, Kahramanmaraş ağaç oymacılığı sanatı ile yapılan özellikli çeyiz mücevher ve oya sandıkları tespit edilmiştir. Bildiride Kahramanmaraş ili düğün ve çeyiz geleneği, çeyiz sandıkları görsellerle tanıtılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Çeyiz, Düğün, Kültür, Çeyiz Sandığı, Gelenek

The Importance Of Dowry And Dowry Chests In Kahramanaraş Wedding Tradition

The rich and diverse folk culture heritage in Anatolia continues to preserve its general structure. As a result of globalization, the effects of some elements that bear witness to the past created by the public have diminished, changed and started to disappear. One of these elements is the wedding and dowry tradition. Wedding tradition, which is considered within the marriage culture, which is an important milestone in Turkish history, is an important issue. In the tradition of wedding, dowry is a phenomenon that is accepted as a women’s activity fed by thousands of years of traditions and beliefs brought from the father’s house. Dowry in Turks; It contains culture, belief, art, ethics, law, customs and traditions. In Turkish culture, within the scope of wedding tradition, dowry chest, dowry preparation, dowry laying, dowry hanging; dowry taking, dowry taking, dowry procession; It has a rich structure like dowry, dowry bill etc. In Turkish culture, mothers start to prepare a dowry for their daughter with the thought of “girl in a cradle, in a dowry chest” or “girl in a hug, dowry in the parish”. Dowry chests are an important element in keeping and protecting the handicrafts made by our women and girls. The Dowry Chest is a measure of the family’s strength and dignity.

Kahramanmaraş is one of the regions where wedding and dowry culture is intensely processed. For this reason, a study was carried out to examine the Kahramanmaraş wedding tradition, the dowry unique to the region and the carved dowry chests. Research method In Kahramanmaraş city center, data were collected and evaluated from source persons whose field study was conducted. The characteristics of weddings lasting 5 days in the region, samples of handicrafts unique to the region, dowry made by the producers, storage conditions of dowry, special dowry jewelery and lace chests made with Kahramanmaraş wood carving art were determined. In the paper, the tradition of weddings and dowry in Kahramanmaraş province and dowry chests will be introduced visually.

Keywords: Dowry, Wedding, Culture, Dowry Chest, Tradition

Türkiye’de Eski Halk Eğlenceleri

Dr. Mustafa Sarper ALAP

Kırıkkale Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Eski Türk Edebiyatı Bilim Dalı

Türkiye’de özellikle geçmiş yıllarda teknolojik imkanların kısıtlı olduğu dönemlerde insanlar eğlenmek için çeşitli panayırlara, lunaparklara, çadır tiyatrolarına ve eğlence yerlerine giderdi. Osmanlı İmparatorluğu döneminde de özellikle Ramazan eğlenceleri için çok sayıda ,nsan çeşitli gösterileri izlemeye giderlerdi. Bu gösteriler arasında uzun bacaklı cambaz, meddah gösterileri, ağzından alev çıkaran adam, sihirbazlar ve çadır eğlenceleri idi.

Türkiye’de 1980’li yıllarda insanlar eğlenmek için lunaparklara giderlerdi. Lunaparklarda o zamanlar halkı eğlendirecek çeşitli oyuncaklar yer almaktaydı. Ayrıca lunaparklar içinde sihirbaz çadırları, çadır tiyatroları, çadır kumpanyaları yer alırdı. Onlarca seyirci alacak kapasitede yapılan çadırlar içerisinde bazı yerlerde ahşap sandalyeler; bazı yerlerde ise yarım daire biçiminde oturma grupları yer alırdı.

Çadır eğlencelerden bir başkası da sihirbaz çadırları idi. Sihirbaz çadırlarında sihirbazlar yediden yetmiş insanlara illüzyon gösterileri yaparlardı. Sihirbazlar illüzyon gösterilerini yaparlarken sadece kendileri değil; gösteriler daha da inandırıcı olsun diye seyircileri de sahnene çıkartıp illüzyon gösterileri yaparlardı. Sihirbaz çadırları da diğer çadırlar gibi yeterli sayıda izleyici alabilen ahşap sandalyelerden oluşmaktaydı. Sihirbaz çadırları, sadece lunaparklarda değil; Türkiye’nin birçok il, ilçe, kasaba, belde ve nahiyelerde kurulurdu.

Halkın eğleneceği çadır eğlencelerinden birisi de çadır tiyatrolarıdır. Çadır tiyatrolarında özellikle çocukları eğlendirecek tiyatrolar sahne alırdı. Bu tiyatrolarda dünyanın binen en meşhur masalları izleyicilere sunulurdu. Yediden yetmiş insanların izlediği çadır tiyatrolarında ise meddah gösterileri ve tuluat üstatları halkı eğlendirirlerdi.

Halkın eskiden en büyük eğlencelerinden biri ise yazlık sinemalardı. Yazlık sinemalar genellikle yaz mevsiminde izleyicilere açık olduğu için bu ismi almıştır. Yazlık sinemalar genellikle etrafı duvarla çevrili, dikdörtgen bir yapıda, büyük bir ekran ve hemen karşısında makinistin bulunduğu yerden oluşmaktaydı. Halk, yazlık sinema içerisinde ahşap sandalyelere otururdu. Ahşap sandalyeler sahneye belli bir mesafede bulundurdu. İnsanlar film izlerken meşrubat, kuru yemiş türü şeyleri tercih ederlerdi. 1980’li yılların ortasında televizyonlar hemen hemen tüm evlerde yer alınca yazlık sinemalara ilgi azalmış ve yazlık sinemalar birer birer kapanmıştır.

Günümüzde ise özellikle teknolojinin ve internetin yaygınlaşmasıyla birlikte çadır eğlenceleri ve yazlık sinema kültürü sona ermiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Halk, Eğlence, Çadır

Old Public Entertainment In Turkey

Turkey, especially for public in the periods that have limited technological facilities in the past year to various fairs, amusement park to have gone to the tent theaters and entertainment venues. During the Ottoman Empire, many people used to go to watch various shows especially for Ramadan entertainment. Among these performances were the leggy acrobat, storytelling performances, the man with the fire from his mouth, magicians and tent entertainment.

Turkey goes to the lunapark for fun people were in the 1980s. There were various toys in amusement parks that would entertain the public back then. In addition, there were magician tents, tent theaters and tent companies within the amusement parks. Wooden chairs in some parts of the tents built with the capacity of tens of spectators; In some places, semicircular sitting groups were used.

Another of the tent entertainment was magician tents. In magic tents, magicians performed illusions on people from seven to seventy. When the wizards perform illusion shows, it is not just themselves; To make the performances even more convincing, they would take the audience to the stage and make illusion shows. Wizard tents, like other tents, consisted of wooden chairs that could accommodate a sufficient number of spectators. Wizard tents are not just in amusement parks; Turkey's many cities, towns, and districts were established in the towns.

Tent theaters are one of the tent entertainment that the public will enjoy. In tent theaters, theaters that would entertain children especially took the stage. The world's most famous tales were presented to the audience in these theaters. In tent theaters, where people from seven to seventy watched, meddah performances and tauluat masters would entertain the public.

In the past, one of the biggest entertainments of the public was summer cinemas. Summer cinemas are named for this because they are usually open to viewers in summer. Summer cinemas usually consisted of a rectangular structure surrounded by a wall, a large screen and the place opposite the projectionist. People would sit on wooden chairs in the summer cinema. Wooden chairs kept some distance from the stage. When people watched movies, they preferred soft drinks and nuts. In the mid-1980s, when televisions took place in almost all houses, interest in summer cinemas decreased and summer cinemas closed one by one.

Today, tent entertainment and summer cinema culture have come to an end, especially with the spread of technology and the internet.

Keywords: Turkey, People, Entertainment Tent

Azerbaycan Aşık ve Muğam Sanatında Tür Sorunları

Dr. Kemale ATAKİŞİYEVA

Azerbaycan Milli Elmler Akademisi, Folklor Enstitüsü, Bakü

Sınıflandırma konuları Azerbaycan müzikolojisinin en önemli yerlerinden biridir. Halk müziğinin sınıflandırılması bu bağlamda daha önemlidir. Böylece hem “halk müziği” kavramı hem de sözlü geleneksel profesyonel müzik, halk profesyonel müziği, aşık sanatı, muğam sanatı, xanende-müzisyen yaratıcılığı, folklor müziği, geleneksel müzik vb. bu tür kavramların belirli tarihsel dönemlerde farklı anlamlara sahip olması nedeniyle sınıflandırma sürecinde anlaşmazlıklar ortaya çıkmıştır.

Aşık ve muğam sanatı, halk sanatının profesyonel sözlü müziği olarak kabul edilir. Her iki sanat da bir dizi farklı türleri birleştirir. Böyle ki, aşık sanatında musiki ve şiir türleri karmaşık bir şekilde çalışılır, muğam sanatında destgah ve ve içinde bulunan çeşitli türler incelenmektedir. Aşık sanatında destanlar ve havalar müzikal-şiir türlerindendir. Bu türler, aşık yaratıcılığının şiirsel ve müzikal mirasını birleştirir. Ancak, aşık havalarından farklı olarak şiirsel türler (goşma, tajnis, muxammes, divanı vb.) aynı zamanda aşık sanatının şiirsel mirasını bağımsız olarak oluştururken, aşık havası şiirsel metnin dışında icra edilmez. Muğam sanatında tür ve farklılık meselesi de kendine has özelliklere sahiptir. Böylelikle her bir mugam hem vokal-enstrümantal hem de enstrümantal olarak icra edilirken, enstrümandaki farklı türler tipolojik özelliklerini korur. Örneğin, sınıflandırmalar hem enstrüman içinde hem de bağımsız olarak, yani vokal-enstrümantal formda gerçekleştirilir.

Aşık ve muğam sanatında türlerin sınıflandırılması geniş ve dar anlamda yapılmaktadır. Geniş anlamda, profesyonel bir folklor dalı olan aşık ve muğam sanatının incelenmesi ile ilişkilendirilir. Dar anlamda, sınıflandırma, sanatın her alanında türlerin özelliklerinin belirlenmesine dayanmaktadır. Aşık ve muğam sanatında tür dönüşümünün ortaya çıkması, şimdiye kadar yapılan tür sınıflandırmasında yeni noktalar ortaya çıkarmıştır. Böyle ki, aynı müzik örneğine aşık sanatında hava, muğam sanatında da kafiye-muğam denilmektedir. Bu, bu müzik örneklerinin kökenini aynı kökten ortaya çıkarmamıza izin veriyor.

Anahtar Kelimeler: Azerbaycan, aşık, muğam, tür, sınıflandırma, müzik, şiirsel

Genre Problems in Azerbaijani ashig and Mugham Art

Classification subjects are one of the most important places of Azerbaijani musicology. Classification of folk music is more important in this context. Thus, both the concept of “folk music” and oral traditional professional music, folk professional music, minstrel art, mugham art, xanende-musician creativity, folklore music, traditional music and so on. Due to the different meanings of such concepts in certain historical periods, conflicts arose in the classification process.

The art of minstrelsy and mugham is considered to be the professional oral music of folk art. Both arts combine a number of different genres. Thus, in the art of minstrelsy, musical and poetry types are studied in a complex way, dastgah and various genres in mugham art are studied. Epics and airs in the art of minstrels are among the musical-poetry genres. These genres combine the poetic and musical heritage of amorous creativity. However, unlike the amorous mood, the poetic genres (goshma, tajnis, muxammes, divani, etc.) also independently form the poetic legacy of the art of minstrel, while the amorous mood is not performed outside the poetic text. The issue of genre and difference in the art of mugham also has its own characteristics. Thus, while each mugam is performed both vocal-instrumental and instrumental, different genres in the instrument preserve their typological characteristics. For example, classifications are carried out both within the instrument and independently, that is, in vocal-instrumental form.

Classification of genres in minstrels and mugham art is made in broad and narrow sense. Broadly speaking, it is associated with the study of the art of minstrel and mugham, a professional branch of folklore. In a narrow sense, the classification is based on determining the characteristics of genres in all areas of art. The emergence of genre transformation in the art of minstrelsy and mugham has revealed new points in the genre classification made so far. Thus, the same example of music is called the air in the art of minstrelsy, and the rhyme-mugham in the art of mugham. This allows us to reveal the origin of these musical examples from the same root.

Keywords: Azerbaijan, love, mugham, genre, classification, music, poetic

Umay- Ana ile Şahmeran'ın Benzer Yönleri ve Koruyucu Etkilerinin Araştırılması

Prof. Dr. Yunus BERKLİ

Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi

Yağmur TOPAL

Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Y. Lisans Öğrencisi.

Her milletin kendine mahsus ortak kültür ürünü olan mitler, yaratıldıkları toplumun bakış açısı ve karakterini o topluma ait kutsalları resmederek yansıtır. Türk Mitolojisi'nde önemli yere sahip olan, insanlara kut veren, iyilik eden ve onları koruyan İlahi bir varlık olarak kutsiyet kazanan Umay-Ana; Türk Kozmolojisi'nde yer unsuru olarak zehrindeki şifa kaynağı ile örtüşen ve yılanların başı olan Şahmeran arasında birçok benzer özellik tespit edilmiştir. Bu özelliklerden en önemlisi dişil olmalarıdır. Mitolojilerde dişil özellikler türeme, çoğalma olarak nitelendirilmektedir.

Yer- Su ile ilişkisi açısından Türk Sanatı'nın birçok alanında görülen, kuşaktan kuşağa aktararak günümüze kadar gelen yılan ve ejder figürü, Türk kültüründe büyük önem arz etmektedir. Bilindiği üzere yılanın çift olması ölüm ve dirilişin simgesidir. Anadolu'nun bazı bölgelerinde yılanın dokunulmazlığı, hane halkı ve haneyi koruduğu inancı hüküm sürmektedir. Bu sebeple fiziki özellikleri bakımından yılanı benzeyen Şahmeran'ın Türk Mitolojisi'nde doğum, çocuk ve kadınların koruyucu ruhu olarak nitelendirilen Umay-Ana'dan etkilendiği düşünülebilir. Her iki ikonun da koruyuculuk misyonu dikkat çekicidir.

Kırgız ve Özbek kültüründe Umay- Ana aynı zamanda İslam dünyasında Fatıma ve Rabia Ana'nın çocukları koruyuculuğu ile de bağdaştırılmaktadır. Bu çalışmada Umay-Ana ve Şahmeran figürlerinin kendi içerisinde benzer yönleri ve koruyucu etkileri yorumlanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Umay, Şahmeran, Şifa, yer, su, yılan, kutsal

Investigation of Similar Aspects and Protective Effects of Umay-Ana with Şahmeran

Mits, which are unique to each nation's common culture, reflect the perspective and character of the society in which they were created by painting the saints of that society. Umay-Ana, who has an important place in Turkish Mythology, is blessed as a divine being that gives blessings to people, does good and protects; In Turkish cosmology, many similar features have been identified between the Sahmeran, the head of the snakes, which coincides with the healing source in its venom. The most important of these features is that they are feminine. In mythologies, feminine features are defined as reproduction.

The snake and dragon figure, which is seen in many areas of Turkish Art in terms of its relation with the ground and water, which has been passed down from generation to generation, is of great importance in Turkish culture. As it is known, the double snake symbolizes death and resurrection. The inviolability of the snake in some regions of Anatolia, the belief that it protects the household and the household prevails. For this reason, the Sahmeran, which resembles a snake in terms of its physical features can be thought to be influenced by Umay-Ana, who is described as the protective spirit of birth, children and women in Turkish mythology. The protective mission of both icons is striking.

In the Kyrgyz and Uzbek culture, Umay-Ana is also associated with the protection of the children of Fatima and Rabia in the Islamic world. In this study, the similar aspects and protective effects of Umay-Ana and Sahmeran figures were tried to be interpreted.

Keywords: Umay, Sahmeran, healing, place, water, snake, sacred

Taş Meclisi Romanında Don Değiştirme Motifi

Prof. Dr.Yunus BERKLİ⁶⁴□

Nergiz DEMİR SOLAK⁶⁵□□

Jean Christophe Grange *Taş Meclisi* adlı fantastik-gerilim tarzındaki romanını 2000 yılında yayınlamıştır. Roman aynı isimle 2006 yılında sinemaya uyarlanmıştır. Eserin konusu kısaca şu şekildedir. Moğolistan’da nükleer bir patlama olmuş ve bu patlamanın ardından yaralı kurtulan herkesin ölmesine karşın bölgede yaşayan Türk-Moğol kökenli Tsevenler’in iyileştiği görülmüştür. Bir grup bilim insanı bunu araştırmak için görevlendirilir. Bilim insanları keşfettikleri eski bir ayinde insanların hayvan formuna girebildiklerini ve daha fazlasını öğrenirler. Esere adını da veren “Taş meclisi” adlı törende otuz yılda bir gelen ve “Bekçi” adı verilen kişinin kurban edilmesiyle ölümsüzlüğe erişileceği inancı hâkimdir. Bu konuda kendi içlerinde mücadele halinde olan araştırmacılar Bekçi’yi bulup ölümsüzlüğü yakalamanın peşine düşerler.

Eski Türk inanışları içerisinde yer alan ve Orta Asya’dan başlayarak Anadolu’ya kadar geniş bir coğrafyada karşılık bulan don değiştirmenin (metamorfoz); destanlarda, efsanelerde ve masallarda sık kullanılan bir motif olduğunu söyleyebiliriz. İnsana, hayvana ve nesneye dönüşüm manasına gelen don değiştirme, farklı amaçlarla değişik şekillerde vuku bulmaktadır. Bu çalışmada, *Taş Meclisi* adlı romandan yola çıkılarak don değiştirme motifi bağlamında hayvan donuna girme ele alınacaktır. Özellikle şamanların vecd halinde hayvan suretine girmeleri ile eserde işlenen konunun benzeşimi üzerinde durularak romanın gerek Türk mitolojisi gerekse eski Türk inanışları hakkında içerdiği folklorik malzeme incelenmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Jean Christophe Grange, *Taş Meclisi*, Metamorfoz, Hayvan

Metamorphosis Motif in *The Stone Council* Novel

Jean Christophe Grange published the fantasy novel *The Stone Council* in 2000. The novel was adapted to the cinema in 2006 with the same name. The plot of the novel is this. There was a nuclear explosion in Mongolia. It was observed that only Tsevens of Turkish-Mongolian origin recovered after this explosion. A group of scientists is assigned to investigate this interesting situation. These Scientists learn that some shamans can enter animal form. In the future, a ritual called the Stone Council will be held. The person named Watchman, who came to the world every 100 years, will be tried to be killed in this ceremony. To have an eternal life. Then they will try to catch and kill the Watchman.

Metamorphosis is believed both in ancient Turkish beliefs and in a very large geography where Turkish people live. Metamorphosis is a frequently used motif in epics, legends and fairy tales. Metamorphosis means the transformation of an entity into a human, animal or object. The metamorphosis motif in the novel *The Stone Council* will be investigated in this study. The events in the novel will be compared with the belief that shamans enter the animal form. Information about Turkish mythology and Turkish beliefs in the novel will be examined.

Keywords: Jean Christophe Grange, *The Stone Council*, Metamorphosis, Animal

64 * Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Temel Eğitim Bölümü, yberkli@atauni.edu.tr.

65 ** Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Temel Eğitim Bölümü, nergiz.demir@atauni.edu.tr.

Kıbrıs Masallarında Yer Alan Geleneksel Değerlerin Ward's Bağlantı Yöntemiyle Sınıflandırılması ve İncelenmesi

Doç. Dr. Ramazan ÇAKIR ⁶⁶

Değer; bir milletin sahip olduğu sosyal, kültürel, ekonomik, dini, estetik, siyasi ve bilimsel değerlerini içine alan her türlü maddi-manevi öğelere denir. Değerlerin gençlere öğretilmesi sağlıklı bir toplumun oluşması açısından hayati önem taşımaktadır. Dünyanın farklı coğrafyalarında toplum vicdanını yaralayan ferdi veya organize olaylar, değerler eğitime günümüzde daha çok önem verilmesinin gerekliliğini göstermektedir.

Değerlerin; insanı değerli ve güçlü kılan, sahip olduğu üstün nitelikler, kültürel ve geleneksel donanımlar olduğu bilinmektedir. Değerler, ferdin düşünce, tutum ve eylemlerinde ortaya çıkar.

Bu çalışmada; Kıbrıs masalları değerler eğitimi bakımından incelenirken kitaplarda geçen masal metinleri değerlendirilip doğrudan veya örtük olarak yer alan değerlerle ilgili ifadeler tespit edilmiştir. Ward's bağlantı (en küçük varyans) yöntemi kullanılarak MEB değerler sınıflandırmasında yer alan değerler; muhafazakâr-geleneksel, ulusal-milli, öze dönük-kişisel, sosyal-toplumsal, bilimsel-yenilikçi olmak üzere incelenen beş kümeden biri olan “muhafazakâr-geleneksel” değerlere göre incelenmiştir. İncelenen metinlerde geçen değerler 10 başlık altında sınıflandırılarak, tablo haline getirilmiştir.

Çalışmamızda, 141 Kıbrıs masalında yer alan değerler fişleme yöntemi ile kaydedilmiş ve elde edilen değerler, Ward's bağlantı yöntemine göre tasnif edilmiştir. Toplam 132 “muhafazakâr ve geleneksel değer” bulunmuştur. Değerler tek tek incelendiğinde en çok, saygı 37, sevgi 30, sorumluluk 22, temiz olma-temizlik 14, adil olma⁷, aile birliğine bağlı olma 6 kez yer verildiği görülmektedir. Elde edilen veriler yorumlanarak sonuç ve farklı öneriler ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Değer, Değerler Eğitimi, Masal, Kıbrıs Masalları, Geleneksel Değerler.

Classification And Analysis Of Traditional Values In Cyprus Fairy Tales By Wards's Connection Method

Value is a term that refers to the material and moral elements that cover all the social, cultural, economic, religious, aesthetic, political and scientific values that a nation possesses. It is of vital importance to teach these values to young generations in order to have a healthy society. Individual or organized events that hurt the conscience of societies in different parts of the world indicate the necessity to give more importance to the teaching of values at the present time.

It is known that values are superior qualities possessed by people, and cultural and traditional heritage that make them valuable and strong. Values emerge in the thoughts, attitudes and actions of the individuals.

In this paper, Cyprus fairy tales were analysed in terms of teaching of values, and the parts that were implicitly or explicitly related to the values were picked out in the tales in the books. By using Ward's connection method (minimum variance), the values in MEB classification of values were analysed in terms of conservative-traditional values, which is one of the five clusters: conservative- traditional values, national-ethnic values , self-oriented- personal values, social-community values, and scientific-innovative values. The values in the analysed texts were classified under 10 headings and shown in tables.

In this study values in 141 Cyprus fairy tales were noted by tagging method and the values obtained were classified by Ward's connection method. A total of 132 “conservative- traditional values” were found. When the values were analysed one by one, it was observed that the most frequent ones were respect (37), love (30), responsibility (22), cleanliness (14), fairness (7) and family unity (6). The findings were discussed, and conclusions and several suggestions were given.

Keywords: Value, Teaching of Values, Fairy Tales, Cyprus Fairy Tales, Traditional Values

Türk Kültür Hayatında Şerbet

Seher ÇELİK

Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Öğrencisi

Buğdayın yeşermesi ile kültür hayatına yemek faktörünün girmeye başlaması topluma şekil veren büyük bir gelişmedir. Devamında gerçekleştirilen yeni ürün arayışı ise bu topluluklara çeşitlilik kazandırmıştır. Çeşitliliğin içerisinde yer alan ve Türk kültürünün içecek hayatına Orta Asya'dan günümüze kadar varlığını koruyarak giren şerbet de, her dönem için ayrı bir simgesel faktör olmuştur.

Çalışmanın belirlenmesi aşamasında birebir uzman görüşlerinin alınmasıyla eksikliğin giderilmesine karar verilen bu çalışmanın, kaynaklarının hazırlanması için birincil ve ikincil kaynak tarama yöntemine, Türk mutfağında yer alan şerbetlerin dönemsel sıralaması için tarihsel yöntem ve son olarak da neden sonuç ilişkisinin kurulması için bulguların yorumlanması yöntemlerine başvurulmuştur. Yararlanılan birincil kaynaklar içerisindeki Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivi'nden, doğrudan şerbet tariflerinin yer almaması sonucu kısıtlı olarak yararlanılmış, akabinde ikincil kaynaklar ile de bu eksiklik giderilmeye çalışılmıştır. Dönemsel bir ayrıma gidilmesiyle de tarihsel yöntemden yararlanılarak bulguların yorumlanması kısmında rahat bir ilerleme kaydedilmesi sağlanmıştır.

Bu çalışmada Türk mutfak kültürü akademik çalışmalarında bir eksikliğin var olduğu düşünülerek hazırlanan Türk kültür hayatındaki şerbetler ise çalışmanın ana konusunu oluşturmuş, Orta Asya, Selçuklu ve Osmanlı coğrafyası şerbet kültürü araştırılarak bu eksiklik giderilmeye çalışılmıştır. Araştırması yapılarak incelenen bu çalışma, kültür içerisindeki bazı olay ve olguların aynı zamanda yemek ile de bütünleşmiş olduğunu göstermektedir. Toplumun bel kemiği olan kültür hem kendi içerisinde hem de çevresiyle birlikte bir etkileşim içerisindedir. Bu kültür içerisine yerleşen şerbet ise, Orta Asya'dan bugüne gelen bir mirasın tam manasıyla ne yazık ki korunamadığını göstermektedir. Bu alanda yapılan çalışmaların eksikliği de bunu doğrular niteliktedir. Asıl gaye ise; böylesi köklü bir kültür geçmişinin tekrardan hatırlanıp toplum içerisinde yer bulmasını sağlamaktır. Nihayetinde hazırlanan bu çalışmanın; saha çalışmalarının eklenmesiyle daha geniş bir kazanımın sağlanacağı Bilimsel Projelerle Tarih alanlarına, Belediye destekli eğitimler, Workshoplar, Broşürler, Karekodlar ve Pop-uplar yardımıyla tanıtımlarının yapıp içecek ağının genişletilmesiyle Gastronomi ve Turizm alanlarına kazandırılması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Orta Asya, Selçuklu, Osmanlı, Şerbet, Şurup.

Sherbet in Turkish Cultural Life

With the sprouting of wheat, the introduction of food into cultural life is a great development that shaped the society. Subsequently, the search for new products has brought diversity to these communities. The sherbet, which has entered the beverage life of “place” and Turkish cuisine by preserving its existence from Central Asia until today, has been another symbolic factor for its period.

Changing the order of the study and finally interpreting the meeting for the cause and effect relationship will apply for a method. The Presidential State Archive, which is included in the used resources, has been used in a limited way not to include direct sherbet descriptions, and then this deficiency was tried to be eliminated with the resources. With the transformation of a periodic other, a comfortable progress has been made in the interpretation of their experiences by making use of historical experience.

In this study, sherbets in Turkish cultural life, which were prepared considering that there was a deficiency in academic studies of Turkish cuisine culture, constituted the main subject of the study, and this deficiency was tried to be remedied by researching the sherbet culture in Central Asia, Selçuk and Ottoman geography. This study, which has been examined through research, shows that some events and phenomena within the culture are also integrated with food. Culture, which is the backbone of society, is in an interaction both within itself and with its environment. The sherbet settled in this culture shows that a heritage from Central Asia could not be preserved in its full sense. The lack of studies in this area confirms this. The main purpose is; To ensure that such a deep-rooted cultural past is remembered and included in the society. Finally, this study prepared; With the addition of field studies, Scientific Projects, where a wider gain will be achieved, is aimed to be introduced to the fields of History, Municipality-supported trainings, Workshops, Brochures, QR codes and Pop-ups, and expanding the beverage network to Gastronomy and Tourism areas.

Keywords: Central Asia, Selçuk, Ottoman, Sherbet, Syrup.

Yabancılar İçin Türkçe (B2) Ders Kitabındaki Kültürel Öge Görünümleri

Meltem ÇETİNKAYA

İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türkçe Eğitimi Bölümü Doktora Öğrencisi

Hızlı bir değişim ve gelişim gösteren dünyada artık tek bir dil bilmek yeterli değildir. Kendini geliştirmek, sosyal hayata katılmak, başka dünyalara dâhil olmak, başka kültürlerden insanlarla iletişim içinde olabilmek için yeni diller öğrenme ihtiyacı doğmuştur. Bu ihtiyaç çerçevesinde dünya ülkeleri adeta kendi dillerini ve kültürlerini tanıtmaya yarışına girmişlerdir. Bu doğrultuda dillerin öğreniminde yararlanmaları için dil öğrencilerine yönelik kendi kültürleriyle örülmüş metin ve etkinliklerden oluşan ders kitapları oluşturulmuştur. Bilindiği gibi dil öğretimi sadece dilbilgisi kurallarının öğrenciye aktarımıyla sınırlı değildir. Bir dili öğrenebilmek için öncelikle o dilin konuşurlarının kültürüne hakim olmak gerekir. İşte bu anlayıştan yola çıkarak yabancı öğrencilere yönelik hazırlanmış, Türkçe öğretimini hedefleyen kitapların kültürümüzden izler taşıyıp taşımadığının belirlenmesi ihtiyacı doğmuştur. Çalışmada yabancı öğrencilere Türkçe öğretimini hedefleyen Gazi Üniversitesi TÖMER tarafından hazırlanmış Yabancılar İçin Türkçe (B2) ders kitabındaki kültürel öge görünümlerinin ve bu kültürel öğelerin çeşitliliğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma doküman incelemesiyle desenlenmiş nitel bir çalışmadır. Kültür başlığı altında şiir, şarkı, yiyecek, içecek, önemli şahsiyetler, sanat, tarihî ve turistik yerler, atasözü, deyim ve tekerleme alt başlıkları ele alınmıştır. Bu başlıklardan yola çıkılarak kitap genelinde kullanılan kültürel öğelerin görünümleri ortaya koyulmaya çalışılmış ve Türk kültürünü temsil eden kültürel öğeler belirlenen başlıklar çerçevesinde kitaptan örneklerle ayrıntılı bir şekilde sunulmuştur. Araştırma sonucunda elde edilen veriler yorumlanmış ve araştırmayla ilgili çeşitli önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar İçin Türkçe, kültür, TÖMER, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, ders kitabı.

Cultural Item Appearance in Yabancılar İçin Türkçe (B2) Textbook

It is not enough to know a single language anymore in a world that shows rapid change and development. The need to learn new languages has arisen in order to improve oneself, participate in social life, join other worlds, and communicate with people from other cultures. Within the framework of this need, countries of the world have almost entered a race to introduce their languages and cultures. For this purpose, textbooks consisting of texts and activities woven with their own cultures were created for language learners to benefit from them in learning languages. As is known, language teaching is not limited to the transfer of grammar rules to the learner. In order to learn a language, it is necessary to master the culture of the speakers of that language. Based on this understanding, it is necessary to determine whether the books prepared for foreign learners and aimed at teaching Turkish bear traces of our culture. In the study, it was aimed to determine the cultural element appearances and the diversity of these cultural elements in the Yabancılar İçin Türkçe (B2) textbook prepared by Gazi Üniversitesi TÖMER, which aims to teach Turkish to foreign learners. The research is a qualitative study designed with document analysis. Under the title of culture, subheadings of poetry, song, food, drink, important personalities, art, historical and touristic places, proverbs, idioms and rhymes are discussed. Based on these titles, the appearances of the cultural elements used throughout the book were tried to be revealed and the cultural elements representing the Turkish culture were presented in detail with examples from the book within the framework of the specified titles. The data obtained as a result of the research were interpreted and various suggestions about the research were given.

Keywords: Yabancılar İçin Türkçe, culture, TÖMER, teaching Turkish as a foreign language, textbook.

Louis de Bernières'in *Kanatsız Kuşlar* Adlı Eserinde Yabancı Gözüyle Türk Kültürünün Yansıtılması

Öğr. Gör. Berrin DEMİR⁶⁷

Bir toplumun yüzyıllardır sahip olduğu maddi ve manevi değerlerin tümünü içeren kültür olgusunun, o kültüre dâhil olmayan farklı kimliklere sahip kişilerce incelenmesi, edebiyatta sıkça karşılaşılan bir durumdur. Ortaya konan eserlerin değişik dillere çevrilmesiyle dünya ulusları, ele alınan kültürel öğeler hakkında bilgi sahibi olmakla kalmayıp onları kendi kültürel değerleriyle de karşılaştırma olanağına kavuşurlar.

İngiliz yazar Louis de Bernières'nin *Kanatsız Kuşlar* adlı romanı, I. Dünya Savaşı ve Kurtuluş Savaşı yıllarında Philothei isimli Rum kızı ile İbrahim isimli Türk genci arasında geçen bir aşk hikâyesi çerçevesinde oluşturulmasının yanı sıra, Kurtuluş Savaşı ve Mustafa Kemal Atatürk'ün yaşamından verdiği detaylarla da ilgi çekmektedir. Köy halkının gözünden savaşın olumsuz etkilerini, Müslüman ve Hristiyan halkın birbirleriyle olan ilişkilerini aktarmaktadır. Eserde Müslüman ve Hristiyanların yaşanan olaylar karşısında *Osmanlı* kimliği altında birbirleriyle saygı ve sevgi çerçevesinde yaşamaları net bir şekilde görülmektedir.

Bir İngiliz gözüyle nazar, hamam, kadın ve erkek, silah, komşuluk, misafirperverlik, yardımlaşma gibi Türk kültürüne ait değerler, olay örgüsü içerisinde başarılı bir şekilde verilmiştir. Karakterlerin içinde bulundukları durumlar, kültür öğeleriyle daha anlaşılır bir hale gelmiştir. Bu eser, yabancı gözüyle Türk kültürünün anlaşılması açısından önemli bir yapıttır.

Anahtar Kelimeler: Türk kültürü, kültürel değerler, hoşgörü, misafirperverlik, yardımlaşma

Reflecting Turkish Culture through the Eyes of a Stranger in *Birds Without Wings* by Louis de Bernières

The study of the phenomenon of culture, which includes all the material and spiritual values that a society has had for centuries, by people with different identities who are not included in that culture, is a common situation in literature. By translating the works revealed in different languages, the nations of the world have the opportunity not only to learn about the cultural items discussed, but also to compare them with their own cultural values.

The novel *Birds Without Wings* by the British author Louis de Bernières draws attention to the details he gave from the liberation war and the life of Mustafa Kemal Atatürk in addition to the framework of a love story between a Greek girl named Philothei and a Turkish teenager named Ibrahim during the years of World War I and the liberation war. From the eyes of the rural people, it conveys the negative effects of the war, the relations of the Muslim and Christian people with each other. In the work, it is clear that Muslims and Christians live in respect and love with each other under the Ottoman identity in the face of events.

The values of Turkish culture, such as evil eye, Turkish bath, women and men, weapons, neighbourliness, hospitality, cooperation through the eyes of an Englishman, have been successfully given within the storyline. The situations which the characters are in have become more comprehensible with the elements of culture. This work is an essential one in terms of understanding Turkish culture through the eyes of a stranger.

Keywords: Turkish culture, cultural values, tolerance, hospitality, cooperation.

⁶⁷ Kütahya Dumlupınar Üniversitesi. berrin.kahraman@dpu.edu.tr

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Evliya Çelebi Yerleşkesi Rektörlük Dış İlişkiler Koordinatörlüğü Tavşanlı Yolu 10. Km Merkez KÜTAHYA-0506 846 12 74

Türk Coğrafyalarında Yaranan Masallara Biçimsel Yaklaşım ve Seyyar Konular Üzerine Bir İnceleme

Dr. İlhame GULİYEVA-GÜLTEKİN

Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi Nizami Gencevi adına Milli Azerbaycan Edebiyatı Müzesi

Dünya edebiyatının farklı dil ve kültürleri kapsayan, bizim için yeni olduğunu düşündüğümüz masallarını okurken yine de benzer konularla karşılaştığımızı farkederiz. Gözlerimiz önünde uzanan neredeyse sonsuz masal dizinin arkasında belli bir temel olaylaröyküsü yer alır.

Bilindiği gibi özellikle hayvanlar hakkında olan masal ve öykülerin büyük çoğunluğu Kelile ve Dimneden alıntılardır. Bildirimizde de Türk dünyası coğrafiyalarına ait eserlerde dünya edebiyatı incilerinden sayılan Kelile ve Dimne efsanelerine paralellik gösteren masal ve kısa öykülerin araştırılması, bilimsel açılardan tahlili ve çeşitlendirilmesi, aynı zamanda bazı temel değerlerin kazanılmasında önemli role sahip olan bu ve diğer masallarda Vladimir Proppun biçimbilimsel yaklaşımı çerçevesinde ele alınarak onun belirlemiş olduğu 31 işlevin varlığı incelenmiştir. Ele alınan temel sorular ise şudur ki, “Kelile ve Dimne motifleri türk masallarında ne derecede değişime uğramıştır? Ve değişime uğrayan masalların kronolojisi Proppun biçim şemasında hangi şekile kendini göstermiştir?”

Çalışmamızda yüze yakın eser incelenmiştir. Elde ettiğimiz sonuca göre araştırılan bu eserlerde Proppun 31 fonksiyonundan 16-sı daha yaygındır. Genel olarak, bilindiği gibi, seyyar konular, sözlü veya yazılı bir çalışmanın temelini oluşturan, bir ülkeden diğerine geçen ve yeni ortama bağlı olarak görünümünün değiştiren sabit biçim kompleksleridir. Lakin bu biçimler akraba toplumların yaşadığı coğrafyalardan asılı olarak da bazen değişiklik gösterebiliyor. Bildiride araştırılan bu masalların ortak ve farklı yönleri gösterilse de genel olarak biçimbilim araştırmaçıların kurduğu çerçevenin dışına pek çıkılmadığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: türk halkları edebiyatı, masal, Vladimir Propp, edebiyatlararası etkileşim, biçimbilim

The Morphological Approach and Common Themes of The Tales Belonging To The Turkish Peoples

While getting acquainted with many samples of world literature joining different languages and cultures which are considered new ones for us still we can see that we come across similar topics and plots. There is almost certain basic plot line behind all the endless chains of tales that we imagine.

Nowadays most of the tales about animals are namely taken from “Kalila and Dimna”. In this article the main aim is to research similar themes among the legends in “Kalila and Dimna” which are considered one of the rare samples of world literature and the tales belonging to different areas of Turkish world. Moreover studying and grouping these tales according to Vladimir Prop’s measure of plot line (morphological approach) are one of the targets. The main questions to be addressed are, “To what extent have Kelile and Dimne motifs changed in Turkish fairy tales? And in what form is the chronology of the tales that changed manifested in the Propp’s morphology?”

In this article more than a hundred tales are taken for research. Among them the main place is given to the tales about animals. According to the conclusion we can say that 16 function out of 31 ones of Prop’s are more commonly used in the researched tales of Turkish people.

As the certain features of tales and legends are the versions and types of the basic theme, the scheme used by researchers appears more convincing. The scientific innovation of the article is the tales of Turkish areas are grouped according to the plot line of Prop’s, their similar and different sides are researched and valued from the point of view of mobile plots.

Keywords: literature of Turkish peoples, fairy tales, Vladimir Propp, inter-literary interaction, morphology

Türk Kültür Ve Sanatının Bir Örneği Olarak Tespihin Dijital İletişim Ortamlarındaki Görünümü

Prof. Dr. Nurettin GÜZ

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Gazetecilik Bölümü

Hasan YURDAKUL

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Gazetecilik Bölümü YÖK 100/2000 Dr. Bursiyeri ve Öğrencisi

Tespih Türk kültürünün en önemli unsurlarından biridir. Çünkü tespih toplumsal açıdan çok boyutlu bir anlam taşır. Tespih gerek inanç boyutuyla gerekse de estetik ve sağlık açısından taşıdığı anlamla günümüze kadar gelebilen yaygın kültürel öğelerden biri olarak görülür. Toplumun birçok kesiminin tespihe olan ilgisinin temel nedenleri arasında yer alan tarihsel ve kültürel anlam estetik bir imgeyle de pekişmektedir. Tespih her ne kadar bir ipe dizilen 33 ve 99 boncuğun bir araya gelmesiyle oluşan bir boncuk veya taş dizisinden ibaretmiş gibi görünse de içinde barındırdığı inanç açısından taşıdığı değer ve Türk kültürü açısından sanatın ve koleksiyonun bir parçası olarak diğer sanat ürünlerinden ayrılan bir yapısının olduğunu söylemek mümkündür. Tespihin Türk toplumundaki görünümünde Osmanlı'nın etkisi söz konusudur. Osmanlı tespihi bir sanat dalı olarak estetik açıdan ele alırken aynı zamanda gündelik yaşamın içerisine dâhil etmiştir. Ayrıca tespih kullanımının Osmanlı'da mesleki gruplara göre farklılaşması tespihe sembolik olarak da bir anlam yüklemiştir. Tespihin söz konusu bu sembolik anlamı günümüze kadar gelmiş ve günümüzde tespih hem sanatsal hem kültürel boyutlarıyla insanlar arası iletişimde bir parçası olmuştur. İnsanların belirli kültürel unsurlar üzerinden kurdukları iletişim o kültürel öğenin canlı kalmasını sağlarken anlamını da pekiştirebilmekte ve gelecek nesillere aktarabilmektedir. İçinde bulunduğumuz çağın teknik olanakları hem tespih sanatını farklı boyuta taşımış hem de iletişimin uzamanı değiştirmiştir. Günümüz çağdaş iletişim ortamları zaman ve mekândan bağımsız olarak dijital bir alanda insanları bir araya getirebilmektedir. Dijital iletişimin sunduğu olanaklar kültürel alanın gelişmesinde ve gelişimin enformasyon açısından yapılmasında son derece etkili olduğu görülür. Bu çalışma dijital iletişim ortamlarının kültürel öğelerle olan ilişkisini tespih özelinde incelemeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda açık, onaylanmış ve belirli bir sayının üstünde takipçi sayısına sahip Instagram'da yer alan tespih sayfaları incelenmiştir. Tespih görselleri, bu görsellerin açıklamaları ve yorumlar sanatsal ve kültürel açıdan ele alınmış ve nitel betimsel bir analiz ile çözümlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tespih, Türk Kültürü, Türk Sanatı, Dijital İletişim, Instagram

The Appearance Of Perception In Digital Communication Media As An Example Of Turkish Culture And Art

Rosary is one of the most important elements of Turkish culture. Because the rosary has a multidimensional social meaning. The rosary is seen as one of the common cultural items that can survive both with its belief dimension and its meaning in terms of aesthetics and health. Historical and cultural meaning, which is among the main reasons for the interest of many parts of the society in rosary, is also reinforced with an aesthetic image. Although the rosary seems to consist of a string of beads or stones formed by the combination of 33 and 99 beads on a string, it is possible to say that it has a structure that differs from other art products as a part of art and collection in terms of its value and Turkish culture. Ottoman influence is in question in the appearance of the rosary in Turkish society. While the Ottoman rosary was treated aesthetically as a branch of art, it also included it in daily life. In addition, the differentiation of the use of rosary according to professional groups in the Ottoman Empire gave a symbolic meaning to the rosary. This symbolic meaning of the rosary has survived until today and today the rosary has become a part of the communication between people with both artistic and cultural dimensions. The communication that people establish through certain cultural elements can keep that cultural element alive and reinforce its meaning and pass it on to future generations. The technical possibilities of the age we are in have both brought the art of rosary to a different dimension and changed the prolongation of communication. Today's contemporary communication environments can bring people together in a digital space regardless of time and place. The opportunities offered by digital communication are seen to be extremely effective in the development of the cultural field and the spread of development in terms of information. This study aims to examine the relationship of digital communication media with cultural elements in terms of rosary. For this purpose, the rosary pages on Instagram, which are open, approved and have more than a certain number of followers, have been examined. The visuals of the rosary, the explanations and interpretations of these visuals were handled in artistic and cultural terms and analyzed with a qualitative descriptive analysis.

Keywords: Rosary, Turkish Culture, Turkish Art, Digital Communication, Instagram

Türkçede Mesafe Kavramı Ve Deyimlerde İnsan İlişkilerindeki Mesafe

Öğr. Üyesi Nazmiye HASANOVA

Şumen Piskopos Konstantin Preslavski Üniversitesi, Beşeri Bilimleri Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Emekli Öğretim üyesi, Bulgaristan

İnsanoğlu kendi varoluşunu zaman ve mekândan ayrı düşünemez. Dünya görüşünün biçimlenmesi ve dünyayı algılamasının temelinde bu iki kavram bulunmaktadır. Mesafeler, evrenle ilgili olarak insanın günlük hayatını dolduran nesneler arasındaki aralıklar ve boşlukları oluşturmaktadır. *Mesafe* kavramı bir soyut kavram olarak insanoğlunun günlük hayatında önemli yer alır.

Türkçenin söz varlığında geniş yer alan bu kavram, nesnel ve öznel açıdan ele alınmasında, evrensel boyutları kişiler arasındaki yakınlık ve uzaklık ilişkileri gözler önüne sergilemektedir.

Çalışmada, Türkçede *mesafe* kavramının incelenmesi, nesnel ve öznel anlatım yollarının ortaya konması hedeflenmiştir. *Mesafe* açısından kişiler arası ilişkiler incelenmekte, yatay ve dikey yönde ele alınmaktadır.

Anahtar Kelimeler: mesafe, yakınlık, uzaklık, atasözü, deyim.

Distance Concept In Turkish And Distance In Human Relations In The Idioms

A human being cannot think of its own existence separately from the time and the location. These two concepts are the shaping basis of the worldview and its perception of the world. The distances constitute the intervals and gaps between objects that occupy human daily life in relation to the universe. The concept of *distance* takes an important role in the daily life of human beings as an abstract notion.

This concept, which is widely included in the Turkish vocabulary, reveals the universal dimensions of the relationship and distance between individuals in its objective and subjective approach.

In the survey, it is aimed to examine the concept of *distance* in Turkish and to reveal objective and subjective ways of expression. Interpersonal relationships in terms of distance are analyzed and considered in horizontal and vertical directions.

Keywords: distance, proximity, interval, proverb, idiom.

Tatar Geleneklerinde Süleyman Mitonimi

Prof. Dr. Güzeliye HAZIEVA⁶⁸

Makale Süleyman mitoniminin Tatar ağızlarındaki anlam türlerini ve bu isimle ilgili folklor-etnografik metinlerde kullanılan öğeleri incelemektedir. Son yıllarda yerli ve yabancı bilimde mitonimlere olan ilgi arttı. Mitonim – mitlerde, masallarda geçen ve özel adlandırılmalara sahip olan varlıkların adını ifade etmektedir. Mitonim, halkın özbilincinin gerçekleşmesinde, kültürel, tarihi ve mitolojik temellerinde, dilin etnokültürel ortamının belirlenmesinde, folklor dünyasını ortaya çıkarmada bir işaret rolü oynar ve belli bir süre bağlam içinde hayata geçirilir. Bu çalışmada, anlamın gelişim yollarını belirleyebilmek için, folklorik metinlerde Süleyman mitoniminin genelleştirilmiş anlamlarını incelemeye çalışacağız. Tataristan Cumhuriyeti ve Rusya Federasyonu topraklarında Tatarların kompakt ikameti bulunduğu bölgelere folklor-diyalektolojik amaçlı yapılan derleme gezileri sırasında toplanan malzemeler bu makale için kaynak olmuştur. Tatar geleneklerinde bulunan malzemelere göre Süleyman – su iyesi olarak ifadelennmektedir. Tatar bulmacalarında, masallarında genellikle Süleyman adı sölek adı olarak kullanılması belirlenmektedir. Bu nitelik Süleyman Peygamber tahtının su üzerinde oluşu hakkındaki rivayetlere ilgili gelmektedir. Araştırmada, Süleyman teoniminin iki motivasyon çizgisi belirlenmektedir: Bir yandan, Süleyman adı, bir emsal olarak dilde “yaşar”: zoonim, fitonim olarak kullanılır; öte yandan, Tatar geleneklerinde ayrı bir tipik kült olarak ifadelenmektedir. Süleyman’ın zirvesiyle türetme-anlamsal yuvadaki üç ana semantik bloğu belirleyebiliriz: 1) iç formunda Süleyman’ın özne niteliklerinin bir göstergesi olan sözcük birimler (örneğin, zoonim olarak kullanılması ‘süleyman balığı’); 2) Falcılık uygulamalarının niteliklerinin tanımlarıyla motivasyonel olarak ilişkilendirilen kelimeler; 3) Süleyman mitonimi atfedildiği kişinin karakter özellikleri hakkındaki fikirleri yansıtan kelimeler ortaya çıkmaktadır. Süleyman teonimi dilde yaşarken öte yandan, kültür metinlerinde bu teonim, kendi etnokültürel alanı içindeki Tatar kültürünün yerel varyantlarına en yakın şekilde tanımlanmaktadır.

Süleyman mitonimi çok yönlüdür, dilbilimsel analiz açısından farklıdır. Bu kelime dağarcığı, şu veya bu ulustaki çeşitli mitolojik ve dini-felsefi kavramların ortaya çıkmasına ve gelişmesine ışık tutan en eski sözcükleri ve çeşitli anlamsal yapıları ve kavramları korumuştur.

Anahtar Kelimeler: onomastik, mitonim, Türk mitonimleri, Tatar mitonimleri, Süleyman mitonimi, onomastik yöntem.

⁶⁸ Prof. Dr., Kazan Devlet Kültür Enstitüsü, Üniversal Yeterlilikler Bölümü Başkanı, guzhaz@mail.ru, 89047653289, Rusya-Tataristan, Orenburgskiy Trakt 3 sok.

The Süleyman Mythony in The Tatar Traditions

The article examines the types of meaning in the Tatar dialects of the Suleyman mytonym and the elements used in the folklore-ethnographic texts related to this name. In recent years, interest in mitonym has increased in domestic and foreign science. Mytonym - refers to the name of beings that are mentioned in myths, fairy tales and have special names. Mytonym plays the role of a sign in the realization of the self-consciousness of the people, in the determination of the ethnocultural environment of the language, in the cultural, historical and mythological foundations, in revealing the world of folklore. And is implemented in context for a certain period of time.

In this study, we will try to examine the generalized meanings of Suleiman's mytonym in folkloric texts in order to identify the development pathways of meaning. Collection trips for folklore-dialectological purposes were made in the Republic of Tatarstan and the regions where Tatars are densely populated by the Russian Federation. The material collected during these trips is the source for this article. According to the materials found in Tatar traditions, it is expressed as Süleyman - su iyesi.

It has been determined that the name Süleyman is generally used as the name sölek in Tatar crossword and tales. This quality is based on the narrations about the throne of the Prophet Solomon on water. In the research, two motivation lines of the Süleyman theonym are identified: On the one hand, the name Süleyman "lives" in the language as an example: used as zoonym and phytonym; On the other hand, it is expressed as a separate typical cult in Tatar traditions. We can identify three main semantic blocks that derive from the name Süleyman: 1) word units that are an indication of the subject qualities of Suleiman in its internal form ("Suleyman fish" used as zoonim); 2) Words motivationally associated with descriptions of the qualities of fortune telling practices; 3) Words that reflect ideas about the character traits of the person to whom the myth of Süleyman is attributed emerges. Süleyman theonimi lives in language. At the same time, this theonim in cultural texts It is defined most closely to the local variants of Tatar culture within its own ethnocultural space.

The Süleyman myth is multifaceted and different in terms of linguistic analysis. This vocabulary has preserved the earliest words and various semantic structures and concepts that shed light on the emergence and development of various mythological and religious-philosophical concepts in this or that nation.

Keywords: onomastic, mytonym, Turkish mytonym, Tatar mytonym, Süleyman mytonym, onomastic method

Türkiye’deki Ağalık Düzeninin Kültürel Ürünlerde Eleştirisi

Prof. Dr. Gülcan IŞIK⁶⁹

Doç. Dr. Ülkü Ayşe OĞUZHAN BÖREKÇİ⁷⁰

Doç. Dr. Filiz ERDEMİR GÖZE⁷¹

Toplumsal gelişmeler ışığında ortaya çıkan yapı, şüphesiz toplumların ekonomik anlamda geçinme tarzlarına uygun olarak geliştirdikleri yaşam şekilleriyle doğru orantılıdır. Bu noktada feodalizm de ilkel tarım toplumlarından modern tarım toplumuna geçişin toplumsal sistem açısından bir sonucu olarak ortaya çıkmış bir sistemdir. Daha çok örgütlü devlet sisteminin olmadığı yerde gelişen bu sistemde toplumsal sınıflaşma çok açık ve kesindir. Toplumun büyük çoğunluğu tarımsal üretim yapan köylülerdir. Böylece söz konusu sistem, feodal lord, vassal ve serf (toprağa bağlı köylüler) gibi bir yapılanmayı ortaya çıkarmıştır. Türkiye’de ise Osmanlı döneminde çağdaşı Avrupa’daki gibi bir feodal yapının işlemediği görülmektedir. Çünkü Osmanlı’da köylüler, köle ya da serf biçiminde bir yapıda değil, özgür insanlar olarak yaşamıştır. Nitekim Osmanlı’da bütün topraklar devletin mülküydü. Ancak Osmanlı’nın zayıflama döneminde toprak sisteminin de bozulmasıyla feodal yapıya benzer olarak ağalık sisteminin ortaya çıktığı bilinmektedir. Özellikle de Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde ortaya çıkan ağalar, aynı zamanda aşiret reisleri olarak da kabul görmektedir. Bilindiği üzere Türk kültüründe aile, toplumun temelidir. Ağalık sisteminin yapıtaşı olan aşiret de bu aile yapısına dayanmaktadır. Bu nedenledir ki, ait olduğu toplumda köklü ve sarsılmaz bir otoriteye sahip olmuştur. Cumhuriyet dönemi toprak reformu ve modernleşme çalışmalarının da en önemli konularından biri olan bu sistem, kültürel yapının inşasında ve sürdürülmesinde büyük rolü olan kitle iletişim araçlarının her türünde geniş yer bulmuştur. Türk kültürüne has bir yapı olarak belleklerde yer alan ağalık ve aşiret düzeni şüphesiz romanların da ana öyküsü olmuştur. Bu bağlamda İlhan Tarus’un 1957 tarihli *Yeşilkaya Savcısı* romanı ve Fakir Baykurt’un 1961 tarihli *Onuncu Köy* adlı romanı konu edinilmiştir. Romanların ana karakterlerinin mücadele ettiği ağalar ve ağalık sistemi o dönem Türk kültür ve toplumsal yapısına da kapı aralamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kültürel Ürün, Roman, Ağa, Eleştiri

Criticism of Agha Order in Turkey in Cultural Products

The structure that emerged in the light of social developments is undoubtedly directly proportional to the life styles developed by societies in accordance with their economic subsistence styles. At this point, feudalism is a system that emerged as a result of the transition from primitive agricultural societies to modern agricultural society in terms of the social system. Social classification is very clear and certain in this system that develops in the absence of an organized state system. The vast majority of the society are peasants engaged in agricultural production. Thus, the system in question revealed a structuring like feudal lord, vassal and serf (peasants tied to the land). In Turkey, the Ottoman period, it is seen that a contemporary feudal structure of processing, such as in Europe. Because in the Ottoman Empire, the peasants lived as free people, not as slaves or serfs. As a matter of fact, all lands in the Ottoman Empire were the property of the state. However, it is known that in the period of weakening of the Ottomans, the land system also deteriorated, similar to the feudal structure, and the flounder system emerged. Aghas, who emerged especially in Eastern and Southeastern Anatolia regions, are also regarded as tribal chieftains. As is known, family is the foundation of society in Turkish culture. The tribe, which is the building block of the saintship system, is based on this family structure. This is why it has a rooted and unshakable authority in the society to which it belongs. This system, which is one of the most important issues of the Republican era land reform and modernization studies, has found a wide place in all types of mass media, which has a great role in the construction and maintenance of the cultural structure. As a structure unique to Turkish culture, the squirarchy and tribal order are undoubtedly the main stories of the novels. In this context, İlhan Tarus’s novel *Yeşilkaya Savcısı* dated 1957 and Fakir Baykurt’s novel named *Onuncu Köy* dated 1961 are the subjects. The squirarchy, in which the main characters of the novel struggle, opened the door to the Turkish culture and social structure at that time.

Keywords: Cultural Product, Novel, Agha, Criticism

69 Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi, gulcankarakaya@gmail.com.

70 Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi, ulkuoguzhanborekci@gmail.com.

71 Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi, filizerdemir50@gmail.com.

Türk Kültüründe Selamlaşma ve El Öpme Geleneği Üzerine Bir Çalışma

Prof. Dr. Metin IŞIK⁷²

Lütfiye YAŞAR⁷³

Türk kültüründe gündelik yaşam içerisinde iletişimi başlatan ve devam ettirilmesini sağlayan selamlaşma sözcükleri ve eylemleri oldukça büyük önem arz etmektedir. Selam alıp vermek için kullanılan çeşitli sözcüklerle birlikte sarılmak, eli başa götürmek, el sallamak ve el öpmek gibi bazı davranış biçimleri de selamlaşma olarak Türk kültüründe yer almaktadır. Selamlaşma ve saygı gösterme ifadesi olarak el öpme davranışı yaşça küçük bir bireyin kendinden büyük birine karşı mutlaka yerine getirmesi gereken bir eylemdir. Bu çalışma, Türk kültüründe selamlaşma biçimi olarak el öpme geleneğini, bu geleneğin kültürel aktarımının nasıl gerçekleştiğini ele almayı amaçlamaktadır. Covid-19 pandemisi ile ön plana çıkan el temizliğinin önemi ve sosyal mesafeye dikkat etme vurguları neticesinde el öpme geleneğimizin yerine getirilmesine yönelik Covid-19'un olumsuz etkisi tartışılmaktadır. Araştırma, pandemi sürecinde selamlaşma kültürünü ele alması açısından önem arz etmektedir. Covid-19 salgını etkisiyle bayramlarda sarılma, tokalaşma ve el öpme davranışlarından kaçınılmasına ve sosyal mesafe kurallarına uyulması gerektiğine yönelik uyarılar yapılmaktadır. Koronavirüs pandemisi etkisini yakın tarihte kaybetmezse selamlaşmak için sürdürülen el öpmek ve tokalaşma geleneğini hijyen ve sosyal mesafe açısından tercih edilmeyeceği ön görülmektedir.

Türk kültüründe selamlaşma üzerine literatür taraması yapılmıştır. Tez ve makale aramaları için Ulusal Tez Merkezi, Dergipark ve Google Scholar veri tabanı kullanılmıştır. Literatür taraması sonucunda Türk kültüründe selamlaşma üzerine 17 çalışmaya ulaşıldı. Çalışmalar selamlaşmanın kültürel ve eğitimsel önemini ele alan konular üzerinde yoğunlaşmaktadır. Kültürel çalışmalardan 3 tanesi İngilizce makale olarak yayınlanmıştır. Yayın dili Türkçe olan çalışmaların sayısı 6'dır ve çalışmalarından bir tanesi bildiri diğerleri makale olarak yayınlanmıştır. Literatür incelendiğinde, eğitim çerçevesinde selam verme kültürü ile ilgili 5 çalışmaya ulaşılmıştır. Çalışmalardan bir tanesi yüksek lisans tez çalışması, bir tanesi bildiri diğer üçü ise makale olarak yayınlanmıştır. Dört çalışmanın yayın dili Türkçedir ve bir çalışmanın yayın dili de İngilizcedir. Literatür araştırması sonucunda kültürel bir davranış biçimi olan selamlaşma geleneğinin üzerine yapılan akademik araştırmaların belirli çerçevede kaldığını söylemek mümkündür ve buna bağlı olarak çalışma alanının çeşitlendirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: El öpme geleneği, Selamlaşmak, Türk Kültürü, Covid-19

72 Prof. Dr. Sakarya Üniversitesi, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü, imetin@sakarya.edu.tr, ORCID: 0000-0001-5984-0328

73 Sakarya Üniversitesi, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü, lutfiye.yasar1@ogr.sakarya.edu.tr, ORCID: 0000-0001-9008-6415

A Study on Greeting and Hand Kissing Tradition in Turkish Culture

In Turkish culture, the words and actions of greetings that initiate and continue communication in daily life are of great importance. Along with the various words used to greet and give greetings, some forms of behavior such as hugging, waving and kissing hands are also included in Turkish culture as greetings. Hand-kissing behavior as an expression of greetings and respect is an action that a young person must take against someone older than herself/himself. This study aims to examine the tradition of kissing hand as a form of greeting in Turkish culture and how the cultural transmission of this tradition takes place. As a result of the emphasis on the importance of hand hygiene and attention to social distance, which stands out with the Covid-19 pandemic, the negative impact of Covid-19 on fulfilling our hand-kissing tradition is discussed. The research is important in terms of addressing the greeting culture during the pandemic process. With the effect of the Covid-19 epidemic, warnings are made to avoid hugging, handshaking and hand kissing behaviors and to obey social distance rules during holidays. If the coronavirus pandemic does not lose its effect in the near future, it is predicted that the tradition of hand kissing and shaking hands will not be preferred in terms of hygiene and social distance. Literature review has been made on greeting in Turkish culture. National Thesis Center, Dergipark and Google Scholar database were used for thesis and article searches. As a result of the literature review, 17 studies on greeting in Turkish culture were found. The works focus on issues that address the cultural and educational importance of greetings. Three of the cultural studies have been published as English articles. The number of studies whose publication language is Turkish is 6 and one of their studies has been published as a manifesto and the other as an article. When the literature was examined, 5 studies were found on the culture of greeting within the framework of education. One of the studies has been published as a master's thesis, one as a manifesto and the other three as an article. The publication language of four studies is Turkish and the language of publication of one study is English. As a result of the literature research, it is possible to say that the academic studies on the greeting tradition, which is a cultural behavior, remain within a certain framework and accordingly the field of study should be diversified.

Keywords: Hand kissing tradition, Greeting, Turkish Culture, Covid-19

Türk Kahvesi Geleneğinin Osmanlı Döneminde Kültür Ve Sanata Yansıma Biçimleri

Sezin Gizem IŞIKLI

Marmara Üniversitesi Yönetimler Ve Kent Politikaları Bölümü Yüksek Lisans Öğrencisi

Mutfak kültürü, içerisinde toplumun yeme içme pratiklerini barındıran ve o toplumun tarihsel süreçlerinde yer edinen çok boyutlu bir kültürel öğedir. Yiyecek ve içeceklerin hazırlanışı, sunumu ve bunlara özgü ritüellerin oluşturulması sosyal hayatın, kültürün ve sanatın bu bağlamda şekillenmesine aracı olmaktadır. Tarihi çok eski dönemlere dayanan kahve, yüzyıllar içerisinde dünyadaki farklı coğrafyaların mutfaklarında bu coğrafyaların şekillendirdiği kültürlere has biçimlerde yer edinmiştir. Kanuni Sultan Süleyman döneminde Osmanlı topraklarına getirilen kahve, zaman içerisinde Türklere özgü pişirme ve sunum teknikleri ile geliştirilmiş ve Türk kahvesi tanımıyla birlikte Türk kahvesi geleneği de oluşmaya başlamıştır. Kahve içeceğinin Türk toplumu tarafından tüketilmeye ve Avrupa'ya tanıtılmaya başlaması, kahvenin çevresinde gelişen kültürün sanatla ilişkisini de beraberinde getirmiş; bu içeceğe özgü mutfak eşyaları Osmanlı topraklarındaki zanaatkarların yorumları ile üretilmeye başlamıştır. Bir diğer yandan Türk kahvesi geleneği sonucunda oluşan kültürel merasimler ve toplumun toplanış biçimleri içeceğe farklı sosyal boyutlar yüklemiştir. Osmanlı'da on altıncı yüzyıl itibariyle kültüre yerleşen Türk kahvesi geleneği geniş çevrelerce beğenilmiş; bu içecek Osmanlı'yı ziyaret eden seyyahların hatıralarında da sıklıkla yer bulmuştur. 2013 yılında Unesco'nun Somut Olmayan Mirasın Korunması Hükümetler Komitesi tarafından İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne alınan Türk kahvesi, Türk toplumunun evrensel boyutta önemli bir kültür parçası haline gelmiştir. Bu çalışmada literatür taraması tekniği ile Türk kahvesi çerçevesinde gelişen geleneğin tarihi, sosyal ve kültürel boyutları ve bu kavramların sanata yansıma biçimleri ele alınacaktır. Bu çalışma sayesinde Osmanlı'nın mutfak kültüründe büyük bir yere sahip Türk kahvesi geleneğinin çeşitli kavramsal boyutlardaki anlamları irdelenirken bu geleneğin Osmanlı kültür ve sanatına etkilerine de yer verilecektir. Bu çalışmanın sonucunda, Türk kahvesinin Osmanlı'nın kültür ve sanat anlayışıyla biçimlenişinin detaylı bir şekilde çözümlenebilmesi ve literatüre katkı sağlanması amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türk kahvesi, Osmanlı Dönemi, Kültür, Sanat

Reflection Forms Of Culture And Art In The Ottoman Period Of Turkish Coffee Tradition

Culinary culture is a multidimensional cultural element that contains the eating and drinking practices of the society and has a place in the historical processes of that society. The preparation and presentation of food and beverages and the creation of rituals specific to them are instrumental in shaping social life, culture and art in this context. Coffee, whose history dates back to past times, has taken its place in the kitchens of different geographies around the world in the forms unique to the cultures shaped by these geographies. The coffee, which was brought to the Ottoman lands during the reign of Suleiman the Magnificent, was developed over time with Turkish cooking and presentation techniques and the Turkish coffee tradition started to form with the definition of Turkish coffee. The fact that the coffee drink started to be consumed by the Turkish society and introduced to Europe brought along the relationship between the culture that developed around coffee and art; Kitchenware specific to this drink began to be produced with the interpretation of craftsmen in Ottoman lands. On the other hand, cultural ceremonies formed as a result of the Turkish coffee tradition and the way society gathered gave different social dimensions to the beverage. Turkish coffee tradition, which settled in the culture as of the sixteenth century in the Ottoman Empire, was widely appreciated; This drink was frequently mentioned in the memories of travelers who visited the Ottoman Empire. Turkish coffee, which was included in the Representative List of Humanity's Intangible Cultural Heritage by UNESCO's Committee of Governments for the Protection of Intangible Heritage in 2013, has become a globally important cultural part of Turkish society. In this study, the historical, social and cultural dimensions of the tradition developed within the framework of Turkish coffee with the literature review technique and the reflection forms of these concepts on art will be discussed. Thanks to this study, the various conceptual meanings of the Turkish coffee tradition, which has a great place in the Ottoman culinary culture, will be examined and the effects of this tradition on the Ottoman culture and art will be included. As a result of this study, it is aimed to analyze the formation of Turkish coffee with the understanding of culture and art of the Ottoman Empire in detail and to contribute to the literature.

Keywords: Turkish coffee, Ottoman Period, Culture, Art

Novruz Holiday Is The Place Of The Turkic People In The System Of Moral Values

Pirəğa Əyyub Oğlu İSMAYILZADƏ

In the article the roots, sources, information in the hictorical sources about the national holiday Novruz of Azerbaijan nation are investigated. According to the information the holiday traditions saved in the customs are generalized and analysis on them are carried out. The main direction of the investigation is to learn Novruz cultural complex in common Turk context. That is why the tyopolgical and genetic structure of Novruz is detinited. The bronze shiledsdepicting a horseback armed ancient Turkic warrior were widely spread in the decorative and appiliated arts of ancient Turkic people in the period of the First Turkic Khaganate (Göktürks). Turkmen people also called a spring holiday “togsany doldy”, Altay turkic peoples call it “uyzit”, uigurs “ilkyaz”, “yanadandogu” and “bugukagan”, etc

Keywords : Azerbaijan, holiday, Turk, Novruz,archaic ritual, Mogan, calendar

Yırtıcı Kuşlarla Geleneksel Kazak Avi

Prof. Dr. Amanjol KALIŞ

Al-Farabi Kazak Milli Üniversitesi/ Kazakistan

Kazakistan’da eski çağlardan bu yana avcılık hayatın bir parçası olmuştur. İlk dönemde Kazak halkının ekonomik yaşamında önde gelmiştir. Sonraki dönemlerde avcılık eski önemini yitirdi ve bir yardımcı ticaret haline geldi. Kara halk için, uzun zamandır avcılık bir yaşam tarzı idi, zenginler için ise eğlence olmuştur. Avcılıkta Kazaklar önce yırtıcı kuşları, daha sonra Tazı adlı köpekleri, sonra ise tüfekleri kullanmıştır.

Avcılık meselesinde yırtıcı kuşlarla avlamak önde gelmiştir. Başta Türkler olmak üzere pek çok halk arasında temel eğitim yöntemleri, genel yırtıcı kuşlarla avlanma sistemi benzer ve gelenekseldir. Avrupa’da şahin yetiştirme tercih edilirse, Türkistan ve Kazakistan’da altın kartallar ve yaklaşık on tür şahin kullanılmıştır.

Belli bir tür hayvanları ve kuşları avlamak için bu yırtıcı kuşlar eğitilmiştir. Örneğin kurtlara, tilkile-re, etoburlara ve dağ keçilerine karşı altın kartallar, kazlara ve bustardlara şahinler ve küçük avlarda küçük şahinler kullanılmıştır. Bir şahin ve bir akbaba ile avlanmak, Kazak halkının zengin kısmının en sevdiği eğlencelerden biri olduğu için esas olarak spor ve eğlence amaçlıydı. Kara halk ise kendi hayatını karşılamak için kartalları eğitmiştir.

Eski zamanları av kuşları çok pahalıydı. Örneğin, değerli bir altın kartal 5-6 deveye eşdeğerdi, benzer bir şahin - 1-2 deve, şahin ve kırmızı ayaklı kartal - daha ucuzdu.

Yırtıcı kuşlarla avlama süreci dört aşamadan oluşuyordu: gerekli kuşun yakalanması, bakımı ve eğitimi, ardından belli bir hayvanı avlama eğitimi ve özel avlanmadan oluşmuştur

Yırtıcı kuşlarla ticari ve yarı ticari avcılıkta en popüler olanı, sahiplerine önemli gelir kaynağı altın kartalların kullanılmasıydı. Yani, bir sezonda, kartalları yetiştiren avcı 30 ile 50 tilki avlamıştır, iyi bir laçın bir uçuşta 15-20 ördeği, bir karşığa - birkaç düzine sülün ve 50-60 bıldırcın vurabilirdi.

Anahtar Kelimeler: avcılık, ticaret, yırtıcı kuşlar, eğitim, hayvanlar, oyun.

Traditional Sweater Hunt With Pediatric Birds

Hunting has been a part of life in Kazakhstan since ancient times. In the first period, it came to the fore in the economic life of the Kazakh people. In the following periods, hunting lost its former importance and became an auxiliary trade. For the land people, hunting has long been a lifestyle, while for the rich it has been entertainment. In hunting, Cossacks first used birds of prey, then dogs called Hounds and then rifles.

In the hunting issue, hunting with birds of prey came to the fore. Among many peoples, especially the Turks, the basic training methods and the hunting system with birds of prey are similar and traditional. If breeding hawks is preferred in Europe, golden eagles and about ten species of hawks have been used in Turkistan and Kazakhstan.

These birds of prey have been trained to hunt certain types of animals and birds. For example, golden eagles against wolves, foxes, carnivores and mountain goats, hawks against geese and bustards, and small hawks for small prey. Hunting with a hawk and a vulture was one of the favorite pastimes of the wealthy part of the Kazakh people, mainly for sports and recreation. The black people trained the eagles to meet their own lives.

In ancient times game birds were very expensive. For example, a precious golden eagle was equivalent to 5-6 camels, a similar hawk - 1-2 camels, hawks and red-footed eagles - was cheaper.

The hunting process with birds of prey consisted of four stages: catching, care and training of the required bird, followed by training to hunt a specific animal and specific hunting.

Most popular in commercial and semi-commercial hunting with birds of prey, the important source of income to their owners was the use of golden eagles. So, in one season, the hunter who breeds the eagles hunted 30 to 50 foxes, a good lachine could shoot 15-20 ducks in one flight, a few dozen pheasants and 50-60 quails in one flight.

Keywords: hunting, trade, birds of prey, education, animals, game.

Türklerin “Etnik Mekân” ve Etnik Kültür Gelenekleri

Gulnara Khabizhanova

Tarih Bilimleri Doktoru El-Farabi adını taşıyan Kazak Ulusal Üniversitesi

Evrenin kurtarılması ve uyumunun sürdürülmesi ilkesi, doğa ve insan toplumu, Türk dünya görüşünün ve etnik kültürel geleneklerin temeli oldu. Eski Türklerin dünya algısının kötü ve iyinin ebedi mücadelesi bağlamında yazılı ve sözlü kaynaklarda incelenmesi, göçebe toplum birliği kavramının erken ortaçağ döneminde olduğu sonucuna götürdü. Ebedi sembol kategorileri, yukarıda tartışılan kavramın temelini oluşturur. Bunlar şunlardır: ana toprağa özen gösterin, kabile işaretleri (kutsal dağlar, zher-su, Gökyüzü (Kok). Türk göçebeleri arasında çevrenin kutsallığı - insanların çocukluklarını geçirdikleri bir ülke - küçük vatan kavramıyla görünür hale geldi. İlk Türklerin antik anıtları, Türki genel alanın kutsal statüsünün efsanevi temsilleri gibi bilgileri içerir. Kazak efsanevi geleneği de, Kazak destan kahramanlarının aradığı Vaat Edilmiş Toprakların isimlerini tutar.

Efsanevi ve destansı temsillerde bu bölgeler, ataların ruhları ve insanların tarihi hafızası tarafından kutsanmış kadim toprakları olarak görünür. Zhideli-Baisyn ve Zheryik gibi efsanevi yer isimleridirler. Türk mitolojisine başvurursak, Yer-Sub'ı Türk panteonunun baş tanrısı - Türk dünya görüşüne göre kutsal toprak kavramı olarak göreceğiz. Erken Türk dönemine ait edebi anıtlar, tüm Türk halklarının ortak mirasıdır. Modern dönemden beri, efsanevi görüşlerin karmaşıklığını incelemek için kaynak haline geldiler, aynı zamanda ulusal ve medeniyet kimliğinin korunmasını ve güçlendirilmesini teşvik etmek için Türk dünyası nüfusunun etnik kültürel geleneklerinin ortak kökenini araştırmak için bir hazine haline geldiler.

Anahtar Kelimeler: etno kültürel gelenekler, Türkler, Türk mitolojisi, etnik mekan

“Ethnic Space” And Ethnic Cultural Traditions Of The Turks

The principle of the saving and keeping harmony of the universe, nature and human society became the basis of the Turkic world view and ethnic cultural traditions. Analysis of the ancient Turks' world perception in their written and oral sources in context of the eternal struggle of the Evil and Good led to the conclusion that the concept of the nomadic society unity was formed in early medieval period. Eternal symbols-categories were the basement of the above discussed concept. They are the following: care for the native land, tribal markers (holy mountains, zher-su, Sky (Kok). Sacredness of the surrounding area among Turkic nomads became visible through the concept of small homeland – a land where people spend their childhood. The ancient monuments of the early Turks contain such information as mythical representations of the sacred status of Turkic generic space. Kazakh mythical tradition also keeps the names of the Promised Land which Kazakh epic heroes are in search. In mythical and epic representations these territories look as the ancestors' ancient land consecrated by their spirit and peoples historical memory. They are such mythical toponyms as Zhideli-Baisyn and Zheryik. If we appeal to the Turkic mythology we will see Yer-Sub as a chief deity of the Turkic pantheon – sacred concept of Land in Turkic world view. Literary monuments of the early Turkic period are the common legacy of the all Turkic peoples. Since modern period they have become the source to study complex of the mythical views but also a treasure to study joint common origin of the ethnic cultural traditions of the Turkic world population to encourage preservation and strengthening of the national and civilizational identity.

Keywords: ethno cultural traditions, Turks, Turkic mythology, ethnic space

Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Görüntüsel Göstergeler Yoluyla Kültür Aktarımı: “Dede Korkut Hikâyeleri” Örneği

Prof. Dr. Ergün KOCA

Prof. Dr. Ayşen KOCA

Girne Amerikan Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Yabancı dil öğretiminde amaç yalnızca dilin temel becerilerini kazandırmak değildir. Hedef dil öğretilirken aynı zamanda o dilin beslendiği ve beslediği kültürel alt yapının da öğretilmesi amaçlanmalıdır. Malum üzere mevcut öğretilen yabancı bir dil daima yabancı kültürü de beraberinde getirir. ‘Dil kültürüyle gelir.’ Yaklaşımı aslında son derece önemli bir tespittir.

Yabancılar Türkiye Türkçesi öğretimi; iki binli yılların başından itibaren gerek devlet gerekse özel sektör eliyle yoğun bir şekilde dünyanın çok farklı coğrafyalarında gerçekleştirilmektedir. Bu süreç içerisinde birçok dil öğretim setleri ve malzemeleri kullanılmış, edinilen tecrübeler yeni çalışmalara aktarılmıştır. Binlerce on binlerce insanın Türkçeyi bu kaynaklar yardımıyla öğrendiğini düşünürsek aynı zamanda kültürümüzle tanışmış olmalarını varsaymamız gerekir.

Göstergebilim F. De Saussure ile başlayan serencamesinde bugün itibariyle disiplinlerüstü özellikleriyle bir çok bilim dalının başvurduğu önemli bir referans olarak öne çıkmaktadır. Saussure’ün dilsel göstergelerle ilgilendiği başta gösterge, gösteren ve gösterilen terimleri olmak üzere dili bir dizge olarak ele alıp sistemleştirmesi de göstergebilimin ilgi alanı oluşturur; Ch. S. Peirce, J. Greimas, R. Barts, R. Jakobson, N. Chomsky, J. Derrida’ya başta olmak üzere birçok bilim adamının edebiyattan-psikolojiye, mimariden-matematiğe, iletişinden-sinemaya, reklama, fotoğrafa, görsel tasarımlara kadar birçok alanda anlam aktarımını, görsel mesaj vermeyi, iletişim gerçekleştirmeyi, estetik zevk paylaşımını, bilgi alış-verişi sağlamayı vb. çeşitli göstergeler yoluyla yapmanın mümkün olduğunu öne çıkarmaları da. Yani dilsel bir öge olan sözcükler de, doğal bir olay olan güneşin doğup batması, yağmur bulutlarının karartısı da, bir ülkenin bayrağı da, bir futbol takımının amblemi de, bir ülke kültürünün yansıması olan mimari de, sanat da, folklorik birçok unsur da, dini göstergeler de, bir tiyatro sahnesindeki kostüm ve tasarımlar da, kısa ya da uzun metrajlı bir filmin mekanı ve karakterleri de göstergebilim açısından anlamlandırmanın bir yoludur.

Bu çalışmada Türkçe öğretiminin en büyük hamisi Yunus Emre Enstitüsü’nün öğretim setlerine yardımcı kaynak olarak kullandığı, “Dede Korkut Hikâyeleri’nde”, görme duyusunun gücüne ve etkisine değinerek, görsel göstergeler yoluyla yapılan kültür aktarımı öğeleri tespit edilecek ve yorumlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yabancılar Türkçe Öğretimi, Kültür Aktarımı, Gösterge Bilim, Görüntüsel Göstergeler, Anadolu Hikâyeleri vb.

Cultural Transfer Through Visual Indicators in Teaching Turkish as a Foreign Language: The Example of “Dede Korkut Stories”

The aim of foreign language teaching is not only to gain the basic skills of the language. While teaching the target language, it should also be aimed to teach the cultural background that that language is nurtured and nurtured. As you know, a foreign language that is currently taught always brings along a foreign culture. ‘Language comes with culture.’ His approach is actually an extremely important determination.

Turkey Turkish language teaching to foreigners; Since the beginning of the 2000s, it has been carried out intensively in many different geographies of the world by both the state and the private sector. In this process, many language teaching sets and materials were used and the experiences gained were transferred to new studies. Considering that thousands of tens of thousands of people have learned Turkish with the help of these resources, we must assume that they have also met our culture.

Semiotics stands out as an important reference for many branches of science with its transdisciplinary features, in the ceremony that started with F. De Saussure. The area of interest of semiotics is also that Saussure treats language as a system, primarily the terms sign, signifier, and signified, in which he deals with linguistic signs; Ch. S. Peirce, J. Greimas, R. Barts, R. Jakopson, N. Chomsky, J. Derrida and many scientists from literature to psychology, architecture to mathematics, communication to cinema, advertising, photography, visual designs. transfer of meaning, visual message, communication, aesthetic pleasure sharing, information exchange in many fields. They also highlight that it is possible to do it through various indicators. In other words, the words which are a linguistic element, the rising and setting of the sun, the darkening of the rain clouds, the flag of a country, the emblem of a football team, the architecture, which is the reflection of a country’s culture, art, many folkloric elements, and religious signs. The costumes and designs on a theater stage, the setting and characters of a short or feature film are also a way to make sense in terms of semiotics.

In this study, in the “Stories of Dede Korkut”, which is used as an auxiliary resource for teaching sets by Yunus Emre Institute, the greatest patron of Turkish teaching, the elements of cultural transfer through visual indicators will be determined and interpreted by referring to the power and effect of the sense of vision.

Keywords: Teaching Turkish to Foreigners, Cultural Transfer, Semiotics, Visual Indicators, Anatolian Stories etc.

Âşık Veysel'in Söz Yaratıcılığında Hayata Bakış

Necdet KURT

AMEA Folklor ve Müzikoloji Doktora Öğrencisi

Anadolu'nun kendine has âşık bölgelerinden biri de Sivas ili sınırları içerisinde bulunan ve "Emlek" adıyla anılan yöredir. Burada eski dönemlerde İğdecikli Âşık Veli, Kale köyünden Âşık Kemter, yakın zamanlarda ise Sivrialan köyünden Âşık Veysel, Şarkışla Üğük köyünden Âşık Ali İzzet Özkan gibi önemli âşıklar yetişmiştir. Bölgenin sosyokültürel yapısı gereği buradan yetişen âşıklar ağırlıklı olarak Alevi-Bektaşî geleneği etrafında şekillenen eserler üretmiş olsalar da; bunların yanında doğa, sevdâ, hasret, ağıt vb. konuları içeren eserler de üretmişlerdir.

Yörenin yetiştirdiği âşıkların en önemlilerinden biri olan ve aynı zamanda, yerelden evrensele uzanan Âşık Veysel de, şiirlerinde birçok edebî sanatı da ustaca kullanarak hayatı farklı yönleriyle betimlemiştir. Örneğin en çok bilinen şiirlerinden olan "Uzun İnce Bir Yoldayım" şiirinde hayatı, doğum ve ölüm olarak iki kapılı bir mekâna benzetmiştir. Bir kapıdan girildiğinde ise emekleyerek hayat meşakkatının başladığını, uykuda dahi ömür yolundan yüründüğünü ve sonunda ise menzile varıldığını ifade etmiştir. Yine "Allah Birdir Peygamber Hak" şiirinde ayrışmanın toplumlara vereceği zarara vurgu yapmış, insanların topraktan geldiğini ifade ederek kardeşliğe ve birliğe davet etmiştir. Edebiyat konusunda herhangi bir eğitim almayan ve sadece bölgedeki âşıklık geleneğinden beslenen Âşık Veysel, şiirlerinde kullandığı istiare, teşbih, mecaz, teşhis, intak vb. birçok edebî sanatların adını, hatta ne olduğunu dahi bilmeden yüksek ferasetle ve akademik düzeyde kullanmıştır. Bu bildiride Âşık Veysel'in hayata hangi perspektiften baktığı ve bunu şiirlerine nasıl yansıttığı incelenmiştir.

Anahtar Kelime: Âşık Veysel, Söz Yaratıcılığı, Hayata Bakış.

Life Perspective in Asik Veysel's Word Creativity

One of the specific minstrel regions of Anatolia is a territory which is in the provincial border of Sivas and known as "Emlek". In this region, many well-known minstrels have emerged such as Âşık Veli from İğdecikli village and Âşık Kemter from Kale village in old times, and Âşık Veysel from Sivrialan village and Âşık Ali İzzet Özkan from Üğük village of Şarkışla province in recent years. Although the minstrels emerged from this region have generally composed some works in the frame of Alevi-Bektaşî tradition due to the sociocultural structure of the region, they have also composed some works including the subjects such as nature, love, longing and lament etc. Âşık Veysel, as being the one of the most important minstrels from the region who also extends from local to universal, depicts the life in different perspectives by skilfully using many of the literary arts and techniques. For instance, in "Uzun İnce Bir Yoldayım (I'm on a Long Narrow Road)", which is one of his well-known poetries, he has likened the life to a two-door place-the birth and the death. He has expressed that when someone entered from one door the life struggle begins with crawling, then he walks through the life path even in sleep, and finally reaches the end of the life journey. In his poem called "Allah Bir Peygamber Hak (There is Only One God, The Messenger is Legit)" he also emphasized the harm of disintegration to the societies, invites people to brotherhood and unity by expressing that human beings came from the soil. Âşık Veysel, who had no education in literature and nurtured only from the minstrel tradition in the region, used number of literary arts in academic level such as metaphor, metonymy, similitude etc. without even knowing them. In this paper, we examined how Âşık Veysel perceive the life and how he reflects it into his poetry.

Keywords: Âşık Veysel, word creativity, life perspective.

Azerbaycan Masallarında Mucizevi Doğum Motifi

Halide MEMMEDOVA

Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi Folklor Enstitüsü, Doktora öğrencisi

Epik kahramanı şiirsel olarak mükemmelleştirmeye çalışan halkın hayal gücü, toplumun gelişmesiyle orijinal mitolojik içeriğini yitiren eski bir dönemin mitolojik fikir ve inançlarına dayalı geleneksel masal motiflerine hevesle yönelmiştir. Azerbaycan masallarında bu geleneksel motiflerin en çok anlatılanı mucizevi doğumdur. Yani mucizevi doğumun tarif olduğu kaynaklar arasında folklorumuzda ilk sırada Azerbaycan masalları gelmektedir. Araştırmamız sırasında keşf ettiğimiz, yorumlamaya ve derinlemesine incelemeye çalıştığımız Azerbaycan masallarından yola çıkarak şu türleri derledik:

Mucizevi döllenme yöntemlerine göre: sihirli elmadan doğum; büyülü bir elmanın kabuğundan doğum; büyülü bir armuttan doğum, sihirli bir ilahtan doğum; yumurtadan doğum (kuş yumurtası); sudan doğum, gün ışığından doğum, ceylan etinden doğum, ölüden doğum (cesetten yemek ve ya bir ceset parçasına dokunmak); tükürük-ağız salyasından doğum; sihirli bir boncuktan doğum;

Olağanüstü varlıklarla olan ilişkilerden doğulma: ayıdan doğum; kurttan doğum; kuştan doğum; şeytandan doğum; melekten doğum; devden doğum; goreşenden doğum;

Doğal nesnelerin mucizesiyle: ağaçtan doğum;

Olağındışı şekil nedeniyle: değerli bir nesneyle eksik doğum (bir çift kaş şeklinde, uzuvsuz, et, tüysüz vb. gibi diğer organlar olmadan); yarı ilan şeklinde doğum; ölü doğum.

Bazı eylemler sebebiyle: alkışla doğum (dua); kutsamalarla doğum; hayır işlerinden kaynaklanan doğum; sosyal keyfiliğin sona ermesine yanıt olarak doğum;

Mucizevi döllenmeyle değiştirilen diğer süreçler: rüyalar, kader kayıtları, fala bakmak.

Anahtar Kelmeler: masal, mucizevi doğum motifi, bakire doğum, kısırlık motifi, sihirli elma.

Miraculous Birth Motif In Azerbaijani Tales

One of the most described motifs of these traditional tales in Azerbaijani tales is a miraculous birth. Azerbaijani tales rank first in our folklore among the sources of coverage of the miraculous birth. We have compiled the following types based on Azerbaijani tales, which we discovered during our research, which we tried to interpret and study in depth:

According to the miraculous means of fertilization: birth from a magic apple; birth from the peel of a magical apple; birth from a magical pear; birth from a magic drug; birth from an egg (bird's egg); birth from water; birth from sunlight; birth of gazelle meat; birth from dead (eating or touching a part of a corpse); birth from saliva; birth from a magic bead;

According to the relationship with non-human beings: birth from the bear; birth from a wolf; birth from a bird; birth from a jinnee; birth from the devil; birth from an angel; birth from a giant; birth from goreshan;

By the miracle of natural objects: birth from a tree;

Due to its unusual shape: incomplete birth (in the form of a pair of eyebrows, without limbs, without other organs, like meat, hairless, etc.) with a valuable object; birth in the form of a half-snake; stillbirth.

According to certain ways of activity: child born in answer to prayer; birth with blessings; birth caused by charity; birth in response to the end of social arbitrariness;

Other processes replaced by miraculous fertilization: dreams; destiny records; fortune-telling.

Keywords: tale, miraculous birth motif, virgin birth, infertility motif, magic apple.

Horezm Tarimında Büyü

Kamolova Nargiza PULATBAYEVNA

Özbekistan Cumhuriyeti, *Horezm Mamun Akademisi Temel Doktora Öğrencisi*

Horezm halkının yaşamı tarımla çok yakından bağlantılıdır. Bu topraklarda tarımın kendine özgü tarihi, gelişimi ve tarzı oluşmuş. Bununla beraber, tarımın yaşamını yansıtan, yüzyılların uygulamasından geçen ve doğa olaylarına uyarlanan birçok tür gelenek ve inançlar da oluşmuş. Eski zamandan beri köklü olan yerli inançlar, yeniden ortaya çıkan inançlarla etkileşime girerek, yeni bir görünümü kazandı. Aynı bir yer ve zamanda çeşitli inançlar karıştırmasından tarımcılıkla bağlı kendine özgü çok yönlü dinî görüşler oluşarak, çevredeki bölgelere yayılmaya başladı. Onlar insan, onun yaşamı ve sözlü yaratıcılığın geleneklerinde yansıdı ve zaman geçince efsanelere dönüştü. Tarım ve suyla ilgili olan efsaneler ve gelenekler bunun örneği ola bilir. Bu efsanelere göre çiftçiler hayali figürlerde çevreyi, doğayı ve topluluğun yaşamını yansıtarak, ondan teselli bulmaya çalıştılar. Güneş, Dünya, doğa olaylarını yansıtan mitlerin yanı sıra, yer adını veya soyu bir atadan gelen varsayılan kabilenin soy ağacını açıklayan yerel bir efsanevî folklor türemiştir. Araştırmacılara göre, dünyanın tüm dini inançlarının ortak bir özelliği vardır ki, bunlardan biri Neolitik dönemin ilkel dünya görüşlerinde doğurganlığa olan inancın erkeksel (cennet, güneş, yağmur) ve dişisel başlangıçlarının (Dünya, ay) ikiliği, iki taraflı temelin olmasıdır[1]. İlk olarak, kadınların ağırlıklı olarak toplayıcılıkla uğraştığı dönemde kadın sembolleri baskındı ve kadın biçimindeki doğurganlık idolleri yaygındı, ancak daha sonra toprak işleme yöntemlerinin (toprak sürme, kanal ve arkları kazma) ortaya çıkmasıyla birlikte tarım ve hayvancılık gibi tehlikeli meslekler erkeklere düştü.

Zamanla insanların doğaya ve bitkilere tapmaları, onlardan ilahi sığınak arama istekleri, yaşam tarzlarında bazı bitki ve ağaç türlerinin tanrılaştırılmasına yol açtı. Eskiden beri çiftçilerin felsefi görüşlerine göre gökyüzünde 2100 bitkinin koruyucusu olduğu kabul edilen kutsal ağaçlarından biri olarak söğüt ağacı sayılmıştır. Horezm ve Semerkand'da falcılar dev ve ecinnileri kovmak için yaprakları koparılmış 7 tane söğüt budağını kullanmaktadırlar. Çiftçiler ilkbaharda söğüt dikmeni sevab, söğüt dallarını kırmanı ise günah olarak sayıyordu.

Doğanın birçok olayları insan yaşamı için büyük fırsatlar yaratmıştır. Ancak insan bunu anlamadı, ancak doğa olayları insana gizemli ve soyut görünüyordu. Sonuçta doğaüstülük oluşarak, doğanı canlı yapmak olgusu yoğunlaştı. Bitki inançlarıyla ilgili inanç kalıntıları Horezm'de çok yaygındır. Onlar genetik olarak çok eski zamanlardan gelmekte ve periyodik bir karaktere sahiptirler. Ağaçların tanrılaştırılması, belirli türlerine ise kutsallaştırarak tapınması çok yaygındır. Ağaçların ve çalılıkların doğaüstü güçlere sahip olduğuna inanılarak, onlardan muskalar yapıldı. En kutsal ağaçlar sırasında dut, ığde, alıç, kuşburnu ve nar bulunur [2]. Duttan üçgen muskalar yapılarak, üzeri savatlanırdı. ığde, badem, fıstık, nar tanelerinden yapılmış kolyeler ve içine sarımsak, soğan, üzerlik ve biber koyularak, dikilmiş kumaç keseleri en eski muska-süslemelerden sayılmış. Dut ve nardan yapılan muskalar kadınlara verimlilik sembolü sayılmıştı [3].

Anahtar Kelimeler: Horezm tarımı, büyü, mit, bitki, doğaüstü, kutsal

The Concept Of Magic In The Agriculture Of Khorezm

The people's life in Khorezm is closely associated with agriculture. In this area, the antique and unique history, improvement and style of agriculture were taken into shape. In addition to this, many types of customs, traditions and beliefs, which reflect the life of agriculture, tested for centuries and adapted to natural phenomena, have been formed. From the history, indigenous forms of beliefs have taken on a new look by interacting with new emerging forms of beliefs. At the same time and place, the intermingling of different religions gave rise to a variety of religious ideas about agriculture, which began to spread to the surrounding areas. They are reflected in the traditions of man, his life and oral creation, and over time become legends. We can give the following examples, such as the myths and customs associated with agriculture and water. According to these legends, farmers tried to find solace in imaginary figures by reflecting on the environment, nature, and community life. Together with the myths that reflect the events of the Sun, the Earth, nature, there is a local fairy-tale folklore, which explains the name of a place or a tribal family descended from a presumed ancestor. According to scholars, all the world's religious beliefs have a common feature, one of which is that in the primitive worldviews of the Neolithic period, the belief in fertility was the duality of the masculine (heaven, sun, rain) and the feminine (Earth, moon). [1] Initially, female symbols predominated during the period when women were mainly engaged in picking, and female fertility idols were common, but later with the advent of tillage methods (plowing, digging canals and ditches), dangerous occupations, such as agriculture and animal husbandry, fall to men.

Over time, people's worship of nature and plants, and their desire to seek divine refuge from them, led to the deification of certain plant and tree species in their lifestyles. From time immemorial, according to the philosophical views of farmers, 2100 plants are considered to have their protectors in the sky. One of such sacred tree species is willow (*Salix alba*). In Khorezm and Samarkand, fortune-tellers used 7 willow (*Salix alba*) leaves with shredded leaves to ward off giants and witches. Farmers considered it beneficial to plant willows (*Salix alba*) in the spring and considered it a sin to break willow (*Salix alba*) branches.

Many natural phenomena have created great opportunities for human life. However, man did not understand this, but the phenomena of nature seemed mysterious and abstract to man. As a result, there is an unnaturalness, the phenomenon of revitalization of nature intensifies. Remains of beliefs related to plant beliefs are common in Khorezm. They are genetically very ancient and have a periodic character. The deification of trees, the sanctification of certain species and their worship are widespread. Trees and shrubs were believed to have supernatural powers, and amulets were made from them. Among the most sacred trees are mulberry (*Morus*), oleaster (*Elaeagnus*), hawthorn (*Crataegus*), eglantine (*Rosa rubiginosa*), and pomegranate (*Punica granatum*). [2] Mulberry (*Morus*) triangular amulets were made and different names were engraved on them. The oldest amulets are necklaces made of oleaster (*Elaeagnus*), almond (*Prunus Dulcis*), pistachio (*Terebinthus*), pomegranate (*Punica granatum*) seeds, and bags with onion (*Allium cepa*), incense (*Peganum*) and garlic (*Allium sativum*). Amulets made of mulberry (*Morus*) and pomegranate (*Punica granatum*) were considered a symbol of fertility for women. [3]

Keywords: Horezm agriculture, magic, myth, plant, supernatural, sacred

Aşık Sanatının Etik ve Estetik Düşüncelerinin Oluşumunda

Temel Önem

Prof.Dr. Naila RAHİMBEYLİ⁷⁴□

Etnik düşüncenin ayrılmaz bir parçası olarak önemli olan milli kültür faktörü, halkın maddi ve manevi, sosyal, felsefi ve psikolojik dünya görüşünün oluşmasında özel bir rol oynar. Etnik kültürün ana bileşeni olan Aşık sanatı, Türk halklarının ortak bir sanat anıtıdır ve bu nedenle içerdiği tüm maddi ve manevi değerler, etik ve estetik görüşler tüm Türk düşüncesinin bir ifadesi haline gelmiştir. Etnik kültür, ulusal öz farkındalık sürecinde öncü bir rol oynar ve etniklerin her bir birey üzerindeki etkisi inkar edilemez.

Aşık sanatı, tarihsel açıdan, sadece Türk halklarının antikliğini kanıtlamakla kalmaz, aynı zamanda yüzyıllar boyunca kahramanca tarihinin taşıyıcısı olarak hareket eder. Aşık sanatında yayılan etik değerler, yüzyıllar boyunca halkın oluşturduğu gelenek ve göreneklere dayanan ahlak ve davranış koleksiyonunun yanı sıra sözler, masallar ve efsaneler, kahramanlık destanları, eğitici önemi olan çeşitli şiir türlerinde yansıtılır. Kahramanlık destanlarında milli kahramanların vatan sevgisi ve ezici düşmana duydukları öfke, insanlarda vatansever duyguların oluşmasını, düşmana karşı mücadelede ise cesaret, mücadele ve korkusuzluk gibi nitelikleri teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Aşk-sevgi destanlarında etik değerlerin teşvik edilmesi özel bir öneme sahiptir. Ozan sanatı, Türk halklarının ortak kültür anıtı olarak geniş bir tarihi ve coğrafi alanda var olan, bu halkların yaşamını, düşüncesini, tarihini, gelenek ve göreneklerini, kahramanlık tarihlerini yansıtan büyük bir sanattır. Ozan'ın sanat tarihi üzerine yapılan araştırmalar, yas kültüründen daha eski olduğunu ortaya koydu.

Sonuç olarak her iki sanatçının da insanlara yakınlığı, yaşamlarına doğrudan katılımları, bu ortamın doğasında var olan manevi değerlerin yanı sıra, bunların oluşumu, yenilenmesi ve merkezi bir nesne olarak modern gereksinimlere uyarlanmasına ivme kazandırdı. Hem ozanın hem de aşığın halkın hayatındaki tüm olaylara tanık olması, eserinde bu gerçeği yansıtmaya ek olarak, onun tarihçe haline de dönüştürmüştür. Etnik zihniyet burada önemlidir. Bu fikirleri zengin bir müzik dilinde ifade etmek duygusal etkisini artırabilir. Müziğin estetik işlevi, aşık sanatının ahlaki değerlerinin etkisini artırarak halkın zihnindeki yerini güçlendirir.

Anahtar Kelimeler: Aşık sanatı, Ozan sanatı, kültür, destan, etnos.

The Fundamental Role And Significance Of Ashug Art And The Formation Of Ethical And Ethnic Thinking.

Being an integral part of ethnic thinking, the national-cultural factor plays a special and significant role in the formation of the material, spiritual, social, philosophical and psychological outlook of people. Ethnic culture reveals the spiritual values of people and allows to understand the deeper meaning of their customs, traditions, faiths that have come down to us from ancient times. Ethnic culture plays a leading role in the process of national self-determination, and its influence on the ethnicity of each individual is undeniable.

Ashug art, which is the main component of ethnic culture, is a single monument of the art of the Turkic peoples, therefore all its material and moral values, ethical and aesthetic views have become a reflection of Turkic thinking and self-awareness. The historical essence of ashug art substantiates not only the antiquity of the Turkic peoples, but is also a carrier of the theme of heroism for many centuries. In addition, ashug art is a cultural monument that reflects ethnic values, principles, the daily life of the people and at the same time it renews, develops, but never loses those moral and ethical principles that have brought this art through many centuries. In heroic epics, the love of national heroes for their people and homeland and their aggression against the oppressed enemy forms feelings of patriotism, the will to fight the enemy. In love dastans, a special place is given to the ethical values of the people. Ethnicity is paramount here. The functional basis of ashug art is rooted in ancient times, and these values, which are a component of his work, are the legacy of ozan art. The art of ozan, as a general cultural monument of the Turkic peoples, is a great art that reflects the life, thinking, history, customs and traditions of these peoples, covering an immense historical and geographical territory.

Poetic content which is aimed for a moral and ethical education is actively traced in other genres of ashug poetry. Thoughts and ideas which are conveyed via rich musical language emphasized the emotional power of the content even further. The aesthetic function of music has strengthened the impact of the ethical values of ashug art in folk thinking and confirmed their place and significance.

Keywords: Ashuk art, Ozan art, culture, epic, ethnos.

Ulus Devlete Alternatif: Çok Kültürlü Toplum

Prof. Dr. Mustafa SEVER

Hacı Bayram Veli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Fotoğraf ve Video Bölümü

Küreselleşme ekonomik, siyasî, teknolojik ve kültürel bakımdan dünyanın adeta bir köy hâline geliş sürecidir. Bu süreç, ABD ve AB ülkeleri tarafından dünyanın kültürel bakımdan bütünleşmesi, homojenleşmesi olarak da tanımlanmaktadır. Bu süreçte siyasî olarak yeni bir dünya düzeni de öngörülmektedir. Bu öngörüye göre ulus devletler dönemi bitmek üzeredir. Onlara göre dünya kültürel bir melezleşmeye, homojenleşmeye ve sonunda da tek bir kültürel yapıya doğru gitmektedir. Diğer yandan, dünya, ekonomik olarak da tek pazar hâline gelecek; zaman içinde ülkelerin sınırlarının da bir önemi kalmayacaktır. İletişim araçlarının hızı ve sınır tanımazlığı, yaşanan süreçte sanal da olsa ülke sınırlarını geçersiz kılmıştır. Küreselleşmenin lokomotifleri olan çok uluslu şirketler, bu süreçte ulus devletin rolünü üstlenecek ve böylelikle de ulus devlet ortadan kalkacaktır. Pazar konumundaki ülkelere, özellikle ulus devletler, bu ülkeler için “sorunlu” ülkeler olarak görülmekte ve üniter yapıya sahip bu ülkelerin milli kimliği bozulmaya, mevcut etnik yapılar mikro milliyetçilik ile tahrik edilmeye çalışılmakta, bunun bir yansıması olarak ulus devletlere çok kültürlülük yapısı önerilmektedir. Çok kültürlülük, bir toplumsal yapıda birçok etnik yapının (multi-ethnicity), dolayısıyla bu etnik yapılar özgü birçok kültürel yapının bir aradalığını, siyasî bir yapı halindeki birliğini adlandırmada kullanılan bir kavramdır. Siyasî bir erkin yönetimindeki toplumsal bir yapı olarak da olsa, çok kültürlü bir yapıda bir birlikten, bütünlükten söz etmek mümkün değildir. Dolayısıyla, çok kültürlülük üniter devletin parçalanmasına neden olacak bir planlamadır.

Çalışmamızda yaşanan küreselleşme sürecinde, sürecin özneleri ABD ve Batılı devletler (AB) tarafından ulus devletlere sunulan çok kültürlülük ve kültürel çeşitlilik üzerinde durulacaktır.

Anahtar kelimeler: Küreselleşme, çok kültürlülük, kültürel çeşitlilik, ulus devlet.

Alternative to the Nation State: Multicultural Society

Globalization is the process of the world turning into a village in terms of economy, politics, technology and culture. This process is defined as the cultural integration and homogenization of the world by the USA and EU countries. In this process, a new world order is predicted politically. According to this prediction, the era of nation states is about to end. For them, the world is heading towards a cultural hybridization, homogenization and eventually a single cultural structure. On the other hand, the world will become the single market economically. Over time, the borders of the countries will not matter. The speed and borderlessness of communication tools have invalidated the borders of the country, even if it is virtual. Multinational companies, which are the engines of globalization, will assume the role of the nation-state in this process and thus the nation-state will disappear. Among the market countries, especially nation-states, are seen as “problematic” countries for these countries, and the national identity of these countries with unitary structure is tried to be distorted, the existing ethnic structures are tried to be provoked by micro-nationalism, and as a reflection of this, the multiculturalism structure is suggested to the nation states. Multiculturalism is a concept used in naming the unity of many ethnic structures (multi-ethnicity) in a social structure, and therefore the unity of many cultural structures specific to these ethnic structures, as a political structure. Even if it is a social structure under the administration of a political power, it is not possible to speak of a unity and integrity in a multicultural structure. Therefore, multiculturalism is a planning that will cause the unitary state to break down.

In our study, we will focus on the multiculturalism and cultural diversity offered to nation states by the USA and Western states (EU), the subjects of the globalization process.

Keywords: Globalization, multiculturalism, cultural diversity, nation state.

Örf, Adet, Gelenek Ve Görenekler “Değerlerin Korunmasında Din Ve Geleneğin Önemi”

Sefa SEZER

Siirt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bölgesel Kalkınma ve Gelişimi Ana Bilim Dalı, Bölgesel Kalkınma İktisadi Programı Yüksek Lisans Öğrencisi

Din, kimlik ve gelenek yapısı içerisinde yaşadığımız toplumda küresel ve ekolojik olarak gelişme yönünde insanlar için ahlaki değerlerin kültür ve coğrafi yönde ideolojik ve teolojik içselleştirilmesi gerekmektedir. Böylelikle bir toplum için ortak tarih, kültür, sembol ve görüşler çerçevesinde bir araya gelmek o toplumu güçlü kılan en önemli temel husustur. Dini jeopolitik olarak toplumun edindiği dini ve milli kimlik ve gelenek sembolleri o toplumda bir bütünlüğe ve sürekliliğe sebebiyet vermektedir.

Çalışmamızın konusu, Anadolu coğrafyasının zihin köklerine dayanak ve ilk adım olan ve bu topraklarda yaşayan toplumları renk renk dokuyan, adım attıran, yol açan, yolda sebat etmelerini sağlayan, motive eden ve enerjisini de her an kendisinden aldığı ilahi kudrettir. Bu sebeple, ilk başta insanın beslendiği kaynağı doğru belirlemesi ve bu kaynaktan aldığı besin ile hayatının tıkanan damarlarına yol açması gerekir. İşte değer dediğimiz bizlere bir makine değil insan olduğumuzu hatırlatan, hayat okumasını ve yolculuğunu da bu zemin üzerinde yaptırın bu değerlerin koyucusudur.

Buradan hareketle toplumda hem insani hem sosyal zeminde tarihsel süreç için de bize rengimizi veren o değerler gelenek ile taşınarak gelmiştir. Bu gelenek bize kadar inancın farklı zaman ve mekânlarda zamanın çocuğu olarak yaşayan tüm geçmişimizin bir sunumu, armağanı ve değerlendirmesidir. Bize düşen ise inancımızı bulduğumuz zamanı ve şartları da göz önünde bulundurarak çok kompleks hale gelmiş zamanımızda çift kanatlılığımızı yani ruhsal ve fiziksel dünyamızı en kaliteli hale getirmektir. Din, bize bir gelenek oluşturmuş ve değerleri ile beslemiştir. Bu döngü de din ile birlikte geleneği de canlı tutmakta ve kaynağından kopmadığı sürece de canlı kalacaktır.

Anahtar Kelimeler: Din, Gelenek, Din ve Değer, Dini Geleneğin Yeri, Din ve Kimlik.

Traditions “The Importance of Religion and Tradition in the Preservation of Values”

In the society we live in, within the structure of religion, identity and tradition, moral values should be internalized ideologically and theologically in the cultural and geographical direction for people in the direction of global and ecological development. Thus, coming together within the framework of common history, culture, symbols and views for a society is the most important basic factor that makes that society strong. The symbols of religious and national identity and tradition acquired by the society as religious geopolitics cause a unity and continuity in that society.

The subject of our study is the divine power, which is the foundation and the first step to the roots of the mind of Anatolian geography and that weaves the societies living in these lands, takes a step, leads them, keeps them on the road, motivates them, and gets its energy from him at every moment. For this reason, at first, a person must determine the source from which he is fed correctly and cause the veins of his life to be blocked with the food he receives from this source. What we call value is the inventor of these values that remind us that we are not a machine, but a human being, and make our journey and life reading on this ground.

From this point of view, those values that gave us our color for both the humanitarian and the social grounds in the historical process in the society have been carried by tradition. This tradition is a presentation, gift and evaluation of our whole past, living as the child of time in different times and places, until us. Our duty is to make our biplane, that is, our spiritual and physical world, the highest quality in our time, which has become very complex, by considering the time and conditions we are in. Religion has created a tradition and nurtured us with its values. This cycle also keeps religion and tradition alive and will remain alive as long as it does not break from its source.

Keywords: Religion, Tradition, Religion and Value, Place of Religious Tradition, Religion and Identity

Azerbaycan’da Düzenlenen Yas Törenleri Ve Orada Söylenen Ağıtlar

Doç.Dr. Leman SÜLEYMANOVA

Azerbaycan’da yapılan diğer törenlerden daha çok varlığını koruyan törenlerden biri olarak değerlendirebiliriz. Böylece, bir tören unutulmaya başlandığında orada söylenen şarkılar, metinler, yapılan ritüeller de unutulur. Çünkü onların izleyicileri artık yoktur. Örneğin, düğünlerimizin yerini Avrupa tarzı düğünler almış, bu törenlerle ilgili folklor metinlerinin ve düğün geleneklerinin kaybolmasına neden olmuştur. Maalesef, yas törenlerinin orijinal görünüm ve içeriklerini hızla değiştirildiği unutulmamalıdır. Böyle devam ederse, yas törenlerinin akibeti de düğünler gibi olacaktır. Bu nedenle, yasla ilgili etnografya ve orada söylenen metinler geç kalmadan derlenmelidir.

Burada bahsedilen ağıtların halk bilimciler ve derleyiciler tarafından defalarca kaydedildiği belirtilmelidir. Ama asıl mesele şu ki, derlenen ağıtların içeriği, nereden derlenmesi, yayınlanan koleksiyonlarda yer almaz. Bazı durumlarda, bu ağıtlar, nerede ve ne amaçla söylendiği bilinmeyen dörtlükler olarak sunulmuştur. Maalesef, bu sorun yas törenlerinde söylenen ağıtlarla sınırlı değil ve hemen hemen tüm kaydedilen ve yayınlanan manilerimiz bu durumdadır. Bunların büyük çoğunluğunun bağlamı ve işlevi tanımlanmamıştır. Bu manilerin bazılarının içeriklerine bakarak bağlamını ve işlevini tahmin etmek mümkün olsa da, bazı durumlarda bunu yapmak mümkün değildir. Bunları tespit etmek mümkün olsa da araştırmacı, bir dizi soru karşısında hala çaresizdir ve yaklaşık yargılarda bulunmak zorunda kalır. Ancak, tüm bunlar derlenme zamanı dikkate alınması gerekir.

Bundan başka, yaslarda söylenen ağıtların çeşitli şekillerde okunması, ses ve benzeri şekillerde kendini gösterir. Bölgeye göre, nesir veya nazım şeklinde, farklı seslerle de okunan ağıtlarımız var. Ne yazık ki, derleyiciler ve araştırmacılar bu konulara dikkat etmemiş ve sessiz kalmışlar.

Anahtar Kelimeler: yas, tören, ağıt, mani, bağlam, işlev

Mourning Assembly And Aghies (Miserable Words Expressed In Mourning Assembly) In Azerbaijan

We can consider this assembly one of the assemblies that preserves its existence more than other assemblies held in Azerbaijan. Thus, when an assembly fails, the songs sung, the rituals performed, and the texts sung are forgotten. Because their audience is out of order. For example, the replacement of our weddings with European-style weddings resulted in the loss of our folklore texts and wedding traditions. Unfortunately, it should be noted that mourning assemblies are rapidly changing their original appearance and content. If this continues, the destiny of the wedding will soon be waiting for the mourning assembly. Therefore, ethnography and texts related to mourning should be collected without delay.

It should be noted that the aghies mentioned there have been repeatedly recorded by individual folklorists and collectors. But the point is that the context and place of the collected laments had not shown in the published collections. It is not known where and for what purpose these aghies were said in some cases. Unfortunately, this problem is not limited to mourning assemblies, and almost all of our recorded and published bayats are in this situation. The context and function of the vast majority of them have not been defined. Although it is possible to estimate the context and function of some of these bayats by looking at their content, in some cases it is not possible to do so. Although it is possible to determine them, the researcher is still helpless in the face of a number of questions and is forced to make approximate judgments. However, all this had to be taken into account during the collection.

In addition, there are various forms of recitation of lamentations in mourning, which manifests itself in the form of performance, voice and so on. Depending on the region, we have aghies that are sing in the form of prose or verse, which are also read in different ways. Unfortunately, collectors and researchers had not pay attention to these issues.

Keywords: mourning, assembly, aghi, bayati, context, function

Türk Cumhuriyetleri'nin Uluslararası Turizm Tanıtım Videolarında Kullandıkları Kültürel Unsurlar Üzerine Bir İnceleme

Prof. Dr. Erdem TAŞDEMİR

Trabzon Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık

Aytaç Burak DERELİ

Öğr. Gör., Trabzon Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık

Dünya Turizm Örgütü (World Tourism Organization - UNVTO) 2019 verilerine göre uluslararası turizm harcamaları 1.330,8 milyar dolar şeklinde gerçekleşmiştir. Ülkeler, markalaşmak, Dünya turizm endüstrisi içerisinde var olabilmek ve yabancı turist gelirlerini arttırabilmek için bir takım iletişim faaliyetlerinde bulunmaktadır. Bu iletişim faaliyetlerinin başında ülke tanıtım videoları ve turizm tanıtım videoları gelmektedir. Söz konusu bu içerikler geleneksel ve dijital platformlarda yayınlanmaktadır. Turizm tanıtım videoları, bir ülkenin maddi ve manevi kültür unsurları ile destinasyonlarını dünyayla paylaştığı ve bu vesileyle ülkeler hakkında bir takım bilgilendirmelerin yer aldığı içeriklerdir. Bu içeriklerin temel amacı, yabancı ülke vatandaşlarını etkilemek ve ikna etmektir. Sürdürülebilir turizm pazarlamasının bir parçası olan iletişim faaliyetleri ülkelerin kültürlerini yaydığı gibi hedef kitleler tarafından arzulanan ve talep edilen yapay bir kültürü de işleyebilmektedir. Bu çalışma, Türkiye, Azerbaycan, Kırgızistan ve Özbekistan'ın Dünya Turizm Örgütü resmi Youtube sayfasında bulunan turizm tanıtım videolarında yansıttıkları ve aktardıkları kültürel unsurların karşılaştırmalı bir analizini gerçekleştirmektedir. Çalışma, nitel yöntemleri kullanılarak gerçekleştirilerek, turizm tanıtım videoları içerik analizine tabi tutulmuştur. Dünya Turizm Örgütü resmi Youtube sayfasında video içeriği bulunmayan Kazakistan, Türkmenistan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti araştırmanın dışında bırakılmıştır. Araştırma neticesinde Türk Cumhuriyetleri'nin uluslararası turizm tanıtım videolarında kullandıkları kültürel unsurlar incelenerek, söz konusu içeriklerin benzer yönleri ve farklılıkları değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk Cumhuriyetleri, Kültürel Unsurlar, Turizm Tanıtım Videoları

An Investigation On The Cultural Elements Used By The Turkish Republics In International Tourism Promotional Videos

According to the data of the World Tourism Organization (UNWTO) 2019, international tourism expenditures were 1.330,8 billion dollars. Countries carry out a number of communication activities in order to become a brand, to exist in the world tourism industry and to increase foreign tourist income. Country promotional videos and tourism promotion videos are the main activities of these communication activities. These contents are published on traditional and digital platforms. Tourism promotional videos are the contents in which a country shares its material and spiritual cultural elements and destinations with the world and, on this occasion, includes some information about countries. The main purpose of these contents is to influence and persuade foreign country citizens. Communication activities, which are a part of sustainable tourism marketing, can spread the cultures of countries as well as process an artificial culture desired and demanded by target audiences. This study carries out a comparative analysis of Turkey, Azerbaijan, Kyrgyzstan and Uzbekistan's cultural elements of their transfer video in which they reflect in tourism promotion on the World Tourism Organization's official YouTube page. The study was carried out using qualitative methods and the tourism promotion videos were subjected to content analysis. Kazakhstan, Turkmenistan and the Turkish Republic of Northern Cyprus, which do not have video content on the official Youtube page of the World Tourism Organization, were excluded from the study. As a result of the research, the cultural elements used by the Turkish Republics in international tourism promotion videos were examined and similar aspects and differences of the said contents were evaluated.

Keywords: Turkish Republics, Cultural Elements, Tourism Promotion Videos

Dede Korkut Hikâyelerinde Değerler Eğitimi

Dr. Öğr. Üyesi Fatih TORUN⁷⁵

Felsefîk anlamda kısaca haz verici olarak tanımlanan değeri, sosyolojik anlamda toplumun sosyo-kültürel öğelerine anlam veren en önemli ölçütlerdir diye tanımlayabiliriz. Değer sözcüğünün bireyin varlığını anlamlandırma çabasının sonucu olarak ortaya çıktıktan sonra topluma mal olarak bir toplumun ortak mirasının temel azası olduğu söylenebilir. Her toplum kendi içinde tarihin kadim dönmelerinden yaşadığı ana kadar kendi özelliklerini yansıtan bir takım değerler ağı oluşturur. Bu değerlerin oluşmasında töre, sosyolojik yapı ve inanç sistemi oldukça etkilidir. Bir milletin millî şuurunun korunabilmesi ve bekası için oluşturduğu bu değerler sisteminin de korunması gerekir. Toplum yaşamını devam ettirebilmek ancak ortak değerlerle mümkün olacaktır. Bir toplumun hayat sıvısı olarak nitelendirilebilecek değerlerinin de gelecek nesillere aktarılması bu denli önemlidir.

Türk toplumunun en önemli değer taşlarından olan Dede Korkut Hikâyeleri, destan geleneğinden hikâye geleneğine geçişte köprü vazifesi görmüş bu yüzden Türklerin eski dönmelerden itibaren gelenek görenek ve törelerini yansıtan en önemli eserler arasına girmiştir. Araştırmanın sonucunda şu değerler tespit edilmiştir: İleri görüşlülük güvenirlilik teslimiyet, gözü tokluk, misafir perverlik, dürüstlük, tevhid, vefakarlık, yardımlaşma, yiğitlik, ihanet, dua, şehadet, tedbirli olma, intikam, sezgi, ağıt, namus, fedakarlık, anne, ata kıymeti, cihat, merhamet, dünyanın faniliği, gurur, selamlaşma, nasihat, itaat, iyilik, iman, kardeşlik, münacaat, ölü ardından aş verme, gaflet, sadakat. İman ve tevhid, şehadet, dua gibi değerleri dini değerler başlığı altına toplayabilirken, diğerlerini de millî değerler başlığı altında toplayabiliriz.

Anahtar Kelimeler: dede korkut hikayeleri, değerler eğitimi, değerler sistemi, töre, sosyolojik yapı

Values Education In Dede Korkut Stories

The term value, which is briefly described as gratification in philosophy, can be described as the most important criteria that make sense of the socio-cultural elements of the society in sociological sense. After the word value emerged as a result of the effort to make sense of the existence of the individual, it has become widely-esteemed and can be said to be the fundamental element of a society's common heritage. Each society creates a set of values that reflect its characteristics from the ancient times of history to the moment that lived. Tradition, sociological structure and religious cult are very effective in the formation of these values. For the preservation and survival of the national consciousness, this system of values that a nation creates must also be preserved. Maintaining community life will only be possible with common values. It is so important that the values of a society that can be described as living constitution are transferred to future generations.

Dede Korkut Stories, one of the most important values of Turkish society, served as a bridge in the transition from epic tradition to story tradition, so it has become one of the most important works that reflect the traditions and customs of Turks from ancient times. As a result of the research, the following values were determined: foresight, reliability, acquiescence, contented, hospitalit, honesty, monotheism, faithfulness, helping each other, bravery, betrayal, prayer, martyrdom, being cautious, revenge, intuition, lament, pudicity, self sacrifice, mother, worth of ancestor, jihad, mercy, the mortality of the world, pride, greeting, advice, obedience, goodness, faith, brotherhood, invocation, hosting for dinner after death, loyalty. . While we can group values such as faith and oneness, martyrdom, jihad and prayer under the heading of religious values, we can group the others under the heading of national values.

Keywords: Dede korkut stories, values education, value system, custom, sociological structure

⁷⁵ Kafkas Üniversitesi Dede Korkut Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler ve Türkçe Eğitimi Bölümü Türk Dili ve Edebiyat Eğitimi ABD fatihtorun8027@gmail.com

Türk Kültürünün Tükenmişlik Sendromuna Etkisi

Prof. Dr. Mehmet Sezai TÜRK

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü Öğretim Üyesi

Türk kültüründe de hiç şüphesiz tarihi serüven içinde değişimler meydana gelmiştir. Ama yine de genel itibariyle topluma kimlik kazandıran özelliklerini korumayı başarmış nadir kültürlerdendir. Kültürün işlevleri vardır. Kültür, bireyin davranışlarını yönlendirerek toplumsal düzeni sağlar. Topluma kimlik kazandırır. Toplumu diğer toplumlardan farklı kılar. Toplumsal dayanışma ve birlik duygusu verir. Biz bilincini aşılır. Toplumsal kişiliğin oluşmasını sağlar. Kültür insan eseridir. İnsanlar hem kültürü oluştururlar hem de kültürden etkilenirler. Kültür durağan değildir. Zaman içinde değişebilir.

Çağımızın hastalığı olarak bilinen tükenmişlik ise; yalnızlığın, çaresizliğin sonucu ruhun çöküşüdür. Hem bireysel hem de toplumsal sonuçları vardır. Tükenmişlik sendromunda kültür önemli bir etkidir. Kültürler vardır insanları çıkmazdan kurtarır, mutluluğa erdirtir. Kültürler vardır ona bağlı bireylerini girdabın içinde boğar. İşte Türk kültürü birçok güzel özelliğiyle insanlarını çıkmazdan kurtarıp mutluluğa erdiren kültürlerdendir. Bu çalışmada kültür-tükenmişlik ilişkisi Türk Kültürü örneğinde incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk Kültürü, tükenmişlik sendromu, kültür ve değişim

The Effect Of Turkish Culture On Burnout Syndrome

Undoubtedly, changes have occurred in Turkish culture in the historical adventure. However, it is one of the rare cultures that has managed to preserve its characteristics that give identity to the society in general. Culture has its functions. Culture provides social order by guiding the behavior of the individual. It saves identity to society. Makes society different from other societies. It gives a sense of social solidarity and unity. It indoctrinates “we consciousness”. Provides social personality formation. Culture is human work. İnsanlar hem kültür yaratır hem de kültürden etkilenir. Culture is not static. It may change over time.

Burnout, known as the disease of our age; The result of loneliness and despair is the collapse of the soul. It has both individual and social consequences. Culture is an important factor in burnout syndrome There are cultures that save people from impasse and make reach happiness. There are cultures that drown those who are loyal to it in a whirlpool. Here, Turkish culture, with its many beautiful features, is one of the cultures that save people from impasse and reach happiness.

In this study, the relationship between culture and burnout was examined in the example of Turkish Culture.

Keywords: Turkish Culture, Burnout syndrome, culture and change

Konyalı Âşık Çopur İsmail

Prof. Dr. Timur VURAL

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı

Konya ili, Anadolu bozkırının orta yerinde Türk halk kültürünün harmanladığı önemli bir yerleşim yeridir. Halk kültürünün aktarımı ve hayat bulmasında ise âşıklar büyük önem arz etmektedir. Konya âşıklık geleneği üzerine çok sayıda kitaplar yazılmış olan kıymetli değerlerimizdendir. 20. Yüzyıla ait âşıklık kültürünün önde gelen isimleri bu topraklarda yaşamışlardır.

Bu çalışmada Konya âşıklık kültüründe önemli bir değer olan ama az tanınmış olan Çopur İsmail'in hayatı ve önemi sergilenecektir. Aşığın hayatının son dönemine (1949) dair bilgiler dönemin yerel gazetelelerinden derlenmiş olup, Konya kültürüne dair kaleme alınmış diğer çalışmalar ile bağlantıları araştırılacaktır. Ayrıca Çopur İsmail'in TRT repertuvarına girmiş olan tek türküsü olan "Yeşilim" türküsünün müzikolojik analizi ve Konya Türkü repertuvarı içindeki aynı esere ait varyantların sözel ve müzikal değerlendirilmesi sunulacaktır.

Araştırmanın sonucunda, Konyalı Âşık Çopur İsmail'in âşıklık geleneği içindeki konumu, âşık oluş süreci, eser kayıtlarına dair bilgiler ve 1942 yılında Muzaffer Sarısözen derlemesindeki önemi ve tek derleme notası olan "Yeşilim" türküsünün müzikal ve sözel önemine yönelik saptamalar yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Konya, Âşıklık Geleneği, Halk Kültürü, Çopur İsmail, Müzikoloji

Minstrel Çopur İsmail From Konya

Konya province is an important settlement in the middle of the Anatolian steppe where Turkish folk culture blends. Minstrels are of great importance in the transmission and revival of folk culture. It is one of our precious values that many books have been written on the tradition of Konya minstrelsy. The prominent names of the culture of minstrelsy in the 20th century lived in these lands.

In this study, the life and importance of Çopur İsmail, who is an important value in the culture of minstrelsy in Konya but is less known, will be displayed. Information on the last period of the Minstrel's life (1949) was compiled from local newspapers of the period, and its connections with other studies on Konya culture will be investigated. In addition, the musicological analysis of Çopur İsmail's "Yeşilim" song, which is the only song that has entered the TRT repertoire, and the verbal and musical evaluation of the variants of the same song in the Konya Folk song repertoire will be presented.

As a result of the research, the position of şık Çopur İsmail from Konya in the tradition of minstrelsy, the process of be a minstrel, information about the records of the works and their importance in the compilation of Muzaffer Sarısözen in 1942, musical and verbal significance of the single compilation folk song "Yeşilim" will be determined.

Keywords: Konya, Minstrelsy Tradition, Folk Culture, Çopur İsmail, Musicology

Türk İnanışları ile Milli Kültüründe Renkler: ‘Ak Renk’

Burak Anıl YILDIRIM

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Gazetecilik Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Öğrencisi

Her kültürde renkler, farklı anlamlar taşımıştır. Doğal ışık durumları olan renkler, aynı zamanda kültürel simgelerdir. Eski inanç sistemlerini taşıma kapasiteleri, sembolik anlam taşıma güçleri ve hatırdaki kalıcı olmaları dolayısıyla renkler ve onların adı olan sözcükler bir toplum veya milletin kültürel miraslarını aktarmada önemli bir role sahiptir. Renkler, değişik toplum ve kültürlerde özel bir takım inançlar, kategoriler ve insanları temsil etmek ve simgeselleştirmek üzere kullanıldığı gibi politik ve toplumsal temsil unsurları olarak da kullanılmıştır. Türk geleneğinde renkler, çoğu zaman keyfi ve rastgele olmanın aksine devletin ve o devlete bağlı toplumun bir şekilde aidiyet ve sembol unsuru olarak kullanılmıştır. Türk toplumlarında renklerin yeri geldikçe sosyal, dini ve fikri anlamları da olduğu bazen bir iletişim aracı olarak bazen de yas, sevinç, samimiyet duygularını ifade etmek için kullanıldığı, uğur ya da uğursuzluk addedildiği görülmektedir. Türk kültüründeki en eski renklerden biri “ak” renktir. Ak renk, Türklerin en eski inanç sistemlerinde ve törenlerinde kullanılmıştır. Eski çağlardan günümüze kadar Türk kültüründe ‘Ak’ rengini incelemeyi amaçlayan bu bildiride, kaynaklar ışığında, bu renge yüklenen çeşitli manalar tasvirî bir yöntemle ele alınarak Türk devlet ve toplum anlayışında ifade ettiği siyasi, toplumsal, manevi ve temsili anlamlar üzerinde durulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türk İnanışları, Türk Kültürü, renk, sembol, Ak Renk

Colors in Turkish Beliefs and National Culture: “White/Hoary Color”

Colors have different meanings in every culture. Colors, which are natural light situations, are also cultural symbols. colors and their names, that are words, play an important role in capacity to carry old belief systems, the power to carry symbolic meaning and to be memorable play an important role in transmit of the cultural heritage of a society or nation. Colors have been used to in different societies and cultures to represent and symbolize specific beliefs, categories and people, as well as political and social representation elements. Colors in Turkish tradition are often used as an element of belonging and symbol of the state and the society affiliated to that state, as opposed to being arbitrary and random. In Turkish societies, it is seen that colors have social, religious and intellectual meanings as well as sometimes used as a means of communication and sometimes to express feelings of mourning, joy and sincerity, and are regarded as luck or bad luck. One of the oldest colors in Turkish culture is “White/hoary” color. It was used in the oldest belief systems and ceremonies of the Turks. In this paper, which aims to examine the color of ‘Hoary’ in Turkish culture from ancient times to today, the political, social, spiritual and representative meanings expressed in understanding state and society in Turkey will be emphasized by using a descriptive method with various meanings attributed to this color.

Keywords: Turkish Beliefs, Turkish Culture, color, symbol, White Color

Dijital Çağda Geleneksel Oyunları Yeniden Düşünmek: Etnospor Kültür Festivali ve Dünya Göçebe Oyunları Haberleri Üzerine Bir Çözümleme

Dr. Öğretim Üyesi Mehmet Emir YILDIZ

Trabzon Üniversitesi İletişim Fakültesi

Mahmut ERCAN

Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Doktora Öğrencisi

Oyun sözcüğü, Türk dilinin takip edilebilen ilk dönemlerinden beri kullanılan eski ve işlevsel bir sözcüktür. Günümüzde diğer Türk lehçelerinde de aynı veya benzer yapıda ve anlamda kullanılmaktadır. Türkçede oyun; hile, düzen, seyirlik gösteriler ve herhangi bir üretim çabasını ya da başka çeşitten bir hizmeti zorunlu kılmadan, sadece eğlenme yoluyla dinlenmeyi sağlayan eylemleri işaret etmek amacıyla kullanılabilir. Oyun, başta insan kültürünün doğuşunda daha sonra ise “oyun-ritüel-şenlik” birlikteliği üzerinden toplulukların ve kültür dizgelerinin şekillenmesinde son derece başat bir konuma sahiptir. Oyun üzerine gerçekleştirilen çalışmalar, oyunun topluluk ve kültür yaratıcı özelliklerine vurguda bulunmaktadır. Tarih boyunca tüm insan topluluklarının çeşitli amaçlarla özgün tarihsel-coğrafi koşulları ile kolektif eylem ve deneyimlerinin etkisiyle kendi oyunlarını yarattıklarını ve bu oyunların da katkısıyla düşüncelerini, inanışlarını ve yaşayışlarını kısacası kültürlerini aktarabildiklerini ve topluluk olabildiklerini ifade etmek yanlış olmayacaktır. Bu bağlamda, Türk Dünyası topluluklarının da geleneksel oyun yaratımı bakımından son derece zengin oldukları açıktır. Türkler, göç ettikleri coğrafyalar boyunca geleneksel oyunlarını korumuş ve oynamayı sürdürmüşlerdir. Nitekim, günümüzde Anadolu’nun köylerinde ve Türkistan’ın içlerinde oynanan pek çok oyunun isimlerinin dahi aynı olduğunu görmek şaşırtıcı olmayacaktır. Ne var ki, toplulukların özgün kültürlerinin temel bileşenlerinden olan ve bu kültürün yaratılması, korunması ve aktarılması konusunda büyük önem taşıyan geleneksel oyunlar, geçtiğimiz yüzyılın son çeyreğinde zirveye çıkan siyasi, iktisadi, toplumsal ve teknolojik dönüşümlerin sonucu olarak yok olmaya yüz tutmaktadır. Geleneksel oyunların yerini küresel ölçekte yaygınlaştırılan ve dev endüstrilere dönüşen futbol gibi seyirlik oyunlar ya da sıklıkla bağımlılık, şiddet, tüketim kültürü ve kültür emperyalizmiyle birlikte anılan video oyunlar almakta, buna karşın geleneksel oyunların çağdaş koşullara uyarlanması amacı doğrultusunda çok az adım atılmaktadır. Öte yandan son yıllarda Kırgızistan’da düzenlenen Dünya Göçebe Oyunları (World Nomad Games) ve Türkiye’de düzenlenen Etnospor Kültür Festivali gibi etkinlikler yoluyla Türk dünyası geleneksel oyunları açısından bu boşluğu doldurma yönünde oldukça anlamlı adımlar atıldığı belirtilmelidir. Bu çalışmada, söz konusu iki organizasyon özelinde, dijital çağda geleneksel oyunların ne anlam ifade ettikleri ve “oyun-topluluk-kültür” ilişkisi bakımından ne gibi bir işlevselliğe sahip oldukları irdelenmiştir. Nitel çözümleme yönteminden yararlanılan çalışmada, söz konusu organizasyonların kurumsal internet sayfalarında yer alan basın bültenleri ve haberler metin çözümlemesi tekniği ile incelenmiş, ortaya çıkan tematik başlıklar doğrultusunda dijital çağda geleneksel oyunların anlamları, kültür ve topluluk yaratma (ve sürdürme) işlevleri tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Oyun Antropolojisi, Dijital Oyun, Geleneksel Oyun, Oyun Kültürü

Rethinking Traditional Games in the Digital Age: An Analysis on the News of “Ethnosport Culture Festival” and “World Nomad Games”

The word “oyun” (game/play) is an old and functional word that has been used since the early periods of Turkish language that could be followed through history. Today, it is used in the same or similar meaning and structure in other Turkish dialects. In Turkish, “oyun” can be used to point to actions that allow one to relax only through entertainment without the necessity of cheating, order, demonstrations, and any production effort or any other kind of service. Game has a very principal position in shaping communities and cultural strings firstly at the birth of human culture, and then with “game-ritual-festival” association. Previous studies conducted on game highlights its community and culture-creating features. Throughout history, it would not be wrong to argue that all human communities have created their own games with the influence of their original historical-geographical conditions, collective actions, and experiences for various purposes, and can convey their thoughts, beliefs and experiences with the contribution of these games, and be a community. In this context, it is clear that the communities of the Turkic World are also extremely rich in terms of creating traditional games. The Turks have preserved their traditional games, and continued to play them throughout the geographies they migrated. As a matter of fact, it would not be surprising to see that even the names of many games that are still played in the villages of Anatolia and in Turkestan today are the same. However, traditional games, which are the main components of original cultures of societies and are important in creating, preserving and transferring this culture, face extinction as a result of the political, economic, social and technological transformations, which peaked in the last quarter of the past century. Traditional games are replaced globally and are replaced by giant industries, such as football or video games that are often referred to in conjunction with addiction, violence, consumer culture, and cultural imperialism, and few steps are taken to adapt traditional games to contemporary conditions. On the other hand, it must be noted that significant steps are taken in terms of traditional games of the Turkish world with events such as the World Nomad Games that have been held in Kyrgyzstan in recent years, and the Ethnosport Culture Festival in Turkey. In this study, the two organizations in question were examined in terms of what traditional games meant in the digital age, and what functionality they had with “game-community-culture” relation. In the study, in which qualitative analysis method was used, press releases and news that were released on the corporate web pages of these organizations were examined text analysis

techniques, and the meanings of traditional games in the digital age were discussed in line with the thematic topics that arose together with the culture and community creation (and maintaining) functions.

Keywords: Anthropology of Play, Digital Games, Traditional Games, Game Cultures

Geleneksel El Sanatlarımızın Yerel Kalkınmada Yeri Ve Önemi (Ankara İli Örneği)

Prof. Dr. H. Feriha AKPINARLI

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Sanat ve Tasarım Fakültesi

Dr. Öğr. Üyesi Hande Ayşegül ÖZDEMİR

KTO Karatay Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi

El Sanatları, üretildikleri toplumun duygularını, yaşayış biçimlerini kolaylıkla aktardığı önemli iletişim araçlarından biridir. Geleneksel kültürümüzün gelecek kuşaklara aktarılmasının yanında, el sanatları yaşadıkları zamana tanıklık eden önemli belgelerdir.

El sanatı ürünleri geçmiş ile günümüz toplumu arasında kültürel köprü görürken, bu ürünleri üreten kişilere ekonomik katkıları ile birlikte psikolojilerine olumlu ölçüde katkı sağlamaktadır. Bu bağlamda el sanatları bir ulusun kültürel kimlik ve kişiliğinin de en canlı ve anlamlı belgeleri olma niteliği taşımaktadırlar.

Bu çalışmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini geleneksel el sanatlarımızın Türkiye'deki yerel kalkınmadaki yeri ve önemi oluştururken, örneklemini ise Ankara ili örneğinde geleneksel el sanatlarımızın yerel kalkınmada yeri ve önemi oluşturmaktadır. Geleneksel el sanatlarımız günümüzde teknoloji, bilim ve sanayinin gelişmesi ile birlikte yok olmaya yüz tutmuştur. Ülkemizin bazı bölgelerinde günümüzde azda olsa üretimi devam eden geleneksel el sanatlarımızın canlandırılması için çeşitli çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bu bildiride geleneksel el sanatlarımızın Ankara ili örneğinde yerel kalkınmada yeri ve önemi açıklanmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel, El Sanatları, Yerel Kalkınma, Ankara

The Role and Importance of Our Traditional Handicrafts in Local Development (Ankara Province Example)

Handicrafts are one of the important communication tools, which are produced culteres feelings and lifestyles transfered. Handicrafts are important documents which are bear witness to their time, in addition to the transfer of our traditional culture to future generations.

While handicraft products as a cultural bridge between the past and today's society, they also contribute positively of the peoples psychology who produce these products to their economies. In this context, handicrafts are the most lively and meaningful documents of a nations cultural identity and personality's.

Screened method was used in this study. The population of the place of work in our local development in Turkey and creating traditional crafts importance, constitute the sample of the province of Ankara importance of local development in our traditional crafts, for example. Our traditional handicrafts are about to disappear with the development of technology, science and industry. In some parts of our country, various studies are required to revive our traditional handicrafts, which are still being produced even if a little. In this paper we will try to explain the place and importance of our traditional handicrafts in local development in the example of Ankara.

Keywords: Traditional, Handicrafts, Local Development, Ankara

Ankara'nın Yerel Türk Kültürü Üzerine Bazı Tespitler

M. Mesut BALLI

İnsan, kültür oluşturan bir varlıktır. En genel haliyle kültür, toplumun tüm davranış örüntülerinin örgütlenmiş bir sistemidir. Her millet gibi, her toplum gibi Türkler de kendine has bir kültür oluşturmıştır. Bu kültür, geniş coğrafyalardaki etkileşimlerle yeni unsurları içine alarak temel varlığını korumuştur. Fakat hurafelerin etkisinin artması, dini temelli bazı iddiaların kültürün unsurlarını tahrip etmesi ve bilimsel gelişmelerle bazı kültürel unsurların geçerliliklerini kaybetmesi yeni bir kültürel iklimi de beraberinde getirmiştir. Bütün bunlara rağmen Erol Güngör'ün belirttiği gibi, Türk milletinin en belirgin vasıflarını oluşturan, disiplin duygusu, ağırbaşlılık, eşitlik prensibi, sosyal veya iktisadi tabakalaşmaya dayalı bir ayrımın olmaması tevekkül gibi unsurlar kültürün iskeletini korumayı başarmıştır. Diğer bir deyişle, döneme göre, etkileşime göre değişebilen ve değişime açık olmasına rağmen Türk kültürü bazı noktalarda direnç göstermiştir. Bunun birçok sebebi bulunmaktadır. Çalışmanın teorik kısmında bu sebepler üzerinde durulacaktır. Yine Güngör'ün belirttiği gibi özellikle de aynı medeniyet dairesi içinde yer alan milletler birbirleriyle devamlı kültür alışverişi halindedir. Türk kültürünün ana kaynağı, Orta Asya'dır. Bununla birlikte başta İslam dini olmak üzere komşu ülkeler (kültürler) ile olan etkileşim Türk kültürünü bir taraftan hem daha İslami bir görünüme sokmuş hem de kültürel unsurların çeşitlenmesini, artmasını sağlamıştır. Bu çalışmada, kırsal kesimi başta olmak üzere Ankara'nın yirminci yüzyılın sonlarına doğru etkisini kaybettiği gözlemlenen geleneksel Türk kültürüne yönelik bazı tespitlerin yapılması amaçlandı. Metinde genel olarak kültür kavramının belli başlı anlamları ve Türk kültürünün temel unsurları gösterildi. Bu teorik çerçeveden hareketle mülakat yöntemiyle tespit edilen kültürel öğelerin Ankara'nın sosyal yaşamındaki yeri belirlendi. Öncelikle kültür kavramının anlamı ortaya konuldu. Çalışmada yapılandırılmış mülakat tekniği kullanıldı. Mülakatlar, doğumdan ölüme kadar insan hayatının her aşamasını kapsayan kültürel örüntülerin anlaşılması amacıyla hazırlanan sorularla gerçekleştirildi. Böylece, geleneksel Türk kültürünün günümüzde ne boyutlarda yaşadığı tespit edildi. Bunların yanında kültür içinde önemli bir yer tutan ve "hurafe" olarak adlandırılan inançların, uygulamaların durumuna dair bazı tespitler de yapıldı.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Türk Kültürü, Yerel Kültür, Hurafe

Some Findings On Ankara's Local Turkish Culture

Human is a creature that creates culture. Culture in its most general form is an organized system of all behavioral patterns of society. Like every nation, Turks have created a unique culture like every society. This culture has preserved its basic existence by incorporating new elements with the interactions in wide geographies. However, the increase in the influence of superstitions, the destruction of some religious-based claims, and the loss of validity of some cultural elements with scientific developments brought a new cultural climate. Despite all these, as Erol Güngör points out, elements such as the sense of discipline, dignity, the principle of equality, the absence of a distinction based on social or economic stratification, which constitute the most distinctive characteristics of the Turkish nation, have managed to preserve the skeleton of the culture. In other words, although it may change according to the period and is open to change, Turkish culture has shown resistance at some points. There are many reasons for this. These reasons will be emphasized in the theoretical part of the study. Again, as Güngör stated, nations in the same civilization circle are in constant cultural exchange with each other. The main source of Turkish culture is Central Asia. However, the interaction with neighboring countries (cultures), especially the religion of Islam, both made Turkish culture a more Islamic appearance and enabled the diversification and increase of cultural elements. In this study, it was aimed to make some determinations about the traditional Turkish culture, which was observed to have lost its influence towards the end of the twentieth century, especially in the rural areas of Ankara. The main meanings of the concept of culture and the basic elements of Turkish culture were shown in the text. Based on this theoretical framework, the place of cultural elements determined by the interview method in the social life of Ankara was determined. First of all, the meaning of the concept of culture was revealed. The structured interview technique was used in the study. The interviews were conducted with questions prepared to understand the cultural patterns that cover every stage of human life from birth to death. Thus, the extent to which traditional Turkish culture lives today was determined. In addition to these, some determinations were made regarding the status of beliefs and practices, which have an important place in the culture and called "superstition".

Keywords: Culture, Turkish Culture, Local Culture, Superstition

Etimesgut'un Pandemi Süresince Gazetelerde Yer Alış Şekli: Sabah, Hürriyet Ve Sözcü Gazeteleri Örneği

Özlem BARIŞ

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Gazetecilik Anabilim Dalı Doktora Öğrencisi

Covid- 19 virüsü Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkıp tüm dünyayı etkisi altına almıştır. Türkiye'de ilk vaka tespiti 11 Mart 2020'de gerçekleşmiştir. Günümüzde de varlığını sürdüren Covid-19 virüsü sebebiyle global, olağanüstü bir durum meydana gelmiştir. Virüs dünya çapında ekonomik, kültürel, psikolojik, siyasi, sosyal aksaklığın oluşmasına sebebiyet vermiştir. Aynı süreç Türkiye'de de gerçekleşmiştir. Türkiye'nin en hareketli ve gelişmiş şehirlerinden biri olan Ankara ve en genç ilçelerinden biri olan Etimesgut'da bu sürecin etkisi altında kalmıştır. Küresel haber akışını sağlayan kitle iletişim araçları hem dünya genelinde hem de Türkiye'de haberi aynı anda kitlelere sunmuştur.

Bu çalışma pandemi süresince Etimesgut'da gerçekleşen ekonomik, siyasi, kültürel, sosyolojik, psikolojik haberlerin gazetelerde yer alış şeklini ortaya koymaktadır. Bu nedenle çalışmada Türkiye'de ilk Covid 19 vakalarının ortaya çıkmasının ardından Etimesgut ile ilgili haberler incelenmiştir. Haberler ile olumlu, olumsuz ve nötr kelimelerden oluşan bir kodlama cetveli yardımıyla analiz edilmiştir. Böylelikle Etimesgut'un pandemi sürecinde gazetelerde nasıl yer aldığı ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Etimesgut, Pandemi, Gazete, Haber

The Etimesgut's Shape Of Take Place In Newspapers During The Pandemic: Example Sabah, Hürriyet And Sözcü

COVID -19 virus emerged in Wuhan, China, and spread throughout the world. The first case was reported in Turkey on March 11, 2020. The virus has caused a global, extraordinary situation that's still ongoing. It has also led to economic, cultural, psychological, political, and social disruptions worldwide. The same situation was also experienced in Turkey. Ankara, one of Turkey's most developed cities and Etimesgut, one of the city's youngest districts, were affected by this. The mass media that ensures a global news flow provided news to the masses both on the international and national levels at the same time.

This study examines how economic, political, cultural, sociological and psychological news about Etimesgut are covered in newspapers. For this reason, the study focused on news production after the confirmation of the first positive case in Turkey. The news was analyzed based on positive, negative and neutral words through the coding table. Thus, it has been revealed how Etimesgut took part in newspapers during the pandemic process.

Keywords: Etimesgut, Pandemic, Newspaper, News

“Anadolu Kültür Ve Sanat Festivali’nin” Türk Dünyası’nın Kültürel İşbirliğine Katkısı

Myrzakhan BAİBOLOV

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü Doktora Öğrencisi

Türk Cumhuriyetleri ortak kültürün mensuplarıdır. Mazisi çok derin olan Türk toplumları, atalarının kültürel miraslarını yaşatarak bugüne taşımışlardır. Türkistan’daki Türk devletleri, uzun yıllar sömürü altında kalarak büyük değişime maruz bırakıldı. İşgal yıllarında söz konusu devletlerdeki soydaş toplumlar tarihi, medeni ve kültürel açıdan uğradığı değişimin izlerini günümüzde de taşımaktadır. Sovyetler Birliği dağıldığı zaman bünyesinde bulunan Türk devletlerinin birçoğu Bağımsızlıklarına kavuştular ve artık özüne dönmenin fırsatı doğdu. İşte tam bu dönemde Türkiye Cumhuriyeti devletin kardeş ülkelere yardım eli uzandı. Yeniden bütünleşmenin, birlik, beraberlik ruhu ile kaynaşmanın vakti geldi. Kardeşin kardeşten uzak kaldığı yılları telafi etmenin mümkün olduğu son otuz yıllık zaman zarfında, Türk toplumları üzerinde emperyalistlerin yol açtığı büyük tahribatları onarma çalışmaları azimle yürütüldü.

Ankara’nın Etimesgut Belediyesi’nin ev sahipliğinde 1999 yılında başlatılan ve 17 kez tertip edilen “Anadolu Kültür ve Sanat Festivali”, Türk devletlerine yönelik önemli çalışmaların başında gelmektedir. Günümüze kadar devam etmeyi başaran Festival çerçevesinde Türk Dünyası’nın farklı noktalarından değerli bilim insanlarının yanı sıra, sanatçı ekipler gelerek Etimesgut’ta buluşmuşlardır. Akademisyenler bilim açısından önemli bilimsel çalışmalarını ortaya koymuşlardır. Sanatçılar ise yaşadığı topraklardaki kültürel ve sanatsal zenginlikleri yansıtmışlardır. Etimesgut’ta bir araya gelen Türk Dünyası temsilcileri hem bilimsel, hem de kültürel kaynaşmaya zemin hazırlamışlardır.

Bu çalışmada “Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali” başlangıcından bugüne kadar bilimsel açıdan incelenerek, elde edilen sonuçlar değerlendirilecektir. Yirmi yılı aşkın süredir devam eden Festival çerçevesinde yapılan çalışmaların, Türk devletlerinin işbirliğini kültürel yönden güçlendirmesine ne kadar katkı sağladığı araştırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Anadolu Kültür ve Sanat Festivali, Türk Dünyası, kültürel iş birliği*

The Contribution Of “Anatolian Culture And Art Festival” To The Turkish World’s Cultural Cooperation

The Turkic Republics are members of the common culture. Turkish societies with a deep past have carried the cultural heritage of their ancestors to this day. The Turkic countries in Turkistan were subjected to great change by being exploited for many years. The cognate societies in the aforementioned countries during the occupation years bear the traces of the historical civilized and cultural changes they have undergone today. When the Soviet Union disintegrated, many of the Turkic countries within its body gained their independence and the opportunity to return to its essence was born. Here help the brotherly country of the Republic of Turkey in this period lay hands full. It is time to reintegrate, merge with the spirit of unity and togetherness. During the last thirty years, when it was possible to make up for the years when the siblings were away from each other, the efforts to repair the great damage caused by the imperialist on Turkish societies were carried out with determination.

The “Anatolian Culture and Art Festival”, which was initiated in 1999 and organized 17 times under the hosting of the Etimesgut Municipality of Ankara, is one of the most important activities for the Turkic countries. Within the framework of the festival, which has managed to continue until today, besides valuable scientists from different parts of the Turkic World, artist teams came and met in Etimesgut. The academicians have put forward their scientific studies that are important in terms of science. On the other hand, the artists have reflected the cultural and artistic richness of the land they lived in. The representatives of the Turkic World who came together in Etimesgut have prepared the ground for both scientific and cultural cohesion.

In this research study, the “International Anatolian Days Culture and Art Festival” will be analyzed scientifically from the beginning till these days and the results obtained from this research will be evaluated. Furthermore, this study will investigate how much works carried out within the framework of the Festival, which has been going on for more than twenty years, contribute to the cultural strengthening of the Turkish states’ cooperation.

Keywords: *Anatolian Culture and Art Festival, Turkish World, cultural cooperation*

Anadolu’da Türk Birliğinin Tesisinde Ahiliğin Rolü: Ahi Mesut

Dilek EMİNOĞLU

*Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Gazetecilik
Anabilim Dalı*

Ahi teşkilatı Türk tarihinde geçmişten bugüne büyük bir öneme sahiptir. 13.yy’da Moğol baskısı ile yönetilen Anadolu’ya düzensiz bir şekilde Türkler gelmekteydi. Bu durum ise toplumsal düzenin sekteye uğramasına sebep olmaktaydı. Düzeni tekrar inşa etmek sebebi ile ahi (lonca) teşkilatları kurulmuştur. Çırak, kalfa, usta sistemi ile çalışılmaktaydı. Hem teorik hem de pratik eğitimler verilmekteydi. Her ahi teşkilatının bir sandığı bulunurdu ve esnaf maddi olarak zor durumda kaldığında bu sandıktan faydalanırdı. Ahi Teşkilatı sayesinde Anadolu hızlı bir şekilde Türkleşip İslamlaşmıştır. Göçebe Türkmenler yerleşik hayata geçirilerek İslam’a uyum sağlamaları kolaylaştırılmıştır. Kendi otoritesini kuran Ahi Teşkilatı, dini ve ahlaki yapısını koruyarak bir otorite haline gelmiştir. Bugün hala Türk kültüründe Ahi Teşkilatı’nın izlerine sıkça rastlanmaktadır. Bu bildirinin amacı, Ahi Teşkilatı ile Anadolu’da Türk birliğinin nasıl tesis edildiğinin Ahi Mesut (Etimesgut) örneği ile aktarılmasıdır. Çalışmada, literatürdeki akademik kaynaklar taranmış olup konuyla ilgili gerekli kaynaklara yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ahi Teşkilatı, Türk birliği, Ahi Mesut, lonca, Anadolu.

The Role of Ahi-Order in the Establishment of the Turkish Union in Anatolia: Ahi Mesut

Guild organization has a great importance in Turkish history from past to present. During the 13. century, Turks were arriving in Anatolia, which was ruled by Mongolian pressure. This caused the social order to be disrupted. Guild organizations were established to rebuild the order. Apprentice, journeyman, master system was working with. Both theoretical and practical trainings were given. Every guild organization had a chest and when the tradesman was in trouble financially, this chest was used. Thanks to the guild organization, Anatolia quickly became Turk and Islamic. The nomadic Turkmens were brought into settled life, making it easier for them to adapt to Islam. The guild organization, which established its own authority, became an authority, preserving its religious and moral structure. Today, traces of guild organization are often found in Turkish culture. The purpose of this declaration is to convey with the example of Ahi Mesut (Etimesgut) how the Organization of Guild and the Turkish Union was established in Anatolia. In the study, the academic sources in the literature were scanned and the necessary sources on the subject were included.

Keywords: Ahi organization, Turkish Union, Ahi Mesut, Guild, Anatolia.

16. Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivalinin Ulusal Basında Sunumu Üzerine Bir İnceleme

Mahmut ERCAN

Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Basın ve Yayın Doktora Öğrencisi

Bazı kültürler, yer aldığı coğrafya itibarıyla bölgesel ve yöresel farklılıklardan kaynaklanan çeşitli kültürel pratikleri ve gelenekleri bünyesinde barındırmaktadır. Türk kültürü Anadolu'nun çeşitli kültürel zenginliklerinin tek çatı altında bütünleştiği homojen bir kültür olarak konumlanmaktadır. Ancak Türk kültürüne ait çeşitli yöresel ya da bölgesel ritüellerin, aile büyüklerinin yaşamını yitirmesi, teknolojik gelişmelerin etkisi ve genç nüfusun bir kısmının kültüre ilgisiz eğilimi, kültürün yaşatılması ve aktarılmasında sorun oluşturan dinamikler olarak yer almaktadır. Türk kültür ve sanatının, gelecek nesillere aktarılması, yaygınlaşması ve paylaşılmasında, bireysel çabanın yanına eklenen yerel yönetim desteği, şüphesiz etkinin ölçeğini büyütürken, gençlerin ve toplumun kültüre karşı bilinçlenmesindeki vurguyu daha etkili ve anlamlı bir hale getirmektedir. Yerel yönetimlerin bu amaçla uyguladığı eylem ve etkinliklerin basında sunumuyla daha görülebilir olması, geniş kitlelere erişme ve Türk kültürünün mikro ve makro tüm kültürel pratiğine karşı farkındalık oluşturulması için önemli bir iletken olarak konumlanmaktadır. Bu bağlamda çalışmada, Etimesgut Belediyesi tarafından Türk kültür ve sanatının tüm değerlerine sahip çıkmak ve tanıtmak amacıyla 30 Ağustos – 8 Eylül tarihleri arasında gerçekleştirilen 16. Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivalinin ulusal basındaki sunumu irdelenmiştir. Nitel yöntemin benimsendiği çalışmada veri toplama aracı olarak içerik analizi gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türk Kültürü, 16. Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali, Ulusal Basın,

A Study On The Presentation Of The 16th International Anatolian Days Culture And Art Festival In The National Press

Some cultures incorporate various cultural practices and traditions arising from regional and local differences in terms of their geography. Turkish culture is positioned as a homogeneous culture in which the various cultural riches of Anatolia are integrated under one roof. However, various local or regional rituals belonging to Turkish culture, the loss of life of family elders, the effect of technological developments and the indifferent tendency of some of the young population to culture are considered as dynamics that cause problems in the survival and transfer of culture. The local administration support, which is attached to the individual effort in the transfer, dissemination and sharing of Turkish culture and art to future generations, undoubtedly increases the scale of the impact and makes the emphasis on the awareness of young people and society towards culture more effective and meaningful. It is positioned as an important conductor in order to make the actions and activities implemented by local administrations for this purpose more visible with their presentation in the press, to reach large masses and to raise awareness against all micro and macro cultural practices of Turkish culture. In this context, the presentation of the 16th International Anatolian Days Culture and Art Festival, organized by the Etimesgut Municipality between 30 August - 8 September in order to protect and promote all the values of Turkish culture and art is examined in the national press. In the study in which qualitative method is adopted, content analysis is performed as a data collection tool.

Keywords: Turkish Culture, 16th International Anatolian Days Culture and Art Festival, National Press.

Ulusal Ve Yerel Basında Haberin Sunumu: Uluslararası Anadolu Günleri Kültür Ve Sanat Festivalinin Basında Yer Alış Biçimi

Prof. Dr. Nurettin GÜZ

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü,

Arş. Gör Ali TANER

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü,

Arş. Gör Muhammed Asım YAYLA

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü,

Toplum yapısının oluşmasında basının oldukça önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Bu işlev de basının toplumsallaştırma işlevidir. İnsanların günlük hayatıyla ilgili birçok mevzu gazetelerin çeşitli sayfalarında yer almaktadır. Siyasetten spora, ekonomiden magazine gazeteler çok farklı mevzularda içerik üretmektedirler. Basın bu işlevleri yerine getirirken seslendiği kitleler de farklı olabilmektedir. Gazeteler dağıtım alanlarına göre üçe ayrılmaktadır. Bunlar ulusal, bölgesel ve yerel basın kuruluşlarıdır. Her tür yayın hitap ettiği kitleye göre haber yapmaktadır. Bu noktada yerel basın ve ulusal basının haber yapma şekilleri ve hitap ettiği kitle farklılaşmaktadır. Yerel basın küçük bir bölgede yaşayan insanlar için haber yapmaktayken ulusal basın ülkenin genelini ilgilendirecek konuları haber yapmaktadır. Ancak ulusal basın bu noktada bazı haberleri yer verememektedir. Çünkü yerel konuların hepsine ayrı ayrı yer vermek mümkün değildir. Bu eksikliği ise yerel basın doldurmaktadır.

Ulusal basın ve yerel basın haber yapma pratikleri bağlamında farklı yayın politikaları izlemektedir. Bu durumda her iki tür yayıncılık türü de farklı işlevleri yerine getirmektedir. Yerel basın içinde yer aldığı bölgenin değerleri ve o bölge insanının merak ettikleri ile ilgili haber yapmaktadır. Bu yönüyle ulusal basının yer veremediği haberlere sayfalarında yer vermekte ve bölge halkını bilgilendirmektedir. Ulusal basın ve yerel basının haberlere yaklaşmasındaki farklılıkların incelenmesi de önemli görülmektedir. Bu çerçevede 2019 yılında yapılan Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali ile ilgili ulusal ve yerel basında çıkan haberler içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Bölgesel düzeyde bir etkisi olan bir olayın ulusal ve yerel basında ne şekilde yer aldığı ve festivale yaklaşım biçimleri önemli olarak görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yerel Basın, Ulusal Basın, Medya, Yerel Kültür, Festival

Presentation Of The News In The National And Local Press: The Media Coverage Of The International Anatolian Days Culture And Arts Festival

The press fulfills a very important function in the formation of the social structure. This function is also the socialization function of the press. Many issues related to the daily life of people take place in various pages of newspapers. Newspapers from politics to sports, from economy to magazine produce content on many different topics. While the press fulfills these functions, the audiences to which they address may also be different. Newspapers are divided into three according to distribution areas. These are national, regional and local press organizations. All kinds of broadcasts make news according to the audience it addresses. At this point, the way of reporting by the local and national press and the audience they address differ. While the local press is reporting for people living in a small area, the national press covers issues that concern the country in general. However, the national press cannot cover some news at this point. Because it is not possible to cover all local issues separately. This deficiency is filled by the local press.

The national press and local media follow different broadcasting policies in the context of their reporting practices. In this case, both types of publishing fulfill different functions. The local media makes news about the values of the region in which it is included and what the people of that region are curious about. In this respect, it includes the news that the national press cannot cover on its pages and informs the people of the region. It is also important to examine the differences in the approach of the national press and local media to news. In this context, the news published in national and local press about the International Anatolian Days Culture and Art Festival held in 2019 was analyzed by content analysis method. The coverage of an event with a regional impact in national and local media and the way they approach the festival have been seen as important.

Keywords: Local Press, National Press, Media, Local Culture, Festival

Kültürün Aktarıcısı Olarak Sosyal Medya: Siyasi Partilerin Etimesgut'taki Yerel Örgütlerinin Sosyal Medya Kullanımı

Prof. Dr. Nurettin GÜZ

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü

Muhammed Asım YAYLA

Arş. Gör., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü

Ali TANER

Arş. Gör., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü

Sosyal medya, uzunca bir süredir kültürün üreticisi ve aktarıcısı konumundadır. Klasik basının aksine sosyal medya geri bildirimin çok daha yoğun olduğu bir mecradır. Ana akım medyada yer bulma şansları çok düşük olan siyasi partilerin yerel örgütleri, kendi kurum kültürlerini seçmene tanıtmak ve aktarmak için sosyal medya kullanımına ciddi bir ihtiyaç duyar. Aynı zamanda seçmenden daha kısa sürede ve daha yoğun bir şekilde geri bildirim alabildikleri için, yerel politikalarını üretirken bu geri bildirimlere dayanarak, daha sağlıklı bir politika üretme sürecini işletebilirler. Buna göre siyasi partilerin yerel örgütleri hem kendi siyasi kültürlerini seçmene aktarırken, hem de seçmenin taleplerini politika üretme sürecine dâhil ederken sosyal medyayı bir araç olarak kullanmaktadır. Bu sebeple Etimesgut'ta faaliyet gösteren dört siyasi partinin sosyal medya etkileşimlerini ölçmek ve seçmenlerin ilgisinin ne düzeyde olduğunu belirlemek bu çalışmayı yapma ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.

Bu çalışmada, Etimesgut'ta siyasi faaliyet gösteren ve son genel seçimlerde en çok oyu almış olan dört parti olan Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, İyi Parti, Milliyetçi Hareket Partisi'nin 2020 yılının Ağustos ayındaki Twitter ve Facebook hesaplarının kullanımı incelenmiştir. Çalışmada nitel ve nicel olarak içerik analizi yöntemi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Siyasal İletişim, Politika Üretimi, Yerel Siyaset

Social Media As The Transmitter Of Culture: The Use Of Social Media By Local Organizations Of Political Parties In Etimesgut

Social media has been the producer and conveyor of culture for a long time. Unlike the printed press, social media is a channel where feedback is much more intense. Local organizations of political parties, whose chances of finding a place in mainstream media are very low, need to use social media in order to introduce and convey their corporate culture to the voters. At the same time, because they can receive feedback from the voters in a shorter and more intensive time, they can operate a healthier policy-making process based on these feedback while producing their local policies. Accordingly, local organizations of political parties use social media as a tool when they both convey their political culture to the voters and include the demands of the voters in the policy-making process. For this reason, measuring the social media interactions of the four political parties operating in Etimesgut and determining the level of interest of the voters has revealed the need to conduct this study.

In this study, the use of Twitter and Facebook accounts of the Justice and Development Party, the Republican People's Party, the Good Party, the Nationalist Movement Party, which are the four parties that are politically active in Etimesgut and have received the most votes in the last general elections, were examined in August 2020. Content analysis method was used qualitatively and quantitatively in the study.

Keywords: Social Media, Political Communication, Policy-making, Local Politics

Kültür-Sanat Haberlerinin Yerel Gazetelerde Yer Alması: Etimesgut'taki Yerel Gazeteler Üzerine Bir İnceleme

Prof. Dr. Nurettin GÜZ

Prof. Dr. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi

Hayrullah YANIK

Arş. Gör. Pamukkale Üniversitesi İletişim Fakültesi

Mahmut BİNGÖL

Arş. Gör. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi

Kitle iletişim araçlarının en temel fonksiyonlarından biri topluma haber ve bilgi vermektir. Bu anlamda haber kuruluşlarının da en temel görevi insanlara haber ve bilgi sunmaktır. Ulusal (yaygın) ve bölgesel gazeteler bulundukları ülke ve bölgelerde yaptıkları haberlerle toplumu hemen her konuda aydınlatmaktadır. Bunların yanı sıra yerel gazeteler yaptığı haberlerle özellikle bulundukları yöre ile ilgili olarak halkın aydınlatılmasında önemli bir yere sahiptirler. Gazeteler, ekonomi, spor ve kültür-sanat gibi sayfalardan (bölümlerden) oluşmaktadır. Yerel gazetelerde yapılan haberlerin azımsanamayacak bir kısmı yerel gazetelerin bulunduğu yörenin kültür ve sanat yaşamı ile ilgilidir. Bu bağlamda bu çalışmanın konusunu, Ankara ilinin Etimesgut ilçesinde yer alan yerel gazetelerin kültür-sanatla ilgili gelişmeleri haberleştirme düzeyleri oluşturacaktır. Bu doğrultuda, “Başkent’te Pusula”, “Angara”, “Türkiye’nin Sesi”, “Gündem Flash”, “Bi Gaste”, ve “Anadolu’nun Sesi” gazeteleri örneklem olarak seçilecektir. Çalışma çerçevesinde, belirlenen gazetelerin Ağustos 2020 süresince çıkardıkları yayınlarda hem Etimesgut ilçesinin hem de Ankara’nın kültür ve sanat yaşamı ile ilgili ne oranda haber yaptıkları içerik analizi yöntemi ile incelenecektir. Çalışmada ayrıca gazetelerin internet (yeni medya) ortamında hangi mecraları kullanarak topluma hizmet sundukları da ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Medya, Bilgilendirme, Haber, Yerel Basın, Kültür-sanat, Yeni medya.

Culture-Art News in Local Newspapers: A Study on Local Newspapers in Etimesgut

One of the most basic functions of mass media is to present news and information to the public. In this sense, the most basic duty of news organizations is to provide news and information to people. National and regional newspapers enlighten the society on almost every issue with the news they publish in their countries and regions. In addition to these, local newspapers have an important place in enlightening the public, especially regarding the region they are located in. Newspapers consist of pages such as economy, sports and culture and arts. A substantial part of the news published in local newspapers is related to the cultural and artistic life of the region where local newspapers are located. In this context, the subject of this study will be the reporting levels of local newspapers in the district of Etimesgut in Ankara about culture and arts. In this direction, newspapers which are “Başkent’te Pusula”, “Angara”, “Türkiye’nin Sesi”, “Gündem Flash”, “Bi Gaste” and “Anadolu’nun Sesi” newspapers will be selected as the sample. In the framework of the study, the rate of news about the culture and art life of both Etimesgut district and Ankara in the newspapers published during August 2020 will be analyzed by content analysis method. In the study, it will also be discussed through which platforms newspapers provide service to the society in the internet (new media) environment.

Keywords: Media, Information, News, Local press, Culture-art, New media

Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali'nin Kültürel Etkileri Üzerine Bir Değerlendirme

Erhan GÖKSU

Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beşeri ve İktisadi Coğrafya Doktora Öğrencisi

İnsanla kültür arasında iki yönlü bir ilişki söz konusudur. Nitekim her birey belirli bir kültür içerisinde doğar ve yetişir. Kültürler de insanlar aracılığıyla nesiller boyu aktararak varlıklarını koruyabilirler. Belirli periyodlarla düzenlenen, ev sahibi toplumun kendine özgü değerlerinin yaşandığı, kültürel, sanatsal ve sosyal içeriklere sahip festivaller gibi çeşitli oluşum ve organizasyonlar kültürlerin devamlılığı, tanıtımı, farklı kuşaklar arasındaki aktarımı açısından oldukça önemli bir yere sahiptirler. Bu bağlamda Etimesgut Belediyesi tarafından 1999 yılından beri her yıl düzenli olarak organize edilen, temel amacı birlik, beraberlik, kardeşliğin güçlendirilmesi ve insanların kaynaştırılması olan Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali, Türk kültürünün yaşatılması, korunması ve farklı kuşaklar arasındaki aktarımı açısından oldukça önemli bir yere sahiptir. Bu festival 350 Milyon nüfusu olan Türk coğrafyasındaki kültürel ve sanatsal pratiklerin başta Türk toplumları olmak üzere tüm dünyaya duyurulması konusunda başat rol üstlenmektedir. Bu çalışmada Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali'nin Etimesgut'taki kültürel etkileri incelenmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmış, içerik analizi tekniğinden yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Etimesgut, Festival, Kültür, Sanat

An Evaluation on the Cultural Effects of the International Anatolian Days Culture and Art Festival

There is a two-way relationship between people and culture. As a matter of fact, every individual is born and raised in a specific culture. Cultures can also preserve their existence by being passed down through generations through people. Various formations and organizations such as festivals, which are organized periodically, where the unique values of the host society are experienced and have cultural, artistic and social contents, have a very important place in terms of the continuity, promotion and transfer of cultures between different generations. In this context, the International Anatolian Days Culture and Art Festival, which has been organized by the Etimesgut Municipality regularly every year since 1999 and whose main purpose is to strengthen unity, solidarity, brotherhood and the integration of people, has a very important place in terms of the survival, preservation and transfer of Turkish culture between different generations. This festival plays a major role in the promotion of cultural and artistic practices in the Turkish geography with a population of 350 million to the whole world, especially to Turkish societies. In this study, the cultural effects of the International Anatolian Days Culture and Art Festival in Etimesgut were examined. Qualitative research methods were used in the study, content analysis technique was used.

Keywords: Etimesgut, Festival, Culture, Art

Etimesgut Halkının Kültürel Ve Sanatsal Değerlere Bakışı Bağlamında “Uluslararası Anadolu Günleri Kültür Ve Sanat Festivali”

Prof. Dr. Metin IŞIK

Prof. Dr. Sakarya Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü

Dr. Öğr. Esin DEMİR

AHBV Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Halkla İlişkiler ve Tanıtımı doktora öğrencisi

İnsanlar kültürel ve sanatsal değerleriyle varlığını devam ettirdiği gibi kültür ve sanat nosyonları da insan ile var olan ve kuşaktan kuşağa geçen değerler bütünü ile varlığını oluşturur. Ancak bu değerler bütünü bilim ve teknolojinin büyük bir hızla hayatımıza girerek yaşam biçimimizi ve alışkanlıklarımızı değiştirdiği günümüzde bir kuşaktan diğer kuşağa aktarılırken yeniliklere açık olarak, tarihin akışını bozmayacak bilgi birikimi ile gerçekleştirilmelidir. Elbette ki Türk kültür ve sanatı temel de bilim ve teknoloji ışığında gelişen ancak kültürün özünü oluşturan temel öğeleri olan birlik ve bütünlük ilkelerinden vazgeçmeyen ve bu ilkeleri tüm köy, kasaba il ve ilçelerde uygulayan bir ülkeye sahiptir. Bu bağlamda Ankara’da bulunan Etimesgut ilçesinde yaşayan bireylerde aynı ilke çerçevesinde bir değerler bütünü oluşmuştur. Bu nedenle Etimesgut ilçesinde yaşayan insanların bölgeye özgü kültürel ve sanatsal değerlere bakışı içerisinde değerlendirilecek olan 1999 yılından beri istisnalar dışında her yıl düzenlenen “Uluslararası Anadolu Günleri Kültür Ve Sanat Festivali” Etimesgut halkının algıları üzerinden incelenmeye alınmıştır. “Uluslararası Anadolu Günleri Kültür Ve Sanat Festivali”nin Etimesgut halkının kültürel ve sanatsal değerlere bakışı bağlamında ulusal ve uluslararası temsil değeri ölçümlenmeye çalışılmıştır. Ayrıca Etimesgut halkının kültürel ve sanatsal algıları çerçevesinde ilgili Festivalin Etimesgut ilçesinde bir kültür ve sanat kenti olma yolundaki katkıları incelenmiştir. Kültür ve sanat kenti olmak için harcanan çaba kültür ve sanatta markalaşmayı peşinden getirmektedir. Bu bağlamda Türk coğrafyasındaki Türk Devletleri ve Türk topluluklarına ait kültür ve sanatın yaşanması, yaşatılması ve anlatılmasını Etimesgut ilçesinden, tüm dünyaya ilgili Festival ile duyurarak Etimesgut halkının algısı ile Türk toplumunun kültürü ve sanatını temsil etmede öncü rol alıp almadığı incelenmiştir. Etimesgut ilçesinde yaşayan rastgele seçilmiş bireyler üzerinde yapılan bu çalışmada 400 kişi ile anket yöntemi ile veri toplanmıştır. Veriler, SPSS programında analiz edilmiştir ve sonuçta Etimesgut halkının kültürel ve sanatsal değerlere bakışı bağlamında “Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali” değerlendirmeye alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kültür, Sanat, Festival, Etimesgut

“International Anatolian Days Culture and Art Festival” in the Context of Etimesgut People’s Perspective on Cultural and Artistic Values

As people continue their existence with their cultural and artistic values, culture and art notions also constitute their existence with a set of values that exist with people and pass from generation to generation. However, this set of values should be realized with knowledge that will not disrupt the flow of history, being open to innovations while being transferred from one generation to the next, where science and technology rapidly enter our lives and change our way of life and habits. Of course, Turkish culture and art has an ideal that develops in the light of science and technology, but does not give up the principles of unity and integrity, which are the basic elements of culture, and apply these principles in all villages, towns, provinces and districts. In this context, a set of values has been formed within the framework of the same principle in individuals living in Etimesgut district in Ankara. For this reason, the “International Anatolian Days Culture and Art Festival”, which has been organized every year since 1999, with exceptions, has been examined through the perceptions of the people of Etimesgut. The national and international representation value of the “International Anatolian Days Culture and Art Festival” in the context of the people of Etimesgut’s view of cultural and artistic values was tried to be measured. In addition, within the framework of the cultural and artistic perceptions of the people of Etimesgut, the contribution of the relevant Festival to becoming a culture and art city in Etimesgut district was examined. Efforts to become a city of culture and arts bring branding in culture and art. In this context, the perception of the people of Etimesgut and whether they took a pioneering role in representing the culture and art of the Turkish society was examined by announcing the living, keeping and explaining the culture and art of Turkish States and Turkish communities in the Turkish geography from Etimesgut district to the whole world with the relevant Festival. In this study, which was conducted on randomly selected individuals living in Etimesgut district, data were collected with a questionnaire method with 400 people. The data were analyzed in the SPSS program, and as a result, the “International Anatolian Days Culture and Art Festival” was evaluated in the context of the view of the people of Etimesgut on cultural and artistic values.

Keywords: Culture, Art, Festival, Etimesgut

Toplumsal Belleğin İnşasında İletişim Mekânları: Etimesgut’a Tarihsel Bir Yolculuk

Prof. Dr. Metin IŞIK

Sakarya Üniversitesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü

Berkay BULUŞ

Arş.Gör. Sakarya Üniversitesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü

Ümmügülsüm KORKMAZ

Öğr. Gör. Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi

Toplumsal iletişimin bir alanı olarak kurulan iletişim mekanları, geçmişten günümüze iletişim sürecinde farklı yapılara ev sahipliği yapmaktadır. İletişim mekanlarının fiziki ve tarihi önemini yanı sıra, toplumsal hafızanın oluşmasında da önemli roller üstlenmektedir. Hititlerden Osmanlıya ve Cumhuriyet tarihine oradan da günümüze kadar birçok kültüre ev sahipliği yapmış ve tarihe tanıklık etmiş olan Etimesgut ilçesi, yaşattığı kültür mozaikiyle, yüzyıllardır hayat sürmüş milletlerin portresini günümüzde kadar ulaştırmayı başarmıştır. Etimesgut, günümüze kadar özgün ve önemli iletişim mekanlarına sahip olmuş, söz konusu yapılar, kentsel mekânlar ve kamusal alanlar ile günümüzdeki görünümüne kavuşmuştur.

Bu çalışmada, Etimesgut’un günümüze kadar süregelen iletişim mekanlarının gün yüzüne çıkarmak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada arşiv taraması yöntemiyle Etimesgut ilçesinin iletişim mekanları tarihsel kronolojiye uygun olarak incelenmiştir. Geçmişten günümüze toplumsal, kültürel, ekonomi-politik birçok olgunun yer aldığı, toplumsal hafızanın oluşmasında önemli rol üstlenen Etimesgut ilçesinin iletişim mekanlarını araştırmanın odak noktasını oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: *İletişim Mekanları, Toplumsal Hafıza, Etimesgut Tarihi, Ankara ve Etimesgut*

Communication Places In Building Social Memory: A Historical Journey To Etimesgut

Communication places, established as a field of social communication, host different structures in the communication process from past to present. In addition to the physical and historical importance of those places, they also play an important role in the formation of collective memory. The district of Etimesgut, which has witnessed the history and hosted many cultures from the Hittites to the Ottomans, from foundation of the Turkish Republic to the present day, has succeeded in bringing the portraits of the people that have lived for centuries. Etimesgut has had unique and important communication places till this day, and it has gained its present appearance with those buildings, urban spaces and public spaces.

In this study, the aim is to bring the communication places of Etimesgut to the present day. For this purpose, communication places of Etimesgut district were examined in accordance with the historical chronology by using archive scanning method. The communication places of Etimesgut district, which has played an important role in the formation of collective memory, where many social, cultural, economic-political phenomena from the past to the present, are the focal point of the research.

Keywords: *Places of Communication, Social Memory, History of Etimesgut, Ankara ve Etimesgut*

Kerkük Türklerinin Kültür Ve Sanatının Yaşatılması: Etimesgut Anadolu Günleri Kültür Ve Sanat Festivali Örneği

Aybeniz KÜZECİ

Hacı Bayram Veli Üniversitesi Doktora Öğrencisi

Dünyanın en eski yerleşim merkezlerinden olan Kerkük, günümüze kadar birçok medeniyete ve millete ev sahipliği yapmıştır. Türklerin bu bölgeye akınlar şeklinde gelip yerleşmeleri ise uzun bir süreç almıştır. Ne zaman gelip yerleştikleri kesin olarak bilinmese de Milattan önceki dönemlerde Orta Asya'dan Anadolu ve Mezopotamya bölgelerine göç eden çeşitli Türk topluluklarının bölgede olduğu bilinmektedir. Kerkük-Musul, Bağdat ve Basra Vilayetleri tam 400 sene boyunca Osmanlı İmparatorluğunun himayesinde yönetilmiştir.

Tarih içerisinde Kerkük ve civarında Türk varlığının diğer etnik gruplar ile kıyaslanmayacak kadar çok olduğu bir gerçektir. "Kerkük Türkleri" olarak bilinen Irak'ta yaşayan Türkler ise uzun yıllar boyunca bölgede Türk varlığının sürdürülmesi için çok can vermiştir. Tarihi kanla yazılan bir milletin varlığını sürdürebilmesi, kültürünün tanıtılması ve gelecek nesillere aktarılması için de çeşitli platformlara ihtiyaç duyulmaktadır. Bunlardan biri olan Türkiye'nin başkenti Ankara'da 1999 yılında başlayan ve bugüne dek 16 defa yapılan Etimesgut Belediyesi'nin ev sahipliğinde ki "Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali"dir.

Her yıl bu büyük festivalde yerini alan Kerkük Türkleri ise kültür ve sanatlarını hem diğer Türk Cumhuriyetinden gelen soydaşlarına hem de Ankaralı kardeşlerine aktarma fırsatı bulmuştur. Bu sunumda ise festivale katılan bir topluluğun festivalde için yaptığı çalışmalar, festivalin topluluk için önemi, kültür alışverişinin nasıl gerçekleştiği gözlemlere dayanarak anlatılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kerkük, Kerkük Türkleri, Irak Türkmenleri, Kültür, Sanat, Etimesgut, Festival

Culture And Art Of The Kerkuk Turks: Etimesgut Anatolian Days Culture And Art Festival Example

Kirkuk, one of the oldest settlements in the world, has hosted many civilizations and nations until today. It took a long time for the Turks to come and settle in this region. Although it is not known exactly when they came and settled, it is known that various Turkish communities migrating from Central Asia to Anatolia and Mesopotamia regions before Christ were in the region. Kirkuk-Mosul, Baghdad and Basra provinces were ruled under the auspices of the Ottoman Empire for 400 years.

It is a fact that Turkish presence in Kirkuk and its vicinity is incomparable with other ethnic groups throughout history. The Turks living in Iraq, known as the "Kirkuk Turks", have died for many years in order to maintain the Turkish presence in the region. Various platforms are needed for a nation whose history is written with blood to survive and pass it on to future generations. One of them is the capital of Turkey in Ankara in 1999, starting 16 times and made far Sincan Municipality hosted the "International Days of Anatolian Culture and Art Festival".

Kirkuk Turks, who took their place in the big festival every year, had the opportunity to transfer their culture and arts to both their cognates from the other Turkish Republic and their Ankara brothers. In this presentation, the work done by a community participating in the festival for the festival, the importance of the festival for the community, how the cultural exchange takes place will be explained based on observations.

Keywords: Kirkuk, Kirkuk Turks, Iraqi Turkmen, Culture, Art, Etimesgut, Festival

Yumuşak Güç Unsurlarının Yerel Yönetimlerde Kullanılması: Etimesgut Belediyesi “Uluslararası Anadolu Günleri Kültür Ve Sanat Festivali” Örneği

Öğr. Gör. Öznur NALÇINKAYA

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Adalet Meslek Yüksekokulu

2000’li yıllardan itibaren bilgi, teknoloji ve inavasyonun etkileşimi klasik yönetim kavramını iletişim bilimleriyle harmanlayarak yönetim olgusuna dönüştürmüştür. Bu etki uluslararası diplomasi yöntemlerini de değiştirerek halkla ilişkiler ve kamu diplomasisi alanına yumuşak gücü (soft power) dâhil etmiştir. Yumuşak güç, arzulanan sonuçları zorlama veya klasik propaganda çalışmaları yerine cazibe ve rıza üreterek elde etme yeteneğidir. Bir ulusun yumuşak gücü, kültür kaynaklarına, değerlerine ve politikalarına dayanmaktadır. Yumuşak gücün kapsamı ve uygulanma alanı yalnızca diplomasi faaliyetini değil ayrıca topyekûn bir ulusun tüm kollarının birlikte ortak bir amaç için hareket etmesini de kapsamaktadır. Yerel yönetimler, yalnızca kamusal alan içinde vatandaşların soru ve sorunlarına çözüm getirmekle sınırlandırılmış ancak küreselleşmeyle birlikte onlara kısıtlı bir siyasal rol biçen bakış açılarını değiştirerek marka belediyeler imajı oluşturarak hem başka yerel yönetimleri hem de yumuşak güç enstrümanlarını kullanarak diğer devletleri etkilemeye başlamışlardır. Bu bağlamda, yumuşak güç unsurları, diplomasi faaliyetlerini aşarak yerel yönetimlerin de etkinliklerini artırma ve tanıtımda kullandıkları araçlardan biri haline gelmiştir. Çalışmamızda bu kapsamda örnek olarak Etimesgut Belediyesi seçilmiştir. Belediyenin kamu diplomasisi faaliyeti olarak 2009 ve 2019 yılları arasında yapmış olduğu “Uluslararası Anadolu Günleri Kültür ve Sanat Festivali”nde kullanmış oldukları yumuşak güç kaynakları ve alanları incelenmeye çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Yumuşak Güç, Soft Power, Kamu Diplomasisi, Yerel Yönetimler.

Use Of Soft Power Elements In Local Administration: Etimesgut Municipality Example Of The International Anatolian Days Culture And Art Festival

Since the 2000s, the interaction of knowledge, technology and innovation has transformed the classical management concept into a governance phenomenon by blending it with communication sciences. This effect has changed the methods of international diplomacy and included soft power in the field of public relations and public diplomacy. Soft power is the ability to achieve desired results by generating attraction and consent rather than coercion or classical propaganda work. The soft power of a nation is based on its cultural resources, values and policies. The scope and scope of soft power includes not only diplomacy, but also the action of all branches of a nation altogether for a common purpose. Local governments were limited to solving the questions and problems of citizens in the public sphere, but by changing their perspective that gave them a limited political role with globalization, they started to influence both other local governments and other states by using soft power instruments by creating an image of brand municipalities. In this context, soft power elements have become one of the tools used by local governments to increase and promote their activities by going beyond diplomacy activities. Etimesgut Municipality was chosen as an example in this context in our study. The soft power resources and areas used by the municipality in the “International Anatolian Days Culture and Art Festival” held between 2009 and 2019 as a public diplomacy activity were tried to be examined.

Keywords: Soft Power, Public Diplomacy, Local Governments.

Simgesel Anlamlarıyla Ankara'nın Başkent Oluşunun Dönemin Gazeteci ve Aydınlarındaki Yansımaları

Doç. Dr. Haluk ÖLÇEKÇİ

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İletişim Fakültesi

Ankara'nın başkent oluşu, Osmanlı İmparatorluğunun yıkılmasının önlenemeyişi ve bağımsızlık mücadelesi veren Türk milletinin yeni esaslar üzerine bir devlet kurma arzusuyla yakından ilgilidir. Türkiye'nin bağımsızlık savaşı devam ederken iki farklı anlayışı temsil eden iki başkent ortaya çıkmıştır. Ankara emperyalizme karşı verilen milli mücadelenin karargâhlığını yaparak, Türkiye'deki siyasal ve toplumsal iktidarın yeni bir eksende şekillenmesinde önemli bir rol oynamıştır. Eskiyle olan bağları koparmak ve yeni bir Türkiye inşasında önemli kilometre taşlarından birisi Ankara'nın başkent oluşuyla atılmıştır. Cumhuriyet ilan edildiğinde fiili başkentlikten resmi başkentliğe terfi eden Ankara, aynı zamanda yeni medeniyet projesinin ve ulus devletin önemli bir sembolüdür.

İstanbul'un işgaliyle birlikte Mebusan Meclisi'nin kapatıldığı ve Büyük Millet Meclisi'nin Ankara'da toplandığı tarihi süreçte, hükümet merkezi ve başkent tartışmaları Türk basınının yakından ilgilendiği tartışma konuları arasında yer almıştır. Dönemin basınına ve aydınların hatıralarına yansıyan başkent tartışmaları, iki şehir üzerinden yapılan iktidar mücadelesini yansıtmaktadır. İstanbul ve Anadolu basını işgal altındaki ülkenin vaziyeti karşısında aldıkları tutumlarına paralel olarak, bu cepheleşmedeki saflarını da belli etmişlerdir. Gazetelere yansıyan tartışmalara benzer bir tavır dönemin aydınlarının hatıralarından da takip etmek mümkündür. Bu sayede Türkiye'nin yeni bir şekil aldığı Cumhuriyetin kuruluş yıllarına ilişkin nitelikli ve özgün bir bakış açısının oluşmasına katkı sunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Milli Kimlik, Modernleşme, İstanbul Basını, Anadolu Basını, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Cumhuriyet

Reflections of Ankara's Being the Capital City on Journalists and Intellectuals of the Period with Its Symbolic Meanings

Ankara's being the capital is closely related to the inability to prevent the collapse of the Ottoman Empire and the desire of the Turkish nation, struggling for independence, to establish a state on new principles. While Turkey's war of independence was continuing, two capitals emerged representing two different understanding. Being in the center of the national struggle against imperialism, Ankara has played an important role in shaping the axis of a new political and social power in Turkey. Ankara's being the capital city is one of the important milestones for severing the ties with the old and building a new Turkey. Ankara, which was promoted from the de facto capital to the official capital when the Republic was proclaimed, is also an important symbol of the new civilization project and the nation state.

During the historical process when the Parliament was closed with the occupation of Istanbul and the Grand National Assembly convened in Ankara, the government center and capital discussions were among the discussion topics that the Turkish press was closely interested in. The capital debates, reflected in the press and memories of the intellectuals of the period, reflect the power struggle over two cities. In parallel with the attitude they took against the situation of the occupied country, Istanbul and the Anatolian press have also revealed their sides in this confrontation. It is possible to follow an attitude similar to the discussions reflected in newspapers from the memories of the intellectuals of the period. With this, contribution will be made to the formation of a qualified and original perspective regarding the foundation years of the Republic, in which Turkey took a new shape.

Keywords: National Identity, Modernization, Istanbul Press, Anatolian Press, Grand National Assembly of Turkey, Republic

Tarihi, Kültürel Ve Doğal Yönleriyle Ankara'nın Turizm Potansiyeli: Ankara'nın Turizm İletişimi Üzerine Bir Değerlendirme

Doç. Dr. Şule Yüksel ÖZMEN

Trabzon Üniversitesi İletişim Fakültesi

Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti Ankara ilk çağdan bu yana birçok uygarlığın izlerini taşımaktadır. Kaderinde başkent olmak olan Ankara Helenistik dönemde Galat boylarından Tektosag'ların başkenti, Osmanlı döneminde ise Anadolu Eyaleti'nin merkezidir. Frig Kralı Midas'ın kurduğu ifade edilen Ankara Hititler için de önemli bir şehirdir. Dünya tarihi için önemi kadar Türk tarihi için de önemli bir şehir olan Ankara toprakları Osmanlı'nın ilk dönemlerinde Yıldırım Beyazıt Timur arasında geçen bir meydan savaşına tanıklık etmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nin Kurtuluş Savaşının zafer tohumlarının atıldığı Ankara bağımsızlık sembolü olarak da önemli bir yere sahiptir.

Ankara'nın turizm potansiyeline bakıldığında Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün ebedi istirahatgahı Anıtkabir gibi Cumhuriyet tarihinin en büyük tarihi ve kültürel mirasını barındırmaktadır. Ankara tarihi, kültürel ve doğal güzellikleriyle bir turizm şehrinin taşıyacağı tüm unsurları barındırmaktadır. Buna karşın siyasetin merkezi olmasından kaynaklı ve Ankara'ya ilişkin tüm haberlerin siyaset ve bürokrasi çerçevesinden olması dolayısıyla "sıkıcı, gri, kasvetli, renksiz" gibi sıfatlarla anılmaktadır. Ünlü Şair Yahya Kemal Beyatlı'nın "Ankara'nın neresini seviyorsun, İstanbul'a dönüşünü" cümlesi üzerinden sarkastik söylemlerle Ankara'nın güzel bir şehir olmadığına ilişkin algı yeniden üretilmektedir.

Bu çalışmada bu söylemin turizm iletişimi çalışması ile nasıl düzeltilebileceği tartışılacaktır. Bu çerçevede Ankara'nın tarihi unsurları, kültürel miras unsurları üzerinden izlenecek strateji, İç Anadolu'nun İlk Cittaslow şehrine sahip olması nedeniyle izlenecek strateji, Doğal güzellikleri açısından potansiyeli ve buna ilişkin strateji, gastronomik, hüzün turizmi, din turizmi, alternatif turizm gibi unsurlarla Ankara'ya ilişkin turizm şehri imajının nasıl yaratılabileceği bu çalışmada ortaya konacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ankara, turizm, kültürel miras, turizm şehri

Ankara's Tourism Potential With Historical, Cultural And Natural Aspects: An Evaluation On Tourism Communication Of Ankara

Republic of Turkey's capital, Ankara, bears the traces of many civilizations since the earliest times. Ankara, which was destined to be the capital city, was the capital of Galatians Tectosags in the Hellenistic period and the center of the Anatolian Province in the Ottoman period. Expressed to be founded by the Phrygian King Midas, Ankara is also an important city for the Hittites. Ankara, which is an important city for Turkish history as well as for world history, witnessed a pitched battle between Yıldırım Beyazıt Timur in the early Ottoman period. Republic of Turkey's War of Independence laid the seeds of victory Ankara also has an important place as a symbol of independence. Considering the tourism potential of Ankara, it contains the greatest historical and cultural heritage of the history of the Republic like Anıtkabir, the eternal resting place of the Great Leader Mustafa Kemal Atatürk. With its historical, cultural and natural beauties, Ankara contains all the elements that a tourism city will carry. On the other hand, it is referred to with adjectives such as "boring, gray, gloomy, colorless" due to the fact that it is the center of politics and all the news about Ankara are from the framework of politics and bureaucracy. The perception that Ankara is not a beautiful city is reproduced with sarcastic discourses based on the famous poet Yahya Kemal Beyatlı's "Where do you like Ankara, his return to Istanbul".

In this study, how this discourse can be corrected by tourism communication will be discussed. Within this framework, the strategy to be followed through Ankara's historical elements, cultural heritage elements, the strategy to be followed due to the fact that Central Anatolia has the first Cittaslow city, The potential in terms of natural beauties and the related strategy, gastronomic, dark tourism, rural tourism, religious tourism, alternative tourism, Ankara how to create the image of a tourism city related to the city will be revealed in this study.

Keywords: Ankara, tourism, cultural heritage, tourism city

Mustafa Kemal Atatürk'ün Örnek Köyler Projesi Kapsamında Ahi Mes'ud (Etimesgut)'un Ankara Şehir Gelişimi Açısından Önemi

Prof. Dr. Mehmet ŞAHİNGÖZ

Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Tarih Eğitimi ABD

Dr. Öğr. Üyesi Tekin ÖNAL

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, İTBF, Tarih Bölümü

Temsil Heyeti'nin 27 Aralık 1919 tarihinde Sivas'tan Ankara'ya nakledilmesiyle Milli Mücadele'nin idare merkezi haline gelen Ankara, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin de burada açılmasıyla ülkenin yeni yönetim merkezi olmuştur. Bu şekliyle İstanbul'un en büyük rakibi haline gelen Ankara, bir taraftan kıt imkânlarla imar edilmeye, diğer taraftan da Anadolu'nun diğer şehirlerine örnek gösterilmeye başlanmıştır. Ancak ilk dönemde şehrin gelişimi, özellikle kale etrafı ve Mustafa Kemal Paşa'nın ikamet ettiği Çankaya taraflarında yoğunlaştığı için sürekli artan nüfus şehre dengeli bir şekilde yerleştirilememiştir. Bunun yanında savaş sonrası imzalanan antlaşmalar gereği mübadele yoluyla şehre gelen göçmenlerin barınma problemi de ortaya çıkmıştır. Bu noktada Mustafa Kemal Paşa'nın "örnek köyler projesi" kapsamında, tarıma elverişli ve ulaşım yollarına yakın araziler yerleşime açılmış ve ilk örnek köy Ahi Mes'ud (Etimesgut) olmuştur. Amaç, her yönüyle kalkınmış, bayındır bir ülke meydana getirmek olarak beyan edilmiş, bunun için tarımsal gelişim kaçınılmaz görüşmüştür. 1920'li yıllarda Türkiye'de nüfusun çoğunluğunun tarımla geçimini sağladığı göz önüne alınırsa, niçin köylerin kalkınmasına büyük önem verdiği anlaşılabilir. Bu çalışmada Ahi Mes'ud (Etimesgut) örnek köyündeki gelişmelerin Ankara'ya yansımaları ortaya konmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Mustafa Kemal Atatürk, Örnek köy projesi, Etimesgut*

The Importance of Ahi Mes'ud (Etimesgut) in Ankara City Development within the Scope of Mustafa Kemal Atatürk's Model Villages Project

Representative Council on 27 December 1919 from Ankara to Sivas transmitted by the National Struggle become the administrative center of Ankara, Turkey's Grand National Assembly has been the country with the opening of the new headquarters here. Ankara, which has become the biggest rival of Istanbul in this way, has begun to be built with scarce means on the one hand and shown as an example to other cities of Anatolia on the other. However, since the development of the city in the first period was concentrated around the castle and Çankaya, where Mustafa Kemal Pasha resided, the ever-increasing population could not be placed in the city in a balanced way. In addition, the accommodation problem of the immigrants who came to the city through exchange in accordance with the treaties signed after the war emerged. At this point, within the scope of Mustafa Kemal Pasha's "model villages project", land suitable for agriculture and close to access roads was opened to settlement and the first example village was Ahi Mes'ud (Etimesgut). The aim has been declared as to create a developed and prosperous country in every aspect, and agricultural development is inevitable for this. If in the 1920s the majority of the population in Turkey Given that provide livelihood to agriculture, it is understandable why attaches great importance to the development of the village. In this study, the reflections of the developments in Ahi Mes'ud (Etimesgut) sample village on Ankara will be tried to be put forward.

Keywords: *Mustafa Kemal Atatürk, Exemplary village project, Etimesgut*